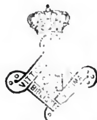
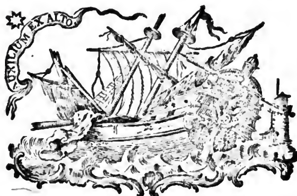
APPENDIX
AD
DIARIUM
LITURGICO-THEOLOGICO-MORALE
SACRI RITUS,
INSTITUTIONES ECCLESIASTICÆ MORUMQUE DISCIPLINA
NOTANDA VAGE PER ANNUM
SIVE CIVILEM SIVE ECCLESIASTICUM.
AUCTORE
FERDINANDO TETAMO
PANORMITANO.

VENETIIS, MDCCLXXXIV.
EX TYPOGRAPHIA PETRI SAVIONI.
In Via Mercatoria sub Signo NAVIS.

CUM PUBLICA ADPROBATIONE AC PRIVILEGIO.

P R O Œ M I U M.

ETHODUS, quam assumpsimus in Quæstionibus moralibus pertractandis, Institutionibus Ecclesiasticis tradendis, & sacris Ritibus explicandis; hactenus nos coegit, ea tantum quoad præfata in Diario nostro notare, quæ certum haberent Annum Ecclesiasticum, vel Civilem, & Sedem certam in Anno: quemadmodum pro Anno Civili præstitimus in Tractatu primo, & pro Ecclesiastico Anno in Tractatu secundo. Dantur autem & quædam aliæ quæstiones morales, Institutiones Ecclesiasticæ, Sacrique Ritus communissime occurrentes infra Annum, non tamen determinate Ecclesiasticum, vel Civilem: neque ubique eodem tempore Anni: puta in Adventu, vel Quadragesima; in Januario, vel Februario ec. Quapropter non valuere prædictis Diarii hujus tractatibus inseri. Sed cum earum materiarum quoque scientia Ecclesiasticis sit necessaria viris; de iis silere, non expedit, & ab hoc Diario excludere, non oportet; licet ne propositam methodum læderemus, necesse fuerit, dare seorsim in hac Appendice utrique tractatui subnexa Diarii. Exponemus autem Capitibus XIV.

CAPUT PRIMUM.

DE HORIS CANONICIS.

Agitur Paragraphis II.

§. I. *De Commemoratione Sanctorum facienda, quorum Officium sit impeditum in propria die; nec infra Annum dies supersit, in qua reponatur.*

§. II. *De Officiis, quæ adveniant concessa recenter.*

§. I.

De Commemoratione Sanctorum facienda, quorum Officium impeditum sit in propria die; nec infra Annum dies supersit, in qua reponatur.

1 *Sancti, qui in fine Anni supersunt, non sunt transferendi ad Annum sequentem: sed quoties toto Anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc in illo anno, diebus eorum propriis considerandi sunt tamquam simplices, faciendo illorum commemorationem, ut fit in simplicibus, cum nona lectione ad Matutinum composita ex omnibus eorum lectionibus propriis secundi Nocturni*. S.R.C. 26. Novemb. 1735 in Hispalen., & 8. Mart. 1738. in una Ordin. Minor. Cappuccin. apud Cavaler. *tom.* 1. *cap.* 6. *decr.* 3., & 5. *ac tom.* 5. *cap.* 14. *num.* 51. *decr.* 8.

Rursus ex parte Cleri Eccles. Toletanæ quæsitum fuit: an stantibus Decretis de non addendo, mutando, vel detrahendo in Breviario Roman. nec non Decretis Officiorum noviter apponendorum in corpore, in quibus præcipitur his verbis*: Debeant: teneantur: agant*. In Officiis vero Provincialibus concluditur sic: *Valeat: possint: recitare posse censuit: concessit: annuit: cc.* Si autem in aliqua Ecclesia, præsertim Regularium sint tot festa, quod non possint nonnulla semiduplicia translata adhuc recurrente anno reponi semel in biennio: in hoc ergo casu quæsitum, inquam, fuit*: An licebit ommittere, quæ sunt in Breviario, ut fiat de particularibus dicto modo concessis?* Et S. R.C. ad propositum dubium respondit: *Potius moderandas esse Octavas minus principales in aliquibus Ordinibus Regularibus; & quatenus supersint aliqua Officia adhuc celebranda, ea non esse transferenda in annum sequentem, sed persolvenda pro ut disponitur in Decreto in Hispalen. edito sub die* 26. *Novemb.* 1735. Ita *S.R.C.* 15. Septemb. 1736. *in Toletana*, apud Cavaler. *cit. tom.* 1. *cap.* 6. *decr.* 4., & ibi *num.* 33.

Et licet eadem *S.R.C.* 7. *Decemb.* 1680. *in una Canon. Regul. Lateran. ac.* 27. *April.* 1697. *in Florentina* apud Caval. cit. *cap.* 6. *decr.* 1. declaraverit: quod *Officia Sanctorum, quæ de mense Decembris aliquando supersunt, transferi possunt, & fieri in prima die non impedita sequentis anni*; nihilominus deinde declaravit*: quod posterioribus hujus Sacræ Congregationis Decretis, quibus cautum est, ut Sancti, qui in fine anni supersunt, non sint ad sequentem annum transferendi: abrogatum*

tum fuit Decretum 7. Decemb. 1680. ideoque comprehenduntur sub illis etiam Sancti, qui in mense Decembri occurrentes translati supersunt. S. R. C. 7. Decembr. 1743. apud Caval: post finem tomi 4. in append. ad cap. 6. de Sanct. qui in fine anni supers. decr. 2.

Decreta, quæ statuunt, non esse transferendos ad annum sequentem Sanctos illos, qui in fine anni supersunt: intelligenda sunt non solum de semiduplicibus, sed etiam de duplicibus; & locum habent, sive ab accidentali, sive a perpetuo occurrente impedimento eorum celebratio fuerit impedita. S. R. C. 16. Septembr. 1741. in una Ordin. Minor. Observant. Reform. apud Caval. tom. 2. part. 2. cap. 43. decr. 20. & rursus *post finem tomi 4. in append. cit. dec. 1.* Speciale Decretum conforme pro festo S. Silvestri Pp. editum, dedimus 31. *Decembr. artic. 2. num. 6.*

2 Ut locus sit Sanctis, qui alias superessent, declaravit in supra allegato Decreto Sacra Congregatio, moderari posse Octavas minus principales apud Regulares. Sermo est de Octavis, quæ sint ex particulari privilegio, vel Apostolica concessione, & permissione, non item de celebrandis ex præcepto Rubricar. Breviarii *Caval. tom. 1. cap. 6. in decr. 4. num. 15. & 16.*

Item de minus principalibus, & simul minus solemnibus. *Caval. num. 18.* Idipsum valet de Sæcularibus, si apud eos simile detur privilegium Octavarum hujusmodi, & simile impedimentum. *Caval. num. 16.* Hujuscemodi tamen Octavæ non sunt moderandæ, si dictum impedimentum non occurrat semper, aut saltem quasi semper. *Caval. num. 20.* Moderari autem possunt, etiamsi impedimentum occurrat solum in particulari aliquo Monasterio Regularium, aliave Ecclesia particulari. *Cavaler. num. 26.*

Facta Octavarum moderatione, si nihilominus aliqua Officia celebranda supersint, non sunt transferenda in annum sequentem, sed ritu simplici persolvenda, juxta dispositionem superius allegati Decreti in Hispalensi. *Caval. num. 32.*

Ut fiat locus prædictis Sanctis, 3 possent omitti Officia concessa ad libitum. *Caval. num. 28.* Sed & probabile est, quod omitti debeant. *Caval. ibid. & tom. 2. cap. 22. in decret. 2. num. 11. & 12.*

Officia Romana redigi non possunt ad ritum simplicem, ad effectum parandi, ut supra, locum Sanctis particularibus; atque adeo in repositione Sanctorum, quicumque ii sint, sive de Romano, sive de proprio Calendario, progrediendum venit juxta Rubricar. mandata: secundum videlicet ordinem Calendarii, & dignitatis: eidemque consulendum etiam cum Octavarum, si lubeat, moderatione; & si qui adhuc celebrandi supersint, ritu sunt simplici peragendi. *Caval. in supra cit. decr. 4. num. 30.*

Multo minus licet omittere, quæ de Breviario Romano sunt, ut fiat de prædictis particularibus, si non sint ex præcepto. *Caval. num. 29.* Si autem hæc sint ex præcepto, dicit *Caval. num. 31. fine*, jam de his esse rationem eamdem, quæ de Romanis est; si vero remaneant adhuc post acceptationem in recitantium arbitrio, in horum quoque libito sitam fore eorumdem omissionem, causa faciendi locum Romanis Officiis.

An-

4 Annus in re præsenti intelligitur vulgaris, & civilis: hoc est, decursus dierum a die prima Januarii usque ad ultimam Decembris, ut declaravit *S. R. C.* 30. *August.* 1755. *in Angelopolit. apud Caval. tom.* 5. *cap.* 14. *num.* 51. *decr.* 9., *& in Collect. recentior. decretor.*, *& in opere Merati in* 2. *Append. decretor. Breviar. n.* 534. Aque adeo adveniente die ultima Decembris, Sanctor. Officia in diebus propriis impedita transferri nequeunt ad annum sequentem, qui incipit a Januario; sed in ipsis eorumdem diebus propriis facienda est de iisdem commemoratio.

5 Decreta, quæ statuunt, non esse transferendos ad annum sequentem Sanctos illos, qui in fine anni superserunt, intelligenda sunt non solum de semiduplicibus, verum etiam de duplicibus: ut constat ex Decreto anni 1741. superius allegato; atque adeo de duplicibus minoribus id certum est, & videri etiam potest Caval. *cit. cap.* 6. *in decr.* 5. *num.* 8. ac speciale Decretum pro festo duplici minori S. Silvesti Pp. dedimus 31. Decemb. num. 6. ut etiam supra innuimus. An item de duplicibus majoribus? Affirmat Caval. *loc. cit. n.* 7. nisi forsitan, inquit, ubi hujusmodi festa specialem sibi vindicent solemnitatem, aut populorum devotionem: cujusmodi sunt Patroni minus principales, aliique similes. An insuper de duplicibus 1., & 2. *cl.*? Hæc in allegatis Decretis comprehendi negat *num.* 4. *& duob. seq.* qui videri potest; & rursus *tom.* 2. *part.* 2. *cap.* 43. *in decr.* 20. *& iterum post finem tomi* 4. *in append. ad cap.* 6. *de Sanctis, qui in fine anni superf. in decr.* 1.

6 Eadem Decreta declarantia: non esse transferenda ad annum sequentem festa, quæ in anni fine supersunt impedita in die eorumdem propria: procedunt de festis sive per accidens, sive perpetuo impeditis: ut nos monet Decretum anni 1741. 16. Septemb. superius recitatum; & licet Caval. aliter fuerit opinatus *tom.* 1. *cap.* 6. *comment. in decr.* 3. *num.* 30. & confirmaverit *tom.* 2. *cap.* 43. *comment. in decr.* 20. deinde tamen se correxit *tom.* 4. *in append. cit. in cit. decr.* 1.

Sanctorum Officia in diebus propriis impedita, si impedimentum sit *per accidens*, & locum non habeant in diebus *subsequentibus* usque ad finem anni, explenda sunt per solam commemorationem in diebus eorumdem propriis: hoc est, in die Natali eorum, vel qua in Calendario reponantur; & non possunt transferri in aliam diem ex *præcedentibus*. Si festum *e. g.* S. Clementis Pp., & M. quod in Calend. Rom. occurrit die 23. Novemb. sit impeditum *per accidens*, seu per accidens exclusum *e. g.* a Dominica occurrenti: (dum est semiduplex): & non sit locus illius translationi in diebus *subsequentibus* usque ad finem Decembris; non est anticipandum, sed considerari debet tamquam simplex in sua prædicta die 23. Novemb. *Vid. Caval. tom.* 1. *cap.* 6. *in dec.* 5. *a num.* 9. *ad* 16.

Officia vero, quæ sint in propria 7 die impedita *perpetuo*: ad hoc ut deprimi possint ad simplicem commemorationem, necesse fore putamus, quod iisdem nec locus adsit in diebus etiam *præcedentibus* infra annum; ita ut nec ulla inveniatur dies non impedita *præcedens*, in qua valeant stabiliter collocari. Si *e. g.* festum S. Pe-

S. Petri Chrysologi sit *perpetuo* impeditum in propria die, seu in die sibi assignata in Brev. Rom. (ut accidit ubi ea die recitatur de particulari Officio S. Barbaræ: *Vid. dicta 4. Decemb. num.* 2.) nec in diebus *subsequentibus* infra annum inveniatur locus translationi: non potest quidem transferri ad annum sequentem de eo recitando prima die anni sequentis, quæ fuerit non impedita, uno anno die una, alio anno altera, pro ut occurrerit. Attamen rite poterit ei in dicto casu aliqua dies fixa, ac stabilis in diebus *præcedentibus* designari. Quod proprie non est, Officium transferre ad annum sequentem; sed transferre illud ad aliam diem fixam, ac stabilem infra annum eundem; quod jure fieri potest etiam in diebus *præcedentibus* diem natalem talis Sancti, diem assignatam eidem in Cal. Rom. (Porro, ut statim notabimus, Sanctorum Officia celebrari communiter solent in die natali eorumdem, seu transitus ad cœlestem gloriam; non raro tamen dies alia est designata, ut quidem accidit in laudato S. Petro Chrysologo); jure, inquam, fieri potest in diebus etiam *præcedentibus* diem propriam, cum non adsit locus in diebus *subsequentibus*.

Hoc autem probatur ex eo, quia ex una parte, juxta Decretum S.R.C. 22. *April. anni* 1741. quod inferius dabimus §. 2. *n.* 19. assignatio alterius diei Officio duplici, vel semiduplici in perpetuum impedito fieri potest; inconsulta etiam Sacra Rituum Congregatione. Ex alia parte, Sanctis *perpetuo* impeditis in propria die, seu die natali eorumdem, assignare aliam diem etiam *antecedentem*, aliqua justa de causa, non est omnino contrarium ipsimet Breviario Romano, in quo quidem non desunt exempla anticipationis hujusmodi. Cavalerius *to.* 1. *c.* 9. *comment. in decr.* 13. *num.* 33. meminit Sancti Joannis Chrysostomi, qui licet ad cœlestem gloriam transierit die decima quarta Septembris, atque adeo, juxta communiorem Ecclesiæ morem, illa die esset propria ipsius in ordine ad celebrationem Officii: nihilominus, quia præfata dies 14. est impedita Officio Exaltationis S. Crucis, ideo designavit Sancto Chrysostomo aliam diem: designavit autem diem 27. Januarii, atque adeo affixit diei *ante* diem propriam, & quidem longe ante, & procul ab ea: eo quod præfata dies 27. posita necessitate prædicta translationis, fuerit congruentior: in illa enim contigit Corporis laudati Sancti translatio. Rursus idem Caval. meminit Sancti Stanislai Episcopi, & M. qui e die ipsius natalitia 8. Maji in præcedentem 7. mutatus est ob festum Apparitionis S. Michaelis Archangeli. Item Sancti Dominici, qui primum e die 6. Augusti, qua ille obiit, ob festum Transfigurationis Domini, per *anticipationem* consignatus fuit diei quintæ, & postea diei quartæ, ob festum Dedicationis Sanctæ Mariæ ad Nives. Hæc, & alia similia in Officiis recentibus Sancti Vincentii a Paulo, Sancti Joannis Cantii, Sanctæ Joannæ Franciscæ Premiot &c. *anticipatæ* designationis festorum exempla in ipso Romano inspicimus Calendario. Hinc sequitur ex tertia parte, quod Sancti prædicti in casu præfato, jure non recto in perpetuum privarentur cultu sibi cæteroqui collato integræ celebrationis Officii, ac nonnisi solius commemorationis dignarentur hono-

no-

more, & a ritu semiduplici, vel etiam duplici ad simplicem in perpetuum deprimerentur.

Nec obstat, quod Rubrica Breviarii disponat, translationem festorum impeditorum faciendam in prima die non impedita: atque adeo significet, festa impedita in propria die celebranda esse post, non ante diem propria: hoc, inquam, non obstat: loquitur enim de translatione proprie tali, seu de festis *per accidens* transferendis, non item de mutandis, seu in alia die *stabiliter, & perpetuo* collocandis: ut docet Cavalerius eodem *cit. c. 9.* in decr. 12. n. 12. Et licet fateamur cum eodem, etiam mutationem festorum fieri congruum esse juxta prædictam Rubricam translationis, quando mutationis præfatæ sit locus post diem propriam; ubi vero locus hujusmodi desit, videtur, tunc saltem liqui posse tamquam alteram Rubricam, ipsius Breviarii Romani exempla supra laudata celebrandi stabiliter festa Sanctorum *ante* diem propriam stabiliter impeditam: *nam licet anticipatio illa repugnare videatur translationi, non tamen mutationi*: ait Guyetus, non improbans anticipationis hujusmodi exempla particularium Ecclesiarum.

Porro nec desunt particularium Ecclesiarum exempla, designandi festis perpetuo impeditis aliam diem *antecedentem*; nec, ut dicebam, improbat Guyetus, qui, ut refert Caval. *cit. c. 9. in d. 13. n. 35.* hæc habet *lib. 2. c. 13. qu. 8. Alicubi mutatio fit per anticipationem in diem præcedent., uti Turonis anticipatur festum SS. Juliani, & Hermetis mart. e die S. Augustini, qui est dies 28. Augusti in 27. Maclovii festum S. Brioce die 1. Maji SS. Philippo, & Jacobo Apostolis sacro in præcedentem ultimam Aprilis; quod non improbaverim in similibus casibus, maxime cum plures sunt dies sequentes impediti, & præcedens vacuus est; nam licet anticipatio illa repugnare videatur translationi, non tamen mutationi.* Hæc Guyetus. Quænam vero dies fixa sit designanda Sanctis a propria die perpetuo translatis? indicabimus infra §. 2. n. 19. Interim procedamus ad alia, quæ pertinent ad Sanctos impeditos in propria die, quatenus de illis in ea sit facienda commemoratio.

Prædicti igitur Sancti *diebus eorum propriis considerandi sunt tamquam simplices*: ut dicitur in Decreto allegato priori loco. Quod intelligendum est, in quantum de iis facienda est commemoratio in Officio occurrenti, quemadmodum de Simplicibus fieri consuevit; attamen Simplicium legibus non omnibus saltem subjiciuntur; licet enim festorum *per se* Simplicium commemoratio plane excludatur a festis 1. classis: minime vero excluditur horum festorum simplicium *per accidens*: uti ea recte nuncupat Caval. *to. 1. c. 6. in d. 5. n. 25.* Quod certum est, saltem si per se habeant ritum duplicem majorem, aut minorem: uti colligitur ex quodam Decreto S. R. C. in quo declaratum fuit, quod *occurrente festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ* (quod utique est 1. cl.) *in die S. Silvestri*, (Papæ 31. Dec.) *Officium S. Silvestri non est transferendum ad annum sequentem, sed celebrandum in ipsomet die Dedicationis cum commemoratione ejusdem S. Silvestri.* quemadmodum notavimus 31. *Decemb. n. 6.* Quapropter Cavalerius, qui aliter docuerat *to. 1. l. cit. n. 21.* deinde se correxit *in Appendice ad c. 6. de Sanctis, qui in fine anni supersunt,* 8

post

post finem tomi 4. comment. in decr. 3. An autem similiter locum habeat in duplici primæ classis horum festorum commemoratio, si per se habeant ritum semiduplicem? Cavalerius in cit. decr. 3. inclinat ad negandum. Nec, etiamsi habeant ritum duplicem, est proculdubio de hujusmodi festis per accidens simplicibus facienda commemoratio, si incidant in dies maxime solemnes, & specialissime privilegiatos Paschæ Resurrectionis, & Pentecostes, vel ultimi tridui majoris hebdomadæ: sed eo anno plane omittenda: uti significat etiam Cavalerius in *cit. d.* 5. *n.* 47. ubi docet: si aliquod ex dictis festis per accidens simplicibus occurrat in feria V. Cœnæ, tunc in Vesperis feriæ quartæ præcedentis nequidem commemorationem faciendam esse de eo, quia postridie, nempe in feria V. nec habet commemorationem in Laudibus.

Quod si aliquod ex Officiis per accidens simplicibus occurrat in feria IV. Cinerum, tunc, quia tale festum in dicta feria non habet Officium, sed tantum commemorationem, ideo etiam pridie in Vesperis habebit tantum commemorationem: ut animadvertit Cavalerius loc. cit. Unde si nullum festum novem lectionum præcesserit, Vesperæ erunt de feria occurrenti cum commemoratione dicti Sancti per accidens simplicis: quemadmodum fit de Sanctis per se simplicibus in simili casu: eo quod non conveniat habere Vesperas festum illud, quod privatur Officio. Eadem de causa commemoratio sola de iisdem per accidens simplicibus fiet in Vesperis dictæ feriæ IV., si nullum festum novem lectionum subsequatur. *Caval. loc. cit.*

9 Porro de præfatis festis per accidens simplicibus facienda est commemoratio, *ut fit in semiduplicibus*: quemadmodum subditur in eodem superius allegato Decreto. Per quod significare, faciendam esse de iis commemorationem non solum in 1. Vesp. & Laudib. ut fit in simplicibus per se: verum etiam in 2. Vesp. *ut fit in semiduplicibus*: interpretatur Cavalerius *comment. in cit. d.* 5. *n.* 19. Ita quidem, sed servandæ sunt Rubricæ de concurrentia, ut ipse Caval. significat: non enim huiusmodi festa ad ritum simplicem depressa, & sola commemoratione celebrata, ampliori jure donata credenda sunt, quam potirentur, si integrum haberent Officium semiduplex, respective, vel duplex. Quapropter si aliquod hujusmodi festum semiduplex concurrat cum duplici secundæ classis, commemoratio non fiet de eo in 1. Vesp. festi sequentis: quia duplex secundæ classis non admittit in 1. Vesp. commemorationem semiduplicis præcedentis. Similiter si aliquod hujusmodi festum, habens per se ritum duplicem minorem, aut majorem, concurrat cum duplici primæ classis, non fiet de eo commemoratio in 1. Vesp. sequentis duplicis primæ cl. quia hoc respuit in primis suis Vesperis commemorationem præcedentis duplicis minoris, aut majoris.

Si occurrant in festo secundæ classis, faciendam esse de his Sanctis commemorationem etiam in secundis Vesperis, licet habeant per se ritum semiduplicem: affirmat Cavalerius *l. cit. n.* 25. Nisi subsequatur aliud festum iterum duplex secundæ classis: quia & illud habet privilegium excludendi in primis Vesperis commemorationem præcedentis semiduplicis quemadmodum & sequentis simplicis occur-

occurrentis in eo. Vid. Caval. *l. cit. nu.* 29. & dicta 14 *Jan. n.* 8. *fine*.

Significat Caval. *l. cit. n.* 21. *fine* de præfatis Sanctis occurrentibus in duplici secundæ classis non esse faciendam commemorationem in primis Vesperis, etiamsi habeant ritum duplicem minorem: quia, cum considerandi sint tamquam simplices, juxta Decretum: duplex secundæ classis respuit in primis Vesperis commemorationem festi simplicis occurrentis in eo. Sed nos judicamus, in primis Vesperis duplicis secundæ classis faciendam esse commemorationem de præfatis Sanctis *per accidens* simplicibus, si *per se* habeant ritum duplicem minorem: quia duplex secundæ classis admittit in primis Vesperis commemorationem duplicis minoris occurrentis in eo, puta commemorationem diei Octavæ. Præfati autem Sancti, cum solum *per accidens* depressi sint ad simplicem commemorationem, sed *per se* habeant ritum duplicem, non est cur arceantur a primis Vesperis duplicis secundæ classis: cum rectum non sit, eosdem ulterius deprimi, quam exigat necessitas festi occurrentis: nec justum, eosdem spoliari juribus illis, quibus alteri non officiunt; idcoque licet festum primæ classis omnino respuat simplicium *per se* commemorationem: nihilominus, ut supra vidimus, horum festorum *per accidens* simplicium commemoratio locum habet in festo etiam primæ classis: saltem si *per se* ritum habeant duplicem minorem. Similiter ergo asserimus, de iisdem faciendam esse commemorationem in primis Vesperis duplicis secundæ classis, in quo occurrat; quia duplex 2. classis non respuit in primis Vesperis commemorationem duplicis minoris occurrentis in eo.

Nec quidquam obest, quod hi Sancti *tamquam simplices considerandi* dicantur in Decreto: cum id nec impediat commemorationem eorumdem in duplici etiam primæ classis. Porro, ut superius dicebamus, hujusmodi Sancti simplices *per accidens* non omnibus saltem simplicium *per se* legibus subjiciuntur; in quonam autem sensu *tamquam simplices considerandi* dicantur: superius etiam explicavimus. Sed & Cavalerius se correxisse videtur in appendice ad *cap. 6. de Sanctis, qui in fine anni supersunt post finem tomi 4. commentar. in decr.* 3. dum hic ait: sibi jam arridere magis, dicere: *quod eorumdem Sanctorum commemoratio, relatione habita ad eorum ritum duplicem, vel semiduplicem, fieri debeat instar diei octavæ respective, vel diei infra octavam, quoties per festum altioris ritus, vel Dominicam privilegiatam quo ad Officium impediuntur, & per solam commemorationem suppleri debeant ... Prædie autem infra Octavam, quæ in occursu in festum duplex 2. cl. commemorationem deperdit, prædictam festum licet dumtaxat semiduplex, commemorationem assequitur, quam jam obtinet festum simplex; licet postea hoc tantummodo in Laudibus, & Missis privatis, ubi illam tribuendam esse, credimus, etiam in utrisque Vesperis, & Missis omnibus*. Hæc Caval. Ergo jam admittit commemorationem horum festorum per accidens simplicium in 1. Vesp. duplicis 2. cl. in quo occurrunt, si habeant per se ritum duplicem; immo & concedit, etiamsi habeant ritum semiduplicem.

De præfatis Sanctis facienda est commemoratio, si habeant ritum duplicem, & concurrant cum duplici secundæ classis, quia hoc admittit in pri-

primis Vesperis commemorationem præcedentis duplicis minoris. Excipe privilegium singulare festi Circumcisionis Domini, uti notavimus in festo S. Silvestri 31. Decembr. n. 6. fine.

10. Si commemoratio festi per accidens simplicis occurrat in festo qualitatis ejusdem, e. g. si utrumque festum sit Confessoris non Pontificis; tunc in 1. Vesp. dicatur Antiphona cum versu secundarum Vesperarum; deinde in Laudibus Antiphona cum versu primarum Vesperarum; denique in 2. Vesp. Antiphona de Laudibus cum versu primarum Vesperarum. Vid. Caval. *to. 2. c. 3. in decr. 9. n.* 19. Si vero Antiphonæ, versusque prædicti impediantur ab aliis, quid faciendum? vide 14. *Januarii art. 1. a n. 26.*

11. Etsi prædicti Sancti in casu, de quo agitur, tamquam simplices considerandi sint: præferentiam tamen super alios quoscumque *per se* simplices, occurrentes debent habere: horum enim Officium quamvis *per accidens* tamquam simplex celebretur, revera tamen simplex non est, & super Officium *per se* simplex habet commemorationem in secundis Vesperis; in quibus Officium mere, & *per se* simplex eam non habet. Memoratorum itaque Sanctorum commemoratio fieri debebit ante quamcumque aliam Sanctorum mere simplicium; hinc si e. g. S. Clemens P. & M. qui ritu semiduplici die 23. Novembris una cum Sancta Felicitate simplici occurrit, impediretur, nec infra annum locum haberet, ac per consequens, dicta die 23. ritu foret simplici celebrandus: ejusdem commemoratio fieret ante eam Sanctæ Felicitatis, tam in 1. Vesperis, quam in Laudibus, in quibus occurrit: immo & in 2. Vesperis commemoratio ejusdem præferenda esset commemorationi Sancti Chrysogoni, cum quo concurrit; ita Caval. *tom. 1. c 6. in d. 5. n.* 30.

Si quæras: quisnam ordo in commemorationibus servandus sit, si duo hujusmodi Officia in simplicia per accidens immutata sibi invicem succedant? Ut si die 12. Novembris occurrente festo semiduplici S. Martini P. & M. & 13. ejusdem mensis festo itidem semiduplici S. Didaci Conf. utrumque ex his festis remaneat impeditum, ac neutrum infra annum habeat locum, atque adeo ritu simplici celebrandum: an die 12. in 2. Vesperis prius ponenda sit commemoratio S. Martini, an vero ea Sancti Didaci? Ad hujusmodi dubium respondet Cavalerius n. 32. (qui tamen ponit exemplum festi S. Clementis P. & M. 23. Novembr. & Sancti Joannis a Cruce 24. ejusdem; sed hoc exemplum nunc non est ad rem: quia festum S. Joannis a Cruce elevatum est ad ritum duplic. Parum tamen refert: de materiali enim se habet exemplum, eoque a nobis variato, Cavalerii hæc doctrina persistit:) prius faciendam esse commemorationem sequentis scilicet S. Didaci, quam præcedentis, seu Sancti Martini P. de eo enim prius commemorationem faciendam esse suadet ratio, de quo Capitulum diceretur, si minime impediri contingeret. Sed si ea duo Officia minime impedirentur, Capitulum foret de sequenti, nempe de S. Didaco; cui subjiceretur commemoratio præcedentis, nempe S. Martini P. Ergo &c.

Hæc autem procedunt, quoties Officia hujusmodi impedita, ambo du-

plicia sint, vel semiduplicia: quia si alterutrum duplex foret, tunc, cum de eo, si ut supra non impediretur, integræ forent Vesperæ in concursu cum altero, quod solum supponitur semiduplex, profecto & prius deberet ejusdem commemoratio fieri, ut animadvertit Caval. n. 33. Si itaque festum S. Ceciliæ, quod duplex est, & occurrit die 22. Novembris, redderetur simplex per accidens, & simplex per accidens redderetur pariter festum semiduplex S. Clementis occurrens die 23. ejusdem mensis: in secundis Vesperis diei 22. prius facienda esset commemoratio S. Ceciliæ, quam S. Clementis. Eadem de causa id ipsum dicendum venire de duobus Officiis semiduplicibus, duplicibusve simul occurrentibus, & simplicibus per accidens factis, quoties unum illorum in dignitate alterum superaret, ratione cujus integræ tribuerentur Vesperæ, si nequaquam accideret impediri: docet Caval. l. cit. Verum quoad semiduplicia attinet, non habet locum hæc regula, est enim de falso supposito. Profecto, ut ex eodem Cavalerio docuimus tr. 1. lib. 2. par. 2. in feria V. nu. 6. in semiduplicium concurrentia non attenditur festorum dignitas, nec locum habet Rubrica *de concur. nu.* 2. versu: *Inter festa*. Unde, ut loco cit. notavimus ex Declarat. S. C. R. Officium votivum semiduplex SS. Sacramenti, si concurrat in Vesperis cum alio Officio semiduplici, dividit Vesperas a Capitulo.

In simultanea vero occurrentia duorum festorum per accidens simplicium, illud prius commemorationem sortiretur, de quo Officium fieret, si ambo non impedirentur; & festum illud, quod in tali occursu esset transferendum, secundo loco commemorationem habebit; quod enim alteri festo in casu Officii locum cedit, utique & cedere debet in casu solius commemorationis. *Caval. l. cit. n.* 34.

Existimat Caval. *in append. ad c. 6. de Sanct. qui in fine anni superf. post finem tomi* 4. *comment. in decr.* 3. hujusmodi Sanctorum per accidens simplicium commemorationem, relatione habita ad eorum ritum duplicem, fieri debere instar diei octavæ, respective, vel diei infra Octavam, quoties per festum altioris ritus, vel Dominicam privilegiatam quo ad Officium impediuntur, & per solam commemorationem suppleri debent: quo de ritu. Vide 14. Januar. art. 1. a n. 6. Hinc cum festum semiduplex prævaleat ad diem infra octavam, & festum duplex præferatur Dominicæ non privilegiatæ, haberentque Officium, aut Vesperas in tali occursu, vel concursu: idcirco festum semiduplex incidens infra Octavam, si impedietur, sortietur commemorationem ante diem infra Octavam: & festum duplex ante dictam Dominicam: & sic proportione habita ad casus cæteros tam occurrentiæ, quam concurrentiæ. Præ die autem infra Octavam, quæ in occursu in festo duplici secundæ classis commemorationem deperdit, prædictum festum semiduplex commemorationem assequi, vidimus supra n. 9.

12 Deinde dispositio illa de legenda lectione nona de Sanctis, qui in fine anni supersunt: hoc est, ad simplicem commemorationem rediguntur: intelligi debet, dummodo occurrant diebus, quibus secundum Rubricas Breviarii Rom. legi permittitur nona lectio de Sanctis simplicibus occurrentibus; ut animadvertit Caval. *to.* 1. *c.* 6.

c. 6. in d. 5. n. 41. Excepta Rubrica de simplicibus in festis primæ classis, ut statim dicemus. Quapropter si hujusmodi commemoratio festorum per accidens simplicium habentium lectiones, seu lectionem propriam, occurrat in die, qua nona lectio legenda sit de Dominica, vel Vigilia, aut feria majori habente Evangelium proprium, non legitur lectio nona de Sancto per accidens simplici. Similiter cum in Officio non dicitur *Te Deum*; sed post ultimam lectionem dicitur Responsorium, omittitur lectio propria de Sanctis præfatis: quia Responsorium non convenit lectioni de Sancto, sed bene lectioni de homilia: ut notavit Gavantus *in Rubr. Brev. sect. 3. c. 12. n. 33.* Omittitur itaque in dicto casu lectio de Sanctis *juxta Rubr. Brev. tit. 9. nu. 10.* Si tamen occurrant in festo primæ classis, sicut in eo locum habet commemoratio horum festorum *per accidens* simplicium, quamvis ex Rubrica non admittatur commemoratio simplicium *per se*: ita videtur, & locum habere nonam lectionem de hujusmodi festis simplicibus *per accidens*; & ita censet Cavalerius *in append. supra cit. in cit. d. 3.* licet aliter docuerit *to. 1. c. 6. in decr. 5. n. 42.* ubi etiam docet, infra Octavam Corporis Christi, quando fit Officium de Octava, non esse legendam nonam lectionem de hujusmodi simplicibus *per accidens*; quemadmodum nec legitur in eadem de simplicibus *per se*, etsi de his commemoratio fit. Sed illud est privilegium illius Octavæ, ex ea ratione, quam ex eodem Cavalerio assignavimus ibi n. 57. videlicet, *quia homiliæ, quæ per Octavam* (Corporis Christi) *leguntur, apte de tanto cunctæ profantur mysterio; quare conveniens haud erat, ejusdem laudes, & præconia taceri, ut simplicis legeretur historia.* Nec esse legendam lectionem de hujusmodi festis infra Octavas Paschæ & Pentecostes habentes Officium proprium trium lectionum, docet etiam Caval. *in cit. d. 5. n. 41.*

Dispositio eadem de legenda nona lectione de Sanctis per accidens simplicibus, intelligenda est, si quidem lectiones, seu lectionem propriam habeant in secundo nocturno. Quod si non habeant ullam propriam, sed omnes de eorumdem respectivo Communi, solum de iis commemoratio fiet absque lectione nona de iisdem. Quapropter si e. g. festum S. Georgii M. esset simplex per accidens, de eo legenda minime foret lectio nona, quia nullam habet in 2. noct. propriam in Breviario Rom. sed habet de Communi; ut animadvertit Caval. *in cit. d. 5. n. 40.* Porro etsi lectiones secundi nocturni in festis Sanctorum esse communissime soleant de actis propriis eorumdem, de quibus Officium celebratur; nihilominus ubi de actis hujusmodi non admodum certa habentur, iis relictis, de Communi leguntur lectiones secundi nocturni, vel aliunde sumuntur ex aliquo, puta, tractatu, vel sermone alicujus Sancti, & occurrenti festo applicantur, seu accommodantur; ob quam utique rationem de S. Georgio M. lectiones propriæ non leguntur in Breviario Romano: vide Petrum Ribadeneir. in vita laudati Sancti 23. April. initio. Igitur de Sanctis per accidens simplicibus lectio nona legenda non erit, si propriam non habuerint, sed habeant de Communi. Addit Cavalerius cit. *n. 46. aut ex tractatu, vel sermone alicujus Sancti*: Sed hoc limitandum est: nisi ibi agatur vere, & 13

per

per se de illo Sancto, seu festo, de quo commemoratio fit: & non solum per accommodationem quamdam legantur lectiones illæ de tali Sancto, seu festo. Unde si festum e.g. Sancti Joannis *ante Portam latinam* redderetur simplex per accidens; legendæ de eo forent pro nona lectione, lectiones secundi nocturni, quæ in illo festo leguntur, quamvis sint *ex libro S. Hieronymi contra Jovinianum*: quia vere, & per se in lectionibus illis sermo est de S. Joanne Evangelista, & ejusdem *passione ante Portam latinam*: atque adeo, sunt propriissimæ de occurrenti festo.

14 Si die, qua legi debet nona lectio de hujusmodi Sanctis *per accidens* simplicibus, occurrat festum aliquod simplex *per se*, lectionem habens propriam: nona lectio de his est legenda, & tacenda illa Sanctorum *per se* simplicium; quia super eos præferentiam habent Sancti Simplices *per accidens*. Eadem de causa, si duo occurrant eadem die Officia hujusmodi *per accidens* simplicia, nona lectio erit de eo, de quo alias fieret Officium, si minime impediretur, & de altero non fiet nisi ut supra commemoratio tantum. Si vero festum *per accidens* simplex, de quo alias fieret Officium, & prius facienda est commemoratio, propriam non haberet lectionem, debet hæc legi de altero similiter *per accidens* simplici occurrenti, quoties istud illam haberet propriam: hujus tamen commemoratio nihilominus locum cederet alteri Officio *per accidens* simplici, juxta superius dicta. Quod si neuter ex prædictis Sanctis *per accidens* simplicibus propriam aliquam haberet lectionem, & simul occurreret festum aliud *per se* simplex propriam habens lectionem, tunc legi deberet nona lectio de hoc Sancto *per se* simplici; cujus tamen commemoratio locum novissimum retineret. Illius autem ratio est, quia quilibet ex dictis Sanctis jus habet ad suam lectionem, unde si a digniori non impediatur per suam propriam lectionem, sortiri debet effectum. *Caval. num.* 41.

Nona lectio de Sanctis iisdem componi debet ex omnibus lectionibus eorumdem propriis secundi nocturni ad modum unius, seu legendo eas pro una; & quidem si tres habeant proprias, ut communiter habent, tres legendæ sunt ad modum unius; si vero duas proprias, & tertiam de communi, duæ propriæ tantum legendæ sunt; similiter si unicam habeant propriam: quemadmodum fieri solet in simplicibus *per se*; & sic si Sanctus Timotheus reddatur simplex *per accidens*: quia duas lectiones habet tantum proprias, illæ solum duæ sunt legendæ ad modum unius pro nona lectione. Si autem S. Alexius reddatur simplex *per accidens*: quia unicam lectionem habet propriam (in Breviario Romano pro Ecclesia universali): illa tantum legenda est pro nona lectione in Officio, in quo de eo commemoratio fiat. *Caval. num.* 39. & 40. 15

Nota hic: ex Caval. *tom.* 5. *cap.* 12. *nu.* 59. (alias per errorem num. 60.) non esse recitandum Symbolum in Missa, eo quod in ea fiat commemoratio festi alicujus Sancti habentis *Credo*, seu Symbolum, puta S. Ambrosii ad simplicem commemorationem redacti; & in simili casu negat idem *cap.* 14. *num.* 51. recitandam esse in Missa Præfationem propriam festi, si eam habeat, ad sim- 16

simplicem commemorationem redacti; *e.g.* si festum Expectationis partus B. V. redigeretur ad simplicem commemorationem, non esset in Missa recitanda Præfatio de B. V. ratione prædictæ commemorationis: sed Præfatio, quæ dici deberet, si commemoratio hujusmodi nequaquam occurreret.

117 Denique ad similitudinem Tabellarum, quæ in capite Breviarii Rom. conspiciuntur de Occursu, & Concursu festorum, dat Cavalerius *tom.* 1. *cap.* 6. *comment. in decret.* 5. *num.* 48. quasdam Tabellas de Occursu, & Concursu festorum *per accidens* simplicium: quæ tamen corrigendæ sunt, & emendandæ juxta doctrinas, & regulas hactenus traditas.

§. II.

De Officiis, quæ adveniant concessa recenter.

118 ADveniente *notitia alicujus Officii recitandi a* S. R. C. *recenter concessi, si talis notitia ita opportune perveniat, ut prædicti Officii recitatio evenire possit tempore congruo, scilicet vel die a Sacra eadem Congregatione pro tali recitatione præscripto, vel diebus post illum vacantibus, quibus juxta Rubricarum regulas hujusmodi Officium recitari possit, recitetur quidem; si autem talis notitia non ita opportune pervenerit, ut prædictis diebus impleri potuerit Officii recitatio, pro præsenti anno omittatur.* S. R. C. 11. *Julii* 1739. *apud Caval. tom.* 2. *part.* 2. *cap.* 43. *decr.* 18. quod inseruit comment. *in decr.* 15. *num.* 4. ubi ait: se tamen non credere, quod etiamsi notitia opportune perveniat, eo anno ita rigoroso præcepto constituatur Officium, ut si particularia Calendaria ad adventum ejusdem notitiæ jam sint evulgata, hæc sequi quilibet non valeat eodem omisso Officio: ne quandoque mutationes plurimas in Officiis translatis, quæ recitanda supersunt, sine duce cogatur facere, præsertim, subdit, quia de Clero adsunt plurimi, qui non probe sciunt Rubricarum leges.

Qu. Si dies, in qua novum Officium præcipitur, seu conceditur recitandum, inveniatur alicubi occupata aliquo Officio, perpetuoque impedita, quid faciendum?

℟. Alterutrum est transferendum, & alteri diei stabiliter assignandum, juxta regulas vero traditas a Caval. *tom.* 1. *cap.* 9. *de perpet. festor. immutat. commentar. in decr.* 13. *& tom.* 2. *cap.* 26. *de occur. seu translat. festor.* quæ videndæ sunt; sed videantur etiam Decreta, quæ idem exponit *in append. ad cit. cap. de immut. festor. post finem tom.* 4. Interim nota hic, quod *assignatio alterius diei Officio* (duplici, vel semiduplici) *perpetuo impedito fieri potest Sac. Congregatione inconsulta; abrogando alia Decreta contra hoc emanata* 28. *Novembr.* 1681., *&* 22. *Aug.* 1722. *Sed confirmentur illa* 18. *Octob.* 1699. *&* 2. *Julii* 1712. *&* 20. *Nov.* 1717. *huic Dec. concordantia, S.R.C.* 22. *Apr.* 1741. *in Vilnen. apud Caval. in cit. append. d.* 1. Vide etiam aliud Decretum pro Sanctis *ad libitum* emanatum anno 1746. allegatum 19. Januar. art. 1. n. 5. Confer item quæ notavimus 10. Maji nu. 2. & die 4. *Decembr. art.* 1. *n.* 2. videri rursus potest *Caval. to.* 1. *c.* 9. *in d.* 7. *&* 10. *ac duob. sequentib.*

Talis assignatio facienda est ab Episcopo

ſcopo in Calendario Diœceſis, & a Prælatis Ordinum in Calendariis Religionum: vide tamen dicta in Novemb. par. 1. num. 7. Docet Caval. to. 1. c. 9. comment. in decr. 11. num. 3. præfatam aſſignationem faciendam eſſe a proprio reſpectivo Prælato, ſeu Superiore, videlicet ab Epiſcopo in Calendario Diœceſis, ut jam dicebamus, a Prælatis Ordinum in Calendariis Religionum, a Superiore Monaſterii, vel Collegiatæ, aut Parocho, ſeu quocumque alio Eccleſiaſtico, qui alicui præeſt Eccleſiæ, ſi inibi perpetuus ille accidat occurſus. Sed quo ad Eccleſias ſubjectas Epiſcopo ſervandum eſt Decretum ſequens: cum enim a S. R. C. quæſitum fuerit: *utrum Eccleſia particularis, quæ non poteſt facere de feſto in die aſſignata tamquam propria pro tota Diœceſi, poſſit, & debeat huic feſto aliam diem eligere tamquam propriam? Reſponſum fuit affirmative, cum approbatione tamen Epiſcopi loci Ordinarii circa electionem diei. S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracovienſi apud Caval. poſt finem tomi 4. in append. ad c. 9. de perpet. feſtor. immut. decr.* 20. Illa vero cenſetur a præfatis Superioribus aſſignatio facta diei, etiam quando fit ab iis, qui ex eorumdem mandato Calendarium pro Cleri directione componunt: ita *Caval. to. 1. c. 9. in decr. 11. n. 3.* Semel attamen facta deſignatione, non debet amplius immutari, niſi forte ſimile iterum occurrat impedimentum: vid. Caval. *in cit. d. 11. & in d. 13.* Quænam autem dies debeat deſignari in hujuſmodi caſu? vid. Caval. *to 1. cit. c. 9. in d. 12. & 13.*

Si concedatur Officium annexum alicui Dominicæ; ſi ſit ex præcepto, poteſt transferri, ubi illa Dominica ſit impedita; eſt autem transferendum in aliam diem, quæ non ſit Dominica fixa; vid. dicta 23. Januar. art. 1. num. 2. Non poſſunt tamen transferri Officia illa certis affixa diebus, nimirum aliquibus Dominicis, vel feriis, quæ ſint conceſſa in terminis facultativis pro locis, & Eccleſiis particularibus ad eorum inſtantiam: vide dicta *in Novembr. par. 1. n. 8.*

21 *Quando feſta ſimplicia ſunt perpetuo impedita: ita ut de illis ne quidem commemoratio perpetuo fieri poſſit, non poteſt Ordinarius loci aſſignare certam diem aliam illis feſtis impeditis. S.R.C. 7. Maji 1746. in Verſavien. apud Caval. in append. ad cap. 9. de perpet. immut. feſtor. ad calcem tomi 4. d. 21.*

22 Quibus ſit conceſſa facultas recitandi aliquod Officium particulare, ſi idem fiat univerſale, debent illud impoſterum recitare eadem die, qua in univerſali recitatur Eccleſia; & illud ipſum, quod in univerſali recitatur Eccleſia: dimiſſo particulari proprio, ſi forte conceſſum fuerat; & ſic S. R. C. 28. Novemb. 1722. declaravit: Feſtum SS. Nominis Jeſu recitari non amplius licere die 14. *Januarii* ab iis, qui de eo, præcedenter ad dicti feſti conceſſionem univerſalem, particulari gaudebant Indulto: ſed omnes teneri, ad illud celebrandum in Dominica ſecunda poſt Epiphaniam, in qua pro univerſali demandatur Eccleſia (vide Meratum *in Rubr. Brev. ſect. 6. c. 8. n. 1.* ubi tamen addit, traditque: poſt allegatum Decretum nihilominus Fratres Obſervantes, eorumque Miniſtro Generali ſubjectos, per Reſcriptum obtinuiſſe facultatem a Benedicto XIII. celebrandi dictum feſtum die 14. Januarii.) Simile eſt Decretum editum

tum 1736. pro Officio B. Mariæ de Monte Carmelo; necnon illud 17. Junii 1684. pro festo. SS. Nominis ejusdem B. Mariæ, in quibus declaratum fuit: non esse amplius licitum Privilegiatis perseverare in celebratione dictorum festorum in prisco usu quo ad diem; sed debere cum Ecclesia universali, postquam ad hanc extensa illa fuere, sese prorsus conformare; & cessare debere in hujusmodi locis privilegiatis Officium particulare proprium, quod fuerat concessum. Accedit usus particularium ipsarum Ecclesiarum, ac Religionum, quæ non amplius celebrant Festum SS. Nominis Jesu, (quo ad Fratres vero Minores Observantes, recole modo supra dicta:) ac B. Mariæ, juxta Indulta priora; sed in diebus, & cum Officio universalis Ecclesiæ. Status itidem quamplurimi, qui cum ad Monarchiam pertinerent Hyspanicam, Festum S. Mariæ de Mercede celebrabant olim in Dominica proximiori Calendis Augusti: (ita Caval. *to.* 2. *c.* 25. *comment. in decr.* 7. *n.* 3. etsi *Cal. Octobris*: scripserit *to.* 1. *c.* 12. *comment. in decr.* 1. *n.* 5.) & Status Venetus Officium S. Gertrudis die 18. Novembris; sed vix reddita fuere universalia hæc Officia, quod cum universali Ecclesia, & quo ad qualitatem Officii, & quo ad diem sese illico conformarunt. Quæ notat Caval. *to.* 1. *c.* 4. *in decr.* 1. *n.* 18. *&* *c.* 12. *in d.* 1. *&* 2.

Utile est hic animadvertere: Indulgentias festi particularis cessare, si fiat universale, & designetur alia dies, in qua sit universaliter celebrandum: ut colligitur ex Dec. S. C. R. 17. Junii 1684. nam cum pluribus in locis celebraretur die 17. Septembris Festum SS. Nominis B. Mariæ cum Indulgentiis: postquam prædictum festum redditum fuit universale, & universaliter celebrandum in Dominica infra Octavam Nativitatis ejusdem B. V. declaratum fuit: *Indulgentias pariter cessare pro illa die* (17. Septemb.) *& pro translatione supplicandum esse Sanctissimo*. Vid. Caval. to. 1. c. 12. comment. in decr. 1. n. 7. & to. 2. c. 13. in decr. 18. n. 13. Qui tamen n. 14. rite docet: Indulgentias Festi universalis pro ea die, in qua universaliter celebratur, non cessare in illis locis, in quibus Officium perpetuo transferatur vi supradictorum generalium Decretorum, propter impedimentum occurrens; sed lucrari tantum posse in illa ipsa die, in qua Festum pro universali demandatur Ecclesia. 23

occurrentis in eo. Vid. Caval. *l. cit. nu.* 29. & dicta 14 *Jan. n.* 8. *fine*. Significat Caval. *l. cit. n.* 21. *fine* de præfatis Sanctis occurrentibus in duplici secundæ classis non esse faciendam commemorationem in primis Vesperis, etiamsi habeant ritum duplicem minorem: quia, cum considerandi sint tamquam simplices, juxta Decretum: duplex secundæ classis respuit in primis Vesperis commemorationem festi simplicis occurrentis in eo. Sed nos judicamus, in primis Vesperis duplicis secundæ classis faciendam esse commemorationem de præfatis Sanctis *per accidens* simplicibus, si *per se* habeant ritum duplicem minorem: quia duplex secundæ classis admittit in primis Vesperis commemorationem duplicis minoris occurrentis in eo, puta commemorationem diei Octavæ. Præfati autem Sancti, cum solum *per accidens* depressi sint ad simplicem commemorationem, sed *per se* habeant ritum duplicem, non est cur arceantur a primis Vesperis duplicis secundæ classis: cum rectum non sit, eosdem ulterius deprimi, quam exigat necessitas festi occurrentis: nec justum, eosdem spoliari juribus illis, quibus alteri non officiunt; ideoque licet festum primæ classis omnino respuat simplicium *per se* commemorationem: nihilominus, ut supra vidimus, horum festorum *per accidens* simplicium commemoratio locum habet in festo etiam primæ classis: saltem si *per se* ritum habeant duplicem minorem. Similiter ergo asserimus, de iisdem faciendam esse commemorationem in primis Vesperis duplicis secundæ classis, in quo occurrat; quia duplex 2. classis non respuit in primis Vesperis commemorationem duplicis minoris occurrentis in eo.

Nec quidquam obest, quod hi Sancti *tamquam simplices considerandi* dicantur in Decreto: cum id nec impediat commemorationem eorumdem in duplici etiam primæ classis. Porro, ut superius dicebamus, hujusmodi Sancti simplices *per accidens* non omnibus saltem simplicium *per se* legibus subjiciuntur; in quonam autem sensu *tamquam simplices considerandi* dicantur: superius etiam explicavimus. Sed & Cavalerius se correxisse videtur in appendice ad *cap. 6. de Sanctis, qui in fine anni supersunt post finem tomi 4. commentar. in decr.* 3. dum hic ait: sibi jam arridere magis, dicere: *quod eorumdem Sanctorum commemoratio, relatione habita ad eorum ritum duplicem, vel semiduplicem, fieri debeat instar diei octavæ respectivæ, vel diei infra octavam, quoties per festum altioris ritus, vel Dominicam privilegiatam quo ad Officium impediuntur, & per solam commemorationem suppleri debeant ... Prædie autem infra Octavam, quæ in occursu in festum duplex 2. cl. commemorationem deperdit, prædictum festum licet dumtaxat semiduplex, commemorationem assequitur, quam jam obtinet festum simplex; licet postea hoc tantummodo in Laudibus, & Missis privatis, ubi illam tribuendam esse, credimus, etiam in utrisque Vesperis, & Missis omnibus*. Hæc Caval. Ergo jam admittit commemorationem horum festorum per accidens simplicium in 1. Vesp. duplicis 2. cl. in quo occurrunt, si habeant per se ritum duplicem; immo & concedit, etiamsi habeant ritum semiduplicem.

De præfatis Sanctis facienda est commemoratio, si habeant ritum duplicem, & concurrant cum duplici secundæ classis, quia hoc admittit in pri-

primis Vesperis commemorationem præcedentis duplicis minoris. Excipe privilegium singulare festi Circumcisionis Domini, uti notavimus in festo S. Silvestri 31. Decembr. n. 6. fine.

10 Si commemoratio festi per accidens simplicis occurrat in festo qualitatis ejusdem, e. g. si utrumque festum sit Confessoris non Pontificis; tunc in 1. Vesp. dicatur Antiphona cum versu secundarum Vesperarum; deinde in Laudibus Antiphona cum versu primarum Vesperarum; denique in 2. Vesp. Antiphona de Laudibus cum versu primarum Vesperarum. Vid. Caval. *to. 2. c. 3. in decr. 9. n. 19.* Si vero Antiphonæ, versusque prædicti impediantur ab aliis, quid faciendum? vide 14. *Januarii art. 1. a n. 26.*

11 Etsi prædicti Sancti in casu, de quo agitur, tamquam simplices considerandi sint: præferentiam tamen super alios quoscumque *per se* simplices, occurrentes debent habere: horum enim Officium quamvis *per accidens* tamquam simplex celebretur, revera tamen simplex non est, & super Officium *per se* simplex habet commemorationem in secundis Vesperis, in quibus Officium mere, & *per se* simplex eam non habet. Memoratorum itaque Sanctorum commemoratio fieri debebit ante quamcumque aliam Sanctorum mere simplicium; hinc si e. g. S. Clemens P. & M. qui ritu semiduplici die 23. Novembris una cum Sancta Felicitate simplici occurrit, impediretur, nec infra annum locum haberet, ac per consequens, dicta die 23. ritu foret simplici celebrandus: ejusdem commemoratio fieret ante eam Sanctæ Felicitatis, tam in 1. Vesperis, quam in Laudibus, in quibus occurrit: immo & in 2. Vesperis commemoratio ejusdem præferenda esset commemorationi Sancti Chrysogoni, cum quo concurrit; ita Caval. *tom. 1. c 6. in d. 5. n. 30.*

Si quæras: quisnam ordo in commemorationibus servandus sit, si duo hujusmodi Officia in simplicia per accidens immutata sibi invicem succedant? Ut si die 12. Novembris occurrente festo semiduplici S. Martini P. & M. & 13. ejusdem mensis festo itidem semiduplici S. Didaci Conf. utrumque ex his festis remaneat impeditum, ac neutrum infra annum habeat locum, atque adeo ritu simplici celebrandum: an die 12. in 2. Vesperis prius ponenda sit commemoratio S. Martini, an vero ea Sancti Didaci? Ad hujusmodi dubium respondet Cavalerius n. 32. (qui tamen ponit exemplum festi S. Clementis P. & M. 23. Novembr. & Sancti Joannis a Cruce 24. ejusdem; sed hoc exemplum nunc non est ad rem: quia festum S. Joannis a Cruce elevatum est ad ritum duplic. Parum tamen refert: de materiali enim se habet exemplum, eoque a nobis variato, Cavalerii hæc doctrina persistit:) prius faciendam esse commemorationem sequentis scilicet S. Didaci, quam præcedentis, seu Sancti Martini P. de eo enim prius commemorationem faciendam esse suadet ratio, de quo Capitulum diceretur, si minime impediri contingeret. Sed si ea duo Officia minime impedirentur, Capitulum foret de sequenti, nempe de S. Didaco; cui subjiceretur commemoratio præcedentis, nempe S. Martini P. Ergo &c.

Hæc autem procedunt, quoties Officia hujusmodi impedita, ambo du-

plicia sint, vel semiduplicia: quia si alterutrum duplex foret, tunc, cum de eo, si ut supra non impediretur, integræ forent Vesperæ in concursu cum altero, quod solum supponitur semiduplex, profecto & prius deberet ejusdem commemoratio fieri, ut animadvertit Caval. n. 33. Si itaque festum S. Ceciliæ, quod duplex est, & occurrit die 22. Novembris, redderetur simplex per accidens, & simplex per accidens redderetur pariter festum semiduplex S. Clementis occurrens die 23. ejusdem mensis: in secundis Vesperis diei 22. prius facienda esset commemoratio S. Ceciliæ, quam S. Clementis. Eadem de causa id ipsum dicendum venire de duobus Officiis semiduplicibus, duplicibusve simul occurrentibus, & simplicibus per accidens factis, quoties unum illorum in dignitate alterum superaret, ratione cujus integræ tribuerentur Vesperæ, si nequaquam accideret impediri: docet Caval. l. cit. Verum quoad semiduplicia attinet, non habet locum hæc regula, est enim de falso supposito. Profecto, ut ex eodem Cavalerio docemus tr. 1. lib. 2. par. 2. in feria V. nu. 6. in semiduplicium concurrentia non attenditur festorum dignitas, nec locum habet Rubrica *de concur. nu.* 2. versu: *Inter festa*. Unde, ut loco cir. notavimus ex Declarat. S. C. R. Officium votivum semiduplex SS. Sacramenti, si concurrat in Vesperis cum alio Officio semiduplici, dividit Vesperas a Capitulo.

In simultanea vero occurrentia duorum festorum per accidens simplicium, illud prius commemorationem sortiretur, de quo Officium fieret, si ambo non impedirentur; & festum illud, quod in tali occursu esset transferendum, secundo loco commemorationem habebit; quod enim alteri festo in casu Officii locum cedit, utique & cedere debet in casu solius commemorationis. *Caval. l. cit. n.* 34.

Existimat Caval. *in append. ad c.* 6. *de Sanct. qui in fine anni superf. post finem tomi* 4. *comment. in decr.* 3. hujusmodi Sanctorum per accidens simplicium commemorationem, relatione habita ad eorum ritum duplicem, fieri debere instar diei octavæ, respective, vel diei infra Octavam, quoties per festum altioris ritus, vel Dominicam privilegiatam quo ad Officium impediuntur, & per solam commemorationem suppleri debent: quo de ritu. Vide 14. Januar. art. 1. a n. 6. Hinc cum festum semiduplex prævaleat ad diem infra octavam, & festum duplex præferatur Dominicæ non privilegiatæ, haberentque Officium, aut Vesperas in tali occursu, vel concursu: idcirco festum semiduplex incidens infra Octavam, si impedietur, sortietur commemorationem ante diem infra Octavam: & festum duplex ante dictam Dominicam: & sic proportione habita ad casus cæteros tam occurrentiæ, quam concurrentiæ. Præ die autem infra Octavam, quæ in occursu in festo duplici secundæ classis commemorationem deperdit, prædictum festum semiduplex commemorationem assequi, vidimus supra n. 9.

12 Deinde dispositio illa de legenda lectione nona de Sanctis, qui in fine anni supersunt: hoc est, ad simplicem commemorationem rediguntur: intelligi debet, dummodo occurrant diebus, quibus secundum Rubricas Breviarii Rom. legi permittitur nona lectio de Sanctis simplicibus occurrentibus; ut animadvertit Caval. *to.* 1. *c.* 6.

c. 6. in d. 5. n. 41. Excepta Rubrica de simplicibus in festis primæ classis, ut statim dicemus. Quapropter si hujusmodi commemoratio festorum per accidens simplicium habentium lectiones, seu lectionem propriam, occurrat in die, qua nona lectio legenda sit de Dominica, vel Vigilia, aut feria majori habente Evangelium proprium, non legitur lectio nona de Sancto per accidens simplici. Similiter enim in Officio non dicitur *Te Deum*; sed post ultimam lectionem dicitur Responsorium, omittitur lectio propria de Sanctis præfatis: quia Responsorium non convenit lectioni de Sancto, sed bene lectioni de homilia: ut notavit Gavantus *in Rubr. Brev. sect. 3. c. 12. n. 33.* Omittitur itaque in dicto casu lectio de Sanctis *juxta Rubr. Brev. tit. 9. nu. 10.* Si tamen occurrant in festo primæ classis, sicut in eo locum habet commemoratio horum festorum *per accidens* simplicium, quamvis ex Rubrica non admittatur commemoratio simplicium *per se*: ita videtur, & locum habere nonam lectionem de hujusmodi festis simplicibus *per accidens*; & ita censet Cavalerius *in append. supra cit. in cit. d. 3.* licet aliter docuerit *to. 1. c. 6. in decr. 5. n. 42.* ubi etiam docet, infra Octavam Corporis Christi, quando fit Officium de Octava, non esse legendam nonam lectionem de hujusmodi simplicibus *per accidens*; quemadmodum nec legitur in eadem de simplicibus *per se*, etsi de his commemoratio fit. Sed illud est privilegium illius Octavæ, ex ea ratione, quam ex eodem Cavalerio assignavimus ibi n. 57. videlicet, *quia homiliæ, quæ per Octavam* (Corporis Christi) *leguntur, apte de tanto cunctæ profantur mysterio; quare conveniens haud erat, ejusdem laudes, & præconia taceri, ut simplicis legeretur historia*. Nec esse legendam lectionem de hujusmodi festis infra Octavas Paschæ & Pentecostes habentes Officium proprium trium lectionum, docet etiam Caval. *in cit. d. 5. n. 41.*

Dispositio eadem de legenda nona lectione de Sanctis per accidens simplicibus, intelligenda est, si quidem lectiones, seu lectionem propriam habeant in secundo nocturno. Quod si non habeant ullam propriam, sed omnes de eorumdem respectivo Communi, solum de iis commemoratio fiet absque lectione nona de iisdem. Quapropter si e. g. festum S. Georgii M. esset simplex per accidens; de eo legenda minime foret lectio nona, quia nullam habet in 2. noct. propriam in Breviario Rom. sed habet de Communi; ut animadvertit Caval. *in cit. d. 5. n. 40.* Porro etsi lectiones secundi nocturni in festis Sanctorum esse communissime soleant de actis propriis eorumdem, de quibus Officium celebratur; nihilominus ubi de actis hujusmodi non admodum certa habeantur, iis relictis, de Communi leguntur lectiones secundi nocturni, vel aliunde sumuntur ex aliquo, puta, tractatu, vel sermone alicujus Sancti, & occurrenti festo applicantur, seu accommodantur; ob quam utique rationem de S. Georgio M. lectiones propriæ non leguntur in Breviario Romano: vide Petrum Ribadeneir. in vita laudati Sancti 23. April. initio. Igitur de Sanctis per accidens simplicibus lectio nona legenda non erit, si propriam non habuerint, sed habeant de Communi. Addit Cavalerius cit. *n. 46. aut ex tractatu, vel sermone alicujus Sancti*: Sed hoc limitandum est: nisi ibi agatur vere, & 13

per

per se de illo Sancto, seu festo, de quo commemoratio fit : & non solum per accommodationem quamdam legantur lectiones illæ de tali Sancto, seu festo. Unde si festum e. g. Sancti Joannis *ante Portam latinam* redderetur simplex per accidens; legendæ de eo forent pro nona lectione, lectiones secundi nocturni, quæ in illo festo leguntur, quamvis sint *ex libro S. Hieronymi contra Jovinianum* : quia vere, & per se in lectionibus illis sermo est de S. Joanne Evangelista, & ejusdem *passione ante Portam latinam*: atque adeo, sunt propriissimæ de occurrenti festo.

14 Si die, qua legi debet nona lectio de hujusmodi Sanctis *per accidens* simplicibus, occurrat festum aliquod simplex *per se*, lectionem habens propriam: nona lectio de his est legenda, & tacenda illa Sanctorum *per se* simplicium; quia super eos præferentiam habent Sancti Simplices *per accidens*. Eadem de causa, si duo occurrant eadem die Officia hujusmodi *per accidens* simplicia, nona lectio erit de eo, de quo alias fieret Officium, si minime impediretur, & de altero non fiet nisi ut supra commemoratio tantum. Si vero festum *per accidens* simplex, de quo alias fieret Officium, & prius facienda est commemoratio, propriam non haberet lectionem, debet hæc legi de altero similiter *per accidens* simplici occurrenti, quoties istud illam haberet propriam: hujus tamen commemoratio nihilominus locum cederet alteri Officio *per accidens* simplici, juxta superius dicta. Quod si neuter ex prædictis Sanctis *per accidens* simplicibus propriam aliquam haberet lectionem, & simul occurreret festum aliud *per se* simplex propriam habens lectionem, tunc legi deberet nona lectio de hoc Sancto *per se* simplici; cujus tamen commemoratio locum novissimum retineret. Illius autem ratio est, quia quilibet ex dictis Sanctis jus habet ad suam lectionem, unde si a digniori non impediatur per suam propriam lectionem, sortiri debet effectum. *Caval. num.* 41.

15 Nona lectio de Sanctis iisdem componi debet ex omnibus lectionibus eorumdem propriis secundi nocturni ad modum unius, seu legendo eas pro una; & quidem si tres habeant proprias, ut communiter habent, tres legendæ sunt ad modum unius; si vero duas proprias, & tertiam de communi, duæ propriæ tantum legendæ sunt; similiter si unicam habeant propriam: quemadmodum fieri solet in simplicibus *per se*; & sic si Sanctus Timotheus reddatur simplex *per accidens*: quia duas lectiones habet tantum proprias, illæ solum duæ sunt legendæ ad modum unius pro nona lectione. Si autem S. Alexius reddatur simplex *per accidens*: quia unicam lectionem habet propriam (in Breviario Romano pro Ecclesia universali): illa tantum legenda est pro nona lectione in Officio, in quo de eo commemoratio fiat. *Caval. num.* 39. & 40.

16 Nota hic: ex Caval. *tom.* 5. *cap.* 12. *nu.* 59. (alias per errorem num. 60.) non esse recitandum Symbolum in Missa, eo quod in ea fiat commemoratio festi alicujus Sancti habentis *Credo*, seu Symbolum, puta S. Ambrosii ad simplicem commemorationem redacti; & in simili casu negat idem *cap.* 14. *num.* 51. recitandam esse in Missa Præfationem propriam festi, si eam habeat, ad sim-

fimplicem commemorationem redacti; *e.g.* fi feftum Expectationis partus B. V. redigeretur ad fimplicem commemorationem, non effet in Miffa recitanda Præfatio de B. V. ratione prædictæ commemorationis: fed Præfatio, quæ dici deberet, fi commemoratio hujufmodi nequaquam occurreret.

117 Denique ad fimilitudinem Tabellarum, quæ in capite Breviarii Rom. confpiciuntur de Occurfu, & Concurfu feftorum, dat Cavalerius *tom. 1. cap. 6. comment. in decret.* 5. *num.* 48. quafdam Tabellas de Occurfu, & Concurfu feftorum *per accidens* fimplicium: quæ tamen corrigendæ funt, & emendandæ juxta doctrinas, & regulas hactenus traditas.

§. II.

De Officiis, quæ adveniant conceffa recenter.

118 A*Dveniente notitia alicujus Officii recitandi a* S. R. C. *recenter conceffi, fi talis notitia ita opportune perveniat, ut prædicti Officii recitatio evenire poffit tempore congruo, fcilicet vel die a Sacra eadem Congregatione pro tali recitatione præfcripto, vel diebus poft illum vacantibus, quibus juxta Rubricarum regulas hujufmodi Officium recitari poffit, recitetur quidem; fi autem talis notitia non ita opportune pervenerit, ut prædictis diebus impleri potuerit Officii recitatio, pro præfenti anno omittatur. S. R. C. 11. Julii* 1739. *apud Caval. tom.* 2. *part.* 2. *cap.* 43. *decr.* 18. quod inferuit comment. *in decr.* 15. *num.* 4. ubi ait: fe tamen non credere, quod etiamfi notitia opportune perveniat, eo anno ita rigorofo præcepto conftituatur Officium, ut fi particularia Calendaria ad adventum ejufdem notitiæ jam fint evulgata, hæc fequi quilibet non valeat eodem omiffo Officio: ne quandoque mutationes plurimas in Officiis translatis, quæ recitanda fuperfunt, fine duce cogatur facere, præfertim, fubdit, quia de Clero adfunt plurimi, qui non probe fciunt Rubricarum leges.

Qu. Si dies, in qua novum Officium præcipitur, feu conceditur recitandum, inveniatur alicubi occupata aliquo Officio, perpetuoque impedita, quid faciendum?

℞. Alterutrum eft transferendum, & alteri diei ftabiliter affignandum, juxta regulas vero traditas a Caval. *tom.* 1. *cap.* 9. *de perpet. feftor. immutat. commentar. in decr.* 13. *& tom.* 2. *cap.* 26. *de occur. feu translat. feftor.* quæ videndæ funt; fed videantur etiam Decreta, quæ idem exponit *in append. ad cit. cap. de immut. feftor. poft finem tom.* 4. Interim nota hic, quod *affignatio alterius diei Officio* (duplici, vel femiduplici) *perpetuo impedito fieri poteft Sac. Congregatione inconfulta; abrogando alia Decreta contra hoc emanata* 28. *Novembr.* 1681., *&* 22. *Aug.* 1722. *Sed confirmentur illa* 18. *Octob.* 1699. *&* 2. *Julii* 1712. *&* 20. *Nov.* 1717. *huic Dec. concordantia, S.R.C.* 22. *Apr.* 1741. *in Vilnen. apud Caval. in cit. append. d..* 1. Vide etiam aliud Decretum pro Sanctis *ad libitum* emanatum anno 1746. allegatum 19. Januar. art. 1. n. 5. Confer item quæ notavimus 10. Maji nu. 2. & die 4. *Decembr. art.* 1. *n.* 2. videri rurfus poteft *Caval. to.* 1. *c.* 9. *in d.* 7. *&* 10. *ac duob. fequentib.*

Talis affignatio facienda eft ab Epi-

fcopo

ſcopo in Calendario Diœceſis, & a Prælatis Ordinum in Calendariis Religionum: vide tamen dicta in Novemb. *par.* 1. *num.* 7. Docet Caval. *to.* 1. *c.* 9. *comment. in decr.* 11. *num.* 3. præfatam aſſignationem faciendam eſſe a proprio reſpectivo Prælato, ſeu Superiore, videlicet ab Epiſcopo in Calendario Diœceſis, ut jam dicebamus, a Prælatis Ordinum in Calendariis Religionum, a Superiore Monaſterii, vel Collegiatæ, aut Parocho, ſeu quocumque alio Eccleſiaſtico, qui alicui præeſt Eccleſiæ, ſi inibi perpetuus ille accidat occurſus. Sed quo ad Eccleſias ſubjectas Epiſcopo ſervandum eſt Decretum ſequens: cum enim a S. R. C. quæſitum fuerit: *utrum Eccleſia particularis, quæ non poteſt facere de feſto in die aſſignata tamquam propria pro tota Diœceſi, poſſit, & debeat huic feſto aliam diem eligere tamquam propriam? Reſponſum fuit affirmative, cum approbatione tamen Epiſcopi loci Ordinarii circa electionem diei. S. R. C.* 22. *Aug.* 1744. *in Cracovienſi apud Caval. poſt finem tomi* 4. *in append. ad c.* 9. *de perpet. feſtor. immut. decr.* 20. Illa vero cenſetur a præfatis Superioribus aſſignatio facta diei, etiam quando fit ab iis, qui ex eorumdem mandato Calendarium pro Cleri directione componunt: ita *Caval. to.* 1. *c.* 9. *in decr.* 11. *n.* 3. Semel attamen facta deſignatione, non debet amplius immutari, niſi forte ſimile iterum occurrat impedimentum: vid. Caval. *in cit. d.* 11. & *in d.* 13. Quænam autem dies debeat deſignari in hujuſmodi caſu? vid. Caval. *to* 1. *cit. c.* 9. *in d.* 12. & 13.

Si concedatur Officium annexum alicui Dominicæ; ſi ſit ex præcepto, poteſt transferri, ubi illa Dominica ſit impedita; eſt autem transferendum in aliam diem, quæ non ſit Dominica fixa; vid. dicta 23. Januar. art. 1. num. 2. Non poſſunt tamen transferri Officia illa certis affixa diebus, nimirum aliquibus Dominicis, vel feriis, quæ ſint conceſſa in terminis facultativis pro locis, & Eccleſiis particularibus ad eorum inſtantiam: vide dicta *in Novembr. par.* 1. *n.* 8.

Quando feſta ſimplicia ſunt perpetuo impedita ita ut de illis ne quidem commemoratio perpetuo fieri poſſit, non poteſt Ordinarius loci aſſignare certam diem aliam illis feſtis impeditis. S.R. C. 7. *Maji* 1746. *in Verſavien. apud Caval. in append. ad cap.* 9. *de perpet. immut. feſtor. ad calcem tomi* 4. *d.* 21. 21

Quibus ſit conceſſa facultas recitandi aliquod Officium particulare, 22 ſi idem fiat univerſale, debent illud impoſterum recitare eadem die, qua in univerſali recitatur Eccleſia; & illud ipſum, quod in univerſali recitatur Eccleſia: dimiſſo particulari proprio, ſi forte conceſſum fuerat; & ſic S. R. C. 28. Novemb. 1722. declaravit: Feſtum SS. Nominis Jeſu recitari non amplius licere die 14. *Januarii* ab iis, qui de eo, præcedenter ad dicti feſti conceſſionem univerſalem, particulari gaudebant Indulto: ſed omnes teneri, ad illud celebrandum in Dominica ſecunda poſt Epiphaniam, in qua pro univerſali demandatur Eccleſia (vide Meratum *in Rubr. Brev. ſect.* 6. *c.* 8. *n.* 1. ubi tamen addit, traditque: poſt allegatum Decretum nihilominus Fratres Obſervantes, eorumque Miniſtro Generali ſubjectos, per Reſcriptum obtinuiſſe facultatem a Benedicto XIII. celebrandi dictum feſtum die 14. Januarii.) Simile eſt Decretum editum

tum 1736. pro Officio B. Mariæ de Monte Carmelo; necnon illud 17. Junii 1684. pro festo SS. Nominis ejusdem B. Mariæ, in quibus declaratum fuit: non esse amplius licitum Privilegiatis perseverare in celebratione dictorum festorum in prisco usu quo ad diem; sed debere cum Ecclesia universali, postquam ad hanc extensa illa fuere, sese prorsus conformare; & cessare debere in hujusmodi locis privilegiatis Officium particulare proprium, quod fuerat concessum. Accedit usus particularium ipsarum Ecclesiarum, ac Religionum, quæ non amplius celebrant Festum SS. Nominis Jesu, (quo ad Fratres vero Minores Observantes, recole modo supra dicta:) ac B. Mariæ, juxta Indulta priora; sed in diebus, & cum Officio universalis Ecclesiæ. Status itidem quamplurimi, qui cum ad Monarchiam pertinerent Hyspanicam, Festum S. Mariæ de Mercede celebrabant olim in Dominica proximiori Calendis Augusti: (ita Caval. *to.* 2. *c.* 25. *comment. in decr.* 7. *n.* 3. etsi *Cal. Octobris*: scripserit *to.* 1. *c.* 12. *comment. in decr.* 1. *n.* 5.) & Status Venetus Officium S. Gertrudis die 18. Novembris; sed vix reddita fuere universalia hæc Officia, quod cum universali Ecclesia, & quo ad qualitatem Officii, & quo ad diem sese illico conformarunt. Quæ notat Caval. *to.* 1. *c.* 4. *in decr.* 1. *n.* 18. *&* *c.* 12. *in d.* 1. *&* 2.

Utile est hic animadvertere: Indulgentias festi particularis cessare, 23
si fiat universale, & designetur alia dies, in qua sit universaliter celebrandum: ut colligitur ex Dec. S. C. R. 17. Junii 1684. nam cum pluribus in locis celebraretur die 17. Septembris Festum SS. Nominis B. Mariæ cum Indulgentiis: postquam prædictum festum redditum fuit universale, & universaliter celebrandum in Dominica infra Octavam Nativitatis ejusdem B. V. declaratum fuit: *Indulgentias pariter cessare pro illa die* (17. Septemb.) *& pro translatione supplicandum esse Sanctissimo*. Vid. Caval. to. 1. c. 12. comment. in decr. 1. n. 7. & to. 2. c. 13. in decr. 18. n. 13. Qui tamen n. 14. rite docet: Indulgentias Festi universalis pro ea die, in qua universaliter celebratur, non cessare in illis locis, in quibus Officium perpetuo transferatur vi supradictorum generalium Decretorum, propter impedimentum occurrens; sed lucrari tantum posse in illa ipsa die, in qua Festum pro universali demandatur Ecclesia.

CAPUT II.

DE CELEBRATIONE MISSARUM.

1 IN libro primo Tractatus primi, ubi egimus de notandis quotidie in genere, cap. 1. notavimus plura quo ad celebrationem Missarum quotidianam. Examinavimus autem qu. 2. utrum singulis Sacerdotibus esset obligatio celebrandi quotidie? Et Resolutio fuit negativa. In hac autem Appendice, cum agamus de quæstionibus moralibus, Institutionibus Ecclesiasticis, Sacrisque Ritibus notandis per annum occurrentibus non uno, & eodem ubique tempore: circa Missarum celebrationem possit

Quæri I. Utrum simplex Sacerdos ratione simpliciter Ordinis Sacerdotalis teneatur aliquoties singulis annis celebrare, si alias non impediatur involuntarie: ut infirmitate, Carcere, ec.?

℞. Res est inter Doctor. s valde controversa, videlicet, an adsit prædicta obligatio? Item, an sub gravi, vel tantum levi? & quoties urgeat? Videatur *Divus Thomas* 3. *par. qu.* 81. *art.* 10. *Sylvest. V. Missa*. 1. *qu.* 7. §. 4. *Azor. Instit. moral. par.* 1. *lib.* 10. *c.* 24. *qu.* 1. *Bonac. to.* 1. *disp.* 4. *quæst. ult. pu.* 7. *prop.* 1. *a n.* 1. *Suarez to.* 3. *in* 3. *par. disp.* 80. *sect.* 1. *Armilla V. Communio. n.* 14. *Diana to.* 2. *edit. coordin. tr.* 1. *Resol.* 58. *Franciscus De Lugo de Sacram. lib.* 5. *de Missa c.* 5. *quæst.* 1. *Reginal. in prax. lib.* 29. *c.* 9. *sect.* 4. (*alias per errorem* 3.) *n.* 166. & 167. *Tolet. Instruct. Sac. lib.* 2. *c.* 3. *n.* 1. *Filliuc. to.* 1. *tract.* 5. *c.* 4. *qu.* 1. & 2. *Pelliz. in Man. Regul. tr.* 5. *c.* 9. *sect.* 1. *qu.* 1. *Tambur. Meth. celebr. Miss. lib.* 1. *c.* 6. §. 2. *n.* 1. *Busemb. lib.* 6. *par.* 2. *tract.* 3. *c.* 3. *dub.* 1. *resol.* 1. *Fegund. in præc.* 1. *Eccl. lib.* 3. *c.* 15. *Gavant. in Rubr. Miss. par.* 3. *tit.* 12. *n.* 6. *Benedict. XIV. de Missa sect.* 2. *c.* 1. §. 1. Nihilominus ut aliquid pro praxi statuamus:

Dico: in praxi tenendum esse: simplicem Sacerdotem ratione simpliciter Ordinis Sacerdotalis obligari etiam sub gravi singulis annis aliquoties celebrare: quia revera sententia hæc est magis consentanea rationi; immo Divus Thomas cit. *art.* 10. *corpore*: sententiam contrariam vocat irrationabilem: & Suarez loc. cit. versus finem affirmat, non esse in conscientia securam; & cum Cajetanus *in* 3. *par. qu.* 82. *art.* 10. dixisset: quoad simplices Sacerdotes obligationem celebrandi, esse tantum sub veniali: hanc illius opinionem jussit ex ejus Commentariis expungi S. Pius V. Pontifex, ut in impressione Romana Operum Divi Thomæ. Quasi summus Ecclesiæ Pater sentiret, non esse dignam, quæ teneatur: uti testatur Filliucius n. 94. & Bened. XIV. l. cit. versus finem, alias lib. 3. c. 1. n. 10. Et nos etiam inferius proferemus Declarationem quamdam S. Congregationis Concilii, ex qua habetur, esse mortale, numquam celebrare per annum sine excusatione legitima. Præterea vix potest sine magno scandalo a celebratione vacare Sacerdos tanto temporis spatio, & ut minimum existimatur communiter, omissionem hujusmodi diuturnam Sacrificii esse signum conscientiæ pravæ, ac perditæ vitæ, ut observat Suarez l. cit. & Cardinalis De Lugo de

Sacram.

Sacram. Euchar. disp. 20. sect. 1. n. 13. consentitque Bened. XIV. l. cit. fine. Quapropter Azorius l. cit. §. *Si quæras*: jure dixit: quod ipse non absolvisset Sacerdotem, qui statuerit, numquam per totum anni cursum Missæ Sacrificium facere: consentiunt Pelliz. n. 3. fine, Reginaldus n. 167. Bened. XIV. l. cit. versus finem. Aliæ rationes a Doctoribus, qui pro hac sententia merito pugnant, adductæ videri possunt apud Auctores laudatos locis cit.

2 Quod autem attinet ad tempus magis determinatum, pro quo sit obligatio celebrandi singulis annis: seu quo ad numerum Missarum, quas oporteat ad minimum celebrare: plerique Doctores volunt, singulis Sacerdotibus non legitime impeditis esse obligationem, singulis annis celebrandi ter, aut quater; & ex his alii restringunt ad festa solemniora: designant autem Natale Domini, Pascha, festum Pentecostes, & diem Assumptionis B. V. Alii vero non restringunt prædictam obligationem ad certos dies, sed quibuslibet sufficere, docent; & ex his aliqui volunt servari aliquam distantiam temporis: alii vero neque hanc exigunt. Alii autem ampliant hanc obligationem ad plures vices: volunt enim, esse obligationem celebrandi quinquies, alii sexies; alii decies; alii duodecies; alii in festis præcipuis, ex iis, quibus fideles solent communicare. Sed non explicant; quinam sint dies illi festi præcipui? Paludanus autem numerat quinque, scilicet Natale Domini, Pascha, Pentecosten, diem Assumptionis B. V. & festum generale omnium Sanctorum die 1. Novembr. *Major* his adjungit festum SS. Corporis Christi; quidam addunt Festivitates B. V., & Sanct. Apostolorum.

Verum hujusmodi, similesque temporis determinationes non possunt sufficienter fundari per principia intrinseca, ut animadvertit Suarez l. cit. fine: & Filliuc. *n.* 98. probat, incertum esse, quoties per annum urgeat obligatio celebrandi: ut etiam nos supra innuimus: & satis colligi potest ex hactenus significatis Doctorum opinionibus variis circa hujusmodi quæstionem. Quod autem Gavantus *in Rubr. Miss. par. 3. tit.* 12. *n.* 6. dixit: singulos Sacerdotes teneri in anno saltem ter, aut quater celebrare ex Concilio Tridentino *sess.* 23. *c.* 14.: id non ita se habet. Quid autem Concilium circa rem hanc statuerit loco allegato: videbimus infra n. sequ. Invenio quidem S. Congregationem Concilii Tridentini anno *1696.* mense Novemb. declarasse: quod Sacerdos, *qui sine justa causa ter, vel quater in anno non celebravit, peccat mortaliter, & potest ab Episcopo puniri*. Quod Decretum ex Monacell. refert Ligorius *in sua theol. moral. lib.* 6. *tr.* 3. *c.* 3. *dub.* 1. *n.*313 *dub.* 2. Sed ex prædicta etiam declaratione non videtur argui posse, non esse mortale, si tamen intra annum quinquies celebretur. Innocentius III. in Cap. *Dolentes*, de celebr. Miss. improbat eorum negligentiam, qui vix quater celebrant in anno: *sunt & alii, qui Missarum solemnia celebrant vix quater in anno*. Inde autem inferri non posse: sufficere, Sacerdotem in anno Missam septies, aut octies celebrare: animadvertit Benedictus XIV. de Sacrific. Miss. l. 3. c. 1. nu. 8. Utique, sicut ex eo quod Innocentius XI. eam propositionem damnaverit: ***Probabile est, ne singu-***

singulis quidem rigorose quinquenniis obligare præceptum charitatis erga Deum: perperam hinc inferat aliquis: satis esse, intra quinquennium semel actum amoris in Deum exercere, ad præceptum charitatis implendum.

Suarez itaque censet, moraliter loquendo, considcranda esse principia extrinseca, qualia sunt, inquit, aliorum scandalum, proprium spirituale detrimentum, aut periculum liberius peccandi, omittendo Sacrificium, vel (quod gravius est:) quod propterea omittatur, ut peccandi licentia non impediatur: & similia; hisque omnibus pensatis, prudentis judicio committendum esse tempus obligationis hujusmodi. Idem ex eodem Suarez docet Franciscus De-Lugo *supra cit. qu. 1. n. 13.*

3 Sed nota hic 1. ex Concilio Tridentino *sess. 23. cap. 14. de reform.* imponi curam Episcopis, ut ii, qui ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus Missas celebrent. Ex vi autem hujus Decreti non imponitur Sacerdotibus præceptum, & obligatio gravis, diebus celebrandi prædictis, sed tantum commonentur Episcopi muneris sui, ut id curent: suadendo, scilicet, & suaviter inducendo: non vero pœnis mulctando transgressores, quasi ex præcepto obligatos.

Ex vi itaque Decreti prædicti non tenentur sub gravi singuli particulares Sacerdotes celebrare in Dominicis omnibus, & Festis quibusque solemnibus. Si tamen accedat præceptum grave Episcopi; postquam Sacerdotes hujusmodi præceptum acceperint, tenebuntur quidem sub gravi servare; ita Filliuc. *num. 98. fine* Franc. De-Lugo *cit. n. 13.* Busemb. l. supra cit. Bonac. *l. cit. nu. 3.* qui testatur, hujusmodi præceptum latum fuisse, & urgere in Diœcesi, & Provincia Mediolanensi ex Concilio Provinciali Mediolanensi I. *tit. de frequenti Divini Sacrificii oblatione*: ubi sic: *Cum Pontifices, ut inquit Apostolus, ex hominibus assumpti, pro hominibus constituantur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerant dona, & Sacrificia pro peccatis: Episcopus Dominicis, & reliquis Festis diebus, nisi jure impediatur, Missam celebret. Tridentini etiam Concilii auctoritatem secuti præcipimus Sacerdotibus reliquis cujuscumque gradus, & dignitatis, & conditionis illi sint, ut iisdem diebus Missam celebrare, non omittant.* Existimat vero ipse Bonacina, simplicem Sacerdotem in locis prædictis, ubi hujusmodi grave præceptum habetur; qui singulis annis sex, aut septem diebus festis Missæ Sacrificium non faciat, excusari posse a peccati mortali; quia, inquit, præceptum non videtur usu receptum cum tanto rigore: & ita censuisse, testatur, Congregationem Pœnitentiariæ Mediolanensis, ipso præsente, & ita Consilium dante. Loquitur autem de Diœcesi, & Provincia Mediolanensi; quæ tamen doctrina applicari etiam poterit aliis locis, in quibus simile præceptum inveniatur: dummodo similiter videatur, non esse receptum cum magno rigore.

Nota 2. ex Franc. De-Lugo n. 11. 4
eum, qui primo post receptum Presbyteratus Ordinem anno non celebrat, minime peccare; quia, inquit, licet detur præceptum celebrandi, non ita vero videtur urgere post Sacerdotium susceptum, ut mox debeat novus Sacerdos celebrare: requiritur ergo congruum temporis spatium

tium ad ritus, & cœremonias addiscendas; & multo magis ad animæ præparationem, & ad devotionis fomentum; ita ille. Quod etiam confirmat exemplo Sancti Ignatii de Loyola, in ejus Vita apud Ribadeneir. lib. 2. c. 11. ubi narratur, nonnisi post annum a suscepto Sacerdotio Missam celebrare cœpisse.

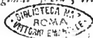
Sed ego puto: quod, etsi de jure communi non sit determinatum certum tempus, quo legi debeat prima Missa post receptum Presbyteratus Ordinem: ut notat La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 336. n. 2324. Rursus, etsi obligatio sacrificandi post receptam potestatem, sit moralis, & requirat adhuc congruum tempus ad præparationem, & scientiam Rituum, sacrarumque cœremoniarum: ut etiam vult Filliuc. *n.* 95. quam tamen scientiam comparari oporteret ante Ordinationem, & non postea: nihilominus communiter non debet protrahi ultra unum, vel alterum mensem. Et confirmatur ex *Synodo Colon. anni* 1662. ex qua, ubi *de Ordine cap.* 4. §. 9. teste La-Croix loco cit. sic statuitur: *Sacerdotes intra* 40. *dies ab Ordinatione sua, juxta antiquam consuetudinem, primitias suas celebrent; & si qui præscripto tempore id non præstiterint, denuntientur, ac debite puniantur.*

Ad exemplum S. Ignatii dico: quod, ut bene observat Suarez loc. cit. §. *Hæc res dubia:* & Benedictus XIV. *de Missa sect.* 2. *c.* 1. §. 2. multa interdum operantur Sancti ex speciali Spiritus Sancti motione præter communem legem, quæ a nobis imitanda non sunt; Unde Augustinus *lib. contra mendacium c.* 9. *fine* monet, quod *non omnia, quæ a Sanctis, vel justis viris legimus facta, transferre debemus in mores.* Et vero, nonne Durandus, & alii referunt, teste eodem Suarez, ac Benedicto XIV. l.l. cit. alios viros Sanctos a celebratione Missæ abstinuisse semper? ut quidem de Abbate Musthue, & discipulo ejus legitur apud Rosvveydum *de Vitis Patrum lib.* 3. *n.* 188. Quod autem, ut Suarez l. ac Benedictus monet, & significat etiam Victoria *in Sum. de Euchar. n.* 94. *fine*, & ipse Franciscus De Lugo utique concedet; non debet in exemplum adduci.

Nota 3. ex Francisco De-Lugo 5
n. 12. Filliuc. *n.* 96. Suarez, & reliquis Doctoribus: si detur aliquod impedimentum legitimum, seu causa justa non celebrandi etiam per diuturnum tempus; ea durante, non fore peccatum abstinere; quamvis enim sit impositum Sacerdotibus celebrandi præceptum, hoc habebit, sicut alia præcepta, justas excusationes suas; immo addit Franciscus De-Lugo, atque, quod, cum hoc præceptum sit dubium, (sed quo ad hoc recole dicta superius n. 1.) & multomagis incertum tempus obligationis ipsius; minor causa erit sufficiens ad ejus excusationem, quam aliorum præceptorum: scilicet vel infirmitas non valde gravis, vel difficultas adeundi locum celebrationi congruum, vel scrupulorum stimuli, vel quid simile.

Non tamen satis excusare, monet impedimentum ab impediti voluntate dependens, ut esset frequens peccati lapsus, quem vitare deberet; Censura, vel Irregularitas, quam facile tollere posset. Hoc enim non tam est impediri, quam nolle expediri; ita Lugo. Idipsum significat Azorius l. supra cit. §. *si quæras:* ubi dicit:

quod

quod non excusaret eum, qui numquam per annum sacrificat ob impedimentum, quod ex ipsius voluntate existit, ac pendet: nec item eum, qui ideo numquam per annum sacrificat, quia frequenter peccare solet: peccatum enim est voluntarium, & proinde id cavere, & evitare debet, ut digne Missæ Sacrificium facere, & offerre queat; nec etiam eum, qui, cum commode ab excommunicatione absolvi, vel ab Irregularitate, qua tenetur, sive impeditur, liberari possit, id non curat, sive nullam in eo diligentiam ponit; ita Azorius. Quod etiam nos in ipsa præsentis quæstionis propositione initio significavimus; etenim inquirere proposuimus; Utrum simplex Sacerdos, ratione simpliciter Ordinis Sacerdotalis teneatur aliquoties singulis annis celebrare, si alias non impediatur *involuntarie, ut infirmitate, carcere, &c.*

Ex dictis autem facile est, arguere a fortiori: teneri Parochum in Parochia sua existens celebrare per annum Missæ Sacrificium ex vi muneris Parochialis, quod nemo negavit.

6 Sed interrobabis I. quoties ex vi hujus muneris celebrare Parochus teneatur?

℟. Certum est: eum teneri in singulis Dominicis, & cæteris omnibus diebus festis, in quibus nimirum sit obligatio ex præcepto Ecclesiæ assistendi Sacrificio Missæ. Enimvero ex Concilio Tridentino *sess.* 23. *c.* 14. *de Reform.* Sacerdotes, curam animarum habentes, teneantur tam frequenter Missas celebrare, ut suo muneri satisfaciant. Certissime autem muneri suo minime satisfacerent, non celebrando in diebus festivis ex præcepto: populus enim non posset hisce diebus Missam audire, ad quam celebrandam conduxisse censetur Curatorem animarum. Ergo &c. Ita *Bonac. prop.* 2. *n.* 4. *Azor. qu.* 2. *Sylvest. V. Missa.* 1. *quæst.* 7. §. 4. *Tolet. instruct. Sacerd. lib.* 2. *c.* 3. *n.* 2. *Franc. De-Lugo n.* 14. *Armill. V. Missa. n.* 27. *Tambur. Meth. celebr. Miss. lib.* 1. *c.* 6. §. 2. *n.* 2. *Bened. XIV. de Missa. sect.* 2. *c.* 1. §. 2. & passim Doctores.

Existimat insuper Sotus *in* 4. *dist.* 13. *qu.* 2. *art.* 2. Parochum, ultra dies festivos ex præcepto, teneri jure, & præcepto celebrare aliis etiam diebus pro ratione Decimarum, aut Beneficii, quod possidet, & pro ratione plebis, pie, & religiose Sacrificium Missæ frequentantis; idem dicit Suarez *to.* 3. *in* 3. *par. disp.* 72. *sect.* 3. *post initium*; hoc alterum vult etiam Vasquez apud Franc. De-Lugo cit. *n.* 14. *fine*, obligans Parochum celebrare diebus adhuc feriatis, si Parochiani velint audire Sacrum. Sed id refellit Fagundez *in* 1. *præc. Eccl. lib.* 3. *c.* 15. *n.* 8. quocum videtur sentire Franciscus De-Lugo l. cit. attamen satis probabile judicat Azorius. Verum quidquid sit de hoc: certe potest Parochus obligari ex speciali statuto alicujus Diœcesis, ad celebrandum ultra dies festivos ex præcepto, nonnullis etiam feriatis in sua Parochia; ita Franciscus De-Lugo, & Bonacina; idem significant Tamburinus. Bened. XIV. & alii. Rationem dat Bonacina: cum enim, inquit, in Tridentino *sess.* 23. *c.* 14. Episcopis impositum sit onus curandi, ut Sacerdotes, curam animarum habentes, tam frequenter Missas celebrent, ut satisfaciant suo muneri: jure optimo possunt Episcopi 7

pi certum Missarum numerum præscribere Curatoribus animarum. Idque confirmat exemplo Provinciæ, & Ecclesiæ Mediolanensis, quæ in Concilio Provinciali primo Mediolanensi *par. 2. tit. de frequ. Divini Sacrific. oblatione*, Tridentini auctoritatem sequens, præcipit Curatis, ut præter dies Dominicos, & reliquos dies festos, ter in hebdomada, aut etiam sæpius, quo vel loci consuetudo, vel necessitas crebriorem Divini Sacrificii usum postulabit, Missam celebrent. Et in pluribus Synodalibus Episcoporum Constitutionibus constitutos, ac designatos esse dies, quibus, præter Dominicas, & alios dies festos, animarum Pastores Missas debeant celebrare: tradit Benedictus XIV. *Constit. Cum semper. 19. Aug.* 1744. ubi §. 6. id approbat, atque collaudat, dicens: *provide* constitutos esse, ac designatos dies hujusmodi.

Dixi supra: posse Parochum obligari, ad celebrandum diebus etiam feriatis *nonnullis*: quia, ut Suarez *sect.* 2. §. *Dico tertio*. Fagundez *n.* 8. & alii dicunt: Parochus, si solus sit, non est cogendus, omnino quotidie sacrificare: cogeretur enim semper sacrificare per seipsum; hæc autem esset nimis rigida, & onerosa obligatio. Confer dicta *tr.* 1. *lib.* 1. *c.* 2. *de celebrat. Miss. quotid. qu.* 4. *n.* 6.

Interr. II. Utrum Parochus iis diebus, quibus obligatur, ad celebrandum ratione muneris Parochialis, possit nihilominus celebrare per alium? 8

℞. Negat Vasquez apud Franc. De Lugo l. supra cit. contendens, debere per semetipsum celebrare. Sed contradicunt communissime Doctores, concedentes, posse per alium; ita *Suarez*, *Bonac. Filliuc. Fagund.*, *Franciscus De-Lugo*, *Azorius*, *Armilla*, *Sylvester*, *Tolet. Tambur. locis supra cit.* & cæteri Doctores. Quibusnam vero diebus teneatur Parochus, applicare Missam pro Parochianis suis in communi? Diximus 25. *Decembr. art.* 1. *sect.* 4. *subs.* 2. *qu.* 2. *num.* 41.

Qu. II. Utrum Regulares, qui ex Regula, vel consuetudine canere solent Missam in suis Ecclesiis in diebus festis, peccent mortaliter, si aliquando eam ex negligentia omittant? 9

℞. Negative: nisi Regula ipsa obligaret ad id sub mortali, vel consuetudo sub gravi obligatione recepta fuerit. Vid. *Dian. to.* 2. *edit. coord. tr.* 1. *R.* 86. & 87. Franc. De-Lugo de Sacram. lib. 5. de Miss. c. 5. qu. 2. n. 21. & 22. Pelliz. Man. Regul. tr. 5. c. 9. sect. 2. qu. 2. & videri possunt dicta tr. 1. lib. 1. c. 2. qu. 5. interrog. 6. n. 19. & 20.

C A-

CAPUT III.

DE EXPOSITIONE SS. SACRAMENTI.

AGITUR ARTICULIS VII.

ARTICULUS I.

De facultate Episcopi requisita pro Expositione solemni Eucharistiæ,

SACRAMENTUM Eucharistiæ publice, seu solemniter adorandum exponere, non licet sine expressa licentia, & consensu Ordinarii, seu Episcopi in quibuslibet Ecclesiis, etiam Regularium, & Monialium, quamvis Regularium regimini subjectarum: sive aliis Ecclesiis, ubi continuo asservetur Eucharistia. Expositio vero privata licet. Pro Ecclesiis autem Romanæ Urbis videatur §. 36. Instructionis Clement. editæ pro Expositione Eucharistiæ causa Orationis continuæ quadraginta horarum: quam Instructionem dabimus infra a num. 68.

Episcopus tamen non dabit facultatem exponendi solemniter Eucharistiam nisi ex causa publica, & gravi. Constant hæc ex pluribus Decretis Sacrarum Congr. Romanarum apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. Ubi tamen in *decr.* 2. *n.* 3. concedit expositionem solemnem sine licentia Episcopi Regularibus illis, quibus faveat quo ad hujusmodi expositionem consuetudo legitima præscripta. Et apud eumdem ibidem Clericatus concedit iisdem expositionem publicam tempore Visitationum generalium, pro felici harum progressu; id enim, inquit, concessisse, videtur, Paulus V. sua Constitutione: *Romanus Pontifex.* 23. *Maji 1606.* in qua Religiosis Indulgentiam plenariam impertitur, si duarum horarum spatio eidem orationi interfuerint in diverso tempore; uti notabimus inferius *n. 63.* In quibusnam Ecclesiis liceat exponere Eucharistiam *feria V. in Cœna Domini?* diximus tr. 2. ubi egimus de notandis in illa feria. Ubinam vero liceat in Festo Corporis Christi? Diximus ibi, hoc est in feria V. post Dominicam I. Pentec.

Non sunt autem ab Episcopo ob leves causas prohibendæ Expositiones solemnes Eucharistiæ: præsertim quæ in aliquibus Ecclesiis consueverint celebrari. Videatur Cavalerius *cit. cap.* 7. *commentar. in decr.* 19. &

& videantur modo infra dicenda num. 3.

2 Expositio publica, seu solemnis est, quæ fit januis apertis Ecclesiæ, & insuper Sacramento detecto. Privata vero, quæ fit januis Ecclesiæ clausis; vel in Oratoriis Regularium, ad quæ non pateat aditus Sæcularibus; vel in Ecclesiis quidem, januis etiam apertis, sed in Pyxide velata in aperto Tabernaculi ostiolo, a quo non extrahatur; ita ex pluribus Declarationibus *S. C. Episcop.* Videatur Cavaler. *cit. c. 7. comment. in decr.* 2. *n.* 3. *& in decr.* 8. *& 9.* Qui etiam in *cit. decr.* 8. *n.* 3. *&* 4. & in cit. decr. 9. *n.* 1. docet: esse similiter expositionem privatam, licet Pyxis exponatur in Throno cooperta tamen operculo suo, & consueto velata velo; aut etiam si exponatur Eucharistia in Ostensorio, & reponatur in eodem Throno, dummodo ante Ostensorium, statim ac expositum est, & collocatum in Throno, dependeat Velum ita, ut ipsa sacra Hostia videri non possit.

Expositio sacra pro personis particularibus infirmis, aut afflictis &c. non est nisi ex causa privata: unde prædicto nuper modo fieri debet: ut ex sequenti Decreto: *Expositio SS. Sacramenti facienda non est nisi ob causam publicam, & gravem; & pro personis particularibus infirmis, aut afflictis &c. quæ in sui auxilium publicas preces ante SS. Sacramentum exoptant, non exponatur detectum, sed ostiolo Tabernaculi aperto, aut ad summum in Pixide velata, cum numero convenienti luminum, & assistentia Sacerdotum. Et ita Ordinarii fieri curabunt nedum in Ecclesiis Sæcularibus, sed etiam Regularibus. S. C. Episc.* 1. *Septemb.* 1598. *apud Caval. cit. c.* 7. *d.* 8. *Cum assistentia Sacerdotum*: vult fieri Decretum expositionem etiam privatam. *Cum assistentia alicujus Sacerdotis Stola, & superpelliceo induti*: habet aliud Decretum ejusdem S. C. Episc. 9. Decemb. 1602. apud Caval. cit. c. 7. d. 9. Pro Ecclesiis autem Romanæ Urbis vide infra §. 36. *Instructionis Clement.* Eadem expositio etiam privata facienda præscribitur: *cum numero convenienti*: *Conveniens* autem quinam sit? videbimus infra art. seq.

Causa publica, & gravis, quæ pro dicta exigitur expositione solemni, judicio relinquitur Episcopi, ex *Decr. S. C. Episc. apud Caval. cit. c.* 7. *d.* 2. videri rursus potest idem eodem cap. *comment. in decr.* 18. *n.* 2. *& in d.* 28. *n.* 2. *&* 3. 3

Præter expositionem ratione Orationis quadraginta horarum: causa publica, & gravis item esse significatur expositio pro initio Spiritualium Exercitiorum: in Decreto *S. C. R.* 13. *Febr.* 1666. *in Romana, apud Caval. cit. c.* 7. *d.* 33. Similiter expositio Eucharistiæ in Triduo ante Quadragesimam ad coercendos ludos bacchanales: de qua expositione diximus *tr.* 2. ubi de *Domin. in Quinquagesima*. Et, ut notat Caval. cit. c. 7. in d. 8. nu. 1. consuetudo habet, quod, sine magno criterio causæ, fiant expositiones publicæ, in quibus cæteroqui publica latet causa: quatenus inde populus, qui ad eas accurrit, excitatur ad virtutum actus, a rebus profanis avertitur, & ad devotionem erga SS. Sacramentum accenditur. Hæ, aliæve similes quatenus adsint, & eveniant causæ, etsi nulla alia gravis occurrat, & publica, utique Episcopi in concessione se poterunt præbere faciles: difficiles vero,

vero, si ex uberiori frequentia non exurgant congrui pietatis fructus; ita Caval. cit. n. 1. & videri potest idem in d. 28. n. 3. & legatur Constitutio Benedicti XIV. incip. *Accepimus in Civitate*. 5. to. 2. Bullarii sui.

4 Qu. hic: an tempore Interdicti localis generalis liceat publica, & solemnis expositio Eucharistiæ?

℟. Si fiat extra Missam, affirmat Quintanadvennas etiam consueto cum ritu exponi, deponique posse: puta, cum campanarum sonitu, hymnorum consuetorum cantu, assistentia Sacerdotum, seu Celebrantis parati &c. & posse omnes non excommunicatos nec specialiter interdictos ingredi Ecclesiam, ut videant, & adorent: quia non est Divinum Officium, quale Interdicti tempore prohibetur. Videatur laudatus Auctor tom. Singularium, in append. ad Sacr. pœnit. tr. 1. dub. 15. (alias per error. 16.) & sequentib. videri etiam potest Chiavetta Consult. 150. n. 9.

ARTICULUS II.

De Altari ubi fit Expositio SS. Sacramenti.

5 Licet Expositiones minus solemnes, & populo non adeo frequentatæ fieri possint in Altaribus lateralibus Ecclesiæ, atque Cappellis; solemniores autem convenit fieri in Altari Majori: nisi forte Ecclesia, aut Cappella lateralis amplissima foret: quo casu fieri possent & hæ in hujusmodi Altaribus lateralibus. In Altaribus autem prope januam vel expositiones non fiant, vel janua claudatur, & populus ingrediatur per aliam, ad vitandas irreverentias; vid. *Caval. tom.* 4. c. 7. *comment. in decr.* 27. & pro Urbe Roma: vide §. §. 3. & 36. *Instruct. Clement.* quam dabimus infra.

In Altari, in quo est expositum Sacramentum publice sine velo, non ardeant Candelæ minus quam duodecim ex cera: totidemque colluceant in expositione privata, atque adeo etiamsi sit velatum; extra tamen Tabernaculum. Vid. *Caval. cit.* c. 7. *in d.* 10. *nu.* 2. Quod si Pyxis non extrahatur a Tabernaculo, sufficit, si ad minus in Altari ardeant sex: ex *Decr. S. C. Episc.* 9. *Decembr.* 1602. apud *Caval. cit. c.* 7. *d.* 9. Extra Altare duo saltem Funalia ardeant, sive expositio sit publica, sive privata. Caval. in *cit. d.* 10. *n.* 2. *fine*. Pro Romanis autem Ecclesiis; vide §. §. 6. & 36. *Instruct. Clement.*

Pallium Altaris, ad quod fit Expositio, semper erit coloris albi: quamvis Missa dicatur in paramentis coloris alterius. Vid. Caval. cit. c. 7. *in d.* 46. *n.* 5. & 6. & c. 8. *comment. in Instruct. Clement.* §. 18. *a num.* 2. Similiter coloris albi erit Thronus, si in eo collocetur expositum Sacramentum: in cujus basi erit Corporale, super quod collocabitur Ostensorium, seu Custodia: lege §. 5. *Instruct. Clement.*

Sanctorum Reliquiæ non sunt collocandæ super Altare, in quo reipsa SS. Sacramentum publicæ venerationi est expositum. S. R. C. 2. *Septemb.* 1741. *in Aquen.* apud *Caval. cit. c.* 7. *d.* 28. Lege §. 4. *Instruct. Clement.* ubi præterea exclusæ manent Statuæ, Imaginesque Sanctorum; & in §. 3. cooperiri præcipitur major etiam Statua, vel Imago Sancti, in cujus nomen, vel memoriam Altare est consecratum.

Qu. An in Altari, in quo est ex- 6
positum publicæ venerationi SS. Sacra-

cramentum, possit, aut etiam debeat omitti Crucifixus? Dubium oritur ex eo, quia ex una parte in Rub. gener. Missal. *tit.* 20. praescribitur, ut super Altare collocetur Crux, seu Crucifixus: vid. *Caval. tom.* 4. *c.* 18. *comment. in decr.* 1. *n.* 5. Ex alia parte vero non videtur congruere, figuram cum figurato adesse simul: quod quidem accidit, si collocetur Crucifixus in Altari, ubi est expositum SS. Sacramentum Corporis Christi.

℟. Et dico 1. in Altari, in quo est expositum SS. Sacramentum, non est opus ponere Imaginem Crucifixi, nisi in Altari, in quo sacrosanctum Missae Sacrificium celebratur, & pro tempore solum, quo illud celebretur: ut observat Gavantus in *Rub. Miss. par.* 1. *tit.* 20. *lit. U.*, & cum eo Caval. cit. *c.* 18. *in decr.* 2. *n.* 1. *& in d.* 6. *n.* 4.

Dico 2. in Altari, in quo est expositum SS. Sacramentum, etiam dum Missae Sacrificium celebratur in eo, Imago Crucifixi debet collocari, vel omitti, prout ferat consuetudo Ecclesiarum collocandi, vel omittendi tempore expositionis hujusmodi. Constat ex Litteris Apostolicis Benedicti XIV. incipientibus: *Accepimus praestantium virorum:* agentibus de Ritu Imaginis Crucifixi super Altare tempore Sacrificii; quas Litteras laudatus Pontifex scripsit ad Episcopos Ditionis Pontificiae, die 16. *Julii an.* 1746. Et item ex Decreto *S. R. C.* quod est hujus tenoris: *Decretum S. R. C. de anno* 1707. *praecipiens, quod in Altari, ubi est publice expositum SS. Sacramentum, tempore Missae Crux, de more, collocetur, apud aliquas Ecclesias non est in viridi observantia: & hac de causa Instructio pro Oratione quadraginta horarum Clementis XI. Benedicti XIII. & Clementis XII. Summorum Pontificum jussu edita, sub silentio praeterit, an locanda, an vero removenda sit hujusmodi Crux, linquens quemlibet in sua praxi. S.R.C.* 2. *Septembr.* 1741. apud Caval. *cit. c.* 18. *d.* 4. In laudatis autem Litteris Apostolicis Benedictus XIV. haec ad praesens institutum nostrum scribit: *Quarto loco disputatur: utrum Crucifixus inter candelabra collocandus videatur, cum Sacrum peragitur in eo Altari, ubi Divina Eucharistia non includitur Tabernaculo, sed publice Fidelium venerationi exponitur? Id necessarium esse putavit Sacrorum Rituum Congregatio die* 14. *Maji* 1707. *Hoc enim petitum fuerat: An super Altare, in quo Sanctissimum Sacramentum expositum est, Crux de more collocari debeat? Sic autem responsum est: Numquam omittenda Crucis cum Imagine Crucifixi apposita collocationem. Porro quum Nos ipsi tunc in minoribus constituti, Coadjutorem Promotoris Fidei gerentes, ipsius loco, eidem Congregationi praesentes adfuerimus, adhuc memoria retinemus, in illa sententia ferenda, varia fuisse, ac discrepantia suffragia, cautumque deinde fuisse, ne ipsa sententia in lucem ederetur. Itaque res iterum deducta est in examen initio Pontificatus Nostri, die* 2. *Septembris anno* 1741. *in eadem Congregatione Sacrorum Rituum, quae postquam omnia diligenter, accurateque perpendit, decrevit, ut quaelibet Ecclesia morem, & institutum, quod antea servaverat, in posterum quoque retineret. Et quidem pro Cruce ab Altari removenda, dum Missa in eo celebratur, & super eo publicae venerationi Eucharistia exposita est, parum urget, quod nonnulli asserunt, indecens esse, ut Christi Imago in eo loco sit, in quo Christus ipse*

ipse sub specie panis realiter præsens est, & ab omnibus sub eadem specie panis videtur: id quippe prorsus contingit, quoties Sacerdos in quolibet Altari rem Divinam faciens, materiam Eucharistiæ consecravit; nec enim Ecclesia umquam decernendum putavit, ut peracta consecratione Crux ab Altari removeatur. (Confer Meratum to. 1. par. 1. tit. 20. n. 7. *Quemadmodum nec asserentibus, Crucem necessario esse debere in Altari, in quo expositum est Sacramentum publicæ venerationi, si in eo Missa celebretur, quidquam prodesse potest, quod in publica Eucharistiæ expositione significetur triumphus & gloria Salvatoris; in Missæ autem Sacrificio ejusdem Mors repræsentetur cum Ecclesia tam in actione Missæ, in qua Eucharistia consecratur, quam in conclusione precum, quæ coram eadem jam consecrata, & Fidelium venerationi palam exposita recitantur, una eadem Collecta æque utatur, quam S. Thomas Aquinas confecit, nimirum*: Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passioris tuæ memoriam reliquisti, tribue, quæsumus, ita nos Corporis, & Sanguinis tui sacra Mysteria venerari, ut redemptionis tuæ (*hoc est passionis, & mortis*) fructum in nobis jugiter sentiamus. *Quæ cum ita se habeant, Rituumque Interpretes, & Scriptores, ob ea, quæ mox relata sunt, in varias abierint sententias, satis commendari non possunt ea, quæ prudenter, sapienterque decreta fuerunt a prædicta Sacrorum Rituum Congregatione, nempe, ut qualibet Ecclesia, vel Diœcesis suam retineat consuetudinem: ita ut nibil immutetur in ea Diœcesi, ubi Crux in Altari constitui soleat, dum Missa celebratur, etiamsi sacra Eucharistia publice prostet: neque nova disciplina excitetur in ea Diœcesi, ubi contraria hujusce rei consuetudo jampridem invaluerit*. Hucusque Benedictus XIV. Videri etiam potest Caval. *cit. c.* 18. *ind.* 3. & 4.

Nota hic: quod *dum incensatur Altare, in quo est expositum publicæ adorationi Venerabile Sacramentum, non debet post illud incensatum, Crux quoque incensari. S. R. C.* 29. *Novembr.* 1738. *in una Carthagenen. in Hispan. apud Caval. to.* 4. *c.* 7. *d.* 32. & *c.* 18. *d.* 5. Cujus sensus est, quod ubi supra Altare, in quo est expositum Sacramentum, consuetudo sit ponendi Crucem tempore Sacrificii: facta incensatione Sacramenti publice expositi, incensanda non est Crux in Missa cantata, seu solemni: sed Crucis omissa incensatione, illico est procedendum ad Altaris thurificationem: vide dicenda *art.* 5. *n.* 28. & 31. ubi explicabimus Ritum celebrandi Missam solemnem coram Venerabili exposito. *Caval. l. cit. & comment. in Instruct. Clement. in* §. 30. *n.* 5. & *tom.* 4. *c.* 16. *comment. in decr.* 10. *n.* 2. ubi rationem assignat, quam retulimus *tr.* 2. *in Fer. VI. Parasceu. subs.* 5. §. 13. *n.* 250. 7

ARTICULUS III.

De Ritu servando in SS. Sacramenti Expositione.

IN Sacristia Clerici, idest Thuriferarius, & Navicularius, vel saltem solus Thuriferarius induit superpelliceum, quo similiter induuntur alii quatuor, vel saltem duo, qui deferant intortitia accensa. Sacerdos autem, qui expositionem facere debet, etsi functionem hujusmodi peragere valeat ornatus tantum Cotta, & Stola e collo pendenti; decens nihilominus est, paretur amictu, Alba, Stola, & Pluviali coloris albi, 8

&

& quod ei insuper assistat Sacerdos alter superpelliceo indutus, qui utatur stola, ut dicemus statim. Si qui Celebranti assistant Ministri cum Pluviali, eodem utantur albo colore. *Caval. to. 4. c. 7. in decr. 47. n. 1. & 5. fine*. Si autem expositio immediate fieri debeat ante Missam, tunc expositio fiet a Celebrante induto Planeta ejus coloris, qui congruit Missæ celebrandæ. *Caval. in cit. d. 46. n. 9.* vide dicenda *art. 5. n. 21.* Similiter si expositio facienda sit ante Vesperas, quæ Sacramento exposito statim cantari debeant: Paramenta Celebrantis, & Ministrorum erunt coloris correspondentis Officio, cujus Vesperæ cantari debeant. *Caval. in cit. d. 46. n. 6.*

Accensis luminibus ad Altare, prædicti omnes facta profunda inclinatione Cruci, vel Imagini principali Sacristiæ, hoc pacto ad Altare procedunt, vel eorumdem illi, qui intererunt. Præcedit Thuriferarius cum thuribulo non fumigante, a sinistris habens Navicularium, sequantur portantes funalia, post quos incedit Sacerdos alius Cotta indutus, ac deferens Stolam plicatam super brachium sinistrum, & omnium ultimus procedit Sacerdos Pluviali indutus, & duo hi tecto capite, & manibus junctis ante pectus. *Caval. n. 1.*

9 Ubi prope, & ante infimum Altaris gradum devenerint, dicti duo Sacerdotes cedunt alicui assistenti sua birreta, & flectunt unicum genu, non super infimum Altaris gradum, sed in plano; (aliis post eos genu pariter unicum simul flectentibus in eodem plano:) & mox surgentes, se sistunt genibus flexis in infimo Altaris gradu, reliqui vero in plano Cappellæ, & ibi aliquantulum orabunt omnes; principalis autem Sacerdos genuflexus ut supra erit ante Altaris medium, Assistens vero ad ejusdem dexteram, ut promptior sit ad ministrandum. Post brevem orationem Sacerdos assistens sibi imponit Stolam, ascendit ad Altare, flectit unicum genu, aperit ostiolum Tabernaculi, iterum ut supra genuflectit: *Caval. n. 2.* Ostensorium extrahit, & collocat in medio Altaris super Corporale, ac denuo facta genuflexione unico genu, descendit ad dexteram Celebrantis. *Caval. n. 3. & c. 10. in d. 2. n. 2.* ubi ablata sibi stola, quam alicui tradit tenendam, vel eam superponit brachio sinistro, stans de more sine osculis ministrat Celebranti similiter stanti naviculam thuris, de qua Celebrans ponit thus in thuribulo sine benedictione, & mox genuflexus super infimum Altaris gradum, Sacramentum incensat triplici ductu, facta profunda reverentia ante, & post incensationem, etiam a Sacerdote assistente, qui similiter genuflexus super eumdem infimum Altaris gradum, interim elevat dexteram Pluvialis fimbriam.

Peracta incensatione, & reverentia, Celebrans reddit thuribulum Sacerdoti assistenti, & hic Thuriferario: ac postea sibi iterum imposita Stola, idem Assistens ascendit ad Altare, flectit unicum genu, & collocat Sacramentum in Throno, super Corporale, aut pallam, ibi substitutam: flectit unicum genu, & descendit ad dexteram Celebrantis, ubi iterum exuit Stolam. Statim surgit Celebrans, & simul cum Sacerdote assistente flectit utrumque genu in plano cum profunda reverentia, & deinde ambo surgunt, & accipientes birre-

birreta, cum reliquis eodem ordine, quo venerunt, redeunt in Sacristiam, ita tamen ut caput minime tegant, nisi postquam egressi fuerint a Presbyterio, & recesserint e medio. *Caval. in cit. d. 46. n. 2. & 3. & c. 10. in cit. d. 2. n. 4.*

Posset etiam adhiberi alter hic Ritus: videlicet, quod Assistens, ubi extraxit e Tabernaculo Ostensorium, statim collocet illud in suo loco eminenti sub Baldachino, seu Throno, & facta genuflexione descendat ad dexteram Celebrantis, eique ut supra ministrat pro incensatione: qua peraĉta, & Thuriferario thuribulo reddito, omnes surgant, & ut supra facta genuflexione utroque genu, in Sacristiam redeant. Quem quidem Ritum magis approbat Caval. in cit. d. 46. n. 4. eumque, ait, esse concordem cum probatiori Ritu Sacramentum exponendi: qui item Sacramentum thurificat antequam e Throno illud deponat, & non jam depositum, & in medio Altaris collocatum; subditque: eumdem Ritum implicite probari ab Instructione Romana. *Clement. pro exposit. Sacram. ratione orationis quadrag. hor.* quæ: Instructio §. 24. in Processionis reditu, a Diacono Sacramentum in Throno statim collocari jubet, & ibi incensari, & non in Altaris medio prius positum; ita Caval. apud quem *n.* 2. videri etiam potest Ritus alius a nonnullis traditus, sed minus probatur apud eumdem *Caval. nu.* 4. Videri etiam potest *Meratus to. 1. par. 4. tit. 12. n.* 28.

Quod si Celebrans careat Sacerdote assistente, ipse per seipsum peragat, quæ ab Assistente facienda esse diximus; præstantur vero a Diacono, quando adsunt Ministri sacri, & non Sacerdos assistens; sed nec Celebrans, nec Diaconus, quando prædicta præstant, umquam Stolam exuunt; Sacerdos vero ut supra assistens, Stolam dumtaxat adhibet, quando debet aperire ostiolum Sacramenti, pertractare ipsum Sacramentum, seu Ostensorium in aliquo loco collocare, seu e summo Altari demittere: & statim ac has functiones peregerit, debet Stolam a collo pendentem sibi auferre, eamque alicui custodiendam tradere, vel super brachium suum sinistrum, ut cum dextero promptior sit ad operandum, eam deponere. *Caval. n.* 5.

Si post expositionem cantari debeant Vesperæ, Ritus exponendi Sacramentum erit, qualis fuit descriptus superius: sed in fine Celebrans cum Ministris non pergit in Sacristiam, sed vel ad scamnum in cornu Epistolæ, ad primam sedem Chori, ubi de more cantantur Vesperæ; omnibus stantibus detecto capite, & similiter ipse Celebrans cum Ministris non sedet unquam, neque caput tegit: *Caval. n. 6. Merat. cit. n.* 28. Ad Canticum: *Magnificat*: e Choro exit Celebrans nudo capite, & facta genuflexione ab omnibus utroque genu in plano, ante inferiorem Altaris gradum, cum profunda reverentia, ascendit ad Altare cum suis sacris Ministris, (stantibus aliis ante infimum gradum:) & facta iterum cum Ministris sacris genuflexione unico genu, ut facilius, & commodius surgant, dictum Altare etiam osculatur Celebrans in medio, deinde retrocedit aliquantulum in cornu fere Evangelii, genuflexione præmissa unico genu, & ministrante Diacono, si adsit, alioquin Thuriferario, sine osculis, idem Celebrans imponit incen-

censum in thuribulum, illudque benedicit: quia non solum cum eo incensari debet Sacramentum, sed etiam Altare, Celebrans, & reliqui. Porro hæc est generalis regula, ut non benedicatur incensum, quando cum eo incensandum est solum Sacramentum: bene vero, quando incensari debet etiam Altare; in utroque tamen casu semper abstinendum est ab osculis tum cochlearis, tum thuribuli, tum manus Celebrantis. Quantum vero ad genuflexionem, hæc utroque genu fiet cum profunda reverentia in plano, in accessu, & recessu ab Altari: sed apud Altare dum aliquid fit, semper facienda erit unico genu, & sine inclinatione. *Merat cit. n.* 28.

Imposito igitur, ut supra, thure, Celebrans se restituit ad Altaris medium, ibique cum sacris Ministris flectit unicum genu, & statim descendit ad secundum gradum Altaris, & genuflexus simul cum sacris Ministris in suppedaneo, accipit thuribulum, & Sacramentum triplici ductu thurificet, cum profunda inclinatione ante, & post, interposita brevi morula inter quemlibet ductum, & sacris Ministris interim elevantibus anteriores Pluvialis fimbrias. Peracta incensatione, simul cum sacris Ministris ascendit ad Altare, ubi genuflexione præmissa, incensat more solito ipsum Altare, semper flectens unicum genu dum transit ante Altaris medium, & deinde fit incensatio Celebrantis, & aliorum prout de more, & absolvuntur Vesperæ. *Caval. n.* 7. *&* 8.

Quæsitum autem fuit a S. R. C. *Exposito SS. Sacramento in Altari majori, dum sub* Magnificat *in Vesperis idem Altare majus incensatur, an debeant etiam incensari alia Altaria, ex eo quod incongruum esse videtur, relinquere in Altari expositum Sacramentum; & utrum thurificato Altari majori, ubi est expositum Sanctissimum, debeat etiam fieri thurificatio illius Altaris, in quo est reconditum Sanctissimum in Ciborio? Responsum fuit: non esse thure adolenda alia Altaria, licet alibi Sanctissimum Sacramentum asservetur. S. R. C. 7. Maji* 1746. *in Varsavien. apud Caval. to.* 4. *c.* 7. *d.* 46.

Hæc autem omnia, quæ servanda esse diximus in expositione, quæ fit ante Vesperas, respective etiam servari debent in expositione, quæ fiat ante alias horas canonicas; sola excepta incensatione, quæ nequidem in Completorio fit ad Canticum *Nunc dimittis*: ut cum Gavanto notat *Caval. l. cit. n.* 9.

Quod si expositio fieri debeat immediate ante Missam, tunc fiet a 11
Celebrante induto Planeta ejus coloris, qui congruit Missæ celebrandæ, ut superius dictum est: & quatenus adsit Diaconus, hujus erit muneris, præstare ea, quæ a Sacerdote assistente præstanda esse, dicebamus, seu præstabuntur a Sacerdote assistente: & quatenus neque hic adsit, a Celebrante ipso; & sic pariformiter loquendum est de expositione, quæ post Missam foret facienda. Quoties tamen fit cum Hostia consecrata in eadem Missa, & media Processione, Ritum describemus in §. 19. Instructionis Clem. quam dabimus infra. Si autem sine Processione: aptato Sacramento intra Ostensorium post Communionem Celebrantis, ut l. cit. explicabimus: & finita Missa, pergit Celebrans cum sacris Ministris ad Altaris medium, flectit unicum genu, & mox per Diaconum ab Ostenso-

rio

val. in cit. d.29.n.7. Quod si tempore concionis Velum extendatur ante Sacramentum : quemadmodum nonnullarum Ecclesiarum fert usus, teste Caval. in cit. d. 29. n. 9. tunc licitum reputatur omnibus sedere, & Concionatorem, vel Clerum uti posse birreto clericali, aut parvo pileolo; quem usum approbat Caval. aitque, esse admodum opportunum : dum enim Sacramentum, quod prius patebat, deinde velatur, quodammodo quasi reconditur : unde nonnulla tunc admitti possunt, seu tolerari, quæ minus licent, dum discoopertum patet; ita Caval. qui tamen to. 5. c. 11. n. 11. ait : se opinari, quod si concio habeatur ad Altare, in quo SS. Sacramentum stat publicæ venerationi expositum, aut intra Presbyterium, si sit expositio ad Altare majus, in his casibus, etsi SS. Sacramentum Velo cooperiatur, concio habenda sit detecto capite : quia prædicta velatio non tollit, quod SS. Sacramentum adhuc publicæ sit venerationi expositum; nec facit, quod concio non habeatur ante ipsum SS. Sacramentum expositum &c. Si autem concio habenda sit in Ecclesia extra loca prædicta; ut habeatur capite tecto, sufficere, ait, quod SS. Sacramentum cooperiatur ut supra : quia ly *ante* in allegato Decreto non debet sumi ita late, ut se extendat ad totam Ecclesiam, præcipue si Ecclesia sit aliqualis amplitudinis &c. ita Caval. Sed hæc ratio æque probat, extra loca prædicta haberi posse concionem tecto capite, Sacramento etiam non velato. Cui tamen obstat praxis, ex testimonio P. La-Croix superius allegato.

Dictum est ex eodem Caval. velato Sacramento, tunc admitti posse, seu tolerari nonnulla &c. quia ut ipse Caval. animadvertit, cum reipsa Sacramentum adhuc expositum in Throno resideat, etsi velatum, tanti Sacramenti solemnis præsentia exigit, ut non consideretur plane reconditum : quapropter abstinendum est ab iis, quæ magnam præseferunt irreverentiam : cujusmodi sunt, eidem directe terga vertere, aut pileis, vel galeris caput tegere. Idque dictum sit etiam, atque procedat pro expositionibus in quibus exponitur Pyxis, aut Sacramentum ab initio velatum : ut satis insinuant dicta superius, & videri possunt dicenda Art. sequenti fine. Quo ad conciones coram Venerabili exposito in Ecclesiis Romanæ Urbis vide §. 32. *Instruct. Clement.* Quo ad Sedes permissas coram eodem Venerabili exposito Episcopis, Gubernatoribus Civitatis, seu Personam Regiam repræsentantibus; videantur dicenda in §. 25. Instructionis laudatæ n. 107.

ARTICULUS V.

De Missa.

In Altari, ubi expositum est Sacramentum, non conveniret Missas celebrari, nisi pro eo exponendo, & reponendo, ex *Cærem. Episc. lib. 1. c. 12. Gavant. in rubr. Miss. par. 1. tit. 14. n. 17. Instruct. Clem. §. 12.* & ex sequentibus Decretis : *Missam in Altari majori, ubi est expositum publice Sacramentum, non licet celebrare, præsertim si in Ecclesia adsunt alia Altaria, in quibus celebrari possit. S. R. C. 9. Aug. 1670. in Bononien.* apud *Merat. ind. decret. Miss. n.* 443. & apud *Caval. tom. 3. c. 7. d. 30. Non debet cantari, neque cele-* 19

brari

brari *Missa in Altari*, *ubi expositum est SS. Sacramentum*, *nisi sit pro eo exponendo: at si ex necessitate opus esset*, *populus benedicendus est more consueto*, *& non cum SS. Sacramento*. *S.R.C.* 13. *Junii* 1671. *in Angelopolitana*. apud *Caval. l. cit. d.* 31. & in opere Merati in 2. *append. decretor. Miss. n.* 748. vide dicenda *art.* 6. *fine*. Posse tamen ex necessitate celebrari Missas etiam privatas in Altari, ubi est expositum Sacramentum, plane significatur in præfato posteriori Decreto, & item in Decreto sequenti: *Quando frequenter fiant Expositiones Sanctissimi publice in majori Altari*, *& præter Missam solemnem dicuntur etiam Missæ privatæ ad idem Altare majus*: *tamen in istis Missis*, *quam in aliis*, *quæ celebrantur ad alia Altaria minora*, *fieri potest commemoratio de SS. Sacramento durante expositione*. *S. R. C.* 7. *Maji* 1746. *in Versavien.* apud *Caval. l. cit. d.* 39. Necessitatem populi in die de præcepto, & reverentiam Sacramenti, aut devotionem ejusdem populi, cui aliter consult, & satisfieri non valeat: pro necessitatis exemplo; ut Missas liceat celebrare ad Altare, ubi expositum est Sacramentum: ponit Caval. in cit. d. 30. n. 2. nimirum ait: posse celebrari Missam ad Altare expositionis, præcipue quando urget præceptum audiendi Missam, & in Ecclesia non est, nisi Altare Expositionis; tunc enim, si nulla alia Ecclesia adsit in loco, non potest alias populus satisfacere præcepto; & quatenus alia adsit; cogeretur alio divertere, & Sacramento diminueretur admodum adoratorum copia, cum periculo remanendi sine adoratoribus, præsertim in locis ruralibus, in quibus solummodo una, vel altera habetur Missa, & infrequens valde reperitur populus. Quod incommodum si in diebus etiam ferialibus timeatur, evenire posse, concedit in Ecclesiis prædictis unam item, vel alteram Missam celebrari posse ad Altare, in quo est expositum Sacramentum, ad satisfaciendum devotioni populi, & votis ejusdem, & ad consulendum honori SS. Sacramenti. Videtur etiam quod generaliter loquendo, in omni casu, quo, si aliter fiat, accurrente populo ad Missas in aliis Altaribus, Sacramentum remaneret sine competenti adoratorum cultu, posset celebrari Missa ad Altare expositionis.

Diebus, quibus prohibentur Missæ votivæ, non potest dici Missa votiva de Sacramento lecta, vel cantata, sive solemnis, etiam pro eo exponendo; vel reponendo: unde *Missa de Dominica*, *seu de festo duplici*, *si illa die occurrat*, *debet dici cum commemoratione SS. Sacramenti ad formam Rubricarum Missalis*, *quando fit particularis processio cum SS. Sacramento in aliquibus Dominicis*, *seu aliis diebus cujuslibet mensis*. *S.R.C.* 6. *Decembr.* 1653. *in Fanen.* apud *Cavaler. to.* 4. *c.* 19. *n.* 7. *decr.* 22. & iterum: *ubi est Confraternitas SS. Sacramenti*, *quando in una Dominica cujuslibet mensis fit processio intra*; *vel extra Ecclesiam cum SS. Sacramento*, *debet dici Missa de Dominica*. *S. R. C.* 24. *Januar.* 1693. *in una Galliarum*: apud *Caval. tom.* 4 *c.* 7. *d.* 34. Debet dici Missa *de Dominica*; vel de festo duplici occurrenti: confer Decretum ejusdem S. C. allegatum tr. 2. in festo Corp. Chr. seu fer. V. post Dom. I. Pentecost. sect. 1. subs. 7. §. 6. n. 54. Celebranda est Missa cum commemoratione SS. Sacramenti: atque adeo Missa de

Officio occurrenti etiam in casu, quo facienda sit solemnis Processio Sacramenti translata a die Corporis Christi, in qua ob aliquam causam non potuerit alicubi celebrari, ad aliquam diem Dominicam post Octavam. Porro quamvis Missæ votivæ solemnes liceant ex causa gravi diebus, quibus interdicuntur votivæ privatæ sed non universim; & quamvis Expositio publica Sacramenti nonnisi ex causa gravi debeat haberi, quemadmodum diximus art. 1. attamen cum, juxta ibidem dicta, ad hujusmodi expositionem non adeo gravis causa requiratur; contra vero pro Missa votiva celebranda: ideo non omnis causa sufficiens ad expositionem Sacramenti solemnem potest simul esse valida, ad reddendam licitam celebrationem Missæ votivæ etiam solemnis diebus prædictis: ut observat Cavalerius in decr. 33. n. 4. & in d. 38. n. 3. Cæterum cum ex Decreto S. R. C. 13. Febr. 1666. apud Caval. cit. d. 33. approbetur, & concedatur Missa solemnis votiva de SS. Sacramento, quando exponatur pro initio spiritualium Exercitiorum, diebus, in quibus non liceant Missæ Votivæ; ad quas cæteroqui Exercitationes totus non solet occurrere simul populus, aut major ejusdem pars, & quandoque dumtaxat aliqua Congregatio, vel Collegium: idcirco, ait Caval. in cit. d. 33. n. 5. ubi circumstantiæ Expositionis unitur gravis causa aliqua, quæ non particularem personam præcipue tangat, sed plures, aut Congregationem, vel Collegium; scrupulis insistendum nimis non est, in admittendis, ut supra, Missis votivis solemnibus SS. Sacramenti; vide etiam infra dicenda n. 24. Quæ dicta similiter sint de Expositione SS. Sacramenti media Pyxide, ita ut inspiciendum sit ad causam Expositionis, & ex hac super Missis ut supra judicandum; ita Caval. Sunt autem nonnulli dies, in quibus ne quidem ratione Expositionis solemnis Sacramenti pro Oratione quadraginta horarum potest dici Missa solemnis votiva de Sacramento; quinam vero hi sint? explicabimus infra n. 54.

Si coram Venerabili exposito dicatur Missa etiam privata correspondens Officio, color quoque Vestium Sacerdotalium erit conformis Officio: ut declaravit S. R. C. Cum enim quæsitum fuisset: *Dum sit expositio SS. Sacramenti ratione solemnitatis ad populum in Dominicis privilegiatis, vel aliis, qualis debeat adhiberi color in Missis celebrandis de Dominica ad Altare majus, ubi manet expositum SS. Sacramentum: an albus competens solemnitati ratione expositionis SS. Sacramenti: an violaceus?* Responsum fuit: *in Altari, ubi est publice expositum SS. Sacramentum, si celebretur Missa diei, celebrari debet cum paramentis festo, seu Officio convenientibus. S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordin. Carmelit. Excalceat. Prov. Polon. ad 3. dub. apud Caval. to. 5. in Collect. recentior. decretor.* Videri etiam potest §. 18. Instructionis Clement. Si autem dicatur Missa Votiva de Sacramento sive solemnis, sive privata, color Vestium Sacerdotalium erit albus, ex Rubr. gener. Miss. tit. 18. num. 2. 21

Quando coram SS. Sacramento solemniter exposito dicitur Missa solemnis de die, seu de festo occurrenti pro Expositione quadraginta horarum, aut pro alia causa vere gravi, dicitur in Missa Oratio unica festi, 22

festi, seu de die: sed facienda est commemoratio SS. Sacramenti sub unica conclusione cum Oratione festi, seu de die; vid. Caval. cit. c. 7. comment. in decr. 30. & dicenda in cit. §. 12. Instruct. Clement. n. 83. In Collegiatis, quando exponitur Sacramentum in Altari pro initio quadraginta horarum, vel Spiritualium Exercitiorum, si accidat in festo 1. aut 2. classis, sive in Dominica privilegiata 1. vel 2. cl. & dicatur unica Missa cantata de die, seu de festo, facienda est in ea commemoratio SS. Sacramenti, ex Decreto *S. R.C. 13. Febr. 1666. in Romana. apud Caval. to. 4. c. 7. d. 33.* vid. dicenda *in cit. §. 12. Instruct. Clement. Missa de Dominica, seu de festo duplici, si illa die occurrat, debet dici cum commemoratione SS. Sacramenti ad formam Rubricarum Missalis, quando fit particularis Processio cum SS. Sacramento in aliquibus Dominicis, seu aliis diebus cujuslibet mensis. S. R. C. 6. Decembr. 1653. in Fanen. apud Merat. ind. decret. Miss. n.* 313. Confer Decretum *in una Galliar.* datum superius *n.* 20.

Quando autem dicitur Missa solemnis de festo, seu de die coram Venerabili exposito pro aliqua ex communibus, & ordinariis gravibus causis communiter sufficientibus ad hujusmodi expositionem: tunc in Missa de festo, seu de die fit commemoratio SS. Sacramenti post omnes alias commemorationes de præcepto, seu a Rubrica præscriptas, si occurrant; & in Missis solemnibus festorum 1. & 2. cl. est facienda sub unica conclusione, ex Decreto S. C. R. hujus tenoris: *Dum Missa cantatur coram SS. Sacramento post omnes alias commemorationes de præcepto: & in Missis solemnibus tantum festorum 1. & 2. classis est facienda sub unica conclusione. S.R.C. 23. Junii 1736. in Burgen. & 16. Febr. 1737. apud Caval. d.d. 37. & 38.* vide eum in cit. *d.* 38. *n.* 1. & 4. ubi docet, faciendam esse commemorationem SS. Sacramenti in dictis Missis solemnibus festorum 1. & 2. cl. sub unica conclusione cum Oratione festi, non post dictas commemorationes, etsi minime cessent. Item putat eodem n. 4. in Dominica Palmarum, & Vigilia Pentecostes, si decretur Missa solemnis coram Venerabili solemniter exposito, faciendam esse commemorationem Sacramenti sub unica conclusione cum Oratione Dominicæ, aut Vigiliæ prædictæ: quarum Missæ cum per Rubricas factæ sint immunes commemorationibus ipsis simplicium, atque orationibus, quæ juxta temporis contingentiam dici deberent: idcirco videntur, ait, item ineptæ ad sustinendas distinctas orationes arbitrarias, & de mandato: unde in earum Missa solemni cum oratione diei unienda erit Collecta Sacramenti; ita ille, cujus sententiæ nos adhæremus.

In omnibus Missis privatis de die, seu de festo occurrenti, quæ dicantur in Ecclesia, ubi est solemniter expositum Sacramentum, etiam ex alia causa, quam pro oratione quadraginta horarum, facienda est commemoratio SS. Sacramenti, etiam ad alia Altaria; ubi non est expositum; commemoratio autem facienda est post omnes alias commemorationes de præcepto, seu a Rubrica præscriptas: dummodo non occurrat festum 1. vel 2. cl. tunc enim non est facienda prædicta commemoratio in prædictis Missis ex Decr. *S.C.R. 16. Febr. 1737. & 2. Septemb. 1741. & 7. Maji 1746. in Varsavien.* apud Caval.

val. *d.d.* 36. 37. & 39. Non excluditur autem commemoratio a Missis privatis Dominicarum 1. & 2. *cl.* & similium dierum, quæ hujusmodi ritu donantur solum in ordine ad exclusionem aliorum Officiorum occurrentium, ut alibi notavimus. Excipit vero *Caval. comment. in d.* 35. *n.* 2. Dominicam Palmarum, & Vigiliam Pentecostes, in quarum Missa privata non esse faciendam commemorationem SS. Sacramenti solemniter expositi, arguit ex eo quod earum Missa per Rubricas adeo donata sit privilegio unicæ orationis, ut etiam occurrentium simplicium commemerationem expellat. *Commemoratio de SS. Sacramento in Missis privatis poterit fieri, quando ejus expositio fiat pro publica causa, etiamsi Sacramentum expositum sit in Pyxide.* S. R. C. in eodem cit. Decreto diei 7. *Maji* 1746. apud Caval. *d.* 40. Si itaque Expositio Sacramenti in Pyxide fiat, ut regulariter sic fieri solet, ob causam particularem, atque privatam, puta ob infirmitatem, aut tribulationem alicujus particularis personæ, facienda non erit commemoratio Sacramenti; bene vero, si expositio fiat sic pro publica causa: etsi sufficiat quælibet reputata publica, & gravis juxta vulgarem usum, & praxim, secundum dicta superius. *Caval. l. cit.*

23 *In Missis votivis privatis de SS. Sacramento, & de Officio duplici, quæ celebrantur in Ecclesiis, ubi adsit SS. Sacramentum expositum occasione XL. horarum, non dicitur* Credo, *nisi aliter competat Missæ Officii duplici de die. S.R.C.* 2. *Decemb.* 1684. *in una Canon. Regul. Lateran.* apud *Caval. tom.* 4. *c.* 7. *d.* 41. & *Merat. ind. decr. Miss. nu.* 470. Confer §. 17. *Instruct. Clem.* recitandum inferius *n.* 90. Missæ igitur privatæ de Officio occurrenti, eodem prorsus ritu dicendæ erunt, & pacto, ac si Sacramentum non esset expositum, cum sola additione Collectæ de Sacramento: si quidem sit expositum ex causa publica, ut supra. Specialia vero reverentiæ signa, quo ad Missam ad Altare, ubi est expositum Venerabile, celebratam, inferius exponemus.

Missa de Sacramento votiva, sive quæ cantetur, sive quæ legatur, erit ea, quæ habetur in Votivis circa finem Missalis, non autem quæ in festo Corporis Christi; adeoque non est dicendus hymnus, sive Sequentia post Epistolam, nisi casus accidat infra ipsam Octavam Corp. Chr. *Caval. comment. in cit. d.* 41. *n.* 3. & *comment. in* §. 12. *Instruct. Clem. n.* 5. *fine. Gavant.* & *alii*; & potest argui a fortiori ex Decreto S. C. pro recitantibus Officium hebdomaticum SS. Sacramenti, hujus tenoris: *Recitantes ex legitima concessione Officium SS. Corporis Christi in qualibet feria V. per annum non impedita festo novem lectionum; illud persolvere debent ut in die ejusdem solemnitatis; Missam vero debent celebrare, quæ est votiva de SS. Sacramento. S. R. C.* 12. *Julii* 1664. *in una Ordin. Minor. de Observant. apud Caval. to.* 2. *c.* 24. *d.* 14. De qua Missa egimus nos tr. 1. lib. 2. par. 2. in fine. V. art. 2. sect. 2. ubi allegavimus auctoritatem Francisci De-Lugo docentis, veniale esse, si in Missa votiva de SS. Sacramento dicatur Sequentia, quæ est in Missa festi Corp. Chr. Non est igitur recitanda, nisi, ut dicebamus, casus expositionis accidat infra Octavam Corporis Christi; etsi enim S. R. C. declaraverit quod

quod *infra Octavam Corporis Christi probibentur Missæ votivæ quacumque, vel pro Defunctis:* approbante Clemente X. 21. Junii 1670. apud Caval. tom. 2. c. 9. d. 3. nihilominus in §. 12. Instructionis Clement. pro expositione Sacramenti ratione orationis quadraginta horarum, assignatis diebus, quibus non liceat Missa votiva etiam solemnis de Sacramento ratione expositionis prædictæ, non adnumerantur dies infra Octavam Corporis Christi; unde dicendum est, ex præfata Instructione licere Missam solemnem votivam de SS. Sacramento infra laudatam Octavam, si ex speciali causa gravi, & publica exponatur Venerabile. Quemadmodum, etsi ex allegato Decreto Missæ Defunctorum simpliciter videantur excludi ab Octava Corporis Christi: nihilominus eas non absolute, & simpliciter excludi, sed solemnes esse concessas Corpore præsente: constat ex aliis Decretis posterioribus, ut videre est hic cap. 8. art. 3. n. 23. & dictum est tr. 2. ubi de Missa infra Oct. Corp. Chr. Id significat etiam Cavalerius, dum commentario in allegatum Decretum, sic habet: *Dictio* quæcumque *adeo universalis est, ut omnia includat, & nihil excludat; an autem modo in tota sua universalitate sit accipienda? alibi dictum est.* Deinde tom. 4. c. 7. comment. in decr. 33. n. 2. enumeratis diebus, quibus, ut dictum est, excluditur Missa votiva etiam solemnis ab Instructione laudata: subdit: *In aliis vero diebus, Missa votiva solemnis fieri poterit de Sacramento, aut de necessitate, pro qua fit Expositio.* Rursus comment. in §. 12. Instruct. Clement. iterum enumeratis diebus prædictis exceptis, in quibus, ut diximus, non describuntur dies infra Octavam Corporis Christi: concludit: *Ex quibus sequitur: diebus omnibus aliis Missam votivam SS. Sacramenti non esse inhibitam:* & infra n. 5. fine ait: *Quod vero dictum est de Missa votiva cantanda, fallit infra Octavam Corporis Christi; tunc enim non Missam votivam, sed Missam ut in festo Corporis Christi dicendam esse, tametsi Officium fieret de Sancto, aperte eruitur ex Decreto S. R. C. 2. Decembr. 1684.* Hæc Cavalerius. Porro quando dicitur Missa votiva de aliquo festo habente Octavam, infra Octavam dicitur ut in festo; vide dicta a nobis tr. 1. in fer. V. supra cit. sect. 2. n. 15.

Quando dicitur Missa Votiva de 25 Sacramento tempore Paschali, additur *Alleluja*: sicut in cæteris Votivis.

Si fit expositio SS. Sacramenti pro causa publica, seu re gravi, & celebretur Missa votiva de eo solemnis, dicatur unica oratio, *Gloria* & *Credo*. Gavant. *in Rubr. Miss.* par. 2. tit. 14. n. 3. Pelliz. Man. Regul. tr. 5. c. 9. sect. 2. qu. 7. n. 39. Tambur. meth. celebr. Miss. l. 2. c. 6. §. 1. num. 4. La Croix lib. 6. par. 2. qu. 63. §. 3. num. 466.

Si autem dicatur Missa votiva privata de Sacramento, non est dicendum in ea *Credo*. ex *Decr. S. R. C.* 2. *Decemb.* 1684. apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 41. *Instr. Clement.* §. 16. *& Author cit.* Neque *Gloria*. *Rubr. Miss. ante Miss. votiv. & Instruct. Clement. loc. cit.*

In Missa votiva privata de Sacramento dicuntur orationes plures numero impari: puta tres, quinque, aut septem: (non supra septem; vid. Caval. tom. 3. cit. comment. in decr. 7. n. 6.) juxta Rubr. de Missis votivis privatis: etsi non necessario dicendæ

cendæ sint collectæ impares: constat enim ex declaratione S. R. C. 2. Decembr. 1684. quod in Missa de semiduplici, vel simplici, vel votiva non sint necessario dicendæ Collectæ impares: puta tres, quinque, vel septem. apud Caval. tom. 3. c. 11. in d. 2. n. 10. & Merat. ind. decr. Miss. n. 476. confer dicta tr. 1. lib. 3. 3. Febr. n. 5. Secunda oratio erit de eo, de quo sit Officium: tertia vero, si non occurrat facienda commemoratio aliqua, puta festi simplicis, erit ea, quæ secundo loco dicenda assignatur juxta diversitatem temporis; si autem dicatur infra aliquam octavam, tertia oratio erit, quæ pro secunda assignatur infra eamdem octavam; non item vero si dicatur extra octavam, etiamsi Missa votiva de aliquo festo habente octavam suo loco, quando recurrit; quapropter in Missa votiva SS. Sacramenti tertia oratio non erit, quæ pro secunda assignatur infra Octavam Corporis Christi, sed prædicta, juxta Rubricam generalem de Missis votivis, (quæ non sint de B. Maria:) & declaratur in sequenti Decreto: *In Missa votiva SS. Sacramenti tertia oratio dicenda est, quæ secundo loco erit dicenda ratione temporis occurrentis; non vero ea, quæ est assignata secundo loco infra octavam ejusdem SS. Sacramenti. S. R. C. 4. Julii 1705. in Lycien. apud Cavaler. decr. 42.*

4 P. Didacus De-Avendanno apud Gobat *tr.* 3. *nu.* 731. *in append.* existimat, congruum esse, inclinari caput in Missa de Sacramento, ubi in Collecta nominatur Sacramentum; nec contradicit La-Croix l. supra cit. qu. 69. §. 2. n. 481. admittit Gobat, si usus adsit; recipit, approbatque Meratus tom. 1. par. 1. tit. 4. num. 29 & iterum meminit par. 4. tit. 12. num. 33.

In Missis votivis de Sacramento dicitur Præfatio tantum de Nativitate: & in fine Missæ Evangelium consuetum S. Joannis. Tambur. vid. dicta tr. 1. in Septemb. par. 1. n. 14. fine: cum *Ite Missa est*; in Missa votiva de Sacramento solemni: quia dictum est *Gloria in excel.* contra vero cum *Benedicamus Domino*; in Missa votiva privata: quia non est dictum *Gloria in excel.*

Durante expositione SS. Sacramenti 26 *occasione XL. horarum, regulariter celebrari non potest Missa privata de* Requiem; *licet occurrat Officium hujusmodi Missas admittens; neque cantari potest Missa Defunctorum pro adimplenda mente Testatoris, sive Anniversario satisfaciendo. S. R. C. 2. Decemb.* 1684. *in una Canon. Regul. Lateran. In Ecclesiis, in quibus occasione XL. horarum expositum detinetur Augustissimum Sacramentum, congruentius abstinendum est a celebratione Missarum Defunctorum: etiamsi ex præscripto Testatorum essent celebrandæ. S. R. C.* 27. *April.* 1697. *in Eugubina. Missa de* Requiem *extra Altare, ubi est expositum SS. Sacramentum etiam in Pyxide, poterunt celebrari: dummodo tamen Oratio coram Sacramento non sit pro publica causa. S. R. C.* 7. *Maji* 1746. *in Versavien.* apud Caval. *to.* 4. *c.* 7. *d.d.* 43. 44. 45. Rursus videatur §. 27. *Instruct. Clement. Missæ de semiduplici, vel voto, vel de feria celebrata in Altari privilegiato, in quo est expositum SS. Eucharistiæ Sacramentum, sive in Ostensorio sive in Ciborio, suffragatur Defunctis. ac si de* Requiem *diceretur. S. C. de Indulg. sacrisq. Reliq.* 20. *Julii* 1751. *apud Caval. tom.* 5. *c.* 26. *n.* 12. *decr.* 7.

Ex

Ex his Decretis habemus primo: non esse celebrandas Missas Defunctorum, nequidem in paramentis violaceis, ad Altare, ubi est expositum SS. Sacramentum, licet in Pyxide, seu etiam ex causa privata; & in hac circumstantia Missam non de *Requiem* prodesse Defunctis æque, ac si foret de *Requiem*, etiam in Altari privilegiato. Habemus secundo: extra Altare, ubi est expositio Sacramenti, posse celebrari Missas privatas Defunctorum, si expositio in Ecclesia sit ex causa privata; quo casu est congrua ratio ex Caval. in cit. d. 45. fine, non adhibendi colorem nigrum, sed violaceum, utpote qui est minus lugubris: porro in colore etiam violaceo celebrari possunt Missæ Defunctorum, uti vidimus tr. 1. lib. 3. 2. Novembr. Habemus tertio non esse tamen, etiam extra Altare Expositionis, regulariter celebrandas Missas Defunctorum, si Expositio, etiam in Pyxide, in Ecclesia sit ex causa publica: cujusmodi est Expositio quadraginta horarum, vel pro initio Spiritualium Exercitiorum; &, ut supra diximus ex Caval. comment. in d. 34. fine, quoties circumstantiæ Expositionis unitur gravis causa aliqua, quæ non particularem personam præcise tangat, sed plures, aut Congregationem, vel Collegium.

Dicitur in Decreto priori: *regulariter* non esse celebrandas: quia non excluduntur Missæ cantatæ Conventuales, quæ ex Rubricarum præcepto quandoque occurrunt: ut prima die mensis non impedita, & in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum: quemadmodum observat Caval. commentar. in idem Decret. cit. 43. n. 2. Sed & Missæ privatæ celebrantur de *Requiem* in die Commemorationis præfatæ, aut omnium Defunctorum Ordinis alicujus. Porro Missæ Defunctorum sunt ea die occurrentes: & quidem adeo ut de *Requiem* dicendæ sint etiamsi duplex festum occurrat: ut suo loco vidimus. Affert Cavalerius num. 3. exemplum Ecclesiæ S. Ignatii in Urbe. Conformiter item loquendo ad supra modo dicta, congruentius videtur, si in dicto casu adhibeatur color violaceus. Ad Altare tamen Expositionis nequidem in paramentis violaceis dicendæ sunt Missæ de *Requiem*: quia adhuc Missa undequaque lugubris est: ab eo autem Altari, in quo Christus gloriosus specialiter micat, abesse debent lugubria quæque; rursus quia ab Altari expositionis Missæ de *Requiem* excluduntur absolute ex Decreto anni 1746. superius allegato, quemadmodum animadvertit Caval. in illud Decretum n. 2. Quando autem Rubricæ Missas Defunctorum non ponunt in præcepto, sed in arbitrio Celebrantis; non sunt celebrandæ, si expositio sit ex causa publica; vid. Caval. l. cit. n. 4.

Neque cantari potest Missa Defunctorum pro adimplenda mente Testatoris, sive Anniversario faciendo: dicitur in priori Decreto ex nuperalle gatis. Solemnes itaque, atque cantatæ, tamquam impeditæ, in diem alterum erunt transferendæ, cum privilegio ut celebrari valeant in prima die etiam festo duplici majori impedita; privatæ vero supplendæ erunt per Missam de die cum applicatione Sacrificii: quæ si celebrentur in Altari privilegiato, æque suffragabuntur Animabus Purgatorii, ac suffragarentur Missæ de die, quoties Missæ de *Requiem* a festo duplici impediuntur. Caval. nu. 6. videatur dicta tr. 1.

2. No-

2. Novemb. art. 2. nu. 104. Docet etiam Caval. *l. cit. & tom.* 3. *c.* 15. *in decr.* 15. *fine*: Expositionis tempore inferenda non esse Cadavera in Ecclesiam, & quando necessitas ea inferri cogeret, esse tumulanda privatim, & absque solemnitate ulla, adeoque sine Missa. Idipsum, monet eodem *tom.* 3. *c.* 16. *in decr.* 1. *fine*, esse præstandum in Exequiis etiam parvulorum; vid. dicenda c. 8. art. 2. fine.

Quamvis autem prohibeantur Missæ Defunctorum tempore Expositionis Sacramenti ex causa publica: etiam extra Altare expositionis; non sic vero Collectæ pro Defunctis: ex Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *in d.* 43. *nu.* 5. qui admittit hujusmodi Collectas, quando dicendæ sunt in Missa de die ex præcepto Rubricæ, aut etiam quando Rubrica dat facultatem, illas addendi in Missa de die; etsi fateatur, non esse laudabile, uti facultate prædicta in hujusmodi casu. Quotiescumque tamen additur, penultimo semper fiat loco; vid. 2. Novembr. n. 106. Dicit autem La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 64. §. 4. *n.* 450. quod exposito Venerabili, nulla fiat commemoratio pro Defunctis solis, procul dubio id procedit de Altari ipso, in quo est expositum Venerabile. Porro in repositione Venerabilis excludendas esse Collectas pro Defunctis, docebimus infra art. 6. cum Caval.

27 Nunc de Ritu oportet dicere, quo celebranda est Missa coram Venerabili exposito: & primo de Missa cantata, & solemni; deinde de Missa privata, seu lecta. Itaque quo ad Missam solemnem, omissis iis omnibus, quæ cuicumque Missæ solemni communia sunt, solum exponemus ea, quæ sunt particularia Missæ prædictæ: in qua primo, Celebrans, & Ministri prope, & ante ingressum Presbyterii, caput denudare debent, & inferioribus Ministris birreta tradere; ut autem devenerint ad Altare, ante infimum hujus gradum flectunt omnes utrumque genu omnino in plano, & etiam caput profunde inclinant, inde surgunt, & Sacerdos Missam inchoat: in cujus progressu, quoties genuflectere, ut infra, contingit, semper unicum dumtaxat flectunt genu, ut nimirum facilius, & commodius surgant, nec simul caput inclinant. Quando autem Sacri Ministri genuflectunt prope Altare recedentes, vel accedentes, non imponant extremitates manuum super Altare: quod soli Sacerdoti conceditur, quando manus impeditas non habet. Caval. *tom.* 4. *cap.* 8. *comment. in Instr. Clem.* §. 30. *n.* 2.

Secundo, completa Confessione, 28 absque ulla genuflexione, simul cum Sacris Ministris Sacerdos ascendit ad Altare, ubi omnes unicum genu flectunt, & dicta de more Oratione: *Oramus te Domine*; Celebrans genuflectit, & surgens, aliquantulum se retrahit versus cornu Evangelii, facie versa ad cornu Epistolæ, & Diacono ministrante naviculam acceptam a Thuriferario, qui genuflexus, vel stans ad majorem commoditatem Sacerdotis, sustentat thuribulum; de more in hoc imponit incensum, illudque benedicit: quia ultra Sacramentum cum eo incensari debet Altare, & ipsemet Sacerdos; Diaconus vero abstinet a quibuscumque osculis. Mox cum debita genuflexione recedente Thuriferario ad locum suum, Celebrans iterum se constituit ad Altaris medium, genuflectit, surgit, & cavens cum Sacris Ministris, ne

ne terga vertat Sacramento, descendit ad secundum Altaris gradum, ubi genuflexus in suppedaneo, medius inter Sacros Ministros, accipit thuribulum de manu Diaconi, & cum Ministris præmissa profunda reverentia, incensat illico SS. Sacramentum triplici ductu, interposita brevi morula inter unumquemque ductum, iisdem Ministris interim elevantibus posteriorem partem Planetæ Celebrantis circa brachia, & omnibus aliis manentibus genuflexis: Caval. l. cit. n. 3. & 4. Triplici ductu, ut supra, incensato Sacramento, Celebrans, & Ministri sacri se profunde inclinant, postea surgunt; ac mox Celebrans, habens præ manibus thuribulum, cum Ministris Sacris ad Altare accedit, ubi facta genuflexione unico genu, incensat Altare more solito, & dum transit ante Altaris medium, una cum Ministris semper unicum genu flectit. Caval. nu. 5. Si Crux adsit in Altari, eam non esse incensandam: notavimus art. 2. fine, vide ibi dicta. Absoluta Altaris incensatione, Celebrans ex parte laterali Epistolæ descendit in planum, ubi convertit se ad populum: (sed ne terga vertat Sacramento, dum se vertit respicit cornu Evangelii; & ibi triplici ductu incensatur a Diacono stante contra ipsum, idest vertente tergá populo, & se profunde inclinante eidem Celebranti ante, & post incensationem: interim Subdiacono stante a sinistris ipsius Diaconi. Caval. num. 5.

29 Tertio, quoties Celebrans ad populum se debet convertere dicturus *Dominus vobiscum*, vel aliud quodvis, prius (siquidem inveniatur in Altaris medio) osculatur Altare, quando osculandum est, deinde facta genuflexione in medio, se parumper retrahit ad cornu Evangelii, & ita se vertit ad populum; ut non teneat renes omnino, & directe versus ad Altare, sed magis ad idem Evangelii cornu, & ibi dicto, quod dicturus erat, revertitur ad medium Altaris; & iterum genuflectit. Idipsum præstatur ad *Orate fratres*, quod in hoc casu non dicitur ut alias, perficiendo circulum. Hæc autem erit ratio osculandi Altare, quando osculandum est, ut quoties Sacerdos jam est in medio Altaris, prius illud osculari debeat, & postea genuflectere: quando vero non est in medio, sed venit ab aliquo Altaris latere, prius genuflectet, & postea osculabitur Altare. Caval. n. 6.

Quarto: ex Merato allegato a 30
Caval. n. 7. in hac Missa omittuntur oscula, tantum, quando fieri debet aliquid, quod specialiter Sacramentum expositum dumtaxat respiciat; & ideo Subdiaconus dicta Epistola, osculabitur manum Celebrantis more solito, & ab illo benedicetur. Diaconus iisdem ante Evangelium recipit benedictionem, & manum Celebrantis osculatur, sicut & ipse Celebrans osculari debet librum Evangelii a Subdiacono sibi delatum. Rursus Diaconus ad oblationem ut alias osculatur Patenam, & manum Celebrantis: uti & in fine Orationis Dominicæ, dum Patenam porrigit Celebranti. Subdiaconus, dum Celebranti defert Evangelium osculandum, etsi transeat ante SS. Sacramentum, huic nullam genuflexionem facit, ob reverentiam sacri Evangelii. Osculato autem Evangelii libro a Celebrante, incensatur more solito ipse Celebrans, qui non descendit in planum, sed in suo se sistit loco. Cav. l.c.

31 Quinto : post Offertorium genuflectit Celebrans , aliquantulum se retrahit ad cornu Evangelii, ad imponendum incensum in thuribulum cum benedictione , deinde convertit se ad Altare, & genuflectit , ut supra faciendum diximus, ad initium Missæ , & postea de more incensat oblata : quibus incensatis, Celebrans, & Diaconus genuflectunt , & postea descendit Celebrans una cum Diacono, & genuflexus in suppedaneo incensat SS. Sacramentum . Dum hic Sacramentum incensat Celebrans , convenientius videtur , quod Diaconus genuflexus a dextris ejus in gradu collocetur inferiori . Hæc autem incensatio id speciale habet , quod licet in aliis Missis, dum incensatur Crux, Calix e medio Corporalis debeat amoveri, non tamen in incensatione SS. Sacramenti, etsi stet loco incensationis Crucis ; ideo enim in incensatione Crucis amovetur Calix, quia, cum fiat a Sacerdote stante prope Altare, immineret alias periculum effusionis Calicis, quod non contingit in incensatione Sacramenti, quæ fit a Sacerdote genuflexo in Suppedaneo. Caval. n. 8.

Peracta incensatione Sacramenti , Sacerdos eidem facit profundam reverentiam, & Diacono semper comite accedit ad Altare, genuflectit, & deinde incensat Altare, & postea descendens in planum , incensatur a Diacono, ut ad initium Missæ. Qui Celebrans in eodem plano , & situ existens mox lavat manus , easque extergit , & postea ascendit ad Altare, ubi genuflectit in medio , deinde reliqua omnia peragit usque ad communionem , ut in aliis Missis , præter quam ad *Orate Fratres* , de quo diximus supra, Caval. *tom. 5. c. 13. n.* 41. ubi agit de lotione manuum Celebrantis ad Altare, docet, Ministrum inservientem illi ad hujusmodi lotionem , aquæ ampullam quasi osculari. At vero *tom. 9. c.* 8. *comment. in cit. Instruct. Clement. in cit.* §. 30. *n. 9.* prohibet eidem Ministro hujusmodi signum osculi in Missa coram Ven. exposito. Sed cum lotio prædicta manuum Celebrantis, atque adeo ministratio aquæ ad eas lavandas certe non respiciat specialiter dumtaxat Sacramentum expositum , non videtur id cohærere cum regula illa, quam ex Merato dat ipse Caval. eodem §. 30. n. 7. quamque nosmodo supra descripsimus nu. 30. videlicet : in Missa coram Venerabili Sacramento exposito omittenda oscula tantum , quando fieri debet aliquid, quod specialiter Sacramentum expositum dumtaxat respiciat.

Diaconus postquam incensavit Celebrantem, procedit ad incensandum de more Chorum, & redit ad Altare , semper cum debitis genuflexionibus, ubi a parte Epistolæ incensat Subdiaconum, & deinde facta genuflexione pergit ad ipsum cornu Epistolæ ante Altare, ubi repetita genuflexione stans in plano Cappellæ incensatur a Ministro, & postea cum genuflexione ascendit ad Altare ad ministrandum Celebranti . Qui vero ultimo loco incensat populum , facta genuflexione in medio Presbyterii procedit ad ingressum ejusdem Presbyterii , & quasi stans a latere Evangelii , ne terga vertat Sacramento , more solito incensat populum. Cav. cit. n. 9. Minister autem non pulsat campanulam ad *Sanctus*, sed solum ad elevationem unum, vel alterum signum cum ea dare poterit . Vid. Caval. *Comment.* in §. 16. *Instruct. Clem. n.* 2. & 3.

Sexto :

32 Sexto: sumpta Purificatione Celebrans ponit Calicem in cornu Epistolæ extra Corporale, postea genuflectit, tum accedit ad idem cornu, ubi humeris Sacramento non conversis, sed facie conversa ad Altare, accipit Calicem, & abluit de more digitos, & ibidem extergit, posito Calice prope Corporale. Deinde pergit ad Altaris medium, ubi iterum genuflectit, ac mox Calicem accipit, & oblationem sumit, qua sumpta Calicem extergit Subdiaconus, & illum de more accommodat. Sumpta oblatione, genuflectit iterum Celebrans, & pergit ad librum, ubi dicit *Communionem*, qua dicta redit ad medium, ubi prius genuflectit, & postea osculatur Altare, quo osculato nullam genuflexionem faciens (pro qua deservit genuflexio præmissa Altaris osculo) convertit se ad populum, ut supra, versus cornu Evangelii, & dicit *Dominus vobiscum*. Postea se restituit in medio Altaris, ubi genuflectit, & deinde transit ad librum, ex quo legit Orationes, quæ dicendæ occurrunt. His lectis accedit ad medium Altaris, genuflectit, osculatur Altare, & nullam genuflexionem iterans, dicit, ut supra versus populum *Dominus vobiscum*. Diaconus vero dicturus *Ite Missa est*; prius genuflectit, vertit se versus populum, ita tamen ut renes semiversas habeat ad cornu Evangelii, & cantat: *Ite Missa est*: Subdiacono de loco suo minime se movente. Caval. num. 10.

33 Septimo: dicto *Ite Missa est*, & responso *Deo gratias* a Choro, Celebrans, & Diaconus se vertunt ad Altare, & genuflectunt: Caval. n. 11. initio. Quod si dicendum non sit *Ite Missa est*, sed *Benedicamus Domino*: Sacerdos post *Dominus vobiscum*, accedit ad medium, & genuflectit, & postea stat versus Altare, dum Diaconus illud cantat, nec se vertit ad populum, nec genuflectit ante, vel post. Caval. n. 11. fine. Dicto *Ite Missa est*: aut *Benedicamus Domino*, & responso *Deo gratias*: Celebrans mox dicit orationem *Placeat*, & interim Diaconus, & Subdiaconus facta genuflexione recedunt e medio Altaris, & Diaconus se genuflexum utroque genu collocat in suppedaneo versus cornu Epistolæ; Subdiaconus vero in eodem superiori gradu versus cornu Evangelii, & ibidem genuflexi expectant benedictionem, ad quam se signant. Finita oratione *Placeat*, Celebrans absque capitis inclinatione, quia statim debet facere genuflexione, in qua includitur inclinatio, dicit: *Benedicat vos omnipotens Deus*, tunc genuflectit, vertit se ad populum ex parte Evangelii modo supra dicto, & dat benedictionem more solito (confer Decretum in Angelopolitana an. 1671. datum superius n. 19) qua data non perficit circulum, nec redit ad medium pro facienda genuflexione, sed procedens versus Altare accedit ad legendum ultimum Evangelium, ad cujus initium non signat Altare, si legat Evangelium S. Joannis consuetum: *In principio*; cum illud jam benedicatur per Auctorem omnis benedictionis in Altari expositum, quamvis Sacramentum sit altius collocatum, est enim, ac si esset in Altari; signat, itaque tabellam Evangelii S. Joannis, vel librum, si dicatur Evangelium ex Missali, (ut quando Missa non fuerit votiva, & occurrerit Evangelium proprium;) at signat seipsum, & ad *Verbum Caro factum est*, (si dicatur Evang. S.

Joan.

Joan. *In principio*) non genuflectit versus cornu Evangelii, sed aliquantulum versus Sacramentum, ut docet Gavantus *in Rubr. Miss. part.* 4. *tit.*8. *n.* 8. Merat. tom. 1. par. 2. tit. 14. n. 16. prope finem. Caval. cit. n. 11. Arnaud relatus a La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 81. §. 15. *n.* 573. qui tamen cum Lohner, & aliis tacito nomine vult ad prædicta verba genuflectendum esse de more versus cornu Evangelii, quamvis Venerabile sit expositum. Hujusmodi genuflexio certe fiet unico genu sine capitis inclinatione. Caval. l. cit.

Terminato Evangelio, Celebrans cum Sacris Ministris pergit ad medium Altaris, ubi omnes genuflectunt, & statim descendunt in planum, caventes, ne terga vertant Sacramento, & ibi in plana terra omnes flectunt utrumque genu cum profunda capitis inclinatione, & postea ordine, quo venerant, redeunt in Sacristiam contegentes capita, ubi extra Præsbyterium e medio excesserint. Caval. l. cit. Si terminata Missa facienda sit Processio, vide dicenda inferius in §. 30. Instruct. Clem. Et hic est ritus Missæ cantatæ, & solemnis coram Venerabili exposito.

34 Ritus autem Missæ privatæ coram eodem Venerabili exposito est sequens: Sacerdos prope, & ante ingressum Præsbyterii caput detegit, & birretum Ministro porrigit, inde in plana terra ante infimum gradum Altaris utrumque genu flectit, & caput profunde inclinat, quod & facit Minister a tergo Sacerdotis. Mox surgit, & sine alia genuflexione ascendit ad Altare, & Calice collocato ad partem Evangelii, genuflectit unico genu sine capitis inclinatione, & sic fiunt omnes aliæ genuflexiones intra Missam. Inde extendit Corporale, & Calicem de more collocat, tum genuflectit, & postea accedit ad cornu Epistolæ, ut aperiat librum. Redit ad medium Altaris, & genuflectit, & retrahens se aliquantulum ad cornu Evangelii, facie quasi versa ad cornu Epistolæ descendit in planum, ubi facta genuflexione unico genu sine capitis inclinatione, erectus incipit Missam more solito. Caval. *in cit.* §. 30. *Instruct. Clement. num.* 19.

Confessione facta, sine genuflexione ascendit ad Altare, ubi genuflectit, dicit Orationem: *Oramus te Domine*; osculatur Altare, iterum genuflectit, & postea pergit ad cornu Epistolæ ad dicendum Introitum, quo dicto, accedit ad medium Altaris, genuflectit, & deinde dicit *Kyrie eleison*, & *Gloria in excelsis*: si dicendum sit. Quo facto, osculatur Altare, genuflectit, & vertit se ad populum paulo versus cornu Evangelii, & dicto *Dominus vobiscum*, se convertit, & iterum genuflectit in medio Altaris, & pergit ad cornu Epistolæ, ubi dicit Orationes, Epistolam, & Graduale cum Alleluja, vel Tractu, ut tempus postulat. Deinde accedit ad medium Altaris, ubi elevatis ad Sacramentum oculis, & statim demissis, genuflectit; dicit, *Munda cor meum*, iterum genuflectit, & postea pergit ad cornu Evangelii, ubi legit Evangelium, signans librum, ac seipsum de more. Caval. num. 15. 35

Lecto Evangelio, osculatur librum, vadit ad medium Altaris, genuflectit, & dicit *Credo*, si dicendum sit, & osculato Altari, iterum genuflectit, & vertens se ad populum versus cornu Evangelii, dicit *Dominus* 36

vo-

vobiscum, & postea conversus iterum genuflectit in medio, & surgens dicit *Oremus* cum inclinatione capitis, & postea recitat Offertorium. Si vero dicendum *Credo* minime sit, accedens ad medium, genuflectit, & postea osculatur Altare, quo osculato, absque nova genuflexione, quia supplet genuflexio præmissa Altaris osculo: ut supra vertit se ad populum, deinde conversus genuflectit, & ut supra dicit *Oremus* cum reliquis, quæ sequuntur. Caval. n. 16.

37 Dicto *Suscipe*, genuflectit, vadit ad cornu Epistolæ, accipit Calicem, in quo de more infundit vinum cum aqua (Ministro non osculante ampullas, ait Caval. sed recole quod superius n. 31. animadvertimus:) & reversus in medium genuflectit, & surgens accipit Calicem, jam præcedenter positum prope Corporale, & dicit *Offerimus*. Dicto *Veni Sanctificator*, & benedictis oblatis, non jungit manus, nec inclinat caput, sed manibus super Altare positis, genuflectit, recta incedit versus cornu Epistolæ, descendit in planum, ubi se vertit ad populum per latus suum dexterum, lavat manus, eas extergit, redit ad medium Altaris, genuflectit, dicit *Suscipe Sancta Trinitas*, osculatur Altare, genuflectit, & obverso tergo versus cornu Evangelii, dicit versus populum: *Orate Fratres*: non perficiendo circulum, sed reversus ad Altare, iterum genuflectit, & postea cætera omnia peragit usque ad communionem, ut in aliis Missis. Minister tamen non pulsat Campanulam ad *Sanctus*, sed ad elevationem, cum ea poterit dare unum, vel alterum signum. Caval. n. 17. *& Comment. in Instruct. Clem.* §. 16. *num.* 1. *&* 3.

38 Purificatione sumpta, Sacerdos ponit Calicem extra Corporale ad cornu Epistolæ, genuflectit, vadit ad cornu Epistolæ, ubi humeris Sacramento non conversis, sed facie conversa ad Altare accipit Calicem, & in eo facta digitorum ablutione, & postea digitorum eorumdem abstersione, ponit Calicem prope Corporale. Tum procedit ad medium Altaris, genuflectit, accipit Calicem, & sumit ablutionem. Ubi accommodavit de more Calicem, genuflectit, accedit ad cornu Epistolæ, legit Antiphonam *Communio* dictam, redit ad medium Altaris, genuflectit, osculatur Altare, vertit se ad populum versus cornu Evangelii, & dicit *Dominus vobiscum*, conversus iterum genuflectit in Altaris medio, redit ad cornu Epistolæ, ubi dicit occurrentes Orationes: quibus expletis vadit ad Altaris medium, genuflectit, osculatur Altare, vertit se ad populum versus cornu Evangelii, & dicit *Dominus vobiscum*, & *Ite Missa est*, ac postea rediens ad medium Altaris genuflectit, & surgens dicit: *Placeat tibi Sancta Trinitas*. Si autem dicendum sit: *Benedicamus Domino*; Sacerdos dicto *Dominus vobiscum*, revertitur ad medium Altaris, genuflectit, & stans dicit *Benedicamus Domino*. & postea more consueto prædictam Orationem *Placeat*. Caval. n. 18.

Finita deprecatione *Placeat*, Sacerdos osculatur Altare, dicit: *Benedicat vos omnipotens Deus*, sine capitis inclinatione, mox genuflectit, vertit se ad populum ut supra ex parte Evangelii, illum benedicit more solito, non perficit circulum, nec accedit ad Altaris medium, ut genuflectat, sed versus Altare progrediens accedit ad cornu Evangelii,

ubi

ubi legit Evangelium, ad cujus initium non fignat Altare, fed vel librum, vel tabellam, & feipfum folum; & ad *Verbum Caro factum eft:* non genuflectit verfus Altare, fed verfus Sacramentum fine capitis inclinatione, Caval. n. 19. Merat. *to* 1. *par.* 2. *tit.* 14. §. 19. *de rit. Miff. priv. coram Sacram. num.* 27. & alii fupra laudati n. 33. contra alios, ut ibi.

Terminato Evangelio accedit ad medium Altaris, genuflectit, accipit Calicem, & humeris verfis ad cornu Evangelii defcendit in planum, & in plana terra genuflectit utroque genu cum capitis inclinatione profunda, & furgens difcedit, non faciens reverentiam alteram, & ubi eft extra Presbyterium paulo ultra medium, accipit birretum ab Acolytho, feu Miniftro, & caput tegit, interim parum confiftens, ne aliquid dicidat e Calice. Caval. l. cit.

39 Denique eft hic animadvertendum: quod quando celebratur Miffa coram SS. Sacramento in monftrantia expofito, quantumvis velato, aut coram SS. Sacramento expofito in Pyxide, debent omnes genuflexiones cbfervari in tali Miffa, quæ alias cbfervantur coram SS. Sacramento publice expofito, & non velato, conformiter ad Rubricam Miffalis Feriæ V. in Cœna Domini, ex Decreto S. R. C. 22. Decembr. 1753. in *Vilnen.* in *Lituan.* ad 13. dub. apud Caval. tom. 5. in collect. recentior. decret. quod ipfemet docuerat fupra cit. n. 19., & Gavantus, quem laudavimus tr. 2. ubi de Fer. V. maj. hebd. fubf. 4. §. 8. n. 156. & videri poffunt dicta præcedenti art. 4. n. 7.

ARTICULUS VI.

De Ritu fervando in SS. Sacramenti Repofitione.

PRIMO notanda funt fequentia. 40
Quando reponitur Sacramentum expofitum, & cum eodem Sacramento populus benedicitur, Ritualia mandant benedictioni præmitti hymnum: *Pange lingua gloriofi Corporis:* qui licet integre præcini valeat, fufficit, fi præcantetur a verfu *Tantum ergo*. Caval. *to.* 4. *c.* 9. *d.* 1. *n.* 2.

In expofitione, & depofitione SS. Sacramenti, etiam caufa devotionis, non eft addendum Alleluja *ad* ℟. *Panem de Cælo*. S.R.C. 5. Julii 1698. in *Collen.* apud Merat. *Ind. Decr. Miff. n.* 523. & Caval. *tom.* 4. *c.* 9. *d.* 2. Excepto pafchali tempore, & infra Octavam Corporis Chrifti: ex Inftruct. Clem. §. 31. vid. Caval. *in cit. d.* 1. *n.* 4. & 5. Unde dicendum eft: effe fictitium, vel certo revocatum decretum quoddam ejufdem S. R. C. 23. Feb. 1666. hujus tenoris *Si ante, vel poft Miffam, aut alias fit exponendum, vel reponendum Venerabile, ad* Panem de Cœlo: *femper additur* Alleluja. *Præterquam a Septuagefima ad Sabbatum Sanctum*. Dum dicitur ℣. *Panem de Cælo*, Celebrans ftat adhuc genuflexus. Caval. *in* §. 31. *Inftruct. Clem. num.* 1. 41

In Fefto SS. Corporis Chrifti fervanda eft difpofitio Cæremonialis Epifcoporum lib. 2. *c.* 33. *in reponendo SS. Sacramento, ubi nulla fit mentio de* ℣. Dominus vobifcum; *non vero Rituale Romanum, ubi dicitur addi* Dominus vobifcum, *& fic fervat in Urbe Summus Pontifex, & fervatur ab omnibus*. S. R. C. 16. Junii 1663. in *Granaten.* & 28. Septembr. 1675. in 42

Sa-

Salernitana, apud Caval. *tom.* 4. *c.* 9. *d.* 3. Instructio Romana Clem. §. 31. prædicti versus silentium indicit, & allegat decretum descriptum, unde eruitur, quod etsi in decreto dicatur: *In festo SS. Corporis Christi servanda est &c.* nihilominus nedum taceri debeat *Dominus vobiscum* in festo Corporis Christi, cujus decretum tantummodo meminit ratione expositi dubii Sacræ Congregationi: sed adhuc in repositione qualibet: cujusmodi est dispositio Instructionis; ut animadvertit Caval. l. cit. n. 1. Proculdubio quia illico cum ipso Sacramento debet populo adstanti benedictio dari, quæ est realis, & validior deprecatio, quod Dominus sit cum adstantibus, quam ea, quæ per vocem exprimitur, ut cum Merat. *to.* 1. *par.* 4. *tit.* 12. *nu.* 19. observat Caval. n. 3. qui subdit, in hoc concordem videri Instructionem Clementinam, quæ propterea in expositione Sacramenti, ad quam non sequitur ipsa realis benedictio, nedum dici non refugit, sed ipsamet præfatum versum dicendum assignat, secus vero in repositione, ad quam sequitur benedictio. Hæc igitur exurgit regula, quod vocalis deprecatio *Dominus vobiscum* sit omittenda ante orationem SS. Sacramenti, ad quam sequatur illico ipsa realis deprecatio, media benedictione ejusdem Sacramenti; unde in Missa, Horis Canonicis, aliisque precibus, quæ coram SS. Sacramento exponendo, exposito, vel reponendo, prævie recitantur, omitti minime debet: bene vero ante orationem de SS. Sacramento, ad quam immediate sequatur prædicta benedictio; ita Caval.

43 *In depositione SS. Sacramenti*, *cantatis*, *seu recitatis versiculis*: Panem de Cœlo &c. *Sacerdos surgens non debet reiterare genuflexionem, antequam recitet orationes*. S. R. C. 2. Augusti *in una Urbis*. & 6. Septembr. 1698. *in Ravennaten.* apud Caval. d. 4. Idipsum est de casu repositionis, aliove simili. *Orationes* decretum habet in plurali numero, & similiter præstat Instructio Clem. in §.§. 24. & 31. Verum non est putandum, plures orationes dicere oportere, sed sufficit oratio consueta SS. Sacramenti: *Deus qui nobis*. Liberum itaque est unam, vel alteram addere juxta exigentium rerum, locorum, atque necessitatum. Ait autem Caval. l. cit. n. 2. ab hac lege excipiendam videri expositionem in festo Corporis Christi fieri consuetam, in qua orationi SS. Sacramenti nullam aliam addendam esse, ex Rubricistis notat Barufaldus *tit.* 8. *n.* 75. illa etenim expositio est veluti complementum festi: unde quasi de ritu festi participans, extraneas, minus apta est, pati commemorationes. Secus est, inquit, de aliis expositionibus, quæ cum nihil commune cum festo habeant, etiam in duplici primæ classis commemorationes non respuunt; quibus tamen parce est indulgendum; & in præcipuis anni festivitatibus, aut solemnibus expositionibus laudabile saltem est ab iisdem prorsus abstinere. Hæc Caval.

Semper autem abstinendum est a Collectis pro Defunctis in expositione, & repositione Sanctissimi; cum Guyeto Caval. num. 3. jam vidimus art. 5. coram SS. Sacramento exposito Missam Defunctorum fieri non posse; porro ab eo Altari procul abesse debent lugubria quæque; poterunt igitur haberi, postquam Sacramentum fuerit reconditum. Caval. l. c.

Cum plures dicuntur Collectæ, omnes dicantur sub unica conclusione brevi; post quam nihil aliud subdendum est, sed statim procedendum ad populum benedicendum. Caval. loc. cit.

Licet paschali tempore post administratam populo Eucharistiam extra Missam dicatur Oratio: *Spiritum nobis*, ut suo loco notavimus, nihilominus in repositione SS. Sacramenti dicenda est consueta Oratio: *Deus, qui nobis*: Caval. *tom.* 4. *c.* 4. *in d.* 13. *num.* 32.

44 *Benedictio cum SS. Sacramento danda est in fine hymni* Pange lingua, *non vero ad* ℣. sit & benedictio. S. R. C. 5. Febr. 1659 in *Sabinen*: apud Caval. *tom.* 4. *c.* 9. *d.* 5. Intellige adhuc dicto versu *Panem de Cœlo*: & oratione. Caval. l. cit. n. 1.

In benedicendo populum cum SS. Sacramento, iste modus approbatur: nimirum cum Sacerdos stat ante populum, Ostensorium ante pectus tenet, tum elevat illud decenti mora, nonsupra caput, sed tantum usque ad oculos, & eodem modo illud demittit infra pectus; mox iterum recta linea illud tollit usque ad pectus, & exinde ad sinistrum humerum ducit, & reducit ad dexterum, & rursus ante pectus reducit, ibique aliquantulum sistit, quasi peracta ad omnes Mundi partes Cruce, Sacramentum etiam venerandum omnibus præbeat, tunc gyrum perficiens collocat Ostensorium super Altare. Servari etiam potest modus descriptus in Cœrem. Episc. lib. 2. *cap.* 33. *ubi requiritur tantummodo, ut cum eodem Sacramento Celebrans producat signum Crucis*. S. R. C. 21. Martii 1679. in *Collen.* apud Caval. *tom.* 4. *cap.* 9. *d.* 6. Et apud Franc. Anton. Zachar. *indic. decret. num.* 106. Posterior iste modus in eo solum a priori differt, quod ducto Ostensorio ad latus dexterum, illud non amplius reducit ante pectus, sed illico super Altare illud collocat, Sacerdote se statim vertente cum Sacramento ad cornu Evangelii, sicuti facit, quando dicit in Missa *Orate Fratres*.

In priori modo dum Sacerdos Ostensorium ducit, & reducit a lateribus, non debet corpus movere, sed solum quando post brevem morulam, de qua Decretum, vertit se versus cornu Evangelii ad collocandum Sacramentum super Altare. Caval. loc. cit. num. 2.

Dum Sacerdos benedicit populum cum Sacramento, nihil prorsus dicere debet, ex Rit. Rom. *tit. de Process. in festo SS. Corporis Christi fine*, & Cœrem. Episcop. proprie enim hic non Celebrans, sed ipse Dominus in Sacramento existens benedicit populum. Caval. n. 3. Merat. *tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 12. *n.* 22. Musici quoque, & Cantores silere debent, dum datur benedictio, ne populus inde distrahatur, & saltem pulsari possunt Organa suavi sono, & gravi, moris instar, qui servatur in Missa ad elevationem SS. Sacramenti. Interim vero Diaconus, & Subdiaconus in ora suppedanei; hinc inde genuflexi, & inclinati facie versa ad Sacramentum, elevant partes anteriores pluvialis ejusdem Sacerdotis. Caval. loc. cit.

Dum Sacerdos benedicit populo, 45
incensari potest Sacramentum ex Dec. S. R. C. 16. Martii 1746. apud Caval. *tom.* 4. *c.* 9. *in d.* 7. *n.* 7. fieri autem potest incensatio simili modo, quo ex Rub. Miss. tit. 13. in Missa solemni incensandum est Sacramentum: videlicet triplici ductu: hic autem

tem ita, ut primo ductu, quando Sacramentum prima vice ponitur ante pectus Sacerdotis benedicturi: secundo ductu, quando secunda vice restituitur eidem pectori a latere sinistro: tertio ductu, quando tertia vice iterum ante pectus ponitur, atque proponitur fidelibus adorandum benedictione peracta per signum Crucis; Ita Caval. loc. cit. Ubi autem servetur modus benedicendi in Cœremoniali præscriptus superius explicatus, ex quo post benedictionem illico Sacramentum est collocandum super Altare, neque amplius illud restituendum est ante pectus Sacerdotis; prima thurificatio dabitur, quando Sacramentum primo ponitur ante pectus Sacerdotis; secunda autem, quando eidem pectori restituitur, ut ducatur ad latus sinistrum; tertio denique, dum est note idem pectus in transitu a latere sinistro ad dexteram. Caval. loc. cit.

46 Ex dictis igitur hic est ritus reponendi SS. Sacramentum. Sacerdos induitur alba, stola, & pluviali coloris albi. Caval. tom. 4. c. 9. initio. Quod si post Vesperas, aliasve horas repositio fiat, color, qui adhibitus est in decantandis horis Canonicis, continuari etiam debet in sequenti repositione; quemadmodum diximus, agentes de expositione SS. Sacramenti art. 3. sub initium; & implicite definitum esse ab Instruct. Clement. §. 18. animadvertit Caval. cit. c. 9. in præliminar. fine. Thuriferarius, & Navicularius induent se superpelliceis, quibus pariter se vestient alii quatuor, qui deferre debent intortitia accensa. Sunt qui exigunt insuper alios duos clericos similiter in Cotta, quorum unus velum oblongum deferat humerale, seu Sacerdotis humeris imponendum, quando danda est benedictio cum Sacramento; alter vero deferat librum, in quo sunt orationes, & preces recitandæ in expositione Sacramenti; sed & alterum quoque Sacerdotem assistentem postulant, teste Caval. cit. c. 9. initio: Ex eodem vero, sive intersint omnes, vel eorumdem desint aliqui, hic erit ordo incedendi ad Altare. Præcedit omnium primus Thuriferarius cum thuribulo non fumigante, a sinistris habens Naviculariums: sequuntur portantes fanalia, post quos duo Clerici de velo, & libro, deinde Cœremoniarius, postea Sacerdos assistens, super brachium sinistrum habens stolam, & denique principalis Sacerdos, & hi ambo tecto capite, & manibus junctis.

Ubi devenerint prope, & ante ingressum Presbyterii, prædicti duo Sacerdotes sua denudant capita, birreta tradentes inferioribus Ministris, & presbyterium ingressi, utroque genu procumbunt omnes in plano cum profunda capitis inclinatione, & mox surgentibus Sacerdotibus, cuncti surgunt, & principalis Sacerdos genuflectit super infimum Altaris gradum, & ad ejus dexteram Sacerdos assistens, reliqui vero in plano post eos. Si adsint etiam Ministri sacri, genuflectunt itidem in eodem Altaris gradu, celebrantem habentes medium; & tunc Sacerdos assistens, si quoque intersit, se collocat ad dexteram Diaconi. Ibi omnes brevi orationi vacant, postquam surgit Sacerdos assistens imposita sibi ad collum stola, ascendit ad Altare, ubi flectit unicum genu (ita ex Caval. *cit. c. 9. in prælimin.* sed duplex genu ex Merato *tom. 1. par. 4. tit. 12. n. 31.* manibus super Altare positis ad differen- 47

tiam Diaconi, qui nunquam Altare tangit, faciemque convertat ad cornu Epiſtolæ tantiſper, ne terga vertat Sacerdoti principaliori, ſeu Celebranti), & a loco eminentiori deponit Venerabile ſuper Corporale in Altari explicatum, & iterum facta genuflexione, ut prius, deſcendit, ſe reſtituit loco ſuo, ubi mox deponit ſtolam, vel eam alteri tradens tenendam, vel ſuper ſuum ſiniſtrum brachium eamdem collocans. Quatenus vero deſit Sacerdos adjutor, Diaconus deponit Sacramentum modo prædicto; & id præſtat Sacerdos ipſe, quoties non interſint Miniſtri ſacri, neque Sacerdos aſſiſtens. Cav. *in prælim. cit.* c.9.; vide tamen dicenda inferius n.50. Depoſito Sacramento ſuper Corporale, tum Cantoribus incipientibus, Chorus cantat: *Tantum ergo*, & ad ℣. *Genitori* Celebrans ſe erigit cum Sacerdote aſſiſtente (ſi quidem hymnus non cantetur cum maxima repetitione verſuum; aut inter unam ſtropham, & alteram non mediet Organi, vel inſtrumentorum muſicorum ſonus) & hoc miniſtrante ſine oſculis, abſque benedictione imponit ille incenſum in thuribulo, & mox genuflexus ter de more incenſat Sacramentum cum profunda inclinatione ante, & poſt; elevante interim dexteram pluvialis fimbriam Sacerdote aſſiſtente, qui poſtea ſine oſculis a Celebrante recipit thuribulum, illudque conſignat thuriferario. Quod ſi interſint Miniſtri ſacri, hi Sacerdoti inſerviunt ad imponendum incenſum in thuribulo, & ad incenſandum Sacramentum, & Sacerdos adjutor genuflexus remaneat. Si vero non adſint Miniſtri ſacri, neque Sacerdos adjutor, in hoc caſu pro incenſo, & thurificatione, Sacerdoti inſervit Thuriferarius. Caval. l. cit.

Diximus: ad ℣. *Genitori* Celebrantem ad imponendum incenſum ſe erigere: *Si quidem hymnus non cantetur cum maxima verſuum repetitione, aut inter unam Stropham, & alteram non mediet Organi, vel inſtrumentorum ſonus*. Enimvero ſi hymnus cantetur cum maxima repetitione verſuum; ut a Muſicis in cantu figurato; aut inter unam ſtropham, & alteram mediet Organi, aut inſtrumentorum muſicorum ſonus, ut paſſim fit in expoſitionibus ſolemnibus; in hoc caſu præſtat, ut primo terminata tota prima ſtropha, aut dum pulſantur Organa, vel Inſtrumenta, Sacerdos ſurgat ad imponendum, ut ſupra incenſum, & ſtatim ac cantari incipitur: *Genitori*: genuflexus Sacramentum incenſet; vid. dicenda in §. 24. Inſtruct. Clem. n. 105.

Abſoluto hymno, Cantores genuflexi cantant verſum *Panem de Cœlo* cui additur *Alleluja*, paſchali dumtaxat tempore, & infra Octavam Corporis Chriſti. Dicto a Cantoribus verſu prædicto, deinde Celebrans ſolus ſeſe erigit, & nulla facta genuflexione, omiſſo ℣. *Dominus vobiſcum*, cantat orationem junctis manibus, ante eum tenentibus librum ſacris Miniſtris: ſin, Sacerdote adjutore, & in hujus etiam defectu, Cæremoniario, vel alio Clerico. Celebrans orationem abſolvit ſub brevi concluſione, & quatenus plures orationes recitet, omnes terminat ſub una tantum brevi concluſione, poſt quam nihil prorſus addit, ſed mox genuflectit iterum in infimo Altaris gradu, ubi eidem imponitur velum humerale. Caval. loc. cit.

48 Sacerdos aſcendit illico ad Altare, & ibi facta genuflexione unico genu,

ut

ut expeditius surgat, accipit in manibus coopertis per ejusdem veli extremitates, Ostensorium, quod prius ita vertit, ut facies Crucifixi in hostia impressi populum respicere possit; & postea se vertens per latus suum dexterum, ut ad *Dominus vobiscum*, tenens manu dextera nodum, & sinistra pedem Ostensorii ante pectus, nihil dicens, semel cum eo in modum Crucis benedicit populum uno ex duobus modis, superius explicatis n. 44. Quando Sacerdos ascendit, ut supra, Altare, una cum eo ascendunt itidem sacri Ministri, sed hi genuflectunt postea in ora suppedanei, ubi inclinati elevant pluvialis fimbrias, dum Sacerdos benedicit populum; in defectu autem Ministrorum Sacrorum id præstent Sacerdos adjutor, & Cœremoniarius, vel alii Clerici hinc inde genuflexi. Cav. l.c.

Dum Sacerdos dat cum Sacramento benedictionem, Sacramentum incensari potest, quemadmodum supra explicavimus.

Dum benedictio datur populo, nedum ipse Sacerdos nihil dicit, sed etiam Musici, atque Cantores omnino silere debent, & solum permittitur Organi sonus, ut superius dictum est n. 44. fine; fortasse etiam congruit; quod data benedictione, cum Sacramentum reconditur, nihil decantetur, sed quatenus aliquid placeat decantare, in usu erit: *O salutaris Hostia*. Vid. Caval. *tom.* 4. *c.* 9. *Comment. in decr.* 8. *n.* 8. *fine*.

49 Celebrans, data benedictione, ita super corporale Sacramentum collocat, ut Crucifixi facies respiciat populum, & deinde facta genuflexione unico genu, descendit cum Subdiacono ad infimum Altaris gradum, ubi iterum cum eodem genuflectens, per eumdem Subdiaconum, vel Cœremoniarium exuitur velo humerali. Caval. *in præliminar. cit. c.* 9. Diaconus interim accedit ad Altare, & facta genuflexione unico genu, Tabernaculum aperit, & in eo reponit Sacramentum, cui genuflexione iterum facta, surgens, ostiolum claudit, & postea descendit ad locum suum, ad quem cum accesserit, surgunt omnes, & facta genuflexione unico genu, redeunt in Sacristiam, ordine, quo venerant, superius exposito: sed Celebrans, & Ministri sacri tegunt capita, antequam e presbyterio discedant. Quod si ultra sacros Ministros assistat Sacerdos alter, hic imposita sibi stola, Sacramentum, ut supra, recondet, & Diaconus cum Celebrante pariter descendet, & ab eo removebit velum humerale. Quoties vero, nec Diaconi, neque alterius Sacerdotis assistentia habeatur, Celebrans, ut deposuit Sacramentum super Corporale, exutus velo humerali, Sacramentum per se ipsum recondet, descendet, & ut supra recedet. Caval. l. cit.

Sunt, qui Ostensorium velo contegunt, antequam illud invehant in Tabernaculum, sed de hoc nihil Rubricæ, vel Auctores, teste Caval. l. cit. Si vero Tabernaculum fuerit adeo parvum, ut Ostensorium non capiat; e Tabernaculo extrahatur Pyxis, & in ea reponatur sacra expositionis hostia, quæ ab Ostensorio ad hunc effectum extrahitur. Si dum ab Ostensorio in Pyxidem asportatur Sacramentum, tangatur digitis; hi abluantur in vase purificationis quod esse debet super Altare.

Hæc est methodus ex Ritualibus 49 excerpta, ex Instructione Clementina totaliter fere eruta, & ab Auctoribus

bus probata, ut adhibeatur in repositione SS. Sacramenti, teste Caval. *l. cit. fine*. Licet Gavantus *in Rubr. Miss. par.* 2. *tit.* 14. *n.* 16. velit incensandum esse Sacramentum, priusquam deponatur de loco suo super Altare; & ipsemet Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *in d.*46. *n.* 4. tradat: ex probatiori ritu reponendi Sacramentum, illud thurificari, antequam deponatur e Throno, & non jam depositum, & in medio Altaris collocatum. Rursus in iisdem laudatis præliminaribus capitis 9. fine, existimat, non esse deponendum Sacramentum e loco eminenti, nisi postquam omnia superius dicta peracta fuerint usque ad orationem inclusive; recitata autem a Sacerdote oratione, dum idem genuflectit in infimo Altaris gradu, & induetur velo humerali, vult Diaconum interim, vel Sacerdotem alterum cum stola e collo pendente deponere Ostensorium e loco eminenti; illudque collocare supra corporale in Altari explicatum. Quo facto Celebrans ascendat ad Altare, & benedicat populum cum Sacramento, quod postea Diaconus, vel Sacerdos prædictus recondat, ut supra, in Tabernaculo; videri etiam potest Meratus *tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 12. *n.* 31.

51 Si Sacramentum deponatur cum Processione, videantur dicenda in §§. 30., & 31. Instruct. Clem. Quid notandum circa hostiam expositam expositione peracta? dicemus in §. 31. Instruct. Clem. Hic tantummodo restat animadvertendum: repositionem quoque expositionis privatæ, etiamsi Sacramentum e Tabernaculo non extrahatur, faciendam esse ritu ordinario, videlicet cum incensatione, genuflexionibus, consueto hymno, & aliis, quæ hactenus tradita sunt; & post orationem consuetam addi poterit collecta de ingruenti necessitate, pro qua facta est expositio privata. Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *in d.* 8. *n.*6. Absque benedictione populus non est dimittendus in expositione etiam privata; benedicatur itaque cum Pyxide velata, si quidem ea fuerit exposita; cum Ostensorio autem detecto, si hoc expositum fuerit. Caval. loc. cit. quapropter in expositione removetur velum, quod ante Ostensorium pendere debet in expositione privata, ut art. 1. n. 2. notavimus.

Denique animadvertendum est, quod si Sacramentum deponendum erit immediate post Missam, & cum eo populus benedicendus: non ideo tamen a Celebrante Missam potest omitti in fine consueta benedictio, sed in fine Missæ populus benedicendus est more consueto; Confer Decretum S.R.C. 13. Junii 1671. in *Angelopol.* quod dedimus supra art.5.n.19.

ARTICULUS VII.

Not. specialiter in exposit. Euchar. pro Oratione quadraginta horarum.

EXPLICANTUR SECTIONIBUS V.

Sect. I. *Ubinam hæc expositio haberi possit?*
Sect. II. *De Missa.*
Sect. III. *De Indulgentiis pro Oratione in expositione quadraginta horarum.*
Sect. IV. *De ratione mystica numeri, seu temporis quadraginta horarum orationis coram Sacramento exposito.*
Sect. V. *Instructio Romana Clementina pro expositione SS. Sacram. occasione orationis XL. Hor.*

S E-

SECTIO I.

Ubinam hæc expositio haberi possit?

52 EXPOSITIO *XL. Horarum, & benedictio, quæ fit super populo, non est de juribus mere parochialibus*. S. R. C. 10. Decemb. 1703. approbante Clemente XI. 12. Januarii 1704. apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 23. Hoc est: fieri potest absque licentia, & interventu Parochi, etiam in Ecclesiis Confraternitatum intra Parochiæ limites sitis. Limita ex eodem Decreto *Salvis conventionibus, ac pactis in erectione Confraternitatum forsan factis concordiis inter partes initis, & a Sancta Sede approbatis, Indultis, Constitutionibus Synodalibus, & Provincialibus, & consuetudinibus immemorabilibus, vel saltem centenariis*. Vide Caval. l. cit.

Non possunt Regulares pro Confraternitatibus in eorum Ecclesia erectis exponere SS. Eucharistiæ Sacramentum occasione Novenæ SS. Natalis, & quadraginta horarum, in diebus sibi bene visis sine licentia Ordinarii. S. C. Concil. 15. Martii 1708. apud Cav. *cit. c.* 7. *d.* 6. Vide dicta art. 1. n. 1.

SECTIO II.

De Missa.

53 CONGRUUM est, ut nonnisi media Missa solemni fiat expositio SS. Sacramenti ratione orationis quadraginta horarum, quemadmodum Romæ faciendum esse dicemus ex Instruct. Clem. Quatenus autem media Missa extra Romam Sacramentum exponatur, necesse non est celebretur Missa de SS. Sacramento; sed id fieri potest per Missam de die, aut aliam quamlibet votivam. Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 33. *n.* 1. & 2.

Publica, atque solemnis expositio Eucharistiæ pro oratione quadraginta horarum per gyrum, cum pertineat ad bonum commune, inter illas publicas causas graves adnumerari solet, ex quibus liceat Missam votivam solemnem celebrare, etiamsi occurrat festum Missas votivas excludens; ex Gavant. *in Rubr. Miss. par.* 2. *tit.* 14. *n.* 2. & 3. Pelliz. *man. Regul. tract.* 5. *c.* 9. *sect.* 2. *qu.* 7. *n.* 39. Tambur. *Method. celeb. Miss. lib.* 2. *c.* 6. §. 1. *n.* 4. Verum debent excipi dies omnes, quos excipit Instruct. Romana Clem. §. 22. cum, ut animadvertit Caval. *l. cit. n.* 2. Ecclesiis extra Romam plus privilegii in occasione expositionis non possit rite excogitari concessum, quam competat Ecclesiis Urbis pro solemni oratione XL. Horarum. Dies autem excepti sunt, quæcumque festa duplicia 1. vel 2. classis; quælibet Dominica privilegiata 1. vel 2. cl. Feriæ IV. Cinerum, II., III., & IV. majoris hebdomadæ; Octavæ Epiphaniæ, Paschatis, & Pentecostes, nec non Vigiliæ Pentecostes, & Nativitatis Dominicæ. His itaque diebus, aliisque similibus, si quæ habeantur in particulari Ecclesiarum Calendario, Missa præcise fiat de die cum commemoratione SS. Sacramenti sub unica conclusione cum oratione diei, ut servetur orationis unitas, quam exposcunt solemnes Missæ, quæ pro re gravi celebrantur. In aliis vero diebus Missa votiva solemnis fieri poterit de Sacramento, aut de necessitate, pro qua fiat expositio, idque non solum in die expositionis, sed etiam in die medio, & repositionis. Caval. cit. num. 2. 54

Di-

Dictum est: *Missa votiva solemnis*: scilicet in cantu, & cum Ministris, quia privatim, & sine Ministris sacris fieri non posse, existimat Caval. l. cit. fine; nisi diebus illis, quæ Missas votivas non respuant universim, tametsi habeatur circumstantia expositionis; nisi fortasse, ubi ex defectu Ministrorum solemniter fieri non possit. Licet autem La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 72. §. 3. num.* 499. doceat; necessitatem sufficientem ad privatam votivam in duplicibus non primæ classis esse Preces 40. horarum: attamen dicendum est: ne quidem Missam votivam solemnem licere in duplici etiam secundæ classis, aliisque diebus supra exceptis, ratione Precum 40. horarum. Quænam sit vero Missa votiva de Sacramento dicenda, explicatum est art. 5. *n.* 24.

56 Quando in Precibus 40. horarum Collegiatæ dicunt solam Missam cantatam Conventualem de die, tenentur eidem addere collectam de SS. Sacramento, ex decreto S. R. C. 13. Febr. 1666. apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 33. aliisque decr. ejusdem S. C. & Instruct. Clem. Quod procul dubio servandum est in Missa expositionis, & repositionis; in die enim medio, si dicatur Missa de die cum collecta de ingruenti necessitate: docet Caval. l. cit. n. 3. non convenire addi alteram de Sacramento, quia Missæ hujusmodi unam tantum exposcunt orationem, & minus decens esse, collectas plures uni orationi jungi in Missis solemnibus. Quod si in die medio cantetur Missa de necessitate, sive de re gravi, ob quam sit expositio, addendam esse, concedit, orationem de Sacramento, cum de hoc in tali casu non cantetur Missa altera, & commemoratio SS. Sacramenti facienda sit in Missis solemnibus, quæ dicuntur occasione expositionis. Vide dicenda in §. 12. & sequentib. Instr. Rom. Clem.

Docet Bissus relatus a Merato *tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 4. *n.* 44. *fine*, quod in Missa votiva, quæ cantatur pro expositione, & repositione SS. Sacramenti in Oratione quadraginta horarum, si cantetur sola Missa de eodem, & non cantetur alia Missa de Officio: tunc præter orationem votivam de Sacramento, addenda sit oratio de officio illius diei occurrenti. Idem docet Guyetus ex Cœrem. Monastico.

In Missa privata de festo duplici, vel semiduplici, de quo tali die fit officium, potest quidem fieri commemoratio occasione XL. Horarum, sed omittenda in festis 1. *&* 2. *classis*. S.R.C. 2. Decembr. 1684. *in una Canon. Regul. Lateranen.*, apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 35., vid. dicta art. 5. n. 22.

In Missis votivis privatis de SS. Sacramento, & de officio duplici, quæ celebrantur in Ecclesiis, ubi adsit SS. Sacramentum expositum occasione XL. Horarum non dicitur Credo, *nisi aliter competat Missæ officii duplicis de die*. S. R. C. 2. Decembr. 1684. *in una Canon. Regul. Lateran.* apud Caval. *l. cit. d.* 41. & Merat. *Ind. decr. Miss. n.* 470., vid. art. 5. n. 25. 57

Durante expositione SS. Sacramenti occasione XL. Horarum, regulariter celebrari non potest Missa privata de Requiem, *licet occurrat officium hujusmodi Missas admittens; neque cantari potest Missa Defunctorum pro adimplenda mente Testatoris, sive Anniversario satisfaciendo*. S.R.C. 2. Decemb. 1682. *in una Canon. Regul. Lateran.* apud Caval. l. cit. d. 93. *In Ecclesiis*, 58

sis, in quibus occasione XL. Horarum, expositum retinetur Augustissimum Sacramentum; congruentius abstinendum est a celebratione Missarum Defunctorum, etiamsi ex praescripto Testatorum essent celebrandae. S.R.C. 27. Aprilis 1697. *in Eugubina*, apud Caval. *l. cit. d.* 44. vid. dicta art. 5. n. 26.

Si fiat Processio pro expositione, & repositione SS. Sacramenti, vid. dicenda in Instruct. Clem. a §. 18. ad 22. inclusive, & §§. 24. 30. & 31.

SECTIO III.

De Indulgentiis pro oratione in expositione XL. Horarum.

59 INTERVENIENTES Orationi quadraginta Horarum per spatium unius horae, lucrantur Indulgentiam trium annorum.

60 Intervenientes Processioni factae sive initio, sive in fine dictae Orationis, si fuerint in Cathedrali, lucrantur Indulgentiam decem annorum; & si in aliis Ecclesiis, Indulgentiam quinque annorum.

61 Consueti dictis piis exercitiis, semel in anno, die praescripta ab Episcopo, confessi, & sacra Communione refecti lucrantur Indulgentiam plenariam, & remissionem omnium suorum peccatorum: quam, & praecedentes concessit Gregorius XIII. die 5. Aprilis 1580. Constit. incip. *Quam uberes*. apud Lucium Ferrar. V. *Indulgentia art. 6. n.* 14.

62 Clemens VIII. Constit. incip. *Graves, & diuturnae* 1592. singulis poenitentibus, & confessis, & sacra Communione refectis, qui in qualibet Ecclesia Urbis Romae, ubi Oratio Expositionis SS. Sacramenti quadraginta horarum continua, & non interrupta (vide tamen infra dicenda n. 64.) fuerit indicta, devote orando unam saltem horam perseveraverint, indulgentiam plenariam largitus est. Iis vero; qui inibi pias ad Deum preces effuderint breviori tempore, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis, aut alias debitis poenitentiis relaxavit.

Paulus V. in suo Brevi 10. Maii 1606. eamdem Indulgentiam plenariam concessit pro tempore, per quod orare cuilibet fuerit commodum, apud Caval. *to.* 4. *c.* 7. *d.* 50. *n.* 1. & Luc. Ferrar. V. *Euchar. n.* 67.

Item Paulus V. Constit. incip. *Romanus Pontifex* 23. Maji 1606. §. 17. 63
Indulgentiam plenariam concessit Regularibus, qui cum Superior in Visitationibus generalibus orationes quadraginta horarum, pro bono Visitationis progressu, collocare voluerit, (vid. art. 1. n. 1.) dictis orationibus, saltem spatio duarum horarum in diverso tempore interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, nec non disciplinae, & observantiae regularis augmento pias ad Deum preces effuderint, si confessi, & sacra Communione refecti fuerint, aut Missam celebraverint.

Indulgentiam plenariam concessam visitantibus Eucharistiam expositam ad coercendos ludos bacchanales, notavimus tr. 2. l. 3. par. 1. c. 3.

Nota hic: quod etsi ex declaratione S. C. Episcop. an. 1647. 9. 64
Aprilis: *Si expositio SS. Sacramenti continua non fit die, noctuque, admoneri debet populus, non lucrifieri indulgentias pro oratione quadraginta horarum concessas*. apud Caval. *to.* 4. *c.* 7. *d.* 50.

l. 50. Verum Benedictus XIV. Constitut. Incip. *Accepimus* 5. to. 1. Bullarii sui hæc habet: *Porro id* (scilicet ut fideles ante Sacramentum Eucharistiæ publice expositum preces effundant:) *necessario requiritur ad consequendas eas indulgentias, quæ fidelibus conferuntur, qui Deum precantur in illis Ecclesiis, ubi Divina Mysteria spatio continuo quadraginta horarum exposita publice sunt; etenim id omnino præcipitur in hac Indulgentia concedenda, quæ a quadraginta horis continuis nomen accepit. Equidem veteris disciplinæ severitate remissa, nunc eadem Indulgentia concedi intelligitur, etiamsi Sacramentum Eucharistiæ per horas quadraginta continuas gravissimis de causis minime prostet; modo tamen horis diurnis semper expositum publice relinquatur.* Hæc laudatus Pontifex.

SECTIO IV.

De ratione mystica numeri, seu temporis quadraginta horarum orationis coram Sacramento exposito.

65 QU. An aliquid mysterii in se contineat numerus, seu tempus quadraginta horarum designatum, & institutum pro oratione solemni coram Venerabili Eucharistiæ Sacramento exposito?

℟. Affirmative. Et quidem *quadragenarium* numerum multis sacris mysteriis esse refertum in divinis Scripturis, notant passim Sancti Patres, & Interpretes: ut videre est apud S. Isidorum *de Eccl. Offic. lib.* 1. *c.* 36. S. Ambros. *lib.* 4. *in Luc.* apud Bellarmin. *tr.* 6. *Concion.* 23. *altera de Dom. I. Quadrag. de jejunio.* §. *Diabolus dicet.* & apud Petrum Bongum *lib. de myster. numeror.* V. *Quadraginta.* & videri etiam possunt dicta tr. 2. lib. 4. par. 1. c. 1. art. 4. de myster. numeri Quadrag. jejunii ante Pascha.

Quod autem attinet specialiter ad 66 mysterium *horarum* quadraginta: quidam dicunt: hunc numerum horarum positum fuisse pro quadraginta horis, quibus Corpus Dominicum in Sepulchro quievit; Vid. Bened. XIV. *tom.* 1. *Notif.* 30. *n.* 19. Luc. Ferrar. in sua *Bibliot. tom.* 8. *edit.* 3. *Bonon.* in primo supplemento V. *Eucharistia* n. 1. & 3. Caval. *tom.* 4. *c.* 4. initio. Hanc tamen opinionem, si ea loquatur de horarum numero vere, & proprie quadragenario, quo Corpus Dominicum manserit in Sepulchro, rejicimus tamquam falsam; falsum etenim est, Corpus Dominicum in Sepulchro horis quadraginta mansisse; cum tantummodo fuerit in Sepulchro horis triginta tribus, vel ad summum triginta sex.

Profecto etsi non certo constet, quot horis Corpus Dominicum manserit ab Anima separatum; (vid. Jo: Maldonat. Comment. in Matth. c. 28. n. 6.) nihilominus teste Suarez *to.* 2. *in* 3. *par. disp.* 46. *sect.* 3. initio, habetur ex communi sensu, & traditione Ecclesiæ, Divinissimam Christi Animam e Sacratissimo Corpore separatam, in corde terræ mansisse quadraginta circiter horis; Corpus autem in Sepulchro triginta fere sex horis. Et ita quidem tradit Augustinus *de Trinit. lib.* 4. *c.* 6. ubi sic ait: *Ab hora ergo mortis usque ad diluculum Resurrectionis horæ sunt quadraginta, ut etiam ipsa hora nona connumeretur . . . A Vespere autem Sepulturæ usque ad diluculum Resurrectionis triginta sex horæ sunt.*

Licet vero Suarez prædictum numerum horarum, quo Dominus dicitur

citur mansisse mortuus, atque sepultus, testetur haberi ex communi sensu, & traditione Ecclesiæ; & eumdem numerum tradiderit etiam Augustinus: nihilominus Pater a Lapide alium adhuc minorem horarum numerum statuit, & quidem, uti significat, tamquam acceptum etiam ex communi sensu; & traditione Ecclesiæ; miratur enim, S. Augustinum tribuisse morti Domini horas quadraginta, & sepulturæ triginta sex. En ejus verba in Matth. c. 28. v. 1. *Christus moriens hora tertia pomeridiana, illico quoad Animam descendit in Infernum* (confer dicta tr. 2. lib. 4. par. 2. c. 8. nu. 25. §. Quod autem candela eadem occultetur) *Corpus vero e Cruce depositum fuit lotum, & sindone involutum; itaut ante noctem (erat enim nox Sabbati, in qua quiescendum erat Judæis ab omni opera:) sepultus sit. Quare fuit in Inferno per 36. circiter horas; (in sepulchro vero 33.) tot enim sunt; si numeres tres horas residuas a tertia pomeridiana usque ad noctem feriæ sextæ, & horas 24. Sabbati; ac novem noctis Dominicæ. Videtur enim Christus resurrexisse post mediam noctem ante Auroram, puta sub horam nonam noctis; nox enim erat tunc æqualis diei; puta 12. horarum, quia erat circiter Equinoctium. Quare mirum est, S. Augustinum lib. 4. de Trinit. c. 6. a morte Christi usque ad ejus Resurrectionem numerare 40. horas; a sepultura vero usque ad Resurrectionem 36.* Hæc laudatus interpres. Cui quidem magis quam priori sententiæ favet Ecclesia in divinis Officiis, & Missa Vigiliæ Resurrectionis; vid. dicta tr. 2. in Sabbato Sancto n. 322. & 350.

Quod autem apud Scriptorem libri de divin. Offic. sub nomine Alcuini c. de Cœna Domini legatur: Corpus Christi jacuisse in Sepulchro septuaginta duabus horis: aut Scriptoris, aut typographi error est manifestus; cum certum sit: Christum Dominum mortuum in Parasceve hora nona; sepultum sero, resurrexisse in Dominica; summoque mane; atque adeo longe antequam complerentur septuaginta duæ horæ a Sepultura, aut etiam a morte sua. Cæterum ipsemet Scriptor prædictus eodem lib. 6. de Parasceve scribit, & docet: Dominum jacuisse in sepulchro triginta sex horis.

67 His positis ex una parte, & ex alia parte cum Christus Dominus in hoc Sacramento mirabili Passionis suæ memoriam reliquerit; ut constat; videtur dicendum: institutioni prædictæ solemnis expositionis Eucharistiæ fuisse præfixum spatium horarum quadraginta ob memoriam Dominicæ mortis, & sepulturæ. Etsi enim Dominus manserit mortuus spatio horarum triginta sex, & similiter fuerit clausus in sepulchro triginta tribus horis; nihilotamen minus cum triginta sex, vel etiam triginta tres trigesimum numerum excedant; idcirco dici possunt ad quadragesimum pertinere ex vulgato Alcuino, qui id colligit ex Scripturis; vid. dicta tr. 2. lib. 4. par. 1. c. 1. de jejun. & observant. Quadrag. art. 1. n. 1. & ideo superius cum dixissem: opinionem illam asserentem, in expositione solemni Eucharistiæ, & oratione continua coram ea per spatium quadraginta horarum, hunc numerum positum fuisse pro quadraginta horis, quibus Dominus in Sepulchro quievit; cum, inquam, dixissem, eam opinionem me rejicere tamquam falsam, eo quod falsum

ſit, Dominum in Sepulchro manſiſſe ſpatio horarum quadraginta; addidi, ſi loqueretur de horarum numero *vero*, *& proprie quadragenario*; ſi enim ea opinio loquitur, in ſenſu minus proprio, modo ſignificato, ea eſt admodum probabilis, cum dicat idipſum, quod modo docuimus.

SECTIO V.

Inſtructio Romana Clementina pro Expoſitione SS. Sacramenti occaſione Orationis XL. Horarum.

68 JUSSU Clementis XI. die 21. Januarii 1705. ſuper ritu ſervando in expoſitione SS. Sacramenti occaſione orationis continuæ quadraginta horarum, prodiit Inſtructio quædam, a Succeſſoribus Innocentio, & Benedicto XIII., & Clemente XII. ſummis Pontificibus confirmata, quam juvat exſcribere hic pluribus diſtinctam §§. prout diſtinguitur a Caval. tom. 4. c. 8. nonnullis ex eodem paſſim excerptis illuſtratam animadverſionibus; quia, ut ipſe Caval. animadvertit, etſi ab omnibus, & ſolis Urbis Eccleſiis ſit ipſa ſervari mandata, quamplurima tamen continet, ad quæ ſervanda univerſalis tenetur Eccleſia, & in reliquis fere omnibus apprime conveniens ſaltem eſt, ut eidem ſeſe conformet; quemadmodum conſtat ex ſeq. Decr. *Inſtructio pro Oratione XL. Horarum Romæ juſſu fel. Record. Clementis XI. primum edita, extra Urbem non obligat. laudandi tamen, qui ſe illi conformare ſtudent, niſi aliud ab Ordinariis locorum ſtatutum ſit.* S. R.C. 12. Julii 1749. in una Congreg. Oratorii S. Philippi Neri Civit. Patavinæ apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 51. Rurſus conſtat ex §. 1. ipſiuſmet Inſtructionis præfatæ, quod extra Romam minime ſit obligatio ſervandi illam. Eſſe vero laudabile, etiam extra Romam Eccleſias conformare ſe hujuſcemodi Inſtructioni inſinuat, hanc eſſe methodum a ſapientiſſimis Rituum Magiſtris ſummo ſtudio elaboratam, plurium auctoritate Pontificum confirmatam, atque ſervari præſcriptam ab Eccleſiis omnibus Romanæ Urbis, quæ totius Orbis eſt Caput, aliarumque Eccleſiarum omnium Magiſtra. Laudabile igitur eſt etiam extra Romam ſervare illam: *niſi aliud ab Ordinariis locorum ſtatutum ſit*: quemadmodum limitat allegatum Decretum. Quapropter ſi ab Epiſcopis aliquid particulare, prout ferant circumſtantiæ locorum, aut Eccleſiarum qualitas, ſtatutum fuerit, ſervandum illud erit in reſpectivis Eccleſiis, & Diœceſibus. In iis vero, in quibus Cœremoniale Epiſcoporum, aut Rituale Romanum non conveniant cum Inſtructione Romana, declaratum fuit Romæ, atque reſcriptum 26. Martii 1746. petitioni procedenti de qualibet expoſitione SS. Sacramenti etiam extra Romam: *ſervandam eſſe Inſtructionem, quia conſonat praxi Cappellæ Pontificiæ, & Urbis Romæ, quæ totius Orbis magiſtra eſt*. Vid. Caval. *tom.* 4. *c.* 8. *in* §. 24. Inſtruct. Clem. nu. 6. Inſtructio autem, de qua loquimur, eſt tenoris ſequentis.

ISTRU-

ISTRUZIONI, ED ORDINI.

Da osservarsi nell' Orazione continua di quarant' ore coll' esposizione del SS. Sacramento per li bisogni di S. Chiesa, secondo la pia mente de' Sommi Pontefici, confermata, e publicata di nuovo per ordine di nostro Signore Papa Clemente XII.

Prospero del Titolo di S. Silvestro in Capite, della S. R. C. Cardin. Marefoschi, della Santità di Nostro Signore Vicario Generale.

§. I.

69 ESSENDO state fin dal tempo dell'Introduzione dell' Esposizione del SS. Sacramento per l' orazione continua di quarant'ore diverse provisioni spettanti al decoro di detta funzione, acciò le medesime venghino esattamente osservate, e si rimuova ogni abuso introdotto in alcune Chiese; di ordine espresso della Santità di Nostro Signore datoci coll' oracolo della sua viva voce, ordiniamo, e comandiamo, che in tutte le Chiese di questa Città, tanto Patriarcali, quanto Collegiate, e Parrochiali, ed in ogni altra Chiesa, sì de' Secolari, come de' Regolari, in qualsivoglia modo privilegiata, e degna di spezial menzione, in cui si farà la sudetta Orazione di quarant'ore, si osservi inviolabilmente, quanto si prescrive nella presente novissima istruzione sotto le pene infrascritte.

§. II.

70 *Si metterà sopra la Porta della Chiesa, dove sarà l' Esposizione, un segno del SS. Sacramento, ornato di festoni, come pure a capo della strada vicina, perchè sia noto a chi passa, esservi l' Esposizione del SS. Sacramento.*

§. III.

Il SS. Sacramento dovrà esporsi nell' Altare maggiore (eccettuatene le Basiliche Patriarcali, nelle quali si suole esporre sopra altro Altare) e si cuoprirà l' Imagine, o Statua, che vi sia, come anche le pareti della Tribuna, e le vicine dell'Altare: se non vi sono ornamenti fissi, si cuopriranno con drappi, avvertendosi, che gli apparati non contenghino Istorie, nè cose Profane. 71

§. IV.

Sopra l'Altare non vi si ponghino Reliquie de' Santi, o Statue de' medesimi (non escludendosi però quelle degli Angeli, che faccino figura de' Candelieri) e molto meno vi si ponghino figure dell' Anime del Purgatorio di qualsisia materia; il che si proibisce anche in tutte le Esposizioni particolari, ed in quelle, che talvolta si fanno per suffragio di quelle Anime. 72

§. V.

Sopra detto Altare in sito eminente vi sia un Tabernacolo, o Trono con Baldacchino proporzionato di color bianco, e sopra la base di esso vi sia un Corporale per collocarvi l' Ostensorio, o Custodia, il di cui giro sarà attorniato di raggi, e non vi sarà davanti alcun ornamento, che impedisca la vista del Santissimo. 73

§. VI.

Ardano sopra l' Altare almeno venti lumi 74

lumi continuamente, cioè sei candele d' una libra, tre per parte dalli lati della Croce, ed otto Candele nella parte superiore, con altre quattro dalli lati dell' Ostensorio, nella di cui parte opposta non vi si ponga onninamente lume alcuno: e sieno finalmente due torcieri con le fiaccole almeno di tre libre l'una. L' istesso numero de' lumi vi sia anche di notte dopo serrata la Chiesa, tra quali ve ne siano almeno dieci di Cera, e per la Chiesa nella sera si mettano lumi sufficienti per evitare la confusione, quali stiano accesi finchè si chiudino le porte di essa. Potranno anche il giorno oscurarsi le finestre vicino all' Altare dell' Esposizione, ad effetto di raccogliere la mente de' Fedeli all' Orazione.

Ubi dicitur: *L' istesso numero de' lumi vi sia anche di notte*: supponitur, quod etiam de nocte Sacramentum maneat expositum. Porro expositio pro Oratione quadraginta horarum per se est continua, & non interrupta; cæterum recole dicta sect. 3. num. 64.

§. VII.

75 *Niun Secolare, benchè vestito con sacco di qualsivoglia Compagnia, ardisca d' andare intorno all' Altare per aggiustare lumi, o far' altro, che occorra, ma dovrà essere un Sacerdote, o almeno un Chierico con Cotta; con la quale sopra il proprio abito dovranno comparirvi anche li Regolari di qualsivoglia Religione; avvertendosi di più, che ogni persona di qualsivoglia condizione, ed ordine per decreto della Sacra Congregazione de' Riti* Urbis 16. Augusti 1651. *avanti il SS. Sacramento esposto accostandosi, o partendosi da esso, deve fare riverenza con ambe le ginocchia piegate. In ordine poi alla persona del Sacerdote, quale celebra la Messa privata, s' insinua esservi decreto della medesima Sacra Congregazione* Urbis 7. Septemb. 1738., *che mentre passa avanti l' Altare, in cui sta esposto il SS. Sacramento, dopo fatta l' adorazione con le ginocchia piegate, scoperto il capo, alzandosi lo ricuopra.*

De veneratione adhibenda SS. Sacramento exposito egimus art. 4. vide ibi dicta.

§. VIII.

Si tenga durante l' Esposizione alla porta della Chiesa per la parte di dentro, o di fuori, come tornerà più commodo, un tapeto, che faccia forma di bossola con spazio adequato de' lati per commodità del popolo, e sia talmente posto, che non possa mai dalla strada vedersi il SS. Sacramento. 76

§. IX.

Siano di continuo uno, o due Sacerdoti, o in altr' ordine sacro costituiti, se si potrà, vestiti di Cotta (benchè siano Regolari); genuflessi avanti d' un banco ricoperto con tappeto, o panno rosso, o d' altro colore, e qualità decente, vicino all' infimo grado dell' Altare, e mai sopra genuflessorj, orando tanto di giorno, quanto di notte a vicenda. Dove sarà qualche Confraternità, v' assistino due Confratelli almeno, avanti un banco coperto di panno verde, o di altro colore decente, parimente a vicenda, ma fuori del Presbiterio, e distanti dagli Ecclesiastici sudetti, ed oreranno con tutta divozione per edificazione degli Astanti, e con voce sommessa per non causare distrazione negli altri. 77

Expo-

Expositionis, quoad assistentiam, hæc erit regula, ut in Urbe Roma omnino servanda sit Instructio, cui Cavalerius hic n. 2. eum sensum facit, ut duo, aut unus ex Sacerdotibus, vel ex Clericis in sacris Ordinibus constitutis semper assistant; & quatenus haberi non valeant, sufficiat etiam assistentia unius, vel duorum ex Clericis inferiorum ordinum, qui omnes induti erunt superpelliceo, numquam tamen stola, nequidem Sacerdotes ipsi; id autem particulare est Urbis Romæ in reverentiam Papæ, qui stola utitur extra Sacramenta. Extra Romam servabuntur particularium Synodorum, & respectivorum Prælatorum mandata, hac tamen regula, ut Sacerdotes ultra superpelliceum, stolam habeant e Collo pendentem, quæ Sacerdotalis dignitatis indicium est, ut in similibus firmavimus agentes de Sacerdotum communione in Feria V. Cœnæ Domini.

78 Si autem desint leges municipales, aut Prælatorum præscripta, hæc poterit servari regula, ut in publica, ac solemni expositione, quæ duret perdiu, & præsertim si adhuc de nocte, semper assistant duo, ad minus unus ex Sacerdotibus quidem, aut sacris ordinibus initiatis, si haberi possint; sin, etiam de Clericis inferiorum ordinum; si vero diu non perduret expositio, numquam desit duorum assistentia Sacerdotum, vel in sacris ordinibus constitutorum, si fieri possit; sin, saltem unius Sacrorum Ordinum, & alterius inferiorum; & hoc similiter in expositionibus, quæ diu durant, præstandum esse existimat Caval. n. 3. de die, vel saltem in frequentiori hujus tempore. Ubi autem paucissimi sint Clerici, ut in ruralibus accidit Ecclesiis, ideoque dispositio prædicta servari non possit; non ideo omittenda est expositio Sacramenti: ob impotentiam enim, atque necessitatem ablegandæ non sunt laudabiles consuetudines, & potissimæ causæ pietatis, cujusmodi est expositio Sacramenti, dummodo, si non adsit Clericorum, non desit laicorum, seu aliorum fidelium copia competens adoratorum. Ad privatam vero expositionem quod attinet, cum regulariter diu non perduret, nec ad eam opus sit assistentium vicissitudine, unius assistentia Sacerdotis sufficiet; quod etiam dictum sit, ubi diu perduraret; ita ut sufficiat; quod unus alteri in assistentia succedat. Caval. l. c.

Clerici autem assistentia dignoscitur necessaria, tametsi non deessent Laici, qui particularem assistentiam præstarent ultra populum, qui ad expositionem solet accurrere; nam Instructio diserte demandat, quod in Ecclesiis, in quibus habetur aliqua Confraternitas, duo saltem ex Confratribus semper assistant, sed ultra prædictos Ecclesiasticos; a quibus consequenter aliquantulum distantes illos collocat extra Presbyterium, a quo officiorum, sacrarumque functionum tempore laici excluduntur. Caval. n. 5. Regulares vero laici intra Presbyterium possunt admitti pro assistentia, ut supra, vid. Caval. n. 4. Ultra igitur eos de Clero, in Ecclesiis, ubi est aliqua Confraternitas, duo ut minimum vicissim assistent Confratres toto expositionis tempore, non ante genuflexorium, sed genuflexi ante Scamnum coopertum tapete, seu panno alicujus decentis coloris, non intra Presbyterium, sed extra collocatum, ad differentiam 79

Cle-

Clericorum, qui assistent intra Presbyterium, genuflexi tamen & ipsi non super genuflexorium, sed super scamnum coopertum tapete pretiosiori illo laicorum, colorisque festivioris, ut instructio indicat, dum ex coloribus rubeum pro Clericis exprimit, pro Laicis viridem. Caval. num. 5.

Illud ipsum videtur de Ecclesiis Monialium, aliarumque Fœminarum, aut Virorum, qui in communi domo collegialiter vivunt, ita ut bini, seu binæ distributis horis item debeant assistere continuo civiliter, pro horis videlicet, & temporibus competentibus, non autem pro omni prorsus tempore; officiorum enim tempore Clerum, Moniales, aliosve, qui sunt de Choro, in Chorum omnes convenire posse videntur ad divina officia decantanda, quorum cantui dum incumbunt, insimul orantes SS. Sacramento assistunt. Caval. n. 6.

80 Prædicta vero omnia ubique, & in expositione quavis servari debent, saltem ex decentia, si non ex omnimoda necessitate; extra Romam enim permitti posse, ait Caval. n. 7. quod Clerus assistens oret ante genuflexorium; quodque Regulares in suo sacro assistant habitu; ita tamen ut Sacerdotes stolam e collo pendentem teneant, instar consuetudinis, qua communicant in Cœna Domini. Dum assistunt Clerici, non videntur ad simultaneam assistentiam rigorose adstricti Confratres, aliive de Congregatione, aut Collegio, & per assistentiam Confratrum, Monialium, aliorumve de Collegio suppleri saltem poterit assistentia Clericorum, quando hæc sine gravi, aut notabili incommodo haberi non possit, vel talis sit Ecclesiæ consuetudo, cui plurimum hac in re deferri posse videtur. Caval. l. cit.

§. X.

Nella Sagrestia vi sia l'Orologio almeno a polvere, per sapere il tempo della vicenda, di cui se ne darà il segno ad ogni ora con la Campana maggiore, tanto di giorno, che di notte. 81

§. XI.

La sera avanti il giorno dell' Esposizione, dopo il segno dell' Ave Maria *si suonino le Campane solennemente per avviso del popolo, come anche la mattina nel far del giorno, e dopo tutti gli altri segni dell'* Ave Maria *durante l' Esposizione, come parimente le solite tre volte avanti le Messe solenni.* 82

An tempore Interdicti localis generalis liceat pulsare Campanas pro Expositione: vid. art. 1. fine.

§. XII.

Nell' Altare, dove sta esposto il SS. Sacramento, non si celebri altra Messa, che la solenne per l' Esposizione, e reposizione, ne' quali due giorni, oltre la Conventuale, (nelle Chiese, dov' è obbligazione di cantarla;) si celebrerà dopo Nona la Messa del SS. Sacramento votiva pro re gravi. *Eccettuate però tutte quelle Domeniche, che sono di prima, o seconda classe, e tutti li giorni, ne' quali per ragione del Calendario tanto universale, quanto particolare di quella Chiesa, in cui si fa l' Esposizione, si fa Officio parimenti di prima, o seconda classe, come anche eccettuata la feria quarta delle Ceneri, e le ferie seconda, terza, e quarta della Settimana Santa,* 83

tutti

tutti li giorni dell'Ottava di Pasqua, e di Pentecoste, le Vigilie del Santo Natale, e della Pentecoste, e l'Ottava dell'Epifania; nelle quali Domeniche, ed altri giorni, e ferie eccettuate si canterà la Messa Conventuale con l'Orazione aggiunta del Sacramento sub unica conclusione; *e tutto ciò si osserverà inviolabilmente in tutte le Chiese, tanto de' Secolari, che de' Regolari*.

Urbis Ecclesiæ tenentur media Missa exponere Sacramentum pro initio Orationis XL. Horarum. Gavantus par. 2. tit. 14. nu. 4. edocuit; quod quatenus exponendum incidat Sacramentum pro initio XL. Horarum, vel spiritualium exercitiorum in festo 1. vel 2. classis, sive in Dominica privilegiata 1., vel 2. clas. tunc in Collegiatis vel duæ cantandæ sint Missæ, altera de Festo, seu Dominica post Tertiam, altera votiva de Sacramento post Nonam; vel una tantum de die cum commemoratione SS. Sacramenti. Gavanti doctrinam approbavit S. R. C. in decreto tenoris sequentis: *Quando exponitur Sacramentum in Altari pro initio XL. Horarum, vel spiritualium exercitiorum, si accidat in festo 1., vel 2. classis, sive in Dominica privilegiata 1. vel 2. classis; tunc in Collegiatis, vel duæ cantentur Missæ, una de festo, seu de Dominica post Tertiam, altera votiva de Sacramento post Nonam; vel una cantetur de die cum commemoratione SS. Sacramenti*. S. R. C. 13. Febr. *1666.* in *Romana* apud Caval. *tom.* 4. *c.* 7. *d.* 33. Quo ad Ecclesias Collegiatas Urbis, quas alloquitur Instructio Romana, una cum Decreto, in eo nutat Gavanti regula, quod in duplicibus, & Dominicis 1. vel 2. classis, dummodo cantetur Missa de die, licitam facit Missam alteram de SS. Sacramento exponendo occasione XL. Horarum. Ecclesiis itaque Collegiatis Urbis liberum non est, si accidat Officium, vel Dominica 1., vel 2. classis, aut duas, ut supra, cantare Missas, aut Missam de die dumtaxat facere cum commemoratione Sacramenti; sed præcise tenentur cantare Missam de die cum commemoratione Sacramenti: & Missam alteram votivam de Sacramento nullatenus facere valent, quemadmodum ipso Gavanto teste, usus erat Romæ in Cappella Papæ, & in Ecclesiis majoribus Urbis, & novissime definivit Instructio Romana, quæ id similiter extendit ad Feriam IV. Cinerum, ad Ferias II. III. IV. majoris hebdomadæ, ad dies omnes Octavæ Paschæ, & Pentecostes, ad Vigilias Natalis Domini, & Pentecostes, & denique ad Octavam Epiphaniæ, cujus dies omnes cum sint privilegiatæ contra festa duplicia 2. classis, privilegiatæ quoque censeri debent contra Missam votivam SS. Sacramenti, quæ in festis 2. classis locum non reperit; argumento a simili ducto ex Decretis super Missis votivis de Requiem non dicendis in festis duplicibus, quæ, interprete ipsa Sacra Congregatione, extenduntur ad dies omnes, quæ festa duplicia rejiciunt. Ex quibus sequitur, diebus omnibus aliis Missam votivam SS. Sacramenti non esse inhibitam; quinimo in iisdem Ecclesiis Urbis esse habendam, nisi fortasse apud earumdem aliquam concessum haberetur Officium, quod licet inferioris ritus ipsum sit, ex privilegio tamen excludat festa duplicia 1. vel 2. cl. quo in casu facienda item foret Missa de die cum commemoratione Sacramenti. Caval. hic n. 2. Testatur Meratus *to.* 1. *par.* 1. *tit.* 4.

tit. 4. *n.* 14. *in fine*, ex dispositione præfata in hac Instructione contenta, communiter recentiores inferre: non posse celebrari Missam solemnem votivam pro re gravi in diebus 1. & 2. classis.

Diebus igitur ab Instructione exceptis, ac modo enumeratis Collegiatæ Urbis cantabunt Missam de die, & loco Missæ votivæ, quæ de Sacramento cantanda foret, commemorationem facient de eodem Sacramento, quæ sub unica conclusione cum oratione diei dicenda mandatur: quia Missæ, quæ pro re gravi solemniter decantantur; nonnisi unicam orationem admittunt juxta Rubricam IX. n. 4. quæ licet agat de Missis votivis, idipsum tamen implicite faciendum esse satis indicat, si eadem de causa cantetur Missa occurrens, aut hæc in locum Missæ votivæ, ob impedimentum, subrogetur, ut evenit in casu nostro, in quo cantatur Missa diei loco votivæ de Sacramento, quæ pro re gravi indicitur. Diebus autem, quæ non sunt ex superius exceptis, & enumeratis, eædem Collegiatæ ad duas tenentur Missas, ad votivam nempe de Sacramento, & ad aliam de die, & adhuc ad plures, si juxta Rubricarum mandata cantandæ incidant; non enim per Instructionem, etsi Missæ Conventualis in singulari meminerit, solvitur Rubricarum præceptum super pluribus, sed magis firmatur; dum, non obstante Missa votiva SS. Sacramenti, easdem Ecclesias adstringit ad parendum Rubricis de Missa Conventuali, cujus nomine veniunt quotquot juxta Rubricas ea die occurrunt. Hinc vero inferendum est, quod diebus itidem, quibus, juxta superius dicta, cantanda tantummodo est Missa de die cum commemoratione SS. Sacramenti, non propterea Ecclesiæ Collegiatæ, etsi Missam de Sacramento facere nequeant, sed teneantur eamdem supplere per Missam de die, non propterea, inquam, eximantur a cantanda Missa altera de Vigilia, aut Feria, si occurrat. Caval. n. 3. Ita quidem in Ecclesiis Urbis Collegiatis. Non Collegiatæ vero per ea verba *Nelle Chiese dov'è obligazione di cantarla*, a decantanda Missa Conventuali declarantur immunes, & solum per sequentia *Si celebrerà dopo Nona la Messa del Sacramento*: obligantur ad Missam solemnem de SS. Sacramento, & ad hanc, quodcumque occurrat Officium: nisi fuerit ex superius exceptis, & recensitis; quo in casu celebrabunt Missam de die cum commemoratione SS. Sacramenti sub una conclusione, ut supra dictum est. Caval. n. 4.

Missa votiva de Sacramento post 84 Nonam dici mandatur conformiter ad Rubr. tit. 15. n. 5. In Collegiatis autem Ecclesiis, si Missam alteram debeant facere, quæ juxta Rubricas post Nonam itidem dici debeat, hanc dicent post Sextam, & quoad fieri potest, teneatur hora præscripta, vel eidem proximior; illam vero votivam post Nonam; Cum enim Missa votiva discordet ab Officio; convenit, reponi post ipsum Officium, quod regulariter terminatur ad Nonam, aut saltem post ultimam horam Officii Matutini, quando diei Officium prosequendum est in Vesperis; ubi Missam Officii nihil vetat intermisceri ipsi Officio, ut reipsa fit in feriis per annum. Quæ ratio æque militat pro iis Missis, quæ discordant ab Officio, puta

Vi-

Vigiliarum infra Octavam, aut quoties in feriis majoribus occurrit festum aliquod; proculdubio enim Missæ votivæ magis discordant ab Officio, cum quo nihil commune habent: quinimmo eæ, de quibus agimus, respuunt etiam commemorationem Officii; ubi Vigiliæ, feriæque præfatæ in diei Officio saltem nonam lectionem, & commemorationem sortiuntur. Caval. n. 4. Quænam autem sit Missa votiva de Sacramento dicenda? indicavimus art. 5. n. 24.

Quoties vero Missa votiva fieri non valet, sed dicenda est, ut supra, Missa de die, non videtur, esse discedendum ab hora, post quam Rubricæ talem Missam præscribunt esse dicendam. Verum tunc præstabit, quod tardius recitetur hora competens, ut frequentior habeatur concursus populi, quam quod Missa e.g. festi cantetur post Nonam; sicuti ex Alcozer, Sacram Rituum Congregationem declarasse, refert Gavant. par. 1. tit. 15. litt. a, quando propter terræ frigiditatem populus venit tarde ad Ecclesiam. Caval. n. 6.

§. XIII.

85 *Nel giorno medio oltre la Messa Conventuale; si dovrà cantare dopo Nona la Messa votiva* pro pace, *o altra, che verrà comandata da Nostro Signore; secondo che starà esposto nella lista delle quarant'ore, colla medesima eccezione delli giorni suddetti, e colla medesima regola circa l'Orazione.*

Si occurrat Officium, aut Dominica 1. vel 2. cl. sive aliud ex recensitis §. præcedenti, dicenda non erit *Missa pro Pace*, aut alia, quæ foret indicta, sed Missa de die cum additione orationis sub unica conclusione. Oratio autem erit *de Pace*, *aut necessitate*, pro qua foret Missa alias cantanda. Vid. Caval. hic, & dicta sectione 2. n. 56.

§. XIV.

Nelle Chiese non Collegiate, e dove 86
non è l'obligazione di cantarsi la Messa Conventuale, dovrà in detto giorno medio cantarsi solamente la Votiva sudetta coll'eccezione, e regola prescritta di sopra nella Messa del Sacramento; questa però dovrà cantarsi ad un Altare, che non sia quello dell' Esposizione, nè quello, dove sta il Tabernacolo col Sacramento incluso; ed in quelle Chiese, che hanno l'obligo di cantar la Messa Conventuale, questa pure si canterà ad altro Altare, come si è detto.

§. XV.

Si ordina espressamente, che nelli 87
giorni dell' Esposizione, medio, e della reposizione, le Messe si debbano cantare con li Ministri parati, e non altrimenti, anche nelle Chiese de' Regolari, non ostante qualsivoglia loro uso, o pretesa consuetudine in contrario.

Missæ, quas Sanctio comprehendit, proculdubio sunt votivæ de Sacramento, & pro pace, quæ, ut supra, in prædictis diebus decantari præcipiuntur: & in jure Votivarum succedit Missa de die, quæ in diebus, ut supra, enumeratis, illarum loco canitur, quando Votivæ haberi non possunt. Caval. hic. An autem id extendendum item sit ad Conventuales, quæ ultra prædictas Missas ad

obediendum Rubricis cantantur? Affirmat Caval. ex mera congruentia tamen, non ex necessitate.

88 In Missa solemni, quæ cantatur pro exponendo SS. Sacramento, duæ magnæ consecrabuntur hostiæ, quarum una tantum elevetur, ut moris est, relinquatur altera super corporale a parte sinistra Celebrantis. Caval. in §. 19. Instr. n. 1. Usque ad sumptionem Calicis inclusive præstantur omnia tum a Sacerdote, tum a Ministris; quæ servari præscripta sunt per Rubricas in aliis Missis solemnibus; post sumptionem Calicis vero serventur dicenda in §. 19. præsentis Instructionis.

§. XVI.

89 *Nelle Messe private, che si celebreranno durante l'Esposizione non si suoni il Campanello all'elevazione, ma solo uscendo i Celebranti dalla Sagristia, si dia un piccolo segno con la solita Campanella.*

§. XVII.

90 *Non si celebrino Messe di Requie nel tempo, che durerà l'Orazione di quarant'ore; e le Messe del Santissimo, che si celebreranno ne' giorni permessi dalla Rubrica, saranno meramente votive senza* Gloria, *e* Credo. *Nell'altre Messe private correnti s'aggiungerà dopo le prescritte dalla Rubrica, l'orazione del Sacramento: così comandando la Santità di Nostro Signore.* Vide dicta art. 5.

§. XVIII.

91 *Il Celebrante dovendo portare il Santissimo in Processione, sarà vestito con Piviale bianco, quando non abbia celebrato con paramenti d'altro colore; che in tal caso continuerà il colore della Messa; il velo umerale però sarà di color bianco in qualsivoglia caso, che debba portarsi il Sacramento, anco nel Venerdì Santo; e li paramenti de' Ministri Sacri saranno del colore del Celebrante, come sopra. Parimente il pallio dell'Altare dove stà l'Esposizione sarà sempre di color bianco, benchè la Messa solenne ivi si celebri in altro colore, come pure il baldachino per la Processione dev'essere del medesimo color bianco.*

Vide dicta art. 2. n. 5. & art. 5. n. 21.

§. XIX.

Terminata la Messa solenne per l'esposizione, il Celebrante, e li Ministri, fatte le dovute riverenze al Sacramento, si ritireranno fuori del corno dell'Epistola, dove il Celebrante (come pure li Ministri) deporrà il manipulo, e levata la pianeta prenderà il Piviale, ponerà ivi l'incenso in due turibuli senza benedirlo; e dopo con li Ministri genuflesso nel mezzo, incenserà tre volte il Santissimo. Sul fine della Processione (quale si principierà anticipatamente fatta l'elevazione del Santissimo, o prima, secondo che sarà più, o meno numerosa) Il Diacono in tempo congruo fatta la genuflessione sopra la pradella, prenderà il Sacramento, e stando in piedi lo consegnerà al Celebrante genuflesso; genuflettendo immediatamente esso Diacono, lo prenderà il Celebrante, ricoperte le mani dall'estremità del velo umerale, e si alzerà. Principiandosi poi da' Cantori l'inno Pange lingua ec. *s'incaminerà sotto il Baldacchino, recitando con voce sommessa Salmi, ed Inni insieme con* 92

li

li Ministri, quali eleveranno le fimbrie del Piviale.

Sumpto Corpore, & hausto Christi Sanguine, dum Celebrans stat in ejusdem meditatione, Cæremoniarius, si adsit, sin Subdiaconus ad Altare defert Ostensorium, illud collocat in cornu Epistolæ prope Corporale, & mox ab eo aufert velum, quo erat coopertum. Subdiaconus deinde accedit ad librum, cedens gradum superiorem Diacono, qui transit ad dexteram Celebrantis. In recessu autem, & accessu, Ministri semper unicum genu flectunt. Caval. hic n. 1.

Mox Diaconus aliquantulum removet Calicem versus latus Evangelii, super Corporale tamen, illumque palla cooperit, & continuo Ostensorium aperit, & super Corporale collocat ante Celebrantem, qui statim, & sacri Ministri in loco suo flectunt unicum genu, & surgunt illico, deinde Celebrans extracta lunula sua propria manu adaptat sacram hostiam in prædicta lunula, quam deinde in Ostensorio reponit, adjuvante Diacono, qui illud statim claudit, & in medio Corporalis collocat reverenter. Postea Celebrans, & Ministri sacri genuflectunt, surgunt, & Sacerdos sumit purificationem, aliaque cuncta peragit, una cum Ministris, ut in Missa celebrata coram SS. Sacramento. Caval. num. 2. videantur dicta art. 5. n. 32. & 33.

Dum autem perficitur Missa, Ostensorium operiatur velo albo. Caval. num. 3.

Missæ tempore ab Acolythis accendi debent Candelæ in Altari præparatæ pro expositione facienda. Proxime post elevationem Sacramenti nonnullæ id præstant Ecclesiæ: aliæ ante finem Missæ; sufficit, & exigitur prius, quam ab Ostensorio finita Missa per Diaconum auferatur velum, omnes habeantur ardentes. Caval. *in* §. 20. *Instr. n.* 1.

Si ante expositionem, post Missam Processio facienda sit; hic erit ritus. Finito ultimo Evangelio, Celebrans pergit ad Altaris medium inter sacros Ministros, una cum his unicum genu flectit sine capitis inclinatione, mox Diaconus aufert velum ab Ostensorio, & repetita ab omnibus genuflexione, præcedente Subdiacono, & sequente Diacono, descendit Celebrans per gradus laterales Epistolæ in planum, ubi retro Altare, vel ad Credentiam exuit planetam, deponit Manipulum, & accipit Pluviale illius coloris, cujus erat planeta. Sacri item Ministri deponunt manipulum, sed non accipiunt Pluviale, remaneant autem in Dalmatica, & Tunicella, aut in planetis plicatis, si in istis ministrarunt in Missa. *Ponerà ivi l'incenso*: ait Instructio: quapropter Celebrans antequam ad Altare redeat, imponat incensum in duo thuribula, dum adhuc existit in eodem plano ad Credentiam; imponet autem incensum absque benedictione, Diacono ministrante naviculam sine osculis, & Subdiacono elevante fimbriam Pluvialis dexteram. Caval. hic nu. 4. 93

Deinde Celebrans manibus junctis, oculis ad terram demissis, & nudo capite, medius inter sacros Ministros elevantes hinc inde fimbrias Pluvialis, accedit per planum Præsbyterii ad medium Altaris, ubi ante infimum gradum in eodem plano flectit utrumque genu cum profunda capitis inclinatione. Tum erectus una 94

cum

cum iisdem Ministris genuflectit in infimo Altaris gradu, nec se inclinant, & ibi facta oratione brevi, Diaconus tradet sine osculis thuribulum Celebranti, qui ter incensabit Sacramentum, facta profunda inclinatione ante, & post, etiam a Ministris, qui interim elevabunt anteriores partes Pluvialis. Hoc facto, Diaconus a Celebrante acceptum sine osculis thuribulum reddet thuriferario, qui, uti & alter thuriferarius remanebunt genuflexi in plano, abstinentes ab incensatione Sacramenti, quod solum in processione thurificabunt. Caval. nu. 5. Tum velum oblongum album, allatum per aliquem Acolythum imponitur humeris Celebrantis, & super brachia, & manus ejusdem extenditur, & a Diacono firmatur aciculis, vel funiculis sericis ante, ne decidat. Caval. n. 6. Porro Celebrans, qui deferre debet Sacramentum in hac Processione, esse debet idem, qui immediate praecedentem Missam solemnem celebravit, quemadmodum declaravit S. R. C. 5. Junii 1634. ut ex Pascuccio tradit Meratus. *tom. 1. par. 4. lib. 12. n. 11.*

95 Deinde tempore congruo, videlicet, quando Processio jam ita progressa est, ut Sacerdos cum Sacramento eamdem ingredi debeat; Celebrans, & sacri Ministri se erigunt, & idem Celebrans, & Subdiaconus ascendunt ad secundum Altaris gradum, & genuflectunt in suppedaneo, ubi non se inclinant Sacramento; Diaconus vero ascendit usque ad ipsum Altare, ubi facta genuflexione unico genu, sine capitis inclinatione, accipit ambabus manibus Ostensorium, Imagini Crucifixi, quae est in hostia, ad se conversa, & vertens se ex parte Evangelii, illud tradit Celebranti eodem modo, ita nimirum ut in tota processione imago Crucifixi non respiciat Celebrantem, sed viam, quam habet ante se: Diaconus stans tradit Ostensorium, & Celebrans genuflexus illud recipit manibus velo coopertis, & mox Diaconus in eodem loco, in quo est, flectit unicum genu sine capitis inclinatione, & illico surgens accedit ad dexteram Celebrantis, qui eodem tempore surgit cum Subdiacono, & nulla alia genuflexione facta cum eisdem sacris Ministris elevantibus Pluvialis fimbrias, simul ascendit in planum suppedanei, ubi cum iisdem Ministris vertit se ad populum, eodem prorsus modo, quo se vertit in Missa ad dicendum *Dominus vobiscum*. Ministri autem praedicti item eodem modo, & simul se vertunt cum ipso ita; ut Diaconus vertendo se, non relinquat dexteram Celebrantis, nec fimbriam Pluvialis, quam sustinet, sed simul vertendo se, sequatur eamdem dexteram; Subdiaconus vero sinistram. Caval. n. 7.

Ubi Celebrans, & Ministri modo praedicto se verterunt ad populum, 96
Cantores, qui una cum Clero per Processionem manent genuflexi, & conversi ad SS. Sacramentum, statim intonant hymnum *Pange lingua*: mox surgunt cum universo Clero, & genuflexione unico genu, ut citius surgant, Sacramento praemissa, progrediuntur omnes per Processionem, per quam idem Clerus in duos Choros scissus, prosequitur eumdem hymnum. Sacerdos vero ad initium praedictae intonationis, praecedentibus duobus Acolythis cum thuribulis effumantibus, comitatus a sacris Ministris sustinentibus fimbrias Pluvialis, &

& tectus umbella coloris albi, cum qua præsto erit aliquis Minister ad eum obtegendum in itinere ad baldachinum, discedit ab Altari, & eidem baldachino se supponit: alternatim cum sacris Ministris submissa voce recitans Psalmos, & Hymnos, quos per processionem prosequitur. Caval. n. 11. Erunt autem appositi hymni ex festo Corporis Christi. Caval. n. 9. fine. Quæ omnia item servanda sunt extra Romam in casu simili, nisi quod in Ruralibus Ecclesiis, aliisque, quibus Clerus deficit, etiam Sacerdos deferens Sacramentum cantare poterit juxta Rituale Romanum. Porro non desunt loca, in quibus, vel nullas, vel pauci cantum Gregorianum, vel tones hymnorum callent, atque vix id, quod audiunt, repetunt, unde si Sacerdos sileret, aliquando vel nemo caneret, vel inordinate, & extra tonum boatus ederet populus. Caval. n. 9. & 11. Merat. *tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 12. *num.* 10.

§. XX.

97 *La Processione sarà composta di tutto il Clero della Chiesa, ed il Crucifero in questa funzione non sarà parato con abito Suddiaconale, ma vestito con Cotta. Vi interverranno onninamente otto Sacerdoti vestiti con Cotta, e con le torcie accese in mano, li quali procederanno dalli lati avanti il baldachino: e dopo di essi seguiranno due Acoliti con turiboli, quali per la strada incensaranno continuamente il Santissimo, e durante la processione si suoneranno le Campane solennemente.*

Ex communi praxi funalia deferuntur manu extima. Qui igitur sive candelas, sive intortitia deferunt, ea deferent manu extima; videlicet, qui a dextris sunt, manu dextera, & qui a sinistris manu sinistra. Caval. hic n. 2. Confer Merat. *tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 12. *n.* 14.

Vi interveranno onninamente otto Sacerdoti: Extra Romam custodiri poterit locorum consuetudo, & maxime ubi pauci sint Sacerdotes, qui alias præripiuntur aliis officiis, & decenti comitatui, quæ vel non possunt, vel minus decent, præstari a laicis; ubi Cereorum delatio his non est incongrua, dummodo decenti habitu procedant induti, qualis est ille Confraternitatum, Caval. n. 1. *Li quali procederanno dalli lati avanti il Baldachino.* Quatuor ex utraque parte ante Baldachinum. Confer Merat. loc. cit. §. versu. *Hinc notandum.* 98

Acolythorum autem locus est inter deferentes funalia & Sacramentum, quod continuo incensare mandantur; unde quoties thuribula non amplius fumigant, eorumdem Acolythorum erit, novum in illa imponere thus. Caval. nu. 3. Sic autem incensabunt, ut qui est a latere dextero, manu sinistra: & qui est a latere sinistro, manu dextera alternatim thuribula moveant, tractibus tamen longioribus erga Sacramentum productis. Caval. n. 4. 99

§. XXI.

La Processione si farà dentro la Chiesa, ed al più per la Piazza, quando l' angustia della Chiesa ne porti la necessità; e quando esca di Chiesa, si farà ben pulire la strada della Piazza, dove, se vi sarà qualche Bottega, dovrà tenersi chiusa durante la Processione. 100

Notari potest hic, quod *In Processio-*

cessionibus SS. Sacramenti, quæ occasione XL. Horarum fiunt per Ecclesias, debent processionaliter incedentes ante Sacramentum in occursu, & transitu a latere ejusdem, facere genuflexionem, dummodo in transitu videatur; S.R.C. 1. Martii 1681. in una Canon. Regul. Lateran. apud Caval. *tom.* 4. *cap.* 10. *d.* 8. genuflexio autem hic fiet unico genu. Vid. Caval. ibid. num. 4.

§. XXII.

101 *Se vi saranno instituite Confraternità de' Secolari, o siano vestiti di Saccō, o no, tanto li Guardiani, ed Officiali di esse, quanto li Confratri tutti anderanno unitamente in corpo avanti il Clero Secolare, e Regolare, che vi sarà, al quale doveranno sempre cedere il luogo più degno. Di più espressamente si commanda, che li Guardiani, o altri Officiali di esse non ardischino sotto qualsivoglia pretesa di consuetudine, o altro, d'andare dopo il Baldacchino sotto la pena di venticinque scudi a ciascheduno Fratello, Guardiano, o Officiale della Confraternità, il quale contravenisse alla presente disposizione, in conformità dell' Editto publicato l'anno* 1689. *qual pena di scudi venticinque si dovrà applicare alla medesima Confraternità, se sarà povera, o al Monte del SS. Viatico a nostro arbitrio. Monsignor Primicerio però dovrà andare dopo il Baldacchino, vestito senza sacco dell' abito suo Prelatizio, e del Rocchetto, se n'averà l' uso. Possono bensì li detti Officiali portar l' aste del Baldacchino, officio molto decoroso, per il quale dice il Ceremoniale Episc. lib.* 2. *c.* 33. Deputentur nobiles Viri Barones &c. *Possono bensì li detti Officiali portare l' aste del Baldacchino ec.* Videri possunt dicta Fer. V. in Cœna Domini subs. 5. num. 160.

§. XXIII.

Di più ordiniamo alli sudetti Cleri Secolare, e Regolare, che nelle proprie Chiese, non permettano, che si prattichi in contrario, sotto le pene contenute nel sudetto Editto, cioè di scudi venticinque agli Superiori, e Rettori delle Chiese Secolari, o di privazione di voce attiva, e passiva alli Superiori Regolari con altre a nostro arbitrio. Quando poi vi fosse alcuno, che tanto ardisse, si notifica, che oltre le sudette pene imposte di sopra, resterà ipso jure privo dell' Officio, e cassato dalla Confraternità respettivamente il Guardiano, o Guardiani, ed Officiali, i quali contraverranno a questo nostro ordine: resterà la Confraternità, e Chiesa privata di far più tale santa Esposizione, finchè non sarà reintegrata. Si dichiara anche, che all'Accusatore di tal contravenzione si darà la terza parte della sudetta pena coll'essere tenuto segreto, e la sudetta disposizione vogliamo, che si osservi anche in tutte, e singole Processioni, ed Esposizioni particolari. 102

§. XXIV.

Ritornata la Processione in Chiesa, giunto il Celebrante al grado infimo dell' Altare maggiore, il Diacono genuflesso riceverà il Santissimo da esso Celebrante (quale immediatamente genufletterà deponendo il velo umerale,) e lo collocherà nella base del Trono, andando poi, fatte le debite riverenze, al suo luogo. Li Cantori divotamente, e con pausa canteranno il ℣. Tantum ergo 103

ergo &c. *ed al Verfetto* Genitori Genitoque, *Il Celebrante alzatosi con li Ministri, porrà ivi nel mezzo l'incenso nel Turibolo senza benedizione, e genuflesso incenserà tre volte il Sacramento; terminato l'Inno, senza dirsi il* ℣. Panem de Cœlo &c. *si canteranno dalli sudetti Cantori le Litanie contenute nel libro stampato per l'Orazione delle Quarant'ore, (qual libro puramente senza alcuna immutazione dovrà usarsi in qualunque altra Esposizione del Santissimo, che si faccia particolare). Dopo che averà dette le Preci, il Celebrante alzatosi (a cui li Ministri sosterranno il libro:) senza fare nuova genuflessione, canterà a mani giunte il* ℣. Dominus vobiscum &c. *con le Orazioni; le quali terminate, genufl ssi faranno breve orazione, ed indi partiranno a capo scoperto fino ad una ragionevole distanza dal Sacramento; dandosi così il principio all'Orazione delle Quarant'ore.*

In Processionis reditu Celebrans se sistit in plano ante infimum gradum Altaris, ad quod facienda est expositio, & ibi stans tradit Ostensorium Diacono genuflexo utroque genu in plano suppedanei ad cornu Epistolæ, quasi vertenti renes eidem cornu. Ubi Diaconus de manu Sacerdotis Sacramentum recepit, ibi tantillum exspectat, donec Celebrans, & Subdiaconus genuflexi super prædictum infimum Altaris gradum, Sacramentum adorent cum profunda reverentia: qua facta, a Celebrantis humeris per aliquem Ministrum removetur velum humerale, Diaconus vero surgens, Sacramentum non in Altari, sed in Throno statim collocat, adhibito scabello, quatenus opus fuerit, Deinde idem Diaconus a scabello, si eo usus est, descendit sine ulla prævia capitis inclinatione, & in suppedaneo genuflectit unico genu absque pariter capitis inclinatione, & continuo descendit ad infimum Altaris gradum, ubi a dextris Celebrantis se flexis genibus collocat. Caval. hic n. 1.

Li Cantori divotamente ec. Postquam Diaconus rediit ad locum suum, seu ad Celebrantis dexteram cantatur ℣. *Tantum ergo*. Caval. n. 3. qui a Celebrante nec cantari, nec intonari debet, sed duo ex Cantoribus illum intonent, & cum reliquis Cantoribus illum prosequantur, si particulari cantu tum debeant modulari: sin, eo intonato per Cantores, prosequentur Ecclesiastici omnes, cum quibus etiam Celebrans, cum tunc in manibus non teneat Sacramentum, cantare item poterit. Si autem Cantores desint, aut qui cantum probe calleant, etiam a Celebrante intonari, ut supra, & cantari valebit. Caval. nu. 2. Congruit, ut prædictus ℣. usque ad vocem *cernui*, cantetur cum profunda capitis inclinatione. Si autem cantetur a Musicis, cantu figurato, ut dicunt, cum maxima repetitione versuum, cessari valebit a prædicta profunda inclinatione, postquam ab ipsis dicta fuerit prima vice vox *cernui*. Caval. num. 4. 104

Al Verfetto: Genitori genitoque: *il Celebrante alzatosi con li Ministri ec.* atque adeo Celebrans genuflexus manebit per totam præcedentem stropham, si vero illa cantetur a Musicis cum repetitione versuum, ut supra, Celebrans poterit surgere ad ponendum incensum, etsi Cantores adhuc immorentur in repetitione ejusdem strophæ; & idipsum consequenter erit, si inter unam strophan, & alte- 105

alteram, interponatur sonus Organi, vel Instrumentorum; vid. Caval. n. 5. Quoties igitur ut supra, præcedenter Sacerdos non surrexerit ad ℣. *Genitori*, se erigit, non quidem solus, sed una cum Ministris, iis tamen dumtaxat, qui operam præstare debent; & sunt thuriferarius ille, qui thuribulum debet porrigere, Diaconus, qui naviculam incensi, & Subdiaconus, qui elevare debet fimbriam Pluvialis dexteram a Diacono sibi porrectam, ne impedimento sit Sacerdoti in impositione incensi. Ut crexerunt se, nullam genuflexionem faciunt; sed Sacerdos, ministrante Diacono sine osculis naviculam, & Subdiacono tenente fimbriam pluvialis dexteram, imponit ter sine benedictione incensum in uno ex thuribulis, in illo scilicet thuriferarii majoris; mox genuflectit cum Ministris sacris in infimo Altaris gradu, & Acolythus in loco suo a tergo Diaconi. Ut Sacerdos genuflexus est, accipit thuribulum de manu Diaconi, & triplici ductu incensat SS. Sacramentum, præmissa ab omnibus profunda eidem reverentia, quam & repetunt terminata incensatione. Subdiacono, atque Diacono interim elevantibus respectivam Pluvialis fimbriam. Peractis incensatione, & reverentia, Diaconus sine osculis de manu Sacerdotis recipit thuribulum, quod illico consignat Acolytho. Incensatio autem, quoties ad V. *Genitori* Sacerdos se erigit ad imponendum incensum in thuribulo, fiet statim ac in thuribulo incensum impositum fuerit; si vero impositio incensi præcedenter facta fuerit inter repetitionem prædictorum versuum, vel inter sonum Organi, seu Instrumentorum, Incensatio fiet ad ℣. *Genitori*, ut thuris honor Sacramento præstetur, quando eidem laus datur cum reliqua Trinitate. Caval. n. 7.

Terminato l'Inno senza dirsi il ver- 106
so: Panem de Cœlo &c. si canteranno dalli sudetti Cantori le Litanie ec. Quoniam non debet oratio addi de SS. Sacramento, sed aliæ Preces, idcirco silentium rite indicitur versus *Panem de Cœlo*, qui præfatæ orationi præmitti solet. Extra Romam vero liberum erit hymno dicto subdere ℣. *Panem de Cœlo* cum sua oratione, & statim facta brevi oratione recedere. Et si post hymnum Preces fundere placuerit, poterunt extra Romam adhiberi quælibet ex approbatis; nec ibidem necesse erit orare ex libro typis edito pro occasione XL. Horarum Romæ. Caval. n. 8. Preces etiam non omnes ad ipsum Sacramentum necessario dirigendas esse, sed etiam licere ad Deiparam, sive alios Sanctos: docet Caval. n. 9. Ex Benedicto autem XIV. Constit. *Inter omnigenas* 2. Febr. 1744. *Orationes præter eas, quæ in Ecclesia receptæ sunt, in sacris ritibus non admittuntur.* Vid. Caval. tom. 4. c. 9. Comment. in decr. 8.

Dopo che averà dette le Preci, il Celebrante alzatosi ec. Prædictis absolutis precibus, se Sacerdos erigit, (neque novam genuflexionem faciat:) non tamen cum eo se erigunt Ministri sacri, sed genuflexi librum ante eum sustinebunt, ex quo Sacerdos cantabit versiculum *Dominus vobiscum* cum orationibus, manibus junctis: ex generali enim ritu, de quo Gavant. *par. 2. tit. 13. litt. o.* extra Missam Collectæ semper dicuntur junctis manibus: nisi aliter notetur; confer dicta tr. 1. l. 3. 2. Februar. art. 3. n. 19. Versiculus *Dominus*

minus

minus vobiscum dicitur non versus populum, sed versus SS. Sacramentum, & ad subsequens *Oremus*, quod item dicitur junctis manibus, non extenduntur, & junguntur manus, sed dicitur simpliciter junctis manibus, inclinatur tamen caput versus idem Sacramentum; & denique oratio, vel orationes, quæ subduntur, cum sint extra Officium, & Missam, terminantur conclusione brevi. Post Orationes nihil aliud additur, sed Sacerdos illico genuflectit super infimum Altaris gradum, ubi brevi cum Ministris sacris orationi vacabit; qua habita, surget Sacerdos cum Ministris, & in plano presbyterii utrumque genu flectant cum profunda inclinatione, deinde erecti recipientes birreta, cum quibus tamen tunc non tegunt capita, sed egrediuntur Presbyterium, & ex hoc cum fuerint egressi, atque a medio item spatio recesserint, tunc cum prædictis birretis operiunt caput, & in Sacrarium pergunt. Hic autem ritus communis erit etiam Ecclesiis extra Romam pro eodem similiter casu: Caval. num. 10.

§. XXV.

107. *Il Celebrante non dovrà usare la Sede Camerale, secondo il Decreto della Sacra Congregazione de' Riti; ma un banco, (che neppure abbia braccia:) con il postergale ornato di panno rosso, o d'altro color decente, in cui sederà insieme co' Ministri sacri, molto meno dovranno mai usare le Sedie Camerali nelle Chiese li Guardiani, Deputati, ed Officiali delle Confraternità, Compagnie, e Congregazioni Laicali; ma sederanno sopra un banco con postergale senza braccia a' lati, e senz' alcun uso de' Cuscini, come pure senza gradini, e senza genuflessorj davanti; qual banco potrà coprirsi di panno; e non di seta, e sarà onninamente situato fuori del Presbiterio, in quei casi, che assisteranno alle Messe, e Vesperi solenni, o che nel Presbiterio si celebri dal Clero alcuna sacra funzione, o che si predichi in Chiesa, secondo li replicati Decreti della Sacra Congregazione de' Riti; particolarmente per Decreto generale emanato sotto li 13. Marzo 1688. sotto le pene medesime espresse di sopra, e comminate al numero XV. nelli §.§. Se vi saranno ec. e* Di più ordiniamo ec. *Monsignor Primicerio però sederà dentro il Presbiterio al lato del Vangelio, in un banco coperto di panno, nell' abito suo Prelatitio; come si è detto al num. XV.*

Quo ad usum proscriptum Sedis Cameralis, Decretis generalibus, jam cautum id erat, & præsertim de die 15. Jan. 1611., 19. Maji 16.4., & 31. Julij 1665. quæ propterea nunc confirmationem accipiunt, & ubertim ostendunt, ubivis gentium præsentem dispositionem procedere. Caval. hic n. 1. Pulvinar autem, quod denegatur Officialibus Confraternitatum, potest Celebranti concedi, juxta Cœrem. Episcop. lib. 2. c. 3. Caval. n. 3.

Ex vi, aut lege Cæremonialis Episcoporum, Sanctissimo Sacramento patenter exposito, non prohibetur Episcopo, dum Divinis assistit vel Divina per seipsum peragit, ut propria utatur Sede, super qua Umbrecalam, seu Baldachinum dependeat; dummodo genuflexiones omnes tunc præscriptas, debitasque reverentias ad amussim observet, atque aperto capite in signum reverentiæ saltem assistat. S. R. C. 9. Junii 1742. in *Conimbricen.*, apud Zachar.

ind. decr. n. 649., & in opere Merati in 2. append. decr. Miss. n. 861.

Item *Sanctissimo Sacramento exposito Gubernator Civitatis, seu Personam Regiam repræsentans debet habere eamdem Sedem, vel scamnum, quod habet, reposito SS. Sacramento*. S. R. C. 16. Junii 1683. in *Granaten.* apud Merat. ind. decr. Miss. n. 729.

108 Quod vero attinet ad assistentiam in Presbyterio personis laicalibus inhibitam, non desunt itidem Decreta plurima, & specialiter in *Maceraten.* 24. Januar. 1665. *Melphitana.* 15. Junii 1665. & *Baren.* 20. Novembr. 1677. & 22. Febr. 1687. quæ cum a Rituum Congregatione 13. Maji 1688. fuerint renovata, approbante Alexandro VIII. 22. April. 1690. & eorum copiæ Episcopis Regni Neapolitani transmissæ, ut illa intimari facerent Superioribus Ecclesiarum suæ Diœcesis, tam Sæcularibus, quam Regularibus, cum facultate procedendi etiam contra Regulares ad pœnam interdicti in casu transgressionis; dubium esse non potest, quod eorumdem observantia quascumque liget Ecclesias. Caval. n. 2.

§. XXVI.

109 *Se però la struttura della Chiesa non permetterà luogo congruo fuori del Presbiterio, in tal caso di necessità si ricorrerà a noi, che col consiglio de' Signori Maestri di Cerimonie Pontificie, se li concederà, che possa collocarsi il banco, come sopra de' Guardiani, dirimpetto in uno de' lati fuori del termine del Presbiterio.*

§. XXVII.

110 *Si proibisce espressamente agli Uomini, ed alle Donne di qualsivoglia stato, e condizione (eccettuate le persone regie, quando vi si trovino) l'entrare sotto qualsivoglia pretesto ad orare nel Presbiterio, o sia recinto dell' Altare, dove stà esposto il Venerabile, dovendo quel luogo essere occupato solamente dagli Ecclesiastici destinati al Ministerio divino, o all' assistenza dell' orazione: il che si osserverà non solo nelle Chiese, dove ricorre l' Esposizione ordinaria, ma anche in tutte le altre, dove per Indulto Apostolico, o per altra legitima facoltà occorre farsi l' Esposizione, benchè per breve tempo; al che provederanno li Superiori, o Sagrestani col riparo delli banchi ancora bisognando. Inoltre commandiamo, ed ordiniamo a' Rettori, e Superiori, tanto Secolari, quanto Regolari di qualsivoglia Chiesa, che durante la detta Esposizione non ardischino di far portare respettivamente qualsivoglia sorte di sedie nelle Chiese a qualunque persona d'ogni sesso, grado, e condizione, sotto la pena di dieci scudi alli Rettori Secolari, d'applicarsi ad usi pii, riservata la terza parte per l' Accusatore, ed a' Regolari della privazione della voce attiva, e passiva, ed altre a nostro arbitrio.*

§. XXVIII.

Non si terranno nelle Chiese dell' Esposizioni anche particolari, bacili per l' elemosine, nè v' assisteranno Religiosi, o altri Ecclesiastici, nemmeno persone laicali per riceverle, come nemmeno anderanno Chierici, Confratri, Mandatari, o altre persone, questuando per la Chiesa. Molto meno doveranno far ciò li poveri, quali staranno per lo spazio di canne dieci lontani dalle porte della Chiesa, sotto le pene contenute nell' Editto stampato a parte: che per- 111

ciò

tiò sarà parimente cura de i Superiori, e Sagrestani, e degli esecutori, che vi assistono, il procurare, che non entrino in Chiesa, ad effetto di evitare la distrazione de' fedeli, che orano; potendo li Benefattori caritativi far le limosine fuori delle Chiese, siccome ordinò la San. Mem. di Clemente XI. con speciale Editto, in cui si proibisce ad ogni Fedele dar nelle Chiese limosina a' poveri.

§. XXIX.

112 *Si avverte, che non termini l'Orazione in una Chiesa, se non che dopo che sarà principiata nell' altra; e ciò si osserverà da qualunque Chiesa, benchè Basilica, e Collegiata, o in qualsivoglia modo privilegiata.*

§. XXX.

113 *Terminata la Messa della reposizione, il Celebrante prenderà il Piviale, (osservando il rito respettivamente sopra descritto dopo la Messa dell' Esposizione), e genufletterà con li Ministri avanti il SS. Sacramento nel mezzo sull' infimo grado dell' Altare. Immediatamente li Cantori principieranno le Litanie, e si continuerà sino al* ℣. Domine exaudi orationem meam, *inclusive. Dopo alzatosi il Celebrante con li Ministri, ponerà ivi nel mezzo l' incenso senzà benedizione, e genuflettendo incenserà tre volte il SS. Sacramento; e prenderà il velo umerale. Fatta l' incensazione, il Diacono con le dovute riverenze leverà il Sacramento dal Trono, ed immediatamente, stando in piedi, lo consegnerà al Celebrante genuflesso, genuflettendo anche esso Diacono subito, che averà consegnato il Sacramento, praticandosi poi respettivamente ciò, che sopra nell' Esposizione si è detto circa le cerimonie, e rito della Processione ec.*

Ritum servandum in Celebratione Missæ solemnis coram Venerabili exposito, declaravimus supra art. 5. a n. 27. Hic autem addendum, atque notandum, quod, si terminata Missa, facienda sit processio cum SS. Sacramento, Celebrans, absoluto Evangelio S. Joannis, accedit ad medium Altaris, ubi medius inter sacros Ministros unicum flectit genu sine capitis inclinatione, & mox precedente Subdiacono, & sequente Diacono, descendit per gradus laterales a cornu Epistolæ in planum, ubi retro Altare, sed ad Gredentiam exuit planetam, deponit manipulum (quod etiam deponunt sacri Ministri), & accipit Pluviale ejus coloris, in quo celebravit. Si nullis interpositis precibus ad Altare, facienda statim sit processio, ibi ponit incensum in thuribulum, & præstat reliqua, quæ descripsimus in §. 19. Si vero ante processionem habendæ sint preces aliquæ, omittit impositionem incensi in thuribulum, & mox manibus junctis; nudo capite, medius inter sacros Ministros elevantes Pluvialis fimbrias, pergit per planum Presbyterii ad medium Altaris, ubi ante infimum gradum, in plano, una cum iisdem Ministris genuflectit utroque genu cum profunda reverentia. Tunc se statim erigit; & simul cum sacris Ministris genuflectit in infimo Altaris gradu, neque caput inclinat, sed ibidem permanet genu flexus. Illico per Cantores cantantur preces, quæ dicendæ sunt: (in casu Instructionis sunt Litaniæ usque ad ℣. *Domine exaudi orationem meam* inclusive) & iisdem precibus absolutis,

tis, Celebrans cum Ministris se erigit, sine benedictione imponit incensum in thuribulum, absque osculis ministrante Diacono, & Subdiacono elevante fimbriam Pluvialis dexteram; & deinde genuflexus super infimum Altaris gradum ter incensat Sacramentum, facta ante, & post profunda inclinatione, etiam a Ministris, qui interim elevabunt Pluvialis fimbrias. Mox accipit velum humerale, & præstantur ea omnia, quæ descripta fuere in §. 19. hoc solum intercedente discrimine, quod Diaconus modo tollit Sacramentum de throno, ut illud tradat Celebranti; ibi vero illud tollit de mensa Altaris. Caval. hic n. 12. & 13. Quæ item in aliis §.§. tradita sunt superius de processione expositionis, communia sunt processioni repositionis; quæ autem præstanda sint intra Ecclesiam in processionis reditu, dabuntur in sequenti §.

§. XXXI.

114 *Ritornando dopo la processione il Celebrante all' infimo grado dell' Altare, il Diacono genuflesso riceverà da esso, che starà in piedi, il Santissimo, verso cui il Celebrante genufletterà immediatamente, e deporrà il velo umerale. Il Diacono lo collocherà sopra il Corporale in mezzo all' Altare, e ritornerà al suo luogo. Il Celebrante al* ℣. Genitori, Genitoque ec. *alzatosi con li Ministri, porrà, come sopra, l' incenso, senza benedirlo, ed incensato il Sacramento, li Cantori diranno il* ℣. Panem de Cœlo ec. (*a cui s'aggiunge à l'* Alleluja *nel tempo pasquale solamente, ed in tutta l' Ottava della Festività del Corpus Domini, in qualsivoglia esposizione, che si faccia.*) *Il Celebrante alzatosi senza fare nuova genuflessione, sostenendo li Ministri il libro* (*senza dire il* Dominus vobiscum, *come per decreto della Sacra Congregazione de' Riti:*) *canterà le Orazioni a mani giunte; quali terminate, genuflesso prenderà il velo umerale, ed ascendendo solo all' Altare, fatte le dovute riverenze, prenderà nelle mani ricoperte, come si disse, coll' estremità del velo umerale, l'Ostensorio, e darà con esso la benedizione al Popolo; e riposto il Sacramento sopra il Corporale descenderà, e starà genuflesso al suo luogo. Il Diacono immediatamente, o un Sacerdote con stola fatte le dovute riverenze chiuderà il Sacramento nel Tabernacolo, quale per tal effetto dovrà ritenersi nell' Altare dell' Esposizione; e l' Ostia consagrata si dovrà consumare nella Messa, o in quella mattina, o nella seguente; dopo di che partiranno, e terminerà l' orazione di quarant' ore.*

Ritus, qui in Processionis reditu servari debet, in §. 24. ubertim manet descriptus, ubi de reditu processioni ob expositionem; in eo autem solummodo differt reditus hic processionis in repositione, quod modo Sacramentum de manu Sacerdotis receptum, a Diacono non collocatur in Throno, sed super Corporale in Altaris medio. Peracta incensatione, & absoluto hymno, ritu expresso in cit. §. Cantores concinant ℣. *Panem de Cœlo*. Quoad hujusmodi versum confer dicta *art. 6. de deposit. n. 41.* Post prædictum versum, mox Celebrans se erigit, manentibus Ministris genuflexis, nec iterum flectit genu, vid. dicta cit. art. 6. n. 43. & omisso *Dominus vobiscum*; vide rursus dicta art. 6. n. 42. sacris Ministris sustinentibus librum, orationes cantat ma-

manibus junctis, & iisdem sub brevi conclusione peractis, genuflectit, & accipit velum humerale, & deinde accedit ad Altare ad impertiendam populo benedictionem cum Sacramento, servato prorsus ritu, quem descripsimus cit. art. 6. n. 44.

115 Duo remanent hic ponderanda: & primum est, quod in Altari expositionis haberi debeat Tabernaculum, in quo Sacramentum recondi valear, ne benedictione peracta, necesse sit ad aliud Altare processionem instituere ad Sacramentum reconden-dum; unde Instructio: *quale per tal' effetto dovrà ritenersi nell' Altare dell' Esposizione*. Alterum vero est, quod hostia, quæ fuit exposita, in Missa absumi præcipitur; & per hoc edocemur, eam neque integram, neque in partes sectam fidelibus posse distribui. Caval. hic n. 2. Porro in Decreto Innocentii XI. de Commun. quotid. dicitur Episcopis, ut *admoneant, nulli tradendus plures Eucharistiæ formas, seu particulas, neque grandiores, sed consuetas*: super quam inhibitionem videri potest Caval. *to.* 4. c. 4. Comment. in decr. 2. Absumi denique præcipitur, aut eodem mane, aut in proxima sequenti die ad præcavendum periculum corruptionis, quod si absit, poterit diutius custodiri, dummodo brevi item expositio altera sit facienda. Caval. hic fine.

§. XXXII.

116 *Nel tempo, che durerà l' orazione medesima, si proibisce expressamente il predicare, ma volendo fare dopo li Vesperi qualche breve Sermone per eccitare li fedeli alla divozione verso il SS. Sacramento, si dovrà prendere la licenza, e benedizione da Noi, o da Monsignor nostro Vicegerente, anche nelle Chiese de' Regolari, ed in qualunque modo privilegiate: e non solo nell'esposizione di quarant'ore, ma in qualsivoglia altra esposizione; qual licenza si darà* in scriptis: *Quello poi doverà sermoneggiare, sarà almeno costituito nell' Ordine Diaconale, e sermoneggierà con la Cotta, benchè sia Regolare, ma senza la stola, ed a capo scoperto vicino all' Altare, dove sta esposto il Santissimo, ed in un sito, che non obblighi gli ascoltanti a fare atti d' irriverenza con voltare le spalle al SS. Sacramento.*

Videantur dicta art. 4. n. 18. videri potest Caval. *to.* 4. *c.* 7. *in decr.* 29. ex quo solum adnotamus non prohiberi hic usum stolæ ratione SS. Sacramenti expositi, sed ratione alia, quæ particularis est pro Urbe Roma, quamque indicavimus supra §. 9. n. 77. Idcirco extra Romam, etiam Sacramento exposito, usus erit stolæ, eodem prorsus modo, ac fit, quoties Sacramentum non prostat expositum.

§. XXXIII.

Le Chiese, dove sarà l' orazione di 117
quarant' ore, doveranno la sera stare aperte fin tanto, che vi sarà il popolo per orare, ma perchè non può darsi in ciò un' ora determinata, sì per la situazione di esse, come per la mutazione delle stagioni, perciò potranno chiudersi l' Estate circa le tre ore, e l' Inverno ad ore cinque. Si avverte però, che anche a porte chiuse deve continuare l' orazione, come si è detto al num. VII. non dovendo mai essere interpolata l' orazione di quarant'ore, come per Decreto della Sagra Congreg. de' Riti. Vide tamen dicta sect. 3. num. 64.

§. XXXIV.

§. XXXIV.

118 *In ogni Chiesa di Roma si terrà affissa in luogo patente la lista delle quarant'ore per informazione de' Fedeli divoti.*

§. XXXV.

119 *Parimenti in ogni Chiesa, dove è determinata l'Esposizione, si doverà tenere affissa continuamente nella Sagrestia la presente Istruzione, acciocchè niuno possa allegare l'ignoranza delle regole, e precetti, che vi si contengono.*

§. XXXVI.

120 *Non ardirà alcun Rettore, Curato, o Sagrestano fuori dell'ordine assegnato nella lista delle Quarant'ore di esporre il SS. Sacramento sotto qualsivoglia pretesto, o consuetudine, per niuna causa grave, nè per Infermi, senza Breve speciale di Sua Santità, o almeno licenza segnata da Noi, o da Monsignor nostro Vicegerente, e sottoscritta dal Deputato delle Quarant'ore; quale ottenuta, si esporrà il Venerabile in un Altare, o Cappella con velo avanti, e col sudetto numero di venti lumi: si osserverà pontualmente il tempo, che dovrà durare l'Esposizione, assegnata nella sudetta licenza, sotto le pene infrascritte, e privazione d'officio.*

§. XXXVII.

Finalmente si commanda espressamente, che tutti, e singoli i sopradetti ordini si debbano inviolabilmente osservare: e, che si ubbidisca esattamente, per quello potesse occorrere di più, al nostro Deputato sopra le Quarant'ore sotto pena alli Maestri di Cerimonie, che assisteranno alle funzioni, se non saranno adempite esattamente tutte le Cerimonie, e Riti prescritti; quali Maestri di Cerimonie devono essere almeno in sacris, tanto in questa, che in ogni altra funzione solenne secondo il Ceremoniale Episc. lib. 1. cap. 5. ed alli trasgressori respettivamente de' sudetti ordini, di scudi dieci d'oro d'applicarsi a' luoghi Pii; ed alli Regolari della privazione di voce attiva, e passiva, di carcere, ed altre pene maggiori riservate a nostro arbitrio, dichiarandosi, che in difetto dell'osservanza si procederà più rigorosamente contro i Superiori, e Sagrestani delle Chiese, alli quali appartiene più che ad ogn'altro la buona regola, e cura di esse. 121

Dato dalla nostra solita Residenza questo dì 1. Settembre 1736.

P. Card. Vicario.

Carlo Guazzuglia Deputato.

Nicolò Antonio Can. Cuggio Segr.

Quoad pœnas impositas Transgressoribus. Confer dicta in Subs. 2. num. 347.

C A-

CAPUT IV.

DE ANNUA SOLEMNITATE DEDICATIONIS, SEU CONSECRATIONIS ECCLESIÆ.

AGITUR ARTICULIS VI.

Art. I. *De quibusnam Ecclesiis possit, ac debeat celebrari quotannis festum Dedicationis cum Officio, & Missa; & a quibus possit, ac debeat celebrari?*
Art. II. *Quanam die celebrari debeat festum Dedicationis Ecclesiæ.*
Art. III. *De Horis Canonicis.*
Art. IV. *De Missa.*
Art. V. *De Functionibus Pontificalibus.*
Art. VI. *De Indulgentiis.*

ARTICULUS I.

De quibusnam Ecclesiis possit, & debeat celebrari quotannis festum Dedicationis cum Officio, & Missa; & a quibus possit, ac debeat celebrari.

1 ECCLESIAS Deo dupliciter dedicari contingit, nimirum per simplicem, seu verbalem benedictionem, & per consecrationem. Benedictio simplex, & Consecratio Ecclesiarum differunt in hoc, quod prima peragatur solemnitate longe minori quam secunda: simplex enim Benedictio, quæ verbalis dicitur, fit solis verbis, & ritibus simplicioribus; at vero Consecratio Ecclesiarum est benedictio realis earum, quæ fit unctione ex sacro oleo Catechumenorum, & Chrismate, a quibus nobilius significatur excellentia Divinæ Majestatis, cui dedicatur Ecclesia. Rursus Benedictio simplex Ecclesiæ a quolibet Sacerdote peragi valet. Consecratio autem ad Ministrum majoris pertinet dignitatis, nempe ad solum Episcopum, ex institutione licet Ecclesiæ. La-Croix *l. 6. p. 2. qu. 37. §. 1. n. 279. de Dedic. Eccl.*, videri potest Durandus *in Ration. Divin. Offic. l. 1. c. 6.* Ivo Carnotensis serm. de Sacramentis Dedicationis, Joannes Franciscus Cecconi in dissertatione italice scripta *de sacro ritu Consecr. Eccl.* & Cavalerius *Comment. in decr. S. R. C. tom. 1. c. 1.* ex quo plura hic proferemus.

2 Annua solemnitas Dedicationis, seu Consecrationis Ecclesiæ cum Officio, & Missa celebrari tantummodo potest de Ecclesia consecrata, non item de simpliciter benedicta. *Non potest celebrari festum Consecrationis illius Ecclesiæ, quam certum est, non fuisse consecratam, vel dubium est.* Ita declaravit S. R. C. 18. Augusti 1629. *in Alexandrina*; apud Caval. *Comm. in decr. S. R. C. tom. 1. c. 1. decr. 5.* Et licet aliqui dixerint: non posse quidem celebrari festum *Consecrationis* Ecclesiæ simpliciter benedictæ, sed bene posse festum *Dedicationis* illius, etiam cum Officio, & Missa celebrari: putantes festum *Dedicationis* Ecclesiæ non esse idem cum festo

festo *Consecrationis* ejusdem; attamen non sunt audiendi, idem enim hic esse festum Dedicationis, & Consecrationis; hoc est: per anniversarium festum Dedicationis Templi, intendi solum anniversariam memoriam Consecrationis illius, manifeste evincit ex jure, variisque argumentis, & Scripturarum auctoritate confirmat Caval. in decr. alleg. qui videri potest n. 5. & 6. & legi etiam potest idem *in decr. 3. cap. 2. n. 8. & 9.*

3 Si autem Ecclesia minime consecrata non debet, nec potest celebrare festum Dedicationis; e contra Ecclesia consecrata tenetur, & debet festum hujusmodi celebrare quotannis ex C.C. *Solemnitates* 1. & 2. *dist.* 1. *de Consecr.* Rubr. Brev. Rom. variisque Conciliis, & cunctis Auctoribus, teste Cavalerio in *cit. decr.* 1. *n.* 37. *ac in decr.* 8. *nu.* 3. Et licet supra dixerimus: Consecrationem Ecclesiæ ad solum Episcopum pertinere, nihilominus, Dedicationis etiam illius Ecclesiæ annua solemnitas est celebranda, quæ forte divinitus fuerit consecrata: ut rite docet Caval. *l. cit. in d.* 8. *n.* 10. & 11. ubi etiam quædam hujusmodi consecrationis, & celebrationis affert exempla.

4 Ecclesia Cathedralis Ferentina cum fuisset pluribus in locis restaurata, & magna in parte renovata, & de illius consecratione signa nullibi apparerent, neque aliæ probationes existerent, adhuc quia in præteritum festum Dedicationis fuerat celebratum, censuit S. R. C. non indigere nova consecratione 27. Nov. 1706. *in Ferentina.* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *decr.* 4. atque adeo posse Dedicationis Officium de hujusmodi Ecclesia celebrari. Ex hoc decreto habemus: Ecclesias, quarum Consecrationis nullibi signa appareant, neque aliæ probationes existant; ex eo solum, quod in præteritum Dedicationis celebraverint annuam solemnitatem posse tenere se, ut consecratas, & in usu anniversario perseverare. Caval. *l. cit. n.* 14. Ex eodem verò Decreto notandum, cum ipso Cavalerio *tom.* 1. *c.* 1. *in d.* 5. *n.* 7. limitandum esse illud superius allegatum, in quo dicebatur: non posse celebrari Dedicationem Ecclesiæ, de qua dubium est, an sit consecrata; ita ut locum minime habeat, quoties dubio junctus est usus ab hominum memoria, semperque servatus recolendi festum Consecrationis prædictæ; tunc enim præsumptio stat pro Consecratione, ac possessio pro Anniversario. Videri etiam potest Benedictus XIV. Constit. incip. *Jam inde* 57. *tom.* 4. *Bullar. ejus* §. 6.

Utrum vero liceat retinere recitationem Officii Dedicationis Ecclesiæ, cum amplius non supersit consecratio? Negant plures teste Zachar. in suis animadverf. in theol. mor. P. La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 53. §. 5. *n.* 378. affirmant attamen alii ducti potissimum exemplo duarum Basilicarum, & Lateranensis, & Vaticanæ, in quibus ad veterum Consecrationum commemorationem diu fuit retenta Officii recitatio, etsi novis positis constructionibus, veteres amplius non superextarent Consecrationes. Sed dicendum est cum Caval. in decr. 4. citati capitis 1. fine, & ejusdem cap. decr. 13. 15. fine: cessandum esse a celebratione Anniversarii Dedicationis, hoc ipso, quod ex parietum abrasione, vel alias Ecclesiæ deperit Consecratio. Consecrationis enim, quæ periit, æquum non est 5

est; annuam memoriam recenseri, ac ejusdem habenda est ratio, ac si numquam extiterit.

6 Præter Dedicationem Ecclesiæ propriæ celebrari insuper debet Anniversaria Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis, tum in Civitate, in qua est Cathedralis, tum in Diœcesi ejus: ex decr. S. R. C. 10. Januar. 1693. in una *Galliarum*, apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 8. & pluribus aliis Decretis ejusdem S. C. Ecclesia vero dicitur propria, vel ratione Beneficii; quod habeatur in ea, vel ratione Chori, cui quocumque modo quis fuerit obligatus; vel ratione habitationis, ut de Regularibus infra dicetur; vel ratione Præfecturæ, seu Curæ integre commissæ, & plenarie commendatæ, quoad spiritualem administrationem ejusdem; vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 2. *in d.* 4. *n.* 22. & videri possunt dicenda c. sequ. de titulo Eccl. art. 1. n. 8. Ecclesia autem Cathedralis est, in qua Episcopus præsidet, ob cujus quidem Sedem, & Cathedram dicitur Cathedralis: Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in d.* 13. *n.* 3.

Quando plures adsunt Cathedrales unitæ, Officium Dedicationis cujuslibet Ecclesiæ Cathedralis non debet recitari ab universo Clero Diœcesum unitarum, sed in qualibet respectivæ Diœcesi debet recitari de sua propria respectivæ Ecclesia Cathedrali. S. R. C. 8. Martii 1704. in *Viterbien.* apud Caval. *to* 1. & 1. *d.* 12. Episcopus autem recitare debet Officium Dedicationis utriusque, quia ipse vere cujuslibet illius Ecclesiæ Cathedralis Episcopus est, & Beneficiarius. Caval. l. cit. n. 5. An autem Episcopus, quando reperitur in aliquo Oppido suæ Diœcesis ob visitationem, seu aliam ob caussam, possit licite recitare de Dedicationibus Ecclesiarum suæ jurisdictionis, quæ tunc forte ibidem occurrant? affirmative respondendum existimat Caval. ut videbimus cap. seq. art. 1. n. 12.

Cum præscriptum sit, dicendum esse Officium Dedicationis in ipsa die Consecrationis a Clero illius Ecclesiæ, quæ consecratur: dubitatum fuit: utrum Episcopus consecrans, etiam non Ordinarius loci debeat dicere idem Officium de Dedicatione? & proposito dubio S. C. R. responsum fuit: negative quoad præceptum; posse tamen, si velit, ex congruentia. S. R. C. 7. Maji 1746. in *Versavien.*: apud Caval. post finem to. 4. *in append. ad cap.* 1. *de Dedic. Eccl. decr.* 6., & apud Lucium Ferraris in sua Bibliothec. edit. 3. Bonon. *in prima append. pag.* 216. *col.* 1. *fine*.

Clerus alicujus Terræ non tenetur recitare Officium, & Octavam Dedicationis Ecclesiæ Matricis; nisi fuerit ipsius Ecclesiæ servitio, vel commoditati adstrictus, aut in ea aliquod Beneficium, vel tenue possideat; vel Beneficium simplex. S.R.C. 16. Maij 1744. in *Auximana*, apud Caval. *post finem tom.* 4. *in append. ad C. de Patr. vel Tit. Eccl. d.* 7. *Non tenetur*: nec potest recitare &c. ut animadvertit Caval. & constat ex seq. decr. 7

De Titulo, & Consecratione Parochialis Ecclesiæ, quæ non est Cathedralis non debet fieri Officium in die, neque per Octavam a Sacerdotibus, qui non sunt de Clero Parochiali, licet sub eadem Parochia degant. S. R. C. 17. Augusti 1709. in *Bergomen.* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 14. Ecclesia Parochialis est, in qua ministrantur populo Sacramenta, & pabulum verbi divini a Parocho. Caval. in d. 13. n. 4. Itaque Officia Tituli, & Con-

secrationis Ecclesiæ Parochialis non se extendunt ad totam Parochiam, sed intra limites ejusdem Ecclesiæ Parochialis coercita remanent, instar aliarum Ecclesiarum non Parochialium, quarum Titulus, & Dedicatio celebrari tantummodo possunt intra Ecclesias ipsas, seu a solo Clero dictis Ecclesiis addicto, cujusmodi tantummodo censentur Sacerdotes illi, qui in ea Ecclesia choralem obligationem, vel Beneficium assequuntur. vid. Caval. in *cit. d.* 14. *n* 51. 52. & 57. & *tom.* 2. *par.* 2. *c.* 43. *in d.* 2. & 3. Porro etiam universaliter loquendo; *Festum Dedicationis aliarum Ecclesiarum a Cathedrali celebrandum est tantum in ea Ecclesia, ubi consecrationis dies peragitur*. S.R.C. 19. Augusti 1629. in *Alexandrina* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 13. Nisi alicubi vigore particularium Indultorum, aut legitimæ consuetudinis, aliter permittatur: ut Venetiis, ubi celebratur festum Dedicationis Basilicæ Sancti Marci, rubrica tamen dupl. min. die 8. Octobris, etsi non sit Cathedralis; ut refert Caval. in *d.* 18. *n.* 15. quemadmodum Romæ, & per universam Ecclesiam celebratur Dedicatio Basilicæ SS. Apost. Petri, & Pauli die 18. Nov. etsi non sit Cathedralis.

8 Docet autem Caval. festum Dedicationis Ecclesiarum Abbatialium, Collegiatarum insignium, aut Conventualium, quæ ab Episcopi jurisdictione exemptæ, suam ipsæ jurisdictionem quasi Episcopalem in certo Territorio, quod instar Diœcesis est, obtinent, extendi in totum suæ jurisdictionis locum; eo quod sint quasi Cathedrales; & de his etiam debet, inquit, intelligi allegatum Decretum, quandoquidem paris sunt juris Cathedralis, & quasi Cathedralis, & ideo pares debent esse effectus; idque confirmari, testatur, usu quoque omnium Ecclesiarum hujusmodi: ita *d.* 6. *n.* 9. *in d.* 13. *n.* 3.

De Regularibus autem specialiter 9
loquendo notandum est: Regulares teneri celebrare festum Dedicationis Ecclesiæ illius Conventus, in quo morantur, ex Decr. S.C.R. 29. Januar. 1682. *in una Ord. Min. Observ.* apud Caval. to. 1. c. 3. d. 8.

Deinde Regulares degentes in Civitate, in qua est Cathedralis, tenentur recitare Officium Dedicationis illius; ex Decr. S. C. R. 1. Aprilis 1662. approbante Alexandro VII. die 8. ejusdem mensis & anni, apud Caval. tom. 1. c. 1. d. 9., & 5. Maij 1736. apud Caval. d. 10. n. 16., & 29. Januarii 1752. in una Ord. Carmelit. Excalceat. Provinc. Poloniæ ad 1. dub. apud Caval. *to.* 5. *in Collect. recentior. decr.*

Extra Civitatem vero non tenentur; ex Decr. S. C. R. 10. Januar. 1693. *in una Galliarum*; apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 10. & 5. Maij 1736. apud eumdem ibidem n. 16. & 29. Januar. 1752. in *Polon.* apud Caval. *tom.* 5. *l. cit.* Possunt tamen, si velint: Caval. *to.* 1. *c.* 1. *in d.* 10. *n.* 12. *Cum Reverendissimus Episcopus Varmiensis Sacræ Rituum Congregationi exposuerit, quod Fratres Minores Sancti Francisci de Observantia nuncupati, Conventuum existentium in sua Diœcesi, expunxerint ab eorum Calendario festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis Varmiensis, ad cujus celebrationem tenentur ex præscripto Decretorum Sacræ Rituum Congregationis: Sacra Congregatio rescripsit; ut Reverendissimus Episcopus cogeret eosdem Fratres ad celebrationem festi Dedicationis*

suæ

suæ Ecclesiæ Cathedralis ad formam Decretorum; ita decrevit, & servari mandavit 18. *Decembr.* 1756. *in* Varmien. apud Caval. *tom.* 5. *cit. collect. recent. decret.* & in opere Merati *in* 2. *append. decr. Breviar. n.* 538. Cogeret ad celebrationem *ad formam Decretorum*: Hæc est forma Decretorum modo citatorum, quod videlicet obligentur ad celebrationem Regulares degentes in Civitate, in qua est Cathedralis, non item extra Civitatem per Diœcesim.

Quod si in aliqua Civitate festum Dedicationis non sit admodum celebre, & solemne, ita ut celebretur a Clero Sæculari Civitatis sub ritu duplici minori tantum; putat Caval. *c.* 3. *in d.* 13. *n.* 6. ubi hujusce dumtaxat celebrationis usus invaluit, ibidem Clerum Regularem posse excusari ab ejusdem celebratione: ea ductus ratione, quod ibi tale festum non sit admodum celebre, & solemne; quemadmodum hujus defectu solemnitatis, & celebritatis iidem Regulares extra Civitatem excusantur a celebratione Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, ut dictum est; & ut suo loco dicetur, Clerus etiam Sæcularis extra Civitatem non tenetur idem festum cum Octava recolere.

10 Civitas dicitur illa solum, quæ Episcopum habet, ex Bartolo in leg. 2. ff. *de verborum signific̄at.* in fine, & quamvis alicubi aliter accipiatur, itaut plures aliæ nuncupentur etiam Civitates, etsi Episcopo careant, hoc est, quamvis Episcopus ibi non resideat, seu non habeat Cathedralem; nihilominus hic Civitatis appellatione venit utique illa, quæ Episcopum habet, seu in qua Episcopus residet, & est Cathedralis. Suburbia, & alia quæque loca Civitati contigua, atque adnexa, unum & eumdem locum cum Civitate conficere censentur, & ideo Regulares in iisdem degentes, non possunt se extra Civitatem reputare ad effectum se eximendi a celebratione Officii Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis. Caval. *c.* 1. *in d.* 7. *n.* 8. *& c.* 3. *in d.* 6. *n.* 8. *&* 9. *& in d.* 13. *n.* 2. *fine*.

Moniales item degentes in Civitate, in qua est Cathedralis, teneri Officium recitare Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis; declaravit S. R. C. 20. Nov. 1683. in una *Lauden.* & 11. Februar. 1701. in *Tarvisina*. apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 11. *& ibi n.* 2. & 22. Augusti 1744. in *Januen.* Monialium Ord. S. Claræ; in opere Merati *in* 2. *append. ind. decret. Breviar. n.* 474., vid. dicenda c. 7. nu. 19. Itaque quæ dicta sunt de Regularibus degentibus in Civitate, & extra Civitatem, quoad recitationem Officii Dedicationis Ecclesiæ, intelligenda sunt item de Monialibus, sive Prælatis Regularibus, sive Ordinariis locorum subjectis. Porro ea, quæ de Regularibus jura disponunt, & de Monialibus veniunt intelligenda, si sexui, & earum congruant conditioni. Caval. *in d.* 9. *n.* 6. *in d.* 10. *n.* 15. *in d.* 11. *n.* 1. *&* 5. & videri possunt dicta tr. 1. lib. 1. cap. 8. de Lampad. Regul. qu. 8. 11

Clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani institit pro extensione Officii Dedicationis cum Octava Ecclesiæ Majoris, non solum ad Clerum servitio ejusdem Ecclesiæ addictum, & ad Equites, qui tenentur ad horas Canonicas ratione alicujus Beneficii, sed etiam ad omnes alios Religiosos utriusque sexus supradicti Ordinis ubique locorum existentes, etiam extra Melitam; non obstante decreto hujus S. R. C. emanato die 11. *Julii* 1711. 12

1711. (quo hujusmodi extensio prohibita declaratur .) *Et Sacra Rituum Congregatio respondit:* Negative : quoad extensionem ubique locorum : *Die 16. Septembr.* 1730. in una Ordin. Hierosolymitani , seu Melit. apud Caval. *tom.* 1. *cap.* 1. *d.* 10. qui videri potest, si quod eveniat dubium circa intelligentiam hujus Decreti.

13 An possit celebrari Dedicationis Officium Sacelli vere consecrati , si quod sit intra Regularium Claustra, vel in eorumdem Prædiis, cuivis petentis? Affirmant nonnulli, nec improbabile existimat Caval. *to.* 1. *c.* 1. *in d.* 13. *n.* 15.

ARTICULUS II.

Quanam die celebrari debeat festum Dedicationis Ecclesiæ.

14 Annua solemnitas Consecrationis, seu Dedicationis Ecclesiæ celebranda est ipsamet eadem die , qua recurrit, vel alia , quæ in actu Consecrationis fuerit ab Episcopo constituta . Porro *Consecrator Ecclesiæ potest in actu Consecrationis statuere aliam diem pro Anniversario ejusdem Consecrationis* . S. R. C. aliquo ex annis a 1587. in quo erecta Sacrorum Rituum Congregatio fuit a Sixto V. ad 1602. quo cœperunt Decreta describi in Regestis Congregationis ejusdem . Vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in d.* 1. *a n.* 11. *ad* 16. Qui etiam a n. 19. indicat casus , in quibus expedit , statuere aliam diem , pro Anniversaria Dedicatione ; & a n. 25. examinat, in quam diem transferri stabiliter possit ? & in Decr. 2. explicat , quinam hic dicatur Actus Consecrationis , quo fieri posse determinatio prædicta conceditur .

Alias autem animadvertunt communiter Auctores , teste La Croix *l.* 6. *p.* 2. *qu.* 53. §. 5. *n.* 378. non posse sine consensu Sedis Apostolicæ (vel Sacrorum Rituum Congregationis) diem Consecrationis transferri etiam ab illo Episcopo , qui Ecclesiam consecravit . Proculdubio innititur hæc doctrina Decreto Sacræ Congregationis hujus tenoris: *Dedicationis festum extra actum Consecrationis non potest amplius mutari ab Episcopo , inconsulta Sede Apostolica* . S. R. C. 16. Oct. 1604 in *Ariminen.* apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 2. Si tamen alicubi facta sit talis translatio in aliam diem , valere , & manere posse , docet La Croix l. cit. sed contradicit Caval. in cit. d. 2. fine . An autem possit saltem retineri ratione consuetudinis longevæ , adeoque præscriptæ ? vid. eumdem in Decretum Sacræ Congregationis , quod est tenoris sequentis: 15

Dum Episcopus in Consecratione Ecclesiæ non elegerit diem, sed consecravit eam die &c. Mensis &c. Anniversarium Dedicationis debet celebrari in futurum , die , quo hactenus consuetum est celebrari . S. R. C. 20. Novemb. 1662. in *Albiganen.* apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 3. Qui docet: hoc Decretum procedere pro casu Ecclesiæ secundo consecratæ ob defectum primæ consecrationis , atque adeo dum Episcopus in consecratione secunda ejusdem Ecclesiæ non elegerit diem , sed conservavit eam die &c. mensis &c. Anniversarium Dedicationis celebrandum est in futurum , die , quo consuetum est celebrari Anniversarium Dedicationis prioris . 16

Ecclesia Cathedralis Ferentina , cum fuisset pluribus in locis restaurata , & magna in parte renovata , & de illius consecratione signa nullibi apparerent , 17

neque

neque aliæ probationes existerent, adhuc quia in præteritum festum Dedicationis fuerat celebratam, censuit Sacra Rituum Congregatio, non indigere nova consecratione, & statuit Dedicationis festum posse transferri ab Episcopo ad aliam diem fixam amplius non immutandam. S.R.C. 27. Novemb. 1706. in *Ferentina*, apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. Notavimus art. præced. ex hoc decreto haberi: Ecclesias, quarum consecrationis signa nullibi appareant, neque aliæ probationes existant; ex eo solum quod in præteritum Dedicationis festum celebraverint, posse tenere se, ut consecratas, & in usu Anniversarii perseverare; hic autem addimus, atque monemus, easdem præfatas Ecclesias debere Anniversarium celebrare prædictum in die, quo in præteritum celebraverint: facultas enim in recitato Decreto concessa Episcopo Ferentino, Dedicationem prædictæ suæ Cathedralis Ecclesiæ transferendi, fuit particulare Indultum; ut cum aliis animadvertit Caval. l. cit. n. 14.

18 Si autem constet quidem de consecratione Ecclesiæ, sed ignoretur dies quo fuerit consecrata, seu quo fuerit Anniversarium in præteritum celebratum; potest Ordinarius assignare diem pro festi prædicti celebratione, ex Decr. S.R.C. 18. Augusti 1629. in *Alexandrina*, apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 5. cum quo nu. 14. animadvertendum est, semel facta assignatione diei hujusmodi, non esse amplius integrum, ac licitum Ordinario, ad alterius diei assignationem devenire, sed per primum actum hujusmodi expirare potestatem; ad eum penitus modum, quo a Consecratore in actu Consecrationis semel facta mutatione diei pro Anniversatio, non potest amplius extra talem actum eam diem mutare inconsulta Sede Apostolica, quemadmodum fuit superius definitum. Nomine Ordinarii hic venire etiam Prælatos Regulares respective ad suas Ecclesias consecratas, sustinet Caval. l. cit. a n. 18. Si successu temporis innotescat dies, quo recolebatur præfatæ Ecclesiæ dedicatio, nihilominus perseverandum esse in posteriori facta designatione: docet laudatus Caval. a n. 14.

Qu. hic I. Utrum, si dies Dedicationis Ecclesiæ aliquando occurrat in aliquo festo ex solemnioribus, possit, & debeat transferri in aliam diem? 19

℞. Affirmative; per solemniora autem festa profecto veniunt dies, quibus interdicitur a Rubricis celebratio festi cujuslibet; sunt autem Dominica I. Adventus, Vigilia, & dies ipsa Nativitatis Domini, Circumcisio, Epiphania, & dies ejus Octava, Feria IV. Cinerum, Dominica I. Quadragesimæ, Dominica Passionis, Dominica Palmarum; & deinceps usque ad Dominicam in Albis inclusive, Ascensio Domini, Vigilia Pentecostes, & deinceps usque ad Dominicam Trinitatis inclusive, Festum Corporis Christi, Assumptio B.M.V., & generale festum Omnium Sanctorum. Rubr. gen. Brev. *tit.* 10. *de traslat. festor.* n. 1. & *Not. affix. Rubr. Brev. post primam tabell.* de occursu plurium festorum. Item transfertur, si occurrat in Nativitate S. Joannis Baptistæ, in festo SS. Apostolorum Petri, & Pauli, ut suis locis dicetur. Huc facit sequens Decretum: *Quando adest consuetudo in aliqua Diœcesi celebrandi post festum Patroni principalis Ecclesiæ immediate annuam*

annuam Dedicationem propriæ Ecclesiæ in proxima Dominica, si tali Dominica inciderit festum primæ classis, tunc dicta annua dedicatio debebit transferri ulterius in aliam diem non impeditam, etiamsi non sit in eodem mense. S. R. C. 6. Septembr. 1727. in *Fulden.* apud Caval. post finem *tom. 4. in append. ad c. 1. de Dedic. Eccl. d. 2.* Si inciderit festum primæ classis: nonquidem universim, sed ex modo descriptis præferentiam habentibus ad festum Dedicationis: tunc autem transfertur *in aliam diem non impeditam*: adeoque non in alteram Dominicam: quæ animadvertit Caval. loc. cit.

Cum fuerit quæsitum: *An Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis, ad quam Regulares intra eamdem Civitatem constituti sub ritu duplici 2. classis celebrandam tenentur: ultra illius Octavam transferri possit ab iisdem Regularibus, si prima dies alio festo, simulque tota reliqua Octava aliis novem lectionum festis impedita sit? Responsum fuit. Affirmative*. S. R. C. 11. Januar. 1749. *in una Ordinis Excalceat. Sancti Augustini Provinciæ Austriæ* apud Caval. loc. cit. d. 7. *Cum in omnibus Diœcesibus Regni Poloniæ, & Magni Ducatus Lithuaniæ Officio Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis assignata sit dies Dominica in perpetuum, & in eadem Dominica recitatur quotannis; utrum aliquando apud Regulares occurrente in illa Dominica alio festo altioris ritus, vel dignitatis, debeat prædictum Officium Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis apud Regulares transferri in aliam diem non impeditam, etiam ultra duas septimanas; an omitti juxta Decretum Sacræ Rituum Congregationis emanatum in Anno 1683. 20. Martii, & insuper ce ere debeat prædictum Officium Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis Officio solemni alicujus Religionis occurrenti eadem die Dominica sub eodem ritu? Responsum fuit: ad primam ejusdem dubii partem; esse transferendum ad primam diem non impeditam; ad secundam dubii partem: servetur Rubrica X. Breviarii Romani de concurrentia Festorum n. secundo*. S. R. C. 29. Januarii 1752. *in una Ord. Carmelit. Excalceat. Provinciæ Poloniæ*; ad secundum dubium. apud Caval. *tom. 5. in collect. recentior. decret.*

Interrog. I. An festum Dedicationis Ecclesiæ propriæ debeat præferri principali Patrono loci, vel Ordinis, seu Religionis: ac Titulari Ecclesiæ Cathedralis? 20

℟. Affirmat Caval. *tom. 1. c. 1. in d. 13. n. 19.* ubi ait: id esse decisum, videri, per Decretum S. R. C. 23. Junii 1636. in quo primus locus tribuitur Officio Ecclesiæ particularis; secundus Ordinis, vel Religionis; tertius Diœcesis; quartus Nationis; quintus Ecclesiæ universalis. Cæterum hæc procedunt, subdit idem Caval. n. 20. cæteris paribus; si enim in aliquo eorumdem intit major dignitas; quæ dici potest essentialis; sive sit ex festis de quibus loquitur Rubrica *de Concurr. n. 2. Inter Festa*; tunc huic primus deberetur locus (ut etiam significatur in Decreto ann. 1752. supra allegato), & similiter, si aliquis eorumdem soleat celebrari pompa solemniori; ob quam utique causam principalis Patronus Ordinis, ratione majoris solemnitatis, quæ celebrari solet apud Regulares, & apud quos sic celebratur; præferri potest etiam Dedicationi, & Patrono, vel Titulari propriæ Ecclesiæ. Ita Caval. qui etiam videri potest in d. 16. ejusdem c. 1. n. 37. Sed in d. 1. n. 20. non vetat, quod, si Ecclesiæ consecratio

cratio fieret in festo principalis Patroni loci primæ classis, vel Tituli Ecclesiæ; satius, & congruentius foret, ut aliam diem Anniversariæ Consecrationi Ecclesiæ celebrandæ, Consecrator Ecclesiæ designaret in actu Consecrationis.

21 Interrog. II. Occurrente Dedicatione in Dominica privilegiata, in quam diem transferri debet Dedicatio?

℟. Ex Gobat, quem citat, & sequitur La-Croix *lib.9. de Hor. Canon. qu.* 204. §.8. *num.* 1271. transferenda est in Dominicam sequentem, etiamsi in eam incidat festum duplex, quod tamen sit minus dignum; ut diximus *to.* 1.*l.* 3. 13. Jan. art. 1. n. 7., sed vide Caval. *to.* 1. *c.* 1. *in d.* 1. *a n.* 25. & 35. & recole etiam superius dicta num. 19.

22 Qu. II. Si eodem die occurrat festum Dedicationis Ecclesiæ propriæ, & festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis; de qua Dedicatione prius debeat Officium recitari?

℟. De Dedicatione Ecclesiæ propriæ; ita cum aliis Caval. tom. 1. c. 1. d. 13. nu. 18. & quidem conformiter ad plura decreta Sacr. Congreg. Rit.

23 Interrog. Quid? si eodem die occurrat Dedicatio duplicis Ecclesiæ propriæ: ut si quis sit Beneficiarius duarum Ecclesiarum, quarum Dedicatio occurrat uno eodemque die?

℟. Ea die recitare debet de Dedicatione Ecclesiæ, in qua resîdet, & transferat Dedicationem alterius Ecclesiæ propriæ. Si autem in neutra resideat; recitet prius de digniori, vel principaliori. Illa vero Ecclesia dignior reputatur, quæ prius in Diplomate nominatur: ut ex *l. quoties ff. de usufr.* arguit Caval. *tom.* 1. *c.*2. *in d.*4. *n.*49. Quod si per diversa diplomata habita sint Beneficia, & ignoretur, quodnam sit dignius judicandum? præferentiam præstabit antiquitas possessionis juxta regulam 54. Juris in 6. ita idem Caval. l. cit.

Qu. III. Si alicubi ad celebrandam Dedicationem Ecclesiæ sit designata Dominica prima talis mensis e. g. Septembris: utrum hæc erit, quæ prima occurret intra ipsum mensem; vel ea, quæ vicinior Calendis; quemadmodum computari solet juxta Rubricas Breviarii Romani, & explicavimus tr. 2. in Sab. post Dom. 6. Pentecostes? 24

℟. Erit Dominica, quæ prima occurrat intra ipsum mensem. Probatur. Solemnitas Dedicationis Ecclesiæ respicit etiam populum, eique maxime proponitur, ad ejus fidem augendam, pietatem promovendam, reverentiam erga Dei Templum excitandam &c. unde aliqui putant, olim universaliter servatum fuisse etiam in Foro a Populo Christiano Festum Dedicationis Ecclesiæ propriæ sub præcepto: & certe hujusmodi præceptum latum fuit a nonnullis Conciliis particularibus pro particularibus Provinciis. Verum de hac re disputandum erit art. 4. Hic innuisse sufficiat, quantum satis sit ad confirmandam assertionem nostram præsentem. Sed ex una parte, si Festum Dedicationis Templi respicit etiam populum, eique maxime proponitur ob dictas, & similes rationes; convenit, quod ubi Dominica prima mensis sit designata ad hujusmodi festum celebrandum, hæc Dominica prima computetur juxta rationem, qua utitur populus,, & juxta sensum intelligatur ejusdem. Ex alia parte vero populus Dominicam primam mensis computat eam, quæ prima occur-

rit in mense, etsi remotior sit a Calendis, & nomine Dominicæ primæ mensis intelligit eam, quæ prima occurrit in mense. Ergo &c. Et vero si populus rogetur, ac moneatur, ut assistat festivitati annuæ Dedicationis Ecclesiæ, quæ simpliciter recolenda dicatur in Dominica prima talis mensis, proculdubio non accedet ad hujusmodi solemnitatem, & non apparebit nisi in Dominica, quæ prima recurret in ipso mense præfixo; nisi aliter moneatur. Vide, quod in simili documus tr. 1. lib. 3. par. 1. c. 5. de Indulg. menstr. sect. 1. subs. 1. qu. 2. num. 3. & in Octob. par. 1. sect. 4. de Solemnit. Rosar. subs. 1. num. 7.

25 Nota hic, quod cum ex monumentis authenticis consecrata constaret Ecclesia *in Dominica quatuor Temporum post festum Exaltationis S. Crucis*, & factum esset dubium: num ejusdem Anniversarium celebrandum semper foret in Dominica, quæ immediate sequitur Sabbatum quatuor Temporum; an magis in Dominica, quæ quandoque sequitur ad idem festum Exaltationis, sed antecedit quatuor Tempora? Proposito dubio apud Sac. Congreg. responsum fuit: *Dominica quatuor temporum est illa, quæ Sabbatum quatuor Temporum immediate sequitur*. S. R. C. 31. Augusti 1743. in *Aquilejen. in una Ord. Capucinor.*, apud Caval. post finem *tom.* 4. *in append. ad c.* 1. *de Dedicat. Eccles. decr.* 5., & in opere Merati *in* 2. *append. decret. Miss. n.* 876. Animadvertit Caval. eamdem methodum in similibus esse servandam.

ARTICULUS III.

De Horis Canonicis.

Festum Dedicationis propriæ Ecclesiæ est dup. 1. cl. *Rubr. gen. Brev. tit.* 1. *n.* 1. *tit.* 9. *n.* 3. & 5. & in duabus tabell. excerptis ex Rub. Brev. & ex pluribus Decretis S. R. C. 26

Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis in Civitate celebratur sub ritu dupl. 1. cl. nedum in Ecclesia propria, sed etiam in tota Civitate, ubi est Cathedralis. Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in d.* 7. *n.* 7. etiam ab Ecclesiis Sæcularibus exemptis, & Sanctæ Sedi immediate subjectis. Caval. *in d.* 9 *nu.* 5. Etsi non desit aliqua Civitas, in qua Clerus Sæcularis non soleat celebrare Dedicationem Ecclesiæ Cathedralis, nisi tantum sub ritu duplici minori; vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *in d.* 13. *n.* 5.

Per Diœcesim vero Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis celebretur, vel sub ritu duplici 1. cl. vel 2. cl. vel dupl. maj. vel min. prout fuerit solitum, ex Decr. S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.*, apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. & lege ipsum Caval. ibi n. 6.

Regulares tenentur celebrare sub ritu dupl. 1. cl. festum Dedicationis Ecclesiæ illius Conventus, in quo morantur, ex Decr. S. R. C. 24. Januarii 1682. *in una Ordin. Minor. de Observant.* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *d.* 8. 27

Regulares degentes in Civitate, ubi est Cathedralis, tenentur celebrare festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis sub ritu dupl. 2. cl. tantum, ex D.D. S. R. C. 1. Aprilis 1662., approbante Alexandro VII. die 8. ejusdem mensis, & anni, apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 9. & 5. Maij 1736. in *Einsidlen.* apud eumdem Cav. *c.* 3. *d.* 13.

Per

Per Diœcesim vero possunt vel sub ritu d. 2. cl. vel dupl. maj. vel min. prout fuerit solitum; Vid. Caval. *to.* *1. c. 1. in d.* 10. *n.* 14. *&* 16.

Quod si Clerus Sæcularis etiam Civitatis alicubi non teneatur ad celebrandum festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, nisi sub ritu duplici minori: ubi hujusce dumtaxat celebrationis invaluit consuetudo, ibidem nec Regularem Clerum ad illum sub altiori ritu celebrandam teneri, docet Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *in d.* 13. *num.* 6.

Prædicta de Regularibus procedunt etiam quoad Moniales; conformiter ad ea, quæ diximus art. 1. n. 11.

28 Infra Octavam Dedicationis Officium est semid., in die Octava dup. min. *Rubr. gen. Brev. tit.* 7. *n.* 3. *&* 5. Porro Festum Dedicationis Ecclesiæ propriæ celebrandum est cum Octava; ex Rubr. gen. Brev. *tit.* 7. *n.* 1. & pluribus Decr. S. C. R. Jure Can. & Auctorib. a die, quam Episcopus statuerit pro Anniversaria die Consecrationis, seu Dedicationis. Vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in d.* 1. *n.* 37. *&* *in d.* 8. *n.* 3. *&* *c.* 6. *d.* 13. *num.* 95.

Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis in Civitate celebranda est cum Octava, ex Decr. S. R. C. 2. Maij 1619. *in Gonchen*, apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 6. etiam ab Ecclesiis Sæcularibus exemptis, & Sanctæ Sedi immediate subjectis. Caval. in *d.* 9. *n.* 5.

Extra Civitatem vero, seu per Diœcesim Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis celebranda est sine Octava, ex cit. Decr. S. R. C. 2. Maij 1619., etiamsi Ecclesia extra Civitatem non habeat propriam Dedicationem; ex D. S.R.C. 10. Jan. 1693. *in una Galliarum*, apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 8.

Docet Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in decr.* 6. *n.* 9. festa Dedicationum Ecclesiarum Abbatialium, Collegiatarum insignium, aut Conventualium, quæ ab Episcopi jurisdictione exemptæ suam ipsæ jurisdictionem, quasi Episcopalem in certo Territorio, quod instar Diœcesis est, obtinent; in totum suæ jurisdictionis locum similiter extendi: in Oppido quidem, ubi hujusmodi sita sit Ecclesia Abbatialis &c. cum Octava; in Territorio autem sine Octava, ad eum penitus modum, quo dictum est de Festo Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis: quia paris juris, pares sunt effectus: usus quoque id confirmat omnium Ecclesiarum hujusmodi, teste eodem Cavalerio.

Regulares tenentur celebrare Octavam Dedicationis Ecclesiæ illius Conventus, in quo morantur, ex Decr. S. R. C. 24. Januar. 1682. *in una Ord. Min. de Observant.* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *d.* 8. 29

Regulares neque extra, neque intra Civitatem possunt celebrare Octavam Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, ex DD. S. C. R. 1. Aprilis 1662. approbante Alexand. VII. die 8. ejusdem mensis, & anni, apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 9. & 10. Januar. 1693. *in una Galliarum*. apud Caval. d. 10. & 5. Maij 1736. *in Einsidlen.*, apud Caval. c. 3. d. 13.

Moniales Ordinariis subjectæ non debent recitare Officium de Octava Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, nec possunt ad licitum; & tantum tenentur prædictum Officium recitare sub ritu duplici secundæ classis sine Octava. S. R. C. 11. Febr. 1702. *in Tarvisina* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 11., & 22. Augusti 1744. in *Januen.* Monialium Ordinis S. Claræ, in opere Merati

in 2. append. ind. decr. Brev. n. 474. Vide dicenda c. 7. n. 19. Itaque prædicta de Regularibus comprehendunt etiam Moniales, ut supra dictum est.

30 Nota hic: in ipsa die: qua consecratur Ecclesia, Officium Dedicationis incipere a primis Vesperis in die præcedenti. Vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 1. *a n.* 42. Merat. *tom.* 2. *sect.* 8. *c.* 5. *n.* 18.

31 *In die Octava Dedicationis semper sunt repetendæ lectiones in primo nocturno, quæ jam lectæ fuerunt in primo nocturno Officii de ipsomet festo Dedicationis*. S. R. C. 5. Maji 1736. in Einsidlen. apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 21., & 2. Septemb. 1741. in Aquen. apud Caval. *tom.* 2. *par.* 2. *in append. ad c.* 34. *decr.* 3. Itaque si in festo Dedicationis lectæ sint de communi, de eodem erunt in die Octava lectiones primi nocturni; si autem lectæ sint propriæ, & in die Octava legentur eædem: nisi in die octava speciales designentur lectiones in primo etiam nocturno. Vid. Caval. *to.* 1. *l. cit. n.* 3. *&* 7. qui etiam num. 9. concedit posse in tertio nocturno, in die octava, ad varietatem legi lectiones omissas aliqua die infra Octavam, in qua nimirum forte non sit recitatum Officium de die infra Oct.

Nota hic: quando in Officio Dedicationis alicujus Ecclesiæ habetur aliquid proprium, illud retinendum esse, & cætera de communi supplenda. Aliquando autem omnia sunt propria: ut in festo Dedicationis S. Mariæ ad Nives, & S. Michaelis; confer Meratum *tom.* 2. *sect.* 8. *cap.* 5. *num.* 5.

32 *Quando dies Octava Dedicationis impeditur per festum majoris ritus, & in ea occurrat Dominica, vel concurrat in primis, aut secundis Vesperis semiduplex, commemoratio diei Octavæ facienda est ante commemorationem Dominicæ, & semiduplicis cujuscumque occurrentis*. S. R. C. 5. Maji 1736. in Einsidlen. apud Caval. *tom.* 2. *c.* 18. *d.* 2. Sermo est de Dominica non privilegiata. Vid. Caval. *l. cit. n.* 1. & dicta tr. 1. l. 3. 14. Januar. art. 1. num. 25.

Dies Octava propriorum festorum annuncianda est in lectione Martyrologii, saltem si de ea fiat Officium; quo casu annuncietur 1. loco; quod si sola commemoratio habenda sit, annuncietur 2. loco. Vid. Cavaler. *to.* 2. *par.* 2. 37. *in decr.* 2. *n.* 9. *&* 11.

Qu. I. Si festum Dedicationis Ecclesiæ propriæ concurrat cum festo Tituli Ecclesiæ item propriæ; vel Dedicationis, aut Titul. Ecclesiæ Cathedralis; vel principalis Patroni loci: utrum Vesperæ sint dimidiandæ? 33

℟. Ex Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in decr.* 16. *n.* 41. in concursu Dedicationis, & Titularis propriæ Ecclesiæ, si fuerit par utriusque solemnitas, Vesperæ erunt dimidiandæ; Vide dicta tr. 1. l. 3. 24. Junii, art. 1. sect. 2. fine; si autem in solemnitate aderit inæqualitas, solemniori dabuntur Vesperæ; vide dicta 14. Januar. art. 1. n. 20.

In concursu Dedicationis Ecclesiæ propriæ, vel Titularis propriæ Ecclesiæ, & Dedicationis, vel Titularis Ecclesiæ Cathedralis, festa Ecclesiæ propriæ anteponenda erunt his: nisi hæc, & non illa solemniter celebrari contingeret. Si vero neutra solemniter celebrentur, prima habebunt præferentiam ratione solemnitatis, quæ iisdem debita est in Ecclesia propria: etsi ea per accidens careant; confer dicta 14. Januar. n. 23.

In concurrentia Dedicationis Ecclesiæ propriæ cum festo Patroni loci,

ci, Vesperæ integræ Dedicationi dabuntur: nisi Patronus loci majorem in eadem Ecclesia sibi usurpet solemnitatem. Similiter si Patronus loci, aut Titulus Ecclesiæ sit ex digniotibus præ festo Dedicationis juxta Rubr. gen. de concur. n. 2. versu: *Inter festa*. Confer dicta art. 2. n. 20. & dicenda inferius qu. 3. & dicta 24. Junii n. 10. & die 29. ejusdem n. 7.

34 Qu. II. Si cum recitatur Officium Dedicationis unius Ecclesiæ, facienda sit commemoratio Dedicationis alterius Ecclesiæ; pro commemoratione quænam oratio dicenda sit, ad consuetam varietatem?

℟. Clara est Rubrica Breviarii, quæ præscribit pro commemoratione recitare orationem *Deus, qui invisibiliter*. Quæ oratio posita est, tum ut recitetur in ipsa die Consecrationis, & Dedicationis Ecclesiæ, seu ipsa die, qua Ecclesia consecratur, & per Octavam, quæ prima post prædictam consecrationem celebratur; tum ut recitetur in sequentibus Anniversariis, quando varianda sit oratio infra Octavam Dedicationis ob concursum Dedicationis alterius Ecclesiæ; ita Rubrica Breviarii descripta ante prædictam orationem; consonat Decretum S. C. R. quod recitavimus tr. 1. l. 3. 9. Novemb. n. 5.

Ad varietatem vero Antiphonæ. ℣. & ℟. (quæ varianda similiter sunt: Caval. tom. 1. c. 1. in decr. 19. fine:) pro commemoratione in Laudibus Antiphona ℣. & ℟. ex 2. Vesp. Deinde pro commem. in 2. Antiph. ℣. & ℟. ex Laudib. vid. Caval. *to. 2. c. 32. in d. 9. n. 9.* Et est bene animadvertendum, quod jam innuimus, scilicet, Orationem, Antiphonam, ℣. ℟. quæ variantur, adhibenda esse pro ea Dedicatione, de qua commemoratio fiat; ita ut, si recitetur Officium Dedicationis Ecclesiæ propriæ, & fiat commemoratio Dedicationis Ecclesiæ alienæ: Oratio, Antiphona, ℣. & ℟. varianda adhibeantur pro commemoratione Dedicationis Ecclesiæ alienæ; contra vero, si recitetur Officium Dedicationis Ecclesiæ alienæ, etiamsi a Capitulo; & fiat commemoratio Dedicationis Ecclesiæ propriæ: Oratio, Antiphona, ℣. & ℟. varianda, adhibenda sunt pro commemoratione Dedicationis Ecclesiæ propriæ; ut animadvertit Cavaler. *tom. 1. c. 1. in d. 19. n. 1. 3. & 7.* eruitque ex Rubr. 9. *de commem.* n. 8., & ex Decr. S. C. R. quod nos dedimus 9. Novemb. n. 5. & videri possunt dicta 14. Januar. n. 32. fine, & die 23. Julii num. 2. & die 11. Novembr. n. 5. Si vero daretur casus, quo faciendæ essent plures commemorationes Dedicationum Ecclesiarum: quid faciendum ad varietatem Orationum in Officio, & Missa? vide Caval. l. cit. a n. 8. ad 13.

Qu. III. Si Octava Dedicationis 35
Ecclesiæ occurrat simul cum Octava Patroni loci, vel Tituli Ecclesiæ, de quanam Octava habendum erit Officium?

℟. De Dedicatione haberi debere Officium, docet Gavantus *in Rubr. Brev. sect. 3. c. 8. n. 7.* quia, inquit, ex D. Thoma festivitas, atque adeo Octava Dedicationis est dignior. Idipsum cum Merato docet Caval. *to. 1. c. 1. in d. 13. n. 19. & in d. 16. a n. 29. & in d. 22. n. 12.* Esse autem digniorem, Gavantus probat ex eo, quia secundum Divum Thomam in festo Dedicationis Ecclesiæ recoluntur beneficia toti Ecclesiæ collata, quæ superant beneficia cuivis Sancto donata, quæ in ejusdem festo celebran-

(alias per errorem 28.) Similiter si celebretur extra Cathedralem Missa Dedicationis illius ab iis, qui non sunt de Cathedrali, sed tenentur, vel possunt de Dedicatione recitare prædicta, secundum ea, quæ docuimus art. 1. ut laudatus sustinet Guyetus apud Caval. l. cit. Tum quia assignatur universaliter *Credo* in Missa Dedicationis Ecclesiæ Salvatoris, & SS. Apost. Petri, & Pauli; tum quia ex Innocentio III. lib. 2. c. 51. in Missa Dedicationis Ecclesiæ dicitur *Credo*, eo quod meminit, nominatque *Sanctam Ecclesiam*; confer Meratum tom. 1. par. 1. tit. 11. n. 8. Porro mentio, quæ fiat in Symbolo festi cujus Missa celebratur, est ex rationibus una, propter quas solet in Missa Symbolum recitari; confer dicta in Fer. V. Cœnæ n. 138. Quæ causa valet æque pro omnibus, seu quibuslibet Ecclesiis, quarum Dedicationis Missa dicatur.

38 Tacetur autem in secreta parenthesis, seu prætermittuntur verba, quæ intra parenthesim continentur, quoties Missa Dedicationis Ecclesiæ etiam propriæ legatur extra ipsam Ecclesiam, cujus Anniversarium celebratur. *Rubr. Miss. hic*.

Si cum celebratur Missa Dedicationis unius Ecclesiæ, facienda sit commemoratio Dedicationis alterius Ecclesiæ; pro commemoratione, ad consuetam varietatem, adhibeatur Oratio, seu Collecta, ac Secreta, & Postcommunio, quæ in Missali assignantur pro Missa Dedicationis in ipsa prima die, in qua Ecclesia dedicatur, seu consecratur, primaque ejusdem Octava: quemadmodum pro commemoratione in Officio diximus art. præced. num. 34. Monet autem La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 64.* §. 15. *nu.* 461. omittenda esse ea, quæ soli primæ conveniunt. Sed in Oratione, seu Collecta nihil est, quod omittatur tamquam singulariter proprium Dedicationis primæ: ut facile legenti patebit; similiter nec in Secreta; in Postcommunio fortasse verba illa: . . . *quem nomini tuo indigni dedicavimus*: videri possunt soli convenire Ecclesiæ primæ; & in hac suppositione prætermittenda utique forent verba præfata, quoties ea Postcommunio adhiberetur pro commemoratione in casu prædicto. Si vero daretur casus, quo faciendæ essent plures commemorationes Dedicationum Ecclesiarum, undenam ulterior petenda varietas? artic. præcedenti n. 34. remisimus ad Caval. l. ibi cit. In ipsa autem die, qua consecratur Ecclesia, ad Missam spectantia videri possunt apud eumdem Caval. *to. 1. c. 1. in decr. 1. a num.* 50. Merat. *to. 1. sect. 8. c. 5. fine*.

In Missa Dedicationis Ecclesiæ pa- 39
rament. color albus, ex Rubr. gen. Miss. tit. 18. n. 2. nam Ecclesia virgineo nomine nuncupatur, juxta illud Apostoli: *Despondi enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo.* 2. *ad Cor.* 11. 2. De qua Sponsus ait in Canticis: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* *Cantic.* 4. Ita Durandus *in Ration. Divin. Offic. lib.* 3. *c.* 18. *n.* 3. Gavant. *in Rubr. Miss. par.* 1. *tit.* 18. *n.* 2. *lit. x.* Profecto in festis Virginum non Martyrum adhibetur color albus, ad significandam ipsam Virginitatem, & puritatem, quæ nitori, & albedini sicut & albis liliis comparatur.

Qu. hic: Utrum in Festo Dedi- 40
cationis Ecclesiæ propriæ sit obligatio audiendi Missam? quod est, quærere: an Festum Dedicationis Ec-

Ecclesiæ sit servandum ex obligatione gravi in Foro?

℞. In unoquoque Oppido esse ex præcepto observandum diem Dedicationis Templi ejus, censuit Specul. *in summ. tit. de Fer.* §. 1. *ex C. Pronunciandum*. 1. *dist.* 3. *de. Consecr.* ubi inter Festa observanda proponitur *Dedicatio cujusque Oratorii*. Item in Concilio Oxoniensi in Anglia celebrato anno 1222. in principio inter festa observanda proponitur *Festum Dedicationis cujuslibet Ecclesiæ in sua Parochia*. Rursus in Concilio Magunt. sub Carol. c. 36. lata fuit lex, servandi ut festivam Templi Dedicationem, his verbis: . . . *& illas festivitates Martyrum, vel Confessorum observare decrevimus, quorum in unaquaque Parochia sancta Corpora requiescunt; similiter etiam Dedicationem Templi*.

Verum his non obstantibus, dicendum est, non esse obligationem gravem universalem observandi ut festivam in foro Dedicationem Ecclesiæ propriæ. Constat primo ex consuetudine: non enim apparet hujusmodi consuetudo universaliter obligans. Secundo ex Constitutione Urbani VIII. incip. *Universa*, in qua recitantur omnia, & singula festa ex obligatione gravi servanda, nulla autem sit mentio Dedicationis Templi proprii cujuslibet loci; Vid. Caval. *Comment. in Decr. S. C. R. to.* 2. *c.* 13. *& in decr.* 16. *n.* 17.

Ad rationem in contrarium ductam *ex C. Pronunciandum*, respondet Joannes Andreas, Antonius, & Abbas *in C. ult. de fer.* dicendo: in citato jure sermonem esse solum de Officio Dedicationis, non item de obligatione totius Populi; quia esset dura obbligatio. Hanc interpretationem amplectitur Quintanadvenas, sed ea non placet Patri Suarez *tom.* 1. *de de Relig. tr.* 2. *lib.* 2. *c.* 11. *n.* 3. quia textus ille a principio incipit: *Pronunciandum est laicis, ut sciant tempora Feriandi per annum*.... & infra *Feriandi vero per annum isti sunt dies*. Et postea consequenter eodem modo omnes enumerat; & ideo difficile creditu est, inquit Suarez, in illo solo die sermonem esse de Officio Clericorum.

Alii itaque aliam aggrediuntur viam solvendæ difficultatis prædictæ, concedendo in allegato *C. Pronunciandum*, fuisse quidem impositum præceptum servandæ Dedicationis Templi; verùm hujusmodi præceptum fuisse, dicunt, deinde revocatum ex ipso jure communi; enimvero *in cap. ult. de fer.* non recensetur Dedicatio Templi, adeoque censenda est, revocata fuisse obligatio servandi illam in foro a laicis, & ita significat Azorius *Institut. moral. par.* 2. *lib.* 1. *c.* 25. *qu.* 7. Sed neque hanc alteram responsionem approbat Suarez, & merito quidem; verba enim illa allegati Capitis *Pronunciandum*, si vim universaliter obligandi aliquando habuissent, id fuisset ex eo, quod illa Constitutio esset alicujus Pontificis, vel Concilii Generalis. Neutrum. Ergo non potuerunt unquam universaliter obbligare. Major patet. Minor constat: illud enim est Hattonis Basileensis Capitulum; etsi Suarez dixerit, ea verba desumpta esse ex quodam Concilio particulari, nimirum ex Concilio Lugdunensi, cui quidem inscribuntur a Gratiano: & ita non potuit, inquit Suarez, lex illa per se constituere jus generale, sed particulare talis loci; neque etiam est extensum illud jus per consuetudinem, nam potius, ut supradictum

est

est, communi usu, & regulariter talis Dedicationis dies non servatur in foro. Sic igitur solvitur illa ratio in contrarium ducta ex *C. Pronunciandum*; Et responsione simili soluta manet ratio similis petita ex auctoritate, seu Statuto Concilii Oxoniensis, & Maguntini: fuerunt videlicet Concilia particularia, atque adeo non potuerunt universalem Ecclesiam obligare.

ARTICULUS V.

De Functionibus Pontificalibus.

41 In Festo Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis Functiones Pontificales absente, vel impedito Episcopo, spectant ad primam Dignitatem. Vid. dicta 6. Januarii n. 43.

ARTICULUS VI.

De Indulgentiis.

Episcopus in prima Dedicatione Ecclesiæ potest dare Indulgentias unius anni; in sequentibus autem Anniversariis Dedicationis festivitatibus in perpetuum potest impertiri consuetam Indulgentiam dierum quadraginta. La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 181. §. 6. *n.* 1319. ubi etiam *qu.* 317. §. 15. *n.* 2189. examinat: an Episcopus Heldesiensis consecrans Ecclesiam in Diœcesi Monasteriensi, possit Ecclesiæ consecratæ concedere Indulgentias? Et respondet, affirmative, quia Episcopus Monasteriensis committens consecrationem, etiam committit potestatem concedendi Indulgentias: vult enim ab ipso observari Rubricas Pontificales, quæ expresse mandant, in fine promulgari Indulgentias. Imo supposita facultate Episcopi, ut alius consecret Ecclesiam in sua Diœcesi, jus ipsum in Pontificali expressum tribuit consecranti potestatem concedendi Indulgentias. Ita La-Croix. 42

CAPUT V.

DE FESTO TITULI ECCLESIÆ.

Agitur Articulis V.

ARTICULUS I.

A quibusnam celebrari debeat festum Tituli Ecclesiæ cum Officio, & Missa.

1 TITULUS Ecclesiæ hic est ille Sanctus, vel Res, sub cujus nomine, seu Titulo fundata est, & vulgo denominatur Ecclesia, v. g. SS. Salvatoris, S. Bartholomæi. S. Crucis, & similium. Vid. Baron. in not. Martyrol. 26. Julii. Gavant. *in Rubr. Brev. sect.* 8. *c.* 5. *n.* 1. Merat. ibi n. 3. Caval. *Comm. decr. S. C. R. tom.* 1. *c.* 2. *in præliminar, & eod. cap. in d.* 3. *n.* 7. Titulus Ecclesiæ solet etiam vocari *Patronus Ecclesiæ*; vid. Caval. cit. c. 2. in præliminar. a n. 5. Declaravit S. C. R. 28. Octobr. 1604. quod Titulus antiquus Ecclesiæ mutari non potest a Confraternitate. apud Lucium Ferraris *in Bibliot. edit.* 3. *Bonon. V. Resol. SS. CC. in priori indic. n.* 74. Porro Titulus Ecclesiæ nonnisi nova accedente Ecclesiæ Dedicatione mutari potest, vel ipsi adjici novus. Caval. cit. c. 2. in d. 5. nu. 26. Et quamvis sæpe contingat, ut etiam aliunde Ecclesiæ titulus varietur, saltem apud vulgum, & a nomine alterius Sancti nuncupetur, eo tamen casu hujusmodi Sanctus, a quo Ecclesia nomen accepit, sive relicto, sive retento priori Titulo, potius dicendus est Patronus Ecclesiæ, quam Titulus ejusdem; vid. Caval. loc. cit. n. 19. & 26. ac dicenda c. 7. art. 5. n. 25. §. *Unde similiter nota*. Est etiam hic animadvertendum: quod *absque Pontificis Indulto non licet assumere in Titulum Ecclesiæ Beatum nondum canonizatum; Titulus autem sic assumptus debet supprimi, & alius pro eo de Sancto Canonizato substitui*. S.R.C. 23. Januar. 1740. apud Caval. *to.* 2. *par.* 2. *c.* 45. *d.* 10. quod inseruit d. 8. n. 3. Hoc autem intelligendum est de Beatis, qui cultum non habeant ab immemorabili. Item de Beatis electis in Titulum Ecclesiæ post Decretum S. C. R. 23. Martii 1630. de electione Sanctorum in Patronos, quod dabimus c. 7. art. 1. Vid. Caval. tom. 1. c. 2. in d. 1. n. 44. In quo differat Canonizatio a Beatificatione explicavimus tr. 1. c. 2. de celebr. Miss. quotid. qu. 16. n. 53.

De Patrono, seu Titulari Ecclesiæ debet fieri Officium a Clero eidem adscripto, etiamsi Ecclesia non fuerit consecrata, sed tantum benedicta; 2

cta; ex Decreto S. C. R. 21. Junii 1710. *in una Cappuccinorum Provinciæ Lugdunen.* apud Caval. *to.* 1. *c.* 2. *d.* 3. Qui ibi nu. 22. & dubb. sequ. explicat, ad quæ loca sacra hic extendatur nomen Ecclesiæ, de cujus Titulo celebrandum est festum: Quinam vero hic censeatur, & sit Clerus præfatæ Ecclesiæ adscriptus? explicavimus cap. præc. de Dedic. Eccl. art. 1. n. 7.

3 De Titulari Ecclesiæ Cathedralis faciendum est tam per Civitatem, tam per Diœcesim; ita pluries declarasse S. C. R. testatur Caval. *to.* 1. *c.* 2. *in d.* 2. *n.* 9. vide rursus eumdem *post finem to.* 4. *in append. ad c.* 2. *de Patrono, vel Titulo Eccl. d.* 3. *c.* 4.

4 *Parochus duarum Ecclesiarum unitarum debet de ambarum Titulari recitare Officium juxta Rubricas, maxime si Ecclesiæ sint peræque unitæ.* S.R.C. 5. Julii 1698. in *Collen.* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 2. *d.* 4. Hujusmodi igitur Parochus debet de utroque Titulari recitare juxta Rubricas, hoc est, sub ritu dupl. 1. cl. cum Octava. Caval. l. cit. nu. 3. etiamsi unio prædicta non sit perpetua, sed temporalis, seu ad ritum illius, cui conceditur. Id. num. 4.

Idipsum dicendum de Beneficiario habente plura Beneficia unita, dummodo talia Beneficia ejus sint rationis, ut possint habere juxta Rubricas cultum Patroni, cujusmodi sunt Beneficia, quæ pro Titulo Ecclesiam habent; vid. Caval. n. 12. & dub. seq.

Ex eodem Caval. autem n. 15. allegatum Decretum, & prædicta patiuntur hanc limitationem, videlicet, quod si quis ex Parochis, vel Beneficiariis habentibus plures Ecclesias, vel Beneficia unita, adstrictus foret Choro particularis alicujus Ecclesiæ; deberet, illius Choro se conformare tum in publica, tum in privata recitatione Officii, & abstinere a Titularibus propriarum Ecclesiarum. Si tamen prædictus Beneficiarius præsens adesset in festo solemni principali Ecclesiæ, cujus Beneficium possidet, posset tum in Choro illius, tum privatim de eo recitare, & sic proprio penso satisfacere; sed statim redire deberet ad Officium Chori, cui interesse tenetur; hoc est in sequentibus diebus deberet se conformare Choro illius Ecclesiæ, cui adstrictus est.

Parochorum nomine, ad effectum recitandi de Titulari propriæ Ecclesiæ, & etiam aliarum eidem unitarum, veniunt nedum illi, quorum Parochia Beneficium est; sed etiam favorabili appellatione, qui Parochi mercenarii sunt, amovibiles, ac ad tempus conducti. Caval. n. 16.

Si una Ecclesia alteri Ecclesiæ subjiciatur accessorie, Clerus Ecclesiæ principalis debet recitare de Titulo Ecclesiæ accessorie subjectæ, & viceversa. Vid. Caval. in cit. d. 4. n. 8. 9. & 11. Contra vero si una Ecclesia ita uniatur alteri, ut utraque maneat, sicut erat ante unionem, in suo statu, & honore, & solum dicantur unitæ, eo quod unus & idem sit utriusque Rector. Vid. Caval. l. cit. n. 1. & 10. & infra monellimus n. 10. 5

6 De Titulari Ecclesiæ recitare tenetur is, cui beneficium aliquod integre commendatum veniret quo ad totam administrationem, etiamsi commissio hujusmodi, seu commendatio Ecclesiæ non sit erecta in titulum Beneficii, neque in perpetuum conferatur. Caval. n. 17.

7 De Titulo Ecclesiæ recitare tene-

ri, videntur etiam Coadjutores illi, qui ab Episcopis, vel aliis Superioribus dantur Parochis senibus longo morbo laborantibus, vel alia de causa impotentibus ad proprium munus exequendum; iisdem assignata congrua fructuum portione, & Ecclesiæ cura plene commissa. Caval. n. 20.

8 De Titulo Ecclesiæ recitare tenentur ii, quibus cura alicujus Ecclesiæ integre commendatur, quoad spiritualem administrationem ejusdem; si aliunde ad Officium Divinum adstringantur; hinc, qui v.g. Hospitali, vel alteri pio simili loco præficerentur causa administrandi Sacramenta, & alia peragendi, quæ ad jurisdictionem attinent spiritualem; de Titulari, & Dedicatione Ecclesiæ ejusdem Officium facere possent, tametsi adnexorum bonorum temporalium administrationem non haberent, sed hæc adhuc apud Sæculares personas resideant. Nec officit, quod sint Stipendiarii, & amovibiles, dummodo cura, ut supra, sit ipsis reipsa commissa, quia pro eo tempore sunt vere Rectores, & eorum est Ecclesia propria. Idipsum dicendum venit de quibuscumque aliis, in quibus est eadem, vel similis ratio. Caval. n. 23. Porro Ecclesia dicitur *propria*, vel ratione Beneficii, quod habeatur in ea: vel ratione Chori, quocumque modo quis sit adstrictus: vel ratione habitationis, ut est in Regularibus, de quibus infra dicemus: vel ratione Præfecturæ, seu curæ integre commissæ, & plenarie commendatæ modo prædicto. Vid. Caval. n. 22.

Hujusmodi vero minime sunt Cappellani etiam majores, & primarii Monialium, quamvis ad Sacramenta illis ministranda sint designati; unde non possunt de Titulo, aut Dedicatione Ecclesiæ Monialium recitare. Vid. Caval. *n.* 47. *& to.* 2. *par.* 2. *c.* 43. *in d.* 3. *a n.* 5.

Si occurrant eadem die duo Tituli duarum Ecclesiarum propriarum; recitandum de Titulo, in quo habetur residentia: si hæc in neutra habeatur, recitetur de digniori: & observetur, si opus est, in eorum præcedentia etiam diversitas Ordinis Hierarchici. Vid. Caval. n. 49. 9

In Titulo, & Consecratione Parochialis Ecclesiæ, quæ non est Cathedralis, non debet fieri Officium in die, neque per octavam a Sacerdotibus, qui non sunt de Clero Parochiali, licet sub eadem Parochia degunt. S. R. C. 17. Augusti 1709. in *Bergomen.*, apud. Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 14. & 15. Sept. 1742. in *Tridentina*. apud Caval. *post fin. tom.* 4. *in append. ad c. Patron. vel Titul. Eccl. d.* 6. Nec si duæ Parochiæ sint invicem æque principaliter unitæ, Clerus unius Parochiæ poterit recitare de Titulo, & Consecratione alterius, quamvis id liceat Parocho, ut supra dictum est. Caval. *tom.* 1. *c.* 2. *d.* 4. *n.* 10. 10

Celebrari non potest per totam Civitatem, vel Diœcesim, etiam de cujuscumque Ordinarii auctoritate, festum cum Officio, eo quod in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, vel Abbatialis, aut aliqua Reliquia; sed tantum in Ecclesia ipsius Sancti Titularis, seu ubi asservatur corpus, aut insignis Reliquia, & non alibi. S.R.C. 8. Septemb. 1628. apud Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *d.* 2. qui ibi n. 12. notat: non esse hic sermonem de Ecclesiis Abbatialibus, Collegiatis insignibus, aut Conventualibus jurisdictionem quasi Episcopalem habentibus; De iis enim quoad extensionem Tituli 11

Eccle-

Ecclesiæ discurrendum esse, docet, similiter, ac quoad extensionem Dedicationis earumdem Ecclesiarum hujusmodi, diximus cap. præced. art. 1. n. 8. Itaque, ut etiam ibi n. 7. diximus: Officia Tituli, & Consecrationis Ecclesiæ Parochialis non se extendunt ad totam Parochiam, sed intra limites ipsius Ecclesiæ Parochialis coercita manent; instar aliarum Ecclesiarum non Parochialium, quarum Titulus, & Dedicatio celebrari tantummodo possunt intra Ecclesias ipsas, seu a solo Clero præfatis Ecclesiis addicto: cujusmodi solum veniunt hic Clerici illi, qui in ea Ecclesia Choralem obligationem habent, vel beneficium assequuntur; vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 1. *in d.* 14. *n.* 51. 52. & 57., & *tom.* 2. *par.* 2. *c.* 92. *in d.* 2. & 3.

12 *Episcopus, quando reperitur in aliquo Oppido suæ Diœcesis ob visitationem, seu aliam ob causam, potest licite recitare Officium Sanctorum, de quibus ex forma Rubricarum, seu ex concessione Sacræ Congregationis, eo quod sint Patroni, seu Titulares, in iisdem Oppidis recitatur, & sic præcepto de recitando Officio satisfacit*. S. R. C. 19. Martii 1643. apud Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 5. Ex vi laudati Decreti etiam de Anniversaria solemnitate Dedicationis Ecclesiæ, si occurrat, in dicto casu posse Episcopum recitare existimat Caval. l. cit. n. 6. quinimo & de solemnibus quibuscumque festis, quæ inibi celebrentur.

Per *Patronos* autem veniunt Patroni loci, & per *Titulares* Ecclesiæ primariæ, vel quarumcumque Ecclesiarum, quæ ibi solemniter celebrarentur; quinimo & Patroni, aut Titulares, nedum principales, sed etiam minus principales, qui item assolent esse solemnes; favores etenim sunt ampliandi; Ita Caval. l. cit. nu. 7. licet c. 7. de S.S. Patronis. loc. art. 4. fine, notavimus ex declaratione S. R. C. 15. Sept. 1691. nomine *Patroni* simpliciter venire Patronum Principalem tantum.

Supra laudatum Decretum favet etiam Abbatibus, qui jurisdictionem quasi Episcopalem in sibi subditam obtineant Diœcesim; Caval. nu. 11. Favet etiam Archiepiscopis Provinciam pro visitatione obeuntibus, non item si alia de causa in eadem reperirentur. Id. ibidem.

Idem vero Decretum nequaquam favere Episcopis relate ad Ecclesias Regularium: ad dicendum inclinat Caval. n. 15. quod enim ratione jurisdictionis Episcopis licet, (quemadmodum est concessio præsens) iisdem defectu jurisdictionis evadit illicitum. Hæc autem jurisdictio Episcopis deest relate ad Ecclesias Regularium. Idipsum existimat relate ad Ecclesias Monialium, etiam sibi subjectarum, quia, inquit, jurisdictio, quam in Monialium habent Ecclesias, non est ordinaria, sed delegata. Idipsum vult esse dicendum relate ad Ecclesias Sæculares exemptas ab Ordinarii jurisdictione.

Denique quoad Episcopum etiam spectat; Episcopus duarum Ecclesiarum unitarum debet recitare de Titulari utriusque suæ Ecclesiæ Cathedralis, quemadmodum de earumdem Dedicatione docuimus cap. præced. art. 1. n. 6. & animarvertit Caval. *to.* 1. *c.* 1. *in d.* 12. *n.* 5.

Deinde quoad Regulares, hi tenentur celebrare festum de Titulari Ecclesiæ illius Conventus, in quo morantur; ex Decr. S.C.R. 24. Januar. 1682., apud Caval. *to.* 1. *c.* 3. *d.* 8. 13

Re-

Religiosi tenentur celebrare festum de Titulari Ecclesiæ Cathedralis, ex D.D. S.C.R. 24. Januar. 1682. apud Caval. *to.* 1. *c.* 3. *d.* 8. *&* 20. Martii 1683. & 2. Novemb. 1683. apud Caval. *l. cit. num.* 9. Et quidem de prædicto Titulari Cathedralis tenentur iidem recitare etiam per Diœcesim. Caval. l. cit. n. 12.

Prædicta de Regularibus, intelligendà quoque sunt de Monialibus, sive Prælatis Regularibus subjectis, sive etiam Episcopis; vid. Caval. *l. cit. num.* 25. & decretum dandum c. 7. num. 19.

De Titulis Cappellarum, quas intra claustra habent Regulares, si sint benedictæ, celebrari posse cum Officio, & Missa, docent Caval. to. 1. c. 2. in d. 3. n. 23. & alii apud ipsum c. 1. in d. 13. n. 12.

14 De Titulo autem Ecclesiæ dirutæ, quæ amplius non existit, celebrari non amplius posse: argue ex simili, quod de Dedicatione Ecclesiæ dirutæ, seu cujus consecratio amplius non existeret; cap. præced. art. 1. n. 5. docuimus cum Caval. qui similiter hic discurrendum esse vult. in cit. d. 3. num. 15.

15 Festum Tituli Ecclesiæ non esse per se de præcepto in foro colendum, cum non recenseatur ab Urbano VIII. in sua Constit. *Universa*, de observatione festorum de præcep. docet idem Caval. *tom.* 2. *c.* 13. *in d.* 16. *n.* 17.

ARTICULUS II.

De Horis Canonicis.

16 FESTUM Tituli Ecclesiæ est d. 1. cl. *ex Rubr. gen. Brev. tit.* 1. *nu.* 1. *tit.* 9. *n.* 3. *& ex duab. tabell. excerpt. ex Rubr. gen.* & plurib. Decr. S.C.R. Infra Octavam Officium est semid. in die Octava dup. min. *Rubr. gen. tit.* 7. *n.* 3. *&* 5. Porro festum Tituli Ecclesiæ celebrandum est cum Octav. *Rubr. gen. tit.* 7. *n.* 1. ex plur. Decr. S. C. R.

17 *De Patrono, seu Titulari Ecclesiæ debet fieri Officium sub ritu duplici primæ classis cum Octava a Clero eidem adscripto, etiamsi Ecclesia non fuerit consecrata, sed tantum benedicta.* S. R. C. 21. Junii 1710. *in una Capuc. Provinciæ Lugdunen.* apud Caval. 10. 1. c. 2. d. 3. Et cæteri, quos art. præc. docuimus, debere recitare de Titulo Ecclesiæ propriæ, vel ratione Præfecturæ, vel Beneficii &c. debent recitare sub ritu dupl. 1. cl. cum Octava. Et quidem Beneficiatus quilibet habens Ecclesiam, quæ est Titulus Beneficii, licet apud eam non resideat, debet tamen festum ejusdem colere uti primæ classis, & cum Octava. Gavant. *in Rubr. Brev. sect.* 3. *c.* 12. *nu.* 18.; vide tamen dicta art. præced. nu. 4. De Titulari Ecclesiæ Cathedralis recitandum est ritu dupl. prim. cl. cum Octava per Civitatem, & Diœcesim a Clero Sæculari; ex Decr. S. C. R. 2. Septembr. 1741. *in Aquen.* & 4. Septembr. 1745. *in Pernambucen.* apud Caval. post finem *tom.* 4. *in append. ad c.* 2. *de Patron. vel Titul. Eccl. d.* 4. *&* 5. videri etiam potest idem *tom* 1. *c.* 3. *in d.* 8. *n.* 11. *&* 12.

18 Etiam Religiosi tenentur celebrare sub ritu dupl. 1. clas. & cum Octava festum de Titulari Ecclesiæ illius Conventus, in quo morantur; ex Decr. S. C. R. 24. Januar. 1682. apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *decr.* 8.

Item Regulares tenentur celebrare sub ritu dupl. 1. cl. festum de Titul. Eccl.

Eccl. Cathedralis; ex Decr. S. C. R. 24. Januar. 1682. apud Caval. *c.* 3. d. 8. item per Diœcesim. Caval. *l. cit. n.* 12.

Etsi vero Regulares teneantur celebrare festum Titularis Ecclesiæ Cathedralis, non possunt tamen celebrare Octavam ejusdem; juxta pluries resoluta a S. C. R. apud Caval. *loc. cit. n.* 14. *& in d.* 9. *n.* 10. *& to.* 2. *c.* 43. *d.* 19. quod inseruit *d.* 15. *n.* 5.

Prædicta intelligantur procedere quoque de Monialibus, etiam Ordinario subjectis; vid. Caval. *in cit. d.* 8. *n.* 25., *& in d.* 10. *n.* 6. & Decretum dandum c. 7. n. 19.

19 Dies Octava propriorum festorum annuncianda est in lectione Martyrologii, saltem si de ea fiat Officium, quo casu annuncietur primo loco; quod si sola commemoratio habenda sit, annuncietur 2. loco; vid. Caval. *to.* 2. *par.* 2. *c.* 37. *in d.* 2. *n.* 9. *&* 11.

Quid faciendum in occursu dupl. prim. clas. & Tituli Ecclesiæ, vel Tituli Ecclesiæ propriæ, & Cathedralis? vid. Merat. *to.* 2. *sect.* 3. *c.* 9. *n.* 3. *post. tabell. de concur.* §. *exposita tabella*. In occursu autem Titul. Eccl. & Patroni loci, uter transferendus? dicemus c. 7. n. 42.

20 Qu. hic: Si Titularis habeat in Breviario Officium una cum aliis Sociis, num separandi sint Socii, & alia die de illis recitandum? & quonam ritu? & quomodo? & quid? si Socii non occurrant eadem die in Calend. Rom.

℟. His quæsitis satisfaciemus c. 7. ubi de SS. Patronis art. 5. qu. 5. atque ibidem: eadem qu. 1. §. *Unde similiter nota*: dicemus, quid faciendum; ubi Ecclesia plures habeat Titulares?

21 Nota hic primo: quando facienda sunt suffragia communia, præter commemorationem principalis, seu principalioris Patroni Loci, faciendam esse etiam commemorationem Patroni, seu Titularis Ecclesiæ propriæ ante, vel post commemorationem Patroni Loci pro dignitate illius; (si vero sint dignitatis æqualis quinam sit præferendus? vid. Merat. *tom.* 2. *sect.* 5. *c.* 18. *n.* 9.) & si plures sint Titulares, fiat commemoratio de principaliori, vel de omnibus Titularibus quidem, sed ad modum unius: (si plures sint Titulares, quorum festum celebritate unica simul soleat celebrari:) erit autem principalior, qui Ecclesiam absolute, vel prius denominat; vid. Caval. *to.* 1. *c.* 3. *comment. in decr.* 8. *S. R. C.* & videri possunt dicta 3. Decembr. art. 1. n. 2. Si quis ultra pensionem, aliquod licet tenue beneficium habeat, Titulus beneficii in suffragiis commemorationem assequetur, nullam Titulus pensionis, etsi hic illo foret dignior, quia cum unius dumtaxat, & principalioris suffragium sit faciendum, principalior Titularis censetur, qui Titulus est Beneficii, quam qui pensionis; ita Caval. *tom.* 2. *par.* 2. *c.* 43. *in d.* 4. *n.* 10. Qui autem plura habet beneficia, & Ecclesiarum Titulos, adhuc non debet facere commemorationem, nisi de digniori, vel de eo, apud quem residet, vel si pares sint Ecclesiæ, de eo, de quo magis libuerit, ut sustinet Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *comm. in decr.* 8. a. 51., similiter ex eodem *n.* 52.

Etsi quædam sint Ecclesiæ, quæ nedum sui Tituli festum cum Octava celebrare possunt, & debent, sed etiam festa Titulorum aliarum Ecclesiarum adnexarum, & dependentium, ut diximus art. præced. adhuc

huc tamen non debent de omnibus Titulis suffragium facere, sed solum de Titulo, apud quem Clerus residet: Clerus Ecclesiæ principalis de Titulo Ecclesiæ principalis; Clerus Ecclesiæ subjectæ, & accessorie annexæ principali, de Titulo, non Ecclesiæ principalis, sed suæ ipsius Ecclesiæ inferioris: quia respectu sui est proprior, & principalior. Qui vero non sunt de Clero Parochiali, sicuti non tenentur ad Officium, & Octavam Titularis Parochiæ, sub qua degunt, quemadmodum dictum est art. præced. n. 10. ita nec ad ejusdem suffragium. Caval. to. 2. c. 24. in d. 13. n. 2. & 3. *De Titulari Ecclesiæ Cathedralis in genere commemoratio inter Suffragia, solummodo habenda est per illos, qui sunt de gremio Ecclesiæ, secus si esset insimul Patronus principalis Civitatis*. S. R. C. 4. Septembr. 1745. in *Pernambucen.* apud Caval. post finem *to. 4. in append. ad ad c. 2. de Patr. vel Titul. Eccl. d.* 5. An autem qui non habent propriam Ecclesiam, teneantur ad Suffragia Titularis Ecclesiæ Cathedralis? ad negandum inclinat Caval. *tom. 2. c.* 24. *in d.* 13. *fine*, etsi fateatur, congruum esse quod recitent. Regulares faciant suffragium Titularis Ecclesiæ Conventus, seu domus, quam incolunt. Caval. loc. cit.

22 Nota 2. quod *Commemoratio de Cruce ordinaria sufficit in Ecclesiis dicatis in honorem S. Crucis pro commemoratione Tituli Ecclesiæ*. S. R. C. 30. Martii 1621. apud Caval. tom. 2. c. 33. d. 1. Itaque in Ecclesiis dicatis in honorem Sanctæ Crucis in Officio feriali fiet assignatum ordinarium commune suffragium Crucis, & ultra illud non est addendum aliud ratione Tituli; Quod ipsum designatum ordinarium Crucis commune suffragium est ibidem etiam adhibendum in Officio semiduplici, ex Caval. loc. cit. n. 4. At vero *Commemoratio ordinaria de Cruce non sufficit in Ecclesiis dicatis in honorem SS. Salvatoris pro commemoratione Tituli Ecclesiæ*. S. R. C. 23. Augusti 1704. vid. Caval. *tom. 2. c. 33. in d. 2.* Merat. *to. 2. sect. 5 c. 18. n. 5. Pro Suffragio B. Mariæ in Ecclesiis eidem dicatis sub quocumque titulo sive Assumptionis, sive Conceptionis &c. sufficit consueta Antiphona*: Sancta Maria succurre miseris &c. S. R. C. 23. April. 1695. in *Fessanen.* apud Caval. *to. 2. c. 3. d. 6.*

Idipsum erit præstandum similiter in Ecclesiis sub quocumque titulo dicatis SS. Apostolis Petro, & Paulo, aut alterutri, facienda nimirum est commemoratio ut in suffragiis communibus, & ea sufficiet pro commemoratione Tituli, ex Gavant. & Guyeti sententia, quam approbat Caval. *in cit. d. 6. n.* 1.

Pro Titularibus autem, & Patronis non habentibus similiter commemorationem inter suffragia communia, desumenda est commemoratio ex respectivo communi, nisi eam ex festo desumere cogat necessitas, vel ut colatur particularis ratio Tituli, aut deficiat Commune aliquod, quod apposite valeat deservire. Hac igitur præcisa necessitate, desumetur ex communi, quia plerumque propria quæ usurpantur in festo, pluribus de causis minus apta censentur inter suffragia recitari. Caval. n. 2. 23

Quoties autem propria desumantur ex festo pro hujusmodi commemoratione, Antiphonæ ad Benedictus, & Magnificat secundarum Vesperarum cum suis respectivis versibus deserviant; quia suffragium est quasi

repe-

repetitio festi per annum; unde instar dierum infra Octavas, quæ itidem sunt repetitio festi, Antiphonas, & versus de Laudibus, & 2. Vesp. debet habere. Caval. n. 2. Secus vero est, si de communi sumantur, tunc enim ne ob occurrentiam festorum qualitatis ejusdem, Antiphonarum, & versuum frequens mutatio ad varietatem inducendam fieri debeat, (vide 14. Januar. art. 1. n. 26.) suadet Caval. nu. 2. ut potius adhibeantur Antiphonæ aliquæ, quę magis conveniant ex Nocturnis, aut ex Laudibus, cum versu secundi, & tertii Nocturni; & nihil est, inquit, quod vetet eamdem Antiphonam, & versum ad *Benedictus*, & *Magnificat* adhiberi, cum id similiter præstet Breviarium Romanum circa suffragium Deiparæ, similiter in suffragio de Pace, nec non similiter vidi in quibusdam Ecclesiis usurpari in suffragio de Patrono: & quamvis autem omnino sit reprobatum ullas Antiphonas substituere ex proprio arbitrio, aut sine S. Congregationis consensu efformatas, non putat tamen Caval. adeo reprobandum, si quis ex alio communi Antiphonas, versusque desumeret, dummodo Sancto apte conveniant, quia sunt ex approbatis dici in Officio divino.

Cum propria desumuntur ex festo, communiter Auctores asserunt, vocem *hodie*, aliamve similem, si adsit, esse omittendam, uti est in Collecta, seu Oratione vocem *Natalitia*, vel *Festivitatem* esse mutandam in *commemorationem*, vel prout magis licuerit accomodandam. Cæterum si non varientur, nihilominus cum veritate dicentur, quia referentur ad ipsum diem solemnitatis, seu ad tempus, pro quo enunciantur, ut pluribus divinorum Officiorum exemplis alibi comprobavimus; videri possunt dicta 17. Septembr. art. 1. n. 6.

In Ecclesia sub titulo Omnium Sanctorum, quando facienda sunt suffragia, illorum suffragium generale non excludit alia particularia de S. Maria, & de Sanctis, quæ habentur in suffragiis communibus; vid. Caval. *to.* 2. *c.* 33. *in d.* 7. *n.* 2. & dicta 31. Octobris art. 1. n. 4. 24

Etsi commemoratio S. Mariæ silenda sit inter Sanctorum suffragia, quando in Choro dicitur Officium Parvum ejusdem, ex Rub. gen. Brev. tit. 35. n. 4. at vero in Ecclesiis B. M. V. sub quocumque Titulo, dicatis debet inter Sanctornm Suffragia fieri commemoratio de eadem Sancta Maria tamquam de Titulari, etiamsi ejusdem Officium Parvum in Choro fuerit recitatum; ex Decr. S. C. R. 10. Januarii 1604., & 13. Junii 1682., & 17. Junii 1684., & 10 Junii 1690., & 14 Aug. 1691. & 23. Aprilis 1695., apud Caval. *tom.* 2. *c.* 33. *dd.* 3. 4. & 5. Recitandam vero esse consuetam Antiphonam *Sancta Maria*; notavimus num. 22.

ARTICULUS III.

De Missa.

DICITUR *Credo* in festo Titularis Ecclesiæ, & per Octavam. Rub. gen. Miss. tit. 11. Intellige, si celebretur Missa in Ecclesia propria; quemadmodum pro S. Laurentio M. declaravit S. R. C. uti notavimus 10. Augusti art. 1. sect. 3. secus vero, si Missa fiat in aliis Ecclesiis, & quidem quantumvis ageretur de Titulari Ecclesiæ Cathedralis, vel Matri- 25

cis Diœcesis, cujus Officium sub ritu duplici primæ classis cum Octava protenditur ad totum jurisdictionis districtum, ut supra dictum est art. 2. Porro in festo Tituli Ecclesiæ dicitur *Credo* ratione solemnitatis, cum qua in Ecclesia solet propria celebrari, & qua tamen caret extra propriam Ecclesiam, ut observat Caval. *tom.* 5. *c.* 12. *n.* 28. (alias per errorem 29.), consonat Merat. *tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 11. *n.* 8. nisi sit, ut idem Caval. animadvertit, ex his Sanctis, quibus aliunde, hoc est, per se competat Symbolum: quo in casu illud quidem dicitur, non quia sit festum Titularis, sed Sancti talis classis, hoc est, cui per se convenit Symbolum: sicut hac de causa semper dicitur in Missa Dedicationis Ecclesiæ, licet extra eamdem Ecclesiam Missa Dedicationis celebretur, ut cap. præced. docuimus. Docet autem Caval. l. cit. n. 29. (alias per errorem 30.) debere dici *Credo* in festo Tituli Ecclesiæ principalis in Ecclesiis illi accessorie subjectis, & viceversa: quemadmodum ab hujusmodi Ecclesiis de eodem Titulo recitandum esse, ex eodem Caval. diximus art. 1. n. 5.

Ubi ex speciali Indulto Titulus Ecclesiæ est Beatus nondum Canonizatus, dicendum est nihilominus *Credo* in Missa: ut cum aliis docet Caval. loc. cit n. 62. quemadmodum dicendum esse Symbolum in Missa Beati, ubi est Patronus principalis, declaratum fuisse a S. R. C. videbimus c. 7.

26 In Ecclesiis, ubi Titulus est Ecclesiæ, vel concursus Populi ad celebrandum festum, quod transferri debet, possunt cantari duæ Missæ, una de die, alia de festo: excepta Dominica prima Adventus, Fer. IV. Cinerum, Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Palmarum cum tota hebdomada majori, Dominica Resurrectionis, & Dominica Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, die Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & festo Corporis Christi. Rubr. gen. Miss. tit. 6. de Translat. *In Ecclesiis, ubi quotidie non cantatur Missa, si occurrat festum Patroni, seu Titularis, diebus, quibus non potest de eo fieri Officium, potest nihilominus diebus non exceptis a Rubrica Missalis, tit. 6. de Translatione, cantari Missa de Patrono, seu Titulari, licet non cantetur altera Missa concordans cum Officio.* S. R. C. 23. Augusti 1704. *in una Ordinis Eremitarum S. Augustini.* apud Merat. ind. decr. Miss. nu. 586. Simile est sequens Decretum: *In Ecclesiis, ubi Titulus est Ecclesiæ, vel concursus Populi ad celebrandum Festum, quod transferri debet, diebus, in quibus juxta Rubricas Missalis de Translatione festorum, possunt cantari duæ Missæ, una de die, alia de festo: in illis Ecclesiis, in quibus non est obligatio cantandi Missam quotidie, cantari potest Missa solemnis votiva de festo occurrente tantum.* S. R. C. 17. Augusti 1709. in *Bergomen.* apud Merat. *ind. decr. Miss. num.* 745.

Si Titularis habeat Socios, a quibus separetur: quomodo de eo, & Sociis ordinandum sit Officium Missæ? Collige ex dicendis c. 7. de SS. Patronis art. 5 qu. 5. a n. 31. & vide etiam dicta 1. Maji art. 3. qu. 2. & 3., item 28. Julii art. 1. n. 2.

In Festo Tituli Ecclesiæ non esse per se obligationem audiendi Missam, notavimus supra n. 15.

A R-

ARTICULUS IV.

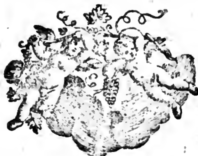
De Functionibus Pontificalibus.

27 IN Festo Tituli Ecclesiæ Cathedralis functiones Pontificales absente, vel impedito Episcopo spectant ad primam Dignitatem. Vide dicta. 6. Januar. art. 1. sect. 4.

ARTICULUS V.

De Translatione Festi Tituli Ecclesiæ.

FESTUM Tituli Ecclesiæ transfertur, si occurrat iisdem diebus, qui excludunt festum Dedicationis Ecclesiæ, quos indicavimus c. 4. de Dedicatione Ecclesiæ art. 2. qu. 1. Quibus autem diebus possit cantari saltem Missa votiva de festo, quod transferri debet? notavimus supra art. 3. num. 26. 28

CAPUT VI.

DE FESTO TITULI ALTARIS.

1 Quæritur de Titulo Altaris, vel Cappellæ intra Ecclesiam, quæ sit pars ejusdem Ecclesiæ, an possit celebrari cum Officio, & Missa, etiamsi non habeat in Calendario, & Missali; aut si habeat quidem, sub ritu tamen duplici minori, vel inferiori; an possit sub altiori, saltem duplici majori, tamquam Patroni, seu Tituli minus principalis? Porro Titulus Altaris est Sanctus, vel Sancta, in cujus honorem Altare Deo est dedicatum, & a quo Sancto, vel Sancta denominatur Altare, seu Capella prædicta.

℟. De hujusmodi Titulo sub altiori ritu, quàm habeat in Breviario; vel si in eodem non habeat Officium, hoc (nisi aliunde sit concessum, aut possit, vel debeat recitari, puta, quod habeatur Reliquia insignis de eodem descripto in Martyrologio Romano:) recitari posse negant Gavantus *in Rubr. Brev. sect.* 3. *c.* 12. *n.* 15. Merat. ibi n. 5. & alii plures apud Caval. *Comment. in decr. S. C. R. to.* 1. *c.* 2. *in decr.* 3. *n.* 26. contra nonnullos apud eumdem nu. 27. qui utriusque sententiæ argumenta perpendit, & n. 28. adhæret & ipse sententiæ negativæ: testaturque n. 35 de consuetudine communi ferente, quod Sancti Titulares Cappellarum, & Altarium non colantur Officio, nisi prout habent in Breviario; hoc est, sub eo plane ritu, quem habent in Breviario; quod si simpliciter non recenseantur in eo, nec de iisdem Officium recitetur ratione præfati Tituli. Apud Lucium Ferrar. V. Resolut. SS. CC. in priori indice decretorum n. 192. edit. 3. Bonon. recensetur hoc Decretum: *De Titulis Altarium nisi sint in Calendario Romano nullum recitatur Officium. S. R. C.* 28 *Augusti* 1628. Verum Decretum hoc apud alios diligentiores Decretorum hujusmodi Collectores non inveni: prætermissum fortasse, quod non foret authenticum.

2 Nihilominus de prædicto Titulo dici posse in ejusdem festo Missam, concedit idem Gavant. *loc. cit. & in Rubr. Miss. par.* 1. *tit.* 9. *n.* 16. *fine*, si Sanctus sit Canonizatus, vel in Martyrologio Romano descriptus, sitque dies, in qua liceant Missæ votivæ, (seu non conformes Officio ex pia simpliciter voluntate Celebrantis, vel petentis Missam:) consentit cum aliis Merat. *par.* 1. *tit.* 1. *n.* 2. *& tit.* 4. *n.* 41. traditque, sententiam esse communem inter Doctores; quo etiam casu docent, Missam celebrandam esse ritu non plane votivo, sed ex parte festivo, nimirum cum *Gloria in excelsis*: secunda oratione de Sancto illo, seu festo, de quo recitatur Officium, & tertia Oratione, quæ cæteroqui secunda foret. Verum hæc sufficienti auctoritati, seu rationi non videntur innixa; sed ubi casus occurrat, expetendum esse, putamus, judicium Sacrorum Rituum Congr., & videantur dicta tr. 1. lib. 1. c. 2. qu. 16. n. 53.

Etiamsi de Titulo Altaris prędicti sit aliunde Missa concessa, nihilomi- 3
nus in festo Tituli Cappellę, vel Altaris prædicti, nequaquam est *Credo* dicendum. Rubr. gen. Miss. tit. 11.

In-

Intellige, sola ratione Tituli prædicti, non vero si aliunde habeat, aut dicendum sit *Credo*. Attamen hujusmodi symbolum in Missa solemni potest decantari in illa Ecclesia, ubi est Altare erectum sub invocatione alicujus Sancti, ratione concursus, ad præscriptum Rubricarum, licet de eo fiat Officium sub ritu semiduplici, ut pro festo S. Antonii de Padua declaravit S.R.C. 1. April. *1661. in una Burgi Sancti Donini;* apud Caval. *to.* 5. *c.* 12. *n.* 30. (alias per errorem 31.) & apud Merat. *ind. decr. Miss. n.* 354., confer eumdem *to.* 1. *par.* 1. *tit.* 11. *n.* 12.

4 De Titulis tamen Cappellarum, quæ sunt intra claustra Regularium, si sint benedictæ, celebrari posse Officium, & Missam: docere cum aliis Cavalerium, diximus cap. præc. art. 2. n. 13. fine: eo quod in favorabilibus venire queant nomine Ecclesiæ; atque adeo celebretur de iis, tamquam de Titulis Ecclesiæ, non autem simpliciter Altaris, seu Cappellæ, quæ sit pars alicujus Ecclesiæ.

5 Si vero Titulus Altaris sit Titulus Ecclesiæ dirutæ ad illud Altare translatæ: ille, qui emolumenta Ecclesiæ hujusmodi percipit, æquum esse, putat Gavant. *cit. c.* 12. *n.* 17. ut recitet Officium de eo in festo ejusdem, ne depereat cultus illius Titularis Ecclesiæ; & ritum assignat semiduplicem: nisi dignitas ejusdem aliud exposcat; exemplo sumpto a Vaticana Collegiata S. Petri, quæ, ut ipse refert, celebrat festum S. Blasii semid. ob Ecclesiam ejusdem Sancti cum emolumentis unitam Collegio Canonicorum S. Petri. At vero tandem concludit, in casibus his consulendam esse Sacrorum Rituum Congregationem.

Sed interim opinionem Gavanti reijcit Caval. in cit. dec. 3. a n. 39. statuitque, quid in dicto casu sit faciendum n. 43. ubi docet: quod facta translatione Beneficii de Ecclesia ad Altare, tunc nihil fiat de Titulo Altaris; vel de eo, sub ritu dupl. maj., juxta aliorum sententiam, qui id concedunt (ut supra vidimus, sed sunt reijciendi juxta veriorem sententiam, cui etiam, ut diximus, adhæret ipsemet Caval.:) quia in eo casu loco Titularis Ecclesiæ subrogatur Titularis Altaris, qui sibi vel minime vindicat Officium, vel, (ut ipse iterum ait:) solum sub ritu dupl. maj.; & quidem tum stante, tum demolita Ecclesia priori. Usus enim ille Basilicæ Vaticanæ, quem allegat Gavant. recitandi de priori Titulo sub ritu semiduplici, haudquaquam probatur, inquit Caval. cum nec in Rubricis, nec in Decretis habeat fundamentum, sed magis iisdem penitus adversetur.

Denique animadvertendum est: quod hic statuimus de Titulo Altaris, non esse videlicet recitandum Officium, nisi aliunde habeat in Calendario, seu Breviario: non procedere, quando Festum Tituli Altaris ex consuetudine legitima in Ecclesia aliqua celebretur, ubi est Altare: uti cum Bisso concedit Merat. *to.* 2. *sect.* 3. *c.* 12. *n.* 5. *fine*, & cum his atque Guyeto, aliisque tacito nomine notat Caval. l. cit. n. 37. Verum, ut idem observat, id etiam evenit aliunde, nimirum, vi, & privilegio consuetudinis, quæ tamen ut ad rem legitima sit, esse debet annosa, & introducta ante Bullam Pii V. inhibentem Officia ab Apostolica Sede non approbata, neque concessa. Ratione item insignis Reliquiæ Sancti in Martyrologio Romano descripti posse, & debere Missam cum Officio recitari, innuimus supra; qua de re videnda sunt ea, quæ docuimus 21. Oct. art. 1. a n. 5. 6

C A-

CAPUT VII.

DE SANCTIS PATRONIS.

AGITUR ARTICULIS IX.

ARTICULUS I.

De Electione Sanctorum in Patronos.

1 DECRETUM *super electione Sanctorum in Patronos, a Sacra Rituum Congregatione de ordine SS. D. N. Urbani Papæ VIII. emanatum die 23. Martii 1630.*

Sacra Rituum Congregatio, annuente SS. D. Nostro, in electione Patronorum mandavit, infrascripta imposterum servari debere, declarans, quod aliter facta electio, nulla sit ipso jure.

Primo, quod eligi possint in Patronos ii solum, qui ab Ecclesia universali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dumtaxat.

Secundo, quod de Patrono Civitatis electio fieri debeat per secreta suffragia a Populo, mediante Consilio generali illius Civitatis, vel loci, non autem ab Officialibus solum; & quod accedere debeat consensus Episcopi, & Cleri illius loci.

Idemque servari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia a Populo singularum Civitatum Provinciæ.

Et quod Repræsentantibus Regnum, Civitatem, Provinciam, nulla competat facultas eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & ulterius interveniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum Civitatum.

Et tertio, quod causæ electionis novorum Patronorum in Sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari, ac demum causa cognita, ab eadem Congregatione approbari, & confirmari debeant.

Et ne præmissorum ignorantia ullo umquam tempore possit allegari, eadem Sacra Rituum Congregatio supradictum Decretum imprimi, & publicari mandavit. Apud Caval. *Commem. in Decr. S. R. C. tom. 1. c. 3. decr. 1.* qui fuse illud explicat per omnes, & singulas sui partes; quique videndus omnino in casu electionis Patroni nedum principalis, verum etiam minus principalis; utrosque enim comprehendit Decretum, ut ex Gavanto, & Benedicto XIV. ratione, & praxi probat Caval. l. cit. num. 2. & quoad hujusmodi Patronos locorum legi etiam

etiam potest idem *c. 2. in præliminar. a n. 7. & eodem c. 2. in d. 7. n. 27. & dubb. sequ.* Decretum de non eligendis in Patronos Beatificatis dumtaxat, renovavit eadem S. C. coram Alexandro VII. 27. Septembr. 1659. vide laudatum Cavalerium in supra descriptum decretum n. 3. *& tom. 2. c. 45. d.* 8. His autem addenda sunt sequentia.

2 *In Sanctorum Patronorum electione fieri non debent promissiones servandi diem festum Patroni electi tamquam de præcepto, etiamsi ab Ecclesia universali sub tali ritu non colantur; nam has promissiones, & vota non admittit, nec approbat, sed rejicit, & tantum ex devotione servari posse concedit S. R. C. 15. Martii 1608. in Theatina, & Pennen. pro Clero, & populo nonnullorum Oppidorum.* apud Caval. *tom. 2. c. 13. d. 1.* Exempla videri possunt apud Lucium Ferrari in sua Bibliot. c. 3. edit. 3. Bonon. V. *Festa*, n. 3. & 7. eaque indicat Caval. loc. cit. n. 8., videantur dicenda art. seq. ubi de hujusmodi Decreto redibit sermo, & quædam circa illud notanda dicemus.

Deinde animadvertendum est, quod unus tantum Patronus principalis eligi possit, vel plures ad modum unius sub unico festo celebrandi, & evincitur ex Bullis Pontificiis; nisi Apostolicum speciale habeatur Indultum. Vid. Caval. *to. 1. c. 3. in d. 7. n. 6. & 7.* Et quamvis Patronos minus principales liceat quidem plures eligere, adhuc tamen in eorum multitudine moderationem exposcere S. R. C. colligi posse, videtur, ex his, quæ habet Caval. *to. 1. c. 3. in d. 1. n. 2.*

3 Præfata in electione Patronorum servanda Locorum, etiam a Regularibus esse servanda, existimat Caval. in electione Patronorum totius Ordinis, vel Provinciæ Regularis; ita tamen ut in hujusmodi electionibus sufficiens sit, quod Patroni eligantur a Definitorio, vel ab his simul congregatis, qui totum commune repræsentant, atque obligare queunt; nec sit necesse, quod cæteri, qui vigore voti obedientiæ suam voluntatem in Superioribus integre reposuerunt, per sua vota, aut consensum concurrant. Loco autem Episcopi Prior Generalis Ordinis consensum præstabit; Ita Caval. in cit. decr. 1. num. 84.

ARTICULUS II.

De observantia in Foro Festi Patroni Principalis.

FESTUM *principalioris Patroni in quocumque Regno, sive Provincia, & alterius pariter principalioris Patroni in quacumque Civitate, vel Pago, ubi hos Patronos haberi, & venerari contigerit, est præceptivum, cum obligatione audiendi Sacrum, & vacandi ab operibus servilibus.* S. R. C. 13. Septembr. 1642. apud Caval. *to.* 2. *c. 13. d. 3.*; Videri item possunt dicta 1. Januar. art. 1. n. 2. Porro Patronus loci dicitur hic ille Sanctus, qui uti peculiaris apud Deum Intercessor ab universo loci illius Clero, ac Populo colitur, & observatur, vel perpetuo usu, ac traditione a Majoribus accepta ante diem 23. Martii anni 1630.; hoc est, antequam emanaret Decretum S. C. R. super electione Sanctorum in Patronos, quod dedimus art. præcedenti: sive legitima facta electione post Decretum significatum; vid. Caval. *loc. cit. n. 7. fine*, *& tom. 1. c. 3. in d. 2. n. 1. & 2.* Quod 4

in

in allegato Decreto dicitur a S. C. R. declaratum; statuit Urbanus VIII. Constit. pro observat. festor., incip. *Universa per Orbem*. Dat. idib. Septembr. ann. Incarnat. Domini 1642. ac promulgat. 22. Decembr. ejusdem anni; ubi quidem §. 2. fine in præcepto constituit festum *Unius ex principalioribus Patronis in quocumque Regno, sive Provincia; & alterius pariter Principalioris in quacumque Civitate, Oppido, vel Pago, ubi hos Patronos haberi, & venerari contingerit.*

5 A quorumcumque autem dierum observantia sub præcepto præter eos, quos *vel ab initio veneranda sacravit antiquitas, vel universalis Ecclesiæ probavit consuetudo, vel omnium gentium unanimis pietas veneratur*: qui dies quinam sint, dicto §. signantur expresse: a reliquorum, inquam, dierum observantia Pontifex Fideles exsolvit, decernens, atque declarans: eos *dumtaxat dies pro festis ex præcepto colendos esse*: subditque expressius §. 3. *Ad reliquorum vero dierum observantiam, quos hactenus sive in universa Ecclesia, sive in quavis Natione, aut Regno, Provincia, Diœcesi, aut loco, quomodocumque sive ex præcepto, sive ex consuetudine, sive devotione, Christifideles tamquam festivos celebrarunt, nequaquam ex præcepto ipso teneri, dicta auctoritate, tenore præsentium, perpetuo etiam decernimus, & declaramus.*

Hinc animadvertendum est: quod etsi ex Indulto Apostolico, vel usu antiquissimo, & inveterato, antequam emanatum fuisset Decretum super electione Sanctorum in Patronos, artic. præc. allegatum, dentur in aliquo Regno, Civitate, vel alio loco plures Patroni principales, nihilo tamen minus, dumtaxat unius eorum dies festiva erit ex præcepto: illius scilicet, qui inter eosdem quodammodo principalior reputatur. Constitutio enim Urbana diem festivum agi vult unius dumtaxat Principalioris Patroni in quolibet Regno, & alterius similiter principalioris in qualibet Civitate, vel loco, non obstante quacumque consuetudine, præcepto, vel devotione. Nisi in Indulto Apostolico festum etiam concessi alterius principalis Patroni de præcepto servari mandetur; aut post laudatam Constitutionem Urbani Indultum aliquod speciale faveat Pontificium, quo festa Patronorum principalium vi prædicti usus retentorum, postea veniant in præcepto. Caval. *tom. 1. c. 3. in d. 7. n. 11. & to. 2. c. 13. in d. 3. nu.* 4. Huc faciunt sequentia Decreta: *Communitates, vel Universitates Civitatum, seu locorum non tenentur ex præcepto servare festa ex voto eorumdem indicta, cum sub præcepto teneantur tantum Personæ voventes.* S. R. C. 18. April. 1643. *In Decreto de festorum observatione.* apud Caval. *tom. 2. c. 13 d. 2.* Persona tamen voventes tenentur ex præcepto, hoc est ex obligatione gravi, *ratione personalis contractus ex vi voti provenientis ipsismet personis tantum, quæ voverunt*: ut eadem S. Congregatio loquitur in sua Resolutione, ex qua compactum fuit allegatum modo decretum, quam resolutionem etiam dat ad verbum, ac describit Caval. loc. cit. Videri possunt. dicta tr. 1. l. 3. 31. Augusti art. 4. & die 7. Decembr. art. 4. qu. 3. n. 8. Personæ vero, quæ non emiserunt votum, seu in illud minime conseserunt, possunt idem festum observare ex devotione, ut in sequenti Decreto: *In Sanctorum Patronorum electione fieri non debent promissiones servandi diem*

festum

festum Patroni electi tamquam de præcepto, etiamsi ab Ecclesia universali sub tali ritu non colantur; nam has promissiones, & vota non admittit, nec approbat, sed rejicit, & tantum ex devotione servari posse concedit S.R.C. 15. Martii 1698. In Theatina, & Pennen. pro Clero, & Populo nonnullorum Oppidorum: apud Caval. *tom.* 2. *c.* 13. *d.* 1. Merat. *ind. decret. Brev. n.* 197. Decretum hoc minime declarat, a voto solutas esse personas, quæ illud emiserint; Has quidem teneri voto suo, declaravit in Decreto præcedenti. Successores vero eorum, qui talia Vota emiserint: vel etiam illi de populo, qui eadem vota tunc temporis non ediderint; vel eis consensum non præstiterint, minime tenentur illa ex præcepto, seu ex obligatione servare, sed solum possunt ex devotione, si quidem voluerint. Quod si populus successor, vel ii, qui tunc temporis vota non emiserunt, dicta vota libere, & voluntarie acceptarent, vel in eadem postmodum consentirent, tunc ad ea utique tenerentur; Populus tamen ille, qui ea sic acceptaret, vel consentirent in illa, non item successores ejus, nisi & hi talia vota acceptaret; & tunc non obligantur ex vi voti aliena voluntate concepti, sed propria; quia libere, & voluntarie talia vota acceptando, perinde est, ac si ipsimet talia vota emitterent. Dictum est *libere*, & *voluntarie*; quia si talia vota acceptarent, putantes adstringi ad ea acceptanda, & servanda: tunc ad ea minime tenerentur, nam acceptatio facta ex ignorantia nullam obligationem inducere valet. Caval. 1. cit. n. 16. & 17. Vid. dicta 7. Decembr. art. 4. qu. 4. n. 10. In eodem allegato decreto prohibente fieri promissionem servandi tamquam de præcepto diem festum Patroni: sermo est de Patrono, seu Patronis minus principalibus, non item de uno principali, seu principaliori Patrono universali totius Regni, vel Provinciæ, & alterius principalis, seu principalioris Patroni particularis totius Civitatis, Oppidi, vel Pagi; horum enim festum posse ex præcepto servari, constat ex supra laudata Urbana Constitutione, & initio allegato Decreto S. C.

6 Sed circa illud Decretum, & præfatam Constitutionem Urbani animadvertendum præterea est, quod non mandet, ut eligatur Patronus universalis, & alter particularis, & celebretur eorum festum in foro: sed, *ubi hos Patronos haberi contigerit*, concedit, atque declarat, eorum festum esse ex præcepto cum obligatione gravi &c. ut observat Caval. l. cit. n. 6. Qui etiam nu. 7. & 10. contendit, nec quidem sanctionem hanc obligare ad celebrandum festum ex præcepto, seu in foro de prædictis Patronis, si prius hujusmodi festum non celebrabatur; sed solum concedere, ut retineatur consuetudo celebrandi modo prædicto, ubi ea introducta erat ante laudatam sanctionem: eo quod non dicat simpliciter festum prædictorum Patronorum esse præceptivum, *ubi hos haberi contigerit*: sed addat: & venerari: *ubi hos Patronos haberi*, & *venerari contigerit*. Atque adeo ubi ante prædictam sanctionem festum laudatorum Patronorum non erat festivum ex præcepto, nec tale reputandum fore, vult Caval. post prædictam Constitutionem Urbani, per quam Pontifex non intendit festa inducere nova; immo vero antiqua tollere, & reformare.

Verum S. C. R. anno 1742. declaravit, quod *Si Festum sit Sancti, tanquam Patroni loci, electi a Clero, Populo &c. illius loci cum approbatione Episcopi vigore Constitutionis Urbani VIII. juxta Decreta S R.C.* (quæ Decreta, & quam Constitutionem Urbanam super electione Sanctorum in Patronos descripsimus art. præced. initio:) *tunc festum prædicti Sancti erit de præcepto observandum, & celebrandum ab incolis totius loci, Suburbanis, alias negative*. S. R. C. 16. Septemb. 1742. *in Tridentina*. Hoc Decretum affert ipsemet Caval. eod. supra cit. c. 13. & describit primo loco in append. post Decretum 7. prædicti c. 13., & quidem in Comment. recitati Decreti fatetur, eorum supradictorum Patronorum festa, qui rite electi sint, nunc absolute declarari de præcepto; sed id intelligi posse, adhuc existimat, juxta limitationem, quam tradiderat decret. 5.. & 7. ejusdem Cap. 13. Limitatio autem, quam ibi tradiderat, seu quam addiderat Urbanæ Constitutioni, est ea, quam supra exposuimus. Sed ego observo, in allegato Decreto declarari: servandum esse de præcepto festum Patroni electi *vigore Constitutionis Urbani*: atque adeo post Constitutionem hujusmodi. Ergo *post* Constitutionem Urbani servandum est de præcepto festum Patroni, etiamsi *antea* non fuerit illo modo servatum; videri etiam possunt dicta 1. Januar. art. 1. n. 2. Licet autem sit declaratum, quod *Dies festi in Beatorum memoriam non celebrantur, nisi speciali Indulto Apostolico provisum fuerit*. S. R. C. coram Alexandro VII. 27. Septemb. 1659. apud Caval. to. 2. par. 2. c. 45. d. 11., nihilominus si Beatus foret Patronus principalis loci, ejus dies esset festivus; quod concedit ipse Caval. cit. n. 2. de Beato, qui festo colebatur jam ante Constit. Urbani; Urbana enim, inquit, Constitutio, Patroni principalis festum non abrogat, sed magis in præcepto constituit.

In supra allegato Decreto anni 1742., dicitur festum Patroni loci &c. esse de præcepto observandum, & celebrandum ab Incolis totius loci, etiam a Suburbanis, seu ab iis, qui habitant in Suburbio loci, vulgo *Borgo*. Suburbia vero dicuntur Vici, qui Urbi, seu Civitati sunt contigui, atque adnexi, ac simul cum Urbe unum, eumdemque censentur conficere locum, & quidem tametsi dicta Suburbia reperiantur alicubi cincta mœnibus, & admodum protensa existant, atque spatiosa; Ita Caval. *tom. 1. c. 3. in d. 6. n. 9.* Suburbani igitur hujusmodi, quemadmodum non possunt habere principalem Patronum distinctum a Patrono principali Urbis, cui sunt adnexi, ut animadvertit Caval. loc. cit. Ita etiam in allegato Decreto declarantur adstricti, ad celebrandum ex præcepto principalem Patronum suæ Urbis. Idem dicendum de vicis illis, qui Castellis, aut Terris muratis, aut aliis contigui sint, & etiam *Borghi* vulgo: aut alio quocumque nomine nuncupentur; etenim neque his colere licet Patronum principalem alterum ab eo, qui observatur, & colitur in Castellis &c. quibus contigui sunt; ut idem Caval. docet loc. cit. Secus vero Oppida, & Pagi sive habeant, sive non habeant Patronum peculiarem, non tenentur servare Festum Patroni principalis alterius loci, cui subsunt; ut declaravit S. R. C. 26. Martii 1757. in *Calaguritana* ad 2., & 3. dub.

apud

apud Caval. in Collect. recent. decret. videri etiam possunt dicta 1. Januar. art. 1. n. 2. prope finem.

8 Festum Patroni principalis loci tenentur omnes etiam Regulares celebrare, ex decr. S. C. R. 27. Martii 1628. in *Pistorien.* apud Caval. *to. 1. c. 3. d. 4.* ubi docet; nomine Festi hic venire solemnitatem, seu festivitatem, sensumque Decreti esse: degentes intra limites loci, cujus Sanctus aliquis principale habet patrocinium, omnes, etiam Regulares quantumvis ab Ordinariis locorum exemptos, teneri celebrare ex praecepto in foro festum praedicti Patroni. Porro dies festos, quos Episcopi in sua Diœcesi servandos praeceperint, deberi quoque ab exemptis omnibus etiam Regularibus observari, statuit Tridentinum sess. 25. cap. 12. de Regular. Multo magis Regulares, quorum nomine veniunt etiam Moniales, servare tenentur festa locorum auctoritate Summi Pontificis celebranda, cujusmodi est festum Patroni universalis, & particularis locorum: quemadmodum est explicatum; vid. Caval. *tom. 2. c. 13. in d. 4. n. 15. & seq.*

9 Cum autem principalis Patronus Ordinis Regularis dicatur, & sit ille Sanctus, a quo primo Ordo fuit institutus; ut observat Meratus *tom. 2. sect. 3. c. 12. n. 7.* Quaeritur: an Regulares teneantur observare ex praecepto, modo praedicto, festum Sancti proprii Fundatoris, tamquam proprii Patroni principalis? Meratus cit. sect. 3. c. 10. n. 10. testatur absolute, a Regularibus festum proprii Fundatoris, seu principalis Patroni Ordinis tamquam de praecepto celebrari; & loquitur de praecepto in foro, seu quoad obligationem audiendi Missam, & abstinendi a servilibus; & in specie ita servari supponit festum S. Benedicti a Benedictinis, *in indic. decr. Brev. n. 345.* Ad affirmandum esse de praecepto celebrandum, inclinat item Guyetus relatus a Caval. *to. 2. c. 13. in d. 16. n. 2.* Qui tamen contradicit, aitque: cum Institutores Ordinum, etsi Patroni principales censeantur, reipsa vero non sint; quoniam in eorum electione regulariter non servatur forma praescripta per Decretum 23. Martii 1630. (articuli praecedentis initio descriptum:) haud se credere, Urbanam Constitutionem iisdem suffragari; imo refragari magis, utpote quae unius dumtaxat ex principalioribus Patronis festum, vult, esse festivum. Regulares autem ad festivationem Patroni principalis loci censentur adstricti; ita ille. Licet *tom. 1. c. 3. in d. 14.* ubi de commemoratione unius principalioris Patroni in communibus suffragiis facienda, doceat n. 42. Regularibus respective sanctum Fundatorem esse Patronum principaliorem prae loci Patrono: atque adeo sustineat; a Regularibus in praedictis suffragiis faciendam esse commemorationem Sancti proprii Fundatoris, non item Patroni loci: ut videbimus art. 5. n. 37.

Nos in hac quaestione putamus: Regulares non teneri quidem ad servandum ex praecepto festum Sancti proprii Fundatoris ex vi Constitutionis Urbanae, quae simpliciter loquitur de Patronis principalioribus respectu Saecularium; solum etenim ut supra notavimus, constituit in praecepto festum unius ex principalioribus Patronis *in quocumque Regno, sive Provincia*, & alterius pariter principalioris in *quacumque Civitate, Oppido, vel Pago*. Manifeste igitur constat, ibi sermonem simpliciter esse

P 2 de

de principaliori Patrono univerſali *Regni*, ſive *Provinciæ*; & particulari *Civitatis*, *Oppidi*, *Pagi*. Non ergo Regulares tenentur ex vi præfatæ Conſtitutionis ad obſervandum ex præcepto feſtum Sancti proprii Fundatoris, quantumvis hic eſſe dicatur reſpectu eorum Patronus ſpecialior; ſed ſolum tenentur ad ita colendum feſtum principalioris Patroni Regni, Civitatis &c., ut conſtat ex ſupradictis. Nihilominus feſtum Sancti proprii Fundatoris a Regularibus ſervandum eſſet, tamquam ex præcepto cum obligatione abſtinendi a ſervilibus, & audiendi Miſſam, ubi hujuſmodi conſuetudo fuerit introducta, vel haberetur expreſſum Superiorum majorum præceptum. Porro ipſe Cavalerius Guyeto concedit: Prælatos Regulares feſta de præcepto pro ſuis reſpective Subditis indicere poſſe, quemadmodum Epiſcopi valent pro ſuis; imo, ait, proculdubio magis illi, utpote qui ab Urbano VIII. minime fuere moniti, ut a novorum feſtorum indictione ſtudeant abſtinere; (quemadmodum fuiſſe monitos Epiſcopos in ſupra laudata Conſtitutione *Univerſa*, notabimus infra:) nec ut ea inducant, neceſſe habent ſuorum ſubditorum conſenſum expectare; nec pro Regularibus ſubditis militant eæ rationes, & cauſæ, ob quas Urbanus Feſta moderavit, & nova non invehi monuit.

Denique dicimus, quod ſi non ex præcepto, certe ſaltem ex devotione congruit, ac decet omnino ſervari a Regularibus feſtum Sancti proprii Fundatoris, cum abſtinentia a ſervilibus, & auditione Miſſæ, ut fit in feſtis Eccleſiæ de præcepto; atque adeo in feſto Sancti Fundatoris propriæ Religionis, non debent Superiores Locales cogere ſuos ſubditos ad hujuſmodi opera ſervilia, a quibus abſtinere ſolent in feſtis de præcepto.

10 Ex C. *Licet de Feriis:* datur facultas diſpenſandi in diebus feſtis ad laborandum in aliquibus operibus alias prohibitis in feſtis de præcepto; ſed ab illa diſpenſatione excipiuntur majores anni ſolemnitates, e. g. Nativitas Domini, Epiphania, Paſcha, Aſcenſio, Pentecoſte, Aſſumptio B. M. V. Jamvero docet Suarez *to. 1. de Relig. tr. 2. lib. 2. c. 10. n. 5. fine*, quod ſi alicubi aliquod feſtum Patroni æque ſolemne, ac prædicta feſta communiter reputetur, merito etiam poſſit inter majores feſtivitates ibi reputari; ut non debeat in illo indulgentia laborandi ſine valde extraordinaria cauſa concedi. Vid. dicta *6.* Januar. art. 1. n. 3.

Si Feſtum Patroni Loci incidat in ultimum Triduum majoris hebdomadæ: quid ſtatuendum quoad obligationem audiendi Miſſam, & vacandi ab operibus? diximus 19., & 25. Martii, agentes de caſu, quo feſtum S. Joſeph, & Annunciationis B. V. incidat in prædictum Triduum.

11 Denique nota hic: in ſuperius laudata Conſtit. Urbani VIII. *Univerſa* pro obſervatione, & reformatione feſtorum ex præcepto, ſic haberi §. 3. *Ne autem dies feſtos a locorum Ordinariis, nimia aliquorum facilitate, aut Populorum importunitate, deinceps iterum multiplicari contingat, eoſdem Ordinarios in Domino monemus, ut ad Eccleſiaſticam ubique ſervandam æqualitatem, de cætero perpetuis futuris temporibus ab indictione ſub præcepto novorum feſtorum ſtudeant abſtinere.* Jamvero per hæc verba non eſt Epiſcopis ſublata poteſtas, quam habent ex jure Canonico, C. *Pronunciandum. 1. diſt.*

I. *dist.* 3. *de Consecr.* & *C. Conquestus de feriis*, instituendi Sanctorum festivitates ex præcepto servandas in sua ipsorum Diœcesi; sed solum commoneniur, ut non plures, & sine gravi causa statuant dies festos ab iis, qui in prædicta Constitutione Pontificia in præcepto sunt præfiniti, & solent universaliter custodiri; vid. Chiavet. *Instit. Jur. Can. lib.* 2. *c.* 6. *n.* 5. *fine*. Tambur. *in decal. l.* 4. *c.* 1. §. 1. *fine*. Caval. *tom.* 2. *c.* 13. *in d.* 4. *n.* 12. & *duob. sequ.*

An autem solus Episcopus possit talia præcepta imponere sine consensu Cleri, & Populi; vel necesse sit horum consensum simul concurrere? Vid. Suarez *tom.* 1. *de Relig. tr.* 2. *lib.* 2. *c.* 11. *a n.* 7. Caval. *loc. cit. n.* 9. & *duob. sequ.*

ARTICULUS III.

De Translatione Jejunii occurrentis in Festo S. Patroni Principalis.

12 OCCURRENTE jejunio alicujus Vigiliæ in festo principalis Patroni loci, potest auctoritate Episcopi jejunium transferri, seu anticipari. Hæc sententia est conformis dispositioni Juris communis, & Constitutionibus Pontificiis extra Jus commune; eam suadet ratio, eique favet consuetudo Ecclesiæ, & praxis Episcoporum, eamque tenet doctrina communis Doctorum.

Profecto ex C. *Consilium*: *De observat. jejunior.* non admittuntur jejunia in diebus lætitiæ, unde illa excluduntur a Dominicis omnibus, ut notavimus, ubi de Dominica: & a Tempore Paschali; nec non a diebus Natalitiis Domini, ut suis respective locis videre est; Item ex Constitutione Leonis X. & Urbani VIII. occurrente Vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistæ in festo SS. Corporis Christi, jejunium anticipatur universaliter in feria IV. præced. propter solemnitatem festi, ut suo loco notavimus.

Ratio autem, quæ hujusmodi translationem jejunii insinuat, esse potest, sive ne minuatur solemnitas festi, sive ne detur difficultas Populi in jejunando non ordinaria in celebritatibus communibus, & publicis; & periculum, violandi jejunium occasione solemnitatis publicæ, & communis lætitiæ, quod experientia facit timere.

Inde consuetudo, & praxis Episcoporum instituendi in suis Diœcesibus translationes hujusmodi, ut e.g. in festo S. Quintini, quod incidit in pervigiliam Omnium Sanctorum in Francia, ea Picardiæ ora, in qua S. Quintini memoria celebris est, jejunium Vigiliæ Omnium Sanctorum transfert in præcedentem diem, Episcopi auctoritate, ut testantur Raynaud. Azor. Sylv. Fagund. & alii locis infr. cit. & nos in dicta Vigilia notavimus; eamdem Vigiliam similiter anticipari Ratisbonæ ob festum Sancti Wolfangi, refert Caval. *tom.* 2. *c.* 15. *in d.* 5. *n.* 18. Vigiliam S. Andreæ Apostoli ob festum S. Saturnini anticipari in Regno Navarræ in Civitate Pampilonensi, refert Leander a SS. Sacram. *parte* 3. *in quinq. præc. Eccl. tr.* 5. *disp.* 10. *quæst.* 41. & Tolosæ, refert Caval. l. cit. Item Lugduni auctoritate Episcopi, testatur Raynaud. Paræciam Suburbanam S. Irænei exolvi jejunio pervigilii Principum Apostolorum, quia in illud pervigilium incidit S. Irænei festus dies, in cujus præviam diem trans-

transferri ibi jejunium pervigilii Apostolorum. (Specialem vero eam putaverim consuetudinem, sive Indultum speciale propter dicta de Suburbiis art. præc. n. 7.) Jejunium Vigiliæ S. Laurentii M. alicubi anticipari ob occursum SS. M.M. Firmi, & Rustici Tutelarium loci, notavimus ubi de ea Vigilia. In nostra etiam Sicilia, constat, Panormi in die Natali S. Cristinæ Patronæ Civitatis, quæ incidit in Vigiliam S. Jacobi Apostoli, non esse jejunium, sed transferri in diem præcedentem, nisi festum laudatæ Sanctæ V. & M. occurrat feria sexta, vel Sabbato; videantur dicta 23. Julii art. 3. Quod autem attinet ad judicium Theologorum, hæc est sententia communis eorum, ut videre est apud Theologiæ moralis professores passim in tr. de jejunio: ex quibus paucos, brevitatis gratia, hic allegare, seu indicare sufficiat; hanc quippe sententiam sustinet Armilla V. *Jejunium n.* 6. Thom. Sanch. *in Consil. l.* 5. *c.* 1. *dub.* 5. *n.* 27. Azor. *Instit. Moral. par.* 1. *lib.* 7. *c.* 18. *qu.* 5. Sylvest. V. *Jejun. qu.* 7. *initio*. Reginald. *to.* 1. *l.* 4. *c.* 17. *sect.* 5. *n.* 224. Fagund. 4. *præcept. Eccl. l.* 1. *c.* 9. *n.* 4. Pelizz. *Man. Regul. to.* 1. *tr.* 5. *c.* 5. *qu.* 27. *n.* 64, Tanbur. *explic. Decalog. l.* 4. *c.* 5. *de Jejun.* §. 7. *n.* 58., Raynaud. *to.* 15. *Heterod. spirit. par.* 1. *sect.* 3. *pu.* 3. *n.* 33. Laym. *l.* 4. *tr.* 8. *c.* 3. *n.* 9. La Croix *lib.* 3. *par.* 2. *q.* 242. *fine*. Innocentius, Hostiensis, Joannes Andreas, Butrius, Abbas &c. Videri etiam possunt dicta 23. Febr. n. 25. sub init., & 23. Junii art. 3. & in Septemb. par. 1. sect. 5. subs. 5. ubi de jejunio Quat. Temp. qu. 5.

Anticipato autem jejunio Vigiliæ in dicto casu, non anticipari Officium Vigiliæ, nisi forte Vigilia e Dominica cum Ecclesia universali anticipetur in Sabbato, docebimus art. 5. num. 24. Rursus nonnihil servandum in Vigilia Patroni notabimus ibi. Interim

13 Et hic animadvertendum I. hanc sententiam non procedere pro aliquo ex jejuniis temporis Quadragesimalis: disparitatem dedimus in modo citata subs. 5. de jejun. Quatuor Temp. nu. 72. An autem possit procedere pro jejuniis Quat. Tempor.? Vide cit. qu. 5.

Animadvertendum est II. ex Pelliz. loc. cit. post Cajet. & Haldum quod transferente Episcopo jejunium in aliam diem, teneantur Regulares se conformare in tali jejunio quoad ejus translationem. Confer dicta 23. Julii nu. 8. sed vide etiam dicta 23. Februar. n. 30.

Denique si ex facta translatione jejunii occurrant dubia quoad ejus observantiam, vel excusationem, recurri potest pro eorum solutione ad ea, de quibus fuse disputamus 23. Julii art. 3. ubi de jejunio Vigiliæ S. Jacobi Apost. alicubi anticipato, & videri etiam possunt quæsita, & soluta 23. Junii art. 3.

14 Qu. hic. An sit aliquod generale præceptum obligans respective ad jejunium in Vigilia principalioris Patroni loci?

℟. Negative. Ita Caval. *tom.* 2. *c.* 15. *in d.* 1. *n.* 15. ubi docet: institui posse Vigilias particulares quoad solum jejunium, & festis propriis puta Patronorum præmitti, & ex prisco usu observatas retineri, etiam ex mera Populi devotione; nihil enim est, inquit, quod id fieri vetet; quinimo est valde consentaneum, & pium, ab Ecclesia ipsa admodum optatum, & laudatum, & a priscis ejusdem

ejusdem usque sæculis in particularibus locis summa religione custoditum ; in præcepto autem ab Ecclesia minime positum, ne ulteriori onere suos filios præmeret; qua de causa, & solemniores dumtaxat solemnitates selegit, quæ jejunio de præcepto prævenirentur; & plures Virginis Mariæ festivitates instituens, in sola ejusdem Assumptione jejunium indixit. Hæc Caval. Videri possunt dicta 30. Julii art. 3.

Si vero in Vigilia Patroni sit jejunium ex voto, videantur dicta 7. Decembr. art. 4.

Diximus autem*: quoad solum jejunium* Vigilias particulares institui posse, quia quoad Officium, & Missam non licet sine speciali facultate Sedis Apostolicæ, vel Sac. Congregat. ut idem Caval. monet l. cit. n. 16. Videri tamen potest Merat. *to.* 2. *sect.* 3. *c.* 6. *n.* 3. *fine*. Quid notandum vero quoad suffragia communia in Vigilia Sancti Patroni habentis Officium Vigiliæ ? Vid. inferius art. 5. num. 35.

ARTICULUS IV.

Quinam teneantur recitare Officium Patroni?

15 OFFICIUM principalis Patroni loci, Diœcesis, Regni, Provinciæ, vel Civitatis &c. tenentur recitare omnes, scilicet de Clero illius loci, qui tenentur ad horas Canonicas ex DD. S. C. R. 27. Martii 1628. & 23. Maij 1639., & 20. Martii 1683. & 15. Septembr. 1742. apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *dd.* 4. & 5. & 11. & post finem *tom.* 4. *in append. ad Cap. de Patr. vel Tit. Eccl. d.* 6. Officium de Patrono principali Civitatis, (hoc est loci, ubi est Cathedralis, ut alibi explicavimus :) recitandum est a Clero Sæculari, etiam in Diœcesi, ubi non adsit proprius loci Patronus; at ubi colitur festum principalioris Patroni, nihil de Patrono Civitatis; nisi forte ex consuetudine legitima permittatur fieri tamquam de Patrono minus principali, ex DD. S. C. R. 23. Maij 1639. & 28. Septembr. 1658. apud Caval. *tom.* 1. *cap.* 3. *d.d.* 5. & 6.

Non potest recitari Officium de Patrono principali Parochiæ a Sacerdotibus, qui non sunt de Choro Parochiali, licet sub eadem Parochia degant, ex Decr. S. C. R. 17. Augusti 1709. apud Caval. *tom.* 1. c. 1. d. 14. *Episcopus, quando reperitur in aliquo Oppido suæ Diœcesis ob visitationem, seu aliam ob causam, potest licite recitare Officium Sanctorum, de quibus ex forma Rubricarum, seu ex concessione Sacræ Congregationis, eoquod sint Patroni, seu Titulares in eisdem Oppidis recitatur, & sic præcepto de recitando Officio satisfacit*. S. R. C. 14. Martii 1643. Videnda sunt dicta c. 5. de Tit. Eccl. art. 1. n. 12.

Festum cum Officio principalis Patroni loci, Diœcesis, Regni, Provinciæ, Civitatis, Oppidi, vel Pagi tenentur etiam Regulares celebrare ex Decr. S. C. R. 27. Martii 1628. 24. Januar. 1682. 20. Martii 1683. 5. Maij 1736. apud Caval. *tom.* 1. *cap.* 3. *d.d.* 4. S. 11. & 12. *num.* 1. & *d.* 13. 16

Non possunt autem recitare de Patrono Parochiæ, ex Decr. S. C. R. 14. Febr. 1705. apud Caval. to. 1. c. 3. d. 12. quemadmodum nec ipsi Sæculares, qui non sunt de Clero ejusdem Parochiæ, licet sub eadem Parochia degant, ut supra notavimus.

mus. Vide tamen Caval. loc. cit. num. 11.

Officium de Pattono principali Civitatis recitandum est a Regularibus, etiam in Diœcesi, ubi non adsit loci Patronus proprius; at ubi colitur festum peculiaris Patroni, nihil de Patrono Civitatis; nisi forte ex consuetudine legitima permittatur fieri tamquam de Patrono minus principali, ut supra dictum est de Clero Sæculari Diœcesis; (vid. Caval. loc. cit. n. 1. Regulares autem non tenentur recitare Officium, & celebrare Missam Patroni minus principalis Civitatis, seu loci, si non est in Calendario Romano, vel in eorum proprio; ex Decr. S. C. R. 24. Januar. 1682. apud Caval. *tom. 1. c. 3. d.* 8. vel nisi concessio, seu obligatio recitandi de tali Patrono sit facta etiam pro Regularibus, ut animadvertit Caval. cit. in d. 8. n. 22. Nihilominus ipse Caval. *in d. 1. ejusdem Capitis 3. n. 64. & in d. 3. n. 1. fine*, *& in cit. d.* 8. *n.* 23. cum Gavant. *in Rubr. Brev. sect. 3. c. 12. num. 6.* ait: laudabile esse, si recitent in gratiam populorum, ut nimirum in eo festo ad eorum Ecclesias accedentes Missam, & Officia divina audituri, ad pietatem, & devotionem erga Patronum suum non minus accendantur, quam si ad Ecclesiam confluant Cathedralem, seu Matricem; præsertim si aliquod festum Patroni minus principalis, sit multum celebre in Populo, quamvis non festivum. Caval. *in cit. d.* 8. *n.* 21.

Quod si Patroni minus principales sint de præcepto in foro, ut ex speciali Indulto fieri posset; Caval. *in cit. d. 3. n* 1. tunc animadvertendum est, etiam Regulares teneri recitare de hujusmodi Patronis ratione festi in foro: si quidem de eo sit concessum Officium, Caval. *in cit. d.* 8. *num.* 20. Porro: *Quando occurrit festum aliquod in Diœcesi, quod sit de præcepto quoad forum, Regulares de eo debent Officium facere, nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud, quod festum sit ejusdem classis, ritus, & majoris dignitatis*. S. R. C. 5. Maij 1736. in *Einsidlen.*, apud Caval. to. 2. c. 13. *d.* 4. *Majoris dignitatis*, dicitur, scilicet, vel quasi essentialis, & insignis, quæ nempe reperitur in festis a Rubr. II. de Concur. n. 2. versu *Inter Festa* recensitis, vel prædictæ, quasi essentiali dignitati æquipollentis, qualis est ea, quæ petitur a solemnitate extrinseca, qua festa in propriis locis, & Ecclesiis celebrantur, quæque sita est in pompa exteriori, apparatu, populi concursu, aliisque similibus; vid. dicta 14. Januar. n. 20. Itaque, si occurrente festo in foro, occurrat eadem die apud Regulares festum majoris, aut saltem ejusdem classis, & ritus. sed majoris dignitatis quasi essentialis, vel majoris solemnitatis, & pompæ in propria eorumdem Ecclesia, tunc non tenentur ea die recitare de festo, quod in loco occurrit in foro; vid. Caval. *l. cit. n.* 24. *&* 25. *& eodem tom.* 2. *c.* 28. *in decr.* 1. Aliter tenentur; vide dicenda art. 8. n. 44.

Prædicta de Regularibus intelligantur etiam de Monialibus, vid. Caval. *to.* 1. *c.* 1. *d.* 11. *& c.* 3. *d.* 8. *n.* 4. *&* 25. *& d.* 10.

Nota hic ex declaratione S. C. R. 2. Decemb. 1685., & 15. Septemb. 1691. quam allegabimus infra art. 6. n. 39. initio, nomine *Patroni* simpliciter, venire Patronum *principalem* tantum.

A R-

ARTICULUS V.

De Horis Canonicis.

17 Officium Patroni principalis est dupl. primæ cl. *Rubr. gen. Brev. tit. 1. n. 1. & tit. 9. n. 3. & in duab. tabell. excerpt. ex Rubr.* Patroni autem minus principalis est duplex majus; ex Rubr. Brev. in cit. tabell. Quod intelligendum est juxta sequentem declarationem S. C. *Festa Patronorum minus principalium, si celebrentur cum solemnitate, habent in se naturam duplicis majoris : & qualitatem duplicis minoris, si absque solemnitate peragantur.* S. R. C. 1. Decembr. 1741., apud Zach. *ind. decr. n.* 798. videri etiam potest Gavantus *in Rub. Brev. sect.* 3. *c.* 12. *n.* 6.

18 Festum principalis Patroni loci, Diœcesis &c. celebrandum est sub ritu primæ cl. etiam a Regularibus, ex Decr. S. C. R. 24. Januar. 1682. & 5. Maij 1736. & 15. Septembr. 1742. apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *d.* 8. & 13. & *post finem tom.* 4. *in append. ad c. de Patr. vel Titul. Eccl. d.* 6. Festum Patroni Principalis Civitatis, seu loci, ubi est Cathedralis, celebrandum est a Clero Sæculari, & Regulari Diœcesis etiam sub ritu dupl. primæ cl. ubi non adsit proprius loci Patronus. At ubi colitur festum peculiaris Patroni, nihil de Patrono Civitatis: vel attenta consuetudine, sub ritu duplici majori tantum, tamquam de Patrono minus principali, ex Decr. S. C. R. 23. Maij 1639. & 28. Septemb. 1658. & 5. Maij 1736. apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *d.d.* 5. 6. & 13.

Festum Patroni principalis celebrandum est cum Octava. *Rubr. gen. Brev. tit.* 7. *nu.* 1. si nimirum non occurrat tempore respuente Octavas. Officium infr. Octav. est semidupl. at in die Octav. dup. min. Rub. cit. tit. 7. n. 3. & 5. *Si festum sit de Patrono loci, Officium est recitandum sub ritu primæ cl. cum Octav. ab omnibus Sacerdotibus Sæcularibus ejusdem.* S. R. C. 15. Septembr. 1742. in *Tridentina*. apud Caval. post finem to. 4. in append. ad c. de Patr. vel Titul. Eccl. d. 6. sermo autem est de Patrono principali. Festum Patroni principalis Civitatis, aut loci, ubi est Cathedralis, a Clero Sæculari Civitatis celebrandum est cum Octava; in Diœcesi autem, ubi non adsit proprius loci Patronus, similiter cum Octava; sed ubi colitur festum peculiaris Patroni, nihil de Patrono Civitatis, vel attenta consuetudine sub ritu duplici majori tantum, & sine Octava; ex Decr. S. C. R. 23. Maji 1639. & 28. Septembr. 1658. apud Caval. *to.* 1. *c.* 3. *d.d.* 5. & 6.

Non potest recitari Officium Patroni sub ritu dup. 1. classis, & cum Oct. nisi solum unius universalis principalis, seu principalioris in eodem Regno, vel Provincia; & alterius particularis in eadem Civitate, Pago ec. vel plurium ad modum unius; sine speciali Apostolico Indulto, vel consuetudine recepta ante Bullam Pii V. inhibentem additionem in Breviario; vel ante Decretum super electione Sanctorum in Patronos art. 1. allegatum. Vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *in d.* 7. *a num.* 6. & *in d.* 11. *num.* 14. & *num.* 35. & *dub. sequ.* & *a num.* 41. Porro teste Radulpho *proposit.* 19. Octava nota est, & index magnæ præ aliis solemnitatis, ideoque non frequens adeo, nec trita esse debet, ut inde periculum sit, ne vilescat: ut ait Durandus *lib.* 6. *c.* 1. *n.* 42. Vilescit

lescit autem maxime, si quamplures sint particulares, & propriæ, ut animadvertit Caval. *tom.* 2. *c.* 18. *n.* 18.

18 Regulares non possunt celebrare Octavam de Sancto Patrono principali Loci, Diœcesis, Regni, Civitatis &c. nisi id specialiter ipsis Regularibus indultum fuerit a Sede Apostolica, vel mandatum a Constitutione Religionis ab Apostolica Sede approbatæ: ex Decr. S. C. R. 28. Septembr. 1658. 24. Januar. 1682. 20. Martii 1683. 5. Maij 1736., apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *d.d.* 6. 8. 9., & 13. Et rursus 16. Septembr. 1741. apud Caval. *tom.* 2. *c.* 43. *d.* 19. quod inseruit d. 15. nu. 5. vel nisi præscribatur in Rubricis Breviarii proprii eorumdem Regularium ab Apostolica Sede approbatis, vel adsit decretum a Religione emanatum, similiter a Sede Apostolica confirmatum; Vid. Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *in cit. d.* 9. *num.* 9.

Prædicta de Regularibus, intelligenda sunt quoque de Monialibus, atque adeo: *Declaratio, ubi dicitur, quod Regulares non possunt recitare Officium de Octava Patroni principalis sine speciali Indulto, comprehendit etiam Moniales Ordinariis subjectas*. S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina, apud Caval. tom. 1. c. 3. d. 10. *Moniales Ordinariis locorum subjectæ* (& multo magis non subjectæ,) *non tenentur recitare Officia particularia Diœcesum; tenentur tamen recitare de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ Cathedralis, nec non de ejusdem Ecclesiæ Dedicatione; non vero de eorumdem festorum Octavis: nisi id specialiter ipsis indultum sit ex vi concessionis Apostolicæ, vel propriæ Constitutionis ab Apostolica Sede approbatæ*. S. R. C. 22. Augusti 1744. in *Januen.* Monialium Ord. S. Claræ: in opere Merati *in* 2. *append. decr. Brev. n.* 474.

20 *Quando duæ Octavæ simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis sub ritu dupl.* 1. *cl. altera B. M. V. sub ritu dupl.* 2. *cl. recitandum est Officium de Patrono principali cum commemoratione B. M. V.* S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.* apud Caval. *tom.* 2. *c.* 18. *d.* 9. & generaliter loquendo: in concurrentia plurium Octavarum, ex iisdem illæ sunt anteponendæ, quarum festa in occurrentia præferuntur, ratione amplioris ritus, vel majoris intrinsecæ dignitatis in paritate ritus: translato aliarum festo; vid. Caval. loc. cit. n. 6. & 7. videri possunt dicta 14. Januar. n. 12. & die 8. Septemb. n. 5. 11. & 12. Et hæc quidem quoad classem, & ritum festi Patroni principalis, seu principalioris. Deinde quoad recitationem notanda sunt sequentia.

21 In Festo Patroni principalis lectiones primi nocturni, vel propriæ, vel de Communi Sanctorum, ut in Breviario, non vero de Scriptura occurrente, ad majorem celebritatem. Rub. gen. Brev. tit. 26. n. 9. & Gavant. in Rubr. Brev. sect. 3. c. 12. n. 13. Idipsum etiam præstandum in Officio Patroni minus principalis: id enim ei competit ratione ritus dupl. maj. quem habet ex *Rubr.*, ut supra notavimus; profecto *Lectiones primi nocturni in Officio de festo duplici majori sumendæ sunt ex ejus communi, si ex concessione non haberentur propriæ*. S. R. C. 12. Julii 1664. *in una Ord. Min. de Observ.* apud Caval. *tom.* 2. *par.* 2. *c.* 34. *d.* 8. & 2. Septemb. 1741. in *Aquen.* in opere Merati in 2. *append. ind. decretor. Brev. n.* 423. Lectiones item secundi, & tertii nocturni, si non adsint propriæ, neque extra

Bre-

Breviarium approbatæ a Sancta Sede Apostolica, sumantur de Communi, & de Octavario Romano, in hanc præcipue causam edito: nam in Officio nihil legendum est, quod ab eadem Sede Apostolica non sit approbatum, ut fuse probat ex Gelasio Papa Radulphus *lib. de Canon. observat. propos.* 11. & constat ex Sixti V. Constit. 74. in qua Pontifex concedens varias facultates S. R. Cong. Officia tamen Sanctorum Patronorum noluit approbari posse inconsulto ipsomet Summo Pontifice. Approbata vero pro certo loco, negavit sæpius Sacra Congregatio, extendi posse ad alia loca non consulta eadem Sacra Congregatione, quæ justis de causis alicui loco concedit, denegat autem alteri; ut observat Gavant. l. cit. n. 14. Quoad lectiones autem in diebus infra Octavam, & die Octava videantur Rubr. gen. Brev. tit. 7. n. 4. & tit. 26. n. 9.

22 Dies Octava propriorum Festorum annuncianda est in lectione Martyrologii, saltem si de ea fiat Officium, quo casu annunciatur primo loco: si autem sola commemoratio habenda sit, annuncietur 2. loco; Vid. Caval. *to. 2. par. 2. c. 37. ind. 2. n. 9. & 11.*

23 *Concurrente Sancto antiquiori Patrono Civitatis cum alio Sancto recentiori pariter Patrono, nulla habenda est ratio de posteritate Patronatus, unde Vesperæ dimidiandæ sunt*. S.R.C. 17. Junii 1684. in *Panormitana*. apud Caval. *to. 2. c. 28. d. 4.* Intellige, si sint æqualis ritus, & dignitatis.

24 Si festum Patroni principalis occurrat in Vigilia universali, nihil prorsus fit de ea in Officio, vel Missa, excepta Vigilia Epiphaniæ, ut ibi suo loco notavimus. *Rubr. gen. Brev. tit. 6. n. 2. & Missal. tit. 3. n. 2. fine, & tit. 7. n. 2. fine*; Gavantus *l. cit. n. 11. & sect. 3. c. 7. n. 3.* rationem assignat dicens, id fieri, ne solemnitas imminuatur. Similiter, si occurrat festum per se simplex, vid. dicta 14. Januar. n. 6. & 7. Nec ex eadem Rub. anticipatur Officium Vigiliæ in eodem casu; itaque licet anticipari possit jejunium Vigiliæ, ut art. 3. docuimus, Officium vero Vigiliæ, vel commemoratio ejus non anticipatur; exemplum habes in jejunio Vigiliæ S. Joan. Baptistæ, occurrentis in festo SS. Corporis Christi, quo casu anticipatur jejunium in feria quarta, Officium vero Vigiliæ omnino omittitur eo anno; vide dicta 22. Junii art. 1. n. 2. ubi rationem dedimus dispositionis hujusmodi. Sed quid? Si festum 1. cl. atque adeo Patroni, quod occurrere soleat in Vigilia universali, aliquando incidat in Dominicam: quo casu Vigilia universalis cum jejunio, & Officio anticipatur in Sabbatum, ex Rubrica, & praxi Ecclesiæ Romanæ. Eo casu Officium Vigiliæ, vel commemorationem ejusdem, aut festi simplicis, recuperare jus suum, cum cesset impedimentum, atque adeo recitandum Officium, vel faciendam commemorationem Vigiliæ, vel simplicis jam occurrentis ante diem festum 1. cl. quod eo anno non jam in Vigiliam, sed in Dominicam incidit: docet Caval. *tom. 2. c. 15. in d. 2. n. 7.*

Qu. hic I. Quinam ex pluribus Patronis censendus sit principalis ad hoc, ut celebrari valeat sub ritu duplici 1. cl. & cum Octava? 25

℞. Cujus solemnitas festiva etiam in foro recolitur ex præcepto, juxta Constitutionem Urbani VIII. art. 2. allegatam, ut animadvertit Caval.

to. 1. *c.* 3. *in d.* 7. *n.* 14. Quod si plurium Patronorum, puta duorum ejusdem Civitatis &c. solemnitas æque sub præcepto festiva servetur in foro diebus diversis; aliunde constare debet, uter sit principalis? vel an ex Apostolico Indulto, aut veteri consuetudine legitima uterque sit æque principalis? Porro Patroni etiam minus principales possunt ex speciali Apostolica facultate, ex præcepto in foro servari, ut indicavimus artic. præc. n. 16. In hujusmodi igitur casu id aliunde constabit; puta ex electione, eo quod constet electos, seu concessos fuisse in Patronos æque principales; vel contra, talem Sanctum electum fuisse in Patronum principalem, alterum vero in minus principalem; aut ex eo, quod venerentur, & celebrentur ut Patroni æque principales; vel contra. Quos autem constabit esse æque principales, honorandi sunt ritu dup. 1. cl. cum Octava. De Patronis autem minus principalibus recitandum ritu dupl. maj. & sine Octava; ut supra dictum est. Caval. *to.* 1. *c.* 3 *in d.* 3. *n.* 1.

Unde similiter nota hic; quod si una, & eadem etiam Ecclesia plures habeat Patronos, seu Titulos, quorum festa non recurrant eadem die simul e. g. Ecclesia SS. Sylvestri, & Martini. SS. Blasii, & Caroli &c. Officium dupl. 1. clas. cum Octava non debet celebrari sine privilegio speciali, vel consuetudine legitima, nisi de unico Patrono, seu Titulari principali; de altero autem seu de aliis erit suis diebus celebrandum sub ritu duplici majori tantum, tamquam de Patronis minus principalibus. Si autem quæras; quinam ex illis censeri debeat principalis? ex Caval. usus ipse loquendi per se poterit definire; nimirum ille erit principalior, qui est in nominatione prior, & prius Ecclesiam a seipso denominat; vide laudatum Auctorem *to.* 1. *c.* 2. *in d.* 5. *nu.* 18. & 22. & 26. Si autem principalis Patronus, seu Titulus Ecclesiæ habeat socios, qui eadem die recurrant in Calend. Romano: de his dicetur infra qu. 5.

Ecclesiæ vero illæ, quarum Patronus principalior, seu Titulus sint plures Sancti collective, e. g. omnes Apostoli, vel omnes Martyres &c. celebrare debent unum tantummodo festum de omnibus collective sumptis, non autem de singulis divisive. Debent igitur instituere festum aliquod de omnibus Apostolis, vel Martyribus, sumendo Officium de respectivo communi, ac de Octavario Romano, illudque celebrare sub ritu dupl. primæ cl. cum Octava; quod festum celebrabitur die ab Episcopo designata, vel Regulari Prælato, si Ecclesia fuerit Regularis. Caval. *to.* 1. *c.* 2. *in d.* 7. *n.* 23.

Qu. II. Si accidat, quod in Cathedrali fiat de Patrono loci absque Octava, veluti Mediolani de S. Ambrosio, cujus festum ritu Ambrosiano non habet octavam: an subditi Archiepiscopo Mediolanensi secundum ritum Romanum horas canonicas recitantes, teneantur ad Octavam S. Ambrosii celebrandam? 26

℟. Affirmative, quia tenentur servare Rubricas Brev. Romani, at ex Rubr. Brev. Rom. superius allegata festum principalis Patroni celebrandum est cum octava a Clero scilicet Sæculari, ut ex variis decretis S. C. R. fuit superius explicatum. Caval. *to.* 1. *c.* 3. *in d.* 5. *n.* 4.

Qu. III. Si festo S. Patroni, vel Titularis celebrando assignetur alia 27
dies

dies stabiliter, & perpetuo: an secum ferat Octavam?

℟. Ex Decreto S. C. R. *Festa octavam habentia, quibus in aliquibus locis, ob perpetuum impedimentum, alius dies est assignatus, sunt semper celebranda sine octava, si de ea nihil post assignatam diem remaneat, vel cum octava, si aliqui dies supersint*. S. R. 16. Septembr. 1741. apud Caval. *to.* 2. *c.* 30. *d.* 23. *in comment. dec.* 20. *num.* 12. Qui tamen ibi docet: non esse intelligendum de festis, quæ immutentur quoad Chorum, & forum. Vid. dicta pro festo Annunc. a fer. 6. vel Sab. majoris hebdomadæ translato in Choro, & foro ad feriam secundam pro Dom. in albis. 25. Martii art. 2. sect. 2. subs. 4. n. 38. & 39. Item ait: nec fortasse intelligendum esse de festis, quæ per particularem concessionem immutata venirent; itaut præsens sanctio locum non habeat, nisi in casu immutationis habitæ vi Decretorum generaliter facientium potestatem immutandi festa perpetuo impedita; de qua immutatione vi hujusmodi Decretorum aliquid innuimus nos hic c. 1. §. 2. nu. 19. Si autem festum, cui competit octava, mutetur per accidens quoad solum Officium; tunc non transfertur Octava, sed locum habet Rubr. gen. Brev. tit. X. de translat. fest. num. 1. ubi sic legitur: *Si autem festum Nativitatis S. Joan. Baptistæ venerit in die Corporis Christi, transfertur in sequentem diem cum commemoratione Octavæ, & in secundis Vesperis Corporis Christi fit tantum commemoratio S. Joannis: sequentibus autem diebus fit Officium de eadem Octava Corporis Christi cum commemoratione Octav. S. Joannis. Dies autem Octava S. Joannis tunc veniens in die Octava Corporis Christi, non transfertur, sed de illa eo anno fit tantum commemoratio in utrisque Vesperis, & Laudibus diei Octavæ Corporis Christi; & id semper servetur, quando festum habens Octavam transfertur, ut non ideo dies Octavæ transferatur, sed ipsa die de ea fit commemoratio, quæ alias erat octava; si festum non fuisset translatum. Quod si festum per totam suam octavam transferri contigerit, illo anno celebretur sine octava, nisi Titularis Ecclesiæ privilegio aliter fieri oporteat*. Confer Meratum *to.* 2. *sect.* 3. *c.* 8. *n.* 16. Pro quæstione autem proposita videri rursus potest Caval. *to.* 1. *c.* 9. *in d.* 13. *n.* 45.

Qu. IV. Si dies octava Patroni loci accidat alicubi in festo de præcepto in foro, quod non sit 1. vel 2. clas. an recitari debeat de festo prædicto occurrenti cum commemoratione octavæ. 28

℟. Recitandum de die octava. Est tamen alicubi specialis concessio recitandi de festo cum commemoratione octavæ; vid. Caval. *to.* 2. *c.* 18. *d.* 5. & dicta 2. Julii art. 2. & 26. Julii art. 2. n. 3. & 21. Novembr. art. 2. nu. 7. In casu autem quod non habeatur specialis hujusmodi concessio, posse Episcopum transferre festum de præcepto in sequentem diem, si ab eo pendet: docet Gavant. *in Rubr. Brev. sect.* 3. *n.* 20.

Qu. V. Si Sanctus Patronus habeat in Brev. Officium una cum aliis Sociis, num separandi sint Socii, & alia die de illis recitandum: & quomodo: quove ritu? 29

℟. In Brev. Romano in not. post tabellam occursus post Rubr. gener. positam, sic legitur: *Si occurrat, ut Patronus, vel Titulus Ecclesiæ descriptus sit eodem die in Kalendario cum*

aliis

aliis Sanctis, *in ea Ecclesia fit tantum de Patrono*, *vel Titulari*, *absque commemoratione aliorum*. *Qui*, *si in dicto Kalendario descripti sint sub Officio duplici*, *vel semiduplici*, *transferuntur in primam diem simili Officio non impeditam*, *& de eis fiat Officium semiduplex*; *nisi tamen sint de majoribus festis*, *quia tunc de translato quoque fiet Officium duplex*, *ac si proprio die celebraretur*. *Si vero in Kalendario omnes sint tamquam festum simplex*, *de aliis nihil fit*. Hæc ibi: hujusmodi vero Rubrica loquitur de Patrono principali: ut animadvertit Caval. *to.* 1. *c.* 5. *in d.* 3. *n.* 3. *&* 4. Nos autem ut plenius quæstioni satisfaciamus, respondebimus tum pro casu, quo Socios habeat Patronus principalis: tum pro casu, quo Patronus minus principalis; & quæ de Patronis loci dicemus, eadem intelligantur procedere quoad Titulares Ecclesiæ.

In casu igitur, quo universalis principalis Patronus Regni, vel Provinciæ; vel particularis principalis Patronus Civitatis, Pagi &c. habeat Socios in Calendario sive Romano sive particulari, observandum est; an hujusmodi Sancti in dicto Calendario sint uniti per accidens, aut per se solum: vel an per se simul, & veluti ex natura rei ut infra explicabitur. Si Sancti in dicto Calendario uniti sint per se simul, & veluti ex natura rei: tunc Socii, sive habeant ritum duplicem, sive simplicem, non dividuntur a Patrono principali, sed de omnibus recitatur Officium sub ritu duplici primæ classis celebritate unica. Ita cum Merato, Pittono, Guyeto, & aliis Caval. *to.* 1. *c.* 5. *in d.* 6. *n.* 4.

Si vero Sancti in dicto Calendario sint uniti per accidens, aut per se simpliciter: tunc ulterius observandum est, quem ritum in eodem Calendario habeant? si enim habent ritum simplicem, de Sociis nihil fit, sed plane omittuntur; nisi ex speciali Indulto concessum sit assignare iisdem aliam diem. Si vero habeant ritum semiduplicem, vel duplicem minorem, aut majorem: Socii transferuntur, & celebrantur, cum ritu semiduplici prima die non impedita, hoc est in immediate sequenti die infra Octavam Patroni, si ea non sit impedita: aliter post Octavam. Vid. Caval. *cit. c.* 5. *in d.* 1. *n.* 5. *&* 12. *& in d.* 3. *n.* 3. 9. *&* 10. Si autem Socii habeant ritum duplicem 1. vel 2. classis, fiet de illis prima die non impedita infra Octavam Patroni, sub eodem ritu duplici 1. vel 2. cl. vid. Caval. *in cit. d.* 1. *n.* 12.

Diximus: si Sancti sint uniti in *Calendario*: quia si solum sint uniti in Martyrologio Romano, & non item sint in Breviario, seu Calendario, tunc de Sociis nihil fit, etiamsi sint uniti ex natura rei. Caval. *in d.* 6. *n.* 7. Tunc autem Sancti dicuntur uniti *per accidens*, si uniantur in Calendario, solum eo quod eadem die passi fuerint, vel obierint, licet forte non eodem anno, nec eodem in loco, nec eadem de causa; cujusmodi sunt SS. Fabianus, & Sebastianus: SS. Vincentius, & Anastasius. Dicuntur vero uniti *per se solum*, si sint uniti eo quia eadem simul die, ac loco, & eamdem ob causam obierint, ut SS. Innocentes: Mauritius, & Socii: Januarius, & Socii: Ursula, & Sociæ; aut saltem quia simul capti in eadem persecutione simul afflicti, & simul pro Christo interempti, tametsi quempiam illorum una, vel altera die

die post, vel ante Socios ad gloriam evolare, contigerit; quare etsi e. g. S. Symphorosæ mors evenerit pridie ad mortem septem Filiorum ejus, adhuc inter Sanctos per se junctos relate ad filios suos annumeranda esse, videtur; & similiter S. Meliton pue ex quadraginta Martyribus, quorum martyrium celebratur in divinis Officiis die 10. Martii: quamvis non in eodem loco, in quo cæteri, martyrium consumaverit, sed in humeris Matris, vehicula aliorum Sanctorum Martyrum Corporibus onusta prosequentis. Hæc namque moraliter, & in prudentum existimatione intelligenda sunt. Denique dicuntur Sancti *per se uniti*, *& veluti ex natura rei*, si habeant quidquid requiri diximus ad Sanctos *per se* unitos, & ulterius inter eosdem aliqua intercedat consanguinitas, vel affinitas vera, & carnalis; ratione cujus dicuntur veluti ex natura rei conjuncti. Ita quoad hæc Caval. cit. c. 5. initio. Hactenus de Patrono principali, jam de Patrono minus principali, ut promisimus, erit agendum.

30 Si Sanctus igitur Patronus minus principalis habeat Socios in Calendario, eodem fere modo discurrit Cavalerius; dicens, quod si in Calendario sint uniti per se, & veluti ex natura rei, celebretur de Sociis una cum Patrono sub ritu duplici majori, etiamsi habeant ritum simplicem in Breviario; quod si habeant elevatiorem, puta 2. cl. celebretur sub eodem ritu elevatiori. Caval. *cit. c. 5. in d. 4. n. 5. & 7.*

Si autem sint uniti per accidens, aut per se quidem, sed non insuper veluti ex natura rei, tunc si in Calendario habeant ritum duplicem minorem, vel semiduplicem, celebretur similiter etiam de Sociis, una cum Patrono sub ritu duplici majori; si vero habeant ritum elevatiorem, eodem privandi non erunt. Caval. *in d. 4. num. 5.*

At si in prædicto casu, quo nimirum sint uniti per accidens, aut per se solum, & non insuper veluti ex natura rei, habeant in Calendario ritum simplicem, vult Cavalerius nu. 6. de Patrono minus principali recitandum esse sub ritu duplici majori; de Sociis autem sub ritu simplici; atque adeo in Officio Patroni minus principalis fieri debere commemorationem Sociorum, & eorumdem nonam lectionem esse legendam, si propriam habeant. Ita Caval. qui hujusmodi assertionem suam, ait, videri clare stabiliri, ex quodam Decreto S. C. R. emanato 16. Januar. 1677. quod ipse in cit. c. 5. explicat ultimo loco. Loquitur autem illud Decretum de Sancto, cujus habeatur insignis Reliquia, & cum Socio sit in Breviario, & uterque habeat ritum simplicem. Et quidem S. C. R. declaravit in illo Decreto in eo casu, de Sancto, cujus habetur insignis Reliquia, recitandum sub ritu duplici, de Socio autem sub ritu simplici eadem die; putatque Cavalerius in illo Decreto sermonem tantummodo esse de Sanctis, qui sint solum per accidens uniti: aut per se dumtaxat, non item ex natura rei; videantur dicta 21. Octob. n. 3. ubi de eo Decreto sermo fuit. At vero illi etiam in hoc sensu accepto derogatum fuit, uti contra Cavaler. ostendimus loc. cit. derogatum, inquam, fuit ab eadem Sac. Congreg. per Decretum emanatum 11. Januarii 1749. quod allegavimus loc. cit. in quo declaratum fuit: si habeatur

ali-

aliqua insignis Reliquia e Sociis S. Ursulæ *fieri debere Officium duplex de SS. Ursula, & Sociis*. Quæ quidem Sanctæ in Breviario habent ritum simplicem, & licet sint unitæ per se, at non item ex natura rei, ut ex ipsomet Cavalerio notavimus supra. Hoc posito, jam patet non amplius admitti posse prædictam Cavalerii dispositionem.

Itaque nos dicimus: in prædicto ultimo casu, quo Sanctus Patronus minus principalis habeat Socium, vel Socios in Calendario cum ritu simplici, etsi non sint inter se juncti veluti ex natura rei, adhuc celebrandum esse de Patrono, & Sociis ejus simul sub ritu duplici majori. Probatur ex eo quia, ut significat ipse Caval. in *cit. d.* 4. *n.6.* & 8. de Patrono minus principali habente Socios in Calendario discurrendum est similiter, ac de Sancto, cujus habetur insignis Reliquia, & qui similiter Socios habeat in Calendario; atqui de Sancto, cujus habetur insignis Reliquia, & qui habet Socios quomodolibet unitos in Calendario sub ritu simplici; celebratur una cum Sociis sub ritu duplici minori, qui ritus competit ob insignem Reliquiam. Ergo de Sancto Patrono habente Socios quomodolibet unitos in Calendario sub ritu simplici, celebrandum est una cum Sociis sub ritu duplici majori, Patronis minus principalibus competenti.

Ex dictis igitur habes, quod si Patronus minus principalis habeat Socios in Calendario, quomodolibet sint uniti, non sint separandi a Patrono, sed celebrandum est de omnibus simul Officium duplex majus, nisi in Calendario ritu elevatiori donentur.

Quod autem attinet ad ordinem recitandi Officium in casu superius exposito separationis Sociorum a Patrono principali, vel Titulari, & in casu, quo particulare speciale non sit concessum Officium a S. Sede; hæc habeas. Primo curandum erit, ut omnia congruant festo, ita ut de uno, & non de pluribus fiat Officium, & si qua S. Patronus, vel Titularis propria habeat in Breviario, illi sunt reservanda, omissis iis, quæ ad Socios tantummodo spectant, si ea potuerint separari; & deficientibus propriis, erit ad commune Sanctorum recurrendum: non ad commune, de quo sumebatur Officium antecedenter ad divisionem, sed ad Commune, quod Sancto competit post separationem prædictam. Quapropter si e. g. S. Susanna die 11. Augusti dividatur a S. Tiburtio: ejus Commune, ex quo sumentur lectiones, & reliquum Officium, non erit amplius Commune plurimorum Martyrum, sed Commune Virginum. Si S. Sebastianus dividatur a S. Fabiano: Officium S. Sebastiani non erit amplius de Communi plurimorum Martyrum, sed unius Martyris non Pontificis. Evenire tamen potest, ut idem sit Commune Sanctorum divisorum, & unitorum, ut si separentur plures Confessores, vel plures Virgines, &c. 32

Si Sancti uniti habeant Orationem propriam, hæc danda est Sancto Patrono, seu Titulari a Sociis diviso, eique accommodanda, tacendo Sociorum nomina, si in Oratione exprimantur; similiter si complectantur sub verbo *Sociorum*, aut simili, tacendo hujusmodi verbum, & pronunciando in numero singulari, quæ in plurali ponuntur, si fieri potest; secus

ctus de competenti Communi sumatur; Caval. *cit. c.* 5. *d.* 1. *n.* 10. & *in d.* 2. *n.* 7. Quod si Sanctus Patronus, vel Titularis habeat in Breviario cum Socio orationem de Communi, facta separatione; non ea dicenda est pro Sancto a Socio separato, sed sumenda de respectivo competenti Communi post separationem adepto; nisi quæ assignata est, alicui, vel utrique etiam divisim æque competeret; Caval. cit. c. 5. in d. 2. *n.* 7. & sic si S. Sebastianus e. g. separetur a S. Fabiano, Oratio pro S. Sebastiano erit de Communi unius Martyris non Pontificis: *Præsta quæsumus*. Caval. *in d.* 2. *n.* 6. & congruentius sumenda videtur ea, quæ ibi est secundo loco, eo quod S. Sebastianus specialiter consueverit honorari, & in Patronum assumi propter liberationem, seu præservationem a peste, similibusque malis, & adversitatibus intercessione ipsius; in præfata autem Oratione dicitur: *A cunctis adversitatibus liberemur in corpore*: est igitur aptior. Porro etsi ea, quæ in Communi Sanctorum ponuntur primo, & secundo loco, posse ad libitum eligi videantur; si qua tamen habeantur, quæ magis competere dignoscantur Sancto, de quo celebratur Officium, tunc ea sumenda sunt; ut rite animadvertit Caval. cit. c. 5. in d. 7. n. 7. & rursus videri potest idem *tom.* 2. *par.* 2. *c.* 34. *in d.* 9. *n.* 3. & 4. Unde, si e. g. Officium fieret de Sancto Martyre, qui persecutionem passus fuerit a Parentibus, fratribus &c. in tertio nocturno potius legenda erit Homilia in Evang. *Si quis venit ad me, & non odit Patrem suum &c.*, quam Homil. in Evang. *Si quis vult*; quemadmodum pro Sancto Hermenegildo dispositum esse notavimus 13. April. art. 1. n. 3. Idipsum procedit pro lectionibus secundi nocturni, si hæ quid proprium ei, de quo fit Officium, dignoscantur habere.

Itaque in dicto casu separationis S. Sebastiani a S. Fabiano dicetur Oratio: *Præsta quæsumus omnipotens Deus, ut intercedente &c.*, non autem illa, quæ in Breviario ponitur in ejus festo: *Infirmitatem*; quia hæc etsi in Officio SS. Fabiani, & Sebastiani bene assumpta sit, eo quod S. Sebastianus Pontifex, & Martyr fuerit, ac consequenter cum Pontifex Martyr nobilior sit Martyre non Pontifice, desumi debuit potius Oratio de Martyre Pontifice, tacito in ea nomine *Pontificis*, ut conveniret etiam S. Sebastiano. Separato autem S. Sebastiano a Socio S. Fabiano, cum S. Sebastianus non sit Pontifex, potius ei congruit prædicta Oratio de Martyre non Pontifice; ut observat Caval. *cit. c.* 5. *in d.* 2. *n.* 6.

Contra vero si S. Fabianus esset e. g. Titulus Ecclesiæ a Socio S. Sebastiano separandus, ejus Oratio erit eadem, quæ in Breviario *Infirmitatem*, quæ tamen ei accommodanda erit, & recitanda, ut ponitur in Communi unius Martyris Pontif. idest in numero singulari, & tacito nomine S. Sebastiani. Idipsum eveniret, si Officium fieret de pluribus Confessoribus Pontificibus cum Oratione: *Da quæsumus*: etsi enim separarentur, adhuc in eorumdem utroque Officio posset adhiberi, & sic in aliis similibus. Caval. in cit. d. 2. num. 7.

Quod de Oratione dictum est, idipsum intelligatur de lectionibus primi, & secundi Nocturni, Antiphonis, & aliis, ut dicebamus; unde ex le- 33

lectionibus, Antiphonis, Responsoriis, &c. illa, quæ evidenter constat, esse posita ratione talis Sancti, qui cum Socio, vel Sociis est in Calendario, eadem reservanda sunt ipsi a Sociis separato, atque adeo in ipsius Officio recitanda. Quapropter, quia satis apparet, lectiones primi nocturni de Epistola S. Jacobi Apostoli adhiberi in Officio SS. Philippi, & Jacobi intuitu solius *S.* Jacobi, in hujus Officio recitandæ essent; & in Officio S. Philippi desumendæ de Communi Apostolorum.

Antiphonæ vero Laudum, quia sunt magis propriæ de S. Philippo, uti & Evangelium cum sua Homilia, & illius causa introductæ creduntur; reservari deberent Officio S. Philippi; depromptis de Communi Apostolorum pro Officio S. Jacobi. Gavant. *sect.* 7. *c.* 7. *n.* 1. Caval. *in d.* 2. *n.* 9.

Lectiones autem, quæ non congruunt soli Sancto Patrono a Sociis separato, si non habeantur propriæ approbatæ, & a S. Sede concessæ, sumantur de Communi primo, vel secundo loco, prout videbitur congruentius, quemadmodum supra notavimus, & explicavimus. Est autem animadvertendum, quod si unica lectio habeatur in Breviario in 2. noct. quæ congruat Sancto a Sociis separato, hæc erit ordine quarta, atque adeo erit prima secundi nocturni: reliquæ sumantur de Communi, eo ipso quo ibi jacent ordine, itaut prima lectio secundi nocturni de Communi, sit secunda lectio in Officio prædicti Sancti in secundo nocturno; & secunda de Communi evadat tertia in eodem Officio; unde si fieret Officium e. g. de uno Martyre, cujus legeretur unica lectio propria, & reliquæ de Communi primo loco: secunda lectio secundi nocturni in Officio præfati S. Martyris esset *Triumphalis &c.* quæ est prima lectio secundi nocturni de Communi primo loco, & tertia foret: *Coronata*, quæ ibi est secunda. Similiter si leguntur duæ lectiones propriæ, tertia erit de Communi, erit autem quæ ibi est prima in secundo nocturno. Exempla hujusmodi habentur in Breviario plura.

34 Deinde de Sociis, si de iis recitetur die immediate sequente festum S. Patroni, vel Titularis sub ritu semiduplici, ut supra dictum est, Antiphonæ, ℣. & Oratio sumentur de respectivo Communi competenti post factam hujusmodi separationem, quemadmodum supra explicavimus, & ad Laudes, & secundas Vesperas pro commemoratione Octavæ reserventur pro Sancto Patrono, vel Titulari, Oratio, & alia, si quæ sint propria, quæ eidem data sunt in ejus festo, & non est in sua possessione turbandus; præsertim quia, si ea Patrono tollerentur, & darentur Sociis, deinceps iterum resumi deberent in aliis diebus Octavæ, qui supersunt; unde sine necessitate fieret incongrua interruptio. Gavant. *sect.* 3. *c.* 10. *n.* 14. Caval. *d.* 2. *n.* 11. Si vero ea, quæ Patrono conveniunt, sint æque propria Sociorum, iisdemque similiter conveniant, videntur servanda fore dicta 14. Januar. n. 26. 30. & 32. & die 23. Julii nu. 2. Si gesta Sanctorum in lectionibus secundi nocturni propriis ita permixta sint, ut separari nequiverint in festo Patroni, nihilominus eædem lectiones ad Socios pertinentes, repetendæ sunt in eorum festo. Caval. *in d.* 7. *n.* 19. Si vero festum Sociorum celebretur

rest

post Octavam Patroni, vel Titularis, tunc omnia, si qua habeant Socii propria, seu assignata in Breviario, & ipsis reddenda sunt: quoniam ad Commune non est recurrendum, nisi deficientibus propriis, seu assignatis; reddi vero jam possunt propria Sociis sine injuria Patroni, cujus festum, & Octava jam præteriit. Gavant. sect. 3. c. 10. n. 14. Caval. *in d. 2. n.* 8. *& in d. 7. n.* 19. Similiter faciendum existimat, si de Sociis recitetur sub ritu duplici 2. cl. die infra Octavam Patroni, quæ non sit secunda, nec septima, in casu, quo nec in secundis Vesperis prædicti festi facienda sit commemoratio Octavæ; ut accidit quando sequenti die non erit faciendum Officium de die infra Octavam. Porro in hujusmodi casu sine præjudicio festi Patroni redderentur Sociis, quæ eorumdem sunt propria, seu iisdem assignata, sine præjudicio, inquam, Patroni, cum enim nulla facienda sit commemoratio illius Octavæ, nihil redderetur ei variatum.

Sed quid? Si Socii reponerentur in die immediate sequenti ad diem Octavam Titularis, aut Patroni? Si Vesperæ sint de Sociis, & sola commemoratio de die Octava, ut esset in casu, quo de Sociis celebraretur ritu dupl. 2. cl. post prædictam diem Octavæ, impeditis omnibus diebus infra octavam: quia tunc identitas aliqua tantum contingeret in secundis Vesperis diei Octavæ, nec iterum resumenda forent, quæ pro commemoratione diei Octavæ variata extitissent; satius videri existimat Caval. *in d.* 2. *nu.* 11. variationem fieri pro die Octava, quam pro Sociis: maxime cum in die sequenti etiam continuanda essent in Officio eorumdem Sociorum. Et ita omnino faciendum videtur, loquendo conformiter ad id, quod modo supra dictum est, si propria Patroni, æque sint propria Sociorum, iisdemque conveniant. Si autem Vesperæ integræ sint de die Octava, & sola commemoratio habeatur de Sociis: in secundis Vesperis diei octavæ retinenda essent propria, facta variatione pro Sociis, in quorum tamen Officio die sequenti continuanda non esset variatio, sed propria recitari deberent. Caval. loc. cit. An item Oratio, si propriam habeant? Vide 23. Julii n. 2. Quoniam vero in Communi Apostolorum non adsunt Orationes, cum omnes Apostoli propria Oratione donentur: quid faciendum ad varietatem Orationum in Officio S.S. Apostolorum Philippi, & Jacobi, Simonis, & Judæ, ubi alteruter sit Patronus principalis: in casu, quo in Officio unius facienda sit commemoratio alterius? diximus suis respective locis 1. Maij, & 28. Octobris.

Nota hic, quod in Vigilia Patroni, quæ habet Officium in Calendario, est ea die omittenda commemoratio de Patrono principali, seu principaliori, quæ alias fieri debet inter Suffragia Sanctorum communia, quando hæc facienda sunt; omittenda inquam, est, ne eo die fiat Officium, & commemoratio de eodem. Vid. Caval. *tom.* 2. *c.* 24. *in d.* 13. *n.* 1. *& c.* 22. *in d.* 1. *n.* 2. *& c.* 33. *in d.* 7. *n.* 5. quam vero Regulam limitandam esse in festis Dei, & Christi Domini, qui non sint juxta eumdem respectum, & rationem: ex eodem Caval. notavimus tr. 2. in Dom. 2. post Epiphaniam sect. 1. num. 2. videantur etiam dicta in Dom. Sexagef. sect. 1. n. 2. Omissa autem commemoratio- 35.

ne Patroni principalis, non est supponenda commemoratio alterius Patroni minus principalis; vide infra dicenda n. 38.

Dixi 1. Omittendam esse inter suffragia commemorationem, quæ alias debet fieri de *Patrono*; enimvero in suffragiis debet fieri commemoratio non solum de Titulo Ecclesiæ, sed etiam de Patrono loci, hunceque esse sensum Rubricæ 35. n. 1. & ita intelligenda esse hæc ejus verba: *Illis adjungitur commemoratio de Patrono, vel Titulo Ecclesiæ ante, vel post commemorationem de Sancta Maria*, & alterius similis in Breviario: docet Caval. cum aliis contra alios: vide eum *tom.* 1. *c.* 3. *in d.* 14. Quomodo autem sit facienda commemoratio? videantur dicta c. 5. de Titul. Eccl. art. 2. n. 22. & 23.

Dixi 2. De Patrono principali, seu *principaliori*; Enimvero *Dum dicenda sunt suffragia Sanctorum in locis gaudentibus duobus, vel pluribus Patronis principalibus, facienda est commemoratio tantum de Patrono principaliori*. S. R. C. 20. Novemb. 1682. in *Lauden.* apud Caval. cit. d. 14. nisi faveat consuetudo ante Pium V. inducta faciendi commemorationem plurium Patronorum æque principalium; vid. Caval. loc. cit. n. 32. & 35. Potest autem, & debet fieri commemoratio plurium ad modum unius, si sint Patroni ad modum unius sub unica Antiphona, & Oratione, Caval. n. 33.

36 Si autem quæras: quinam censendus sit principalior, ubi plures sint Patroni principales, non ad modum unius? Respondet: cujus solemnitas festiva etiam in foro recolitur ex præcepto. Sed quid? si non solum in Choro sint æque principales, sed etiam in foro, ita ut plures Patroni celebrentur in foro ex præcepto. Respondeo: ille erit principalior, cujus festivatio recolitur vi Constitutionis Urbanæ, quæ in unoquoque loco festum principalioris Patroni statuit in præcepto quoad forum; non autem illi, quorum dies ex particulari dumtaxat Indulto festivi haberentur. Caval. *loc. cit. num.* 29. Rursus idem Caval. eodem *c.* 3. *in d.* 7. *num.* 14. ait, quod adhuc titulus aliquis aderit, ex quo unus præ altero, sive præ aliis principalior poterit dignosci, ad hoc enim apprime deservire valet major Patronatus antiquitas: & in hujus defectu majoritas solemnitatis, qua festum unius præ altero semper celebratum extiterit: qui enim posterius electus est in Patronum, censetur in Patronum minus principalem electum; uti & illi, cujus festivitas generatim in loco semper extitit celebrior, Patrocinii primatus non videtur posse rite contendi. Ita Cavalerius.

Principalis autem, seu principalior loci Patronus, de quo fieri debet commemoratio, non est Patronus universalis, sed particularis loci, puta Civitatis. Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *in d.* 14. *num.* 38.

An a Regularibus Patroni principalis loci, in quo morantur, suffragium fieri debeat? Negat Caval. *in cit. d.* 14. *n.* 42. Solemne enim est, inquit, cujuslibet Ordinis Regularibus Sancti sui Institutoris suffragium addere. (Confer Merat. *tom.* 2. *sect.* 5. *c.* 18. *n.* 9.) Hinc cum per præsens supra allegatum Decretum, ac per Rubricas, unius dumtaxat ex Patronis principalibus suffragium fieri possit, ab iisdem abstinendum venit a Suffragio de Patrono loci. Religio- 37

num

num Fundatores sunt Patroni principales Ordinum ab ipsis institutorum, nec non omnium Monasteriorum ubicumque sitorum, & tamquam Patroni principales revera ab Ordinibus institutis celebrantur sub ritu duplici primæ classis, & cum Octava: & non est dubitandum, quod relate ad Regulares, etiam in particularibus locis degentes, principalior Patronus sit Institutor Ordinis, quam principalis loci Patronus puta Civitatis: adeoque Sanctus Fundator præferentiam habet in concurrentia; (sed vide dicenda art. 8. n. 44.) imo & in occurrentia: apud Regulares enim festum Patroni principalis Loci est valde minus solemne (sed iterum, vide dicenda cit. num. 44.) nec particularem habet celebritatem, quinimo nec cum Octava recolitur; qua propter si de principaliori Patrono dumtaxat agenda est commemoratio; nec dubium esse potest, quod de Institutore Ordinis, & non de Patrono loci, ea fieri debeat a Regularibus. Hæc Caval. Quæ assertio confirmatur ex eo quod ex decreto S. R. C. apud eumdem Caval. *to.* 2. *c.* 24. *d.* 13. *In Officio S. Mariæ in Sabbato a Patribus Benedictinis facienda est commemoratio S. Benedicti, non vero S. Scholasticæ.* S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsid.* Animadvertit autem Caval. ibi nu. 1. quod licet sanctio Patribus Benedictinis particularis appareat, etiam cæteris aptanda sit Regularibus; quatenus enim in Officio S. Mariæ in Sabbato, & consequenter in reliquis, quæ suffragia patiuntur, commemorationem, idest suffragium a Benedictinis de S. Benedicto faciendum esse declarat, reliquas instruit Religiones, idipsum facere debere de suo particulari respectivi Ordinis Institutore; quia nimirum ipse censetur principalior Religionis respectivæ protector, atque adeo respectu Regularium eorumdem principalior est loci Patronus. Quod tamen non procedit, ubi sermo est de servando sub præcepto in foro festo unius principalioris Patroni loci; vide dicta art. 2. n. 8. & 9.

Cum autem supra monuerimus; 38
non esse faciendam commemorationem Patroni in Officio de Vigilia ejusdem, quia non fit commemoratio ejus, de quo fit Officium; hinc animadvertendum est, a Regularibus omittendam esse commemorationem Sancti proprii Fundatoris, quando de eo recitant Officium sub ritu, & tempore admittente Sanctorum Suffragia puta si recitent Officium votivum hebdomaticum, vel menstruum sub ritu semiduplici de Sancto proprio Fundatore; ob rationem significatam, & supponitur in Decreto statim allegando. Animadvertendum enim insuper est, quod omissa in Suffragiis commemoratione Patroni principalis, de quo fit officium, non est ejus vice inferenda commemoratio alterius Patroni minus principalis: uti constat ex altera parte modo allegati Decreti, quæ ita se habet: *Rursus in Officio de S. Benedicto, quod iidem Monachi celebrare solent infra singulas hebdomadas, non est facienda commemoratio S. Scholasticæ.* Igitur, ut observat Caval. ibi n. 1. quatenus decretum nihil habet de Suffragio S. Benedicti faciendo in hebdomadario ejusdem Officio, patet, Suffragium de eo, de quo fit Officium, licet aliunde sit debitum, minime faciendum esse. At si in Officio Patroni non est ejusdem Suffragium addendum, nec vice Suffragii principalioris Patroni

troni

troni Suffragium alterius ex respective minus principalibus Patronis subrogandum esse, edocet Sanctio, dum in Officio hebdomario Sancti Benedicti, commemorationem S. Scholasticæ non esse faciendam, edicit; per hoc enim quod in Officio principalioris Patroni taceatur hujus suffragium, Patronus minus respective principalis non evadit principalior, quare hujus suffragium substitui non debet, utpote quod faciendum est de solo Patrono principaliori.

ARTICULUS VI.

De Missa.

39) IN Festo Patroni alicujus loci, & per octavam in Missa dicitur *Credo*. Rubr. gen. Miss. tit. 11. prope finem, ubi tamen sermo est de Patrono principali, & de festo principali ejusdem, ut declaratur in sequentibus Decretis: *In Missa Patroni minus principalis non debet dici* Credo: *& particulam* Patroni *intelligendam esse de Patrono principali tantum, nec posse extendi ad minus principales, statuit S. R. C. 2. Decembr.* 1684. *in* Beneventana *& 15. Septembr. 1691. in* Lycien. *apud Caval. to.* 5. c. 12. n. 31. (*alias per errorem* 32.) Quæ Decreta confirmantur, & simul reprobatur, si qua sit alicubi praxis in contrarium: *Exequenda sunt omnino Decreta* 2. *Decembris* 1684. *&* 15. *Septembr.* 1691. *&* 19. *Junii* 1700, *quibus vetitum est dicere* Credo *in Missis Patronorum minus principalium, etiamsi numquam fuerint ad praxim deducta, & a Missalibus, ubi contrarium notatur, expungatur.* S. R. C. 22. Augusti 1744. in *Cracovien.* apud Caval. l. cit. n. 33. (alias per errorem 34.) Etsi tamen observat, in Decreto de anno 1700. 19. Junii, quod hic exequi mandatur, non haberi sermonem de festis Patronorum minus principalibus, seu secundariis Patronorum principalium, porro hujusmodi Decretum sic se habet: *In Festo Translationis Patroni principalis Cathedralis, sub ritu duplici majori, non potest in Missa dici Symbolum, tam in ipsa Ecclesia Cathedrali, quam etiam per totam Diœcesim.* S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.* apud Caval. *loc. cit. n.* 53. (alias per errorem 54.): unde non habet locum sententia Gavanti *in Rubr. Miss. par.* 1. *tit.* 11. *lit.* g. ubi ait: *In Translatione vero Sanctorum non dicerem Symbolum, nisi Officium sit duplex; quod Translationi principalis tantum Patroni concedere solet Sacra Rituum Congregatio.* Cui Gavanti sententiæ licet adhæserit Guyetus, illam tamen rejicit Meratus *tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 11. *n.* 11. jam enim denegat S. Rituum Congreg. Symbolum in festo duplici Translationis Patroni etiam principalis; & licet in Decreto exprimatur tantum ritus duplicis *majoris*, id procul dubio factum est, eo quod de duplici majori processit interrogatio; Cavalerius quidem, ita vult intelligendum esse Decretum, ut scilicet absolute excludat Symbolum a festo Translationis Patroni principalis, etiam altiori ritu celebrato ob rationem statim assignandam; imo docet: in eodem allegato Decreto ferri generalem regulam, & legem, non dicendi Symbolum in quacumque omnino Ecclesia Missa celebretur in festis minus principalibus, seu secundariis Patroni principalis, seu principalis Titularis Ecclesiæ Cathedralis, & principalis Patroni loci, quamvis celebrentur

tur sub ritu duplici majori, vel etiam altiori; quia ritus altior non est de causis, quæ invehant Symbolum. Porro ut observat Caval. cit. n. 54. in Missis Patronorum, & Titularium recitatur Symbolum ratione celebritatis, quæ non pertransit ad festa secundaria, sed præcise sistit in primariis; qua celebritate destituta cum maneant festa quoque, licet primaria Patronorum, & Titularium minus principalium, in horum item Missis Symbolum omitti debebit, quemadmodum superiora iterata Decreta jubent expresse. Non est autem hic sermo de ea celebritatis specie, quæ sita est in pompa exteriori, populi concursu &c. sed de ea, quæ ex se debita est Patronis principalibus, vel principalioribus Titularibus in propriis Ecclesiis, & locis, & qua numquam expoliari valent, quamvis fine ulla exteriori pompa celebrentur; unde festis primariis Patronorum principalium, seu principalium Titularium etiam in dicto casu est assignandum Symbolum.

Si vero festa secundaria, & minus principalia Patronorum principalium, & festa primaria Patronorum minus principalium celebrentur cum pompa exteriori, & concursu populi, tunc quidem & in ipsis dicendum foret ejus ratione Symbolum; quemadmodum in festo Tituli Altaris solemniter celebrato, declarasse S. Congregationem notavimus cap. præcedenti; & Rubrica concedit Symbolum Missis ipsis votivis, si solemniter celebrentur pro re gravi, & publica causa.

In Festo primario Patroni principalis dicendum est Symbolum in qualibet Ecclesia loci, in qua est Patronus, quia ibi celebritas ejus a propria Ecclesia extenditur ad totum locum, puta Civitatem, vel Regnum, cujus est Patronus. Caval. *cit. c.* 12. *num.* 33. Si autem Patronorum principalium Missam, extra locum, vel Regnum, ubi sunt Patroni, contingeret celebrari, non refragatur Caval. cit. n. 33. fine, sine symbolo faciendam fore: quemadmodum dictum est de Titularibus, quorum celebritas, quia non protenditur extra Ecclesiam propriam, seu cujus sunt Titulares, eorum Missa sine symbolo fieri debet, si extra Ecclesiam habeatur; & n. 38. id confirmat, extenditque ad festa Patroni principalis Ordinis Regularis, seu Regularium festorum principalium; ita ut ipsi Regulares extra eorum Ecclesiam, nequeant in prædictis festis Symbolum recitare: & præsertim quia Rubrica festis principalibus Ordinum concedit Symbolum in Ecclesiis tantum illius Ordinis.

Etsi in Missis de Beatis non possit dici *Credo*: attamen ubi ex speciali Indulto Beatus nondum canonizatus sit Patronus principalis, dicendum est Symbolum in Missa, ut cum aliis docet Caval. cit. c. 12. num. 63. & confirmatur ex sequenti declaratione S. C. quæ sic interrogata: *Cum adsint Decreta S. R. C. aliquoties repetita, quod in Missa de Beatis, idest nondum canonizatis* Credo *dici non debeat, dubitatur, an in festis Beati Joannis Cantii, Beati Joannis de Dukla, Beati Ladislai de Gelniovv, & Beatæ Cinegundis Virg. quorum Officium auctoritate Sedis Apostolicæ tamquam de Patronis Regni principalibus ritu duplici primæ classis in Polonia recitatur*, Credo, *in Missa dicendum sit?* S. R. C. respondit, *Affirmative*. 29. Novemb. 1755. in *Varmien.* ad 1. dub. apud Caval.

Caval. tom. 5. in collect. recentior. decret. Rursus ubi ex speciali Indulto plures adsint Patroni principales, in eorumdem omnium festis primariis dicendum esse Symbolum, docet Cavalerius supra cit. c. 12. n. 33.

40 In Ecclesiis, ubi Titulus est Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum festum, quod transferri debet, possunt cantari duæ Missæ, una de die, alia de festo, excepta Dominica prima Adventus, Feria IV. Cinerum, Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Palmarum cum tota hebdomada majori, Dominica Resurrectionis, & Dominica Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, die Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Festo Corporis Christi. Rubr. gen. Miss. tit. 6. de Translat. *In Ecclesiis, ubi quotidie non cantatur Missa, si occurrat festum Patroni, seu Titularis, diebus, quibus non potest de eo fieri Officium, potest nihilominus diebus non exceptis a Rubrica Missalis tit. 6. de Translatione cantari Missa de Patrono, seu Titulari, licet non cantetur altera Missa concordans cum Officio*. S. R.C. 23. Augusti 1704. in una Ordin. Eremit. S. August. apud Merat. *in ind. decret. Miss. nu.* 586. Simile est sequens Decretum: *In Ecclesiis, ubi Titulus est Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum festum, quod transferri debet: diebus, quibus juxta Rubricas Missalis de Translatione festorum, possunt cantari duæ Missæ, una de die, alia de festo, in illis Ecclesiis, in quibus non sit obligatio cantandi Missam quotidie, cantari potest Missa solemnis votiva de festo occurrente tantum*. S. R.C. 17. Augusti 1709. apud Zach. *ind. decret. nu.* 394. & apud Merat. *ind. decret. Miss. n.* 745.

Diebus, quibus ex concessione Rub. possunt cantari duæ Missæ, una de die, altera de festo, quod transferri debet; prima de die, seu de Officio celebratur post Tertiam; altera vero de festo translato celebratur post Nonam cum unica Oratione, *Gloria in excelsis*, & *Credo*; si illud tale festum admittat, & cum Præfatione propria, si eam habeat; ita cum aliis Merat. tom. 1. par. 1. tit. 6. n. 1. qui rite addit, quod etiamsi prædicto festo non conveniret symbolum, nihilominus, si Missa solemnis ejusdem festi cantaretur in aliqua ex Dominicis non exceptis ut supra, symbolum adhuc esset dicendum ratione Dominicæ: quemadmodum in tit. de Miss. votiv. præscribitur dicendum esse Symbolum in Missa votiva solemni pro re gravi, etiam in colore violaceo celebrata, si in Dominica celebretur: & hoc ratione Dominicæ. Confer Caval. *tom.* 5. *c.* 12. *de Symbolo n.* 15. Attamen in fine Missæ præfatæ dicendum erit Evangelium S. Joann. *In principio erat &c.* Merat. l. cit. juxta regulam generalem de Miss. votiv. Vide eumdem Merat. *cit. part.* 1. *tit.* 4. *n.* 51.

Si Patronus principalis habeat Socios, quorum Officium sit transferendum: quomodo ordinandum sit Officium Missæ ejusdem, & deinde Sociorum? Collige ex dictis art. præc. qu. 5. a nu. 31. vide etiam dicta 1. Maij art. 3. qu. 2. & 3. & 28. Julij art. 1. n. 2.

In festo Patroni principalis alicujus loci prohibitum esse celebrare Missam in Oratoriis privatis, notavimus 6. Januar. art. 1. sect. 3. subs. 2. qu. 2. n. 38.

A R.

ARTICULUS VII.

De Functionibus Pontificalibus.

41 FUNCTIONES solemnes in festo principalis Patroni Civitatis, absente, vel impedito Episcopo, spectant ad primam Dignitatem, ex Decret. S. R. C. 28. Septembr. *1619.* in *Collen.* apud Merat. *ind. decret. Miss. n. 175.* & ex Decr. ejusdem S. C. 3. Decemb. 1672., vide *6.* Januar. art. 1. sect. 4.

ARTICULUS VIII.

De Translatione Festi Sancti Patroni.

42 FESTUM Patroni excluditur, atque adeo transferendum, si occurrat illis diebus, qui excludunt festum Dedicationis Ecclesiæ, quos dies notavimus cap. 4. de Dedic. Eccl. art. 2. qu. 1. nu. *19.* Quibus autem diebus possit cantari saltem Missa votiva de festo, quod transferri debet: habes hic art. *6.* n. 40.

Si festum Patroni principalis loci occurrat in festo Tituli Ecclesiæ propriæ: supponendo festum Patroni celebrari suo præcepto, nec non majori solemnitate præ festo Tituli; transferendum est festum Tituli. Quod si occursus foret perpetuus, assignanda foret Titulo dies alia fixa. Confer Merat. *tom.* 2. *sect.* 3. *c.* 10. *n.9.* & 10. & mox dicenda infra n.44.

43 *In Patronorum, sive Protectorum præcedentia servandus est ordo Hierarchiæ Ecclesiasticæ, & inter ordinem hierarchicum attendenda est anterioritas in electione.* S. R. C. 11. Martii 1690. in *Lycien.* apud Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *d.* 3. qui num. 12. ait: hoc decretum videri locum habere quoad Patronos principales particulares, quorum dies festiva non est, ubi plures habentur, sicuti & inter Patronos principales universales ejusdem rationis, nec non inter Patronos minus principales particulares, vel universales; cum enim eorumdem festa sint ejusdem ritus, & si simul occurrant, unum eorumdem necesse sit dimitti, juxta Rubricas: ratio utique expostulat, quod transferatur illud, quod in ordine hierarchico inferiorem occupat locum; & quod retineatur illud, quod in eodem tenet digniorem; in casu enim omnimodæ paritatis in occursu, in quo alterum ex festis necessario est dimittendum, nec utrique ex festis occurrentibus Officium per partes distribui valet, in considerationem cadit etiam disparitas illa, quæ alias non attenditur; & in concurrentia, in qua Vesperæ per æquas partes secari queunt, negligitur. Ordo autem hierarchicus servandus est juxta Litaniarum seriem, secundum quam Sanctorum nominà in iisdem descripta inveniuntur; (vide tamen Meratum *tom.* 2. *sect.* 3. *c.* 8. *n.* 10.) itaut priorem locum teneat Christus, postea Deipara, Angeli, S. Joan. Baptista, S. Joseph, (quem licet Caval. præterierit, describendum attamen esse in Litaniis, locumque in iisdem habere post S. Joan. Bapt. notavimus 25. April. n. 19.) Apostoli, & Evangelistæ (vid. rursus Merat. loc. cit.) Martyres, Pontifices, Confessores, Virgines, Viduæ; Martyr simul, & Pontifex præcedit Martyrem non Pontificem; Papa Episcopum; Virgo Martyr Virginem tantum; & quæ Virgo tantum est, præcedit sanctam Viduam tantummodo. Ita Caval. n. 13. qui etiam sequentibus numeris explicat quosdam alios sensus præfati De-

creti, ad quæstionem vero præsentem minime facientes.

44 Qu. Utrum occurrente eadem die festo principali principalis Patroni loci, & principali festo Sancti Fundatoris alicujus Religionis, debeant Regulares talis Religionis in eodem loco degentes transferre festum Patroni loci, ut celebrent festum principale proprii Fundatoris?

℟. Merat. *to.* 2. *sect.* 3. *c.* 10. *n.* 10. docet: quod, cum festum Fundatoris, seu Patroni alicujus Ordinis tamquam de præcepto in foro celebretur ab omnibus sub ejus Instituto militantibus (recole a nobis dicta art. 2. n. 9.) ideo, absque dubio, ab iis præferri debeat festo Patroni loci, & non sit postponendum, nisi festis primæ classis Ecclesiæ universalis excludentibus quodlibet aliud festum occurrens; quæ supra recensuerat nu. 2. Cohæret Caval. *tom.* 1. *c.* 3. *in decr.* 14. *n.* 92. ubi docet: Sanctum Fundatorem Ordinis apud respectivos Regulares præferentiam habere in occurrentia Sancti Patroni principalis loci; apud Regulares enim, inquit, festum Patroni principalis loci est valde minus solemne, nec particularem habet celebritatem, ita Caval. Accedit Lucius Ferraris, qui V. *Festa* n. 91. tradit, aitque: in occurrentia Fundatoris, seu Patroni Religionis, & Patroni principalis loci, Regulares præferenter ad Patronum loci solemnizare festum sui Fundatoris, ex variis Decretis Sacræ Congr. Rit. & signanter in *Senogallien.* 22. Januar. 1689., & in *una Urbis & Orbis* 12. Julii 1704. & in *Burgen.* 25. Julii 1736., & in *Mechlinen.* 16. Feb. 1737. relatis a Merat. *in indice Decret. ad Breviarium spectantium*, & a P. Caval. *tom.* 1. *par.* 2. *c.* 26. *de occurrentia, seu translatione festorum*; ita ille. Hujusmodi autem Decreta, quorum ipse meminit, describit quidem Caval. in editione, qua ego utor *tom.* 2. *par.* 1. *c.* 26. *de occurrentia, seu translatione festorum*; & illud in *Senogallien.* ita se habet: *Occurrente eadem die festo novem lectionum Calendarii particularis cum altero festo Calendarii universalis, quæ tamen sint ejusdem ritus, prius recitari debet de festo Calendarii particularis, & postea universalis*. S. R. C. 22. Januarii 1689. in *Senogallien.* apud Caval. l. cit. d. 5. Alterum in una *Urbis*, & *Orbis* est tenoris sequentis: *In occurrentia festi Calendarii particularis, & festi Calendarii universalis cum paritate ritus, & sine excellentia majoris dignitatis, faciendum est de primo, translato secundo*. S. R. C. 12. Julii 1704. apud eumdem Caval. d. 8. Denique Decretum in *Burgen.* & *Mechlinen.* ita describit Caval. d. 9. *Quæsitum fuit: an festa Diœcesana occurrentia eadem die cum festis Romanis præponenda sint festis Romanis ejusdem ritus, & solemnitatis? e. g. die 4. Decembris festum Diœcesanum S. Barbatæ occurrit cum festo duplici Romano S. Petri Chrysologi: dubitatur, & quæritur; quale festum sit prius celebrandum? & responsum fuit. Detur Decretum sub die 12. Julii 1704. Ita Decr. S.R.C. 25. Junii 1736. in* Burgen., *& idem confirmatum fuit die 16. Febr. 1737. in* Mechlinen.

Verum ego animadverto primo: in hujusmodi Decretis non fieri in specie mentionem festi Sancti proprii Fundatoris occurrentis eadem die, in qua celebretur festum principalis Patroni loci; sed sermonem esse in genere de occurrentia festorum Calendarii particularis cum festis Calenda-

rii

rii universalis. Deinde hujusmodi Decreta præferentia festa particularia universalibus festis, ut allegatus Meratus animadvertit *to. 2. sect. 3. c. 8. n.* 11. non sunt intelligenda de festis universalibus, vel etiam particularibus Diœcesis, aut Civitatis, quæ sint sub præcepto in foro; hæc enim, cæteris paribus, præferri debent particularibus alicujus Ecclesiæ, atque adeo particularibus Regularium. Quod quidem a Merato l. cit. fine confirmatur exemplo Basilicarum Urbis, Lateranensis, Vaticanæ, & Liberianæ, quæ nimirum, postea quam multos annos celebraverint die 26. Maij festum S. Eleutherii Pap. sub ritu duplici, accedente autem festo S. Philippi Nerii ejusdem ritus; & in Urbe de præcepto quoad forum servando; celebrant alia die festum S. Eleutherii. A nobis confirmatur in specie, quoad Regulares ipsos, ex eo Decreto S. C. quod dedimus art. 4. n. 16. *Quando occurrit festum aliquod in Diœcesi, quod sit de præcepto quoad forum* (cujusmodi est in quolibet loco festum respective Patroni principalis servandum quoque a Regularibus ejusdem loci, ut art. 2. notavimus:) *Regulares de eo debent Officium facere; nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud, quod festum sit ejusdem classis, ritus, & majoris dignitatis*. Hoc est, (ut art. 4. n. 16. explicavimus ex ipso Caval.) majoris dignitatis, vel quasi essentialis, & insignis, quæ nempe reperitur in festis a Rubr. 11. de concurr. n. 2. versu: *Inter Festa*: recensitis; vel prædictæ quasi essentiali dignitati æquipollentis, qualis est ea, quæ petitur a solemnitate exteriori, qua festa in propris locis, & Ecclesiis celebrantur: quæque sita est in pompa exteriori, apparatu, populi concursu, aliisque similibus; vide dicta 14. Januarii art. 1. n. 20.

Itaque si festum S. Fundatoris respective apud Regulares occurrat in festo Patroni principalis loci, quod est sub præcepto in foro etiam pro Regularibus in eodem loco degentibus: quamvis detur festum S. Fundatoris esse respective apud eosdem Regulares similiter de præcepto in foro: de qua re videri possunt dicta art. 2. n. 9. nihilominus Regulares non possunt recitare Officium Sancti Fundatoris proprii, & transferre Officium principalis Patroni loci, nisi ratione explicatæ *majoris dignitatis extrinsecæ*, quam haberet festum Sancti Fundatoris præ festo Patroni loci non majoris dignitatis essentialis, ut supra.

Sed animadverto secundo: non videri, posse alicubi, præsertim in magnis, & nobilibus Civitatibus festum ullius Sancti Fundatoris celebrari a Regularibus cum solemnitate exteriori prædicta *majori* præ solemnitate, & pompa, qua celebretur a populo festum principalis Patroni loci; sed nec congrueret eodem die celebrari ita, maxime in locis parvis, modicique populi: sic enim minueretur concursus populi ad Ecclesiam proprii Patroni loci, idemque populus averteretur, quod non oportet, a speciali cultu Patroni sui in die festo ejusdem.

Ex quo sequitur, quod occurrente festo S. Fundatoris in festo Patroni principalis loci æqualis dignitatis intrinsecæ, debeant Regulares ibi degentes transferre festum S. proprii Fundatoris. Favet etiam hic declaratio quædam S. R. C. in una Ordinis Excalceatorum S. Augustini,

quam dedimus ubi de festo SS. Nominis B. M. V. in Dom. infra Oct. Nat. ejusdem. Porro interrogata fuit laudata S. C. *An festum SS. Nominis B. M. V. quod pro Regnis, & Provinciis Austriacis est duplex secundæ classis, in occurrentia cedere debeat festo Sancti Nicolai Tolentinatis, quod est duplex secundæ classis cum Octava; præsertim cum illud* (festum scilicet laudati SS. Nominis) *Viennæ cum solemnissima utriusque Cleri processione, maxima exteriori pompa, indulgentiis etiam plenariis, ac ingenti populi concursu, ob liberationem Civitatis ab obsidione Turcarum, celebretur? Responsum fuit; negative; Octava enim non elevat ritum; in paritate autem ritus attendi debet tum major dignitas B. M. V. juxta Rubr. de concurrentia Officii tit.* 11. *n.* 2. tum major solemnitas celebrationis, & populi concursus, *juxta Decretum* 20. *Martii* 1683. *in quo sic: Si Officia, quæ recitari debent in aliquibus Regnis, sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum Officium loci Officio in proprio Calendario descripto? Resolutum fuit: præferendum esse Officium, quod* cum majori solemnitate & populi concursu celebretur. S. R. C. 11. Januarij 1749. in una Ordinis Excalceatorum S. Augustini Provinciæ Austriæ; apud Caval., *tom.* 2. *in append. ad c.* 28. *d.* 4. Qui animadvertit, eadem præferentia donandum in concurrentia, ob rationem eamdem. Decretum vero de ann. 1683. quod allegatur, explicat idem Caval. eodem to. 2. *c.* 26. d. 4.

Ubi autem Titulus Ordinis Regularis (qui qualis dicatur? vid. Merat. *to.* 2. *sect.* 3. *c.* 12. *n.* 7.) sit majoris dignitatis essentialis, & insignis, ut supra, præ Sancto principali Patrono Civitatis, seu loci: festum Tituli occurrens in festo Patroni laudati inferioris dignitatis, adhuc non oporteret a Regularibus talis Ordinis ibi degentibus eodem die celebrari cum solemnitate, & pompa exteriori: ne, ut supra dicebamus, minueretur, præsertim in parvis Oppidis, concursus populi, necnon in Ecclesia Patroni loci; adde, cum offensione Superiorum, seu Rectorum illius Ecclesiæ, & lites facile possent oriri quoad divina Officia celebranda, processiones &c. In dicto igitur casu Regulares talis Conventus, si Officio Tituli proprii Ordinis ritus æqualis, sed majoris dignitatis essentialis præ loci Patrono non assignaverint cum debitis facultatibus aliam diem, recitabunt quidem de Titulo proprii Ordinis, sed sine pompa exteriori in propria Ecclesia; quam tamen solemnitatem, & pompam exteriorem decet non plane omittere, sed transferre in aliam diem commodiorem, ad fovendam devotionem populi etiam erga Titulum talis Ordinis, & erga Regulares Professores ejusdem.

ARTICULUS VI.

De Indulgentiis.

SEMEL in anno in festo principaliori 45. Patroni Civitatis, seu loci, confessi, & sacra communione refecti lucrantur indulg. plen. ex Greg. XIII. 10. April. 1580. Constit. *ad excitandam*, ut meminit Luc. Ferrar. V. *Indulg.* art. 6. n. 15. fine.

C A.

CAPUT VIII.

DE DIE OBITUS, ET DEPOSITIONIS DEFUNCTORUM.

AGITUR ARTICULIS VI.

ARTICULUS I.

Not. ante Processionem Funeralem.

1 AD quæsitum: *An hæredes defunctorum sint cogendi ad retinendum domi Cadavera usque ad tempus illa sepeliendi? An vero iisdem hæredibus liceat pro libito asportare dicta cadavera a propriis domibus ad quamcumque aliam Ecclesiam, per modum depositi, usque ad horam illa tumulandi, etiamsi essent sepelienda in Ecclesiis Regularium, non obstante dissensu Parochi, seu prohibitione ab eodem facta, uti Vicario Foraneo? S. R. C. respondit:* petita, & etiam non obtenta licentia, posse cadavera deponi arbitrio hæredum in qualibet Ecclesia, usque ad tempus illa processionaliter deferendi ad Ecclesiam sepulturæ. *Die 22. Junii, & 13. Julii 1625.* apud Caval. tom. 3. c. 15. d. 10. Quando Cadaver ad Ecclesiam, vel alium honestum locum pro depositione defertur, fieri potest sine præsentia Parochi, id tamen privatim fieri, & de nocte, vel summo mane, consultum erit; numquam vero sine luminibus; ita Caval. loc. cit. n. 3. Si Cadaver deponi velit in Parochiali defuncti, hæc teneatur Cadaver acceptare, secus vero aliæ Ecclesiæ. Caval. *tom. 3. c. 15. in d. 37. n. 2.*

Rursus ad quæsitum: *An Cadavera defunctorum sepelienda in Ecclesia Regularium, antequam ad eorum Ecclesiam deferantur, debeant prius asportari ad Parochialem, & eorum ibidem debeat fieri expositio usque ad horam sepulturæ? Respondit negative S. Congr. Concilii 14. Martii 1722. & 16. Martii 1726., & 6. Febr. 1734.* apud Caval. *tom. 3. c. 15. d. 21.* & S. R. C. 22. Junii, & 3. Julii 1675. apud Caval. *cit. c. 15. d. 21.*, & S. R. C. 13. Julii 1675. apud eumdem loc. cit. num. 1.

De habitu, quo sint vestienda Cadavera, agit Rit. Rom. Pauli V. tit. de *Exequiis* post initium. Nos hic describimus quoddam decretum Clementis XI. quoad Cadavera Ecclesiasticorum, quod ita se habet: *Parochi, Superiores Ecclesiarum Sæcularium, & Regularium, Sacristæ, &* 2

alii,

alii, ad quos spectat, non permittere debent, quod Cadavera Ecclesiasticorum Sæcularium, præsertim Sacerdotum, sicut etiam Diaconorum, & Subdiaconorum transferantur ex propriis domibus ad Ecclesias, vel in istis exponantur cum quocumque alio habitu, sive Confraternitatum, sive Religionum, sed cum sacris vestibus eorum ordini convenientibus juxta dispositionem Ritualis Romani tit. de Exequiis. *Clemens XI. 9. Decembr.* 1705. apud Caval. *to.* 3. *c.* 17. *d.* 19. Doctrinam conformem tradit Joannes Beleth de div. offic. c. 159. versus finem, & Durandus *in Ration. offic. lib.* 7. *c.* 35. *n.* 41. Rursus notandum est, quod etsi *Canonici pluviali, planeta, dalmatica, vel Tunicella parati non debent deferre almutias; Canonico vero defuncto induto planeta, vel Tunicella imponi potest almutia super brachium*. S. R. C. 4. Augusti 1663. *in una Dalmatiarum*. apud Caval. *to.* 3. *c.* 17. *d.* 20.

ARTICULUS II.

De Funerali Processione.

3 CADAVERA *in quacumque hora diei deferri possunt ad Ecclesiam, de nocte vero non nisi de licentia Ordinarii*. S. Congreg. Concil. 15. Martii 1704. & Clem. XI. 9. Decembr. 1704. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 16. Vid. dicta tr. 1. l. 1. c. 1. art. 1. n. 1.

4 *Non licet Regularibus levare, & afferre defunctorum corpora, nisi vocato, & expectato Defuncti Parocho, eoque ibi interessente; si tamen ipse aliter fieri non consentiat, vel nisi requisitus venire recuset*. Congr. Episc. & Regul. 12. Janu. 1604. & S. R. C. 22. Junii 1675. apud Caval. tom. 3. c. 15. d. 50. & 52. *Si Regulares a Parocho, vel Clero nimium tardantibus vilipendio afficerentur, Ordinarius debet præscribere terminum competentem expectandi post perventionem, & requisitionem, quo elapso levare possint funus auctoritate propria*. Congr. Episc. & Reg. 8. Octobr. 1585. apud Cav. *l. cit. d.* 51.

5 *An cum Fratres aliqui extra Monasterium moriuntur, & a Curatis Sacramenta receperunt, possint ab eorum Superioribus ad suas Ecclesias deferri, Parochis inconsultis? Resp. Regulares extra Claustra decedentes posse ad eorum Ecclesias deferri, etiam Parochis inconsultis*. Congreg. Concil. 2. Julii 1620. apud Caval. tom. 3. c. 17. d. 14 *Episcopo, & Parocho nullum jus sepulturæ competit super Regularem, etiam extra Claustra, vel in domo Parentum suorum defunctum*. Congregat. Epis. & Regul. 22. Maij 1615. apud Caval. l. cit. d. 15. quod est insertum Comment. in cit. d. 14. n. 1. fine.

6 *Hebdomadarius Regularium, ad quorum Ecclesiam Cadaver sepeliendum defertur, etsi in Cotta, & Stola funeri intersit, nec domi, nec in via officium facere potest ut Parochus*. Sac. Cong. Epis. & Regul. 28. Octobr. 1584. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 48. *Sicut non licet Parocho, deposito feretro ante limina Ecclesiæ Regularium, consuetas recitare preces supra Cadaver; ita non poterunt Regulares (etiam rogati a Parentibus defuncti, vel a quolibet alio) antequam vere, & realiter sit Cadaver intra limites propriæ jurisdictionis, super illud absolvere, deposito feretro in Vico; qui actus ad summum unice spectaret ad Parochum*. S. R. C. 2. Septembr. 1741. apud Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *d.* 54. Nec a Regularibus igitur, neque ab ipso-

met

met Parocho fieri poteſt abſolutio ſuper Cadaver, depoſito feretro in vico.

Parochi juriſdictio ſuper Cadaver durat quouſque tranſeat in aliorum juriſdictionem : non tranſit autem Cadaver in juriſdictionem Regularium, niſi quando pervenit ad fores eorum Eccleſiæ. S. C. Concil. 28. Febr. 1708. & 26. Martii 1711. & S. R. C. 2. Septembr. 1741. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 19.

7 *An illatis Cadaveribus private ab hæredibus ad aliquam tertiam Eccleſiam per modum depoſiti, Regulares convenire, & congregari debeant in dicta tertia Eccleſia, aut in Parochiali ad affectum illa aſſociandi ad Eccleſiam, ubi ſunt tumulanda? Sacra Rituum Congr. inhærendo alias decretis, reſpondit : Regulares debere congregari in illa Eccleſia tertia, ubi Cadaver fuit depoſitum, ut ſupra*. Die 22. Junii 1675. *in una Ord. Eremit. S. Auguſtini*, & iterum 13. Julii 1675. *in una Ord. Min. Obſerv.* apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 34.

8 *An Regulares poſſint cogi ad aſſocianda Cadavera in eorum Eccleſiis tumulanda ; an vero poſſint expectare in propriis eorum Eccleſiis? Sac. Rit. Congr. Reſpondit : Regulares non poſſe cogi, ad exeundum a propriis Eccleſiis, ad effectum aſſociandi Cadavera in eiſdem ſepelienda, ſed ſufficere, quod illa expectent ad januas*. Die 22. Junii & 13. Julii 1675. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *diſt.* 44. etiamſi Regulares, ad quorum Eccleſias Cadaver ad ſepelliendum defertur, ſint ex iis, quorum inſtitutum Proceſſionibus intereſt. Caval. loc. cit. n. 3.

9 *Dum Defunctorum Cadavera in Eccleſiis Regularium ſepeliuntur, tenetur Parochus funerale ducere, & comitari uſque ad eaſdem Eccleſias Regularium*. S. Congreg. Concil. 28. Junii 1591. apud Caval. tom. 3. c. 15. decr. 53. *An Parochus teneatur aſſociare Cadavera in Eccleſiis Regularium ſepelienda uſque ad janua ejuſdem Eccleſiæ, etiam ipſis Regularibus non aſſociantibus? Sac. Rit. Cong. Reſpondit : Parochum teneri aſſociare cadavera in Eccleſiis Regularium ſepelienda*. Die 22. Junii, & 13. Julii 1675. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 45., vide etiam Decreta inferius alleganda n. 14.

Epiſcopus prohibere non poteſt, ne hebdomadarius Cotta, Stolaque utatur cum funeribus, quæ deferuntur ſepelienda ad Eccleſiam Regularium. Sac. C. Epiſc. & Regul. 13. Junii 1594. apud. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 47. 10

An Archipresbyter aſſociando Cadavera ſepelienda in Eccleſia Regularium, teneatur incedere ſub illorum Cruce; ſeu potius valeat propriam Crucem elevare? Affirmative quoad primam, & negative quoad ſecundam partem reſpondit S. C. Concilii 16. Martii 1726. & 29. Januar. 1735. Apud. Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 41. Ita quidem de jure communi, ſed ſi funeri interveniat Capitulum Cathedralis, hujus Crux privative eſt adhibenda juxta decretum S. R. C. 14. Maij 1664. apud Caval. l. cit. n. 1. Ubi autem viget conſuetudo, in funeralibus tot Cruces elevari poterunt, quot ſunt Capitula, ſeu Communitates, licet Capitulum Cathedralis interſit funeri; tunc enim juxta pluralitatem diverſi Cleri, etiam diverſæ plures Cruces poterunt elevari, ex Decr. S. R. C. 10. Decembr. 1708. Vid. Caval. loco cit. num. 2. 11

Parochi, Capellani Confraternitatum, Sacerdotes, aliique Eccleſiaſtici, qui Cotta induti interveniunt Proceſſionibus funeralibus, deferant, ſicut in aliis 13

Pro-

Processionibus, *birretum Sacerdotale*, *non vero pileum*, *excepto tempore pluviæ*, *& noctis*, *prout disponit Rituale Romanum tit.* de Procef. *& ut sæpe resolvit S. R. C. Quæ quidem pilei prohibitio non solum est pro Ecclesiastico Sæculari*, *sed etiam Regulari*, *licet sint Parochi Cotta induti*. Clemens XI. 9. Decembr. 1704. Constit. *La Santità di Nostro Signore* in ejus Bullar. partic. part. 2. apud Caval. to. 3. c. 15. d. 39.

13 *Nullo modo est tolerandus abusus*, *quod mortui Curru clausi deferantur ad Ecclesiam*. S. C. Epif. & Regul. 17. Martii 1650. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *dist.* 46.

Cadavera recto tramite ad Ecclesiam deferri debent. S. C. Episc. & Regul. 11. Decemb. 1615., & 14. Januar. 1639. apud Caval. tom. 3. c. 15. d. 20.; Recto tramite, idest per viam breviorem. Caval. l. cit. n. 1. vide tamen eumdem n. 2. & 3. *Defunctorum Corpora in Ecclesiis Regularium tumulanda*, *deferenda sunt recto tramite*, *& per viam a Parocho declarandam ad Ecclesias ipsorum Regularium*, *non autem prius ad Parochialem*. *Quod servandum est etiam*, *hæredibus Defunctorum contradicentibus*, *& ad dictam Parochialem prius deferri volentibus*. S. R. C. 19. Decembr. 1671. in *Savonen.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *d.* 18. Possunt tamen ad Parochialem deferri per modum depositi, si hæredes voluerint, secundum dicta art. 1. n. 1. Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *d.* 21. *n.* 1. & 2.

Parochis in associatione, *sive occasione associationis Cadaverum non licet ingredi Ecclesias Regularium*, *sed tenentur dimittere eadem Cadavera ad januam Ecclesiarum*, *ibique solum possunt benedicere*, *& dare ultimum vale*. *Officia vero*, *& alia munia*, *quæ in hujusmodi ministeriis adhiberi solent*, *ab ipsis Regularibus peragi debent*, *non autem a Parochis*. *Atque ita in præmissis omnino deinceps fieri*, *& exequi præsentium vigore mandat*, *& præcipit*, *contrariis quibuscumpue non obstantibus Sac. Congreg. Episc. & Regul.* 27. *Novembr.* 1671. *accedente amplissima approbatione*, *& confirmatione Clementis X. Const.* Nuper. 18. *Januar.* 1672. apud Caval. *tom.* 3. *cap.* 15. *d.* 55. Benedictio Parochi ad januas Ecclesiæ Regularium sita simpliciter est in efformando manu super Cadaver Crucis signo, aut etiam in aspergendo illud aqua benedicta. Caval. l. cit. n. 1. Non potest Parochus intrare Ecclesias Regularium cum Stola, & Cruce erecta, etiamsi intra Ecclesiam abstineat ab omni Officio, vel jurisdictionis actu super Cadaver. Vid. Caval. comment. in cit. decr. *Parochi tenentur Cadavera suorum Parochianorum levare a loco*, *ubi asservantur*, *& associare usque ad portam Ecclesiæ Regularium*, *etiam ipsis Regularibus non associantibus*; *nec Parochi se ingerere possint in faciendo super iisdem Cadaveribus Officium in Ecclesiis præfatorum Regularium*, *sed ad ipsos Regulares in propria Ecclesia spectat*, *& pertinet*. *Urbanus VIII.* 24. *Julii* 1641. *& S. R. C.* 4. *Martii* 1673. *&* 27. *Januar.* 1680. *approbante Innocentio XI.* 11. *Martii* 1680. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 56.

Denique nota hic ex Caval. cit. c. 15. comm. in decr. 15. fine, in Ecclesiis, in quibus expositum patet SS. Sacramentum, nonnisi Sacramento reposito debere inferri Cadavera; & quoties etiam per noctem, & in sequenti die expositum illud manere debeat, ut in Oratione conti- 14

ti-

tinua quadraginta horarum, exequias vel anticipandas, vel differendas esse; quod si horum neutrum fieri possit, exequias celebrari posse etiam solemniter, & in cantu per viam sub noctem, seu tempore, quo in Ecclesia populus est minus frequens; & prope Ecclesiam, & in Ecclesia ipsa terminandas esse submississima voce, omisso etiam Defunctorum Officio, ne perturbetur populus Christum adorans, & ad aliena avertatur; quod quam sit indecens, ex eo satis evincitur, ait, quod tunc temporis inhibetur pulsatio ipsa tintinabuli ad elevationem SS. Sacramenti in privatis Missis: licet in eo casu populus non converteretur nisi ad adorationem ejusdem SS. Sacramenti; ita ille, qui c. 16. in d. 1. sin idipsum, monet esse præstandum in exequiis etiam parvulorum; prædictaque confirmat *tom.* 4. *c.* 7. *comment. in decr.* 43. *fine*. vide dicta c. 3. art. 5. n. 26.

ARTICULUS III.

De Officio, & Missa Defunctorum in die Obitus, seu Depositionis Defuncti, & absolutione in Exequiis.

16 AN *ad Parochum spectet, facere Officium funebre super Cadaveribus sepeliendis in Ecclesiis, & Oratoriis publicis Confraternitatum? Resp. affirmative, quando tumulandus est subjectus Parocho intra cujus fines est Ecclesia, vel Oratorium*. S. R. C. 10. Decembr. 1703. approbante Clemente XI. die 12. Januarii 1704. apud Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *d.* 56., vide tamen eumdem *in comment. sequ. decr.* 58. *num.* 2.

17 Officium fit duplex in die obitus, seu depositionis defuncti. *Rubr. gen. Brev. tit.* 1. *n.* 1.; Dicitur Invitatorium in die obitus, seu depositionis Defuncti. *Rubr. gen. Brev. tit.* 19. *n.* 2. Dies obitus proprie est dies, in quo quis vivere desinit; dies depositionis, quo sepelitur; ab Ecclesia tamen dies isti confunduntur, & pro iisdem accipiuntur. Vid. Caval. *tom.* 3. *c.* 3. *initio*.

Etiamsi fiat Officium pro uno tantum, nihilominus dicitur *eis* ad ℣. *Requiem æternam dona eis Domine*. Rubr. gen. Brev. *tit.* 22. *nu.* 7. Videri potest Caval. *tom.* 3. *c.* 2. *in d.* 9. *num.* 9. & 11.

In Officio Defunctorum in Vesperis, & Laudibus dicendi semper sunt (in precibus) *Psalmi appositi*: De profundis; & Lauda anima mea Dominum: *& post Vesperas, & Laudes omittantur* (in precibus) *iidem psalmi tantum in die commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, & in die Depositionis Defuncti*. S. R. C. 23. Junii 1736. *Einsidl.* & 3. Augusti 1737. in *Nolan.* & 8. Martii 1738., & 9. Maij 1739. *in una Camald. Montis Coronæ* apud Merat. tom. 2. sect. 9. c. 2. n. 4. & in indic. decret. Brev. n. 335., & 339. & apud Caval. *tom.* 3. *c.* 2. *d.* 10 & 11. & *c.* 15. *d.* 60. & *in append. ad cit. c.* 2. (ad calcem tom. 3.) *d.* 3. qui tamen in cit. d. 10. n. 3. docet: præfatos psalmos omnino omittendos quidem in die Depositionis præsente Cadavere, secus autem si Cadaver non sit præsens.

In die Depositionis dicenda est Missa pro Defuncto, non obstante contraria consuetudine. S. C. R. 12. Julii 1628. in *Januen.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 3. *d.* 2. Missa erit, quæ in Missali ponitur pro die obitus, seu Depositionis Defuncti; dicitur in ea unica Oratio. *Rubr. gen. Miss. tit.* 5. *nu.* 3. 18

atque adeo dicitur Sequentia *Dies iræ*. Rubr. cit. n. 4.

In die vero depositionis Summi Pontificis, & Episcopi dicitur Missa ut in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, quæ in Missali inter Missas pro Defunctis, est ordine prima, cum Orationibus autem propriis ut in eodem Missali post Missas pro Defunctis. *Rubr. Miss.* Eamdem Missam legendam esse in die depositionis simplicis Sacerdotis; (vide Merat. tom. 1. par. 1. tit. 5. num. 11. §. *in die*) aut Defuncti in dignitate aliqua constituti, puta Cardinalis (vide iterum Merat. l. cit.) Regis, Generalis Ordinis &c. volunt plerique, quos reijcit Caval. *tom.* 3. *c.* 10. *n.* 15. Verum quoad simplices Sacerdotes adest Decretum S. R. C. ab ea enim cum quæsitum fuerit: *Quænam dicenda sit Missa in die obitus, vel depositionis alicujus Defuncti Sacerdotis, an prima, quæ est pro Episcopis assignata, ut in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum cum Oratione* Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes &c., *an illa, quæ est secundo loco posita, quæ est in die obitus, seu depositionis in communi, cum Oratione*: Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes &c. *& insuper quænam dicenda sit Missa in exequiis solemnibus post sepulturam Cadaveris? Responsum fuit: una, vel altera Missa dici poterit in sepultura Cadaveris, vel Anniversario pro Sacerdote defuncto, dummodo Oratio pro eo designata:* Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes &c. *omnino adhibeatur*. S. R. C. 29. Januar. 1752. *in una Ord. Carmel. Excalc.* ad 14. dub. apud Caval. *to.* 5. *in collect. recent. decret.* Porro ex Rubr. particulari descripta post quartam Missam Defunctorum: *Epistolæ, & Evangelia superius posita in una Missa pro Defunctis, dici possunt etiam in alia similiter pro Defunctis*. Una autem Defunctorum Missa ab alia non differt nisi in Orationibus, Epistola, & Evangelio; ergo exceptis Orationibus, liberum est, quamcumque Missam Defunctorum pro quocumque Def., & in qualibet circumstantia dicere, si Epistolæ, & Evangelia unius Missæ dici possunt in aliis; ita arguit ipse Caval. *in cit. c.* 10. *n.* 16. qui tamen n. 17. monet: decere, Epistolas, & Evangelia dici in diebus, & circumstantiis, prout in Missali sunt distributa; quæ confirmat, tom. 5. c. 27. nu. 3. Ante sepulturam Defuncti legitur item Missa, ut in die obitus, seu depositionis. La-Croix *lib.* 6 *par.* 2 *qu.* 73. §. 9. *n.* 514. Vid. Caval. *tom.* 3. *c.* 3. *n.* 2.

Missæ privatæ de Requiem etiam præsente Corpore, & insepulto dici non possunt diebus, quibus fit de Officio duplici, etiam minori, vel aliis a Rubrica vetitis; & quamcumque consuetudinem, tamquam abusum, abolendam, juxta dispositionem Rubricæ V. Missalis Romani de Missa Defunctorum, n. 2. *fine, & Decreta S. Congr. & signanter generale* 5. *Augusti* 1662. *servanda esse mandavit S. R. C.* 10. *Januarii* 1693. in una Galliar. apud Caval. *tom.* 3. *c.* 3. *d.* 7. confer Merat. *tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 5. *nu.* 3. In Decreto de die 5. Augusti, cujus hic fit mentio, Alexander VII. qui illud approbavit sub gravibus pœnis prohibuit Missas privatas pro Defunctis in omni duplici; quod Decretum Clemens XI. innovavit, voluitque, omnino servari Rubricam de non celebrandis Missis privatis pro Defunctis in duplici, eo quod æque utiles sint, quæ sunt conformes Officio cum 19

appli-

applicatione Sacrificii. Similiter in diebus, quibus fieri non potest de festo duplici; vide dicta 2. Novemb. art. 2. a n. 103. Quæsitum fuit a Sac. Cong. *Invaluit consuetudo in Regno Poloniæ celebrandi Missam de Requiem in solemnibus sepulturis præsente Cadavere in festo duplici minori, non tamen celebri; utrum hoc licite tolerari possit? Responsum fuit: Missæ privatæ de Requiem, etiam Corpore præsente, & insepulto, dici non possunt diebus, quibus fit de Officio duplici, vel aliis a Rubrica exceptis, & quæcumque consuetudo in contrarium, abusus esse declaratur*. S. R. C. 29. Januar. 1752. *in una Ord. Carmel. Excalc. Prov. Poloniæ*: ad 12. dub. apud Caval. to. 5. in collect. recent. decret.; Quamvis Officium duplex, quod celebratur, sit translatum ab alia die; nihilominus prohiberi Missas privatas defunctorum, declaravit S. R. C. 31. Julii 1665. *in una* Nullius *Provinciæ Treviren.* apud Merat. *ind. decr. Miss. n.* 424. Caval. *to.* 3. *c.* 6. *d.* 2.

Putat La Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 72. §. 2. *n.* 498. posse in duplicibus *ad libitum*, legi Missam votivam: nam, inquit, privilegium orandi Officium potest acceptari sine privilegio legendi Missam; inde sequitur, in duplicibus *ad libitum*, posse celebrari Missam privatam Defunctorum: enimvero ex eodem La Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 73. *n.* 506. Missa Defunctorum privata licita est, aut prohibetur iisdem diebus, atque temporibus, quibus votivæ; porro Missæ *de Requiem* ad votivas reducuntur, ut docet Tamburinus meth. celebr. Miss. l. 2. c. 6. §. 1. n. 4. initio. Sed dicendum est: in duplicibus *ad libitum*, non licere Missas privatas Defunctorum: quia, ut animadvertimus 19. Januar. art. 1. n. 3. etsi liberum sit recitare, seu legere de festis *ad libitum*: posita autem recitatione, seu lectione, ea persolvenda est juxta Rubricas. Dicendum est itaque cum Quarti, quem laudat Caval. *to.* 3. *c.* 3. *in d.* 5. *nu.* 2. habita recitatione Officii *ad libitum*, si duplex est, juxta Rubr. IV. n. 3. conformis Officio est Missa legenda privata.

Missæ exequiales Defunctorum in die depositionis defuncti possunt solemniter celebrari diebus, in quibus cadit festum duplex alicujus Sancti, dummodo non sit de præcepto, juxta Rubricas Breviarii Romani. S.R.C. 19. Septemb. 1654. in *Papien.* apud Caval. *to.* 3. *c.* 3. *d.* 5. Hoc decretum editum fuit pro Missa *solemni* celebranda in Ecclesia *non* præsente Cadavere. Merat. *to.* 1. *par.* 1. *tit.* 5. *n.* 2.; vid. Caval. l. cit. n. 1. Profecto S.R.C. *in una Ord. Min. de Observant. S. Francisci Provinciæ majoris Poloniæ*. ad 3. dub. interrogata: utrum in Ecclesiis Fratrum præfati Ordinis possent cantari Missæ *de Requiem* in die obitus suorum Benefactorum, qui tamen non sepelirentur apud eos, occurrente festo duplici minori, aut majori, non de præcepto, seu non festivo? Respondit: affirmative. 11. Maii 1754. apud Caval. *tom.* 5. *in collect. recent. decret.* & in opere Merati *in* 2. *append. decr. Miss. n.* 981.

Cum primum accipitur nuncium de 21
obitu alicujus in loco dissito, potest cantari Missa de Requiem, *ut in die obitus, pro ejus anima in festo duplici minori, vel majori, non tamen de præcepto: ut citius suffragetur animæ defuncti; non relicta tamen Missa in cantu de festo duplici, quatenus adsit obligatio*. S. R. C. 14. Maij 1686. *in una Canonic. Regul. Lateranen.* apud

Caval. *tom.* 3. *c.* 3. *d.* 6. Confer Merat. *tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 5. *n.* 11. versu *resumendo sermonem*. An autem possit dici unica Missa privata: si in cantu haberi non possit? videbimus infra n. 24. Docet Caval. *cit. num.* 3. *c.* 11. *in d.* 7. *n.* 5. in die prædicto quasi obitus, in Missis etiam privatis (si per Rubr. liceant) dicendam esse unicam Orationem. Et n. 17. videtur consentire Gavanto docenti: recitandas esse Orationes de die tertio post depositionem defuncti, omisso semper verbo: *tertium*.

In prædictis decretis per festum *de præcepto*: venit festum *in foro* cum obligatione audiendi Missam: ut declaravit S. R. C. 11. Maij 1754. in supra allegata Ord. Min. de Observ. ad 5. dub. & animadvertit etiam Massæus Kresslinger *in addit. ad theol. moral. Anacleti Reiffenstuel. tom.* 2. *tr.* 14. *dist.* 5. *qu.* 10. *append.* 3. *addit.* 12. *quæsit.* 19. *resp.* 2.

22 *In Dominicis, & festis potest celebrari Missa de Requiem pro defunctis insepulto Cadavere*. S. R. C. 23. Maij 1603. in *Egitan.* apud Merat. *in decr. Miss. n.* 16. & apud Caval. *to.* 3. *c.* 3. *d.* 2. & 29. Januar. 1752. *in una Ord. Carmelit. Excalc. Prov. Polon.* ad 12. dub. apud Caval. *tom.* 5. *in collect. recent. decret.* Sermo autem est de festis *ex præcepto in foro*; ut dictum est: non tamen quibuslibet, & de unica Missa solemni in præsentia Cadaveris, ut explicatur in laudato decreto ann. 1752., & magis statim explicabitur; quæ Missa applicari debet animæ ejusdem defuncti. Caval. *tom.* 3. *c.* 7. *in d.* 2. *n.* 2. Insuper Rituale Romanum Pauli V. *tit. de Exequiis:* post initium, hæc habet. *Si quis die festo sit sepeliendus, Missa propria pro Defunctis præsente Corpore celebrari poterit; dum tamen Conventualis Missa, & Officia divina non impediantur, magnaque diei celebritas non obstet*. Vid. Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *in d.* 61. *n.* 2. Hæc autem dispositio explicatur sequentibus declarationibus S. C.

In duplicibus primæ classis, etiam præsente Corpore, non potest cantari Missa Defunctorum, & multo minus dicenda est una Missa privata deficientibus Clericis in Choro. S. R. C. 5. Julii 1698. *in Collen.* apud Caval. tom. 3. c. 3. d. 3. *Utrum in Dominicis primæ classis, & aliis diebus, in quibus absolute quæcumque alia festa, etiam primæ classis excluduntur, licitum sit, cantare Missam de Requiem præsente Cadavere? & responsum fuit: servetur Decretum latum die 5. Julii 1698. videlicet, in duplicibus primæ classis, etiam præsente Cadavere, non potest cantari Missa Defunctorum*. S. R. C. 21. Martii 1744. *in Bergomensi*. apud Caval. *tom.* 2. *in append.*, post ultimum decretum capitis 12.

Poterit autem celebrari unica Missa solemnis præsente Cadavere in duplici primæ classis, quod non sit ex solemnioribus, sed minoris, aut ad summum æqualis dignitatis, cum feria secunda Paschæ, & Pentecostes, ut habetur, & colligitur ex sequentibus declarationibus: *Cum juxta Rubricas Ritualis Romani absque Missa, quantum fieri potest, Defunctorum Corpora non sint sepelienda; poterit præsente in Ecclesia Cadavere unica Missa solemnis* de Requiem *celebrari feria II. Paschæ, & Pentecostes. Hæc tamen Missa non decantabitur in duplici primæ classis, etiam non festivo de præcepto, si corpus præsens in Ecclesia non fuerit, aut si fuerit pridie sepultum*. S. R. C. 2. Septemb. 1741. apud Caval. *tom.* 3. *c.* 3. *d.* 4. Item in supra lau-

laudata Ord. Carmelit. Excalceat. Prov. Poloniæ, in respons. ad 12. dub. post verba supra recitata subdidit, & declaravit quod *Missa tamen unica solemnis insepulto Corpore celebrari poterit etiam in Dominicis, & festis diebus, non tamen solemnioribus primæ classis*; unde significatur, posse in minus solemnibus; rursus in eadem ad 13. dub. in quo quæsitum fuit: utrum in majori hebdomada: excepto triduo ante Pascha, & biduo post: & infra Octavam Paschæ, & Pentecostes, ac etiam in festis duplicibus primæ classis, non tamen celebribus, possit cantari Missa unica solemnis de Requiem in sepultura Cadaveris? Responsum fuit: affirmative; quapropter non est jam excipiendus, qui oppositum censuit Meratus *tom. 1. par. 1. tit. 5. n. 2.* fine. Docet autem Caval. in supra cit. d. 4. n. 3. ex textu superius allegato Ritualis, festa cum magna solemnitate celebrata, etiamsi non habeant ritum duplicem primæ classis, excludere nihilominus Missam etiam solemnem de *Requiem*. Porro *Defunctorum Missæ non sunt cantandæ, nec celebrandæ, in diebus solemnibus*. S. R. C. 23. Junii 1607. in *Veron.* apud Caval. *tom. 3. cap. 6. d. 1.* videantur dicenda art. 6. ubi enumerabimus, & explicabimus dies, in quibus Exequiæ pro Defunctis non sunt solemniter celebrandæ.

23 *Missæ cantatæ mortuorum infra Octavam Corporis Christi non sunt celebrandæ nisi præsente Corpore*. S. R. C. 12. Septembr. 1671. *in Nuscana*; apud Caval. *tom. 3. c. 5. d. 5.* & confirmatum fuit 8. Martii 1738. *in Ulixbon.* occident. apud Caval. *eodem tr. 3. in append. post ultimum decret. capitis* 12.

Omnibus autem diebus illis, quibus in die obitus licita est unica Missa solemnis, si hæc absolute, vel in cantu sine gravi incommodo haberi nequeat, posse dici unicam privatam præsente Cadavere, docet cum Pasqualigo, Cavalerius, eruitque ex textu supra laudato Ritualis Romani; & ex quodam decreto S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* quod dabimus c. 9. nu. 9. ubi quidem videbimus: Missas privatas concedi pro Anniversario in simili casu: aitque Caval. quod, cum apud Ecclesiam acceptio personarum non sit, sed filios suos omnes indifferenter respiciat; minus æquum foret, minusque consonum Ecclesiæ moribus, quod quoties ex defectu Ministrorum, aut ob pauperiem Defunctorum, Missa solemnis absolute, aut commode haberi non potest, Defuncti speciali suffragio, & honore congruentis Missæ carere deberent, & viventes ea consolatione præstandi suis mortuis hoc pacto ultima signa sui amoris, & postrema Officii munera in die illa, in qua easdem debent pro semper dimittere; ita ille. Qui etiam inclinat ad dicendum: in iis duplicibus, in quibus absente etiam corpore, licita est Missa solemnis in die obitus, seu depositionis Defuncti, posse dici privatam de Requiem, ubi in cantu haberi non possit. Idipsum de die quasi obitus, cum primum scilicet habetur notitia de obitu alicujus; videatur ipse *tom. 3. c. 4. Comment. in decr. 2.*, qui tamen *tom. 5. c. 26. n. 13.* licet rursus concedat Missam privatam præsente Corpore in casu prædicto, nihilominus subdit; ad summum dumtaxat excipiendos dies festivos, aut solemnes, cum duplicibus 1. cl., & casu Expositionis SS. Sacram. 24

De-

Deinde omnibus diebus illis, quibus in die obitus præsente Corpore Missa solemnis de Requiem haberi potest, & posse in eodem die obitus Officium publice recitari: existimat Cavaler. vide dicenda artic. 6. num. 38.

25 Cum contingat sæpius in Ecclesiis Regularium, vel aliis, præsertim in die obitus, seu Anniversario Defunctorum Missa celebrari a confluentibus Sacerdotibus, quæsitum fuit declarari a S. R. C. an Sacerdotes, qui recitant Officium de festo duplici, confluentes ad Ecclesias sive Regularium, sive aliorum, ubi dicitur Officium de semiduplici, possint ibi dicere Missas privatas Defunctorum? Responsum fuit, negative a S.R.C. 7. Maij 1746. in *Varsavien.* apud Caval. *tom.* 3. *in append. ad c. 9. d.* 1. Atvero eadem S. R. C. iterum requisita: utrum Sacerdos Sæcularis, vel Regularis habens Officium duplex etiam primæ classis, celebrans in aliena Ecclesia ex obligatione in Sepultura solemni alicujus Cadaveris, vel Exequiis solemnibus, debeat se conformare illi Ecclesiæ, celebrando Missam de *Requiem*? S. R. C. respondit *Serventur decreta alias edita in una tertii Ordinis Sancti Francisci* 11. *Junii* 1701. *Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares conformare se debent ritui Ecclesiæ, in qua celebrant.* S. R. C. 29. Januar. 1752. *in una Ord. Carmel. Excalc. Provinc. Polon.* ad X. & XI. dub. apud Caval. *to.* 5. *in collect. recent. decret.* Vide dicta tr. 1. c. 2. qu. 16. n. 52. & 53., & l. 3. 2. Novemb. n. 103.

26 *In die Anniversarii, & Depositionis non potest decantari Missa Defunctorum loco Conventualis.* S. R. C. 5. Julii 1698. in *Collen.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 8. *d.* 3. Vid. dicta tr. 1. lib. 1. c. 2. qu. 5. interrog. 2. n. 15.

Missa ut in die obitus, præsente Corpore, ultra Missam de Communi Defunctorum celebranda erit, quando aliquis obierit in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. S. R. C. 14. April. 1696. apud Caval. *to.* 3. *c.* 1. *d.* 7. Decretum afficit Ecclesias Cathedrales, & Collegiatas, & solummodo disponit de Missa solemni, ut in die obitus decantanda, quatenus sine Missa propria, decens non est, Defunctorum Corpora tumulari; recole Decreta S. C. R. allegata superius n. 18. initio, & n. 22. versu: *Poterit autem celebrari*; & dicta n. 24. Cæterum docet Caval. l. cit. nu. 3. Decretum minime imponere præceptum cantandi Missam pro recens mortuo, & sepeliendo; sed solum eamdem Missam declarare licitam etiam in die Commemorationis omnium Defunctorum: Hujusmodi Missa, ut in die obitus, applicanda est ipsi defuncto. Caval. *to.* 3. *c.* 7. *in d.* 2. *n.* 2.

Si in die obitus unius occurrat Anniversarium alterius: vid. dicenda c. 9. num. 13.

In die depositionis Defuncti, in quo sit concursus populi, Missa solemnis de *Requiem* poterit dici ult. loco post Nonam. *Rub. gen. Miss. tit.* 15. *n.* 3.

In Missis Defunctorum non pulsentur 27
Organa, nec aliud quodvis musicum instrumentum adhibeatur. Benedictus XIII. in Concil. Rom. tit. 15. c. 6. apud Caval. *tom.* 3 *c.* 15. *d.* 6. cohærenter ad Cærem. Episc. lib. 1. c. 28. ubi sic: *In Missis, & Officiis Defunctorum nec Organo, nec Musica, quam figuratam vocant, utimur, sed cantu firmo*

Deinde quoad Absolutionem in 28
Exequiis notanda sunt sequentia.

In

In Exequiis Defunctorum oratur post Missam circa defuncti Cadaver, vel etiam absente Cadavere, ad tumulum. Et ex hoc, quod Oratio hæc fiat Missa absoluta, & per eam functio funebris absolvatur, dicta est absolutio. Gavant. in Rubr. Miss. par. 2. tit. 13. n. 4. lit. F. Caval. *to.* 3. *c.* 18. *n.* 1.

Celebrans utitur Pluviali, quando post Missam Defunctorum facit in fine absolutionem. *Rubr. gen. Miss. tit.* 19. *n.* 3. Color niger. Rubr. gener. Miss. tit. 18. fine. Cum Celebrans utitur Pluviali, semper deponit manipulum, & ubi Pluviale haberi non poterit, Celebrans stet sine Planeta, cum Alba, & Stola. *Rubr. gen. Miss. tit.* 19. *n.* 4.

Ex Rituali Roman. tit. *de Exequiis*: dum celebrantur Exequiæ, præsente Cadavere, hoc est collocandum ita, ut caput habeat versus Altare, si Cadaver fuerit Sacerdotis; alterius vero versus januam Ecclesiæ. Ad quæsitum. *An in Exequiis Defunctorum Sacerdotum, præsente Corpore, Subdiaconus se sistere debeat ad caput Defuncti, vel ad pedes juxta opinionem P. Merati?* (*to.* 1. *par.* 2. *tit.* 13. *n.* 24.) *Responsum fuit: servetur Rituale Romanum, & in exequiis defuncti Sacerdotis præsente Corpore locetur Crux ad caput defuncti inter feretrum, & Altare.* S.R.C. 3. Septemb. 1746. *in una Massæ, & Populoni.* apud Caval. *to.* 3. *in append. ad c.* 15.

29 *In depositione Defunctorum, in verbis illis*: Non intres in judicium cum servo tuo Domine, quia nullus apud te justificabitur homo: *quando est mulier, aut plures sunt Defuncti, non possunt verba* Servo tuo *mutari in* Serva tua, *vel* Servis tuis: *absque Sacræ Rubricæ læsione, & servandum est Rituale.* S. R. C. 31. Augusti 1697. in *Fanen.* apud Caval. tom. 3. c. 15. d. 62. *In Exequiis post absolutionem, quæ fit super Cadaver in die obitus, vel supra Tumulum in die Anniversario, dicto* ℣. Requiescant in pace; *subjungi debet*: Anima ejus, & animæ omnium Fidelium Defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace. S. R. C. 2. Decembr. 1682. *in una Canonic. Regul. Lateranen.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 18. *d.* 1. Dicto ℣. *Requiescant*: si absolutio fiat pro pluribus; seu *requiescat* in singulari: si fiat pro uno seu una; vid. Caval. loc. cit. n. 9. & 10. Similiter *Anima ejus*. Si absolutio fiat pro uno, seu una, vel *Animæ eorum*; si fiat pro pluribus tantum Viris; vel *Animæ earum*; si fiat tantummodo pro pluribus Mulieribus; vid. Caval. loc. cit. num. 12.

Dum fit Absolutio, si in aliquo 30 Altari elevetur Sacramentum, neque Celebrans, neque Ministri debent genuflectere, ne interrumpatur actio sacra, & rectius fieret, si in elevatione pulsatio campanulæ omitteretur a Ministro; ita apud Gavant *in Rubr. Miss. par.* 2. *tit.* 13. *n.* 4. *lit. O.* consentit Caval. *to.* 4. *c.* 10. *in d.* 7. *n.* 7. siquidem non pulsetur campanula; quod si pulsetur companula, & advertatur elevatio: docet: adhuc genuflectendum non esse, si Absolutio non fiat ante Altare elevationis; bene vero si ante; ita tamen, ut omnes, vel soli illi pro temporis circumstantia genuflectere debeant, per quorum genuflexionem non interrumpatur actio sacra; quapropter, ait, omnes genuflectent, si casus accidat, dum cantatur Responsorium, quod eque bene cantari potest etiam a genuflexis: egnuflectet vero dumtaxat Clerus assistens,

ſtens, non item Sacerdos, nec Miniſtri ejus, ſi caſus accidat tempore aſperſionis, incenſationis, aut dum cantatur Oratio. Ceroferari tamen, & Subdiaconus numquam genufleƈtunt. Ita Caval.

31 Si in laudem Defunƈti ſermo haberi debeat, non intra Miſſam, ſed ſtatim poſt Miſſam, & ante Abſolutionem erit habendus. *Rubr. de rit. celebr. tit.* 13. *nu.* 3. Merat. *tom.* 1. *par.* 2. *tit.* 13. *n.* 18. Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *in d.* 61. *n.* 4. & *c.* 18. *in d.* 1. *n.* 2. & *tom.* 5. *c.* 27. *n.* 19. qui animadvertunt: ſermonem hujuſmodi habendum eſſe in ſuggeſtu nigri coloris panno exornato; Concionatorem vero veſtibus nigris indutum ſine Cotta, nec benediƈtionem petere, nec recitare angelicam ſalutationem, ſed ſolum ſigno Crucis ſeipſum munire.

ARTICULUS IV.

Not. pro ſepeliendo Cadavere.

32 QUOAD *tempus humationis cadaverum ſervandam eſſe Synodum*, *cenſuit S. R. C.* 22. *Junii* 1675, & *iterum* 13. *Julii ejuſdem anni*. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 17. Si autem Synodi nihil diſpoſuerint, ſtandum erit locorum conſuetudini. Vid. Caval. loc. cit. n. 2.

33 *Abuſus ſepeliendi defunƈtos privatim ſine lumine, Cruce, & Parocho, non eſt permittendus*. Congreg. Epiſc. & Regul. 18. Januar. 1650. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 42. etiamſi id ordinaſſet Defunƈtus: cum talis diſpoſitio tamquam irrationabilis una cum conſuetudine, qua alicubi innixa eſſe poſſit, ſit rejicienda, ut cenſuit Rota Romana 15. Junii 1699. & confirmavit Clemens XI. 9. Decem. 1704. Conſtit. *La Santità di noſtro Signore*: ut refert Benediƈtus XIV. *to.* 2. *Notif.* & ex eo Caval. loc. cit. nu. 4. Ante ſepulturam Defunƈti legendam Miſſam ut in die obitus, monuimus ſupra n. 18. Alia plura ad ſepulturam ſpeƈtantia videri poſſunt apud La-Croix *lib.* 7. *qu.* 29. *per tot. a n.* 233. *ad* 268.

ARTICULUS V.

De Quarta Funerali.

DOCET La Croix *lib.* 3. *par.* 1. *qu.* 37. §. 2. *n.* 186. cum Suar. Caſtrop. & aliis: quando locus aliquis ſacer eſt communis pro ſepultura Fidelium; ſimoniam eſſe, ſaltem juris humani, exigere aliquid pro ſepultura in illo, niſi excuſet conſuetudo legitime introduƈta; proleƈto notat idem La-Croix *loc. cit. qu.* 39. §. 2. *n.* 192. conſuetudinem poſſe excuſare a ſimonia, juris tamen tantummodo poſitivi, ſi habeat conditiones ad præſcribendum requiſitas; & ita induƈtam eſſe per conſuetudinem obligationem ad dona quædam, ſeu oblationes faciendas Clericis pro Exequiis, benediƈtionibus nuptiarum, cæremoniis baptiſmi, & ſimilibus, etiamſi illi, quibus dantur, ſuſtentationem habeant aliunde. Et §. 3. notat, quod, etſi ſæpius in jure Canonico reprobentur omnes conſuetudines accipiendi aliquid pro ſepeliendis mortuis, benedicendis nubentibus, &c. nihilominus in his iterum prævaluit nova conſuetudo, ſcientibus, & conniventibus Superioribus Eccleſiaſticis. Animadvertit autem cit. §. 2. non debere exigi, antequam funƈtiones illæ fiant, ne ſit ſpecies emptionis; ſed dantur pro jam faƈtis, 34

ctis, ad ostendendum, quod originem habeant a recognitione gratuita; possunt tamen fideles per Episcopum cogi ad ea de more danda; nam præscriptio, virtute legum, tale jus facit Parochis, aut Ministris. Ita La-Croix cum Suarez, Silv. Pirh. An autem sit Simonia, emere jus sepulturæ, vel sepulturam in loco sacro? examinat supra cit. qu. 37. §. 1. n. 185. Pro Parochis vero Cappellanis &c. Civitatis Panormi quid sit constitutum? dictum est tr. 2. l. 4. par. 1. c. 2. art. 3. de Bull. Cruc. compos. sect. 2. subs. 2. quæst. 6. num. 452.

35 *Parochi Pauperum Cadavera gratis sepelire tenentur*: S. C. Episc. & Regul. 5. Maij 1617., & 31. Martii 1646. apud Caval. tom. 3. cap. 17. d. 34. *Residua illius ceræ, quam aliqua Confraternitas, vel locus pius impendit de suo in sepeliendis pauperibus gratis, nec a Parocho, nec a quocumque alio prætendi possunt, nisi fuerit fraus aliqua.* Cong. Episc. & Regul. 11. Martii 1578. & 22. Novemb. 1588., & 21. Augusti 1606., & 15. Martii 1616. apud Caval. loc. cit. d. 35. *Licet hæredibus Cadavera Defunctorum ad tumulum associari facere intortitiis, & candelis extinctis offerendis Confraternitatibus pro associatione SS. Sacramenti, aut pauperum ad sepulturam; dummodo eorumdem Cereorum saltem duplum accensum deferatur; unde si ex extinctis deferantur duo, ex accensis saltem debent esse quatuor.* Congr. Episc. & Regul. 14. Octobr. 1598. apud Caval. loc. cit. d. 36. *Cæteris paribus non possunt Parochi majorem eleemosynam exigere pro sepultura forensium, aut extraneorum, quam incolarum.* Congreg. Episc. & Regul. 25. Maij 1640., 31. Martii 1646., 20. Junii 1653., 10. Junii 1654., & 8. Augusti 1659. apud Caval. l. cit. d. 33. *Non licet Parochis majorem eleemosynam exigere pro Defunctis in Ecclesiis Regularium sepeliendis, quam eis solveretur, si in propriis, vel aliis Sæcularium Ecclesiis sepeliri deberent.* Congregat. Episc. & Regul. 27. Octobris 1603., 22. Augusti 1642. 2. Octob. 1643., 20. Martii 1647., 27. Junii 1651. apud Caval. loc. cit. d. 31. & ibi n. 2.

Defunctorum Corpora si deponantur in Parochiali, ut inde transferantur ad Ecclesiam Regularium, in qua elegerunt sepulturam, nihil debetur Ecclesiæ Parochiali, exceptis juribus Parochialibus. S. R. C. 23. Martii 1719. in *Placentina*, apud Caval. tom. 3. c. 15. d. 37. *Clerus Sæcularis nihil potest prætendere propter Exequias, aut sepulturam Monachorum, aut Fratrum morientium extra Claustra.* Congregr. Episc. & Regul. 24. Novemb. 1624., & 24. Septemb. 1636. apud Caval. *tom. 3. c. 17. d. 16.*

Pro sepultura Canonicorum Cathedralium debetur quarta Funeralis Parocho Domicilii, non autem Parocho Cathedralis, neque Parocho, ubi adest sepulcrum suorum Majorum. S. C. Concil. in *Tiburtina* 12. Maij 1685. apud Luc. Ferrar. tom. 6. V. *Parochus n.* 56. *Pileus Episcopi debetur Ecclesiæ tumulanti, non Cathedrali.* Cong. Episc. & Regul. 26. Aprilis 1653. apud Caval. *tom. 3. c. 17. d. 21.*

Mediolanen. Quartæ funerariæ, *in qua ad sequentia dubia: I. An & quomodo sit facienda divisio Intortitiorum, & candelarum ardentium in die funeris, & Officii, præsente Cadavere, in Altaribus, columnis, & aliis locis Ecclesiæ regularis tumulantis? II. An, & quomodo sit facienda divisio earumdem* 36

Candelarum, & Intortitiorum, quæ in Ecclesiis tumulantibus accenduntur occasione Officiorum, seu Exequiarum faciendarum in diebus sequenibus post tumulationem Cadaveris? III. An, & quomodo inter Parochos, & Regulares, qui Cadaver per viam non comitantur, dividenda sint Intortitia manualiter gesta accensa in itinere a Sacerdotibus Sæcularibus, occasione delationis Cadaveris ad Ecclesiam Regularium tumulantem? IV. An, & quomodo dividendæ sint Candelæ, quæ manualiter gestantur accensæ a Regularibus intra propriam Ecclesiam tempore funeris, & Exequiarum, & Officiorum? V. An, & quomodo sit facienda divisio Cænotaphii, Cultitræ, & aliorum ornamentorum in eo existentium? VI. An, & quomodo sint dividendæ pecuniæ in casu, quo illæ tradantur ab hæredibus defuncti in locum ceræ? VII. An Regulares occasione funerum, & Officiorum teneantur accendere omnes candelas, quas recipiunt ab hæredibus defuncti in Altaribus Ecclesiæ, in casu &c.? Sacra Congreg. Concilii die 9. *Septembr.* 1730. *respondit ad I. II. III. V. & VI. divisionem esse faciendam pro medietate. Ad IV. dilata. Ad VII. affirmative.* Apud Ferrar. *cit. tom.* 8. *in prim. append. pag.* 192. *col.* 2. *edit.* 3. *Bononien.*

Iterum Mediolanen. Quartæ funerariæ, *in qua ad sequent. dub. I. An sit standum, vel recedendum a decisis die* 9. *Septembr.* 1730.*? II. An, & quomodo dividendæ sint candelæ, quæ in manibus gestantur accensæ a Regularibus intra propriam Ecclesiam tempore funeris, vel Exequiarum, & Officiorum? Sac. Congreg. Concil. die* 2. *Junii* 1731. *respondit ad I. in decisis quoad primum, secundum, tertium, sextum, & septimum, quantum ad quintum, in decisis, servata forma Constitutionum Synodalium. Ad II. divisionem esse faciendam pro medietate; & amplius.* Apud Ferrar. *loc. cit. pag.* 193. *col.* 1. sensum illius Clusulæ: *& amplius* explicavimus tr. 1. l. 3. 3. Maji n. 12.

ARTICULUS VI.

De diebus, quibus non sunt celebrandæ solemniter Defunctorum exequiæ, vel ratione festivitatis maximæ, vel præexcelsi mysterii.

RITUALE Romanum Pauli V. tit. 37
&c. *de Exequiis:* post initium significat celebrandas non esse solemniter defunctorum Exequias diebus illis, quibus occurrat magna celebritas, seu solemnitas: ut scilicet populus Christianus accepterur totus in præexcelsi occurrentis celebratione mysterii; quod si etiam festivitas sit, ne illius sancta lætitia minuatur, perturbetur, interrumpatur. Porro Defunctorum Exequiæ sitæ sunt in ritibus, cæremoniis, & pompa, quibus Cadaver ad sepulturam defertur; in his primum locum habet Missa, de qua Rituale laudatum præscribit, quod, *si quis die festo sit sepeliendus, Missa propria pro Defunctis, præsente Corpore, celebrari poterit; dum tamen Conventualis Missa, & Officia Divina non impediantur, magnaque diei celebritas non obstet.* Idipsum inculcant S. Congregationis Decreta; recolantur dicta art. 3. n. 22.

Caval. tom. 3. c. 3. in d. 4. n. 5. docet; quod ex festis universalibus primæ classis Missam solemnem de *Requiem*, etiam præsente Corpore non admittant Nativitas Christi, Epiphania, dies prima Paschæ, & Pentecostes, & festum Corporis Christi in

tota

tota Catholica Ecclesia, ut festa præcipua solemniter admodum celebrata; ipsis addi posse, concedit, Ascensionem Domini, & Assumptionem Deiparæ, ac ultimum triduum majoris hebdomadæ, in quo juxta Decretum S.R.C. 11. Augusti 1736. celebrari non possunt Defunctorum Exequiæ, & Officium, & preces recitari debent privatim. Ex festis autem particularibus dictam Missam de Requiem, adhuc præsente Corpore, respuere, vult, dumtaxat festum Titularis, aut festum alterius Sancti cum maxima solemnitate, & populi concursu celebratum in ea Ecclesia, in qua defunctus debet humari; & apud Regulares festum eorum respectivi S. Fundatoris. Item Lucius Ferraris *in sua bibliot. tom.* 8. *edit.* 3. *Bonon. in primo supplement. V. Missa pag.* 289. *col.* 1. *num.* 80. & 81. addi, vellet, in tota universali Ecclesia festum SS. Apostolorum Petri, & Pauli, & in tota Seraphica Religione festum Conceptionis B.M.V.

38 Deinde inter Defunctorum Exequias adnumeratur Officium Defunctorum, & aliæ preces pro Defunctis: docet autem Caval. *tom.* 3. *c.* 15. *ind.* 15. *n.* 7. diebus, quibus prohibentur, etiam præsente Cadavere, Missæ solemnes Defunctorum, posse nihilominus exequiales preces, præsente Cadavere, etiam solemniter celebrari, sub Vesperum tamen. Excipit n. 6. diem Paschæ, & Natalis Domini, in quibus, ut suo respective loco diximus; non concedit nisi privatim sub Vesperum recitari; & similiter n. 5. privatim sub Vesperum feriæ IV. & VI. hebdomadæ Sanctæ, ut item suo loco vidimus. Omnibus autem diebus illis, quibus Missa de *Requiem* licita est præsente Cadavere, licitas etiam esse præsente Cadavere, docet, Exequias Defunctorum solemnes in corpore eorumdem dierum.

Ratione autem expositi Venerabilis Sacramenti in Ecclesia, ubi quis est sepeliendus; quid notandum? vid. art. 2. fine.

Denique inter exequias censetur consuetum ære campano emortuale signum; & hoc igitur dandum non est diebus, quibus solemnes Defunctorum exequiæ prohibentur: quod tamen dari poterit sub Vesperum, quando prædictæ solemnes Exequiæ sub Vesperum conceduntur. 39

Festivas autem exequias parvulorum, qui ante adeptum rationis usum moriuntur, admittit Caval. tom. 3. cap. 16. in d. 1. num. 18. in quibuscumque diebus, dummodo non inferantur Cadavera parvulorum in Ecclesias, dum divina celebrantur Officia, aut interturbetur festivitas aliqua, quæ habeatur maxime solemnis in Ecclesia sepulturæ, quo in casu differri posse, ait, sub Vesperum. Similiter a die Sancto Paschæ, & Dominicæ Nativitatis, eas depellendas esse, putat, vel saltem sub Vesperum differendas: quia licet festivæ sint, ingerunt nihilominus lugubrem memoriam mortis. Quod si Cadavera Parvulorum tumulanda sint in Ecclesia, ubi est expositum Sacramentum; vid. dicta artic. 2. fine. 40

CAPUT IX.

DE DIE TERTIO, SEPTIMO, TRIGESIMO, ET ANNIVERSARIO DEFUNCTORUM.

ARTICULUS UNICUS.

De Missa, & Officio Defunctorum, & Absolutione in Exequiis.

1 ANNIVERSARIA dies Defunctorum habet usum antiquissimum. Tertull. *lib. de Corona Milit. c.* 3. Greg. Nazianz. *Orat. in fun. Cæsarii fratris*: vulgatus Clemens Rom. *Constit. Apost. lib.* 8. *c.* 42. ut sicut Sanctis ea dies prodest ad gloriam, ita defunctis ad salutem. Amalar. *de eccl. Offic. lib.* 3. *c.* 44 *fine*. Durand. *in Ration. lib.* 7. *c.* 35. *n.* 15. Gavant. *in Rubr. Miss. par.* 1. *tit.* 5. *lit. y*. Et bene repetuntur Anniversaria Defunctorum, ac fiunt per sæcula sæculorum, juxta voluntatem Testatorum, quia, ut vulgatus Alcuinus de divin. Offic. c. de Exequiis Mortuorum, fine, Amalarius loc. cit. & Durand. n. 16. notant ex Augustino: qualiter sit eis in alia vita, nescimus: & melius est, ut eis superfit beneficium nostrum, quam desit. Unde ex hac etiam causa jure optimo potuit Alexander VII. damnare hanc propositionem n. 43. *Annuum legatum pro Anima relictum non durat plus quam per decem annos*. Videatur Joseph Vicecomes *Volum.* 1. *de Ritib. Missæ lib.* 4. *c.* 13.

Putat etiam Gavantus in Rubr. Miss. par. 1. tit. 5. n. 2. lit. y., & Guyetus, mutationem perpetuam Anniversarii in alium diem fieri non posse, nisi ab eo, qui mutare potest ultimas voluntates; ex *Clement. Quia contradicit: de relig. dom.* Contradicit Caval. *tom.* 3. *c.* 6. *in d.* 5. *nu.* 3. ubi hujusmodi facultatem, si adsit justa causa, putat, habere respectivos Ecclesiarum Præsides.

2 Præter diem obitus, seu depositionis, & diem Anniversarium Defunctorum, qui celebriores reputantur, item solemnes habiti sunt tertius, septimus, & trigesimus constanti Ecclesiæ ab Apostolis traditione, ut testatur Gavantus *loc. cit. lit. b.* & habere auctoritatem ex veteri Testamento ostendit vulgatus Alcuinus *loc. cit.* Amal. *loc. item cit.* & iterum eodem Op. *de Eccl. offic. l.* 4. *c.* 42. Et licet ex supra vulgato Clem. loc. cit. specialia Defunctis suffragia deputentur præter Anniversarium, in die item tertio, nono, & quadragesimo: nihilominus juxta præsentem Ecclesiæ disciplinam, rite monet Gavantus, cavendum esse, nominare in Missa alios dies præter positos; quia neque in Rituali novo, prout neque in Missali ponuntur alii dies a prædictis. Rationes vero præfatorum dierum: seu quare fiunt suffragia specialia defunctorum die tertia, septima, & trigesima a suo ipsorum die obitus, vel sepulturæ? Videri possunt apud Josephum Vicecom. *loc. cit. c.* 8. 6. & 11. & ex antiquis, apud vulgatum Alcuinum loc. cit. Durand. *in Ratio. l.* 7. *c.* 35. *a n.* 5. Beleth. *de div. Offic. c.* 160. & apud Amal. *ll. cit.* qui etiam cit. cap. 42. initio egre-

egregio notat, oportuneque monet, ut sequitur: *Habemus scriptum in quodam Sacramentario, quod Officia mortuorum agenda sunt circa tertiam diem, & septimam, & trigesimam. Quod non ita intelligo, quasi ille, qui tertia die agere vult Officia mortuorum, debeat prætermittere priores duos dies sine supplicationibus: aut qui in septima die dicuntur, sex superioribus debeat tenere in ocio: aut qui in tricesima, viginti, & novem vacare ocio; sed quod tertia die dicantur celebrari Officia mortuorum, duobus modis possit, idest, ut tertia die infra septem; septima infra triginta, celebrius agantur circa Officia mortuorum, quam in cæteris diebus, sive ut tertia die consummet illa. Simili modo dicimus de septima, & trigesima.* Hæc Amalarius. Nos autem nonnulla notabimus hic, quæ in die tertio; septimo, trigesimo, & Anniversario Defunctorum spectant ad Missam, Officium; & absolutionem in Exequiis.

3 Animadvertendum est itaque primo: Anniversarium computari à die obitus, ut colligitur ex Decretis S. C. infra allegandis, & notat Glossa *in C. cum Creatura de celebrat. Missar.* & sustinet Caval. *tom.* 3. *c.* 4. *nu.* 7. Est igitur Anniversarium Defunctorum adimplementum oneris impositi ad suffragia singulis annis pro tali Defuncto, seu Defunctis impertienda ea anni die, qua accidit, & recurrit mors Institutoris. Licet etiam Anniversaria Defunctorum soleant nuncupari ea suffragia Defunctorum, quæ singulis sint annis habenda die, qua vere non recurrat obitus eorumdem: ut patebit ex infra dicendis; & videri potest Caval. *tom.* 3. *c.* 6. *Comment. in d.* 6.

Diem vero tertiam, septimam, & vigesimam alii volunt computandam esse a die sepulturæ; alii autem dicunt, posse etiam computari a die obitus. De his videatur Caval. cit. *c.* 4. *a n.* 5. Merat. *tom.* 2. *sect.* 9. *c.* 2. *n.* 2.

Omnibus, & singulis Sacerdotibus tam Sæcularibus, quam Regularibus cujusvis Ordinis, etiam necessario exprimendi districte præcipitur, ut Missas privatas pro Defunctis, seu de Requiem *in duplicibus nullatenus celebrare audeant, vel præsumant. Quod si ex Benefactorum præscripto Missæ hujusmodi celebrandæ incidant in festum duplex, tunc minime transferantur in aliam diem non impeditam, ne dilatio Animabus suffragia expectantibus detrimento sit; sed dicantur de festo cum applicatione Sacrificii juxta mentem eorumdem Benefactorum; curentque Ecclesiarum Rectores, Sacristæ, aliique, ad quos spectat, ut hujusmodi Decretum inviolate servetur, atque in Sacristia affixum retineatur, ut commode ab omnibus celebrare volentibus conspici, ac legi possit; in eos autem, qui contrafacere ausi fuerint, vel præmissa adimplere neglexerint, locorum Ordinarii tam Sæculares, quam Regulares pro modo culpæ animadvertant.* S.R.C. approbante Alexandro VII. 5. Augusti 1662., apud Caval. *tom.* 3. *c.* 9. *d.* 10. pluries confirmatum, ac declaratum, idem intelligendum esse de Missis celebrandis in Altaribus privilegiatis perpetuis: Missas autem alias in hoc casu celebratas habere eamdem vim; videantur dicta 2. Novembr. art. 2. a num. 103. non est tamen sermo de Missis cantatis, sed de privatis; vid. Cavaler. *loc. cit. nmu.* 1. ut in sequentibus explicatur.

Obi-

5 Obitus die impedito, non potest pro Defunctorum Anniversario cantari Missa de occurrenti festo, vel feria privilegiata per applicationem. S. R. C. 22. Decemb. 1753. in *Vilnen.* in Lithuan. ad 3. dub. apud Caval. *tom.* 5. *in collect. recent. decr.* sed *Anniversaria, & aliæ Missæ pro Defunctis certo die dicendæ, & impedito, possunt transferri in diem sequentem.* S. R. C. 27. Septembr. 1608. apud Caval. tom. 3. c. 5. d. 6. *Anniversaria, & Missæ de Requiem, quæ certo die dici debent, eo impedito, transferri possunt in sequentem, prout transtulit S. R. C. 19. Maji 1614. in Turritana.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 6. *d.* 5. In die, quo celebratur festum duplex, etiam translatum, prohibetur Missa de *Requiem* pro Anniversario, quod potest anteferri. imo debet ex Dec. S. C. R. 31. Julii 1665. in una *Nullius* Provinciæ Treviren. apud Merat. *indic. decret. Miss. num.* 424. & apud Caval. *tom.* 3. *c.* 6. *d.* 2. Igitur si pro Anniversario celebranda sit Missa privata de *Requiem*, Anniversario occurrente in die, quo non potest celebrari Missa de *Requiem* privata: dicitur Missa de Festo, seu de die, cum applicatione Sacrificii pro Anniversario: juxta decretum editum 5. Augusti 1662. supra allegatum. Si autem celebranda sit Missa solemnis, seu cantata de *Requiem*, & Anniversarium occurrat in die, quo nec Missa cantata de Requiem liceat, Anniversarium, seu Missa cantata de *Requiem* transfertur. Quinam vero sint dies, in quibus Missa cantata de *Requiem* non liceat pro Anniversario, constabit ex sequentibus.

6 *Anniversaria, & Missæ cantatæ de* Requiem *relictæ ex dispositione Testatorum quotannis in die ipsorum obitus, etiam in duplici majori contingentiis, possunt celebrari, & proinde in Decreto 5. Augusti 1662. edito non comprehenduntur.* S. R. C. 2. Novembr. 1664. in *Novarien.* apud Caval. tom. 3. c. 5. d. 1. Quod decretum approbavit Alexander VII. Constit. 171. incip. *Creditæ nobis.* §. 1. tom. 6. pag. 252. Bullar. Roman. Cherub. edit. Rom. ex typog. R. Cam. Apost. *Non comprehenduntur*: quia ibi sermo est de Missis privatis: ut supra innuimus. Caval. loc. cit. & c. 9. in d. 10. n. 1. *Anniversaria, & Missæ de Requiem, quæ ex dispositione Testatorum, cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari, etiamsi ipsorum obitus inciderit in festo duplici majori.* S. R. C. 20. Julii 1669. annuente Clemente IX. die 13. Augusti ejusdem anni in Decreto generali; apud Caval. *to.* 3. *c.* 5. *d.* 2. Animadvertendum est: festum, in quo conceditur Missa cantata pro Anniversario, non debere esse de præcepto in foro: seu non debere esse diem, in quo sit obligatio assistendi Sacro, ut declaravit S. R. C. 11. Maji 1754. in una Ord. Min. de Observ. S. Francisci Prov. major. Polon. ad 5. dubium, apud Caval. *tom.* 5. *in collect. recentior. decr.* ut manifeste etiam significatur in Decretis infra allegandis; vide etiam Mussæum Kreßlinger *in addit. ad theol. moral. Anacl. Reiffenstuel. to.* 2. *tr.* 14. *dist.* 5. *quæst.* 10. *append.* 3. *addit.* 14. *quæsit.* 10. *vers.* 3.

7 S. R. C. interrogata; num Anniversaria, quæ ex diversorum *Testatorum voluntate* sunt a Capitulo, præsertim circa singula Quatuor anni tempora in cantu celebranda, absolvi possint in festo duplici majori per annum, non tamen de præcepto, etiam si dies ille *non sit vere dies Ani-*

niverſarius Defuncti? Reſpondit affirmative 22. Decemb. 1753. *in Vilnen.* in Lithuania ad 1. dub. apud Caval. *tom.* 5. *in collect. recentiorum Decretorum*.

Secus autem erit, ſi Anniverſaria non ſint ex Teſtatorum voluntate: ut declaratur in ſequentibus Decretis: *Ex privata* Parochianorum *petentium ſæpius per annum Anniverſaria pro Defunctis, poteſt in Ruralibus Eccleſiis cantari Miſſa ſolemnis de Requiem in feſto duplici minori; altera Miſſa cantata de feſto, ubi adſunt plures, vel ſaltem duo Sacerdotes: dummodo ſermo ſit de* die vere Anniverſaria *a die obitus*. S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 5. *d.* 7. Si Miſsa ſolemnis abſolute non poſſit, aut nonniſi cum gravi incommodo celebrari, ſufficiet ſimpliciter cantata. Caval. n. 2. Altera autem Miſſa cantata de feſto requiritur, ſuppoſita aliunde obligatione cantandi. Caval. ibid. Vel ſenſus eſt, quod una dumtaxat Miſsa conceditur de Anniverſario, reliquæ autem Miſsæ dici debeant de feſto: ut idem Caval. inclinat ad judicandum *tom.* 3. *c.* 8. *d.* 7. *n.* 5. qui in deſcriptum decretum 7. capitis 5. n. 3. docet, ea verba: *ex devotione Parochianorum*: & *in Ruralibus Eccleſiis*: non ſtare reſtrictive, aut limitative Ita; ut dumtaxat id liceat, ſi Parochiani petant, & fiat in Ruralibus Eccleſiis; apud Eccleſiam enim, inquit, acceptio perſonarum non eſt, nec fideles reliquos æquum eſt, nec Eccleſias ſimili conſolatione privari; quare allegata verba ratione ſolius petitionis in decretum, exiſtimat, irrepſiſse; decretumque fidelibus cunctis, atque Eccleſiis non minus eſse favorabile. *Dummodo ſermo ſit de die vere Anniverſaria a die obitus*. Cohærenter, requiſita eadem S. R. C. an Miſsæ de *Requiem* poſſint cantari pro Benefactoribus defunctis ad *petitionem hæredum*, quavis die, etiamſi *non ſit dies obitus, vel Anniverſaria*, occurrente feſto duplici minori, aut majori, ſed non de præcepto, ſeu feſtivo? reſpondit: *negative* 11. Maji 1754. in una Ord. Min. de Obſerv. S. Franciſci Provin. majoris Poloniæ ad 4. dub. apud Caval. *tom.* 5. *in collect. recent. decret.* & in opere Merat. in 2. *append. decret. Miſſ. n.* 982.

In Eccleſiis Parochialibus Ruralibus, in quibus per annum plerumque unus tantum Sacerdos celebrat, & ſine cantu, poteſt dici Miſſa de Requiem, *quando Anniverſaria ex Teſtatorum diſpoſitione, recurrente obitus die, incidunt in feſtum duplex majus*. S. R. C. 19. Junii 1700. *Curien.* apud Caval. *to.* 4. *c.* 4. *d.* 2. Conceſſio eſt de Miſsa privata: docetque Caval. n. 5. ex hoc decreto haberi univerſaliter, quod ubi abſolute, vel ſine gravi incommodo haberi nequeat Miſsa ſolemnis, vel in cantu, per Miſsam privatam de *Requiem* ſuppleri queant Anniverſaria ex Teſtatorum diſpoſitione, recurrente die obitus, licet incidant in feſtum duplex majus, quod non ſit de præcepto in foro. Confer dicta c. præc. n. 24. 8

In Anniverſario occurrente in feſto duplici ſecundæ claſſis non poteſt cantari Miſſa de Requiem. S. R. C. 5. Julii 1698. in *Collen.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 5. *d.* 3. Nec diebus excludentibus feſta primæ, aut ſecundæ claſſis, cujuſmodi ſunt Vigiliæ Nativitatis Domini, & Pentecoſtes, Feria IV. Cinerum, & tota hebdomada major. Caval. *tom.* 3. *c.* 5. *in d.* 4. *n.* 1. 9

Infra

10 *Infra Octavas privilegiatas non potest cantari Missa Defunctorum in Anniversario, & Officio solemni*. S.R.C. 5. Julii 1698. in *Collen.* apud Caval. *tom. 3. c. 5. d. 4. & 2. Septemb.* 1741. In *Aquen.* apud Merat. ind. decr. Miss. n. 848. *Infra octavas privilegiatas* excludentes duplex primæ, vel secundæ classis: hujusmodi sunt octavæ Epiphaniæ, Paschæ, & Pentecostes, & si quæ alicubi habeantur privilegio simili decoratæ. Caval. n. 1. *Officium solemne* appellat Decretum Officium dierum 3. 7. & 30. vel aliorum solemniter celebratorum, de quibus loquitur Rubrica 5. num. 3. ita Caval. n. 2. *An in diebus infra octavam Corporis Christi duplicia non excludentibus, cantari possit Missa de Requiem de die obitus, tertio, septimo, & trigesimo in dicto Octavario incidentibus? Responsum fuit, negative, & serventur decreta vulgata in Auscana 11. Septembr. 1671. & in* Collen. 5. *Julii* S.R.C. 8. Martii in *Ulixbon. Occid.* apud Caval. *tom. 3. in append. post ultimum decretum capitis* 12. Vid. dicta infra Octavam SS. Corporis Christi n. 63. & dicta 5. Januar. n. 11. & die 25. Decembr. n. 143.

11 *Durante expositione SS. Sacramenti occasione quadraginta horarum, regulariter celebrari non potest Missa de Requiem privata, licet occurrat Officium hujusmodi Missis admittens; neque cantari potest Missa Defunctorum pro adimplenda mente Testatorum, sive pro Anniversario faciendo*. S. R. C. 2. Decembr. 1684. *in una Canon. Regul. Later.* apud Caval. to. 4. c 7 d. 43. *In Ecclesiis, in quibus occasione quadraginta horarum expositum detinetur Augustissimum Sacramentum, congruentius abstinendum est a celebratione Missarum Defunctorum, etiamsi ex præcepto Testatorum essent celebrandæ*. S. R. C. 27. April. 1697. in *Eugubina*, apud Caval. *loc. cit. d.* 44. Vide dicta c. 3. art. 5. n. 26. Solemnes itaque Missæ Defunctorum, atque cantatæ, tamquam impeditæ, transferendæ erunt in diem alteram cum privilegio ut celebrari valeant in prima die etiam festo duplici majori impedita; privatæ vero supplendæ sunt per Missam de die cum applicatione Sacrificii: juxta superius dicta; Caval. in cit. d. 43. & 44. n. 5. non est tamen sermo de Missis Convent. Vid. dicta c. 3. loc. cit.

Non valentes satisfacere Anniversariis Defunctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de præcepto. S. R. C. 3. Martii 1629. in *Papien.* apud Caval. *tom. 3. c. 6. d. 6.* Non est hic sermo de Anniversariis, quæ recurrunt a die obitus; sed de Missis Defunctorum, quæ singulis annis extra diem obitus sunt habendæ, nulli diei stabiliter affixæ. Hujusmodi Anniversariis si non superfit locus infra annum in diebus, quibus liceant Missæ de Requiem, possunt ea impleri per Missam cantatam de Requiem in festis duplicibus non tamen de præcepto in foro. Porro per festum de præcepto hic intelligitur festum in foro: ut supra notavimus, & similiter in sequentibus, ubi similis fiet exceptio festi de præcepto. 12

Si in Anniversario unius occurrat dies obitus alterius, Anniversarium transferri potest, ad tollendum Cleri incommodum celebrandi nimirum duo Defunctorum Officia eodem die, duasque Missas solemnes; cedit autem Anniversarium, quia dies obitus nequit transferri. Caval. *tom.* 3. c. 2. d. 5. n. 5. 13

In

In diebus relictis a Testatore 3. 7. 30. *Missa solemnis de* Requiem *potest cantari etiam in duplici majori, dummodo non sit festum de præcepto, & non sit duplex* 1. *vel* 2. *classis*. S. R. C. 27. Septembr. 1669. apud Caval. *tom.* 3. *c.* 4. *d.* 3. Sermo est in prædicto decreto de Missis solemnibus, ut patet; vel simpliciter cantatis, ut ex aliis Decretis. Caval. n. 2. Secus autem dicendum est de Missis privatis, quæ non licent prædictis etiam diebus 3. 7. & 30., si sint impediti ita; ut non possint in eis celebrari Missæ privatæ Defunctorum, juxta leges traditas cap. præc. n. 19. vid. Caval. cit. c. 4. in d. 2. nu. 8. Igitur etsi supra diximus ex Decreto S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.* quod in Ecclesiis Parochialibus ruralibus, in quibus per annum plerumque unus tantum Sacerdos celebrat, & sine cantu, possit dici Missa de Requiem, quando Anniversaria ex Testatorum dispositione recurrente obitus die incidunt in festum duplex majus: *Non idem tamen dicendum est de diebus tertio, septimo, trigesimo, sed servetur Decretum generale editum* 5. *Augusti anno* 1662. S. R. C. in eodem Decreto prædicto diei 19. Junii 1700. in *Curien.* apud Caval. *tom.* 3. *c.* 4. *d.* 2. Decretum generale 5. Augusti 1662. quod servari mandatur, est illud, quod hic supra descripsimus nu. 4. in quo dicenda præscribitur Missa privata de die cum applicatione Sacrificii. Vult autem Caval. supra cit. nu. 8. hoc limitandum esse, si in immediate præcedenti die posset anticipari, eo quod sit dies admittens Missas privatas de Requiem.

Infra Octav. Corporis Christi, & alias privilegiatas non posse cantari Missas Defunctorum in die 3. 7. 30. notavimus supra n. 10.

Officium pro die tertio, septimo, vel trigesimo post obitum defuncti, si cadat die Dominico, vel festivo, transfertur in diem sequentem cum eadem solemnitate. S. R. C. 23. Maij 1603. in *Egitanien.* apud Caval. *to.* 3. *c.* 4. *d.* 1. Transfertur *cum eadem solemnitate*; 15 atque adeo cum duplicatione Antiphonarum, & Missa cum unica oratione, & sequentia. Caval. l. cit. n. 2. Merat. *to.* 1. *par.* 1. *tit.* 5. *n.* 5 *fine*.

Anniversaria, sive Missæ quotidianæ cantatæ de Requiem *relictæ ex dispositione Testatorum pro certis diebus, his impeditis die Dominico, seu alio festo de præcepto, cantari possunt in diebus subsequentibus, seu antecedentibus, in quibus occurrunt Officia de duplici majori, non tamen de præcepto, præcipue de Sanctis alicujus Ordinis; non relicta tamen Missa in cantu de duplici minore occurrente, quatenus adsit obligatio cantandi*. S.R.C. 4. Maij 1686. *in una Canon. Regul. Lateranen* apud Caval. *to.* 3. *c.* 6. *d.* 4., & confirmatum fuit 1753., interrogata enim S. R. C. quomodo, & qualiter absolvenda sint Anniversaria, quæ occurrunt absolvenda circa Quatuor Tempora Paschalia, & infra Octavam Pentecostes, & non possint omnia absolvi, & finiri ante Octavam Corporis Christi? Respondit: *Servetur decretum die* 4. *Maji* 1686. in una Canon. Reg. Lateran. S. R. C. 22. Decembr. 1753. in *Vilnen.* in Lithuania ad 4. dub. apud Caval. *to.* 5. *in Collect. recent. decret.*

Defunctorum Missæ cantatæ impeditæ in proprio die, cantari possunt *in diebus subsequentibus, seu antecedentibus*, liberum erit anticipare, vel postponere; sed vide Caval. *tom.* 3.

c. 6. in comm. in decr. 5. n. 1. Cantari autem debent in prima die *proxime* non impedita, etiamsi ob occurrentia impedimenta plurima in longum protraheretur, vel anticiparetur Anniversarii celebratio, ut quando impeditur per ferias Paschatis, vel præcedentis hebdomadæ: quemadmodum animadvertit Caval. loc. cit. n. 2. & consonat cum Turrino, Meratus loc. cit. ubi ait, quod si dies Anniversaria, vel tertia, septima, &c. caderet in Dominicam Palmarum, transferenda esset Missa solemnis Defunctorum talium dierum usque in feriam secundam post Dominicam in Albis, & cum eadem solemnitate tunc celebranda, quæ eidem competit in diebus propriis.

16 *Quando adest obligatio, & onus faciendi diversa Anniversaria statis diebus, in quibus occurrunt festa duplicia, sive semiduplicia, nec non etiam tempus Quadragesimale, & Quatuor tempora, Vigilia, & similia, Missa Conventualis nullo pacto est ommittenda, sed utraque Missa cantanda est, altera de die, altera de* Requiem, *etiamsi occurrat festum duplex, dummodo non sit festivum de præcepto, ad hoc ut Testatorum voluntates adimpleantur, & licite eleemosyna lucrari possit: ut declaravit S. R. C. 1. Septembr. 1607. in* Pampilonen., *& 29. Novemb. 1628. in* Januensi, apud Caval. to. 3. c. 8. d. 5. & Merat. ind. decr. Miss. nu. 708. *Tolerari possunt Missæ Votivæ cantatæ B. M. V. in Sabbato, vel pariter cantatæ Defunctorum in festo duplici, quod non est de præcepto, ut Testatorum voluntates adimpleantur, dummodo non omittatur Missa Conventualis.* S. R.C. 1. Septembr. 1601., & 20. Junii 1626. in *Nucerina in Umbria* apud Merat. *ind. decr. Miss. num.* 71. Caval. *tom.* 3. *c.* 6. *d.* 3. Hoc Decretum intelligitur de Missis cantatis in die Anniversario, vel tertio, septimo, & trigesimo, relictis ex dispositione Testatorum. Merat. loc. cit., confer dicta superius n. 7. & 14.

Missa Conventualis non potest celebrari pro Anniversario, sed cantandæ sunt duæ Missæ. S. R. C. 12. Julii 1628. in *Januen.* apud Caval. to. 3. c. 8. d. 4. *In die quo celebratur festum duplex etiam translatum, probibetur Missa de* Requiem, *nisi sit præsens Cadaver. Anniversarium potest transferri, imo debet; & in feriis majoribus debent omnino cantari duæ Missæ.* S. R. C. 31. Julii 1665. *in una* Nullius. *Provinc. Treviren.* apud Caval. to. 3. c. 6. d. 2. *In die Anniversarii, & Depositionis non potest cantari Missa Defunctorum loco Conventualis.* S.R.C. 5. Julij 1698. in *Collen.* apud Caval. to. 3. c. 8. d. 3. *Ob Missam Votivam seu pro Defunctis non est omittenda Missa Conventualis; neque potest introduci consuetudo in contrarium usum.* S.R.C. 16. Januar. 1697. in *Januen.* apud Caval. *to.* 3. *c.* 8. *d.* 2. vide dicta tr. 1. l. 1. c. 2. qu. 5. interrog. 2. num. 15.

Ad quæsitum: num habens onus singulis annis celebrandi Anniversarium viginti, aut quadraginta Missarum pro Fundatoris Anima, teneatur celebrare facere etiam unam Missam cantatam? Sacra Concilii Congreg. respondit, negative sub die 13. Januar. 1691. quia nisi aliud exprimatur, tale Anniversarium intelligi debet de Missis privatis. Caval. *to.* 5. *c.* 28. *n.* 31. 17

Quibusnam diebus nullæ possint celebrari Defunctorum Exequiæ, ratione solemnitatis, aut celebrationis alicujus excellentis mysterij? notavimus

mus

mus cap. præc. art. 6. Ubi celebratur Anniversarium Defunctorum omnium alicujus Ordinis Regularis, si simul occurrat Anniversarium, seu Officium Fundatoris: vide dicta 2. Novemb. art. 2. n. 109.

18. In die tertio, septimo; trigesimo, & Anniversario Defunctorum Missa solemnis de Requiem; si sit concursus populi, poterit dici ultimo loco post Nonam. *Rubr. gen. Miss. tit.* 15. *n.* 3. *fine*; vid. Caval. *to.* 3. *cap.* 8. *Comment. in decr.* 6.

19. In die Anniversario habetur Missa propria, quæ in Missali inter Missas Defunctorum est ordine tertia. Si autem Anniversarium fiat pro Pontifice Summo, vel Episcopo, dicitur Missa, quæ in die obitus eorumdem lecta fuit: hoc est ut in commemoratione omnium Fidelium Defunctorum cum Orat. *Deus, qui inter Summos Pontifices*: Si Anniversarium non sit pro Summo Pontifice; sed pro Episcopo, Or. *Deus, qui inter Apostolicos*: Vid. Caval. *to.* 3. *c.* 10. *in prælimin. a n.* 14. *& c.* 11. *in d.* 7. *n.* 16. Missam ut in die obitus, per se loquendo, legi posse etiam in Anniversario aliorum: habes ex dictis c. præc. art. 3. n. 18., dicendæ autem sunt Orationes, ut in Anniversario. Vid. Caval. cit. n. 16. *Si Anniversarium anticipetur, vel postponatur per aliquot dies, potest dici Missa ut in Anniversario.* S. R. C. 5. Julii 1698. in *Collen.* apud Caval. to. 3. c. 11. d. 6. *In Anniversariis Defunctorum ob aliquod impedimentum a proprio die translatis, quævis dicatur Missa, sive ut in Anniversario, sive ut in quotidianis, verba in oratione: cujus Anniversarium Depositionis diem commemoramus &c. non sunt variranda*. S. R. C. 22. Decembr. 1753. in *Vilnen.* in Lithuania ad 2. dub. apud Caval. *to.* 5. *in collect. recent. decret.* Idem statutum fuerat 4. Maji 1686. *in una Canon. Regul. Lateranen.*, apud Caval. *to.* 3. *c.* 11. *d.* 5.

20. In die tertio, septimo, & trigesimo dicitur Missa, quæ in die obitus lecta fuit; *Rub. Miss.* cum Orationibus tamen propriis; ut in Missali designantur post secundam Missam Defunctorum; Vid. Caval. *supra cit. d.* 7. *n.* 16. Merat. *tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 5. *nu.* 11. *fine*. Qualis autem Missa dicenda sit in die obitus; notavimus c. præc. art. 3. n. 18. Pro Summo Pontifice autem, & Episcopo, orat. ut supra in Anniversario. Caval. *cit. num.* 16.

21. In die Anniversario Defuncti dicitur in Missa etiam privata una tantum oratio; & similiter in die tertia, septima, & trigesima. *Rubr. gen. Miss. tit.* 5. *n.* 3. Caval. *to.* 3. *c.* 11. *in d.* 7. *n.* 1. *&* 2. Hinc argue dicendam esse Sequentiam *Dies iræ*; ex Rubr. cit. n. 4. & quod dicenda sit in Anniversario; declaravit expresse S. Conc. Congreg. *in una Montis Marani* 30. Januar. 1723. apud Lucium Ferrar. in sua Bibliot. to. 8. edit. 3. Bonon. in primo supplem. in primo *V. Missa n.* 65. Privilegium autem unicæ orationis existimat Caval. *to.* 3. *c.* 11. *in d.* 7. *num.* 5. concedendum quoque Missis illis, quæ per Testatores decantari indictæ sunt: quia condecoratæ videntur ritu duplici instar Anniversariorum. Idipsum credit tribuendum Missis privatis eadem die celebrari præscriptis ab iisdem Testatoribus prædictæ Missæ cantatæ.

22. Si fiat absolutio, videantur dicta c. præc. art. 3. a n. 28. & dicta 2 Novembr. a n. 88. Hic autem specialiter notamus, quod *Absolutio solemnis*

cum assistentia quatuor Dignitatum, vel Canonicorum ultra Celebrantem in Anniversario alicujus Episcopi non debet fieri, quia obstant Rubricæ Pontificalis Romani. Sac. R. C. 14. Novembr. 1654. in *Recineten.* apud Merat. ind. decr. Miss. n. 316.

23 *Duplicatio Antiphonarum* (in Officio Defunctorum) *præter diem Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, & diem Depositionis Defuncti, fiat in diebus 3. 7. 30. & Anniversario*. S. R. C. 8. Martii 1738. apud Caval. tom. 2. c. 2. d. 8. & Ritual. tit. *de Offic. Def. & Exequ. abs. corp.* confer dicta 2. Novembr. num. 112. Diebus 3. 7. 30. & Anniversario Rituale tres adscribit Nocturnos; permittit autem unicum recitare ob temporis angustiam, vel ob aliam urgentem causam; quo quidem casu, satius fore primum Nocturnum eligere, existimat Caval. tom. 3. cap. 2. in d. 9. n. 2. Invitatorium *Regem, cui omnia vivunt*, præter diem depositionis Defuncti, & commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, dicendum similiter esse in die 3. 7. 30. & Anniversario, & Depositionis absente Corpore, & regulariter quando tres nocturni dicuntur: docent communiter Auctores apud Caval. l. cit. n. 5. & adest Decretum S. C. R. 9. Maji 1739. *in una Ord. Eremit. Camald. Montis Coronæ*, in quo declaratum fuit: *quod in Officio Defunctorum, quando recitatur integrum, numquam omittendum sit Invitatorium*: in opere Merati *in 2. append. decr. Brev. n.* 397. & apud Caval. *tom.* 3. *in append. ad. c.* 2. *de Offic. Defunct. d.* 4. quæ append. datur ad calcem cit. tomi 3.

In Missis Defunctorum non pulsentur Organa, nec aliud quodvis musicum instrumentum adhibeatur. Benedictus XIII. in Concilio Rom. tit. 15. c. 6. apud Caval. *to.* 3. *c.* 15. *d.* 61. cohærenter ad Cærem. Episcop. lib. 1. c. 28. ubi sic: *In Missis, & Officiis Defunctorum nec Organo, nec Musica, quam figuratam vocant, utimur, sed cantu firmo*: Quid autem notandum pro quarta funerali? Vid. c. præc. art. 5.

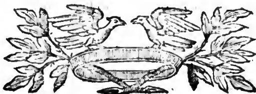
C A-

CAPUT X.

DE FUNCTIONIBUS PONTIFICALIBUS ABBATIALIBUS.

1\. MISSA *solemnis Abbatialis ter in anno ad summum est canenda, non tamen cum septem, sed cum sex candelabris, & cum abaco parvo*. S. R. C. 29. Januarii 1628. apud La-Croix ind. decr. n. 111.

2\. *Baldachinum Abbatis sine auro sit, & ter in anno ad summum adhiberi potest*. S. R. C. 29. Januar. 1628. apud La-Croix ind. decret. n. 112. His conformia habentur in Decreto generali circa usum Pontificalium Prælatis Episcopo inferioribus concessorum: coram Alexandro VII. emanato die 27. Septembr. 1659. ex quo §. 1. *Prælati Episcopis inferiores, qui Pontificalium usu fruuntur, super Altari, in quo Sacra erunt facturi, septimum nequaquam debent apponere Candelabrum*. Item §. 2. *Prælati Episcopis inferiores Cathedram, seu sedem fixam, & permanentem in eorum Ecclesiis, non debent detinere, sed tribus ipsis diebus, quibus, ex antiquis Decretis, tantummodo Pontificaliter celebrare est eis permissum, mobili Sede, seu Cathedra uti debent: quam nihilominus simplici serico panno coloris festivitati congruentis obducere possunt, non auro contexto, aut Phrygio, sive basilico opere exornato*. Item §. 5. *Dies, in quibus solemniter Prælatis inferioribus celebrare conceditur, sint de præcepto festivi, vel alii, in quibus ipsos Pontificaliter celebrare Festivitatis ratio exigat, nempe Patroni Loci, Fundatoris Ordinis, Tituli, & Dedicationis Ecclesiæ; abstinere autem debent ab hujusmodi Pontificalium usu in Officiis, & Missis Defunctorum quocumque die, etiam festivo, & de præcepto*; Apud Merat. ind. decr. Missl. 338. 339. & 342. Videri etiam possunt dicta 2. Februarii num. 41.

C A-

CAPUT XI.

DE RESIDENTIA CLERICORUM.

1 TRIDENTINUM, sect. 23. ca. 1. de Reformat. indulget Episcopis (quorum nomine veniunt etiam Archiepiscopi, Patriarchæ, Superiores habentes curam Animarum, & Cardinales Episcopi; Tolet. *sum. l. 5. c. 4.*) ex justa causa abesse a propriis Diœcesibus per trimestre, sive continue, sive interrupte intra annum, eosque simul admonet, ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, ab Ecclesiis suis Cathedralibus absint, nisi forte Episcopalia munia in aliis Diœcesum suarum locis eos detineant. Quod si ultra tres menses a propriis Diœcesibus abesse velint, indigent facultate.

2 Idem etiam Tridentinum loc. cit. statuit, non licere Parochis ultra bimestre intra annum a propria Parochia abesse sine causa, & licentia Episcopi.

3 Absens Episcopus a propria Diœcesi ultra tres menses intra annum, & Parochus a propria Parochia ultra duos menses, peccant graviter, & fructus non faciunt suos.

4 Qui in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis obtinent dignitates, Canonicatus, Præbendas, vel portiones, si intra annum ultra tres menses absint, primo anno media parte fructuum; secundo autem anno omnibus fructibus, quos illo anno lucrati sunt, privantur. Quæ tamen pœna est sententiæ ferendæ, non latæ; ut constat ex Trident. sess. 24. cap. 12. de Reform. & notat Busemb. *lib. 4. c. 2. dub. 1. de Benefic. Eccl. art. 4. Resp. 3.* An vero peccent mortaliter, si absque legitima causa absint a Choro ultra tempus a jure permissum? Vide La-Croix *lib. 4. de Benef. Eccl. qu. 129. n. 876.* Pro aliis item dubiis ad hanc materiam residendi spectantibus legatur Bulla Benedicti XIV. incipiens *Ad universæ Christianæ Reipublicæ statum.* to. 2. n. 18. Videatur etiam 2. p. Juris Canon. tit. de Clericis non resid. ex Auctoribus autem Benedict. XIV. *de Synod. Diœces. l. 7. ca. 1.* La-Croix *lib. 3. par. 1. qu. 170. a n. 736.* & lib. 4. qu. 128. Zachar. in addit. ad illa loca; Tolet. *in sum. lib. 5. c. 4.* Gavant. *in Manu. Episc. V. Canonicor. Resid.* & in V. Parochorum resid.

Quomodo in Italia, & Insulis adjacentibus excusentur a residentia Parochi &c. dum vacant Exercitiis spiritualibus S. Ignatii? Vide sequ. cap. 12. num. 2.

C A-

CAPUT XII.

DE INDULGENTIIS.

AGITUR §. §. VIII.

§. I.

Indulgentiæ pro Exercitiis spiritualibus S. Ignatii.

1 PRO peragentibus Exercitia spiritualia Sancti Ignatii plures extant concessiones Indulgentiarum. Paulus V. Religiosis se exercentibus per dies decem in dictis Exercitiis Indulgentiam plenariam concessit Constit. 21. incip. *Romanus Pontifex*. 23. Maji 1606. §. 10. Et Fratribus Regularis Observantiæ S. Francisci, ac Reformatis Cismontanæ Familiæ Exercitiis spiritualibus octo dierum spatio vacantibus Indulgentiam plenariam concessit Alexander VII. 11. Junii 1659. ut apud Lucium Ferrar. V. *Exercitia spiritualia*.

Lettera della Sagra Congregazione sopra i Vescovi, e Regolari, d' ord' ordine d' Innocenzio XI. per li Esercizii spirituali da farsi dagli Ordinandi, e Monacandi; diretta al Cardinale Arcivescovo di Milano, e similmente a tutti li Metropolitani, da comunicarsi, e farsi osservare da tutti li suoi rispettivi Suffraganei. 2

LA Santità di Nostro Signore, che con paterna sollecitudine riflette di continuo a tutti quei mezzi, che possono contribuire alla maggior sicurezza della salute dell' Anime, conoscendo col suo santo zelo, quanto sia necessario un precedente divoto raccoglimento di spirito, per degnamente prepararsi, tanto in ordine alli promovendi al ricevimento degli Ordini; quanto rispetto alle Spose di Cristo, al vestir l' Abito, e professar lo stato Religioso; vuole, e comanda, che tutti li promovendi agli Ordini sì minori, come sagri, debbano per dieci giorni continui avanti l' Ordinatione ritirarsi a fare gli Eser-

fercizii spirituali nell' istessa conformità prescritta alli promovendi in Roma nella Costituzione 126. della felice memoria di Alessandro VII. che comincia, Apostolica sollicitudo *: E che parimente tutte quelle, che vorranno farsi Monache in qualsivoglia Monasterio, anche soggetto a' Regolari, sieno tenute fare i detti Esercizii spirituali per dieci giorni avanti, che ricevano l' Abito, e siano ammesse al Noviziato. E che li medesimi Esercizii si debbano ripetere per lo spazio di dieci giorni avanti che sieno ammesse alla Professione, alla quale la Santità Sua comanda, che non debbano essere ricevute, se prima non avranno adempiuta questa santa preparazione. Desidera inoltre sua Beatitudine, che si procuri con tutte le diligenze possibili, ma con modi soavi, e discreti, che ancora tutte le Monache Professe una volta l' anno, almeno per qualche tempo, che si stimerà opportuno, facciano li medesimi Esercizii per la rinovazione dello spirito, tanto necessaria a chi con essersi rinchiusa ne' sagri Chiostri, deve professare lo stato di perfezione. Resterà per tanto servita V. E. di far pronta esecuzione a comando sì santo di sua Beatitudine; mentre per fine le bacio divotamente le mani.*

Roma 9. Ottobre 1682.

Di V. E.

Umiliss. e Devot. Serv.
C. Card. Facchinetti.

B. Panciatici Secret.

Epistola Encyclica ad universos Italiæ, Insularumque adjacentium Ordinarios jussu Summi Pontificis Clementis XI. conscripta: qua pium Exercitiorum spiritualium opus ipsis maxime commendatur, & Clericis, Sacerdotibus, aliisque Ecclesiasticis illa peragentibus quædam ex Apostolica benignitate indulgentur.

REVERENDISSIME *Domine uti Frater. Inter gravissimas Pastoralis Officii curas, quibus Sanctissimus Dominus Noster assidue premitur, in eo præcipuo studio incumbit, ut quicumque in sortem Domini vocati sunt, præsertim vero Sacerdotes, & Animarum Rectores, tum sacrarum Litterarum, Divinarumque rerum scientia, tum etiam vitæ, morumque honestate cæteris antecellant, ac in omnibus, juxta monitum Apostoli præbeant semetipsos exemplum bonorum operum in doctrina, in integritate, in gravitate. Cum etenim ipsi sint sanctiora Ecclesiæ membra, dispensatores Mysteriorum Dei, Christiani Populi Duces, & Magistri, Mediatores inter Deum, & homines, lucernæ super candelabrum positæ, ut luceant omnibus, qui in Domo sunt; Nihil est, quod alios magis ad pietatem, Divinumque cultum accendat, quam illorum vita, & exemplum: omnes siquidem in ipsos, tamquam in speculum, oculos conjiciunt, ut inde sumere possint, quod imitentur. Porro cum diuturna experientia compertum sit, ad retinendam, conservandamque Sacerdotalis Ordinis dignitatem, & sanctimoniam, maxime conducere, ut Ecclesiastici viri spiritualibus Exercitiis aliquando vacent, quibus quidquid sordidum de mundano pulvere contractum est, commode detergitur, Ecclesiasticus spiritus reparatur, mentis acies ad Divinarum re-*

rum

rum contemplationem extollitur, recte, sancteque vivendi norma, vel instituitur, vel confirmatur. Proinde Sanctitas sua pro eximio, quo flagrat, omnium salutis zelo, vehementer exoptans, ut pium hoc, & saluberrimum Exercitiorum spiritualium opus ubique locorum magnopere frequentetur, ac vigeat, universos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, ceterosque tum Italiæ, tum etiam Insularum Ordinarios enixe admonet, ac in Domino hortatur, ut illud in sua quisque Diœcesi, quo majori poterunt conatu, & studio promovere satagant; præcipue vero iis districte injungit, ac præcipit, quæ dudum san. mem. Innocentius XI. P. M. per Encyclicam Epistolam a Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium Consultationibus præposita ad universos Italiæ, Insularumque adjacentium Episcopos datam 9. Octobris 1682. (quam nos supra descripsimus) *quo ad hujusmodi spiritualia Exercitia a singulis Clericis decem dierum spatio antequam ad sacros Ordines assumantur, peragenda mandavit, exacte, ac inviolabiliter observari, & exequi, curent, & quos iisdem Exercitiis per antedicti temporis spatium minime operam dedisse, cognoverint, a sacra Ordinatione repellant penitus, & arceant. Præterea Sanctitas Sua eosdem Ordinarios admonet, & hortatur, ut fructu, qui sane uberrimus ex prædictis spiritualibus Exercitiis percipitur, opportune proposito, ac explicato, universos ex Clero sibi subjecto, sed præcipue Animarum Rectores, Confessarios, Canonicos, aliosque Beneficiatos Chori servitio adstrictos diligenter excitent ad eadem Exercitia saltem semel in anno peragenda in Domibus Religiosorum Societatis Jesu, seu Presbyterorum Congregationis Missionis, si adsint, sin minus in alia pia, seu Regulari Domo ab ipsis Ordinariis ad id designanda, & approbanda. Ut autem alacrius ad ejusdem spiritualem secessum singuli conveniant, Sanctitas Sua omnibus præfatis Animarum Rectoribus, Confessariis, Canonicis, & Beneficiatis, aliisque Sacerdotibus, & Clericis, qui per decem dies singulis annis eadem Exercitia peregerint in domibus præfatis, ibique diu, noctuque permanserint, ac interea temporis vere pœnitentes, & confessi Sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, quoties id egerint, plenariam omnium suorum peccatorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino elargitur. Parochos insuper, per idem tempus semel tantum in anno Exercitiis hujusmodi vacantes, a residentia benigne absolvit; Quod ipsum servari præcipit quo ad Canonicos, Beneficiatos, aliosque personali residentia obstrictos, & Chori servitio mancipatos, quos nihilominus lucrari, decernit, integros fructus, & quotidianas suorum respective Canonicatuum, & Beneficiorum distributiones quascumque, perinde ac si Choro Divinisque Officiis personaliter interessent, dummodo tamen eadem Exercitia peragant obtenta prius ab Ordinario licentia, a quo nullatenus concedenda erit Adventus, & Quadragesimæ tempore, ac in solemnioribus Festivitatibus, nec umquam omnibus simul Canonicis, aliisque Choro inservientibus, sed eo adhibito modo, quo Chori servitium nequaquam intermittatur; & quo ad Parochos, idoneis prius subrogatis œconomis ab ipsomet Ordinario approbandis, qui animarum curam laudabiliter administrent. Mandat insuper Sanctitas Sua, ut hæ litteræ publicentur in ista Diœcesi, & in Cancellariæ Registris pro perenni eorum, quæ in illis continentur, observantia adscribantur,*

& ad hunc ipsum finem, quolibet triennio, earum publicatio renovetur: Quæ omnia ita diligenter ab Ampl. tua vigili providentia, ac Pastorali solicitudine præstanda fore confidit Sanctissimus Pater, ut a Sanctitate Sua laudem, a cœlesti vero bonorum operum Retributore condigna præmia valeat promereri; & Ampl. tuæ copiosa Divinorum Charismatam incrementa ex animo precor. Ampl. tuæ.

Dat. Romæ die 1. Februarii 1710.

Ut Frater.

Bandinus Card. Panciaticus Præf.

V. Petra Secr.

ARTICULUS II.

Indulgentiæ pro habentibus Coronas atque alia benedicta a Pontifice.

3 QUI apud se habens aliquam Coronam, aut Crucem benedictam, aut Numisma similiter benedictum a Summo Pontifice, consueverit semel saltem, hebdomadibus singulis, recitare Coronam Domini, aut B. Virginis, aut Rosarium, aut hujus partem tertiam, aut Officium Divinum, aut Officium B. Virginis, aut illud Defunctorum, aut septem Psalmos Pœnitentiales, vel Graduales, aut Missæ assistere Sacrificio, aut illud, si Sacerdos fuerit, celebrare, aut aliquod misericordiæ opus exercere, & confessus Eucharistiam sumpserit, atque Dominum rogaverit pro hæresum, & schismatum extirpatione, Fidei Catholicæ propagatione, Christianorum Principum pace, & Ecclesiæ Romanæ necessitatibus aliis: consequetur Indulgentiam annorum quinque, & totidem quadragenarum in singulis Dominicis, aut festivitatibus anni. Quod si alia die præstiterit prædicta, centum dierum Indulgentiam obtinebit. Affert Plazza *de Purgator. par.* 2. *art.* 5. §. 10. *n.* 52.

4 Est autem animadvertendum: Sacram Congregationem Indulgentiarum in suo Decreto edito 7. Martii 1678. & approbato a Summo Pontifice Innocentio XI. declarasse, nullas esse omnes Indulgentias concessas ante Decretum Clementis VIII. latum die 9. Januarii 1597. Coronis, Rosariis, Granis, seu Calculis, Crucibus, & Imaginibus sacris, nisi fuerint deinde Romani Pontificis auctoritate innovatæ, aut confirmatæ. Idipsum cavetur in Indice de libris prohibitis, Benedicti XIV. jussu edito, *tit. de Decretis, de libris prohibitis* §. 3. *n.* 9. edit. Rom. 1758. ex Typograph. R. Cam. Apostol. Videri etiam potest La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 189. *n.* 1369. & Plaz. l. cit.

ARTICULUS III.

Indulgentiæ pro recitantibus quasdam Coronas.

5 QUI quotidie per annum integrum recitaverit Coronam septem Dolorum B. Virginis, poterit semel in anno consequi Indulgentiam plenariam applicabilem Defunctis, si die, quo libuerit, communicaverit, sacraque Eucharistia refectus fuerit, & pro pace &c. oraverit. Concessit Benedictus XIII. Sed & Clemens XII. eamdem Indulgentiam impertitus est, etiamsi quater tantum singulis hebdomadibus prædicta Corona fuerit recitata: & adhuc recitetur devote illo

ipso

ipso die, ad Indulgentiam hanc consequendam electo. Apud Plaz. l. cit. n. 81. Aliam Indulgentiam plen. semel in mense notavimus tr. 1. l. 1. par. 1. c. 5. sect. 5. Aliam Indulgentiam quotidianam annorum plurium pro recitantibus Coronam eamdem attulimus tr. 1. l. 1. c. 4. §. 1. n. 2.

6. Qui per annum quater saltem singulis hebdomadibus consueverit recitare Coronam Domini Nostri Jesu Christi benedictam a Camaldulensibus Religiosis, poterit Indulgentiam plenariam semel in anno die, quo placuerit, consequi, si confessus Sacram Eucharistiam sumpserit, prædictamque Coronam eadem die recitaverit, precesque fuderit consuetas pro pace &c. Concessit Clemens X. Apud Plaz. loc. cit. Aliam Indulgentiam quotidianam pro recitantibus Coronam eamdem attulimus tr. 1. lib. 1. l. cit. n. 1.

7. Qui quotidie per annum integrum recitaverint Coronam S. Birgittæ nuncupatam, cum qua saltem quinquagies Salutatio Angelica, & quinquies Oratio Dominica diebus singulis fuerit repetita, Indulgentiam plenariam semel in anno consequuntur Defunctis applicabilem, si die, quo libeat, confiteantur, sacramque Communionem sumant, & oret pro pace &c. Concessit Clemen. XI. Constit. 206. incip. *De salute Gregis Dominici*: 22. Septembre 1714. to. 11. Bullar. par. 2. & meminit Plaz. l. cit. Alias Indulgentias quotidianas, quæ cum eadem Corona obtineri possunt, attulimus tr. 1. l. 1. loc. cit. n. 4.

8. Benedictus XIII. omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui Rosarium, vel saltem tertiam partem ejusdem devote quotidie per annum integrum recitaverunt, si confessi, & sacra Communione refecti fuerint, & pro Christianorum concordia, hæresum extirpatione, & Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione oraverint, semel in anno, die ab unoquoque eligenda, concessit Indulgentiam plenariam, etiam cum facultate applicandi Defunctis: Apud Meratum tom. 2. in Rubr. Brev. sect. 5. c. 2. versus finem. Aliam Indulgentiam dierum, & annorum quotidianam pro recitantibus idem Rosarium notavimus tr. 1. loco cit. n. 3.

ARTICULUS IV.

Indulg. pro Celebrantibus decem supra tres ferias sextas in honorem Domini, & Beatorum 12. Apostolorum ejus.

9 De quibusdam Indulgentiis concessis celebrantibus decem supra tres ferias sextas in ea forma, quam instituit, & docuit S. Franciscus à Paula, in honorem Domini nostri Jesu Christi; & Beatorum duodecim Apostolorum ejus; videri potest Benedictus Plazza loco supra cit. fine.

ARTICULUS V.

Indulg. plen. concessa orantibus pro Defunctis.

10 Qui quotidie per annum ad signum Campanæ sub horam noctis datum ad orandum pro Defunctis, secundum dicta tr. 1. lib. 1. c. 6. ubi egimus de hac oratione: Psalmum: *De profundis*: Flexis genibus recitaverit; vel semel orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam cum versiculo: *Requiem æternam* &c. in suffragium Animarum Purgatorii: poterit

terit Indulgentiam plenariam semel in anno consequi die, quo magis libuerit, dummodo confiteatur, sacraque Eucharistia reficiatur, solitasque preces fundat pro pace &c. Concessit Clemens XII. Constit. 184. pag. 134. tom. 14. Bullar. Rom. Caroli Cocquelines, quam descripsimus tr. 1. lib. 1. loco cit.

ARTICULUS VI.

Indulg. plen. concessa orantibus pro morientibus, seu Animam agentibus.

11. INTERVENIENTES Orationi, quæ semel singulis mensibus fieri pro morientibus, seu Animam agentibus consuevit in Ecclesiis Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, seu Cruciferorum, si confessi fuerint, & sacra Communione refecti, piasque ad Deum preces effuderint pro concordia &c. & simul pro felici transitu prædictorum Animam agentium: Indulgentiam plenariam consequentur bis in anno applicabilem Defunctis, concessam ab Innocentio XI. Constit. 41. pag. 56. tom. 8. Bullar. Mainardi, & meminit Plazza *de Purgat. par. 2. art. 5. §. 10. n. 56.*

ARTICULUS VII.

Indulg. plen. in articulo mortis concedenda per Episcopos, vel delegatos ab ipsis.

12 BENEDICTUS XIV. Constit. *Pia Mater*: ampliavit facultatem consuetam Episcopis a Romanis Pontificibus communicari, impertiendi videlicet benedictionem cum Indulgentia plenaria Fidelibus in mortis articulo constitutis; Formulamque præscripsit, quæ foret pro elargienda benedictione Indulgentiaque prædicta in posterum adhibenda. Laudata autem Constitutio: incipit: *Pia Mater Catholica Ecclesia, de æterna Filiorum suorum salute &c.* V. to. 1. Constit. select. Const. *61.*

Ad hanc rem videri potest Caval. to. 4. Comment. in Decr. S. R. C. c. 27. a decr. 1. ad 5. & Comment. in decr. 7. An autem durante Anno Sancto suspendantur Indulgentiæ Moribundorum? Vid. La Croix lib. *6.* par. 2. qu. 198. §. 4. n. 1401.

ARTICULUS VIII.

De Ritu dandi Benedictionem Papalem cum Indulgentia Plenaria servando a Regularibus.

EXPONIMUS hic Ritum a Benedicto XIV. præscriptum impertiendi benedictionem Papalem, ut vulgo nuncupant, seu benedictionem, & Indulgentiam Pontificis nomine super populum, servandum a Regularibus eorum Ordinum, quibus facultas hujusmodi facta fuerit statis a Sancta Sede diebus. Porro laudatus Pontifex præfatum Ritum statuit, ac declaravit in sua Epistola Encyclica ad Generales prædictorum Ordinum Regularium scripta tenoris sequentis. 13.

BENEDICTUS P. P. XIV.

Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam Benedictionem.

EXEMPLIS *Prædecessorum nostrorum adducti, nonnullis Familiis Regularium permisimus, ut fideles, qui statis anni diebus ipsarum Ecclesias inviserent, & indictis pietatis operibus satisfa-*

tisfacerent, Indulgentiam Plenariam consequerentur; utque Monasterii Præses, vel alius Sacerdos a Patre Provinciali designandus, populo tunc temporis congregato, Summi Pontificis nomine Benedictionem impertiret.

Nullus unquam ritus ad hanc rem peragendam præscriptus fuit; quæ quidem extra Urbem solum contingit, cum Pontifex ipse Romæ Benedictionem populo elargiatur: etenim is ritus, qui Urbani VIII. Prædecessoris nostri auctoritate probatus asseritur, & qui post editos nonnullos Romanos Rituales typis impressus fuit, ad eam benedictionem, de qua verba facimus, minime pertinet; sed illam complectitur, quæ, non pluries, non semel quolibet anno, sed aliqua urgente legitima causa, populis, & ægris tribui consuevit, & pro qua certus Delegatus Apostolicus semper constituitur, qui Brevi Apostolico munitus, potestatem obtinet, non solum benedicendi populo, sed illum quoque dissolvendi ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, Interdicti, & a cæteris Ecclesiasticis Censuris, ac pœnis, si quas forte populus imprudens, atque ignarus contraxerit, etiamsi illæ in Bullæ in Cœna Domini contineantur.

Cum hæc ita sint, tamen deprehendimus, quemdam ritum temere, & inconsulto excogitatum esse pro supradicta prima Benedictione Pontificia invocativa, quæ aut pluries, aut semel datur quolibet anno. Quippe simplex Sacerdos in medio Altaris collocatus Ministris circumadstantibus, & sacris indumentis ornatis, trinam Benedictionem populo impertit, & alia plura gerit, quæ enumerare hoc loco supervacaneum existimamus.

Equidem Benedictio super populum solemnis est, namque in quacumque Orbis terræ parte Romanus Pontifex elargiri potest; Episcopus autem in sua Diœcesi, locis ipsis etiam exemptis; Archiepiscopus in sua Provincia, & locis ejus exemptis eamdem exercere valet potestatem. Id constat Decreto Clementis V. in Viennensi Concilio, quod in Clementina: Archiepiscop. de privilegiis: recensetur. Porro Abbatibus ejusdem Benedictionis super populum tribuendæ facultas conceditur in Ecclesiis, quæ ipsis plene subjiciuntur: modo tamen Apostolicum privilegium ad id necessarium obtinuerint: quo sane uti nequeunt, nisi postquam Sacrum solemne, aut Vesperas in Ecclesia peregerint; nam populo in via passim occurrenti benedicere, ipsis non licet, nisi id clare in eodem privilegio declaretur: uti respondit Alexander IV. in Cap. Abbates de privilegis in sexto.

Simplex ergo Sacerdos nequit Benedictionem super populum elargiri, juxta Can. Ministrare. 26. qu. 6. ... Benedictionem quoque super populum in Ecclesia fundere, Presbytero penitus non licebit: quod tamen eidem Sacerdoti modo permittitur, postquam Divinum Missæ Sacrificium absolvit. Dictum est: modo permitti: si etenim sacram antiquitatem inquiramus, neque id Presbytero licitum olim fuisse, cognoscemus, uti nos ipsi certis documentis ostendimus in nostro Tractatu de Sacrificio Missæ sect. 1. nu. 382. qui primo Bononiæ anno 1740. typis editum fuit; ac sect. 1. nu. 391. in eodem Tractatu, qui deinde latine redditus publicam lucem iterum adspexit Patavii anno 1745. Etsi quidem in usu semper fuerit, ut, re Divina peracta, populus ab Ecclesia Benedictione dimitteretur, quemadmodum in Can. Missas. de Consecratione. dist. 4. continetur; id tamen non a Sacerdote celebrante, sed vel ab Episcopo, si præ-

sens

sens aderat, *vel*, *si aberat*, *ab Archipresbytero ejus jussu præstabatur*: *quo sensu explicatur Decretalis* in Cap. Officium. De Officio Archipresbyteri: *ubi inter Archipresbyteralia munera recensetur*, Benedictiones Presbyterales in Ecclesia dare: *prout animadvertit Gonzalez* in idem Cap. Officium n. 2. *Idem antea plane comprobaverat Saussay* in Panoplia Sacerdotali pag. 558.

Quibus omnibus, *subsequens plurium sæculorum contraria prævaluit disciplina*, *quæ Sacerdoti celebranti potestatem fecit*, *Benedictionem super populum in fine Missæ effundendi ob eam potissimam causam*, *quam Bellotus recenset* in Ritibus Laudunensis Ecclesiæ par. 3. pag. 136. n. 9. . . . At cum Benedictio ad Missæ perfectionem pertineat hodie, fine qua fas non est, ab incepto Sacro recedere, nec jure queat populus ante Benedictionem ipsam egredi, ex præcitata Agathensi Synodo, quatenus integræ Missæ non interesset quisquis præmature recederet, sequitur, facultatem cuilibet Celebranti concessam esse, privatam illam Benedictionem ad finem Missæ populo ubique locorum impertire. *Idem inter Morales Scriptores commemorat Quartus* ad Rubricas Missalis pag. 386. in Dubiis conscientiæ.

In Can. Ecce ego *dist.* 95. *hæc leguntur*: Nemo hinc Episcoporum invidia diabolicæ tentationis inflatus irascatur in Templo, si Presbyteri interdum exhortentur plebem, si in Ecclesiis prædicent, si plebibus, ut scriptum est, benedicant. *Si Glossæ fidem præstemus*, *illud*: benedicere: *declarat Benedictionem*, *quæ populo traditur a Sacerdote*, *qui rem Divinam perficit*, *nempe post ea verba*: Ite Missa est: *quam sane interpretationem Nos minime respuimus*, *cum certo habeamus*, *eundum textum Sancto Hieronymo non esse tribuendum*, *quod nonnulli falso putaverunt*, *quos merito redarguit Theophilus Raynaudus* Oper. tom. 16. pag. 211. *sed incerto Auctori*, *qui inter vivos fortasse tunc agebat*, *cum Benedictio in fine Missæ inter Benedictiones Presyterales jam haberetur*, *usufque invaluisset*, *ut Sacerdos*, *peracto Missæ Sacrificio*, *populum Benedictione* jure suo *dimittat*, *sive intersit Episcopus*: *ea tamen statuta lege*, *ut si intersit*, *& in sua sit Diœcesi*, *ad eum prius se convertat*, *eique caput inclinet*, *veluti facultatem populo benedicendi postulans*; *quod ab eodem Sacerdote prætermittitur*, *si Episcopus Missæ intersit*, *sed extra suam Diœcesim versetur*: *prout desumitur ex Rubricis Missalis* tit. de Benedictione in fine Missæ, & Evangelio S. Joannis.

Cum jam perspectum sit, *quo tempore*, *& loco simplex Sacerdos populo possit* jure suo *benedicere*, *necessario consequitur*, *nullam aliam Benedictionem super populum ab ipso impertiri licite*, *nisi* jure delegato. *Hujus naturæ est Benedictio*, *de qua nunc agimus*, *quæ per delegationem Apostolicam cum unice concedatur*, *Nostrum est omnino ritum præscribere*, *quem inferius pro norma imposterum servandum subjiciemus*, *quo sane uti volumus*, *ac decernimus*, *eos Ordines Regulares*, *sive Mendicantes*, *sive non Mendicantes*, *Monasticos*, *vel Clericorum Regularium*, *quibus Nos ipsi*, *vel Prædecessores nostri*, *vel futuri Romani Pontifices facultatem tribuendæ populis Benedictionis permiserint*.

Admoneatur itaque populus de Indulgentia a Sede Apostolica concessa, *de præceptis operibus pro ea lucrifacienda*, *de die*, *quo visitanda est Ecclesia*, *de hora denique*, *qua datur Pontificia*

ficia Benedictio; & admonitio hæc fieri possit, quatenus opus sit, etiam schedis impressis, & consuetis locis palam affixis; licet etenim id a Prædecessore nostro Clemente Papa VIII. fuerit vetitum Fratribus Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, & Fratribus Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis pariter Captivorum in communicationem Indulgentiarum, & Orationum, uti habetur in ejus Constitutione, quæ incipit : Cum ad uberes §. 5. *& in alia Constitutione :* Decet Romanum Pontificem §. 6. *visum tamen Nobis est, id esse hypothesi inapplicabile; cum cæteris prætermissis, prædicta communicatio certum genus personarum, quosdam videlicet ut plurimum Confratres, non autem populum universum, ut Indulgentia, & Benedictio, de quibus agitur, complectatur.*

Postquam statutis die, & hora populus ad Ecclesiam convenerit, alta voce leguntur Apostolicæ Litteræ, seu Decreta, quibus Indulgentia conceditur, una cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione audientibus constet; & concessio ex latino sermone in vulgarem accommodatum ad populi intelligentiam conversa pronuncietur; populus ad suorum scelerum detestatione pio, brevique sermone excitetur; post quæ Sacerdos, nullis circumadstantibus Ministris, Stola, & Superpelliceo indutus, (ut in Rituali Romano præscribitur, cum agitur de Benedictionibus, quæ extra Missam Presbyteris permittuntur :) ante Altare genuflexus, sequentibus verbis Dei opem imploret.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℞. Qui fecit Cœlum, & terram.
℣. Salvum fac populum tuum Domine.
℞. Et benedic hæreditati tuæ.
℣. Dominus vobiscum.
℞. Et cum spirituo tuo.

Deinde stans, sequentem recitat Orationem.

Oremus.

Omnipotens, & misericors Deus, da nobis auxilium de Sancto, & vota populi hujus in humilitate cordis veniam peccatorum poscentis, tuamque benedictionem præstolantis, & gratiam, clementer exaudi: dexteram tuam super eum benignum extende, ac plenitudinem divinæ benedictionis effunde: qua bonis omnibus cumulatus, felicitatem, & vitam consequatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Post quam ad Cornu Epistolæ accedat, ut in Actis Ecclesiæ Mediolanensis par. 4. . . . Benedicet in Ecclesia ad altare, stans in Cornu Epistolæ, *& stans in Cornu Epistolæ, non trina, hoc est, triplici signo Crucis, sed una Benedictione, unico videlicet signo Crucis benedicat, proferens alta voce hæc verba:*

Benedicat vos Omnipotens Deus ✠ Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. ℞. Amen.

Trina siquidem Benedictio Episcopo competit, non Sacerdoti: cumque nonnulli in fine Missæ trinam usurpare cœpissent, consuetudo Clementis VIII. auctoritate sublata est, quemadmodum ostendit Meratus hac mortali vita nuper defunctus tom. 1. pag. 243. *Id Nos etiam advertimus* in nostro Tractatum de Sacrificio Missæ sect. 1. locis supra indicatis. *In Rubrica quoque Missalis hæc habentur.* In Missa sole-

ſolemni Celebrans eadem voce, & modo, quo in Miſſis privatis, ſemel tantum benedicit populo. *Inſuper Cæremoniale Epiſcoporum trinam Benedictionem ipſis ſolum tribuendam decernit, quod eadem Miſſalis Rubrica confirmatur* : Epiſcopus autem ter benedicit populo etiam in Miſſis privatis, ut in Cæremoniali habetur. *Poſtremo Alexander VII. Decreto*, quod die 27. Septembris 1659. edidit, *tempora indicit, ac recenſet, quibus Abbates uſu Pontificalium præditi, ritu ſolemni celebrantes, trinam Benedictionem impertire poſſunt: quod iiſdem penitus interdicitur, cum rem Divinam privatim conficiunt; quod Nos ipſi indicavimus* noſtra Inſtitutione 14. §. 4. num. 19. tom. 2. *ſi Bononienſis editionis ratio habeatur, quæ peracta fuit* anno 1735. *ſin autem eaſdem Inſtitutiones in latinam linguam converſas, & Romæ impreſſas* anno 1747. *quis inſpiciat, idem prorſus deprehendet* Inſtitutione 34. §. 3. *in fine pag.* 174. *Quo circa non ſine animi noſtri voluptate epiſtolam legimus encyclicam Patris Generalis Cœnibatarum Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, quibus in noſtris Apoſtolicis Litteris poteſtas facta eſt, dandi in certis anni feſtivitatibus Pontificiam Benedictionem, in qua eoſdem admonet, ut populo benedicant unico ſigno Crucis, more Sacerdotali; quod ipſum, ſi ab aliis etiam factum eſſet, querelæ ad Nos delatæ non fuiſſent de uſurpatis honoribus Epiſcopalibus.*

Hac itaque Epiſtola Encyclica ritum ſtatuimus, ac declaramus, quo Benedictio Papalis in poſterum tribuetur, eumque notum facimus Ordinum Regularium Præſidibus, ut ipſum Regularibus ſibi ſubjectis obſervandum indicant. Equidem Alexander VII. Prædeceſſor noſter uſum Pontificalium Abbatibus, quibus id privilegio convenit, accurate præſcribens, Ordinariis Locorum facultatem concedit, ut, ſi quid contrarium Abbates commiſiſſent, ipſi tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegati rem recognoſcerent, & cenſuris etiam, ſi opus eſſet, omnem inſolentiam compeſcerent. At nos aliam viam ſuſcipiendam ducimus, præcipientes, ut de illis Regularibus, qui præſcriptum a Nobis antea Benedictionis ritum violaverint, Nos ſtatim certiores efficiant: tunc enim neque infenſos invicem Epiſcopos, & Regulares reddemus, nec populis beneficium Papalis Benedictionis denegabimus; ſed facultatem ejuſdem Benedictionis tribuendæ parere recuſantibus auferemus, eamdem largiemur aliis, qui juſſa noſtra facere, non detrectabunt, qua in re futuros etiam Romanos Pontifices magnopere hortamur, ut idem exemplum ſequantur. Poſtremo Tibi, & univerſo tuo Ordini Benedictionem Apoſtolicam impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XIX. Martii 1748. *Pontificatus Noſtri Anno octavo.*

Super laudata Encyclica, & Ritu præſcripto tribuendæ Benedictionis Papalis videatur Caval. *tom.* 4. *c.* 27. comment. in Decr. 6. Videri etiam poſſunt dicta a nobis tr. 2. in Dom. Reſurr. art. 8. de Indulgent. n. 49. ubi de Indulg. plenar. & Benedictione ſolemni, quam Pontifex ipſe impertitur in Urbe in Dominica Paſchæ.

CAPUT XIII.

DE PRÆCEPTO CONFESSIONIS ANNUÆ.

DISPUTATUR ARTICULIS IX.

ARTICULUS I.

De obligatione confitendi saltem semel in anno.

1 DATUR præceptum positivum divinum in lege nova confitendi omnia mortalia post Baptismum commissa, & nunquam directe absolutioni Sacramentali subjecta. Hoc præceptum præter periculum mortis, probabilius est, etiam per se obligare sæpius in vita.

Christus Dominus itaque Sacramentum Reconciliationis pro lapsis post Baptismum instituit, & præceptum Confessionis fidelibus suis imposuit: Determinationem vero, quando, & quoties fieri deberet reliquit Ecclesiæ: quemadmodum de Communione annua suo loco diximus tr. 2. l. 5. 2. parte in ejus 1. par. cap. 3. sect. 1. num. 1.

Jam vero Ecclesia determinavit tempus anni, seu ut saltem semel omni anno fieret, casu quo daretur materia necessaria Sacramenti Pœnitentiæ, hoc est, ut art. 2. explicabimus qu. 1. n. 28. peccatum aliquod mortale post Baptismum commissum, numquam confessum, nec directe absolutum in Sacramento Pœnitentiæ. Qua determinatione, tamquam conditione supposita, jam præceptum illud divinum obligat omni anno semel confiteri; sed simul obligat etiam præceptum Ecclesiasticum. Non ideo tamen confessionem annuam negligens duo peccata committit, sed unum tantum, tamquam unius solummodo præcepti transgressor: Ecclesiasticum enim præceptum hoc non est a divino diversum: ut de Commun. annua docuimus tr. 2. loc. cit. n. 2. De his videantur Suar. *to.* 4. *in* 3. *par. disp.* 35 *sect.* 1. & 3. & *disp.* 36. *sect.* 1. Diana *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 66. & 67. Filliuc. *to.* 1. *tr.* 7. *c.* 2. *qu.* 1. *n.* 22. & *c.* 3. *qu.* 1. 46. Reginal. *in praxi tom.* 1. *l.* 6.

l. 6. c. 2. par. 1. n. 10. & par. 3. n. 28. Bonac. *t. 1. disput. 5. qu. 5. sect. 2. qu. 4. prop. 2. n. 9. & prop. 3. n.* 17. Fagund. 2. *praec. Eccl. l. 1. c. 3. n.* 2. & 4. La Croix *lib. 6. par. 2. qu.* 84. §. 9. *n.* 595. & *qu.* 300. §. 1. *n.* 2015. & §. 6. *n.* 2020. & §. 9. *n.* 2023.

2 Qu. hic I. A quonam Pontifice, vel Concilio hoc præceptum annuæ Confessionis latum fuerit?

℟. Præceptum confitendi saltem semel in anno quolibet, tulit Innocentius III. in Concilio Lateranensi IV. c. 21. an. 1215. & refertur C. Omnis utriusque sexus de pœnit. & remis. his verbis. *Omnis utriusq. sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & injunctam sibi pœnitentiam propriis viribus studeat adimplere &c. alioquin & vivens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, & moriens christiana careat sepultura*, & Concilium Trident. *sess.* 14. *de pœnit. cap.* 5. *de Confessione, prope fin.* idem declarando ait: *Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure divino necessarium, & institutum esse, intellexerat; sed ut præceptum Confessionis saltem semel in anno ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur.* Deinde Can. 8. sic statuit: *Si quis dixerit: Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam a piis abolendam: aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus Christi fideles, juxta magni Concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno: & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit.*

Qu. II. An aliqua adduci ratio valeat, quæ potuerit Christum Dominum movere, ad præcipiendam Confessionem, præter articulum mortis, etiam sæpius in vita, si opus esset: & Ecclesiam, ad determinandum, ut fiat saltem semel omni anno? 3

℟. Affirmative: immo non una tantum, sed etiam plures rationes possunt excogitari. Et quidem 1. Pœnitentiæ Sacramentum non est tantummodo institutum ad consequendam salutem spiritualem in extremo periculo mortis, & fine vitæ; sed ad restituendam vitam spiritualem post Baptismum propter actuale peccatum lethale deperditam: unde a Tridentino sess. 14. Can. 2. de Sacr. Pœnit. & aliis Patribus appellatur secunda tabula post naufragium. Jam vero ex una parte vitam spiritualem, sæpe accidit, homines perdere non multo post receptum Baptismum, seu paulo post rationis usum primo aquisitum, & rursus, si longius vivant, maxime inter mundi vanitates, & illecebras, ac negotia sæcularia, sæpius etiam repetitis mortalibus culpis animæ mortem incurrunt, & iterata naufragia patiuntur. Ex alia parte non convenit hujusmodi tam salutari, extremo, & necessario remedio, & prædicta tabula uti, eamque sibi arripere tunc solum, cum certa immineat mors, sed etiam cum sit spes evadendi, & cum re ipsa evaditur mors. Merito ergo Christus Dominus præcipere potuit, ut peccatorum Confessio fieret non solum in fine vitæ, sed etiam sæpius in decursu vitæ, si opus esset.

Adhuc institutionis hujusmodi altera potest adduci ratio, ducta ex eo, quod Sacramentum Pœnitentiæ, & Confessionis non est solum instituta-

tutum ad remittenda peccata præsentia, sed etiam ad præcavenda futura, accommodate ad hominis naturam, seu ad efficax frænum imponendum hominibus, ne tam facile in peccata prolaberentur. Porro efficacissimum frænum est homini ad peccata præcavenda, obligatio, ea distincte manifestandi: cum hoc maxime abhorreat humana superbia, aut certe verecundia: Unde inquit Job ca. 31. v. 33. *Si abscondi quasi homo peccatum meum, & celavi in sinu meo iniquitatem meam.* Jamvero hujusmodi alter principalis finis, propter quem Sacramentum hoc est institutum, longe meliori ratione habetur per obligationem sæpius confitendi in vita, quam per unicam Confessionem in fine vitæ; cum enim omnes homines ex una parte, communiter sibi persuadeant, mortem a se longius distare, & post mortem non sint inter alios homines in hoc mundo amplius versaturi; & ex alia parte pœnas, & onera, quæ remotiora credunt, vel nihil, vel certe parum timeant, & aversentur, ut quotidiana constat experientia: hinc fieret, ut onus Confessionis, & pœnam humiliationis, confusionis, & verecundiæ, quam solum paterentur in fine vitæ, & morti proximi, non adeo timerent, & expavescerent in decursu vitæ; & consequenter respectus humanus, & naturalis horror manifestandi propria crimina, & occulta scelera alteri homini, non adeo eos a peccando compesceret, & retardaret: ut contra accidit, obligatione posita confitendi in vita, & etiam sæpius, si sæpius in vita quis audeat peccare. Videri etiam potest Diana *R. 66. §. 7. & 10.* La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 300. §. 6. n. 2020.* Bonac. *to. 1. disput. 5. quæst. 5. sect. 2. qu. 4. prop. 3. nu. 17.* Reginald. *in praxi to. 1. l. 6. c. 2. par. 3. nu. 28.* qui hisce duabus adductis rationibus favent. Quibus adhuc duas alias adnectimus.

Dici itaque potest tertio: Præce- 5
ptum Confessionis sæpius in vita faciendæ latum fuisse, ut fideles commonerentur, & intelligerent, quam necessarius & salutaris esset sacramentalis Confessionis usus, unde frequentius usurparent: Ita apud Azor. *Instit. moral. p. 1. l. 7. c. 29. qu. 8. fine.* & Reginal. *in praxi to. 1. l. 6. cap. 2. num. 11.*

Denique dici potest: Confessionis 6
frequentiam fuisse præceptam, ut peccatoribus significaretur magnitudo Misericordiæ, & Charitatis Dei erga illos, qui tam promptus est ad elargiendam ipsis suorum veniam delictorum, si ex corde eos pœniteat illorum, ut ipse potius præveniat, & invitet ad veniam, immo præcipiat, ut accedant pro remissione iterum iterumque: *septies, & septuagies septies*, seu quotiescumque peccaverint: nec tardent converti ad Dominum: utpote qui non patiatur, animas a se per peccatum longius recedere, sed cito quærat, & revocet, & in gratiam suam recipere cupiat: eo quod aquæ multæ peccatorum non potuerunt extinguere charitatem ejus. Et quamvis videatur, hujusmodi conversionem sufficienter potuisse requiri, & haberi per simplicem contritionem perfectam: nihilominus, cum contritio perfecta sit imbecillitati humanæ difficilis, ideo sapientissimus Dominus hoc sacramento humanę occurrere voluit imbecillitati, & faciliorem reddere pœnitentiam, remittendo peccatori peccata etiam Attritione sola

dispofito: Vid. Diana *cit. R. 66.* §. 11.

Hæ, & similes rationes Christum Dominum movere potuerunt ad præcipiendam Confessionis frequentiam; & Ecclesiam, ad determinandum, ut saltem semel fiat in anno.

Rejiciuntur autem nonnulli, qui putarunt, hujusmodi præceptum latum fuisse propter periculum oblivionis peccatorum, maxime si hæc multa sint, ut communiter evenit, & per longum vitæ decursum usque ad mortem, si tunc temporis solum peccatorum omnium foret instituenda Confessio. Hujusmodi quidem ratio rejicitur; videatur Azorins, & Reginald. locis cit. & Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 35. *sect.* 3. *n.* 6. & 7.

Sed contra rationes a nobis adductas oppones: illas videri nimis probare, atque adeo nihil evincere. Enim vero ex iis omnibus, vel certe ex aliquibus sequi videtur, debuisse Christum Dominum, & ejus Ecclesiam constituere, atque præcipere, ut Confessio toties fieret, quoties in vitæ decursu homines peccata patrarent.

℞. Propter rationes a nobis adductas potuisse quidem Christum Dominum, & ejus Ecclesiam, hanc quoque ampliorem Confessionis frequentiam præcipere; at non fuit expediens de facto præcipere, ne pusillis laqueus injiceretur: nimirum ob respectum humanæ fragilitatis, negligentiæ, torporis, & cæcitatis hominum peccatorum, qui cum animæ suæ non videant mala, nec intelligant, in quonam discrimine versentur perditionis æternæ, nec curent spiritualia detrimenta, quæ propter mortales culpas incurrunt, ideo communiter aut nihil, aut parum sunt soliciti de recuperando statu gratiæ. Accedit, quod naturalis horror, & difficultas manifestandi proprias culpas, maxime retrahat homines a Confessione: unde merito timendum fuit, ne, si obligati fuissent ad confitendum toties, quoties in peccata prolapsi essent, occasio data fuisset multiplicandi potius peccata, quam medium ea minuendi, & auferendi; quamplurimi enim absque ullo dubio, transgrederentur pluries ac pluries Confessionis præceptum illa ampliori frequentia constitutum.

Confirmatur hoc ex alio præcepto Communionis, quod licet longe facilius sit præcepto Confessionis, adhuc tamen Ecclesia tandem coacta fuit non majorem illius frequentiam præcipere, quam ut sumatur semel in anno, eo quod refriguerit multorum charitas, & ne pusillis laqueum injiceret: seu ne plerique inde facerent sibi occasionem peccandi violando illud præceptum: si ad majorem illius frequentiam obligaret, ut notavimus tr. 2. l. 5. par. 2. in ejus 1. par. c. 3. sect. 1. n. 2.

Qu. III. An præceptum Confessionis annuæ obliget sub gravi?

℞. Etsi dubitaverint aliqui, aliqui etiam negaverint: dicendum tamen omnino est: ex communi, & certa Doctorum sententia, & sensu populi Christiani, obligare sub gravi: unde Confessio annua inter principalia quoque, seu vulgaria adnumeratur Ecclesiæ præcepta, quæ constat omnia obligare sub gravi. Videatur Azorius *instit. mor. part.* 1. *l.* 7. *c.* 28. *qu.* 1. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *part. disp.* 36. *sect.* 1. *nu.* 4. Reginald. *in praxi tom.* 1. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 19. Filliuc. *to.* 1. *tract.* 7. *c.* 3. *qu.* 1. *nu.* 44. & 45.

Qu.

Qu. IV. An præceptum annuæ Confeſſionis obliget abſolute, & ſimpliciter per ſe, & independenter a præcepto Communionis annuæ: ſeu independenter a præcepto præmittendæ Confeſſionis ſumptioni Euchariſtiæ tempore Paſchali: ſive ſemel in anno; ita ut, qui non poſſet adimplere præceptum Communionis annuæ, adhuc teneretur confiteri, ad implendum præceptum annuæ Confeſſionis?

℟. Affirmative: nam ſi annua Confeſſio ratione Euchariſtiæ ſemel etiam in anno ſumendæ præciperetur, præceptum non daretur ſimpliciter de confitendo ſemel in anno; ſed de Confeſſione facienda eo tempore quo Communio annua ſumenda ſit. At vero in C. *omnis utriuſque ſexus*. Et in Tridentino *ſeſſ.* 14. *de pœnit. c.* 5. & *Can.* 8. abſolute præcipitur Confeſſio ſemel in anno, abſque ullo ordine ad Communionem annuam, ut facile videre eſt in textibus allegatis qu. 1. & communiſſime notant, & docent Auctores. Videatur Azorius *c.* 28. *qu.* 9. Suar. *to.* 4. *in* 3. *par. diſp.* 36. *ſect.* 1. *n.* 4. Filliuc. *c.* 3. *n.* 44. Reginald. *n.* 34. Fagund. *cap.* 3. *num.* 2.

Accedit ſenſus, & uſus fidelium, ex quo homines, ſcilicet pueri, & puellæ poſtquam primum rationis uſum aquiſiviſſe putantur, de Confeſſione facienda ſollicite commonentur a Parentibus & Paſtoribus animarum: ut notant Filliuc. & Fagund. Idque tamquam de obligatione gravi, ne forte aliquod mortale commiſerint: etſi nondum ad Euchariſtiæ ſumptionem fuerint admittendi, ob ſpeciales rationes explicandas ubi de præcepto paſchali. Vocantur itaque, & ducuntur pueri rationis uſum aggreſſi, ad confitendum ſaltem ſemel in anno, quamvis Communio paſchalis ipſis differenda plerumque congruentius judicetur. Ergo præceptum Confeſſionis annuæ obligat independeter a præc. Communionis.

Et confirmatur ex eo, quod ſi annua Confeſſio præciperetur ratione ſolius Communionis annuæ, ſuperfluum eſſet præceptum, immo meri nominis; enim vero jam adeſt præceptum divinum, vel, ſi vis, Eccleſiaſticum præmittendæ Confeſſionis ſumptioni Euchariſtiæ, & quidem toties, quoties ſumi debuerit, & voluerit, poſita conſcientia peccati mortalis. Vid. dicta tr. 2. l. 5. par. 2. in ejus 1. par. c. 3. ſect. 3. qu. 3. a num. 40. Ergo &c.

Ex his inferes 1. Eum, qui non poſſet communicare intra annum; teneri nihilominus ſaltem confiteri, ſi poſſit; ita Auctores laudati.

Inferes 2. Eum, qui confitetur ſola venialia, antequam ſumat Communionem annuam; ſi poſt Communionem committat aliquod mortale, teneri intra annum illud confiteri; etſi iterum communicare non teneatur: tenetur, inquam, confiteri, ſi ante Communionem, nullum unquam aliud mortale confeſſus fuerit intra ipſum annum, numquam directe abſolutum; ita Azorius: Hæc aſſertio ſupponit doctrinas tradendas art. 2. qu. 1. & art. 4. qu. 3. Vide ibi dicenda.

Inferes 3. Eum, qui facta, quam debebat, Confeſſione annua, Euchariſtiam in Paſchate non percipit, Communionis præceptum negligere quidem, & tranſgreſſi præcepti Paſchalis reum eſſe, at Confeſſionis annuæ non item. Azor. l. cit.

In-

Inferes 4. Eum, qui in Paschate communicaret cum conscientia peccati mortalis, peccaturum quidem contra præceptum communicandi in Paschate, ut suo loco diximus; & contra aliud præceptum præmittendæ Confessionis sumptioni Eucharistiæ: minime vero contra præceptum Confessionis annuæ, si ante tempus Paschale, vel post, saltem semel intra annum rite confessus fuerit, vel confiteatur aliquod mortale numquam confessum, nec directe absolutum.

Sed dices: de Confessione annua mentio fit in quinque principalibus, seu vulgaribus præceptis Ecclesiæ simul cum præcepto Communionis Paschalis, ex una parte; ex alia parte, si dicamus, præceptum Confessionis annuæ esse distinctum præceptum a Communione annua, & paschali, sequitur præcepta Ecclesiæ non esse quinque, sed sex; quod est contra sensum, & usum populi Christiani numerandi præcepta Ecclesiæ: ergo præceptum Confessionis annuæ non est distinctum a præcepto Communionis annuæ, & paschalis, sed solum præcipitur ratione illius, ex suppositione, quod fiat Communio annua: atque adeo qui non potest communicare in anno, nec tenetur confiteri ratione alicujus specialis præcepti Ecclesiæ obligantis per se ad Confessionem annuam.

R. I. Retorqueo Argumentum. De abstinentia a carne in feria sexta, & Sabbato mentio fit in quinque præceptis Ecclesiæ simul cum præcepto jejunii in Quadragesima, Quatuor Temporibus, & Vigiliis. Jamvero vel abstinentia a carne in feria sexta, & Sabbato est præceptum distinctum a præcepto jejunii, vel non? Si non est distinctum; ergo non tenemur abstinere a carne in feria sexta, & Sabbato, nisi simul occurrat jejunium perfectum; imo & in ipsis diebus jejunii, non tenemur abstinere a carne, nisi re ipsa jejunemus: Quod non est dicendum: ut constat ex praxi Ecclesiæ, & usu, & sensu fidelium. Si itaque est præceptum distinctum: Ergo præcepta Ecclesiæ non sunt quinque, sed vere, & proprie sex. Nec consequentia sequitur; quod si ea negetur; assignetur, quomodo præcepta Ecclesiæ sint quinque; non obstante, quod præceptum jejunii perfecti, & præceptum abstinentiæ a carne in diebus jejunii; aut in feria sexta, & Sabbato sint duo præcepta distincta? Quæcunque etenim ratio excogitabitur, & assignabitur, si recta fuerit, illam & nos assignabimus ad salvandum, quomodo præcepta Ecclesiæ sint quinque non obstante, quod præceptum Confessionis annuæ sit distinctum a præcepto Communionis Paschalis.

R. II. Quinque præcepta Ecclesiæ communiter sic solent proponi, ut primum sit de audienda Missa in diebus festivis ex præcepto. Secundum de jejunio servando in Quadragesima Quatuor Temporibus, & Vigiliis, & de abstinendo a carne in feria sexta & Sabbato. Tertium de Confessione saltem semel in anno facienda, & Communione in Paschate sumenda. Quartum de Nuptiis solemniter non celebrandis temporibus nonnullis vetitis. Quintum de Decimis solvendis Ecclesiæ. Ita quidem numerari, & proponi solent, quinque præcepta Ecclesiæ principalia, seu vulgaria. At vero Azorius *Institut. mor. par. 1. lib. 7.* numerat quidem quinque præcepta Ecclesiæ, sed diverso ordine proponit, quod

cuí

etsi nihil referat, refert tamen quod omittat præceptum de non celebrandis solemniter Nuptiis temporibus vetitis; & præceptum Confessionis annuæ separet a præcepto Communionis annuæ, & distincto computet numero. Proponit itaque Azor. quinque pręcepta Ecclesię sic: Primum de Missa audienda: secundum de iejunio, & abstinentia a carne; Tertium de Decimis: Quartum de Confessione annua: Quintum de Communione Paschali.

Similiter se gerit Fagundez in suo opere de quinque præceptis Ecclesiæ: in his enim non tractat de Nuptiis, & separat præceptum Confessionis a præcepto Communionis, & diverso, ac distincto computat numero. Unde juxta mentem horum Auctorum præceptum Confessionis annuæ distincto est numero recitandum a præcepto Communionis Paschalis in quinque præceptis Ecclesiæ; quod proculdubio volunt, ut clarius significetur Christiano populo: Confessionis annuæ præceptum esse distinctum omnino a præc. Communionis annuæ, & per se obligare independenter ab illo.

℞. III. Dicendo: ea, quæ vocantur *quinque* præcepta Ecclesiæ, si bene considerentur, non esse quinque tantum præcepta, sed plura, & quidem pluralitate specifica; seu omnia inter se specie distincta, rationisque diversæ. Unde potius nuncupanda videntur quinque capita, in quibus complectuntur nonnulla principalia præcepta Ecclesiæ ad Christianum populum communiter pertinentia.

Neque hoc gratis asseritur: enim vero in his præceptis: ut supra notavimus, unico numero complectuntur abstinentia a carne in feria sexta; & Sabbato, & jejunium perfectum Vigiliarum &c. Jam vero satis constat, ut etiam supra dictum est, præceptum abstinentiæ a carne in feria sexta, & Sabbato esse præceptum omnino distinctum a præcepto jejunii; quin immo in ipsis diebus jejunii obligatio abstinendi a carne est distincta a præcepto servandi unicam refectionem, unde, qui non tenentur ad jejunium, vel non possunt jejunare, tenentur nihilominus a carnibus abstinere, si septennium compleverint, & abstinere a carnibus potuerint, ut praxis ostendit. Vide dicta tr. 1. lib. 2. ubi de Dominica art. 9. de jejun. qu. 6. n. 94. Sunt ergo numero complexa uno præcepta plura. Rursus in præcepto communicandi tempore Paschali, juxta sententiam probabiliorem, & veriorem, de qua suo loco ubi de præc. Pasch. & quam confirmat praxis Ecclesiæ, continentur duo præcepta, absolutum unum, alterum conditionatum: absolutum, communicandi in Paschate: conditionatum communicandi extra Pascha intra annum, si quis excusetur a communicando determinate in Paschate. Unde etiam hic unico videntur numero præcepta plura complecti; & quidem si eodem numero, ut communiter solet, recitemus præceptum Confessionis annuæ, complectuntur tria præcepta: confitendi videlicet saltem semel in anno: communicandi in Paschate; vel communicandi intra annum, extra Pascha, si in Paschate non est facta Communio; imo etiam aliud insuper præceptum hoc ipso numero computandum esse videtur: hoc est, præceptum sumendi Communionem Paschalem de manu Parochi sui: quod utique est præ-

ce-

ceptum Ecclesiasticum, vel saltem consuetudo habens vim gravis præcepti, & distincti a præcepto Communionis Paschalis; unde mortaliter peccaret, qui in Paschate communicaret quidem, sed non de manu Parochi sui, aut delegati ab eo: ut suo loco dictum, & explicatum est.

Ex his autem clarissime patet, ea quæ vocantur *quinque* præcepta Ecclesiæ, non quinque tantum, sed plura Ecclesiæ continere præcepta: unde potius dicenda videntur, ut supra notavimus, quinque capita, in quibus nonnulla præcepta Ecclesiæ complectuntur principalia, seu vulgaria, & ad Christianum populum communiter pertinentia.

Ergo ex eo, quod Confessionis annuæ in præceptis Ecclesiæ mentio fiat una cum præcepto Communionis Paschalis, eodemque numero complectatur, non sequitur, Confessionem annuam obligare, & præcipi dependenter a Communione Paschali; ita ut, qui non possit communicare, non teneatur confiteri. Sed hæc duo præcepta omnino distincta sunt, unum obligans independenter ab altero.

15 Qu. V. An, qui non potest facere Confessionem annuam, teneatur elicere actum Contritionis perfectæ?

℞. affirmat Henric. Henriqu. *de Sacram. pœnit l. 1. c. 6. n.* 8. quia, inquit, Deus non præbet inducias ultra tempus præcepti per Ecclesiam designatum.

Negant vero hujusmodi obligationem Theologi communiter, quantum est ex vi Ecclesiastici præcepti Confessionis annuæ: quia neque lex naturalis, neque divina, neque humana præcipit contritionem omni anno determinatis, sed Confessionem: & hanc sententiam docet Suar. *tom.* 4. *in 3. par. disp. 15. sect. 6. num. 13.* Trullench *in Decal. tom. 1. lib. 3. c. 4. dub. 2. n. 15.* Diana *tom. 1. edit. coord. tr. 3. R. 82.* La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 306. §. 3.* & alii. Dicunt autem non teneri: *quantum est ex vi præcepti Confessionis annuæ*: quia aliunde tenetur ex vi nimirum præcepti Charitatis; quod vero præceptum quando nam, & quoties obliget in vita? Videri potest apud La Croix *lib. 2. de Charitate qu. 37.*

Qu. VI. An, qui confitetur mortale hoc anno commissum, si postea denuo hoc eodem anno aliud mortale committat, teneatur hoc eodem anno illud confiteri, etiam ex vi præcepti Confessionis annuæ? 16

℞. Alii negant, alii affirmant; affirmativam sententiam, ut securiorem, & in praxi sequendam tuetur, ac proponit Suarez *tom. 1. disp. 5. qu. 5. sect. 2. pu. 4. prop. 3. n. 33.* Reginald. *in praxi tom. 1. l. 6. c. 2. n. 38. & 39.*

Dicit tamen Reginaldus cit. n. 39. non esse negandum, quin, si is, qui post jam factam semel in anno ab Ecclesia præscriptam Confessionem, lapsus est in peccatum mortale, videat se casum reservatum habere, a quo absolvi non poterit in proxima Confessione facienda ex obligatione, quia non habebit copiam Confessarii habentis sufficientem iurisdictionem: non esse negandum, ait, quin teneatur uti commoditate, quæ tunc ipsi offertur, confitendi apud aliquem præditum jurisdictione sufficienti ad ipsum absolvendum; ita Reginaldus. Sed utique hujusmodi obligatio esse non potest ex vi præcepti Confessionis annuæ. Enim vero ex modo significata Theologorum sententia non potest dici, esse in posito casu obli-

gl.

gationem iterum confitendi in eodem anno, ex vi præcepti annuæ Confessionis, quod nunc urgeat; hujusmodi enim præcepto jam satisfactum fuit per unicam Confessionem mortalis peccati hoc eodem anno, ut supponimus: profecto hoc præceptum non obligat, nisi semel confiteri in anno. Quapropter respectu talis peccatoris non amplius urget. Neque potest dici: hujusmodi obligationem esse ex vi præcepti annuæ Confessionis, quod anno sequenti urgebit: obligationi enim anni sequentis non potest satisfieri per Confessionem factam hoc anno præcedenti: secus, qui prævideret foret ut non poterit per novem sequentes annos confiteri: teneretur hoc anno decies confiteri, etiam non reservata: id, quod nequit dici, ut jam modo docuimus, & ipse Reginaldus concedit, nam, ut sæpius notavimus: Ecclesia semel tantum præcipit confiteri in anno; ergo qui post jam factam semel in anno ab Ecclesia præscriptam confessionem lapsus est in peccatum mortale, etsi videat se casum reservatum habere, a quo absolvi non poterit in proxima Confessione facienda ex obligatione, quia non habebit copiam Confessarii habentis sufficientem jurisdictionem: non tenetur uti Commoditate, quæ tunc ipsi offeratur, confitendi apud aliquem præditum jurisdictione sufficienti ad ipsum absolvendum, non tenetur, inquam, ad id ex vi præcepti annuæ Confessionis; quidquid sit, an teneatur ex alio capite? quod non est præsentis instituti examinare. Et ita hanc sententiam tamquam probabiliorem admittit Dicastil. laudatus a La-Croix l. cit. §. 4. n. 2045.

16 Qu. VII. Utrum, qui hoc anno confitetur unicum mortale, anno præterito commissum, satisfaciat præsenti obligationi Confessionis annuæ, ita; ut si hoc eodem anno aliquod aliud mortale committat, non teneatur illud hoc eodem anno confiteri?

℞. Affirmative, si nondum fuit rite confessum, nec directe absolutum: quia Confessio annua, quæ præcipitur, est Confessio de materia necessaria Sacramenti pœnitentiæ: hujusmodi autem est peccatum mortale nondum rite confessum, nec directe absolutum. Et nihil refert, utrum hoc, aut quadraginta ab hinc annis fuerit commissum. Semel ergo posita materia necessaria Sacramenti pœnitentiæ, eaque præsenti anno confessa, & rite absoluta, facta est præsenti anno Confessio, qualis requiritur ab Ecclesia. Ergo satisfactum est ejus præcepto Confessionis annuæ. Et ita docet Reginald. l. cit. n. 41. & La Croix n. 2040. Ubi affirmat: satisfecisse præcepto Confessionis annuæ illum, qui mortale anno præcedenti commissum, & per oblivionem omissum, hoc anno confessus est: quia, inquit, licet remissum esset indirecte, adhuc tamen erat materia necessaria hujus Confessionis. Dixi: *si nondum fuit rite confessum, nec directe absolutum:* quia si fuit rite confessum, & directe absolutum: jam non est materia necessaria novæ Confessionis. Ergo non satisfit præcepto Confessionis annuæ. Vide dicenda art. 2. qu. 1.

Qu. VIII. An hoc procedat, etiamsi anno præterito non fuerit facta Confessio annua, ita ut, qui anno præterito, cum esset reus peccati lethalis, numquam tamen fuerit Confessus: si hoc præsenti anno confiteatur, satisfaciat præcepto Ecclesiæ pro hoc 17

hoc eodem anno: unde si post Confessionem committat præsente anno aliquod mortale, non teneatur illud præsenti anno confiteri, ex vi præcepti annuæ Confessionis?

℟. Alii absolute negant, alii absolute affirmant, alii distinguunt: si Confessio fiat post medium anni sequentis, non obligant ad iteratam Confessionem, si iterum mortale committat; secus autem si ante medium, & a fortiori, si circa initium novi anni confiteatur peccatum anno præterito commissum. Alii alias adhibent distinctiones: omnes probabiliter. Vide Dian. *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 54. La-Croix *num.* 2047. Bonac. *disp.* 5. *qu.* 5. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 3. *n.* 31. Filliuc. *c.* 3. *nu.* 56. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 4. *num.* 5.

18 Qu. IX. Utrum per Confessionem factam in articulo mortis satisfiat etiam præcepto Confessionis annuæ, ita; ut, qui confiteatur propter periculum mortis, si deinde evadat periculum illud, & incidat in mortale peccatum, non teneatur eo anno iterum confiteri, nisi forte inciderit rursus in mortis periculum?

℟. Satisfieri præcepto confessionis annuæ. Probo a simili casu in simili materia præcepti communionis annuæ, seu paschalis: enim vero licet sit præceptum communicandi tempore paschali, seu semel in anno, & sit præceptum communicandi in articulo mortis; attamen moribundus tempore paschali communicans ex Viatico satisfacit simul præcepto communicandi pro Paschate, ut cum Francisco De Lugo, & Pellizario docuimus tr. 2. lib. 5. 2. parte in ejus 1. par. c. 3. sect. 2. qu. 7. quia tunc illa duo præcepta concurrunt in idem tempus, & motivum Ecclesiasticum præcepti solum est, ne diutius Communio differatur: quod jam habetur per Viaticum tali tempore receptum: Rursus uno, eodemque actu satisfieri potest pluribus præceptis, materialiter tantum diversis. Conf. dicta tr. 1. in Septemb. par. 1. n. 49.

Ob easdem rationes idem diximus l. cit. qu 13. de eo, qui ante Pascha communicavit ex Viatico: si deinde in Paschate nequeat communicare: eum quidem excusavimus a communicando post Pascha ex fine satisfaciendi Communioni annuæ; huic enim jam satisfecisse diximus per illam Communionem sumptam ex Viatico. Ergo a pari: licet sit obligatio confitendi tempore mortis, & confitendi semel in anno; adhuc tamen moribundus confitens, ut satisfaciat præcepto confitendi in fine vitæ, satisfacit simul præcepto confitendi semel in anno. Illo enim anno, quo confitetur propter periculum mortis, hæc duo præcepta concurrunt in idem tempus, & motivum Ecclesiasticum præcepti Communionis annuæ, solum est ne diutius Confessio differatur: quod jam habetur per Confessionem factam in articulo mortis. Rursus uno, eodemque actu satisfieri potest pluribus præceptis; ut supra diximus.

Confirmatur: quia de eo, qui confessus est propter periculum mortis, affirmari utique cum omni veritate potest, fuisse saltem semel hoc anno confessus. Sed Ecclesia non præcipit, nisi simpliciter, ut confiteatur saltem semel in anno, dummodo fiat Confessio, quæ explicabitur art. 2. & 3. Ergo satisfactum est in prædicto casu præcepto Confessionis annuæ.

Scimus, & cit. quæst. 7. vidimus

Quin-

Quintanadvennam contrariam sententiam sustinere in priori casu præcepti Communionis paschalis; sed ibidem notavimus, ipsum fateri nihilominus, sententiam nostram esse probabilem; adeoque & probabilem fateretur præsentem doctrinam similem; nos autem adhuc contendimus de ejus certitudine dubitandum non esse.

19 Qu. X. Utrum, qui semel confessus est, sed mortale dubium, ea Confessione satisfecerit præcepto Ecclesiæ, ita, ut non teneatur intra annum amplius confiteri ex vi præcepti annuæ Confessionis, quamvis incidat in mortale peccatum?

℞. Si una cum mortali dubio confessus est venialia certa: docent satisfecisse Lugo, & Dicast. quos citat, & sequitur La-Croix n. 2041.

Si vero solum mortale dubium confessus est: quamvis Lugo, Dicastill. & Aversa apud eumdem La-Croix adhuc velint satisfecisse, nihilominus ipse La-Croix dicit, oppositum esse probabile, quia, inquit, si illud peccatum dubium non fuit vere peccatum, absolutio fuit nulla, nec Sacramentum re ipsa susceptum est; Ergo nec est certum, se esse valide Confessum: lex autem est de Confessione, quam sequatur valida absolutio, & quæ sit verum Sacramentum, quæ lex est in certa possessione: & cui non videtur satisfactum per solutionem ita incertam.

20 Qu. XI. Utrum ille, qui sciat, se hoc anno habuisse mortale, & prudenter dubitet: utrum hoc anno unquam sit valide confessus? adhuc teneatur confiteri hoc eodem anno?

℞. Affirmative; quia in hoc dubio adhuc lex est in possessione. Ita La Croix cit. n. 2041.

Qu. XII. Utrum, qui multis annis non est confessus, satisfaciat pro illis, si hoc anno semel confiteatur? 21

℞. Hæc Quæstio supponit præceptum Confessionis annuæ adhuc semper urgere ultra annum: de qua re erit agendum art. 5. qu. 5. Jam vero etiam stando in sententia affirmativa: nihilominus respondetur affirmative: quia per unam hanc Confessionem obtinet finem præcepti, qui est reconciliatio cum Deo per Confessionem omnium mortalium eousque commissorum, & quamvis confiteretur sæpius, non obtineret alterum finem, qui erat, non differre Confessionem ultra annum, quod nunc est impossibile; ita cum aliis La-Croix num. 2047. Videantur tamen dicta qu. 8.

Qu. XIII. Utrum, qui habet duo mortalia, & unum confitetur pro Confessione annua, alterum vero omittit ex oblivione; si deinde hoc eodem anno recordetur omissi mortalis, teneatur illud confiteri hoc eodem anno: adeoque ad duplicem Confessionem obligetur ex vi præc. Conf. annuæ? 22

℞. Negative; quia tantum præcipitur Confessio mortalium memoriæ occurrentium; & alias fieri posset, ut decies hoc eodem anno quis teneretur confiteri, si decies recordaretur novi mortalis. Et hanc sententiam, quam Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 4. *n.* 6. dicit esse usitatam, & in praxi satis securam: & quam Castropalaus dicit esse certum: docent Azor. *Instit. moral. par.* 1. *lib.* 7. *c.* 29. *qu.* 5. Filliuc. *c.* 3. *n.* 57. Reginald. *n.* 40. Bonac. *disp.* 5. *quæst.* 5. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 3. *n.* 32. Pelliz. *man. to.* 1. *tr.* 5. *c.* 3. *sect.* 1.

A a 2 qu.

qu. 14. *n.* 29. Fagund. 2. *præc. Eccl. l.* 1. *c.* 4. *n.* 17. La Croix *n.* 2048. & pleriq. alii apud Auctores laudatos.

In prædicto itaque casu, quantum est ex vi præcepti annuæ Confessionis, potest Confessio mortalis obliti differri usque ad Confessionem annuam anni sequentis; & secundum dicta qu. 7. hujusmodi peccatum poterit esse unica etiam materia Confessionis annuæ anni sequentis; ita ut per unicam Confessionem hujusmodi peccati, poterit tunc satisfieri præcepto Confessionis annuæ, quam tunc urgebit; recole ibi dicta.

23 Qu. XIV. Utrum habens duo mortalia, quorum alterum confessus sit; alterum vero scienter tacuerit ob justas tamen causas: teneatur hoc eodem anno confiteri illud, quod retinuit: idque ex vi præcepti confessionis annuæ?

℞. Aliqui affirmant: eo quod non sit confessus mortalia, quæ occurrebant memoriæ; alii vero negant: quia jam semel confessus est, quantum hic, & nunc tenebatur. Ergo satisfecit præcepto; & hanc negativam sententiam sustinent Diana *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 57. & 58. §. 3. Pelliz. *num.* 30. Filliuc. Reginal. Bonac. Fagund. locis qu. præced. citatis, & alii quamplures apud ipsos, & apud La-Croix *n.* 2048.

24 Qu. XV. Utrum, si quis confessus alia mortalia, omiserit reservatum, quia hic Confessarius non habebat potestatem ad reservata; (vide tamen dicta tr. 2. l. 5. p. 2. in ejus 1. p. c. 3. n. 50.) iterum teneatur eodem anno confiteri?

℞. Affirmat Bosco apud La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 302. §. 3. *n.* 2030. quia, inquit, non est confessus proprio Sacerdoti: proprius enim erat ille tantum, qui posset ab omnibus absolvere directe. Negativam sententiam sustinet Herings apud eumdem La Croix, qui dicit, esse probabilem, quia ille erat proprius respectu omnium, quæ hic, & nunc debebant exprimi, & ex opposita sententia sequeretur, eum, qui toto anno non posset recurrere ad Superiorem, toto anno non teneri confiteri: non enim tenetur ad confessionem, per quam non satisfit.

Qu. XVI. Utrum, qui ex pœnitentia imposita a Sacra Penitentiaria, propter dispensationem aliquam petitam, & obtentam, teneatur confiteri singulis mensibus: debeat bis confiteri in aliquo mense: in eo scilicet, in quo confiteri debeat ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ; ita ut, cum secundum dicenda art. 9. qu. 2. præceptum Confessionis annuæ non obliget in parte anni determinata: si quis in undecim singulis mensibus semel tantum confessus fuerit, debeat in duodecimo mense bis confiteri: una vice, ad satisfaciendum pœnitentiæ sibi impositæ propter dispensationem; altera vice, ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ? Quod est quærere paucis: utrum unica confessione non possit satisfieri præcepto Ecclesiæ, & pœnitentiæ prædictæ? 25

℞. Posse affirmat Sanch. de *Matrim. l.* 8. *disp.* 34. *n.* 38. quem sequitur Pelliz. *in man. Regul. tr.* 5. *c.* 3. *sect.* 1. *qu.* 21. *n.* 40. quia, inquit, Pœnitentiaria injungens singulis mensibus confessionem, novit, fore ut in aliquo illorum confitendum sit ex præcepto Ecclesiæ; & tamen non se explicat, obligare in hoc casu ad duplicem Confessionem.

Qu. XVII. Utrum Regulares teneantur 26

neantur plus quam semel in anno confiteri ex præcepto speciali Ecclesiæ? Dubium oritur ex eo, quia in *Clem. Ne in agro Dominico de statu Monachor.* ita §. *Sane*: statuitur. *Sane singulis mensibus, tam in Monasteriis, quam extra, (sublata occasione quacunque,) ad Confessionem saltem semel accedant omnes, & singuli Monachi*.

℟. Teneri, non quidem omnes Regulares, sed solum Monachos S. Benedicti, & ejusdem Ordinis Moniales, quas vocant Observantes, ad Confessionem menstruam, seu ad confitendum saltem semel omni mense. Profecto allegata Constitutio Clementis pro Religiosis tantummodo S. Benedicti expedita fuit: ut notat Fagundez *in 2. præc. Eccl. lib. 2. c. 2. n.* 18. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36 *sect.* 5. *n.* 7. & legenti patebit. An autem hi teneantur, si habeant sola venialia? & an obligentur sub gravi? & quomodo computandus sit mensis? & pro aliis occurrentibus dubiis ad hujusmodi Confessionem menstruam pertinentibus, videri potest Suar. *l. cit. n.* 7. & 8. Pelliz. *Man. Regul. tom.* 1. *tract.* 5. *c.* 3. *sect.* 1. *qu.* 5. & *sequentibus*. Azor. *Institut. moral. par.* 1. *lib.* 7. *c.* 29. *qu.* 1. & 2. Reginald. *in praxi tom.* 1. *lib.* 6. *n.* 105. & *sequentibus*. Filliuc. *in sum. tom.* 1. *tr.* 7. *c.* 3. *qu.* 6. *n.* 59. Fagund. *l. cit. a n.* 12. Diana *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *Ref.* 61. §. 4.

Nota vero hic: ex Concilio Tridentino sess. 25. cap. 10. de Regular. consulendas, & monendas esse Moniales omnes, ut singulis mensibus confiteantur: non dat tamen præceptum, sed consilium; & vero verbum *Moneo*, quo utitur Concilium; non inducit obligationem: ut docet Suarez l. cit. n. 9. & ex eo ac Vivaldo animadvertit Fagundez cit. n. 18. Hinc non auditur Navar. in man. c. 21. n. 59. ubi, ex eodem Concilio, vult, peccare Moniales, quæ singulis mensibus non confiteantur, cujuscumque ordinis sint.

ARTICULUS II.

De Peccatis, quæ sit obligatio confitendi saltem semel in anno ex præcepto Ecclesiæ.

Qu. I. Quænam peccata obliget confiteri præceptum Confessionis annuæ? 28

℟. Ecclesiasticum præceptum Confessionis annuæ obligat ad confitenda peccata, quæ sint materia necessaria Sacramenti pœnitentiæ. Hujusmodi autem materia sunt omnia mortalia post Baptismum commissa, & numquam directe subjecta absolutioni sacramentali: ut constat ex Concilio Lateranensi sub Innocentio III. *C. Omnis utriusque sexus*. Ex Florent. in Decreto Eugenii IV. ad Armenos, ubi explicantur partes Sacramenti Pœnitentiæ; ex Tridentino *sess.* 14. *de pœnit. c.* 5. & *Can.* 7. Item ex communi Ecclesiæ traditione, Sanctorum Patrum consensu, Fidelium praxi. Vide Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 2. *n.* 6. & 7. La Croix *l.* 6. *par.* 2. *de Pœnit. qu.* 84. §. 9. *n.* 595. Igitur peccata, quæ ex præcepto Confessionis annuæ tenentur utriusque sexus fideles semel saltem in anno confiteri, sunt peccata mortalia post Baptismum commissa, numquam confessa, nec directe subjecta absolutioni Sacramentali.

Qu. II. An ex vi præcepti Confessionis annuæ sit obligatio confitendi

di peccata mortalia, etiamsi tantum interna? Ratio dubitandi est, quia hujusmodi præceptum de facienda annua peccatorum Confessione est Ecclesiasticum; & Ecclesia jus, & potestatem non habet in actus simpliciter internos; ergo nequit præcipere, ut peccata cordis interna confiteantur.

℞. Ex vi præcepti Confessionis annuæ esse obligationem confitendi peccata mortalia etiamsi tantum interna. Rationem hujus certæ doctrinæ dabimus art. 4. qu. 1. Vide ibi dicenda.

30 Qu. III. An præceptum Confessionis annuæ obliget confiteri peccata mortalia dubia?

℞. Huic quæstioni satisfaciemus art. 4. qu. 2.

31 Qu. IV. An præceptum Confessionis annuæ obliget confiteri venialia?

℞. Negative. Vide dicenda art. 4. quæst. 3.

32 Qu. V. An saltem obliget confiteri venialia, si quis habeat simul mortalia, quæ tamen excusetur manifestare in Confessione?

℞. Adhuc negative. Vide etiam dicenda art. 4. qu. 3. in resp. ad interrog. n. 46.

33 Qu. VI. An præceptum Confessionis annuæ eum, qui nullius peccati lethalis sibi conscius sit, obliget, ad sistendum se Parocho, seu Confessario?

℞. Negative. Vide dicenda art. 4. quæst. 5.

ARTICULUS III.

Qualis Confessio peccatorum præcipiatur fieri saltem semel in anno?

Qu. An satisfiat præcepto Ecclesiæ per Confessionem nullam voluntarie? 34

℞. Negative. Ratio est, quia Confessio nulla, sive invalida, reipsa non est Confessio, super quam possit cadere absolutio; ergo idem est, ac si nihil fiat. Nihil autem faciendo, non satisfit præcepto positivo. Et ita docent Suar. *to. 4. in 3. par. disp. 35. sect. 4. nu. 1. & disp. 36. sect. 7. a n. 3.* Reginald. in praxi *tom. 1. lib. 6. nu. 53. & 55.* Azor. *Instit. Moral. par. 1. lib. 7. c. 29. qu. 3. fine.* Filliuc. *in sum. tom. 1. tr. 7. c. 2. qu. 7. nu. 41.* Bonac. *tom. 1. disp. 5. qu. 5. sect. 2. pu. 4. prop. 3. nu. 23.* Franc. de Lugo *de Sacram. lib. 1. c. 6. quæst. 12. Theorem. 5. de pœnit. n. 14.* La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 303. §. 1. n. 2032.* Em. Sà V. *Confessio* n. 1. Felix Potestas *tom. 1. par. 1. num. 187.* & alii Communissime. Et quamvis nonnulli contrariam Sententiam sustinuerint, quam probabilem existimavit Diana *tom. 1. edit. coord. tr. 3. R. 50. §. 2.* Nihilominus nunc certum est, esse falsam: nam Alexander VII. damnavit hanc Propositionem 14. *Qui facit Confessionem voluntarie nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ.* Videri potest Cardenas *in Crisi Theol. tr. 1. disp. 9. c. 20. art. 12. a n. 436.*

Qu. II. An saltem satisfiat per Confessionem nullam involuntarie? 35

℞. Adhuc negative: quia simpliciter, & vere non est Confessio. Ergo nequidem ponitur substantia præcepti; ita La-Croix *num. 2033.* Filliuc. *c. 3. qu. 9. n. 64.* Bonac. *pu. 4. prop.*

prop. 3. *n.* 23. Franc. de Lugo *l. cit.* & plerique apud ipſos.

Hinc habes: Confeſsionem annuam ab Eccleſia præceptam eſſe Confeſſionem validam: & ut notat Cardenas in Criſi *theol.* 4. *par. differt.* 34. *c.* 2. *art.* 1. *n.* 11. hoc evidenter infertur ex damnatione propoſitionis 14. damnatæ ab Alex. VII. præcedenti quæſt. deſcriptæ; unde non ſunt audiendi, qui contrarium docuerunt. Et videri poſſunt dicta tr. 2. lib. 5. 2. parte in ejus 1. par. c. 3. ſect. 4. qu. 1. & quæ ibi dicta ſunt in ſimili de præcepto commun. applicari poſſunt huic præc. confeſsionis.

36 Qu. III. An ſatisfaciat præcepto Confeſsionis annuæ, qui Confeſsionem faciat validam quidem, ſed informem? Suppoſita ſententia admittente, poſſe dari Sacramentum pœnitentiæ validum, & informe: de qua re videri poteſt Suar. *tom.* 4. *in* 3. *part. diſp.* 35. *ſect.* 4. *num.* 5. La-Croix *lib.* 6. *par.* 1. *de Sacramentis qu.* 36. §. 4. *a num.* 197. Bonac. *tom.* 1. *diſp.* 5. *quæſt.* 6. *ſect.* 1. *pu.* 5. Reginald. *in praxi tom.* 1. *lib.* 6. *c.* 5. *ſect.* 6. *a n.* 168.

℞. Affirmant Suar. *to.* 4. *in* 3. *par. diſp.* 35. *ſect.* 4. *n.* 5. *& diſp.* 36. *ſect.* 7. *n.* 6. Filliuc. *c.* 2. *qu.* 8. *n.* 42. *& c.* 3. *n.* 65. Bonac. *qu.* 5. *ſect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 3. *n.* 22. Reginald. *l. cit.* Fagund. *in* 2. *præc. Eccl. lib.* 1. *c.* 4. *n.* 13. & alii, quorum ſententiam La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 303. §. 3. *n.* 2034. affirmat, eſſe probabiliorem; Boſco apud eum dicit, non eſſe de ea dubitandum.

37 Qu. IV. An ſatisfecerit præcepto Confeſsionis annuæ, qui confeſſus fuit, ſed non accepit abſolutionem a Confeſſario injuſte; vel ex aliquo caſu, quia Confeſſor mortuus eſt, antequam abſolutionem impertiret?

℞. Etſi aliqui affirment: nihilominus omnino dicendum eſt, non ſatisfeciſſe: quia non implevit præceptum, quo Chriſtus fideles in peccatum mortale lapſos obligavit ad ſuſceptionem Sacramenti pœnitentiæ: cum conſtet ad illud præter Confeſſionem Sacerdoti factam cum cordis dolore, requiri ejuſdem Sacerdotis abſolutionem; Et per conſequens nec implevit Eccleſiæ præceptum: quod, ut ſæpe dictum eſt, a divino diverſum non eſt quoad ſubſtantiam, ſed ſolum explicat tempus, quo in decurſu obliget vitæ. Ita Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. diſp.* 35. *ſect.* 4. *n.* 1. *& diſp.* 36. *ſect.* 7. *n.* 4. & Reginald. *n.* 58. qui etiam, quod non ſit datum præceptum de Confeſsione, ſecundum ſe ſimpliciter, ſed de ea, ut ad conſtitutionem Sacramenti pœnitentiæ concurrit cum aliis: patere, inquit, ex eo, quod in ipſo *C. Omnis*: cum Confeſsione injungatur ſtudium implendi pœnitentiam impoſitam. Id enim indicat, ait, ibi ſermonem eſſe de Confeſsione, ſuper qua abſolutio datur, impoſita ſalutari pœnitentia. Videri etiam poteſt La-Croix §. 4. *n.* 2035. Fagund. *l. cit. a n.* 5. Bonac. *l. cit. n.* 23. *&* 24.

ARTICULUS IV.

Quis teneatur præcepto Confeſſionis annuæ.

CONFITERI ſaltem ſemel in anno ex præcepto Eccleſiæ obligantur omnes fideles, tum mares, tum fœminæ cujuſcumque ſtatus exiſtant, ſi poſt Baptiſmum lapſi fuerint in peccatum mortale. Et de fide ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 14. *de pœnit. cap.* 5. *& Can.* 8., in quo excom- 38

mu-

municatur expreſſe is, qui dixerit: ad Confeſsionem annuam non teneri omnes, & ſingulos Chriſti fideles. Recole dicta art. 1. qu. 1.

39 Qu. hic I. An teneatur confiteri in anno, qui habet mortalia tantum interna? Ratio dubitandi eſt: quia hujuſmodi præceptum de annua peccatorum facienda Confeſsione eſt Eccleſiaſticum: at Eccleſia jus, & poteſtatem non habet in actus ſimpliciter internos. Ergo nequit præcipere, ut peccata cordis interna confiteantur.

℟. Dicendum omnino eſt: ex vi præcepti Confeſsionis annuæ obligari fideles ad confitenda peccata mortalia, etſi tantum fuerint interna: ita, ut Suar. *tom. 4. in 3. par. diſput. 36. ſect. 2. num. 2.* & conſentit La-Croix *lib. 6. par. 2. quæſt. 304. §. 1. n. 2037.* oppoſitum vocet plus quam temerarium; & probat primo ex C. *Omnis*, in quo ſimpliciter præcipitur, confiteri omnia peccata: ſub quibus certum eſt, interna contineri, ſi mortalia ſint. Secundo ex uſu, & conſenſu totius Eccleſiæ, quæ hoc modo præceptum hoc intelligit. Tertio, quia per hoc præceptum tantum determinatur præceptum divinum, quoad circumſtantiam temporis; (confer dicta art. 1. n. 1.) ſed ex divino præcepto tenetur homo confiteri in hoc caſu; ergo ex hoc præcepto tenetur intra annum confiteri. Denique quia hoc præceptum eſt de actu externo, licet materia ejus remota ſit actus internus; Ita Suar. Videri etiam poteſt Azor. *Inſtit. Moral. par. 1. lib. 7. c. 29. qu.* 8. Bonac. *to.* 1. *diſp. 5. quæſt. 5. ſect. 2. qu. 4. prop. 1. n. 6.* Reginald. *in praxi lib. 6. c. 2. n. 32.* Filliuc. *to. 1. tr. 7. c. 2. qu. 2. n. 27.* Fagundez 2. *præcept. Eccleſ. lib. 1. c. 4. n. 7.* Opinionem vero volentem: Eccleſiam carere jure, & poteſtate in actus ſimpliciter internos: egregie, & fuſe confutat Cardenas *in Chriſt theol. par. 4. diſſ. 34. c. 2.* qui videri poteſt.

Qu. II. An teneatur, qui habet peccata mortalia tantummodo dubia? 40

℟. Quod, ſi peccata, ita ſint dubia, ut adhuc ſint materia neceſſaria Sacramenti Pœnitentiæ, ſit obligatio ea confitendi ex præcepto Confeſsionis annuæ. Et de hoc caſu loquitur Bonacina l. cit. n. 7. ubi ait, eum, qui probabiliter dubitat, ſe mortaliter peccaſſe, teneri ad Confeſſionem, ut præcepto Confeſſionis ſatisfaciat: nam, inquit, omnes fideles tenentur confiteri peccata poſt Baptiſmum commiſſa: peccatum autem dubium, eſt commiſſum poſt Baptiſmum, ut ſupponitur, & eſt materia neceſſaria Sacramenti.

Secus autem dicendum, ſi non ſint materia neceſſaria Confeſſionis. Quando autem peccata dubia ſint, vel non materia neceſſaria Confeſſionis? Videri poteſt La Croix *lib. 6. par. 2. de pœnit. qu. 85.* ubi optimi hanc explicat quæſtionem; item Bonacina *l. cit. qu. 2. difficult. 4. ab init.* An vero ſit obligatio iterum confitendi eodem anno, ſi poſt Confeſſionem peccati dubii committatur aliquod mortale? examinavimus art. 1. qu. 10. n. 19.

Qu. III. An teneatur præcepto Confeſsionis annuæ qui habet ſola venialia? 41

℟. Volunt utique nonnulli, eum qui ſolis venialibus eſt culpis obſtrictus, etiam obligari ea confiteri ex vi præcepti Confeſsionis annuæ, non quidem omnia, ſed ſaltem aliqua. Probant præcipue ex C. *Omnis* ſic: ex dicto c. eſt obligatio confitendi ſaltem ſemel in anno *omnia* peccata. Sed peccatum Veniale eſt peccatum. Ergo qui non habet mortale, ſed ſo-

lum

lum veniale, tenetur illud confiteri ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ.

Verum contradicit communissima Theologorum sententia, docens: eum, qui habet sola venialia, non teneri ea confiteri ex vi præcepti Confessionis annuæ.

Probatur: qui habet sola venialia, non tenetur ea confiteri ex præcepto divino. Ergo neque ex præcepto Ecclesiastico annuæ Confessionis.

Antecedens est certum: nullibi enim invenitur præceptum divinum confitendi venialia: imo id est definitum a Concilio Tridentino *sess.* 14. *de pænit. c.* 5.

Consequentia probatur: præceptum Ecclesiasticum annuæ Confessionis obligat confiteri ea solum peccata, quæ Christus Dominus præcepit confiteri. Sed Christus Dominus non præcepit confiteri peccata venialia; ergo qui hæc sola habet, non tenetur ea confiteri ex præcepto Ecclesiastico annuæ Confessionis.

Probatur major facti Syllogismi, quæ sola videtur indigere probatione. Ecclesiasticum præceptum annuæ Confessionis non est diversum a præcepto divino faciendæ Confessionis, ut sæpius dictum est; porro Ecclesia in decreto Confessionis annuæ supponit præceptum divinum Confessionis faciendæ, & solum explicat, atque determinat tempus, quo hujusmodi præceptum sit adimplendum: ut animadvertit Concilium Trident. *sess.* 14. *de Pœnit. c.* 5. *de Confess. prope fin.* cujus verba recitavimus nu. 2. Ergo Præceptum Ecclesiasticum annuę Confessionis obligat confiteri ea solum peccata, quæ Christus Dominus confiteri præcepit.

42 Confirmatur I. Assertio ex ipso decreto annuæ Confessionis, ex quo colligitur, non esse in eo latum præceptum de confitendis venialibus, etiamsi ea sola habeantur. Probatur: in C. *Omnis*. Dicitur: saltem semel in anno confitenda esse peccata *omnia*: sed non est credibile, Ecclesiam voluisse obligare ad confitenda peccata *omnia* mortalia, simul & *venialia*, neque sola venialia *omnia*. Ergo in eo decreto solum sermo est de peccatis mortalibus, quæ utique *omnia* opus est confiteri.

Major per se constat. Minor docetur ab ipsis adversariis apud Azor. *l.* 28. *qu.* 3. concedentibus, non esse obligationem confitendi venialia, si habeantur mortalia; Item si sola venialia habeantur, non esse obligationem confitendi venialia *omnia*, sed aliqua. Consequentia sequitur.

Confirmatur 2. ex eo, quia etsi probabilius quidem sit, Ecclesiam posse præcipere Confessionem venialium, nihilominus adhuc magnæ notæ Doctores sustinent sententiam negativam. Vide La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 300. §. 4. *n.* 2018. Azor. *c.* 28. *qu.* 4. *& c.* 29. *qu.* 1. *&* 2. Reginald. *n.* 47. *& a n.* 105. Dian. *to.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 61. §. 3.

Ad præcipuam rationem vero sententiæ contrariæ respondetur, retorquendo argumentum: ex C. *Omnis* 43
est obligatio confitendi *omnia* peccata. Ergo est obligatio confitendi non solum mortalia, sed adhuc venialia *omnia*, etiamsi simul habeantur mortalia, & etiamsi sola sint. Quod non est concedendum, ipsis fatentibus contrariæ sententiæ Auctoribus; ut supra diximus. Igitur, ut etiam supra diximus: ibi sermo est solum de peccatis, quæ Christus Dominus confiteri præcipit: nimirum de solis mortalibus. Videat. Azor.

Azor. *cit. qu.* 3. Suar. *to.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 2. *a n.* 6. Navar. *Man. c.* 21. *n.* 34. Bonac. *pu.* 4. *prop.* 1. *n.* 8. Pelliz. *man. regul. tr.* 5. *c.* 3. *sect.* 1. *qu.* 3. *n.* 7. Filliuc. *c.* 3. *qu.* 10. *n.* 66. Reginald. *num.* 44. & 92. Fagund. 2. *prae. Eccl. l.* 1. *c.* 3. *n.* 10. & *l.* 2. *c.* 1. *a n.* 4. & *c.* 2. *a num.* 7. La-Croix *lib.* 6. *part.* 2. *qu.* 304. §. 2. *n.* 2038. Felix *tom.* 1. *par.* 3. *de* 3. *prae. Eccl. n.* 2911. Diana *R.* 60. §. 2. & *R.* 61. §. 2.

44 Dicit autem Suarez l. cit. nu. 9. quod vix reperietur aliquis, qui toto anno a peccato mortali abstineat nisi sæpius in illo confiteatur, si potest; idipsum cum aliis dicit La-Croix l. cit. Unde cum iisdem monet: in casu, quo aliquis Confessionem toto anno neglexerit, & in fine sibi videatur, non habere conscientiam mortalis ullius, sed tantummodo venialium, consultum esse, ea sola confiteri, ut a mortalibus forte commissis, sed oblitis, saltem indirecte absolvatur. Consultum itaque est, in hoc casu confiteri sola etiam venialia, ut ab his detur directa absolutio, a mortalibus autem si adsint indirecta.

45 Ex dictis inferes: eum, qui omni etiam die anni confessus est venialia, si tamen die anni ultima peccat mortaliter, vel recordetur mortalis non confessi: teneri ultima illa die confiteri, eo quod necdum satisfecerit præcepto; cum, ex dictis, confessio venialium non sit materia hujus præcepti. Ita Suar. *tom.* 4. *in* 3. *part. disp.* 36. *sect.* 3. *n.* 9. *fine*, & *n.* 12. *in medio*. Dian. *R.* 53. §. 4. & plerique alii apud La-Croix §. 4. *n.* 2040. idque certum esse affirmat Castropal. relatus a La Croix, & significat Suar. l. cit.

Interrog. hic: an saltem teneatur confiteri venialia, qui simul habeat conscientiam unius tantum mortalis, quod tamen excusetur confiteri hoc anno e. g. ob periculum gravis damni? 45

℞. Qui dicunt per Confessionem venialium satisfieri præcepto Ecclesiæ: consequenter sustinent: in dicto casu, quo non potest confiteri mortale, debere confiteri sola venialia: idque ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ. Verum cum, secundum dicta, sententia illa communissime non admittatur a Theologis; ideo dicendum est cum Suar. *in* 3. *par. tom.* 4. *disp.* 36. *sect.* 6. *num.* 1. *fin.* Diana *R.* 60. §. 2. & 3. *R.* 61. §. 2. & *R.* 62. §. 2. ubi etiam citat Sanch. Leandrum, & Cardinalem Delugo, & videtur consentire La-Croix §. 3. n. 2039. non teneri confiteri de venialibus: quia cum Confessio peccati mortalis hic, & nunc sit moraliter impossibilis, hoc præceptum Confessionis annuæ, quod est de solis mortalibus confitendis, hic & nunc non obligat.

Ex hoc inferes: cum Cardinale Delugo apud Dian. l. cit. quod, si quis in dicto casu confiteatur venialia sola; si deinde intra ipsum annum deficiat impedimentum, ex quo mortale peccatum tacuit, teneatur hoc eodem anno illud confiteri, ut nimirum satisfaciat præcepto Confessionis annuæ, cui non satisfecit per illam solam, & simplicem Confessionem venialium peccatorum. 47

Qu. IV. An, qui habet mortale, & caret Sacerdote approbato ad audiendam suam ipsius Confessionem, teneatur præcepto Confessionis annuæ? Quod est quærere: utrum debeat quis confiteri Sacerdoti etiam non approbato, eo quod debeat confiteri, ad satisfa- 48

faciendum præcepto Confeſſionis annuæ, & non adſit approbatus, nec differre valeat?

℞. Negative: quia ſimplex Sacerdos non approbatus, non abſolvit valide a mortalibus, niſi ſolum in extrema neceſſitate inſtantis articuli mortis. Vide dicenda art. 6. qu. 1. n. 79. Atque adeo non fieret Confeſſio valida, ut præcipit Eccleſia, ſecundum dicta art. 3. qu. 1. Quænam vero legitimi Confeſſoris diſtantia excuſet? examinavimus tr. 2. l. 5. 2. par. in ejus 1. p. c. 3. ſect. 3. qu. 3. num. 44.

49 Qu. V. An, qui nullius mortalis ſibi conſcius ſit, poſito quod non teneatur confiteri: teneatur ſaltem ſiſtere ſe Parocho, ſeu proprio Sacerdoti?

℞. Non teneri ex vi præcepti Confeſſionis annuæ. Eccleſia enim ſimpliciter præcipit, ut quis confiteatur, habens materiam neceſſariam confeſſionis; quod ſi ea careat, non obligat ad ſiſtendum ſe Parocho, ſeu proprio Sacerdoti, & de hoc non poteſt eſſe dubium, nulla enim efficaci ratione contrarium ſuaderi poteſt; & ita tenet Diana *tom. 1. edit. coord. tr. 3. R. 62. §. 5.* Recole tamen, quid pro conſilio dederimus qu. 3. num. 44. Dixi non teneri *ex vi præcepti Confeſſionis annuæ*: quia ex alia ratione extrinſeca, puta ad vitandum ſcandalum: poterit quidem obligari, ad ſiſtendum ſe Parocho, ubi adſit conſuetudo, ut Parochus certior fiat de ſingulis ovibus ſuis, quod fuerint confeſſæ ſaltem ſemel in anno: poterit, inquam, in hujuſmodi, & ſimili caſu obligari ad ſiſtendum ſe Parocho; ut nimirum illum certiorem redderet de eo, quod ipſe non indigeat Sacramento Pœnitentiæ, cum nullius culpæ mortalis ſibi divina favente gratia, conſcius ſit. Et in hoc ſenſu intelligendi ſunt Auctores fuiſſe locuti, communiter quidem obligantes, ad ſiſtendum ſe Parocho eum, qui culpis mortalibus non ſit irretitus; Vide Suar. *tom. 4. in 3. par. diſp. 56. ſect. 1. num. 9.* Reginald. *num. 46.* Bonac. *ſect. 2. pu. 4. prop. 1. n. 8. fine*. Filliuc. *c. 3. n. 66. fine*. Pelliz. *qu. 3.* Felix *num. 2911.* La-Croix n. 2038. Fagund. *2. præc. Eccl. l. 1. c. 2. nu. 9. & l. 2. c. 1. n. 4.* Qui etiam animadvertunt, in hoc caſu teneri Parochum fidem præſtare, ſeu credere id ſibi aſſerenti: niſi habeat validas, & certas rationes in contrarium.

Multo minus audiendus eſt, qui obligavit ad ſiſtendum ſe coram Sacerdote, eum, qui nullius peccati etiam venialis ſibi conſcius eſſet, & voluit hujuſmodi teneri confiteri generatim: ſe eſſe peccatorem: quæ quidem opinio merito rejicitur communi Theologorum conſenſu; teſte Azorio c. 28 qu. 2.

Qu. VI. Cum præceptum Confeſſionis annuæ ſolum obliget habentes peccata mortalia, & hæc non committantur, niſi aſſecuto rationis uſu; unde & decretum Confeſſionis hujuſmodi habet: *utriuſque ſexus fidelis, poſtquam ad annos diſcretionis pervenerint &c.* quæres: quandonam homines ad prædictos annos perveniant? 50

℞. Pro ſolutione Quæſtionis hujus videantur dicta tr. 1. lib. 2. ubi de fer. 6. art. 1. qu. 8. & dicta tr. 2. l. 5. 2. par. in ejus 1. par. c. 3. ſect. 3. qu. 21. Ex quibus hic paucis dico: uſum rationis plenum non contingere in inſtanti: atque adeo non poteſt certa ætas aſſignari, in qua quis incipiat obligari præcepto Confeſſionis annuæ, ſed totum id arbitrio,

& prudentiæ Confessarii committitur, qui non ex ætate solum, sed maxime ex discretione arguet, utrum puer usum rationis acquisierit ad peccandum mortaliter sufficientem? ut communissime docent Auctores, quorum opinionem praxis fidelium, & Parochorum, seu Confessariorum tuetur. Si tamen ex ætate velimus conjicere plenum rationis usum: communiter creditur assequi septennio completo. Unde etiam praxis fidelium habet, ut pueri completo septennio, tunc primum incipiant moneri de Confessione facienda.

51 Nihilominus si ante septennium non ambigua signa darent de eo, quod assecuti jam fuerint rationis usum ad peccandum mortaliter sufficientem, (exemplum pueri quinquennis damnati ob peccatum blasphemiæ, refert S. Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 18.) commonendi etiam tunc essent de Confessione facienda. Vide Sylvestr. V. *Confessio* 2. *qu.* 4. *fine*. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 2. *n.* 3. Fagund. 2. *præc. Eccl. lib.* 1. *c.* 3. *a n.* 11. *ad* 16. *incl.* Azor. *Instit. Moral par.* 1. *l.* 7. *c.* 29. *qu.* 6. Filliuc. *in Sum. t.* 1. *tr.* 7. *c.* 3. *qu.* 10. *n.* 66. Bonac. *t.* 1. *disp.* 5. *qu.* 5. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 1. *n.* 2. Reginal. *in praxi l.* 6. *n.* 50. Sà. V. *Confessio n.* 3. Navar. *in man. c.* 21. *n.* 33. La-Cr. *lib.* 6. *par.* 2 *qu.* 301. §. 3. §. 3. *n.* 2026. Diana *to.* 1. *edit. coord. tract.* 3. *Resol.* 45. §. 2. & *R.* 47. §. 1. Mendo *in statera opin. benign. dissert.* 8. *quæst.* 4. *n.* 20. Profecto, etsi nonnulli putaverint: pueros ante septennium rationis usu etiam certo pollentes, probabile esse, non teneri præcepto Confessionis annuæ; eo quod, nondum præsumantur rationis usum adepti: atque adeo nec credatur Ecclesia suis eos velle ligare præceptis: Vide Dian. *edit. coord. tom.* 1. *tr.* 3. *R.* 46. & *R.* 47. §. 2. & La-Croix *lib.* 1. *par.* 2. *qu.* 301. *num.* 2026. Attamen oppositum esse communem Doctrinam, testatur Suar. l. cit. ex qua itaque adhuc dicendum est, quod, si pueri mortaliter peccarent ante septennium, etiam tunc tenerentur præcepto Confessionis annuæ; quidquid sit, an ante septennium incurrant pœnas transgressoribus impositas: de qua re agimus art. 8. qu. 2. & 3. Et quamvis admitti possit, & nos etiam admiserimus propositionem illam asserentem: pueros ante septennium non teneri præceptis Ecclesiæ, etiamsi rationis aquisierint usum; eo quod aquisivisse minime præsumantur, nisi completo septennio: propositionem tamen hujusmodi non esse intelligendam in sensu universalissimo, monuimus ex Cardenas, & ostendimus in fer. 6. cit. qu. 8. nu. 47. Quod autem Sotus apud Suar. l. cit. & Marcus Serra apud Mendo l. cit. putarunt: pueros non teneri præcepto Ecclesiastico annuæ Confessionis usque ad annum duodecimum: repugnat communi sensui Doctorum, & fidelium; & quidem ex se absonum est, inquit Mendo, pueros a septennio usque ad duodecimum annum per quinque annos posse leviter, & graviter peccare, & non teneri ad confitenda peccata; cum ratio, ob quam Ecclesia præceptum annuæ Confessionis indixit, æque urgeat respectu ejusmodi puerorum, qui se peccatis maculent, ac respectu cæterorum; & sane in ea ætate indigent valde remedio salutifero Confessionis, ut exinde metum peccandi concipiant, & monitis Confessarii in viam virtutis dirigantur, ne ex tunc radices in prava consuetudi-

tudine agant. Quare ea est praxis communis, ut post usum rationis illico pueri ad Confessionem obligentur, & de eorum Confessionibus excipiendis Parochi curent, ut sic etiam eos Doctrinæ Christianæ necessariis instruant documentis. Hæc Andreas Mendo, & hoc ipsum tandem sentit idem Sotus teste Suar. l. cit.

52 Si autem puer dubitetur: an usum rationis ad mortale committendum sufficiens acquisierit? tenetur præcepto Confessionis annuæ post septennium; sed ante septennium in hoc dubio non tenetur. Ratio prioris est; quia præsumitur sufficientem rationis usum adeptus; ratio posterioris, quia non præsumitur. Porro præsumptio sumitur ex communiter contingentibus: communiter autem, ut dictum est, usus rationis sufficiens contingit septennio completo, & non ante. Vide Dian. *R.* 46. *fine*, & La-Cr. §. 4. n. 2027.

53 Nota hic: quod, cum ex una parte præceptum Confessionis annuæ obliget tantum fideles habentes conscientiam peccati mortalis: & ex alia parte non soleant, experientia teste, pueri statim post septennium, seu post primum usum rationis incipere patrare mortalia, præsertim si sint bene educati, & sub piorum Parentum, & Magistrorum cura: ideo communiter loquendo, non sunt pueri post septennium statim nimium urgendi, & illico cogendi, ut confiteantur; sed potest expectari communiter unus, vel alter annus judicio viri prudentis, ac pii, & maxime Parentum ipsius pueri: & ita quidem habet communissima praxis fidelium: ex qua pueri usum rationis adepti, completo septennio coguntur primo abstinere a carne, & lacticiniis: & Missam audire diebus, quibus est præceptum. Deinde paulo grandiores effecti, puta circa decimum annum coguntur pro Paschate communicare, ut suo loco videbimus. Debet tamen pueris circa septennium explicari pro eorum captum, quid sit peccatum mortale? quam grave malum? in quibusnam rebus ipsi possint peccare mortaliter? Caveatur tamen quam maxime, ne scandalizentur; ne scilicet, mala discant perpetrare, dum contenditur, eos docere, illa vitare, aut emendare. Moneantur item de necessitate Confessionis, & obligatione confitendi mortalia saltem semel in anno, & rationem omnem rite confitendi doceantur, ac denique moneantur, ut supra dictum est, quod si mortale aliquid commiserint, non tardent illud confiteri.

Qu. VII. Utrum præcepto annuæ Confessionis teneatur & Pontifex? 54

℟. Huic Quæstioni satisfactum erit, si legantur dicta tract. 2. lib. 5. 2. par. in ejus 1. par. c. 3. sect. 3. qu. 1. ubi examinavimus similiter: an Pontifex teneatur præcepto Communionis annuæ? Et omnia, quæ ibidem docuimus de præcepto Communionis annuæ, applicari facile poterunt præcepto Confessionis annuæ; Et ibi quidem mentio etiam facta est de simili quæstione præsenti. Videri etiam potest pro hac Quæstione Azor. *c.* 29. *qu.* 11. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 2. *n.* 5. Filliuc. *c.* 3. *n.* 67. Bonac. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 1. *n.* 4. Reginal. *n.* 49. La-Croix *nu.* 2025. Sylv. *qu.* 6. Fagund. *l.* 1. *c.* 3. *a n.* 17. Diana *to.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 48. *&* *tom.* 3. *tr.* 1. *R.* 28.

Qu. VIII. An teneantur Infideles? 55

℟. Infideles, quo nomine proprie veniunt homines non baptizati, non tenentur sive ex jure Ecclesiastico, si-

ve etiam divino. Ratio eſt, quia hoc præceptum ex C. *Omnis* obligat fideles poſt Baptiſmum. Et ratio ulterior eſt, quia, uti docuimus art. 1. qu. 2. n. 3. Sacramentum Pœnitentiæ inſtitutum fuit a Chriſto Domino ad reſtituendam vitam ſpiritualem poſt Baptiſmum propter actuale peccatum lethale deperditam; unde, ut l. cit. notavimus, Sacramentum Pœnitentiæ dicitur eſſe, ſecunda tabula poſt naufragium. Deinde Sacramentum Pœnitentiæ inſtitutum fuit a Chriſto per modum judicii: & ita exercetur ab Eccleſia; Hæc autem non judicat de iis, qui foris ſunt: 1. *ad Cor.* 5. 12. ſeu de iis, qui ſibi non ſunt facti ſubditi per Baptiſmum. Vide Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. diſp.* 36. *ſect.* 2. *num.* 1. Bonac. *cit. prop.* 1. *n.* 5. Reginald. *nu.* 42. La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 301. §. 1. *n.* 2024. Idem dicendum eſt de Catechumenis, cum nondum ſuſceperint Baptiſmum.

56 Dices: Infideles, ſeu non baptizati obligantur præcepto ſaltem divino Communionis; ergo etiam præcepto Confeſſionis.

℞. Omiſſo antecedenti, quod examinavimus ſupra cit. ſect. 3. qu. 19. Nego conſequentiam: etiamſi dicamus: infideles teneri præcepto Divino ſumendi Euchariſtiam; adhuc tamen inde non ſequitur teneri ex præcepto confitendi mortalia commiſſa. Diſparitas latiſſima eſt; enim vero præceptum Divinum Communionis obligat abſolute omnes homines: unde Infideles, quia ſunt homines, tenentur eo præcepto; ad quod implendum, cum obſit defectus Baptiſmi, tenentur ſuſcipere Baptiſmum, ut poſſint communicare. At præceptum confitendi mortalia, non obligat abſolute omnes homines, ſed illos, qui poſt Baptiſmum ſuſceptum commiſerint mortale peccatum. Unde Infideles cum nondum ſuſceperint Baptiſmum, etſi actuale mortale peccatum commiſerint, non tamen tenentur præcepto Confeſſionis, quamvis homines ſint, nec iidem tenentur recipere Baptiſmum, ut confiteantur peccata ante Baptiſmum commiſſa; quia hæc non ſunt materia Sacramenti Pœnitentiæ. Videri poteſt La-Croix *loc. cit.* & *lib.* 1. *qu.* 134. §. 6. *n.* 787.

Qu. IX. An teneantur Hæretici? 57

℞. Affirmative, quia per Baptiſmum ſunt ſubditi Eccleſiæ, unde non tantum vi præcepti Divini, ſed etiam Eccleſiaſtici tenentur. La-Croix §. 2. num. 2025.

Dices: in C. *Omnis*. Fideles tantum obligantur: ergo non tenentur Hæretici? 58

℞. In dicto C. nomine *Fidelis*, venit quicunque per Baptiſmum ſuſcepit fidem: & quidem nomine fidelis ſæpe comprehendi etiam hæreticos oſtendit Dicaſtil. relatus a La-Croix l. cit. & fidelium nomine omnes baptizatos intelligi ſolere, notat etiam Suarez *to.* 3. *in* 3. *par. diſp.* 60. *ſect.* 1. *initio*.

Qu. X. An teneantur amentes in aliqua, vel aliquibus ſpecialibus materiis, non tamen omnino rationis expertes? 59

℞. Affirmative. Si tanto rationis uſu ſaltem utantur, quantum ſufficiat ad peccandum mortaliter, & rite confitendum. Vide Fagund. l. 1. c. 3. n. 20. Videri etiam poſſunt dicta tr. ſupra cit. ſect. 3. qu. 8. & 9. ubi examinavimus: an obligentur præcepto Communionis fatui in omni linea, vel in aliqua, perpetuo, vel

ad

ad tempus? Item an teneantur ſemifatui, ac ſtolidi? Et pleraquæ ibi dicta quoad obligationem, vel excuſationem præcepti Communionis, applicari poſſunt iiſdem quoad obligationem, vel excuſationem præcepti Confeſſionis.

60 Qu. XI. An mutus teneatur, ad ſatisfaciendum præcepto Eccleſiæ, confiteri per ſigna, & nutus, ſi ita explicare Confeſſario poſſit peccata ſua, vel aliquod ſaltem mortale?

℞. Affirmative; & hanc eſſe ſententiam communem, teſtatur cum Hurtado, Diana *tom. 1. edit. coord. tr. 3. R. 71. §. 1.* Buſemb. lib. 6. part. 2. tract. 4 c. 1. dub. 3. art. 3. init. Et hanc eſſe ſententiam certam affirmat cum Eſcobar La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 163. §. 2. n. 1192.* Et hanc ſententiam ab ipſa praxi confirmari, notat Bonac. *tom. 1. diſp. 3. qu. 4. ſect. 2. pu. 2. prop. 11. n. 25.*

Idem dicendum de eo, qui ex aliquo alio impedimento, ſeu morbo non poſſit loqui. Rurſus idem dicendum, ſi non adſit, niſi Sacerdos ſurdus, qui non valeat audire Confeſſionem, niſi per ſigna, & nutus: ut cum Hurtado docet Diana *loc. cit. R. 18.*

61 Dices: ex Concilio Florentino in Decreto Eugenii IV. ad Armenos, Confeſſio facienda eſt ore; explicans enim partes Sacramenti Pœnitentiæ ait: *Pars ſecunda eſt oris Confeſſio &c.* Ergo qui non poteſt confiteri ore, non tenetur per ſigna, & nutus.

℞. In prædicto Decreto Concilium reſpexiſſe ad id, quod ordinarie fieri ſolet; Confeſſio autem ordinarie, & regulariter loquendo fit ore proprio. Ita Bonac. loc. cit. fine. Et quidem ita communi uſu receptum eſt: videlicet Confeſſionem fieri propria voce, ut non liceat, ſine gravi, & juſta cauſa confiteri, niſi ore proprio, ut omnes Doctores ſuſtinent: etſi nonnulli putent, non niſi veniale eſſe abſque rationabili cauſa confiteri per ſcripturam oblatam Sacerdoti præſenti. Vide La-Croix *loc. cit. §. 6. & 7. n. 1196. & ſequenti.* Bonac. & Buſemb. l.l. cit. Reginald. *in praxi tom. 1. l. 6. nu. 81.* Dicit etiam Bonacina in prædicto Decreto per confeſſionem oris intelligi poſſe præſentiam pœnitentis confitentis coram Sacerdote.

Et confirmo ex C. *Quem pœnitet. 88. diſt. 1. de pœnit.* ubi ſic habetur: *Præcepit enim Dominus mundandis, ut oſtenderent ora Sacerdotibus, docens corporali præſentia confitenda peccata, non per nuntium, non per ſcriptum manifeſtanda. . . Sed ſi per vos peccatis, per vos erubeſcatis; erubeſcentia enim ipſa partem habet remiſſionis.*

Nota hic 1. in præſenti caſu debere explicari vignis, & nutibus peccata eo quidem meliori modo, quo valeant explicari. Ex hoc autem non eſt obligatio extremam adhibendi diligentiam in exquirendis, fingendiſque nutibus, quos Sacerdos intelligat: ſed ſatis erit, ſi diligentia illa præſtetur, quæ in re gravi adhiberi ſolet; ita ex Soto, Reginald. cit. n. 81. 62

Nota 2. in præſenti caſu ſufficere, ſi mutus explicet ea ſolum peccata, quæ poteſt judicio prudentis; ita Valboa, Leo, & Megala, quos refert, & ſequitur Diana R. 71. qui idipſum affirmat, & docet R. 123. initio.

Nota 3. ex Antonio Fernandez, quàm citat, & ſequitur Diana cit. R. 71. §. 2. Confeſſarium tempore, quo obligat præceptum Confeſſionis, poſſe abſolvere mutum, qui præbet ſigna

sigea doloris, etiamsi nullum possit ex ejus signis intelligere peccatum, dummodo alius non adsit Confessarius, qui melius intelligat.

63 Qu. XII. An impotens confiteri ore, si non valeat, aut nesciat confiteri nutibus, & signis, teneatur confiteri per scripturam oblatam Sacerdoti præsenti, si sciat scribere, ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ?

℞. Alii probabiliter negant, alii vero probabilius affirmant. Vide Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 6. *n.* 6. & 7. Diana *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 1. *R.* 72. 73. & 75. Bonac. *sect.* 2. *pu. ult. n.* 6. Reginald. *n.* 82. Filliuc. *c.* 3. *n.* 63. Fagund. *l.* 1. *c.* 6. *a nu.* 9. La Croix *l. cit.* §. 5. *n.* 1195. Busemb. *loc. cit.* Franc. de Lugo *de Sacram. l.* 1. *c.* 6. *quæst.* 12. *Theor.* 5. *de Pœnit. n.* 14.

64 Qu. XIII. An ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ, sit obligatio confitendi per Interpretem, si non adsit, nisi Sacerdos ignarus linguæ pœnitentis?

℞. Negative: quia, etsi possit quidem valide, & licite, & sit suadendum, sic confiteri: attamen non præcipitur nisi Confessio Secreta. Est communis Doctorum. Vide Suarez *to.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 6. *a n.* 2. Bonac. *l. cit. n.* 5. Filliuc. *c.* 3. *n.* 62. Fagundez *c.* 6. *n.* 6. Diana *R.* 78. §. 1. Reginal. *l.* 6. *n* 80. La-Croix *qu.* 162. §. 3. *n.* 1190. Felix *t.* 1. *p.* 3. *n.* 2912. Busemb. *l. c.* Franc. De Lugo *de Sacram. l.* 1. *c.* 6. *qu.* 12. *Theor.* 5. *de Pœnit. n.* 14. Est autem animadvertendum, quod in præsenti casu, si aliquo modo verbis, vel nutibus, aliquod saltem peccatum grave explicari posset, esset obligatio illud explicandi secreto in Confessione; sicuti dictum est de muto qu. præcedenti: huic enim æquiparatur, & non est, cur excusetur, & quidem in hujusmodi necessitate sic dimidiate confitentem posse absolvi, docet Diana *R.* 63. §. 7. & *R.* 71. §. 1. & *R.* 123. §. 1. *initio*.

Qu. XIV. An, qui non est dispositus ad absolutionem, teneatur præcepto Confessionis annuæ? 65

℞. Huic Quæstioni satisfactum erit, si legantur dicta tr. 2. l. 5. 2. parte in ejus 1. par. c. 3. sect. 3. qu. 7. ubi examinavimus: an qui non est dispositus ad Absolutionem, teneatur præcepto Communionis Paschalis? & videri etiam possunt dicenda hic art. 7. quæst. 1.

Qu. XV. An infirmi, carcere detenti, excommunicati, Interdicto subjecti, vel suspensi, & quicumque alii similiter impediti teneantur procurare sanitatem, excarcerationem, absolutionem, & remotionem impedimenti, ut possint confiteri pro adimplendo præcepto Confessionis annuę? 66

℞. Huic etiam Quæstioni satisfecimus cit. sect. 3. qu. 15.

Qu. XVI. An deberet omitti potius Confessio annua, quam dari pecunia, aut aliquid simile temporale pro ea facienda: si Sacerdos nollet audire, nisi pro hujusmodi pretio? 67

℞. Huic etiam Quæstioni satisfaciemus cit. sect. 3. qu. 24.

ARTICULUS V.

De tempore ab Ecclesia præscripto ad implendum præceptum Confessionis annuæ?

DIXIMUS art. 1. n. 1. dari præceptum Divinum in lege nova confitendi omnia mortalia post Baptismum

mum commiſſa, & numquam directe ſubjecta abſolutioni Sacramentali. Docuimus etiam ibi: probabilius eſſe hoc præceptum obligare etiam per ſe, non ſolum in fine vitæ, ſed adhuc ſæpius per vitæ decurſum. Notavimus quoque: Eccleſiam, pro hujuſmodi præcepto implendo in vitæ decurſu, deſignaſſe tempus anni; ſeu ut ſaltem ſemel omni anno fieret. Jamvero hic.

68 Qu. I. An præceptum Confeſſionis annuæ obliget ſtatim poſt commiſſum peccatum?

℞. Negative: ut patebit ex dicendis.

69 Qu. II. An præceptum Confeſſionis annuæ ſit implendum in aliqua determinata parte anni, puta tempore paſchali; quemadmodum eo tempore eſt implendum præceptum Communionis annuæ: in eo tamen ſenſu, quam explicavimus ſuo loco?

℞. Negative: & licet aliqui videantur affirmare: illorum tamen mentem explicat Suarez *tom.* 4. *in* 3. *par. diſp.* 36. *ſect.* 3. *n.* 10. Dicendum eſt itaque: præceptum Confeſſionis annuæ non obligare tempore Quadrageſimæ, ſeu tempore præcepti paſchalis, neque alia determinata anni parte.

Id colligitur 1. ex Tridentino ſeſſ. 14. de Pœnit. c. 5. fine, ubi conſuetudinem confitendi tempore Quadrageſimali, *hoc eſt tempore, quo ſumenda eſt Communio Paſchalis: quo tempore ideo conſueverunt fideles confiteri: quemadmodum communiter conſueverunt etiam quotieſcunque per annum ex propria licet devotione communicent*; conſuetudinem, inquam hujuſmodi laudat Concilium ſolummodo velut piam, & merito retinendam. Item Can. 8. damnat eos, qui dicunt, vel non eſſe obligationem confitendi ſemel in anno, vel eſſe ſuadendum, ut Confeſſio non fiat tempore Quadrageſimæ. Ergo manifeſte innuit tempus pro obligatione eſſe annum; pro conſilio autem eſſe Quadrageſimam, ſeu tempus, quo ſolet, & debet ſatisfieri præcepto Communionis Paſchalis.

Idem colligitur 2. ex Concilio Lateran. in Decreto de Communione, & Confeſſione, in quo Decreto Concilium præcipit Communionem in *Paſchate*, & Confeſſionem ſaltem *ſemel in anno*. Quibus verbis, & quo loquendi modo ſatis ſignificat, tempus præcepti pro Confeſſione eſſe totum annum.

Idem denique colligitur 3. ex congruentia, valde enim congruum fuit, Confeſſionis præceptum impoſitum ex ſuppoſitione culpæ mortalis: ut probatum eſt art. 4. qu. 3. valde, inquam, congruum fuit, non alligari certo tempori. Enim vero cum mortalis culpa poſſit omni tempore anni committi, ſi Confeſſio ejus alligata fuiſſet certo tempori, data fuiſſet occaſio, eam nimium differendi uſque ad illud determinatum tempus. Videatur Suar. *to.* 4. *in* 3. *par. diſp.* 36. *ſect.* 3. *n.* 2. *&* 3. Bonac. *to.* 1. *diſp.* 5. *qu.* 5. *ſect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 3. *n.* 20. Reginald. *in praxi to.* 1. *lib.* 6. *n.* 33. *& dubb. ſequent.* Azor. *inſtit. Moral. par.* 1. *lib.* 7. *c.* 28. *qu.* 7. Diana *edit. coord. tom.* 1. *tr.* 3. *R.* 51. Tambur. *meth. commun. c.*4. §. 3. *n.* 21. Filliuc. *in ſum. to.* 1. *tr.* 7. *c.* 3. *qu.* 4. *n.* 49. *&* 50. La-Croix *lib.* 6. *par.* 2. *qu.* 305. §. 2. *num.* 2042. Franc. de Lugo *de Sacr. lib.* 1. *c.* 6. *quæſt.* 12. *theor.* 5. *num.* 14.

Interrog. An ſaltem ſit obligatio confitendi in Quadrageſima, ſeu in Pa- 70

Paſchate ex vi præcepti annuæ Confeſſionis, ſi alicubi dentur Epiſcopalia ſtatuta, quibus obligatio confitendi ſemel in anno determinetur ad tempus paſchale?

℞. Ex Suarez *cit. ſect.* 3. *num.* 4. Et ex Reginaldo *l. cit. nu.* 35. *fine*, per hujuſmodi ſtatuta, Epiſcoporum intentio non eſt, determinationi Eccleſiæ aliam jungere; ſed ſolum procurare, ut ea obſervetur: urgendo illud tempus determinate, in quo debet etiam ex vi præcepti Eccleſiæ univerſalis urgere Euchariſtiæ ſumptio, cui ipſam Confeſſionem præmittere oportet. Quamvis Medina indicet oppoſitum; & putet eſſe probabile Azor. cit. qu. 7. fine.

71 Qu. III. Poſito, quod ad implendum præceptum Confeſſionis annuæ, ſatis ſit, confiteri qualibet anni parte; quomodo computandum ſit initium, & finis anni in re præſenti?

℞. Varie computant Auctores: ſententiæ autem probabiliores ſunt hæ duæ. Prima ut computetur annus a die prima anni civilis, & vulgaris, ad ultimam ipſius diem, ſeu a die prima Januarii, ad ultimam Decembris. Altera, ut computetur annus a Quadrageſima ad Quadrageſimam, ſeu a Paſchate ad Paſcha, ſumendo Quadrageſimam, & Paſcha, pro illo determinato tempore, quo adimpletur præceptum Communioni Paſchalis. Videatur Suar. *cit ſect.* 3. *a n.* 5. Azor. *cit. c.* 28. *qu.* 6. Cardinalis De Lugo *de Euchar. diſp.* 16. *ſect.* 4. *n.* 69. Filliuc. *cit. qu.* 4. *a n.* 51. Tambur. *cit.* §. 3. *n.* 25. & 26. Reginald. *to.* 1. *lib.* 6. *n.* 36. Diana *cit. tr.* 3. *R.* 53. §. 4. Bonac. *cit. prop.* 3. *n.* 19. Pelliz. *in man. tr.* 5. *c.* 3. *ſect.* 1. *qu.* 20. *n.* 38. La-Croix *l. cit. n.* 2043. Fagund. 2. *præc. Eccl. lib.* 1. *c.* 4. *n.* 18. Felix Poteſtas *to.* 1. *p. r.* 3. *nu.* 2913.

Ex dictis hic, & qu. præcedenti 72 ſequitur 1. eum, qui confiteri non valet in Quadrageſima, ſeu in Paſchate, obligari adhuc confiteri extra Paſcha, ad ſatisfaciendum præcepto Confeſſionis annuæ; etiam ut hoc præceptum eſt Eccleſiaſticum quoad temporis determinationem. Sequitur 2. eum, qui intra annum quolibet illius tempore confeſſus eſt ſaltem ſemel materiam neceſſariam confeſſionis, non teneri iterum confiteri in Paſchate, etſi novam materiam faciat; intellige quantum eſt ex vi præcepti Confeſſionis annuæ. Sequitur 3. quod, ſumendo in re præſenti annum civilem, is, qui non valeat communicare in Paſchate, non teneatur tunc ſaltem confiteri, ſed poſſit differre Confeſſionem uſque ad finem anni civilis; niſi prius debeat communicare. An autem qui non potuit communicare in Paſchate, teneatur communicare poſt Paſcha? examinavimus ſuo loco, ubi de præcepto paſchali. Sequitur 4. eum, qui mortaliter peccavit initio hujus anni, ſive annus ſumatur civiliter, ſive eccleſiaſtice modo prædicto, ac ſtatim confeſſus eſt; etiamſi poſt Confeſſionem mox iterum in novum mortale lapſus fuerit, poſſe, præſcindendo a neceſſitate aliunde urgente præmittendæ Confeſſionis ob Communionem faciendam; poſſe, inquam, differre Confeſſionem uſque ad finem anbi ſequentis; & nihil obeſt, quod ab una Confeſſione ad alteram intermediarent fere duo anni; adhuc enim verificaretur, Confeſſio hiſce duobus annis facta fuiſſe ſemel quolibet anno quod ſolum præſcribit Eccleſia. Vide Tambur. *n.* 27. La-Croix nu. 2043. Et licet hujuſmodi diſtantia tem-

temporis ab una ad alteram Confessionem non placeat Azorio *qu.* 6. & Suarez *l. cit. n.* 7. *fine*, qui putat id repugnare intentioni præcepti Confessionis annuæ; nihilominus hæc Doctrina est omnino admittenda, si concedatur, & admittatur sententia, quam proposuimus art. 1. qu. 6. & quam hæc supponit: nimirum eum, qui confitetur mortale hoc anno commissum, si postea denuo hoc eodem anno iterum aliud mortale committat, non teneri hoc eodem anno illud confiteri; quam sententiam ipse Suarez, ut ibi vidimus, fatetur esse probabilem, & illam tuetur etiam Azorius, quem ibi citavimus. Est, inquam, tradita hic Doctrina admittenda, si illud concedatur, & simul admittatur, quod ipsemet etiam Suarez, & Azorius docent, & nos hic exposuimus qu. 2. scilicet: Confessionem annuam posse fieri qualibet anni parte.

73 Qu. IV. An teneatur nunc confiteri, & non possit differre ad finem usque anni, qui est in mortali, vel etiam habeat reservata, si prudenter timeat, ne non habiturus sit amplius infra annum copiam Confessarii potentis illum absolvere, sicut nunc habet?

℞. Affirmative: quia præceptum hoc pro toto anni tempore urget, ut statutum est qu. 2. Est communis Doctorum. Vide Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 5. *a nu.* 2. *ad* 4. *incl.* Filliuc. *c.* 3. *qu.* 7. *n.* 58. Bonac. *n.* 21. La Croix *n.* 2045. Azor. *c.* 29. *qu. ult.* Dian. *R.* 65. Fagund. *c.* 4. *n.* 16. Ex vi autem præcepti annuæ Confessionis non esse obligationem præveniendi pro anno sequenti, quia nondum urget: Significavimus art. 1. qu. 6. n. 5.

Qu. V. Utrum præceptum Confessionis annuæ eo anno, quo non impleatur, prosequatur urgere, & obligare in anno sequenti, & cæteris, donec fiat Confessio; atque adeo qui anno præterito, e. g. non est confessus, teneatur hoc anno præsenti: & quidem ex vi obligationis anni præteriti, ad satisfaciendum præcepto pro illo tunc? 74

℞. Plerique docent: præceptum Confessionis annuæ, si non adimpleatur intra annum, semper urgere etiam elapso anno, donec impleatur, semperque gravius peccari, quo magis differtur, ac nova peccata multiplicari, quoties oblata occasio confitendi negligitur.

At videtur dicendum: quod elapso anno, non amplius urgeat prior obligatio præcepti Confessionis annuæ, sed incipiat obligatio nova pro anno præsenti; adeoque nec sit obligatio confitendi quamprimum pro anno præterito, quantum est ex vi præcepti Confessionis annuæ; nec simpliciter sit obligatio confitendi pro anno præterito: sed satis sit, hoc anno saltem semel confiteri, & quidem pro præsenti anno. Profecto una cum anno præterito præteriisse videtur obligatio illa prior, quæ tempori illi erat addicta quemadmodum elapso die jejunii ex præcepto Ecclesiæ, vel audiendi Missam &c. elabitur obligatio jejunandi, audiendi Missam &c.

Hanc sententiam sustinent magnæ notæ Doctores: eam Dicastillus dicit esse probabilissimam, sed & ipsi contrariæ sententiæ fautores fatentur, saltem esse probabilem. Verum contraria sententia est communior, & reputatur etiam probabilior, addo, eam in praxi suadendam esse. Videatur Sylv. V. *Eucbar.* 3. *qu.* 15. §. 3.

La-Croix *n.* 2044. Filliuc. *c.* 3. *a n.* 54. Diana *R.* 55. *&* 59. Azorius *c.* 28. *qu.* 8. Reginald. *nu.* 37. Bonac. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 3. *n.* 26. *&* 30. Tamburin. *Meth. commun. c.* 4. §. 3. *n.* 28. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 4. *a* n. 1. Videri etiam possunt dicta tr. 2. l. 5. 2. parte in ejus 1. par. c. 3. sect. 2. qu. 15.

75 Qu. VI. An tempus Confessionis annuæ præfixum admittat parvitatem materiæ, ita ut non peccet saltem mortaliter, qui Confessionem annuam faciat paulo post finem anni?

℟. Affirmavit Leander a S.S. Sacr. sed omnino negativa sententia tenenda est: quia in præceptis affixis tempori, tempus debet commensurari indivisibiliter, & non moraliter. Vide dicta tr. 2. cit. sect. 2. qu. 1. ubi similiter examinabimus: an tempus præfixum Communioni annuæ, & paschali admittat parvitatem materiæ, ita: ut commensurari possit moraliter, & non indivisibiliter?

Hic tamen juvat audire Patrem Cardenas impugnantem Leandrum a S.S. Sacr. specialiter loquentem de Confessione. Cum enim Leander tueatur, dari parvitatem materiæ in tempore præfixo ad recitandum divinum Officium, etiam pro ut est unum opus uni affixum diei: ut vidimus tr. 1. l. 1. cap. 1. art. 9. sect. 11. subs. 5. nu. 77. ubi cum communi docuimus, eum non esse audiendum; inter alia fundamenta, quibus Leander innititur, adducit exemplum Confessionis annuæ. Cardenas itaque Leandrum impugnans, & ejus fundamenta subvertens *in Crisi Theol. tract. de Offic. Canon. disp.* 35. *c.* 8. *a n.* 91. hæc habet: *Septimum fundamentum sic proponit Leander; septimo quia etiam datur præceptum Confessionis annuæ, & adeo annexum anno, ut si completo, quis non confiteatur, illud frangat; & nihilominus tamen potest quis, saltem absque mortali, expectare ultimam horam in qua finitur annus, & in illa incipere Confessionem, eamque post finitam horam complere, & per hoc adimplere præceptum annualis Confessionis, ut constat, (sed unde constat? Numquid ex solo dicto Leandri?) ergo simili modo quamvis detur præceptum recitandi Officium hac die, poterit quis absque gravi culpa, expectare ultimam horam ejus, ad illud incipiendum; & prosequendo absque interruptione, finire ipsum in sequenti hora alterius diei, & sic adimplere præceptum recitandi Officium.*

Incertum per incertius probat Author in hoc argumento. Assero ergo, v. gr. juxta sententiam eorum, qui annum usualem, scilicet a Januario ad finem Decembris computant pro anno Confessionis obligatoriæ; eum, qui in postrema semihora ejus anni confitetur, sciens, non posse, nisi in multo majori tempore confiteri, si id faciat sine causa, violare præceptum. Et idem est de fine anni secundum computationem cujusvis alterius sententiæ. Nec inveni Authorem, qui oppositum doceat.

Dices: annus pro Confessione designandus non debet accipi physice de momento ad momentum, sed moraliter, & ita si quis Confessionem suam incipiat tempore currentis præcepti, & finiat dimidia hora post finem physicum anni, non videtur damnandus, nisi ab eo, qui velit nimiam conscientias restringere.

Admitto, argumentationis gratia, quod ille annus accipiatur moraliter, & non physice; Et ex dictis disputat. 27. *insto denuo. Assigna finem istum moralem anni, & expone quot horis, aut quot diebus constare debeat. Si addas*

das duas horas, vel duos dies anno physico superadditos pro fine morali: iterum redit quæstio de ultima semibora illius bidui superadditi; an in illa possit quis incipere Confessionem, sciens, se non posse intra illam perficere? Qui ergo non perficit Confessionem intra terminum physicum anni, neque intra moralem superadditum, præceptum violat. Nec valet respondere: eum finem moralem anni non esse duos dies naturales, sed duos dies plus minusve. Hanc responsionem nugatoriam esse propter processum infinitum, qui ex illa resultat, satis demonstratum est prædicta disp. 27. cit. c. 5. Hæc Cardenas, & alia sequitur allegare contra Leandrum: nos ea, quæ præsentem nostram propositam quæstionem tangunt, recitasse sufficiat.

76 Qu. VII. An tempus Confessionis annuæ præfixum possit prorogari? & cujus auctoritate, sive judicio?

℟. Huic Quæstioni satisfaciemus art. 7. qu. 1.

ARTICULUS VI.

Cuinam confiteri debeat, ut satisfiat præcepto Confessionis annuæ?

SECUNDUM dicta art. 1. qu. 1. ex Decreto Innocentii III. in Concilio Lateranensi IV. Confessio annua fieri debet *proprio Sacerdoti*.

77 Qu. I. Quid hic veniat nomine proprii Sacerdotis, cui Confessio annua fieri debet?

℟. Venire Summum Pontificem, Episcopum proprium, & Parochum proprium, seu quemlibet ordinariam jurisdictionem habentem respectu suorum Subditorum; item venire quemlibet alium inferiorem Sacerdotem approbatum ab Episcopo loci ad audiendam Confessionem illius sui subditi volentis sibi seu prædicto inferiori Sacerdoti confiteri. Idem dicendum de inferioribus Regularibus approbatis a suis Superioribus Regularibus pro suis ipsorum Subditis. Unde sequitur, præcepto Confessionis annuæ satisfieri confitendo alicui ex prædictis, & non esse obligationem confitendi omnino proprio Parocho; quiquid sit, an aliquando extiterit hujusmodi obligatio? quæ nunc non adesse certum est, ut constat ex variis declarationibus Pontificiis, & ex praxi universali. Videatur Azorius *Instit. Moral. par. 1. l. 7. c. 29. qu 7. & lib. 13. c. 1. qu. 2.* Bonac. *tom. 1. disp. 5. quæst. 5. sect. 2. pu. 4. prop. 4. a n. 34.* Filliuc. *tom. 1. tract. 7. c. 8. qu. 6. n. 210. & 211.* Fagund. *2. præc. Eccles. l. 1. c. 5. per totum.* Diana *tom. 1. edit. coord. tr. 3. R. 25. §. 3.* Busemb. *tr. 4 de Sacram. pœnit. cap. 3. dub. 2. Resol. 5.* La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 302. n. 2028.* & *2029.* est Zacharias ibi in hunc locum; Chiaret. *Instit. Jur. Canon. l. 1. c. 5. §. 3. n. 46. & 47.* Raynaud. *to. 17. tract. de malevol. & benevol. erga Relig. sect. 4. pu. 2. §. 5.* ubi fuse, & erudite hujus doctrinæ veritatem ostendit. Et *tom. 11. diss. de Confiteor Reform. in prolus. ubi de Confess. in Pasch.* & Benedict. XIV. *tom. 1. notific. 18. a n. 5. & de Synodo Diœces lib. 11. c. 14. a n. 1. ad 6.* Cavaler. *Comment. in Decr. S. C. R. tom. 4. cap. 2. in d. 8.*

Est autem hic monendum: ob respectum Parochorum, & reverentiam illis a Parochianis suis debitam, non esse de hac Doctrina publice, & multo minus in Concionibus tractandum, ne forte aliqui occasionem accipiant contemnendi suos Parochos, quod in 78

non

non leve detrimentum cederet animarum, & conciliaret invidiam, & odia pareret. Vide Azor. l. 13. loc. cit. prope fin. & Fagundez loc. cit. num. 9.

Si tamen quis interrogetur: an Confessio annua fieri debeat in Parochia, quemadmodum Communio paschalis? seu an confiteri debeat Parocho ad satisfaciendum præcepto Confessionis annuæ? Responderi utique potest, & debet: liberum sibi esse, confiteri cuicumque maluerit ex Confessariis alias pro se approbatis.

79 Dixi superius Confessioni annuæ ut satisfiat, debere eam fieri Sacerdoti approbato ab Ordinario loci, seu Episcopo loci: quia ex Concilio Tridentino sess. 23. de Reformat. cap. 15. nullus simplex Sacerdos potest audire Confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum, & valide absolvere a mortalibus sine approbatione Episcopi loci; vide dicta tr. 2. l. 4. par. 1. c. 2. art. 1. sect. 1. subs. 3. §. 1. qu. 1. n. 36. excepta extrema necessitate urgentis articuli mortis; etiamsi sit regularis, & etiamsi hic Episcopo se præsentarit pro approbatione ad audiendas Confessiones, a quo tamen fuerit reprobatus, etiamsi pateat, quod fuerit, aut revera fuerit reprobatus injuste. Constat ex 13. propositione ab Alexandro VII. damnata: tenoris sequentis. *Satisfacit præcepto annuæ confessionis, qui confitetur Regulari, Episcopo præsentato, sed ab eo injuste reprobato.* Porro, ut notat La-Croix n. 2028. quamvis Episcopus sic rejiciens, peccet, non ideo Regularis evadit approbatus.

80 Qu. II. An Parochus teneatur sub gravi, audire confessionem annuam Parochiani sui volentis sibi confiteri?

℟. Affirmative: potest tamen providere de alio approbato, & ad illum remittere Parochianum, dummodo hic contentus sit; si enim omnino sibi velit confiteri, omnino debet audire; nisi legitima, & gravi necessitate impediatur, nunc audire. Vide Diana *R.* 41. §. 4. & 5. & *R.* 42. *l.* 2. & 3. Chiavet. *l. cit. n.* 45. La-Croix *l.* 6. *par.* 1. *qu.* 28. §. 1. *num.* 133. & *par.* 2. *qu.* 302. §. 2. *num.* 2029.

Qu. III. An Si quis confessus alia mortalia, omiserit reservatum, quia hic Confessarius non habebat potestatem ad reservata: utrum dici possit illa Confessio facta fuisse Sacerdoti proprio? 81

℟. Negat Bosco; sed Henrings affirmat: cujus sententiam, dicit, esse probabilem La-Croix *l.* 6. *p.* 2. *qu.* 302. *num.* 2030. Vide dicta att. 1. *quæst.* 15.

Qu. IV. Utrum satisfaceret præcepto Confessionis annuæ, si quis confiteretur alicui Angelo, vel Beato, sibi de Cœlis apparenti, a quo etiam absolveretur: ut evenisse, legitur, aliquando S. Catharinæ de Riccis? 82

℟. Etsi non esset dubium, quod in dicto casu absolutio censeri deberet valida: non enim fiet, nisi Deus velit, Angelum, vel Beatum alium esse extraordinarium Ministrum hujus Sacramenti: qualem posse esse Angelos, & Beatos, certum est cum S. Thoma 3. *par. qu.* 64. *art.* 7. *corp.* Nihilominus putat Lugo in Resp. mor. l. 1. dub. 16. & videtur approbare La-Croix l. 6. p. 2. qu. 302. §. 4. n. 2031. quod per hujusmodi confessionem, etiamsi fieret S. Petro, corpore assumpto, non satisfieret præcepto Confessionis annuæ; tum quia Con-

Confessio non fieret Sacerdoti proprio; tum etiam quia non subjicerentur peccata clavibus Ecclesiæ, quas jam non habet S. Petrus, sed Papa ejus successor; unde maneret obligatio ad confitenda mortalia homini viatori; & ad subjicienda directe Clavibus Ecclesiæ militantis: sicuti nunc justificatus per Contritionem perfectam ad hoc ipsum obligatur. Ita etiam idem La-Croix l. 6. p. 1. qu. 10. §. 3. n. 50.

ARTICULUS VII.

An tempus praed. Conf. possit prorogari, dispensari, mutari, abrogari?

83 QU. I. An tempus Confessionis annuæ possit auctoritate Ecclesiastica prorogari aliquando respectu alicujus personæ particularis; ita, ut confiteatur aliquanto post annum completum?

℞. Affirmative, & quidem ab ipso Confessario. Casus autem erit, e.g. si pœnitens accedat versus finem anni minus dispositus; vel si expedit illum probare, puta quia, habet malos inveteratos habitus, & ad se disponendum, vel ad illum probandum, non sufficiat, quod superfit anni tempus; hoc quidem, & simili casu posset, imo & deberet tempus Confessionis annuæ prorogari. Vid. Cardenas *in Crisi Theol. tract. de Offic. Canon. disp.* 35. *c.* 8. *n.* 98. Navar. *in man. c.* 21. *nu.* 34. Reginald. *in praxi tom.* 1. *lib.* 6. *c.* 2. *n.* 59. Sa: V. *Confessio* n. 2. Fagundez 2. *præcept. Eccl. l.* 1. *c.* 4. *n.* 19. *fine*; qui dicit, id expresse haberi in *C. Omnis*. Verum meo videri, id non habetur expresse in dicto C. potest tamen ex eo optime colligi. Profecto id, quod habetur expresse in dicto *C. Omnis*, solum videtur esse de tempore Communionis prorogando: sic enim loquitur: *Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti &c. suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum: nisi forte de proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus, ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum*. Jam vero illa verba *ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum*: non videntur proprie competere, nisi solum perceptioni Eucharistiæ, adeoque de ea solum expresse dicitur, abstineri posse ad tempus ex consilio &c. Nihilominus, ut dixi, optime potest ex allegato C. & ex iisdem verbis ad ipsum colligi de Confessione; tum quia hæc duo præcepta mutuo se respiciunt in dicto C., & quod de Communione statuitur, videtur etiam dici de Confessione, nisi aliquid obstet. Tum quia ratio, quæ militat pro tempore Communionis prorogando ex consilio Confessarii, eadem militat pro Confessione; nimirum indispositio animæ, quæ æque dari potest ratione Confessionis, ac ratione Communionis; imo ordinarie indispositio Communionis paschalis est ex causa indispositionis ad absolutionem accipiendam in Confessione: & hanc rationem assignavimus nos tr. 2. l. 5. 2. parte in ejus 1. par. c. 3. sect. 2. n. 7. ubi notavimus: quam prudenter Ecclesia remittat consilio, & judicio Confessarii, posse Communionis paschalis tempus prorogari. Verum etsi hæc doctrina neq. colligi posset ex dicto *C. Omnis*:

Omnis : ipsa nihilominus certissime est secundum mentem Ecclesiæ in præcepto Confessionis annuæ. Profecto ex dictis art. 3. Confessio quam præcipit Ecclesia fieri semel in anno, est Confessio valida, utilis, fructuosa, & quæ veram conversionem pariat peccatoris. Sed licet qui rite dispositi accedunt ad confitendum, possint absque ulla temporis mora, & dilatione, statim facere Confessionem hujusmodi; contra vero non raro accidit, plerosque ita indispositos ex capitibus etiam pluribus ad confitendum accedere, ut non possint absolvi, aut certe non expediat, illis statim absolutionis gratiam impertiri. Si itaque hi ultima anni die E. G. ad Confitendum accedant, certum sit, etiam tunc absolvendos minime esse, sed monendos, ut melius se disponant, & alio determinato tempore redeant.

84 Nota vero hic 1. non debere a Confessario Confessionis annuæ tempus prorogari, nisi ex gravi, & certa causa, (in morali tamen, ac prudenti existimatione:) & non ex quacumque indispositione pœnitentis, nec ex qualibet majori ejusdem utilitate, quam percipere posse credatur, si absolutio prorogetur; debet itaque esse indispositio certa, ac magna, & non minus prorogationis utilitas apparere.

Nota 2. Eum, cui Confessarius Confessionis annuæ tempus prorogavit, peccare mortaliter, si non redeat, seu non confiteatur tempore a Confessario sibi præfixo: ob similem rationem, quam pro prorogatione Communionis paschalis assignavimus tract. 2. cit. sect. 2. qu. 11. n. 24.

85 Qu. II. An præceptum Confessionis annuæ possit dispensari?

℞. Posse Summum Pontificem dispensare cum aliqua persona particulari, vel etiam Provincia, ut non confiteatur singulis annis, sed rarius, puta duobus, vel tribus quibusque annis; & quidem semper valide dispensabit, etiamsi sine justa causa dispensaverit: tunc autem esset illicita dispensatio, & peccaret graviter: Sylvest. V. *Confess.* 2. *qu.* 6. Filliuc. *in sum. tom.* 1. *tract.* 7. *c.* 3. *qu.* 2. *n.* 47. Reginald. *n.* 20. Suarez *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 1. *a nu.* 5. Ratio prioris est, quia Pontifex summus habet summam, & omnem potestatem circa leges Ecclesiæ, cujusmodi est lex Confessionis annuæ; & etiam: si dicamus, ut nos etiam docuimus art. 1. esse præceptum Divinum confitendi sæpius in vita, adhuc tamen constitutio, quod ad satisfaciendum huic præcepto Divino, sit confitendum semel in omni anno est lex Ecclesiæ. Rursus etiam si dicamus, ut ipsi etiam diximus eodem art. 1. facta ab Ecclesia Constitutione de confitendo semel in anno, obligare tum præceptum Ecclesiasticum, tum præceptum Divinum ad confitendum semel in anno; adhuc tamen est in potestate ipsius Ecclesiæ, seu Summi Pontificis, illam variare, & mutare, ut qu. seq. 3. docebimus, etiam pro libito, & mera sua voluntate. Hæc itaque est ratio prioris partis Responsionis datæ ad quæstionem propositam. Ratio autem posterioris est, quia sine justa causa dispensando in tam gravi, ac sanctissima lege, abuteretur potestate sibi a Deo tradita in utilitatem animarum, abuteretur, inquam, in destructionem earum. Videri possunt Suar. & Reginald. *ll. cit.* Fagundez 2. *præc. Eccl. l.* 1. *c.* 3. *n.* 8. & 9.

Filliuc.

Filliuc. *n.* 48. An autem dari possit causa justa dispensandi in hoc præcepto? mox dicemus.

86 Interrog. An etiam posset Pontifex, cum aliquo particulari, vel aliqua Provincia dispensare absolute, tollendo omnem obligationem confitendi in vita; supponendo, quod non adsit obligatio confitendi sæpius in vita ex præcepto divino, sed solum in morte, seu instante periculo mortis?

℞. Posset quidem valide Suar. *l. c.* Filliuc. *n.* 47. Azor. *instit. mor. par.* 1. *l.* 7. *c.* 29. *qu.* 10. Pitigianus apud Bonac. *to.* 1. *disp.* 5. *qu.* 5. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 2. *n.* 11. Hurtadus apud Dian. *to.* 3. *edit. coord. tr.* 1. *R.* 26. §. 1. Fagund. & alii communiter Doctores; sed numquam licite dispensaret, quia injuste, & irrationabiliter sic dispensaret, ex Suar. l. cit., cui adhæret Fagundez n. 8. Reginal. n. 20. Profecto dispensatio, ut legitima sit, requirit legitimam causam; nulla autem causa legitima, & rationabilis dari potest, ad concedendam talem dispensationem. Nec etiam dispensare licite poterit cum aliquo, ut valde raro confiteatur in vita: ob defectum quoque prædictæ causæ rationabilis, quæ possit talem dispensationem justificare. Videri etiam potest Filliuc. n. 48.

87 Qu. III. An tempus Confessionis annuæ mutari possit, statuendo videlicet, ut Confessio fiat rarius; vel frequentius, quam semel in anno.

℞. Et dico 1. posse Pontificem ex justa, & rationabili causa statuere, ut præceptum Confessionis in vita obliget rarius, quam semel in anno, puta duobus, vel tribus quibusque annis. Suar. *supra cit. sect.* 1. *n.* 6. & 7. Filliuc. *n.* 47. Dian. *R.* 25. §. 2. Fagund. Ratio est, quia Pontifex potestatem habet absolutam disponendi circa leges Ecclesiæ pro varietate temporum, & circumstantiarum, imo ex mera sua voluntate. Jamvero licet frequentiam Confessionis in vita, dicamus, esse ex præcepto divino; tamen Ecclesiæ, seu Pontificis est determinare, qualis frequentia servanda sit. Et licet dicamus: statuta ab Ecclesia Confessione annua, hanc obligare simul ex præcepto divino: adhuc tamen non potest ratio adduci, ex qua hæc constitutio semel facta, sit immutabilis ab ipsa Ecclesia, seu Pontifice Summo. Ergo etsi jam constitutum sit a Pontifice, ut Confessio fiat semel in anno, potest tamen idem constituere, ut fiat rarius.

Confirmari posset exemplo præcepti Communionis, quod etsi nunc obliget semel in anno, olim vero sæpius obligabat: ut notavimus tr. 2. l. 5. 2. par. in ejus 1. par. c. 3., ubi de præc. comm. pasch. sect. 1.

Dixi; *ex justa, & rationabili causa*. Quia etsi hujusmodi mutatio semper valide fieret a Pontifice, posset tamen fieri illicite, nimirum, si sine urgenti, & rationabili causa dispensaret; quia hujusmodi potestas data est illi a Christo Domino in ædificationem Fidelium. Jamvero dilatio Pœnitentiæ per annum integrum videtur satis magna, inquit Suarez *cit. n.* 6. Fagund. *n.* 7. & Diana *R.* 25. §. 2. nec potest facile major licentia, dilatioque concedi, præsertim toti Ecclesiæ sine illius detrimento gravissimo. Unde sine urgenti, & rationabili causa, rariorem, quam nunc habemus, Confessionis obligationem pro tota Ecclesia constituere, Pontifici summo non licet, ne potestate sibi a Deo data in bonum ani-

marum, abutatur in destructionem earum, ut supra dicebamus.

88 Dico 2. Posse Pontificem statuere, sive pro aliqua Provincia, sive etiam pro universo Orbe, ut Confessio fiat plus quam semel in anno. Sequitur ex præcedenti assertione, & quidem a fortiori. Suar. *cit. sect.* 1. *n.* 6. Filliuc. *n.* 47. Diana *R.* 25. §. 2. Fagund. Neque hujusmodi major frequentia Confessionis esset constituenda sine rationabili causa: & quidem Suar. *n.* 7. cui adhæret Fagundez *n.* 8. *fine*, dicit id licite fieri non posse ab ipso Pontifice sine rationabili causa. Cæterum idem Suar. *n.* 6. & idem Fagund. *num.* 7. fine, dixerat: quod ad prædictam mutationem in strictiorem obligationem Confessionis faciendam, quamvis nulla alia subesset causa præter fidelium fructum, id quidem satis esset, modo ea frequentia in contemptum non cederet; Id ipsum asserit Diana *R.* 25. §. 2. *fine*.

89 Qu. IV. An Summus Pontifex possit abrogare præceptum Confessionis annuæ?

℞. posse quidem valide. Suar. *cit. sect.* 1. *n.* 5. & 8. Azor. *qu.* 9. Filliuc. *n.* 47. Reginald. *n.* 20. Diana *R.* 25. §. 2. & *R.* 26. §. 3. Bonac. *n.* 11. Fagund. Sed non licite; quia ut ait Suar. *l. cit. n* 6. quem sequitur Fagundez *nu.* 7. Reginald. & Diana *ll. cit.* & Filliuc. *c.* 2. *nu.* 38., & *c.* 3. *nu.* 48. & ex communi Doctorum teste Amico apud Dianam *to.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 67. §. 7. numquam potest dari rationabilis causa tollendi, & abrogandi in solidum Confessionis præceptum, quia hujusmodi præceptum est admodum utile, & salutare universæ Ecclesiæ, ac singulis fidelibus illius, unde ea abrogatio, si daretur, esset quidem valida, ob rationem dictam in præcedentibus quæstionibus, sed non licita, quia si, ut dictum est, diminutio; a fortiori abrogatio cederet omnino in destructionem Ecclesiæ; non in ædificationem illius.

Nota hic: quod in eo casu abrogati præcepti Confessionis extra articulum mortis: remaneret adhuc obligatio confitendi sæpius in vita ex præcepto divino: in ea tamen sententia, quæ docet: adesse præceptum divinum confitendi sæpius in vita, quam quidem sententiam nos art. 1. n. 1. diximus esse probabiliorem. Quænam vero frequentia servanda esset in ea obligatione vaga, & indeterminata? non conveniunt Doctores. Nobis sufficit innuere; viros doctos in re morali, putare, quod si Ecclesia tempus non determinasset, satis fuisset, confiteri quarto, vel quinto quoque anno. Ergo si præceptum Confessionis annuæ abrogaretur, sufficeret dicta frequentia. Sed videntur obstare tradita in quæstione præced., versu: *dixi: ex justa &c.* Ceterum videri potest Diana *to.* 1. *ed t. coord. tr.* 3. *R.* 67. Bonac. *to.* 1. *disp.* 5. *quæst.* 5. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 3. *n.* 17. Filliuc. *in sum. tom.* 1. *tr.* 7. *c.* 2. *n.* 37. 90

ARTICULUS VIII.

De Pœnis transgressorum præcepti Conf. annuæ.

In sæpius allegato C. *Omnis*, post latum Decretum, seu præceptum Communionis Paschalis, & Confessionis annuæ, decernitur pœna contra quemlibet transgressorem; & ita subditur: *Alioquin & vivens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, & moriens christiana* 91

ſtiana careat ſepultura. Conſentit Rituale Romanum Pauli V. tit. *Quibus non licet dare Eccleſiaſticam ſepulturam*. Ubi inter eos, quibus eſt deneganda Eccleſiaſtica ſepultura, deſcribuntur ii, *de quibus publice conſtat, quod ſemel in anno non ſuſceperint Sacramenta Confeſſionis, & Communionis in Paſcha, & abſque ullo ſigno contritionis obierunt*.

Jamvero teſte Azor. *Inſtitut. mor. par. 1. l. 3. c. 28. quæſt. 1.* Quidam opinati ſunt, hujuſmodi pœnam in dicto C. irrogari tantummodo iis, qui in Paſchate Euchariſtiam non ſuſcipiant, non item iis, qui ſemel quotannis ſua peccata minime confitentur. Imo ſunt qui apud Fagund. *in 2. præc. Eccl. l. 1. c. 4. nu. 1.* & apud La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 300. §. 3. n. 2017. fine*, dicant: Eccleſiam non poſſe punire eos, qui non confitentur ſemel in anno; quia pœna pertinet ad forum externum, hoc autem delictum eſt ita occultum, ut in foro externo probari non poſſit. Quam opinionem confutat Suarez *to. 4. de Pœnit. diſp. 36 ſect 8. n. 1.*

Itaque omnino dicendum eſt: in allegato C. *Omnis*, pœnam prædictam decerni tranſgreſſoribus tum Communionis Paſchalis, tum etiam ſolius Confeſſionis annuæ. Eſt communis Doctorum, qui vel id ſupponunt, vel etiam docent expreſſe.

Hinc omnino etiam dicendum eſt: Eccleſiam poſſe punire delictum hujuſmodi violati præcepti Confeſſionis annuæ, etiam ſub Excommunicationis pœna, ipſo facto incurrendæ. Suar. *l. cit.* Filliuc. *tom. 1. tract. 7. c. 3. qu. 12. n. 71.* La-Croix *l. cit.* quod praxis ipſa confirmat. Vid. Fagundez *l. cit.* & dicta tr. 2. l. 5. 2. par. in ejus 1. par. cap. 3. ſect. 6. Verum quidem eſt, quod, ut docet Suar. n. 2. & declaravit S. C. Ep. quemadmodum l. cit. notavimus: prædicta cenſura C. *Omnis* ſit ferendæ ſententiæ, adeoque non incurratur, niſi per latam ſententiam a Judice; utque infligatur, debere abeſſe omnem probabilem cauſam excuſationis, ſeu impedimenti, docet Dicaſt. apud La-Croix *lib. 7. qu. 29. §. 18. n. 253.* Verum etiam eſt, quod in jure communi nullibi excommunicatio imponatur tranſgreſſoribus hujus præcepti, neque in C. *Omnis*, neque alibi: ſed ſolum alicubi ex particularibus conſtitutionibus Epiſcopalibus, aut Decretis Conciliorum Provincialium: ut communiter notant Doctores hic.

Qu. I. An publicæ Meretrices non confitentes ſemel in anno, eo quod nolint recedere a via ſua peſſima, ſed manere in proxima occaſione peccandi; incurrant pœnas impoſitas tranſgreſſoribus præcepti Confeſſionis annuæ, ſive ferendas ex C. *Omnis*, ſive latas, & ipſo facto incurrendas, ubi hæ adſint ex ſpecialibus, & particularibus Conſtitutionibus alicujus Diœceſis? Dubium oritur ex eo, quia hujuſmodi Mulierculæ numquam denuncientur etiam ſi notum ſit, eas per multos annos non fuiſſe confeſſas, neque ſoleant declarari, pœnas tranſgreſſoribus hujus præcepti impoſitas incurriſſe: uti teſtantur Em. Sà V. *Confeſſio* nu. 42. & alii apud Fagund. *l. cit. n.* 10. & apud Dianam *to. 1. edit. coord. tr. 3. R. 83. §. 1.* 92

℞. Negant Em. Sà *l. cit.* & alii apud Fagund. & apud Dian. *ll. modo cit.* Et ex his quidam pro ratione aſſignant, quod hujuſmodi Meretrices, ſi confiteantur, etſi cum animo permanendi in eodem ſtatu,

& occasione proxima, adhuc tamen, faciant, inquit, Confessionem validam quamvis informem. Per hujusmodi autem Confessionem validam satisfaciunt præcepto Confessionis annuæ. Ergo non incurrunt pœnas transgressoribus impositas.

Verum omisso: an per Confessionem validam, & informem satisfiat præcepto Confessionis annuæ? quod examinavimus art. 3. qu. 3. Adhuc tamen falsum est, inquit Fagund. n. 10., quod sic confitentes confiteantur valide; Et vero hujusmodi Confessio omnino nulla est, quam nulla sacramentalis absolutio subsequitur. Videantur dicenda hic qu. 6., & dicta art. 3. qu. 4., & ex dictis quidem cit. qu. 4. a fortiori sequitur, quod hic docemus; docuimus enim ibi, non satisfecisse præcepto Confessionis annuæ eum, qui confessus quidem fuit, sed non accepit absolutionem a Confessario, etiamsi injuste. Prædictarum itaque hujusmodi Confessio cum animo scilicet permanendi in eodem pravo statu, & occasione proxima, omnino nulla est, quam nulla sacramentalis absolutio subsequitur, ut nullo modo subsequi debet. Unde in C. *Quod quidam. de pœnitent. & remiss.* etsi ex Alexandro III. dicatur, publicos peccatores, & meretrices admittendos esse ad confessionem: significatur tamen non esse absolvendos, nisi animum mutent, & vitam. Admittuntur autem ad Confessionem, seu potius volentes audiri a Confessariis etsi impœnitentes, non rejiciuntur: ut sic per suam ipsorum humiliationem, & salutares admonitiones Confessarii paulatim adducantur ad vere pœnitendum: non quasi vero Confessionis præceptum adimpleant per simplicem peccatorum suorum narrationem, ut aperte significatur ibidem, & etiam notant Suar. *tom. 4. in 2. par. disp. 36. sect. 7. num. 5.* & alii apud Fagund. n. 8.

Prædicta itaque ratione rejecta pro sententia negativa, alii aliam assignant apud Dianam *l. cit.* §. 1. atque dicunt: Ecclesiam non comprehendere in pœnis contra transgressores præcepti Confessionis annuæ Meretrices publicas, eo quod illas permittat, ad vitanda mala majora.

Alii autem apud Fagund. *cit. n.* 10. dicunt: non quidem Ecclesiam publicas permittere Meretrices, sed Potestatem Sæcularem illas permittere. Ecclesiam vero nolle hujusmodi Meretrices pœnis mitioribus Censurarum punire, sed remittere severioribus brachii Sæcularibus: quamvis potestas Sæcularis illas in Republica *permittat*, ad majora damna, & scandala devitanda. Hi itaque dicunt: Meretrices publicas non incurrere Censurarum pœnas violati præcepti Confessionis annuæ ab Ecclesia impositas, quia Ecclesia vult illas plecti pœnis gravioribus a potestate, & brachio Sæculari, cui illas tradidit puniendas.

Item pro ratione ejusdem sententiæ negativæ assignant secundo hoc ipsum, quod non soleant denunciari, nec declarari excommunicatæ, ubi sit annexa excommunicatio hujus præcepti violationi.

Verùm affirmativam sententiam sustinent Fagundez *n.* 11. ubi affirmat 93
Meretrices, & publicos peccatores, non implendo hoc præceptum, incurrere excommunicationem Synodalem, & cæteras juris pœnas, & voluisse Episcopos illas etiam comprehendere, quamvis non soleant publicari, ac de-

denunciari. Et constat, inquit, ex C. *Omnis*. Indistincte enim obligat omnes fideles; & illæ nullam habent justam causam, ob quam non comprehendantur, imo habent justissimam, ut excommunicentur: deinde quia nullibi in Constitutionibus aliquarum Diœcesum, quas se legisse testatur, excipiuntur hujusmodi Meretrices, & non constat de contraria voluntate Prælatorum, quamvis enim non soleant declarari, & publicari, id quidem parum refert, ait, quia quamvis id sit favor; tamen hujusmodi favor magis respicit personas, quæ cum istis Meretricibus communicant, quam ipsas Meretrices. Ita Fagundez. Idem videtur sentire Diana *l. cit.* §. 2. ubi testatur: Romæ Meretrices, quæ in Paschate non receperunt Sacramentum Pœnitentiæ, si moriantur absque Confessione, privari Ecclesiastica sepultura.

94 Qu. II. Utrum pueri obligati ad confitendum, si hoc præceptum violent ante pubertatem, debeant puniri pœna imposita in C. *Omnis?*

R. Negative. Est communis Doctorum. Vid. Suar. *tom.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 8. *n.* 5. Bonac. *to.* 1. *disp.* 5. *qu.* 5. *sect.* 2. *pu.* 4. *prop.* 1. *n.* 3. Reginald. *in praxi tom* 1. *lib.* 6. *n.* 50. Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 7. *c.* 3. *qu.* 12. *n.* 72. *fine*: Diana *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 3. *R.* 50. §. 5. & *R.* 83. §. 1. & 3. Fagund. 2. *præc. Eccl. l.* 1. *c.* 3. *nu.* 15. & dicta a nobis tr. 2. lib. 5. 2. par. in ejus 1. par. c. 3. sect. 6. qu. 1. ubi respondimus ad similem quæstionem de Communione annua; & rationem assignavimus doctrinæ traditæ.

95 Qu. III. An saltem incurrant censuras alicubi latas contra non confitentes in anno?

℞. Huic quæstioni applicetur responsio eadem, quam l. cit. qu. 1. in responsione ad subjectam interrog. dedimus ad similem quæstionem quoad Communionem annuam respectu puerorum. Vide ibi dicta.

Qu. IV. An Pontifex possit incurrere Censuram prædictam C. *Omnis?* 96

℞. Negative. Vide dicta tr. 2. cit. sect. 6. qu. 2.

Qu. V. An incurrat pœnas contra non confitentes saltem semel in anno impositas, qui faciat Confessionem annuam voluntarie nullam, & sacrilegam? 97

℞. Negant aliqui apud Fagund. *c.* 4. *n.* 4. & apud Dian. *tom.* 3. *edit. coord. tr.* 1. *R.* 29. §. 1. ea moti ratione, quod nihilominus satisfaciat præcepto. Verum cum hæc ratio ex dictis art. 3. qu. 1. sit certo falsa, non sunt audiendi.

Hinc Henriquez de Sacr. Pœnit. l. 1. c. 5. n. 1. in glossa sententiam negativam etiam sequutus alia tamen utitur ratione. Concedit enim per Confessionem invalidam ex parte pœnitentis, & culpa illius, non impleri præceptum divinum, nec Ecclesiasticum; at nihilominus vult, eum, qui sic confitetur, non incurrere pœnam excommunicationis in Constitutionibus Episcopalibus impositam iis, qui annuæ Confessionis præceptum transgrediuntur. Movetur ex eo, quia, licet pœnitens malitiose taceat aliquod peccatum, vel confiteatur absque dolore requisito, vel absque proposito correctionis; imo cum voluntate manendi in proxima occasione peccandi, tamen actus confessionis ita occultus est, ob sigillum, ut non cadat, inquit, sub pœnis Ecclesiæ, quæ, ut plures Doctores docent, non potest punire actus internos.

Hanc

Hanc opinionem esse probabilem, putat Sa V. *Confessio* n. 1. sed illam merito refutant Suarez loco infra cit. Fagundez *n.* 12. Bonac. *prop.* 3. *nu.* 25. & alii. Nam, dicunt, Ecclesia potest præcipere, & punire actus internos, non per se & absolute, quatenus interni sunt, sed quatenus sunt formæ actuum externorum. At lege La-Croix lib. 1. de legib. qu. 101. §. 5. nu. 653. ubi cum Cardenas, aliisque tenet, ac probat, legem humanam coactivam coactione interna, seu obligantem sub pœna ipso facto ante sententiam judicis incurrenda, posse præcipere, vel prohibere actus etiam pure internos.) Jam vero Ecclesia præcipit actum externum Confessionis *validæ;* & Episcopi puniunt illos suis excommunicationibus, Diœcesanis Constitutionibus impositis, qui hunc actum externum *validè* non efficiunt: unde licet pœna excommunicationis sit publica, actus vero Confessionis *invalidæ* sit occultus, parum refert; satis enim est ad hanc pœnam publicam imponendam, quod actus ille malæ Confessionis, & peccatum illud de se sit externum, etiamsi per accidens probari non possit in judicio; ita Suarez *tom.* 4. *de Pœnit. disp.* 36. *sect.* 8. *n.* 1. *&* 4.

Et vero propositio illa, qua Henriquez, & alii utuntur pro ratione opinionis suæ negativæ; quod scilicet Ecclesia non possit punire actus internos: quommodo & ipsa sit rejicienda, videri potest apud Cardenas *in Crisi Theol.* 4. *par. dissert.* 34. *c.* 2.

Dicendum est itaque: eos, qui faciunt Confessionem annuam voluntarie nullam, & sacrilegam, sicut culpabiliter non implent præceptum; ita & incurrere pœnas transgressoribus impositas: & sic non evadere excommunicationem ipso facto impositam in Constitutionibus Synodalibus, nec cæteras juris Synodalis pœnas impositas iis, qui hoc præceptum non implent. Suar. *to.* 4. *in* 3. *par. disp.* 36. *sect.* 8. *n.* 4. Fagund. *n.* 5. Diana *to.* 3. *edit. coord. tr.* 1. *R.* 29. §. 9. Filliuc. *c.* 3. *n.* 72.

Notat autem Fagundez n. 12. cum Corduba, per Confessionem invalidam ex parte pœnitentis, ob defectum doloris requisiti, aut malitiosam occultationem peccati, non incurri pœnas privationis ingressus Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ sepulturæ injunctas in C. *Omnis*. Quia hujusmodi pœnæ ibi impositæ sunt ferendæ sententiæ, adeoque ut incurrantur, requirunt probationem in judicio, & sententiam latam a judice, quæ probatio moraliter erit impossibilis, aut saltem erit satis difficilis ob delicti occultationem: unde dicit etiam Canus relatus a Suar. *nu.* 2. & a Fagund. n. eodem: pœnas C. *Omnis* non posse incurri, nisi quando transgressio præcepti est manifesta, quia tunc potest in judicio probari crimen, ut illi pœnæ imponantur.

Qu. VI. An etiam incurrat Censuras impositas transgressioni hujus præcepti, qui facit Confessionem involuntarie nullam ex parte Confessarii, seu culpa illius, puta, quia careat approbatione requisita, idque pœnitens ignoret; vel quia ex malitia propria non habeat intentionem absolvendi. 99

℞. Negative: quia non est contumax contra præceptum Ecclesiæ. Et hæc sententia reputatur certa a Doctoribus. Vide Fagund. *n.* 5. *&* 6. Filliuc. *n.* 72. Recte tamen monent: teneri postea, si aliquando id sibi constiterit, denuo rite confiteri; cum non

non fuerit rite absolutus, nec revera præceptum impletum. Vide dicta art. 3. qu. 4. Idem propter rationem eamdem dicendum de eo, qui fecit Confessionem nullam ex proprio etiam defectu, sed ignorans invincibiliter, puta quia existimabat, se saltem attritum, cum talis non esset; unde ex defectu necessarii doloris, quamvis exterius fuerit a Confessore absolutus, effectum tamen Sacramenti minime recepit. Et hic potest excusari a Censura, quia non est contumax contra obedientiam Ecclesiæ, quam contumaciam requirit excommunicatio; & ita docet Suarez *tom. 4. in 3. par. disp. 36. sect. 8. num. 4. fine.*

Secus autem decidendum de eo, qui licet exterius confessus fuerit, & sua peccata Confessario recitaverit, ex propria sibi nota culpa fuit ei absolutio denegata, puta quia noluit restituere, quod debebat, aut occasionem proximam peccandi relinquere, vel odium inimici deponere &c. Hic quidem Censuras prædictas incurrit, quia nullam Confessionem sua culpa volens sciens fecit. Ita Suar. cit. n. 4. & videri possunt dicta hic qu. 1. n. 92. Denique nonnulla alia ex iis, quæ diximus tr. 2. cit. sect. 6. ubi egimus de pœnis impositis transgressoribus Communionis annuæ: facili negotio applicari poterunt præsenti materiæ de pœnis violationis similis hujus præcepti Confessionis annuæ.

ARTICULUS IX.

De Sigillo Confessionis respectu Confessionis annuæ.

100 VOLUNT alicubi Parochi, & animarum Pastores, de Confessione annua peracta a suis Parochianis, seu subditis, constare sibi per Schedulam, seu testimonium legitimi Confessarii. In specie in actis Ecclesiæ Mediolanensis tom. 1. pag. 387. & 661. editionis Lugdunensis, referente Cavalerio *tom. 1. c. 2. d. 17. num.* 7. disponitur quod a Parochis *non administretur in Paschate SS. Eucharistiæ Sacramentum, nisi confessis sibi, aut alicui ex Confessariis approbatis; de qua Confessione fidem scriptam ferant.* Hujusmodi consuetudinem, vel præceptum, ubi adsit, servandum esse significatur in præsenti decreto S. C. Concilii: *Confessores Regulares cogendi non sunt, habere libros, in quibus scribantur nomina Pœnitentium: quod Parochorum proprium est; sed sufficit, quod Pœnitentibus in scriptis consignent attestationis schedulam, ubi est præceptum, vel consuetudo, ut eam Parocho exhibeant tempore Paschatis.* S. C. Concil. 18. Martii 1586. apud Caval. *cit. d.* 17. qui tamen *n.* 11. ait: confessionis schedulam non expedire exigi, ubi eam exigendi consuetudo non vigeat: quia accedentes ad Confessarios, possent falsum dicere confitendo; nimirum, ut significat, quia plerique pœnitentes, seu potius impœnitentes indispositi ad absolutionem habendam, indispositionem propriam agnoscentes, eam non aperirent Confessario, timentes, ne denegaret ipsis absolutionem, & simul prædictam schedulam confessionis testem; sive testimonium simile

Con-

Confessionis peractæ : adeoque Confessionem sacrilegam facerent, confer ex D. Thoma dicenda qu. *6. n.* 111.

Ubi autem est consuetudo Schedulam hujusmodi, sive testimonium exigendi prædictum, animadvertendum est : non debere testimonium exigi : an fuerit quis absolutus ? sed simpliciter an fuerit confessus ? ne confessarius incautus exponatur periculo frangendi sigillum Confessionis, vel mendacii, si forte non absolvisset ; ut in simili ex Stoz advertit La-Croix *lib. 6. par.* 2. *qu.* 296. §. 3. *n.* 1993. Unde consequenter monet Aversa, Confessarium debere tantum testari sive in schedula, sive oretenus, se audivisse Confessionem ; non autem dicere ; se absolvisse. Talique schedula, seu testimonio debere quemlibet Superiorem esse contentum, & subditum admittere, tamquam rite confessum, & absolutum. Et non expediret, inquit, nec tolerandum esset, ut exigeretur etiam expresse testimonium de absolutione: ita Aversa *de Sacram. Pœnit. qu.* 18. *sect.* 8. Et id ipsum significant Doctores al i infra qu. 1. laudandi, monentes videlicet : Confessarium debere tantum, & simpliciter asserere, talem Pœnitentem fuisse sibi confessum : nullam vero mentionem facere de absolutione. Cæterum alicubi dari consuevisse schedulas typis editas, in quibus asseratur etiam absolutio impertita : significabimus infra qu. 2. ubi examinabimus : an hujusmodi schedulæ dari queant pœnitentibus sine absolutione dimissis ? Interim

101 Qu. I. Utrum schedula prædicta, in qua nimirum simpliciter asseratur Confessio a pœnitente peracta : possit, aut debeat dari etiam illi, cui post auditam confessionem Sacramentalis absolutio denegetur propter suam ipsius indispositionem ?

℟. Mirabiliter inter se dissentire Doctores, quo ad Quæstionem hujusmodi resolvendam. Quatuor invenio sententias : primam affirmantem posse, imo & debere. Secundam, negantem. Tertiam mediа incedentem via, atque distinctione quadam utentem, quam distinctionem deinde explicabimus. Quartam denique dicentem : posse quidem schedulam præberi prædictam, sed non omnino debere : optionem itaque esse penes Confessarium dandi, vel non dandi, pro ut maluerit. Has omnes sententias exponere juvat.

Igitur primo affirmativam sententiam docet Koninch *de Sacram. disp. 9. dub.* 1. *n.* 14. ubi sic ait : quando aliqui studiosi, aut famuli alicujus Principis teneantur ferre testimonium suæ Confessionis, Confessarius debet hoc dare etiam iis, quos non absolvit, ne testimonium hoc negando, aliquo modo prodat sigillum, & peccatorem ; nec, dando illud, mentitur, quia tantum testatur, eos esse confessos ; quod verum est. 102

Koninchum sequitur Fagundez 2. *præc. Eccl. lib 6 c.* 4. *n* 40. quibus Tamburinus adhæret *opusc. de Confess. in Append. c.* 3. *n.* 16. similiter dicens : *quando famuli, vel scholares debent Superioribus testimonium suæ confessionis afferre, debere Confessarios illud dare (intellige iis, qui Confessionem saltem incboarunt :) licet propter aliud absolutionis beneficio caruerint. Ratio est, quia, si non darent, proderent indispositionem eorum, quam ex incboata confessione cognoverunt ; nec, dando, mentiretur, quia jam illi initium fecerunt Confessionis*. Hæc Tambur.

Horum sententiam amplectitur Diana

na *tom.* 1. *edit. coord. tr.* 8. *R.* 61. §. 2. *R.* 63. §. 6. ubi dicit: quod confitentibus, tametsi ob indispositionem absoluti non sint, Confessarius testimonium dare debet factæ confessionis. Nam Confessarius violat sigillum Confessionis, si directe, vel indirecte significet, se pœnitentem suum ob indispositionem non absolvisse. Hoc autem Confessarius significat, si aliis dans hujusmodi schedulam, negei illi propter indispositionem; Confirmatur ex eo, quod huic homini publice petenti Sacram Eucharistiam, perinde ac aliis danda est, ad infamiam ejus vitandam. Ergo ob eamdem causam, perinde ac aliis, schedulam testimonii dare debet. Neque tunc Confessarius mentitur, cum sit ipsi confessus, licet non absolutus; ita Diana.

Hanc sententiam approbat Jacobus Marchant. in Resolut. pastor. tract. 5. post cap. 4. in Append. de Sigill. casu 3. ubi sic ait: Si Confessarius audierit Confessionem, & confitentem non absolverit ob indispositionem, & indignitatem, non solum non potest dicere: ego eum non absolvi, sed etiam putant multi, eum teneri dare schedulam testem Confessionis, si hoc urgeat pœnitens. Sic contingere potest, quando vel discipuli suis Magistris, vel famuli suis heris, vel Religiosi suis Superioribus tenentur referre testimonium suæ Confessionis. Negando enim, posset aliquo modo prodere sigillum, & peccatorem; dando autem, non mentitur, quia tantum testatur esse confessos, quod verum est. Et si quidem coram aliis confessus est, & coram ipsis petit testimonium, certum est, nullatenus posse ei negari, quia ingeneraretur suspicio, quod non fuisset absolutus. Hæc Marchant. Denique huic sententiæ affirmativæ subscribunt Moscosus *in sum. tr.* 7. *c.* 15. *n.* 3. Amicus, Layman, & alii.

103 At vero hanc sententiam affirmativam rejicit Bonacina *tom.* 1. *disp.* 5. *qu.* 6. *sect.* 5. *pu.* 4. *prop.* 1. *num.* 7. ubi relata Koninchi prædicta sententia affirmativa; docet negativam: subdens: *sed hoc mihi non probatur, tum quia Confessarius nihil facere videtur, ex quo alter directe, vel indirecte possit cognoscere delicta pœnitentis; tum quia alioquin via fraudibus aperiretur, nam multi improbi deciperent Parochos in Paschate allato testimonio Confessionis.* Ita Bonac.

Sed contra Bonacinam reclamat Diana *cit. resolut.* 61. *fine*, dicens: eum non esse audiendum. Verum Dianæ contradicit Dicastill. *de Sacram. to.* 2. *tr.* 8. *disp.* 12. *dub.* 7. *num.* 119. ubi recitata Koninchi doctrina, subdit: *cum Koninch sentiunt Fagundez, & Moscosus, quos refert, & sequitur Diana* tr. 11. 5. part. Resol. 22., *& ait: non esse audiendum Bonacinam negantem teneri dare schedulam. Mihi tamen magis probatur sententia Bonacinæ, quem & audit, & refert, & sequitur Lugo nu.* 87. *nempe negandam esse schedam. Neque enim tunc Confessarius ex se revelat directe, vel indirecte peccata, sed tantum non vult affirmare, vel dare schedam Confessionis non rite factæ; alioquin pateret via, ut multi nequam sic venirent ad Confessionem indispositi ad decipiendos Dominos, imo etiam Parochos testimonio Confessarii. Talis autem peccator sibi debet imputare quod inde resultet.* Hæc Dicastillus Bonacinæ sententiam defendens, quam etiam sequi videtur Busembaum *l.* 6. *par.* 2. *tr.* 4. *de sacr. pœnit.*

pœnit. c. 3. dub. 1. Resol. 4. ubi hæc habet: *Quando plures V. G. Studiosi, vel Aulici &c. tenentur ferre testimonium Confessionis, Confessarium teneri id dare, etiam iis, quos non absolvit, docet Kon.* d. 9. dub. 1. *Fag. & Dian.* R. 22. *tum, ne id negando, prodat aliquo modo sigillum, & pœnitentem; tum quia dando, non mentitur, cum tantum testetur esse confessum. Verum Bonacina* d. 5. qu. 6. sect. 5. p. 4. *& Lugo* d. 23. sect. 4. *docent tali schedam negare, non esse contra sigillum .... tum quia nihil dicit, sed tantum non approbat testimonio positivo Confessionem, ad quod non tenetur; nec quidquam facit, ex quo possint cognosci delicta pœnitentis; tum quia alias via aperiretur fraudibus, & multi improbi Parochos in Paschate deciperent: tum quia potest esse consuetudo, ut scribatur absolutum esse, quod falsum erit, si scribat: & si omittat, sigillum franget: tum quia scandalosum erit, & iniquum, publicæ Meretrici perseveranti (uti & occulto peccatori, sic pallianti suam iniquitatem,) testimonium dare Confessionis: neque Confessario imputandum erit, quod eum positive non defendat.* Hæc Busembaum.

104 Sed circa præsentem quæstionem, distinctionem quamdam adhibet ad eam absolvendam Pater Aversa, mediaque graditur via: *de Sacram. Pœnit. qu.* 18. *sect.* 2. ubi hæc habet: *aut nescitur pœnitentem ad talem certum Confessarium accessisse, ut contingit in Civitatibus, & Ecclesiis, in quibus est copia Confessariorum: & tunc potest Confessarius tuto negare schedulam pœnitenti, quem non absolvit, absque ullo revelationis periculo: quia si ipsemet pœnitens dicat: se accessisse ad illum Confessarium, & ab eo fuisse sibi negatam Schedulam, ipse se prodet. Debebit etiam Confessarius negare, nec poterit licite concedere, quando videt pœnitentem velle ea abuti ad decipiendum Superiorem, & eludendum præceptum. Poterit tamen concedere, secluso hoc periculo, nec mentietur, dicendo se audivisse Confessionem, non nominando absolutionem.*

Aut scitur, pœnitentem ad hunc Confessarium accessisse, ut quando Parochus dedit suo Subdito licentiam ad alterum, qui solus est in ea villa, vel quando pœnitens aliis videntibus accedit ad talem Confessarium: & tunc per se videtur Confessarius posse, ac debere concedere Schedulam, quia alioqui revelaretur confessio, seu defectus in Confessione detectus. Etiamsi, inquam, pœnitens esset abusurus schedula ad decipiendum Superiorem, & persistendum in peccato, quia Confessarius non proprie concurreret ad hanc fraudem, sed illam permitteret, ne revelet ipse Confessionem, sicut aliis plurimis modis contingit. Debere tamen in schedula dicere tantum, se audivisse Confessionem: quod verum est; & ita in hoc non mentietur: non autem dicere: se absolvisse. Hæc Aversa, quibus efformat tertiam in præsenti Quæstione sententiam, quam sequitur quarta mox exponenda.

Denique huic Quæstioni respondent multi, & graves Doctores, optionem esse penes Confessarium dandi, vel non dandi, prout maluerit, schedulam prædictam Confessionis testem. Potest dare, quia plerique graves Autores ita sentiunt. Posset negare, quia non tenetur Confessarius cooperari occultationi peccati, sed qui sponte peccat, sibi provideat de remedio occultationis; Parochus enim, & quilibet alius Confessarius, qui negat schedulam, utitur jure suo, ne- 105

negando illam indignis. Ita Leander a S.S. Sacramento *tom. 1. tr. 5. de Sacram. Pœnit. disp.* 10. *qu.* 80. Henricus Henriquez *de Sacram. Pœnit. l.* 3. *c.* 22. *n.* 4.

106 Jam vero ex his quatuor sententiis primam affirmantem posse, imo & debere prædictam Schedulam dari: probabiliorem esse, putat Martinus a S. Joseph in *Man. Confess. to.* 1. *lib.* 1. *tr.* 22. *de pœnit. n.* 4. At La-Croix *l.* 6. *par.* 2. *qu.* 286. §. 4. *n.* 1944. dicit: probabilius esse teneri Confessarium dare Schedulam Confessionis testem, ei, qui cum animo saltem se accusandi manifestavit peccata Sacerdoti, & petat schedam prædictam: probabilius, inquit, esse, teneri dare, si soleat dare aliis, eam petentibus. Quæ tamen propositio conditionata accedit sententiæ Patris Aversæ, & quidem pro ea Aversam citat La-Croix, & similiter intelligit locutum fuisse Koninchum: affirmasse videlicet pro casu, quod dederit aliis, puta discipulis ejusdem præceptoris, aliis famulis ejusdem Domini. Mihi quidem Patris Aversæ conditionate procedens sententia, modo jam explicato, longe probabilior apparet præ reliquis.

107 Qu. II. An ubi sit usus, præbendi schedulas typis editas, in quibus dicatur Pœnitens etiam absolutus: possint dari confessis non absolutis?

℞. Teste Ligorio *lib.* 6. *Theol. Moral. tr.* 4. *c.* 3. *dub.* 1. *nu.* 639. *fine*: aliqui recentiores asserunt: probabile videri, tradi adhuc posse confessis non absolutis, saltem si publice petant; eo quod tunc Confessarius nullum proferat, aut scribat mendacium, sed tantum materialem actum operetur, talem Schedulam tradendo. Sed contra est: nam in ea circumstantia Schedula typis edita, ac tradita Pœnitenti confesso, ut illam præbeat Parocho, gerit omnino vicem scripturæ Confessarii, seu etiam ejusdem testimonii oretenus dati, quo testatur Pœnitentem talem fuisse sibi confessum, & a se insuper absolutum. Procul dubio hujusmodi Schedulæ typis mandantur ad majus commodum Confessariorum; nihilominus adhuc per se gerunt vicem prædictam, unde illas tradendo in dicta circumstantia, & casu, Confessarius non operatur tantum materialem actum: estque animadvertendum, Pœnitentibus non absolutis non posse Confessarium dare hujusmodi Schedulam, delendo ea verba, in quibus asseritur absolutio data; nam sic frangeret sigillum Confessionis. Non rite autem hujusmodi schedulas testimonium secum ferre de absolutione data: habes ex dictis initio articuli hujus.

Qu. III. Utrum Confessionis Schedula danda esset illi, qui ne inchoate quidem confiteretur; peteret autem dictum testimonium genibus flexis, signato se signo Crucis, & recitato de more *Confiteor*? 108

℞. Ad hujusmodi quæstionem sic respondet Tamburinus loco qu. 1. laudato: *Non video cum Bonacina de Pœnit. d.* 1. *sect.* 4. *n.* 7. *cur debeat Confessor dare? (Nisi forte prudentia dictet, utile esse consilium, semel, vel iterum juveni sic accedenti morem, æquivocando, gerere; ut illum Confessarius hac indulgenti humanitate lucretur:) Nec video, cur quantum est ex vi sigilli, (nam cæterum caveatur, ne pœnitentis fama, apud quos non pertinet, deturpetur:) cur, inquam, nequeat, dicere;* Hic non est Confessus? *Hanc enim negativam non scit ex*

vi illius Confessionis. Hæc Tamburinus, & magis resolute negant Laym. Lugo, & Stoz, quos laudat La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 206. §. 4. num.* 1942. nimirum docent: de nullo peccato se accusanti, sed simpliciter simulanti se confiteri, ad petendam tantum schedam Confessionis, non illam posse dari, quia confessus non est.

109 Qu. IV. Si Peccator sine animo resipiscendi, & vitam emendandi: atque adeo sine debita dispositione ad absolutionem obtinendam; accedat ad recitanda peccata sua apud Confessarium, putans, per hujusmodi simplicem recitationem peccatorum suorum se satisfacturum saltem præcepto Confessionis annuæ: an Confessor, qui hunc audierit, teneatur ad sigillum?

℞. Affirmative. Ita Fagundez *in 2. præc. Eccl. lib. 6. cap. 4. num.* 25. quia, inquit, ad prædictum sigillum requiritur, seu sufficit vel animus accusandi sese, & vere resipiscendi; vel saltem animus implendi præceptum Ecclesiasticum: & citat Henricum, Suarez, Cajet. Simancham, Sotum, atque Sylvestrum. Et ulteriorem rationem assignat, quia C. *quod quidam 5. de pœnit. & remiss.* jubetur admitti Confessio impœnitentium, veluti publicarum Meretricum; eo quod forte monitis Confessariorum resipiscant, ac corrigantur; quamobrem, inquit, si Ecclesia præcipit admitti hujusmodi Confessionem, necessario erit observandum sigillum. Hujusmodi autem Confessionem non esse validam, ad satisfaciendum præcepto; animadvertimus art. præced. num. 92. Nihilominus dandam esse in prædicto casu Schedulam Confessionis petenti, si dari soleat aliis, probabilius esse, sustinet La Croix. Recole dicta qu. 1. num. 106.

Qu. V. An frangat sigillum Confessarius, si publice conquerenti, sibi negatam absolutionem, dicat: *ne conquereris: non potui?* 110

℞. Affirmat La Croix lib. 6. par. 2. qu. 291. §. 2. num. 1063. qui tamen §. 4. num. 1965. cum Stoz dicit: quod si pœnitens coram Confessario, & aliis dicat: se non esse ab eo absolutum; hoc ipso det Confessario licentiam, idipsum fatendi; attamen non ideo posse dicere caufam, cur negaverit absolutionem.

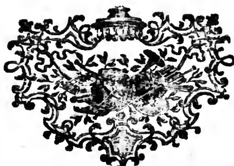
Qu. VI. Utrum Parochus possit denegare Communionem in Paschate non exhibenti schedulam Confessionis? 111

℞. Quod ubi ita ferat consuetudo, vel præceptum, servari debeat a Parochis, ut significavimus articuli hujus initio; ubi etiam mentionem fecimus Decreti Ecclesiæ Mediolanensis statuentis, quod a Parochis *non administretur in Paschate SS. Eucharistiæ Sacramentum nisi confessis sibi, aut alicui ex Confessariis approbatis; de qua Confessione fidem scriptam ferant*.

Ubi vero non adest hujusmodi consuetudo, sive præceptum, locum habet doctrina Divi Thomæ *quodlib.* 1. art. 12. ubi quæstionem instituit: *utrum Sacerdos Parochialis debeat credere suo Subdito dicenti, se esse confessum, ut propter hoc ei Eucharistiam det?* & affirmative respondet: *quia in foro pœnitentiæ creditur pœnitenti pro se, & contra se; & pari ratione posset falsum dicere confitendo*.

Quæ autem doctrina minime procedit in casu, quo prudenter credi non possit alicui asserenti, se confessum esse; nam tunc cum Parochia-

chianus fidem non mereatur, jure Parochus abstinet ab administranda ei Communione. Ita Roncaglia conf. 13. n. 20. qui dicit, esse certum; & admittit Benedictus XIV. *to.* 1. *Notif.* 45. *num.* 15.

CAPUT XIV.

DE CONFESSARIO MONIALIUM EXTRAORDINARIO.

1 MONIALIBUS debet Confessor Ordinarius unicus in communi ad triennium designari. *Præter Ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat*. Ita decrevit Concilium Tridentinum sess. 29. cap. 10. de Regular. cujus nunc recitata sunt verba.

Decreti hujus rationabilem causam assignat Benedictus XIV. in sua Constitut. super designatione Confessariorum extraordinariorum pro Monialibus, incipiente: *Pastoralis curæ* quam in fine capitis hujus ad verbum dabimus. Laudatus itaque Pontifex Maximus in Constit. prædicta non multo post initium, mentione facta laudati Decreti: hæc subdit: *Quod quidem non alia de causa præscriptum fuit, quàm quia satis constabat, nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum Ordinario Confessario confiteantur; adeo ut necesse omnino sit alterius Confessarii copiam ipsis suppetere, ut apud hunc de peccatis suis integre, rite, atque utiliter confiteri possint*. Ita laudatus Pontifex, qui etiam hoc ipsum confirmat auctoritate S. Caroli Borromæi: hæc alia subdens: *Id ipsum probe animadvertit Magnus Ecclesiæ Dei Sacerdos S. Carolus Borromæus, qui prædicti Concilii Trident. absolutionem ope sua plurimum juvit, ejusque executionem, & observantiam in sua Mediolanensi Civitate, & Provincia non sine immensis laboribus, & curis invexit; is enim hac de re decrevit; (Præterea Superiores ex Decreto Sacri Tridentini Concilii, quotannis idoneum Confessorem extraordinarium Monialibus sibi subjectis exhibeant, cui curent, ut universæ confiteantur, ut quæ hujusmodi indigent medicina, propter aliquem occultum animæ morbum, neque ipsæ eam postulare, aut accipere ab usitato Confessore unquam auderent, liberius mederi suis malis possint, ac diaboli laqueos evadere, una cum reliquis Confessario novo sua peccata confitendo) uti legere est in Actis Ecclesiæ Mediolanen. impress. anno* 1599. *pag.* 53. *in editione autem Lugdunensi tom.* 1. *pag.* 46.

Qu. hic I. Ad quem Superiorem pertineat, extraordinarium Confessorem Monialibus deputare, atque offerre? In allegato enim Tridentini Decreto dicitur: Confessorem extraordinarium offerendum esse ab Episcopo, & *aliis Superioribus*. 2

℟. Et dico 1. nomine Superiorum hic non veniunt Superiores Monialium fœminæ, nequidem Abbatissa. Ita La-Croix lib. 6. par. 2. qu. 218. §. 7. n. 1534. ex responso S. Congreg. 1621. 19. Octobr. ad Episcopum Tomacensem: & potest etiam colligi ex dicendis in sequ. Responsione 2. & 3. Igitur nec Monialibus, nec etiam Abbatissæ conceditur electio Confessarii extraordinarii; sed in prædicto Tridentini Decreto nomine *Superiorum*, a quibus facienda erit electio Confessoris extraordinarii Monialibus offerendi, veniunt Superio-

riores viri, qui ipsis Monialibus præsint; ut constabit ex modo infra dicendis.

3 Nemo tamen impedit Abbatissam, aut cæteras Moniales, quin Superioribus prædictis aliquem Sacerdotem proponant, quem ab iis humiliter petant sibi designari pro Confessore extraordinario. Et Superiores quidem prædicti, valde convenit, ut se exorari sinant, atque obsecrantium annuant votis, & petitionem hujusmodi facile subscribant: nisi quid evidenter obstet: ut colligi potest ex laudata Constitutione Benedicti XIV. & quidem a fortiori. Etenim §. *At vero*, Pontifex reprehendit Monialium Superiores illos, qui difficiliores se præbent in concedendis Confessariis extraordinariis particularibus aliquibus Monialibus in particulari pro se illum petentibus; & vehementer inculcat, ut nisi quid revera obstet, particularis etiam extraordinarius Moniali illum petenti minime denegetur. A fortiori ergo denegari non debet talis individuus Confessarius extraordinarius communis Monialibus, quem pro universa Communitate postulent sibi dari. Etsi enim non teneantur Superiores ex vi juris, dare illum determinatum Confessorem extraordinarium, quem Moniales exquirant, ut recte docet, & probat Pelliz. *de Monial. c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu.* 8. *nu.* 259. Salmant. in append. *tr.* 6. *de Bul. Cruc. c.* 6. *pu.* 2. §. 2. *n.* 120. Fulgentius Castiglione *In Instruct. Confess. Monial. par.* 12. *c.* 7. *nu.* 4. Nihilominus ut Monialibus detur ille determinatus Confessor extraordinarius, quem ipsæ velint, exigit finis, ob quem latum fuit a Tridentino Decretum de concedendo extraordinario Confessore Monialibus: hic autem finis, ut supra dictum est, ex Benedicto XIV. fuit vitare periculum animarum: *quia satis constabat*, (inquit laudatus Pontifex:) *nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum Ordinario Confessario confiteantur; adeo ut necesse omnino sit, alterius Confessarii copiam ipsis suppetere, ut apud hunc de peccatis suis integre, rite, atque utiliter confiteri possint*. Jam vero si Monialibus detur pro extraordinario Confessario aliquis, quem ipsæ recusent, quis non videt ipsas relinqui in eodem, & forte majori periculo? atque adeo earum necessitatibus spiritualibus non subveniri: quod tamen intendit, & exigit Tridentinum.

Expedit itaque, ut Superiores, quibus spectat, offerre Monialibus Confessarium extraordinarium, priusquam illum designent, intelligant ab Abatissa, quemnam velint, seu exoptent sibi designari, ut illum concedant, si nihil obstet. Et ita quidem praxim habere, testantur Auctores modo supra laudati. Abatissa autem, ut bene monet Pelliz. *l. cit. qu.* 10. *n.* 266. antequam Prælato proponat, seu ab eo exposcat determinatum Confessorem extraordinarium, toties, quoties casus evenerit, suas prius convocet Moniales, ut ab ipsis ipsa prior intelligat, quem exoptent, sibi pro communi Confessore extraordinario designari?

Dico 2. Deputare, atque offerre Confessorem extraordinarium Monialibus subjectis jurisdictioni Episcopi loci; spectat ad ipsum Episcopum. 4
Constat ex Decreto allegato Tridentini, dicitur enim in eo, Confessarius extraordinarius offerendus *ab Episco-*

piscopo. Hujusmodi vero potestas si conceditur Episcopo, procul dubio maxime, est pro sibi subjectis. Insuper constat ex laudata Constitutione Benedicti XIV. ut mox videbimus in Resp. sequenti. Idem docet La-Croix *loc. cit.*

5 Dico 3. Si Moniales sint subjectæ jurisdictioni Regularium, his offerre Confessorem extraordinarium, spectat ad ipsos Superiores Regulares illos, ad quos pertinet ordinarium Confessorem iisdem subjectis sibi Monialibus designare, & constituere. Debet tamen specialiter approbari ab Episcopo loci ad audiendas Confessiones Monialium illarum. Vide dicenda qu. 21. Præsens autem assertio docetur a Pelliz. *cit. subs. 2. qu. 6. & 7.* La Croix *loc. cit.* Felice Potestate *tom.* 1. *par.* 2. *c.* 5. *n.* 1422. Et constat ex Declarationibus, & Decretis S. Congregationis Concilii Tridentini 23. Augusti 1631., & 6. April. 1647., & apud Zipæum, *l.* 3. *variarum Consult.* 5. allegatur aliud Decretum anni 1679. Cujus etiam meminit La Cr. *l. cit.* Quæ Sacræ Congregationis Decreta approbavit, & confirmavit Benedictus XIV. in sua ipsius allegata Constitutione *Pastoralis curæ* per hæc verba: *Quæ quidem Rescripta, & Decreta Nos etiam præsentium tenore, & Apostolica auctoritate in omnibus, & per omnia approbamus, & confirmamus.* Ita Summus Pontifex, qui Confirmationi prædictæ hæc præmiserat: *Quum vero super relati Conciliaris Textus intelligentia nonnullæ Quæstiones alias excitatæ, eædemque jampridem per opportuna Sedis Apostolicæ Decreta definitæ fuerint; operæ pretium ducimus, hujusmodi definitiones ab omnibus, ad quos spectat, omnino tenendas esse, atque servandas, hic Nostris Apostolicis Litteris complecti, & auctoritatis quoque Nostræ robore communitas, in prædictorum omnium notitiam deducere. Et primo quæsitum fuit; ad quem Superiorem pertineat, extraordinarium Confessorem Monialibus deputare, atque offerre? sed facilis fuit Responsio, quam nos quoque Decreto Nostro ratam habemus; hujusmodi scilicet deputationem ad eum regulariter spectare, ad quam pertinet Confessarii Ordinarii electio, & deputatio; ideoque Episcopus, sive Ordinarius loci, qui Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium dare consuevit, idem Confessarium extraordinarium bis, aut ter in anno ad normam Tridentinæ Sanctionis, eisdem offerre tenetur. Prælatus vero Regularis, ad quem pertinet Ordinarium Confessarium subditis sibi Monialibus, servata Apostolicarum Constitutionum forma, designare, & constituere; ipse etiam eisdem extraordinarium Confessarium in vim præfat. Decreti, & juxta easdem Constitutiones, duobus, aut tribus per annum temporibus exhibere potest, ac debet.* Hæc Summus Pontifex. Quibus & præsens, atque præcedens assertio confirmatur, & quæstio proposita manet omnino soluta.

Sed interrogabis 1. Si Episcopus 6
Monialibus sibi subjectis Confessorem extraordinarium designare nolit, ad quem spectet in hoc casu illum eligere, & illis offerre?

℟. Spectare ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarium. In dicto itaque casu possunt Moniales habere recursum ad Sacram Congregationem Pœnitentiariæ, & Cardinalis major Pœnitentiarius debet illarum audire recursum, & eligere, atque offerre Confessarium extraordinarium; debet tamen eligere illum, ex eorum nu-

numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario, seu Episcopo loci approbati fuerint. Hæc constant ex cit. Constitutione Benedicti XIV. *Pastoralis*; in qua Summus Pontifex post modo supra recitata verba subdit . . . . *Si Episcopus aliquis (quod Deus avertat:) adeo hac in re negligens esset, ut Monialibus suis bis, terve in anno extraordinarii Confessarii copiam facere prætermitteret; obtendens, ut moris est, nullam hac de re Monialibus ipsis sollicitudinem, aut curam esse; tunc volumus Dil. Fil. Nostrum S. R. E. Cardinalem modernum, & pro tempore existentem majorem Pœnitentiarium, statim ac pro parte Monialium hujusmodi requisitus fuerit, Ordinarii Pastoris negligentiam supplere debere, earumque Monasterio extraordinarium Confessarium, ex eorum tamen numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario loci approbati fuerint, cum omnibus necessariis, & opportunis facultatibus concedere, & deputare.*

7 Interr. II. Si Prælatus Regularis Monialibus sibi subjectis Confessarium extraordinarium designare, & deputare nolit, ad quem spectet in hoc alio casu illum eligere, & deputare?

℞. Spectare ad Episcopum loci; Pelliz. *Tr. de Monialib. cap.* 10. *nu.* 254. La-Cr. *n.* 1534. Fulgen. Castiglione *n.* 2. & constat etiam ex hac eadem Constitutione Benedicti XIV. qui post præfata verba hæc subdit: *Quod si Prælatus Regularis eamdem Concilii legem de Confessore extraordinario bis, aut ter in anno Monialibus sibi subjectis exhibendo similiter implere neglexerit, tunc locus fiet Decreto Congregationis S. R. C. Cardinalium ad ipsius Concilii interpretationem, & executionem auctoritate Apostolica deputatorum, quo scilicet eadem Congregatio ad quæstionem ab Episcopo Vercellensi propositam die 23. Augusti anni 1631. rescripsit, ut infra; (Episcopus Vercellen. supplicat sibi responderi; an deputatio Confessarii extraordinarii Monialium Regularibus subjectarum spectet ad Ordinarium locis Sacra Congregatio censuit ad Episcopum non pertinere, nisi in casu negligentiæ eorumdem Regularium;) ut videre licet* Decret. lib. 4. pag. 493. *Nec aliter respondit Quæstionibus ab Episcopis Belgii exhibitis, die 6. Aprilis anni 1647. ut legitur Decret. l.* 18. *pag.* 32. *Quæ quidem rescripta, & Decreta Nos etiam præsentium tenore, & Apostolica auctoritate in omnibus, & per omnia approbamus, & confirmamus.* Hæc laudatus Pontifex. Potest autem etiam in hoc casu haberi recursus ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarium, ut constat ex laudata Const. ejusdem Pontificis §. *Actum deinde* fine.

Qu. II. Utrum Moniales teneantur petere, deputari sibi Confessarium extraordinarium? 8

℞. Negative: Privilegium enim est, quo non tenentur uti; nihilominus si daretur casus, quo Superiores, quibus spectat, Confessorem extraordinarium offerre, negligerent, omnino expediret, ut Abatissa peteret hujusmodi Confessarium suo Monasterio deputari: ut sic consulatur conscientiæ aliquarum, quæ extraordinario indigeant, sed ut assignetur, non urgeant ex respectu humano, puta ne videantur singulares, vel fiant suspectę. Vide dicenda qu. 28.

Qu. III. An Præfati, quibus spectat, Confessorem extraordinarium Monialibus offerre, ad id teneantur, etiamsi ab illis non requirantur? 9

℞. Affirmative. Ita Pelliz. *n.* 247. Diana *in edit. coordinata tom. 7. tr. 1. R.* 348. §. 1. & Fulgentius Castiglione *l. cit. c. 7. n.* 1. Id colligunt ex eo, quia in Tridentini Decreto de hac re dicitur *offeratur*. Quod quidem verbum significat, deputandum extraordinarium Confessarium, etiamsi a Monialibus non petatur. Sed clarius etiam habetur ex laudata Constitutione *Pastoralis curæ*, Benedicti XIV. ubi Summus Pontifex sic loquitur: *si Episcopus aliquis (quod Deus avertat:) adeo hac in re negligens esset, ut Monialibus suis bis, terve in anno extraordinarii Confessarii copiam facere prætermitteret, obtendens ut moris est, nullam hac de re Monialibus ipsis solicitudinem, aut curam esse; tunc volumus &c.* Quibus verbis Pontifex manifeste significat Monialibus designandum esse extraordinarium Confessarium, licet ipsæ non petant, imo etiamsi nulla videatur ipsis de hac re solicitudo, aut cura esse. Videatur etiam declaratio quædam S.C.C. inferius alleganda q. 5.

10 Qu. IV. Utrum Prælati Monialibus sibi subjectis Confessarium extraordinarium bis, vel ter in anno offerre teneantur sub gravi?

℞. Affirmative. Ita Pelliz. *cit. num.* 247. Salmant. *in Append. tr. 6. de Bull. Cruc. c. 6. pu.* 2. §. 2. *n.* 114. Fulgentius Castiglione *cit. c. 7. n.* 1. Id arguunt ex gravitate materiæ. Id etiam significat laudatus Pontifex Benedictus XIV. in allegata ipsius Constitutione per illa verba: *Sacrosancti Conc. Trid. Patres hanc legem districte sanxêrunt sess. 25. c. 10. de Regul. ut Episcopi, aliique Monasteriorum Prælati, subjectis sibi Monialibus Confessarium extraordinarium duabus, aut tribus vicibus in singulos annos exhibere debeant*. Ita Summus Pontifex, ubi nota illud verbum *districte*, quod quidem indicat obligationem strictam seu gravem. Id rursus significat idem Pontifex per hæc alia verba: *si Episcopus aliquis (quod Deus avertat:) adeo hac in re negligens esset &c.* quo modo loquendi significat, esse obligationem gravem designandi, & offerendi Monialibus Confessarium extraordinarium.

11 Qu. V. An Confessor extraordinarius possit a prædictis Prælatis denegari Monialibus propter earum aliquod delictum?

℞. Negat Pelliz. *tr. de Monial. c. 10. sect. 3. subs. 2. qu. 4. nu.* 255. Castigl. *n.* 2. eo quod inferior non potest Superioris legem impedire, Favet quædam declaratio Sacræ Congreg. Concilii loquentis absolute in sequenti Decreto. Requisita enim: *An Episcopus possit denegare Monialibus Confessarium extraordinarium bis, aut ter in anno?* Huic consultationi S. C. C. respondit absolute: *non posse, imo teneri offerre*. 20. Septembr. 1642. apud Bened. XIV. *to. 2. Notif. 66.*

12 Qu. VI. Si daretur aliquod Monasterium, in quo Moniales præter Confessarium ordinarium deputatum pro communitate, possent confiteri cuilibet approbato ab Episcopo: utrum esset obligatio offerendi hujusmodi Monialibus Confessarium extraordinarium?

℞. Negat Mendo *in Epitome opinionum Moral. V. Moniales*. nu. 11. fine: quia, inquit, in hoc casu cessat finis Tridentini; quem finem nos ex Bened. XIV. explicavimus supra n. 1.

13 Qu. VII. An sit obligatio offerendi Confessorem extraordinarium illis Monialibus, quæ licet Clausuræ legi-

gibus minime adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt, & quemadmodum Moniales claustrales unicum Confessorem ordinarium deputatum habent? Idem quæritur de aliis quibuscumque Mulierum, aut Puellarum Cœtibus, seu Conservatoriis, unicum ordinarium Confessorem a Superioribus suis designatum habentibus?

℟. Ex rigore juris Tridentini non est obligatio: nam Tridentinum in suo Decreto de hac re, loquitur de solis Monialibus claustralibus; nihilominus, ut rite docent Salmantic. *in append. Tract. 6. de Bull. Cruc. c. 6. pu. 2. §. 2. nu. 127.* omnino debet etiam prædictis designari, quia omnino militat ratio eadem: uti significat idem Summus Pontifex Benedictus XIV. in sua toties laudata Constitutione, in qua etiam valde commendat, & inculcat, ut prædictis quoque Mulieribus Confessor extraordinarius designetur. Profecto laudatus Pontifex postquam commendavit Tridentini Concilii Decretum de Confessore extraordinario Monialibus Claustralibus offerendo, laudavitque quamdam agendi rationem in illius usu a suo Prædecessore præscriptam, & a Monialibus receptam, quamque nos explicabimus q. 28. n. 41. postea subdit Pontifex, ut sequitur: *Nec aliud Nobis hac in re addendum superest, nisi, ut Vener. Fratres Nostros Ecclesiarum Antistites enixe hortemur, ut quamvis Tridentina Synodus de solis Claustralibus Monialibus in præmisso Decreto loquatur, nihilominus eamdem disciplinæ formam observent, tam cum aliis Monialibus, quæ licet Clausuræ legibus minime adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt, quam cum aliarum quarumcunque Mulierum, aut Puellarum cœtibus, seu Conservatoriis, quoties tam illæ, quam istæ unicum Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Superioribus designatum habeant. Quæcunque enim circa Moniales in rigorosa Clausura viventes cavenda sunt, eadem in aliis quibuscumque Mulieribus, sive Regularibus, sive Sæcularibus in Communitate, aut Collegio degentibus, locum habere possunt; ideoque pari providentia, iisdem remediis arceri, aut emendari debent.* Hæc Summus Pontifex.

14 Qu. VIII. Utrum eo anno, quo ratione Jubilæi offertur Monialibus Confessor extraordinarius, illa vices possit computari pro una ex duabus, vel tribus illis vicibus, quibus ex Tridentino est obligatio offerendi Monialibus Claustralibus Confessorem extraordinarium; ita ut eo anno præter tempus Jubilæi concedatur altera tantum vice?

℟. Negat Pelljiz. *cit. subs. 2. qu. 2. n. 252.* & Fulgentius Castiglione *l. cit. n. 1.* fine: quia aliud alteri privilegio præjudicium inferre non debet.

15 Qu. IX. Cum, secundum dicta q. 1. nu. 3. Prælati non teneantur offerre Monialibus illum determinatum Confessorem extraordinarium, quem ipsæ requirant, & petant: utrum possint illas urgere, ad acceptandum eum, quem unanimiter forte recusent?

℟. Si nulla assignata ratione legitima, ac justa recusent: possunt illas urgere ad acceptandum hunc, quem ipsi offerunt, in quantum non tenentur, alium offerre. Probatur: quia secus electio Confessoris extraordinarii pure materialiter diceretur pertinere ad Prælatos Monialium; sed vere, & per se pertineret ad ipsas Moniales: his enim recu-

ſantibus acceptare ſingulos, quos Prælatus offerret, conſequenter cogeretur tandem, offerre illum Confeſſorem extraordinarium, quem ipſæ Moniales poſtularent ſibi dari. Cæterum cogere Moniales ad acceptandum talem Confeſſorem extraordinarium, quem recuſent, nullo modo expedire, oſtendimus citato n. 3.

16 Qu. X. Utrum poſſint Moniales urgeri ad acceptandum Confeſſorem extraordinarium, ſi expreſſe unanimiter forte recuſent, aſſerentes ſibi ſufficere unum Ordinarium Monaſterii Confeſſorem?

℞. Negative: quia eſt privilegium, & favor, quo non tenentur uti; ita Pelliz. *cit. ſubſ.* 2. *qu.* 14. *nu.* 270. & Fulgentius Caſtigl. *n.* 8. Expedire tamen, illas monere, ut acceptent, colliges ex dictis q. 2. Quod ſi Prælato conſtaret, aliquas ſaltem Moniales velle extraordinarium: deberet in dicto caſu eum omnino deputare: ut recte monet Pelliz. l. cit. Immo ego dico, quod debeant, etiamſi unica ſit Monialis in dicto caſu, quæ extraordinarium non recuſet.

17 Qu. XI. Utrum Prælati, occurrente caſu deputationis Confeſſarii extraordinarii, teneantur deputare plures, quam unum?

℞. Negative: ſed unicum deſignare tenentur pro tota Communitate Monialium. Id patet ex textu Tridentini in Decreto de hac re initio capitis hujus allegato. Producitur etiam ad hanc rem Decretum quoddam S. C. Concilii 15. Februar. 1593. ex Aſcan. Tambur. apud Fulgentium Caſtiglione n. 7.

18 Qu. XII. Utrum Prælati Confeſſarium extraordinarium deſignantes ex vi juris Concilii Tridentini, debeant deſignare pro *omnibus* Monialibus; ita ut *omnibus* Monialibus talis Monaſterii liceat, ad illum accedere, eique ſacramentaliter confiteri?

℞. Affirmative. Conſtat ex Tridentino Textu allegato initio hujus capitis, & rurſus ex declaratione S. C. C. edita 1585. cujus meminit Benedictus XIV. in ſua Conſtit. *Paſtoralis curæ*. Ubi hæc habet: *Quum autem Tridentina Synodus de univerſa quidem Monialium Communitate, ut ſupra decreverit, ſed nihil de ſingulis Monialibus ſtatuerit, ut patet legenti textum citati Capitis X. utque etiam jam uſque ab anno MDLXXXV. judicatum fuit ab ipſa Congregatione Cardinalium Concilii interpretum per ſubſequens reſcriptum, quod extat, Decret. lib.* 4 *pag.* 90. Sacra &c. cenſuit extraordinarium Confeſſorem offerendum non alicui Moniali ſingulariter, ſed omnibus Monialibus univerſe, ut omnium Confeſſiones audire debeat &c.

Qu. XIII. Utrum, ſi Monialium 19
aliqua præter communem extraordinarium petat ſibi alterum aſſignari, teneantur Prælati concedere?

℞. Quod eo tempore, quo Confeſſor extraordinarius pro tota Communitate deputatus ad Monaſterium accedit, ſeu poteſt accedere, pro audiendis Monialium Confeſſionibus, non expediret concedere hujuſmodi Confeſſarium alterum extraordinarium particularem. Secus autem dicendum eſt extra tempus deputationis Confeſſarii extraordinarii pro tota Communitate. Si itaque, ubi jam univerſæ Communitati Confeſſarii extraordinarii copia facta eſt, nihilominus aliqua Monialis Confeſſarium peculiarem extra ordinem ſibi concedi petat pro aliqua vice, vel ali-

aliquibus vicibus: concedi debet. Confer qu. seq. fine dicenda ex S. Francisco Salesio: & quamvis hujusmodi petitioni minime teneantur indulgere Prælati ex vi juris Tridentini: attamen teneri videntur ex vi Constitutionis Benedicti XIV. incipientis: *Pastoralis Curæ*: in qua quidem Constitutione videtur laudatus Pontifex obligationem imponere concedendi, si nihil obstat. Sed hujusmodi obligationem certe habent ratione vitandi scandali, seu periculi vitæ spiritualis Subditorum suorum, ex sententia D. Th. *in supplem. tertiæ par. qu.* 8. *art.* 4. *ad* 6. ubi sic ait: *Peccaret autem Sacerdos, si non esset facilis, ad præbendum licentiam, alteri confiteri: quia multi sunt adeo infirmi, quod potius sine Confessione morerentur: unde illi, qui sunt nimis soliciti, ut conscientias per Confessionem Subditorum sciant, multis damnationis laqueum injiciunt, & per consequens sibi ipsis*. Ita Angelicus Doctor, cujus hæc verba dicit Em. Rodriqu. 1. *par. sum. c.* 183. *n.* 17. se velle, ut Prælati Ecclesiastici, & Regulares imprimerent in cordibus suis. Eademque verba Divi Thomæ laudat cum Lugo, La-Croix *lib* 6. *par.* 2. *qu.* 238 §. 5. *num.* 1666. Sed & Summus Pontifex Benedictus XIV. in cit. sua Constitutione hanc ipsam D. Thomę sententiam memorat, atque commendat post initium, ubi sic: *Sane jamdudum S. Thomas Aquinas Scholarum Princeps, Ecclesiæque Doctor in supplemento tertiæ partis, quæst.* 8. *art.* 4. *ad sextum, sive quartum Sententiarum, ex quo Commentario desumptum est, hujusmodi supplementum, hoc Superioribus monitum dedit, ut Subditis suis, quibus certum, & unicum Confessarium designare solent, haud difficulter licentiam concedant confitendi peccata sua alteri Sacerdoti; propterea quod multi infirmi, & imbecilles animo reperiuntur, qui potius eligerent sine Sacramenti expiatione ex hac vita migrare, quam ipsa peccata certo alicui Sacerdoti, a Superiore designato aperire*. Hæc laudatus Pontifex. Qui in eadem allegata Constitutione voluit, statuitque, ut renuente Episcopo Moniali sibi subjectæ Confessarium hujusmodi extraordinorium particularem concedere, possit Cardinalis major Pœnitentiarius; & renuente Prælato Regulari Moniali sibi subjectę hujusmodi Confessarium concedere, possit Episcopus loci, aut ipse Prælatus Pœnitentiarius: hic tamen possit solum deputare aliquem ex approbatis ab Episcopo loci ad audiendas Confessiones Monialium?

Multo minus negari debet particularis extraordinarius Confessor Moniali illi, quæ ex aliquo impedimento forte non potuit confiteri extraordinario pro Communitate deputato, & elapso tempore deputationis illius, velit sibi particularem extraordinarium assignari; habet enim jus, ut sibi concedatur, etiam ex vi juris Tridentini, ex quo Monialium nulla privari privilegio potest, omnibus, & singulis earum concesso confitendi extraordinario Confessario bis, vel ter singulis annis; & ita tenent Pelliz. *c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu.* 16. *n.* 272. Salmantic. *in append. tr.* 6. *de Bul. Cruc. c.* 6. *pu.* 2. §. 2. *n.* 140. Fulgentius Castigl. nu. 9. ob dictam rationem; vide etiam dicenda qu. 34. interrog. 1. num. 52. Immo hujusmodi Moniali impeditæ debet extraordinarius Confessor offerri, etiamsi non petat sibi dari; quemadmodum de aliis Monialibus in communi dictum est quæst. 3. quia ea- 29

dem,

dem, & fortasse major militat ratio.

21 Qu. XIV. Utrum Confessor extraordinarius possit pro tota Communitate pluries, quam ter Monialibus deputari?

℞. Affirmative; ita Diana *edit. coord. tom.* 8. *tr.* 1. *R.* 348. §. 1. cum Francisco Bordono, eamdem sententiam sustinet Felix Potestas *to.* 1. *par.* 2. *c.* 5. *num.* 1436. & post Pelliz. *de Monial. c.* 10. *n.* 250. Fulgentius Castigl. *num.* 1. *fine*, ac Salmantic. *in Append. to.* 6. *de Bul. Cruc. c.* 6. *pu.* 2. §. 2. *n.* 121. Ratio est, quia Tridentinum edidit Decretum hoc in favorem Monialium, & ejus mens fuit, removere ab illis per hujusmodi Constitutionem pericula spiritualia, ut explicatum est num. 1. Quapropter ubi dicit: offerendum Monialibus Confessorem extraordinarium singulis annis bis, vel ter intelligendum est, voluisse *ad minus* bis, vel ter.

Confirmatur 1. auctoritate sapientissimi S. Francisci Salesii; porro cum laudatus S. Episcopus non in eo sensu allegatum Concilii Tridentini Decretum acciperet, ut interdictum crederet, Confessarium extraordinarium pluribus etiam quàm tribus vicibus in anno designare Religiosæ cuique Communitati, consueverat suis Monialibus Visitationis Beatæ Mariæ Virginis quater in anno, videlicet in singulis hebdomadis Quatuor temporum Confessarium extraordinarium deputare; ita legitur *op. de Spiritu S. Francisci Salesii par.* 17. *c.* 6.

Confirmatur 2. auctoritate ipsius Summi Pontificis Benedicti XIV. in sua toties laudata Const. in qua affirmativam hanc Doctorum, & laudati S. Francisci sententiam, praximque collaudat, & in exemplum proponit Superioribus Monialium, his verbis: . . . *Cum Beatus Episcopus* (Franciscus Salesius) *non ita intelligeret præmissum Conc. Trid. Decretum, ut vetitum existimaret, Confessarium extraordinarium pluribus etiam, quàm tribus vicibus in anno Religiosæ communitati offerre: quæ quidem sententia plures habet suffragatores, quos refert Diana* in edit. coord. tom. 7. tract. 1. resp. 348. *non solum solebat suis Monialibus Visitationis Beatæ Mariæ Virginis quater in anno, videlicet in singulis hebdomadis quatuor Temporum Confessarium extraordinarium deputare; verum etiam earum respective Superioribus commendatum reliquit, ut singulis Monialibus, quæ non ex animi levitate, neque ex indiscreta affectionis singularitate, Confessarium extraordinarium peculiariter peterent, haud se difficiles in eo concedendo præberent.* Quo ad hoc ultimum confer dicta quæst. præcedenti num. 19.

Qu. XV. Quibus anni temporibus 22
Confessor debeat extraordinarius Monialibus offerri?

℞. Hoc pendere ex arbitrio, & voluntate Prælati, cum nulla sit de hac re lex constituta. Cæterum prospiciendum est necessitati, atque emolumento, & petitioni, seu justis desideriis Monialium. Illis itaque anni temporibus extraordinarius Confessor est offerendus, in quibus ex circumstantiis prudenter judicetur, aut etiam ex expositis ipsarum Monialium petitionibus intelligatur, ipsis commodum fore, atque pergratum. Vide Pelliz. *tr. de Monial. c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu* 5. *num.* 256. *& qu.* 9. *num.* 260.

Qu. XVI. Utrum Prælatus Regu- 23
laris

laris Monialibus sibi subjectis possit offerre pro Confessore extraordinario Sacerdotem Sæcularem, vel Regularem ex alio Ordine?

℞. Non solum posse, sed & debere saltem semel in anno toti Communitati Monialium offerre hujusce modi extraordinarium: saltem semel, videlicet infra duas, vel tres vices, quibus est Confessor extraordinarius deputandus. Quod si negligat, debet Episcopus loci talem Confessarium Sæcularem, vel Regularem ex alio ordine deputare. Constant hæc ex expositis, & clarissimis Summorum Pontificum Decretis: legatur Constitutio citata Benedicti XIV. a §. *Sane pro Monialibus Episcopo immediate &c.* inclusive usque ad §. *quo circa dilecto* exclusive: debere autem hujusmodi extraordinarium specialiter approbari ab Episcopo loci, docebimus quæst. 21.

24 Qu. XVII. Cum Episcopus, ad supplendum defectum Prælatorum Regularium casu, quo deficiant in re præsenti: debeat ipse offerre extraordinarium Monialibus, quæ illis subjiciantur, secundum dicta qu. 1. interrog. 2. nu. 7. utrum in illo casu teneatur offerre Confessarium ex numero ipsorum Regularium, quibus subjiciuntur?

℞. Negative, sed toties quoties supplet, potest eligere Regularem ex alio ordine, aut etiam Sacerdotem Sæcularem. Constat ex Constitutione Benedicti XIV. ubi sic legitur; .... *Quum aliquando evenire possit, ut in casu negligentiæ Superioris Regularis, ad Episcopum, ut supra dictum est, pertineat deputatio Confessarii extraordinarii, etiam pro Monialibus Regularium regimini subjectis, nulla ipse lege tenetur ad hujusmodi Confessarium eligendum ex eo ordine, cujus est Monasterii Prælatus; sed tali casu liberum est illi, quemlibet idoneum Presbyterum Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem ad audiendas earum Monialium Confessiones deputare*. Et rursus inferius hæc leguntur . . . . *Si vero ipsi* (Prælati Regulares) *forsan hujusmodi Confessarii extraordinarii deputationes inter præscripta tempora omiserint, vel semper proprii Ordinis Regularem Sacerdotem ad hunc effectum deputaverint; ita, ut præfatæ Moniales semel saltem in anno Confessarium extraordinarium e Clero Sæculari, aut ex alio Ordine Regulari non habeant; ad Episcopos Diœcesanos, omni appellatione remota, devolvatur jus supplendi eorumdem Prælatorum defectum, (si nempe pensatis rerum circumstantiis, ita expediens esse judicaverint:) per deputationem Confessarii extraordinarii, quem tam in uno, quam in altero casu aut e Clero Sæculari, aut ex alio Regulari Ordine pro ipsorum arbitrio deligere possint, & valeant*. Ita Summus Pontifex.

Idem potest, & valet Cardinalis major Pœnitentiarius in casu, quo ipse suppleat defectum deputationis Confessarii extraordinarii; qui tamen debet hunc eligere ex eorum numero, qui ab Episcopo loci sunt approbati ad Confessiones Monialium audiendas; secundum dicta qu. 1. interr. 1. n. 6.

Qu. XVIII. Utrum Episcopus Monialibus sibi immediate subjectis possit offerre Confessarium extraordinarium Regularem? 25

℞. Pellizzarius *cit. subs. 2. qu. 11. n. 267.* Fulgentius Castigl. *n. 7. fine*, & Nicolius in Flosculis V. *Monialis* n. 38. mentionem faciunt cujusdam Decreti S. Cong. Episc. disponentis

non

non offerri ex Regularibus, nisi in casu necessitatis. Verum, ut notat idem Pelliz. & Fulg. id non est in usu: cum contra videamus passim Episcopos Monialibus sibi subjectis Regulares pro Confessariis extraordinariis offerre. Cujus consuetudinis meminit etiam Benedictus XIV. in sua cit. Constit. ubi hæc habet. *Sane pro Monialibus Episcopo immediate subjectis Regula est, ut ordinarius earum Confessor sit Sacerdos Sæcularis; extraordinarium vero ex Ordinibus Regularibus sæpissime assumi apud plerosque Episcopos usu receptum esse, constat; deficiente forsan per singulas Diœceses Præsbiterorum ad id muneris idoneorum copia*: ita Summus Pontifex.

26 Qu. XIX. Utrum Confessor ordinarius, expleto triennio ad quod debuit deputari, offerri possit eidem Monasterio pro extraordinario?

℞. Affirmat Felix Potestas *tom.* 1. *par.* 2. *c.* 5. *n.* 1432. Verum ego dico: Ordinarium Confessarium, expleto triennio, non posse relinqui in eodem Monasterio, eique immediate offerri pro extraordinario; non enim esset, offerre Monialibus extraordinarium Confessorem, sed solum prorogare tempus Ordinarii. Præterea hoc nullo modo convenire fini concessionis extraordinarii, facile intelligi potest, si consideretur finis, ob quem statuta fuit extraordinarii Confessarii deputatio.

27 Qu. XX. An requiratur certa ætas in Confessario Monialium extraordinario?

℞. Confessarii Monialium tam ordinarii, quam extraordinarii esse debent ætatis quadraginta annorum; & specialiter pro Patribus Reformatis Ordinis Minorum de Observantia declaravit Sac. Congreg. Concilii sub Alexandro VIII. 26. Novemb. 1689. ut in Archivio Provinciæ in Conv. Sanctæ Mariæ Angelorum Panormi: quemadmodum testatur Felix Potestas *l. cit. n.* 1431. Nihilominus Episcopi prædictam ætatem aliquando non requirunt in Confessario extraordinario, sed magis attendunt ad morum qualitatem. Ad hanc autem rem Benedictus XIV. in cit. Const. hæc habet: *Jam vero postrema superest quæstio, nimirum de qualitate Confessarii extraordinarii, qui pro universa Monialium Communitate, vel pro aliqua Moniali peculiariter deputari debeat. Porro nullo unquam tempore dubitatum fuit, an in hujusmodi Sacerdote ætatis maturitas, morum integritas, prudentiæ lumen requiratur; quas quidem dotes in eo, qui ad hujusmodi munus adhibetur, necessarias esse, omnes fatentur*. Ita laudatus Pontifex.

Qu. XXI. Utrum Confessor extraordinarius a Prælatis Regularibus offerendus Monialibus sibi subjectis, debeat esse adhuc approbatus ab Episcopo loci?

℞. Affirmative: Ad audiendas itaque in Confessione sive ordinarie, sive extraordinarie Moniales, etiam exemptas a jurisdictione Episcopi, requiritur specialis approbatio Episcopi loci, ex Constit. Gregorii XV. *Inscrutabilis*, & Const. Clementis X. *Superna*: & ex Bulla Benedicti XIII. *Pastoralis Officii*: in qua Pontifex sic loquitur §. VI. *Ad hæc rursus prohibemus, atque interdicimus, ne Regulares cujuscunque Ordinis, aut Instituti excipere audeant Confessiones Monialium, etiam eorum regimini subjectarum, & ab Ordinarii jurisdictione quomodolibet exemptarum, nisi ultra licentiam suorum Superiorum Regularium, examinati fuerint, & pro ipsarum Monialium* 28

con-

confessionibus audiendis specialiter approbati ab Episcopo Diœcesano. Habemus etiam ex responsis Sacr. Congregationis, approbationem Confessariorum pro Monialibus pertinere ad Episcopum; ita 30. Januar. 1743. in Uratislaviensi Abbatis Lubensis; & in Pharanensi 14. Novemb. 1733. teste Zachar. *in not. ad n. 1529. libri 6. partis 2. qu. 218. §. 2. Theol. Moral. Patris La Croix*. Unde Benedictus XIV. in sua Constit. *Pastoralis Curæ*; asserit quod . . . . *minime dubitatur, quin idem* (Confessor extraordinarius,) *ab Ordinario loci specialiter pro Monialibus approbatus esse debeat, quum hujusmodi approbatio ex Apostolicarum Constitutionum lege omnino requiratur non solum in omnibus tam ordinariis, quam extraordinariis Confessariis, qui Monialibus etiam Regularibus subjectis, ab earum respective Superioribus deputantur; sed etiam in iis, qui a Cardinali majori Pœnitentiario conceduntur, etiam Apostolica Sede vacante, quo nimirum tempore amplioribus is pollet facultatibus, ut videre est in Nostra Constitutione super illius facultatibus edita, quæ est 95. in Tom. 1. Bullarii Nostri ubi §. 54. eidem conceditur, ut, vacante Sede, Monialibus Confessarios extra ordinem valeat deputare, si eos aliqua rationabili causa petierint pro earum libitu, inter approbatos ab Ordinario, ad audiendas Monialium Confessiones eligendos*; Hæc laudatus Pontifex. Et quidem ita in Confessariis Monialium requiritur prædicta Episcopi Diœcesani specialis approbatio, ut sine illa absolutio data sit nulla, & suspensionis pœna ipso facto incurratur etiam a Regularibus. Constat ex supra allegata Bulla Benedicti XIII. ubi in cit. §. VI. post recitata verba subdit Pontifex: *& si secus factum fuerit, tunc quoque Confessiones irritas, & Confessarios ipso jure suspensos fore ibidem declaramus*. Item Regularis audiens Confessiones Monialium contra præceptum Episcopi, irregularitatem incurrit, ex declaratione S.C. C. 9. Febr. 1754. in Basileensi, ut refert Zachar. *animadv. in l. 7. theol. mor. P. La-Cr. qu. 55. §. 4. n. 441.*

29 Excipit tamen idem Pontifex ab hujusmodi lege, seu necessitate approbationis, Generales, & Provinciales respectu Monialium sibi subjectarum: Hæc enim addit; *Ab hujusmodi tamen lege, & ordinatione ad supplicationem dilecti filii nostri Ludovici S. R. E. Cardinalis* Belluga, *& Moncada nuncupati, eximimus Superiores Generales, ac etiam Provinciales cujusvis Ordinis Regularis, quibus, ut Confessiones Monialium, sibi tamen subjectarum dumtaxat, absque istiusmodi speciali approbatione Episcopi Diœcesani audire licite, & valide possint, permittimus, & indulgemus*. An autem Moniales cum licentia degentes extra Monasterium, & a Superioribus suis habentes potestatem confitendi cuicumque, possint confiteri non approbato specialiter pro Monialibus? Ad affirmandum inclinat La-Croix, qui videri potest *l. 6. par. 2. qu. 217. §. 4. n. 1527.*

30 Interrogabis hic 1. An dici possit *specialiter* approbatus ad Moniales, qui approbatus fuerit generaliter ad omnes Christi fideles; vel cui Episcopus dixerit, se illum approbare ad audiendos viros, & Mulieres?

℞. Negative, sed adhuc necesse est, ut expressa mentio fiat de Monialibus; Ita La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 218. §. 3. num.* 1530. qui citat Platell. & Tambur. Nihilominus qui

pro Monialibus approbatur a Superioribus Ordinum habentibus ab Episcopo specialem, & expressam potestatem approbandi etiam pro Monialibus, æquivalenter approbantur specialiter ab Episcopo. La-Croix *loc. cit. n. seq.*

31 Inter. II. Utrum Prælati Regulares Confessarium approbatum ab Episcopo, ad audiendas Confessiones unius Monasterii, possint deputare pro extraordinario alterius Monasterii sibi subjecti, absque ulla nova speciali approbatione Episcopi loci?

℟. Negative; quia approbati pro audiendis Confessionibus Monialium unius Monasterii, minime possunt audire, sine nova speciali approbatione Episcopi, Confessiones Monialium alterius Monasterii. Constat ex Constitutione Clementis X. *Superna*: & rursus S. C.C. 8. Junii an. 1755. in *Omolucensi jurisdictionis*: declaravit: Confessarios Regulares pro audiendis Confessionibus unius Monasterii Monialium exemptarum, vel pro una vice approbatos, censeri non debere approbatos semper, & pro omnibus Monasterii Monialium ut refert Zachar. *in suis animadvers. in theol. mor. P. La Cr. l. 6. par. 2. qu.* 218. §. *6. n.* 1533. Videri etiam potest Diana *edit. coord. tom.* 7. *tract.* 1. *R.* 343. §. 2.

Excipe Cardinalem majorem Pœnitentiarium, qui, quando ipse designat Monialibus Confessorem extraordinarium ob negligentiam Episcopi, aut Prælati Regularis, potest eligere Confessorem approbatum ab Episcopo pro uno Monasterio, & deputare illum alteri Monasterio. Vide dicta qu. 1. interr. 1. n. 6. & qu. 13. n. 19. fine.

32 Interrog. III. Utrum Confessarii extraordinarii semel deputati, atque approbati ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro una vice audiendas, possint expleta deputatione, in vim approbationis hujusmodi, illarum Confessiones audire; atque adeo eligi iterum pro extraordinariis ejusdem Monasterii absque nova Episcopi speciali approbatione?

℟. Negative, sed toties ab Episcopo debent approbari specialiter, quoties casus deputationis contigerit. Constat ex const. cit. Clem. X.

Interr. IV. Utrum saltem approbatus pro una Moniali possit audire alteram Monialem in eodem Monasterio? 33

℟. Negative, sed illam determinate, & tantummodo respectu cujus fuit approbatus. Felix l. c.

Qu. XXII. Per quodnam temporis spatium extraordinarius Confessor Communitati Monialium bis, vel ter singulis annis offerendus, qualibet vice debeat designari? 34

℟. Nulla id est certa lege statutum, & merito; prospici enim debet numero, necessitati, & utilitati ipsarum Monialium, quibus offertur, ut bene observat Fulgentius Castigl. *nu.* 4. testatur quidem Felix n. 1435. qualibet vice assignari solere per integrum mensem. Pellizzario autem *tr. de Monial. c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu.* 9. *num.* 261. magis probatur, si nulla fiat temporis determinatio: idque ait, omnino consulendum esse Prælatis Monialium; cum sic Confessarius minori solicitudine suum munus obeat, & majori cum utilitate spirituali ipsarum Monialium: ad quam solam ordinatur deputatio Confessariorum extraordinariorum, & quam Prælati earum tenentur procurare omni studio, & diligentia. Ita

Ita ille idem dicunt Salmantic. *in Append. n. 6. de Bull. Cruc. c. 6. pu. 2. §. 2. n. 135.* Verum melius Fulgentius Castigl. *cit. n.* 4. dicit; in hoc consulendam esse consuetudinem, hæc enim optime potest declarare, quod convenit. Hoc autem certum videtur, præcepto Tridentini minime satisfieri, si Communitati Monialium designetur Confessarius extraordinarius ad tempus respective tam breve, ut in morali, & prudenti æstimatione non possint singulæ; quemadmodum expedit, commode confiteri. Puta, si toti Monasterio Monialium numero quadraginta Confessor extraordinarius deputetur ad diem unicum.

35 Qu. XXIII. Facultas audiendi in Confessione Moniales ad dies E. G. decem, utrum intelligenda sit de diebus decem continuis, vel interruptis?

℞. Intelligendam de diebus decem continuis: nisi aliter constet de mente concedentis. Vide Pelliz. *loc. cit. num.* 262.

36 Qu. XXIV. Utrum extraordinarius deputatus pro uno mense semel in qualibet hebdomada, si in aliqua ad Moniales audiendas non accesserit, possit bis accedere in alia?

℞. Affirmat Felix *n.* 1458. dummodo sit intra eumdem mensem deputationis, non eo elapso, etiamsi sequenti, ait, mense de novo pariter deputetur. Arguit ex verbis Bullæ Clementis X. *Superna* in qua §. 3. disponitur: *Itidemque Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro una vice audiendas, haud posse expleta deputatione, invim approbationis hujusmodi, illarum Confessiones audire*. Ex quibus verbis sequitur, inquit, intra mensem illum posse; quia pro eo non est expleta deputatio, sed durat; pro alio autem mense etiam immediato, deputatio mensis prioris est expleta: & deputatio, quæ sequi supponitur, est nova; unde non potest prioris mensis approbatio, & licentia ad sequentem mensem extendi: ita Felix. Sed etiam pro eodem mense deputationis, prudentia dictat, ut in dicto casu Superiores interrogentur de sua ipsorum mente.

Qu. XXV. Extraordinarius approbatus, ut accedat ad audiendas Moniales semel in hebdomada, an possit bis eadem die puta mane, & post meridiem? 37

℞. Negat Felix *n.* 1459. Sed licet hoc verum esse possit de extraordinario particulari, deputato ad audiendam unam, vel alteram Monialem: nimis autem rigidum videtur de extraordinario, deputato ad audiendam integram Communitatem totius Monasterii. Videtur itaque, Superiorem deputando Communitati Monialium extraordinarium semel in hebdomada: intendere, illum deputare pro una die in hebdomada, sive semel accedat, sive etiam pluries in eadem die ad Monialium confessiones excipiendas, prout ipsis commodum fuerit, & earumdem spiritualis utilitas postulaverit. Cæterum etiam in hoc casu expedit, consulere mentem Superiorum; vel respicere praxim, consuetudinemque locorum. Concedit tamen ipse Felix nu. 1466. etiam in sua ipsius sententia prædicta, & ut certum admitti vult, quod recensitus Confessarius, si dum Confessiones excipit, ex aliquo accidenti ad breve tempus reversurus exeat, & redeat ad alias confessiones excipiendas, quas excepturus erat; li-

l'cite, & valide absque nova licentia redeat, & excipiat: quia id totum moraliter censetur unicus accessus, & unicum munus, atque complementum exercitii licentiæ.

38 Qu. XXVI. Utrum tempus deputationis ad Moniales audiendas pro extraordinario, computandum sit physice; ita ut, si deputatio concessa fuerit ad dies viginti, his expletis, ne per unum quidem diem amplius possint Moniales audiri. Vel accipiendum sit moraliter; ita ut, diebus expletis deputationi præfixis, possit superaddi unus, vel alter dies?

℟. Pelliz. *l. cit. n.* 262 qui quorumdam etiam auctoritatem allegat, & consentit Fulgentius Castigl. n. 5. putat, diebus præfixis posse adhuc duos dies superaddi, quia juxta regulam juris communiter receptam *dies termini non computantur in termino*. & n. sequenti 263. idem Pelliz. cui etiam in hoc adhæret Castigl. existimat, non esse improbabile, Confessarium extraordinarium posse absque nova licentia etiam post elapsos illos duos dies prædictos adhuc accedere ad Moniales, si ultima die reperiat aliquam Monialem indigentem absolutione alicujus reservati, ad quod non extendatur ejus facultas; aut obligatam instituere Confessionem aliquam longiorem, quæ non possit expediri tempore adeo brevi.

Sed dicendum videtur; prædictum tempus omnino computandum esse physice, & non moraliter: Quia Clemens X. in cit. Const. *Superna* absolute, & simpliciter præscribit, ac statuit: *Confessarios extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro una vice audiendas, haud posse expleta deputatione, in vim approbationis hujusmodi illarum Confessiones audire*. Rursus Benedictus XIV. in laudata Const. *Pastoralis Curæ* hæc habet: *Ac demum quibuscumque Confessariis extraordinariis, qui vel alicui Communitati generaliter, vel peculiariter alicui personæ in Monasterio degenti, concessi, ac deputati fuerint, districte inhibemus, sub pœnis adversus accedentes ad Monasteria Monialium, & cum ipsis conversantes, præsertim Regulares, a Prædecessoribus Nostris quandocumque statutis, (quas etiam præsentium vigore confirmamus, & innovamus:) ne, postquam suum officium impleverint, ad idem Monasterium ulterius accedere, aut alius generis commercium intra ipsum quomodocumque continuare, & fovere, etiam sub spiritualis causæ, aut necessitatis obtentu, & colore audeant, aut præsumant*. Ita Summus Pontifex. Si autem expleto termino deputationis, maneat pendens aliquod negotium ad Confessionem pertinens, sinat Extraordinarius, ut ipsæmet Moniales, quæ ejus adhuc indigent opera, petant prorogari tempus deputationis Confessarii extraordinarii; cui petitioni debet Prælatus, si nihil revera obstet, annuere, facultatemque concedere, ampliando adhuc per aliquot dies paucos tempus deputationis Confessarii extraordinarii.

Dixi, *sinat extraordinarius, ut ipsæmet Moniales &c.* ne per seipsum exponendo necessitatem Monialium, videatur aliquo modo confessionis violare sigillum.

Qu. XXVII. An Confessarius extraordinarius possit, informationes 39
aliquas accipere ab Abbatissa Monasterii: illam alloqui: eamque consulere: ut melius prospicere possit bono spirituali Monialium, quas est auditurus?

℟. Af-

℞. Affirmative. Videatur de hac re Pelliz. *trade Monial. c. 10. sect. 3. subs. 2. qu. 24. n. 284.* & Salmant. *in Append. tr. 6. de Bul. Cruc. c. 6. pu. 2. §. 2. nu. 170.* Si tamen cum eadem Abbatissa, seu aliis Monasterii Superioribus adhuc conferat postquam cœperit Monialium confessiones audire; caveat, ne cum illis temere loquatur de auditis in Confessione.

41 Qu. XXVIII. Utrum Moniales teneantur confiteri omnes, & singulæ Confessario extraordinario pro Communitate deputato?

℞. Negative. Ita Pelliz. *cit. subs. 2. qu. 15. n. 271.* Fulgentius Castigl. *n. 8.* & constat ex declaratione Sac. Congr. Concil. an. 1585. cujus meminit Benedictus XIV. in cit. Const. sicque se habet: *Sacra &c. censuit: extraordinarium Confessorem offerendum non alicui Moniali singulariter, sed omnibus Monialibus universe; ut omnium Confessiones audire debeat; in arbitrio tamen cujusque Monialis esse, ut Confessario extraordinario velit confiteri.* Idem declaravit ipse laudatus Pontifex Benedictus in eadem Const. ut mox videbimus. Ratio autem est, quia est favor, & privilegium, quo non tenentur uti.

Est autem animadvertendum, quod etsi in arbitrio cujusque Monialis sit, ut Confessario extraordinario pro Communitate deputato confiteatur; non est tamen in illius arbitrio, ut Confessario extraordinario se præsentet: sed omnes omnino, & singulæ in Monasterio existentes debent prædicto Confessario extraordinario saltem semel se præsentare in Confessionario, seu in loco Confessionis: etiamsi non ad finem confitendi. Constat ex Constitutione Benedicti XIV. in qua etiam justissima, ac prudentissima dispositionis hujusmodi ratio demonstratur, & prior assertio confirmatur. Sic itaque habet: *Neque tamen omnibus, & singulis Monialibus præcipitur, ut peccata sua extraordinario Sacerdoti confiteantur. Nihil aliud enim requiritur ab omnibus in Monasterio, tam scilicet a Superiorissa, cæterisque Monialibus Professis, atque Novitiis, quam a Sæcularibus, quæ vel educationis causa, vel alio titulo in eodem Monasterio cum debitis facultatibus commorantur, nisi ut extraordinario Confessario singulæ se sistant, sive sacramentalem Confessionem apud ipsum, si placuerit, peragendam, sive ad salutaria monita, etiam extra sacramentalem Confessionem ab ipso accipienda. Atque ita prudentissime consultum est: ne si Moniales aliquæ extraordinarium Confessarium adirent, aliæ autem coram ipso non comparerent, suspiciones, atque oblocutiones excitarentur, & illæ quidem censerentur necessarias habuisse causas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ essent; aliæ vero ab hujusmodi necessitatibus, & causis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi D.D. calculo comprobatam san. mem. Prædecessor Noster Clemens Papa XI. Edicto suo (quod est XV. in secunda parte ipsius Bullarii) inviolabiliter servari mandavit, eamdem omnium Diœcesium consuetudo recepit.* Hæc Summus Pontifex.

Qu. XXIX. Utrum Confessor Ordinarius Monasterii possit audire suarum Monialium Confessiones eo simul tempore, quo Confessor extraordinarius deputatus est, ad audiendas earumdem Confessiones? 42

℞. Cavetur id ex Edicto Clementis XI. quod est XV. in secunda parte

te ipsius Bullarii, & ex Synodalibus Constitutionibus plurium Episcoporum; cujusmodi statutum approbavit, confirmavitque Benedictus XIV. in sua cit. Constit. ubi sic. *Quoniam vero tam in superius allegato Clementis XI. Edicto, quam in Synodalibus plurium Episcoporum Constitutionibus statutum esse conspicimus, ut quo tempore extraordinarius Confessor alicui Communitati deputatus ministerio suo fungitur, ordinarius Confessor nullum ipsi impedimentum afferre audeat, multoque minus præsumat per id temporis alicujus Monialis, sive Superiorissæ, sive Conversæ, neque demum alterius cujuscumque personæ intra septa Monasterii, aut piæ Domus commorantis sacramentalem Confessionem audire; Nos id quoque approbatione Nostra roborantes, & confirmantes, statuimus, & mandamus, ut Episcopi quidem, si de Monasteriis, aut Domibus eorum regimini subjectis agatur; Regulares autem Superiores, quod ad illas Communitates attinet, quibus ipsi præsunt, pro hujusmodi legis implemento advigilent, & contravenientes meritis pœnis coerceant, & afficiant.* Hæc Summus Pontifex. Quæ dispositio quam prudens sit, quamque conveniens fini deputationis Confessarii extraordinarii, nemo est, qui non videat. Imo ut qu. 13. n. 19. diximus: nec expediret, concedere alterum particularem extraordinarium eodem tempore, quo durat deputatio extraordinarii communis pro toto Monasterio.

43 Inter. Utrum Confessario ordinario, ullius Monialis sui Monasterii Confessionem audire tempore, quo conceditur extraordinarius, ita interdicatur, ut si tamen audire præsumat, absolutio sit nulla?

℞. Salmatic. in Append. tr. 6. de Bull. Cruc. c. 6. pu. 2. §. 2. num. 143. docent, & probant, absolutionem fore validam, etsi graviter peccaret ob prædictam prohibitionem gravem propter materiæ gravitatem.

Qu. XXX. An Confessor extraordinarius deputatus ad audiendas Confessionem totius Monasterii, teneatur omnes Moniales audire, quæ velint, sibi confiteri? 44

℞. Affirmat Pelliz. *c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu.* 15. *n.* 271. *fine*. Eruit ex Tridentino in Decreto de Extraordinario Monialibus offerendo, ubi dicitur: *qui omnium Confessiones audire debeat*. Verbum autem *debet* ex natura sua importat vim præcepti, ut notavit Baldellus ex Clavi regia; & Confessarius ad id sese obligasse videtur, cum munus acceptavit. Pellizario adhærent Salmant. *in Append. tr. 6. de Bull. Cruc. c. 6. pu.* 2. §. 2. *n.* 131. Durum vero videtur hoc Fulgentio Castiglionio n. 8. qui dicit: verbum *debeat* in prædicto Decreto bene posse significare finem intentum, & quamdam convenientiam, & promptitudinem Confessarii extraordinarii ad Moniales omnes audiendas.

Sed nos sentimus cum Pellizario; licet enim concedamus; verbum *debet* importare etiam posse debitum simpliciter majoris congruentiæ, decentiæ, & honestatis, ut ex Pasqu. notat La-Croix *lib. 6. par.* 2. *qu.* 33. §. 11. *n.* 254. & rursus ex Bosco *eadem cit. par.* 2. *qu.* 85. § 12. *n.* 609. nihilominus hic procul dubio importat debitum strictum, & grave. Enim vero extraordinarius hujusmodi videtur tempore suæ deputationis esse tamquam Parochus quo ad Sacramentum pœnitentiæ, & tamquam proprius Pastor, quo ad idem Sacramen-

mentum Monialibus omnibus talis Monasterii ministrandum: & acceptando munus extraordinarii deputati ad audiendas *omnes*; ad id se omnino obligasse, videtur: secus rejectus fuisset a Prælato, qui illum elegit; hic enim, si cognovisset, Confessarium Monialibus a se offerendum, nolle *omnes* audire; non potuisset illum eligere, & offerre pro extraordinario Communitatis: cum ex Tridentino offerre debeat sub gravi, quemadmodum vidimus nu. 10. Confessorem extraordinarium Monialibus *omnibus* talis Monasterii: uti docuimus n. 18. Ergo eligere debet eum, qui paratus sit, omnino velit, seseque obliget, *omnes* audire quæcumque sibi voluerint confiteri.

Deinde Benedictus XIV. in sua Constitutione laudata significat, ex Tridentino impositum esse præceptum etiam Confessario extraordinario prædicto audiendi Confessiones *omnium* Monialium sibi confiteri volentium, sic enim habet: *Superioribus enim tantummodo injungitur, ut duabus, tribusve vicibus infra annum Confessarium extraordinarium Monialibus exhibeant:* bis aut ter in anno offeratur. *Hujusmodi autem Confessarius* jubetur *earum* omnium *Confessiones excipere, quoquot eidem confiteri velint: qui omnium Confessiones audire debeat*. Pontifex ergo prædicta ultima verba, quæ sunt ex Tridentino, ita interpretatur, ut ea Confessario extraordinario dirigantur, eique Sancta Synodus *jubeat omnium* Monialium Confessiones excipere, quotquot eidem voluerint confiteri. Jamvero si jussio Tridentini facta Superiori cujuslibet Monasterii Monialium designandi extraordinarium Confessarium pro tota Communitate Monialium omnium est gravis: gravis est similiter reputanda similis jussio facta extraordinario, audiendi Confessiones *omnium* Monialium sibi confiteri volentium, non satis enim consultum fuisset necessitati spirituali Monialium *omnium* per solam obligationem gravem injunctam earumdem Superiori, designandi illis *omnibus* Confessarium extraordinarium, nisi simul eadem obligatio gravis fuisset imposita ipsi Confessario extraordinario, excipiendi Confessiones *omnium* Monialium, quotquot sibi confiteri voluissent, talis Monasterii.

Confirmatur ex eo, quia teste La-Croix *lib. 6. par. 2. qu. 210. §. 9. n. 1472.* multi cum Sanchez Pourrè, Gob. docent: Confessarium approbatum tempore Jubilæi, si ab aliquo requiratur; teneri illum audire sub mortali: quia Pœnitens habet a Papa jus eligendi: & talis approbatus est delegatus Judex a supremo Pastore. Ergo debite requisitus tenetur officio fungi. Ergo a fortiori in casu propositæ quæstionis.

Qu. XXXI. Utrum Confessor extraordinarius possit absolvere Moniales a casibus, & censuris reservatis suis Prælatis, quibus sunt immediate subjectæ, absque eorum facultate speciali? Profecto Moniales Episcopo immediate subjectæ subjacent casibus, & censuris, quas ipse generaliter reservat pro sua Diœcesi: etiamsi de iis Monialibus non fiat expressa mentio in Edicto reservationis. Ita Doctores, quos tacito nomine citat, & sequitur Pellizarius *tract. de Monial. c. 10. sect. 1. num. 50.* quibus adde Dian. *edit. coord. tom. 7. tract. 1. R. 317. §. 3.* Item potest Prælatus Regularis pro Monialibus sibi subditis reservare casus, 45

&

& Censuras. Pelliz. *cit. sect.* 1. *nu.* 46. quem sequitur Diana *loc. cit.* §. 4.

℟. Non posse Confessarium extraordinarium absolvere Moniales a casibus, & Censuris reservatis, sine speciali facultate illius Prælati, cui reservantur.

46 Verum nota hic 1. fini concessionis Confessarii extraordinarii Monialium valde expedire, ut ei a Prælatis tribuatur ampla facultas etiam ad casus, & censuras reservatas. Videantur Pellizarius *cit. c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu.* 12. 13. & 23. Salmant. *superius cit.* §. 2. *a num.* 137. Præterea molestum, & onerosum esset Confessario extradrdinario, si tempore suæ deputationis deberet pro facultate absolvendi a reservatis recursum habere ad Episcopum, aliumve Prælatum, cui reservantur, & quod magis est, foret periculum frangendi Sigillum Confessionis: ut animadvertit laudatus Pelliz. confer dicta n. 38. fine.

Prædicta itaque facultas libentissime a Prælatis concedenda est extraordinario Monialium, antequam suum munus aggrediatur, præsertim si remotus sit locus: unde non facilis esset recursus ad eos, nec prompta concessio facultatis absolvendi a reservatis, ubi hæc peteretur per cognitam necessitatem certam.

47 Nota 2. quod, quando Monialibus designat Confessarium extraordinarium Cardinalis major Pœnitentiarius ad supplendum defectum alicujus Episcopi, vel alterius Prælati, cui subjiciantur, secundum dicta qu. 1. inter. 1. & 2. tunc potest a prædicto Cardinali concedi Extraordinario facultas absolvendi illas Moniales a reservatis suis Prælatis: ut significatur in cit. Constit. Benedicti XIV. in qua dicitur Cardinalis major Pœnitentiarius in prædicto casu posse, ac debere Monialibus *Extraordinarium Confessarium ex eorum tamen numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario loci approbati fuerint, cum omnibus necessariis, & opportunis facultatibus concedere, & deputare.*

Nota 3. Reservationem casuum factam pro solis Monialibus non comprehendere puellas sæculares in eodem Monasterio detentas, quia non sunt Moniales. Imo refert La-Croix *lib.* 4. *qu.* 13. §. 4. *num.* 64. multos apud Dicastillum *de Censuris d.* 3. *num.* 596. & cum Diana *p.* 3. *t.* 2. *R.* 2. & 110. & contra Castropal. putare peccata Novitiorum non esse reservata, hoc est Novitios, seu Novitias non subjacere reservationi factæ pro solis Monialibus: quia ante professionem videntur esse instar sæcularium. 48

Qu. XXXII. Utrum Confessor extraordinarius possit cum Moniali agere de rebus non pertinentibus ad Confessionem, etiamsi Monialis nolit confiteri. 49

℟. Affirmat Pelliz. *supracit. subs.* 2. *qu.* 19. *num.* 275. consentit Fulgentius Castigl. *num.* 11. ubi non adsit edictum in contrarium: atque testantur, ita consuevisse omnes Confessarios extraordinarios etiam timoratæ conscientiæ, & raræ virtutis, quamvis sint solum designati ad audiendam Confessionem Monialis illius. Profecto si sermo sit de salutaribus monitis etiam extra Confessionem in Confessionali: posse Extraordinarium de his cum Moniali agere: constat ex toties citata Constitutione Benedicti XIV. Vide dicta quæst.

quæst. 28. num. 41. & item videri possunt dicenda inferius qu. 36.

50 Qu. XXXIII. Utrum Confessor extraordinarius durante tempore suæ deputationis, & iis diebus, quibus illi concessum est, ad Monasterium accedere ad audiendas Monialium Confessiones, posset accedere, etiamsi certo sciret, nullam Monialium velle sibi confiteri.

℞. Affirmat Pelliz. cit. qu. 19. *n.* 278. & Fulgent. Castigl. n. 13. dummodo ex se sit paratus audire Confessiones.

51 Qu. XXXIV. Utrum Confessor extraordinarius possit, ad audiendam Confessionem Monialis infirmæ, ingredi clausuram sine speciali facultate?

℞. Negative. Pelliz. *cit. c.* 10. *sect.* 3. *qu.* 1. *n.* 249. Felix Potestas *to.* 1. *par.* 2. *c.* 5. *num.* 1457. Fulgentius Castigl. n. 1.

52 Inter. I. An Confessario extraordinario debeat concedi facultas prædicta ad prædictam causam?

℞. Affirmative: Si impedimentum sit perpetuum, aut longum; ut nisi concederetur extraordinario prædicta facultas, Monialis ægrota, aut simili alia ratione impedita privaretur privilegio accedendi bis, vel ter in anno ad extraordinarium Confessarium. Constat, quia ex Tridentino offerendus est Monialibus Confessor extraordinarius, *bis*, *aut ter in anno*, *qui* omnium *Confessiones audire debeat*. Vide dicta qu. 12. n. 18. Quod si ob aliquam, justam causam non concedatur extraordinario Confessori designato ad audiendas Confessiones Monialium pro tali tempore, facultas ingrediendi Monasterium, ad Monialem hujusmodi audiendam in Confessione; debet eidem Moniali designari alter peculiaris extraordinarius expleta deputatione illius, cui denegata est facultas ingrediendi clausuram; expleta, inquam deputatione, ut omnis vitetur offensio. Vide dicta qu. 13. n. 20.

Interr. II. Recepta facultate ingrediendi Clausuram, si Confessarius habeat secum Socium, ut communiter habent Regulares: utrum possit ingredi cum Socio; etiamsi de Socio non sit facta expressa mentio in facultate? 53

℞. Affirmat Felix *n.* 1464. Diana *edit. coord. tom.* 7. *tr.* 1. *R.* 349. §. 1. quia cum id valde deceat, prudentissime præsumitur facultas data etiam pro Socio. Quo ad Regulares utique sic statuit Alexander VII. Constitut. *Felici* edita an. 1664. per hæc verba: *Numquam ingrediantur, nisi cum Socio, qui sit probatæ vitæ, & maturæ ætatis, semperque maneat in ea parte Monasterii, qua Confessorem videre, & ab eo videri semper possit*. Pro iisdem Regularibus insuper haberi expressam declarationem Sac. Congreg. testatur ex Delb. La-Croix *lib.* 4. *qu.* 14. §. 16. *nu.* 81. ubi etiam ex eodem refert, eamdem S. C. voluisse, Socium habere quinquaginta annos; quod observandum est, si commode fieri potest.

Pro Sacerdotibus autem Sæcularibus, ex Pignatello *tom.* 6. *Consult.* 85. *n.* 231. Sac. Congregatio 13. Septembr. 1583. decrevit: *ut Confessarii Monialium ingredientes* (clausuram) *Sacramentum pœnitentiæ ministraturi, absque Socio ingrediantur, idemque faciant in administratione Eucharistiæ, & extremæ Unctionis. Dum vero Confessiones audiunt infirmarum, Cellæ janua remanere debet aperta, & ambæ Comitatrices ad eamdem Cellæ januam, ita ut ibi manentes Confessarium, & infirmam commode cernere possint, audire tamen non possint*.

54 Inter. III. Utrum audita Confessione, debeat Confessarium statim exire?

℞. Affirmative. Intellige illud *statim* morali modo. Vid. La-Croix *l. cit.* §. 19. *n.* 84. Diana *l. cit.* §. 2. Felix *loc. cit.*

55 Inter. IV. Si post egressum statim antequam ad alia divertatur, revocetur, eo quia ægrota velit aliquid adhuc dicere in Confessione: an possit redire, & Clausuram ingredi sine nova speciali facultate?

℞. Affirmat. Pelliz. *tr. de Monialib. c.* 10. *sect.* 3. *subs.* 2. *qu.* 9. *n.* 264. sequitur Felix *n.* 1461. & Fulgentius Castigl. *n.* 6.

56 Qu. XXXV. Utrum Confessor extraordinarius, ex vi præcise facultatis ad audiendas Moniales, possit illis ministrare Eucharistiam: coram illis concionari; & in earum Ecclesia celebrare?

℞. Negative: nisi consuetudo permittat, ut quidem videtur adesse pro ministranda Eucharistia Monialibus, & celebrando in Monialium Ecclesia: non autem pro Concione habenda coram illis. Vide Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 4. *c.* 9. *qu.* 6. *n.* 263. Pelliz. *cit. subs.* 2. *qu.* 17. & 18. Felicem *n.* 1457. Fulgentium Castigl. *to.* 10. & videri etiam potest Suarez *tom.* 3. *in* 3. *par. disp.* 72. *sect.* 2. §. *Addo tamen*; & videri etiam possunt dicta tr. 2. l. 5. parte 2. in ejus 1. par. c. 3. sect. 7. nu. 144. & 146. Hic autem monere juvat, quod si Confessarius concionetur coram Monialibus, valde caveat, ne scandalum det, concionando coram illis de earum vitiis, & defectibus auditis in Confessione; quia confessæ facile suffunduntur pudore; ut rite animadvertit cum Maldero Diana, quos laudat Busemb. *lib.* 6. *p.* 2. *tract.* 4. *cap.* 3. *dub.* 1. *resp.* 2. *resol.* 3. *fine*.

Qu. XXXVI. Utrum Confessarius extraordinarius deputatus ad audiendas Confessiones Monialium ad dies E. G. decem: si diebus septem omnium confessiones exceperit, possit tribus reliquis diebus nihilominus ad Monasterium accedere, & agere cum Monialibus de rebus ad Confessionem non pertinentibus? 57

℞. Affirmat Pelliz. *cit. subs.* 2. *qu.* 20. *num.* 279. & Fulgentius Castigl. *num.* 13. dummodo sit paratus excipere Confessiones earum, quæ sibi adhuc confiteri velint. Et vero quando designatur Confessarius extraordinarius, non designatur, ut tantum semel ei singulæ Monialium confiteantur, sed quoties voluerint intra tempus deputationis, quando extraordinarius ad illas audiendas accedit; nec simpliciter concedi videtur extraordinarius pro sola Confessione sacramentali, sed etiam pro accipiendis salutaribus monitis, & spiritualibus consultationibus, proque directione in via spiritus, ut cum ipso agatur de ratione perfectionis acquirendæ. Et etiamsi fuerit licentiatus a Monialibus monentibus eum, se eo non amplius indigere: posse nihilominus eas alloqui, & cum iis de rebus ad confessionem non pertinentibus agere: dicit Castigl. loc. cit. quia adhuc manet sibi titulus extraordinarii. Monet tamen cum Pellizario; caveri offensionem Superiorum, & scandalum aliorum.

Confessarium vero extraordinarium expleto tempore suæ deputationis, ne per unicum quidem diem posse illud prorogare sine nova speciali facultate: docuimus qu. 26. Si autem sit necessitas, puta, quia pendeat ne-

negotium aliquod ad Confessionem pertinens, quid agendum? diximus *ibidem*. Per extensum dare, & ad verbum recitare promisi hic Constitutionem Benedicti XIV. pluries allegatam, quoad extraordinarium Confessorem Monialium, de quo hactenus egimus. Et ita se habet.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

PAstoralis curæ nobis impositæ munus hanc inter alias sollicitudinem a Nobis exposcit, ut pusillorum animis in afflictione & angustia constitutis opportuna solatia ac remedia afferre non negligamus, quorum ope interiorem conscientiæ tranquillitatem recuperare aut conservare valeant, sine qua impossibile est debitam Omnipotenti Deo servitutem alacri & prompta affectione exhibere: Hujusmodi angoribus, & afflictionibus confici passim constat Religiosas Mulieres in Claustris degentes, quibus certus & unicus Sacramenti Pœnitentiæ Minister a Monasterii Prælato ad tres ut minimum annos designari solet; cui si aliquando, præ pudore, vel alia quapiam de causa, non omnes conscientiæ suæ recessus aperire audeant, atque ideo Confessionis integritati detrahere incipiant, in barathrum perditionis æternæ se ipsas misere conjiciunt. Quod sane haud raro evenire, satis Nobis exploratum atque compertum est, tum ex iis, quæ in Apostolicæ Pœnitentiariæ Officio tractari vidimus, dum olim in minoribus constituti plurium annorum spatio munus Doctoris in Decretis in eodem Officio sustinuimus; tum etiam ex iis, quæ in Episcopalis Anconitanæ primum, deinde in Metropolitanæ Bononiensis Ecclesiæ regimine, frequenti usu cognovimus, tum demum ex his, quæ sæpius ad Nos in Petri Cathedra octavum jam annum Dei miseratione residentes, deferri contingit, sive ex parte diversarum hujusmodi Monialium, quæ animarum suarum angustias paternis oculis Nostris identidem subjicere coguntur, sive ex parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Ecclesiarum Antistitum, qui Nobis earumdem Monialium in suis Diœcesibus existentium calamitates, ex præallegata causa ortas, aut viva voce, aut per Literas non semel repræsentarunt; ac super ea re Apostolicæ providentiæ opem postularunt. Hinc est, quod Nos earum spiritualibus indigentiis per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem opportune prospicere volentes, non quidem intendimus consultissimam illam, & veteris disciplinæ auctoritate roboratam Legem tollere, aut abrogare, qua generaliter statutum esse dignoscitur, ut pro singulis Monasteriis unus dumtaxat Confessarius deputetur, qui Sacramentales Confessiones universæ earum Communitatis excipiat, neque liceat unicuique Moniali peculiarem Confessarium pro libito sibi deligere; sed hoc dumtaxat Nobis propositum est constituere, ut si quando generalis hujusmodi Legis rigor, in peculiaribus casibus, non sine animarum detrimento aut periculo servari posse videatur; in promptu sit opportunæ dispensationis & indulgentiæ remedia occurrentibus necessitatibus admovere.

Sane jam dudum Sanctus Thomas Aquinas Scholarum Princeps, Ecclesiæque Doctor, in Supplemento tertiæ partis, quæst. 8. art. 4. ad sextum, *sive* in quartum sententiarum, *ex quo Commentario desumptum est hujusmodi* Supplementum, *hoc Superioribus mo-*

nitum dedit, ut Subditis suis, quibus certum & unicum Confessarium designare solent, haud difficulter licentiam concedant confitendi peccata sua alteri Sacerdoti; propterea quod multi infirmi & imbecilles animo reperiuntur, qui potius eligerent sine sacramentali expiatione ex hac vita migrare, quam ipsa peccata certo alicui Sacerdoti a Superiore designato aperire. Jam vero Sacrosancti Concilii Tridentini Patres, hanc legem districte sanxerunt, sess. 25. cap. 10. de Regular. *ut Episcopi, aliique Monasteriorum Prælati, subjectis sibi Monialibus Confessarium extraordinarium, duabus, aut tribus vicibus in singulos annos, exhibere debeant; per hæc verba* -- Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, aut aliis Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat. *Quod quidem non alia de causa præscriptum fuit, quam quia satis constabat nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum ordinario Confessario confiteantur; adeo ut necesse omnino sit, alterius Confessarii copiam ipsis suppetere, ut apud hunc de peccatis suis integre, rite, atque utiliter confiteri possint. Id ipsum probe animadvertit Magnus Ecclesiæ Dei Sacerdos S. Carolus Borromæus, qui prædicti Concilii Tridentini absolutionem ope sua plurimum juvit, ejusque executionem & observantiam in sua Mediolanensi Civitate & Provincia non sine immensis laboribus & curis invexit. Is enim hac de re ita decrevit.* -- Præterea Superiores ex decreto Sacri Tridentini Concilii quotannis idoneum Confessorem extraordinarium Monialibus sibi subjectis exhibeant, cui curent, ut universæ confiteantur, ut quæ hujusmodi indigent medicina, propter aliquem occultum animæ morbum; neque ipsæ eam postulare, aut accipere ab usitato Confessore unquam auderent, liberius mederi suis malis possint, ac Diaboli laqueos evadere, una cum reliquis Confessario novo sua peccata confitendo --, *uti legere est* in Actis Ecclesiæ Mediolan. impressis anno 1599. pag. 53. in Editione autem Lugdunensi tom. 1. pag. 46.

Porro quicumque Conciliaris Decreti sensus penitus introspexerit, non modo salutarem illius providentiam facile agnoscet; sed & circumspectam ejusdem æquitatem mirari debebit. Superioribus enim tantummodo injungitur, ut duabus tribusve vicibus infra annum, Confessarium extraordinarium Monialibus exhibeant; bis, aut ter in anno offeratur; *Hujusmodi autem Confessarius jubetur earum omnium Confessiones excipere, quotquot eidem confiteri velint.* -- Qui omnium Confessiones audire debeat. *Neque tamen omnibus & singulis Monialibus præcipitur, ut peccata sua extraordinario Sacerdoti confiteantur. Nihil aliud enim requiritur ab omnibus in Monasterio degentibus, tam scilicet a Superiorissa, cæterisque Monialibus Professis, atque Novitiis, quam a Sæcularibus, quæ vel educationis causa, vel alio titulo, in eodem Monasterio cum debitis facultatibus commorantur, nisi ut extraordinario Confessario singulæ se sistant, sive ad Sacramentalem Confessionem apud ipsum, si placuerit, peragendam, sive ad salutaria monita, etiam extra Sacramentalem Confessionem, ab ipso accipienda. Atque ita prudentissime consultum est, ne, si Moniales aliquæ extraordinarium Confessarium adirent, aliæ autem coram ipso non comparerent, suspiciones, atque oblocutiones excitarentur; & illæ*

qui-

quidem conferentur necessarias habuisse causas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ essent; aliæ vero ab hujusmodi necessitatibus & causis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi Doctorum calculo comprobatam san. mem. Prædecessor noster Clemens Papa XI. Edicto suo, (quod est XV. in secunda parte ipsius Bullarii) *inviolabiliter servari mandavit, eandemque omnium Diœcesum consuetudo recepit. Nec aliud Nobis hac in re addendum superest, nisi, ut Venerabiles Fratres Nostros Ecclesiarum Antistites enixe hortemur, ut quamvis Tridentina Synodus de solis claustralibus Monialibus in præmisso decreto loquatur, nihilominus eamdem disciplinæ formam observent, tam cum aliis Monialibus, quæ licet Clausuræ legibus minime adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt; quam cum aliarum quarumcumque Mulierum, aut Puellarum Cœtibus, seu Conservatoriis, quoties tam illæ, quam istæ, unicum Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Superioribus designatum habeant. Quæcumque enim circa Moniales in rigorosa clausura viventes cavenda sunt, eadem in aliis quibuscumque Mulieribus, sive Regularibus, sive Sæcularibus, in Communitate, aut Collegio degentibus, locum habere possunt; ideoque pari providentia, iisdemque remediis arceri, aut emendari debent. Et nos quidem, quum hanc consuetudinem offerendi Confessarios extraordinarios bis, aut ter in anno singulis tam Monialium non Claustralium Communitatibus, quam piis aliarum Puellarum & Mulierum Cœtibus & Communitatibus in nostra Civitate & Diœcesi Bononiensi induxerimus, (qua de re extat Edictum Nostrum* num. LVI. *inter Pastorales, Institutiones Italico primum sermone a nobis vulgatas, deindeque in latinum conversas) omnibus testari possumus, vel potius debemus, uberem spiritualium utilitatum messem Nos inde evidenter collegisse.*

Quum vero super relati Conciliaris Textus intelligentia nonnullæ quæstiones alias excitatæ, eædemque jam pridem per opportuna Sedis Apostolicæ decreta, definitæ fuerint, operæ pretium ducimus, hujusmodi definitiones ab omnibus, ad quos spectat, omnino tenendas, atque servandas, his nostris Apostolicis Literis complecti, & auctoritatis quoque nostræ robore communitas, in prædictorum omnium notitiam deducere. Et primo quæsitum fuit, ad quem Superiorem pertineat extraordinarium Confessorem Monialibus deputare, atque offerre. Sed facilis fuit responsio, quam Nos quoque decreto nostro ratam habemus; hujusmodi scilicet deputationem, ad eum regulariter spectare, ad quem pertinet Confessarii Ordinarii electio & deputatio; ideoque Episcopus, sive Ordinarius Loci, qui Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium dare consuevit, idem Confessarium extraordinarium bis aut ter in anno, ad normam Tridentinæ sanctionis, eisdem offerre tenetur; Prælatus vero Regularis, ad quem pertinet ordinarium Confessarium subditis sibi Monialibus, servata Apostolicarum Constitutionum forma, designare & constituere, ipse etiam eisdem extraordinarium Confessarium in vim præfati decreti, & juxta easdem Constitutiones, duobus aut tribus per annum temporibus exhibere potest, ac debet. Quæ tamen ideo regulariter *obtinere diximus; quia si Episcopus aliquis (quod Deus avertat) adeo hac in re negligens esset, ut Monialibus suis, bis terve in anno, extraordinarii Confessarii copiam facere prætermitteret; obtendens, ut moris est, nullam hac de re Monialibus ipsis solli-*

lici-

iicitudinem, *aut curam esse*; *tunc volumus Dil. Fil. Nostrum S. R. E. Cardinalem modernum*, *& pro tempore existentem Majorem Pœnitentiarium*, *statim ac pro parte Monialium hujusmodi requisitus fuerit*, *Ordinarii Pastoris negligentiam supplere debere*, *earumque Monasterio extraordinarium Confessarium*, *ex eorum tamen numero*, *qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario Loci approbati fuerint*, *cum omnibus necessariis*, *& opportunis facultatibus*, *concedere*, *& deputare*. *Quod si Prælatus Regularis eandem Concilii legem de Confessore extraordinarios bis aut ter in anno Monialibus sibi subjectis exhibendo*, *similiter implere neglexerit*, *tunc locus fiet Decreto Congregationis S. R. E. Cardinalium ad ipsius Concilii interpretationem*, *& exequutionem auctoritate Apostolica deputatorum*, *quo scilicet eadem Congregatio ad quæstionem ab Episcopo Vercellensi propositam* die 23. Augusti anni 1631. *rescripsit*, *ut infra* -- Episcopus Vercellen. supplicat sibi responderi, an deputatio Confessarii extraordinarii Monialium Regularibus subjectarum spectet ad Ordinarium Loci. Sacra Congregatio censuit, ad Episcopum non pertinere, nisi in casu negligentiæ eorumdem Regularium -. *ut videre licet* Decret. lib. 14. pag. 493. *Nec aliter respondit quæstionibus ab Episcopis Belgii exhibitis*, die 6. Aprilis 1647. *ut legitur* Decretor. lib. 18. pag. 397. *Quæ quidem rescripta & Decreta Nos etiam præsentium tenore*, *& Apostolica auctoritate*, *in omnibus & per omnia approbamus*, *& confirmamus*.

Quum autem Tridentina Synodus de universa quidem Monialium Communitate, *ut supra decreverit*, *sed nihil de singulis Monialibus statuerit*, *ut patet legenti Textum citati capitis X. utque etiam jam usque ab anno* 1557. *judicatum fuit ab ipsa Congregatione Cardinalium Concilii Interpretum*, *per subsequens Rescriptum quod extat* Decret. lib. 4. pag. 90. -- Sacra &c. censuit, extraordinarium Confessorem offerendum non alicui Moniali singulariter, sed omnibus Monialibus universe, ut omnium Confessiones audire debeat; in arbitrio tamen cujusque Monialis esse, ut Confessario extraordinario velit confiteri -- ; *Hinc ortum habuit alterum controversiæ*, *seu dubitationis caput*; *an scilicet*, *ubi jam universæ Communitati bis terve infra annum Confessarii extraordinarii copia facta est*; *& nihilominus aliqua Monialis Confessarium peculiarem extra ordinem sibi concedi petit*, *an*, *inquam*, *hujusmodi petitioni sit indulgendum*. *Id autem in primo loco quæsitum fuit*, *proposito casu Monialis graviter ægrotantis*, *quæ in mortis periculo*, *pro spirituali consolatione*, *postulet*, *alium Sacerdotem*, *qui tunc non sit Ordinarius Monasterii Confessor*, *suprema sibi Ecclesiasticæ pietatis officia*, *& Pœnitentiæ Sacramentum ministrare*. *Huic annuendum facile esse prædicta Congregatio pluries judicavit*, *ut videre est ipsius* Decret. lib. 18. pag. 322. a tergo, *sub* die 6. Aprilis anni 1637. *& eodem Libro* pag. 586. die 22. Februarii anni 1669. *quæ pariter Decreta a Nobis præsentium tenore approbantur*, *& confirmantur*; *ut scilicet Episcopi subjectis sibi Monialibus in gravi infirmitate constitutis*, *& id expetentibus peculiarem Confessarium concedere*, *debeant*; *idemque etiam idipsum præstent erga Moniales Regularibus Prælatis subjectas*, *quum aliqua ex illis a suo Superiore Regulari hujusmodi gratiam impetrare non potuerit*. *In hoc autem*

autem casu nihil statuitur de Cardinali Majore Pœnitentiario; non ideo, quia nequeat is pro singulis Monialibus idem facere, quod supra diximus eundem pro toto Monasterio facere posse, sed quia tunc, ob temporis angustias, intercluſa præsumitur via recurrendi ad ipsius Officium. Quod si nihilominus ipsius adeundi tempus & modus suppetat, ad eum pertinebit, eadem prorsus ratione peculiaribus supplicantium necessitatibus providere, qua dictum est superius, universæ Religiosæ Communitati ab ipso consulendum esse.

Actum deinde fuit de peculiaribus quibusdam Monialibus, quæ nec corpore infirmæ, nec morti proximæ, Ordinario tamen Ministro confiteri obfirmate recusant. Illarum quoque animi debilitas commiseranda est, & sublevanda; adeoque, ubi earum reluctantia superari nequeat, Confessarius extra ordinem deputandus est, qui earum Confessiones peculiariter excipiat. Id vero, circa Moniales Episcopo, seu Ordinario Loci subjectas, ab ipso Ordinario præstari debet. Quod autem ad illas pertinet, quæ Regularium Regimini subsunt, ad Regularem Prælatum pertinet, servatis servandis, peculiarem ipsis destinare Confessarium ex approbatis ab Ordinario ad Confessiones Monialium; vel si Sacerdos ille, cui ejusmodi Monialis confiteri cupit, pro illis non sit approbatus, cum ipso Ordinario agendum erit, ut pro excipienda saltem illius Monialis Confessione, & pro tot vicibus, quot expedire judicabitur, eumdem approbet. Sin autem contingat (neque id adeo rarum est) ut Regularis Superior ad concedendum hujusmodi Confessarium extraordinarium Moniali communem Confessarium recusanti nullo pacto adduci possit; jam huic casui provisum est per Decretum anno 1573. a prædicta Congregatione Concilii editum, & a fel. record. Gregorio Papa XIII. tunc Apostolicum Thronum obtinente approbatum, & confirmatum, quod nunc iterum confirmationis Nostræ auctoritate roboramus. Decreti verba relata Lib. 1. Decret. ipsius Congregationis p. 66. a tergo, *hæc sunt*: Monialis per aliquod tempus noluit confiteri Confessariis Regularibus. Dubitatum fuit, an Episcopus Regiensis posset dare dictæ Moniali Confessorem alterius Ordinis Regularem, vel Sæcularem, cui illa semel, vel pluries confiteatur peccata sua, & a quo absolvi possit: S.S. Dominus Noster, etiam ex sententia Congregationis Concilii, declaravit, dictum Caput decimum ita esse intelligendum, ut etiam possit Episcopus concedere Confessarium alterius Ordinis, vel Sæcularem. *Præterea nibil obstat, quo minus ipsa Monialis recursum habeat ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarium, a quo ipsi providendum erit, ut supra dictum est, per deputationem Confessarii ex approbatis ad Moniales, apud quem illa confiteatur.*

Quæsitum denique fuit de Monialibus illis, quæ neque ægrotant, neque recusant Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Monasterii Prælato pro universa Communitate deputatum; verum pro majori animi sui quiete, atque ulteriori in via Dei progressu, facultatem petunt confitendi aliquoties Sacerdoti ad excipiendas Monialium Confessiones jam approbato. Qua de re non semel Nobis in minori statu degentibus accidit, ut cum aliquibus Episcopis, aut Regularibus Monialium Superioribus agere debuerimus. Porro in aliquos ex iis incidimus plus nimio severos, qui aspera quadam verborum brevitate respondebant, quod quum Moniali postulanti libera fuisset facultas confitendi extraordinario Sacerdoti, qui uni-

universæ Communitati non semel eo anno jam datus fuerat, tunc oportebat eam conscientiæ suæ consuluisse: Quod si oblata commoditate uti noluerat; id sibi imputaret, neque pergeret Superiori molestiam afferre, ut peculiarem Confessarium extra ordinem ipsi concederet. Nobis autem objicientibus, Monialem hujusmodi ad Apostolicæ Pœnitentiariæ Officium facile recursum habituram, ibique haud ægre impetraturam id, quod ab ipsis Superioribus ei denegatum fuisset; iterum constanter respondebant, extraordinarium hujusmodi Confessarium, post impletam ab ipsis erga universum Monasterium Tridentini Concilii legem, ab alio quidem concedi posse, sed a se nunquam concessum iri.

At vero, neque tunc Nobis arridebat, neque profecto nunc Nobis placet rigida isthæc agendi ratio; Persuasum enim habebamus, adeoque habemus, non solum integræ Communitati, sed singulis etiam Monialibus indulgendum esse in iis rebus, quæ justa & rationabiliter petuntur, maxime quum illæ ad earum conscientiæ quietem & securitatem conferre dignoscuntur. Neque sane hujusmodi postulationes aut temere exaudiri, aut sine causa rejici debere censemus; sed inquirendum in primis esse de qualitatibus tum Monialis, quæ Confessarium extra ordinem petit, tum Confessarii, qui ab ea requiritur, ut utrisque diligenter inspectis, deliberari possit, an illius votis annuendum sit, an non. Si enim Monialis ex una parte nullum det adversæ suspicioni locum, ex altera vero Confessarius non modo legitimam Ordinarii approbationem, sed etiam commune probitatis testimonium pro se habeat; nullo modo probare possumus tam firmum hujusmodi Prælatorum in renuendo propositum; nec intelligimus, cur post Confessarium extraordinarium integræ Communitati, juxta legem Concilii Tridentini, oblatum, nulla omnino Monialibus singulis spes relinquatur obtinendi peculiarem Confessarium, cujus consilio, & opera, justis fortasse de causis, indigere se arbitrentur. Non ita sane hac de re sentiebat sapientissimus ille Animarum Rector S. Franciscus Salesius, cujus doctrinæ summam ex illius Operibus, tum editis, tum manuscriptis, collectam, bon. mem. Joannes Petrus le Camus Episcopus Bellecensis justo volumine complexus est, cui Titulum fecit: Spiritus Sancti Francisci Salesii. *In cujus Compendio, quod ex Gallico in Italicum sermonem conversum Venetiis anno* 1745. *pro quarta vice Typis editum est*, par. 17. cap. 6. *aperte legitur, quod, quum Beatus Episcopus non ita intelligeret præmissum Conc. Trid. Decretum, ut vetitum existimaret, Confessarium extraordinarium, pluribus etiam quam tribus vicibus in anno, Religiosæ Communitati offerre; quæ quidem Sententia plures habet suffragatores, quos refert* Diana in edit. coordinata tom. 7. tr. 1. resol. 348. *non solum solebat suis Monialibus Visitationis B. M. Virg. quater in anno, videlicet in singulis Hebdomadis Quatuor Temporum, Confessarium extraordinarium deputare; verum etiam earum respectivis Superioribus commendatum reliquit, ut singulis Monialibus, quæ non ex animi levitate, neque ex indiscreta affectionis singularitate, Confessarium extraordinarium peculiariter peterent, haud se difficiles in eo concedendo præberent. Nec aliter se gerere consuevit. Ven. mem. Gregorius Cardinalis Barbadicus Episcopus Patavinus; Is enim, ut testatur illius quondam Vicarius Generalis Joannes Clericatus* in Tract. da Pœnit. dec. 41. nu. 7. *& Patrum Tridentinorum Decretum quoad*

omnia

omnia Monialium Monasteria in sua Civitate, & Diœcesi existentia quotannis reipsa exequeretur, & nihilominus exorari se patiebatur a Monialibus, quæ aliquando rationabilibus de causis peculiarem pro se Confessarium expeterent. Hujusmodi regulis, & exemplis nostram quoque agendi rationem in spirituali Monialium regimine conformare curavimus; maximumque utilitatis, & quietis fructum Nos inde percepisse cognovimus. Quapropter Vener. Fratres Ecclesiarum Antistites, atque Dilectos Filios quarumcumque Religiosarum Mulierum Rectores hortamur in Domino, & enixe monemus, ut eamdem viam quoad fieri potest, insistere non recusent, & non adeo difficiles se præbeant peculiaribus Monialibus extraordinarium Confessarium aliquando expetentibus; quin potius, nisi aut Monialis postulantis, aut Confessarii requisiti qualitas aliter faciendum suadeant, earum justis precibus obsecundare studeant; illud cogitantes, quod etsi liberum sit cuilibet Moniali Cardinalem Majorem Pœnitentiarium adire, cui ea in re facultas cumulativa cum omnibus locorum Ordinariis a Romano Pontifice tribuitur; nihilominus ea est aliquando necessitatis urgentia, ut remedium, quod de longinquo petendum est, non satis tempestive adveniat: Et quamvis etiam quorumlibet negotiorum expeditiones, quæ in Officio Pœnitentiariæ Apostolicæ fiunt, ab omni vel minima pecuniæ solutione inviolabiliter sint immunes; non omnibus tamen Monialibus facile est invenire, qui earum in Urbe procurare velit & possit.

Jam vero postrema superest quæstio, nimirum de qualitatibus Confessarii extraordinarii, qui vel pro universa Monialium Communitate, vel pro aliqua Moniali peculiariter deputari debeat. Porro nullo unquam tempore dubitatum fuit, an in hujusmodi Sacerdote ætatis maturitas, morum integritas, prudentiæ lumen requiratur, quas quidem dotes in eo, qui ad hujusmodi munus adhibetur necessarias esse, omnes fatentur. Sicut etiam minime dubitatur, quin idem ab Ordinario Loci specialiter pro Monialibus approbatus esse debeat, quum hujusmodi approbatio, ex Apostolicarum Constitutionum lege, omnino requiratur non solum in omnibus tam ordinariis, quam extraordinariis Confessariis, qui Monialibus, etiam Regularibus subjectis, ab earum respective Superioribus deputantur, sed etiam in iis, quia Cardinali Majori Pœnitentiario conceduntur, etiam Apostolica Sede vacante, quo nimirum tempore amplioribus is pollet facultatibus; ut videre est in Nostra Constitutione super illius facultatibus edita, quæ est XCV. in Tomo I. Bullarii Nostri, ubi §. 54. eidem conceditur, ut vacante Sede, Monialibus Confessarios extra ordinem valeat deputare, si eos ex aliqua rationabili causa petierint, pro earum libitu, inter approbatos ab Ordinario ad audiendas Monialium Confessiones, eligendos. *Quamobrem ad id dumtaxat redacta est controversia, an scilicet e Clero Sæculari, an vero e Regulari, eligendus sit hujusmodi Confessarius; tum inter Regulares, an assumi possit ex quolibet Ordine alias permisso; an vero semper deputari debeat ex ipso Ordine Prælati Regularis, ad quem Monasterii regimen spectat.*

Sane pro Monialibus Episcopo immediate subjectis, regula est, ut Ordinarius earum Confessor sit Sacerdos Sæcularis. Extraordinarium vero ex Ordinibus Regularibus sæpissime assumi apud plerosque Episcopos usu receptum esse constat; deficiente forsan per singulas Diœ-

cesses Saecularium Presbyterorum ad id muneris idoneorum copia. Regulares autem Praelati Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium designante suo ipsorum Ordine; extraordinarium autem etiam ex alio Ordine Regulari deputare possunt, juxta Decretum a supradicta Congregatione Concilii editum 26. Septembris anni 1595. *ac relatum in* Lib. 3. Decret. pag. 149. a tergo, *ubi sic legitur* . -- Sacra &c. respondit, Superiores Regulares teneri offerre Confessarium extraordinarium ejusdem Ordinis, alterius vero Ordinis posse quidem, sed non teneri. *Nunquam tamen, quod meminerimus, ullum Sacerdotem Saecularem, aut diversi Ordinis Regularem, vidimus a Regulari Praelato Monialibus sibi subjectis extraordinarium Confessorem deputari. Denique quum aliquando evenire possit, ut in casu negligentiae Superioris Regularis, ad Episcopum, ut supra dictum est, pertineat deputatio Confessarii extraordinarii etiam pro Monialibus Regularium regimini subjectis; nulla ipse lege tenetur ad hujusmodi Confessarium eligendum ex eo Ordine, cujus est Monasterii Praelatus; sed tali casu liberum est illi, quemlibet idoneum Presbyterum Saecularem, aut alterius Ordinis Regularem, ad audiendas earum Monialium Confessiones deputare.*

At quum superioribus annis Apostolicae Sedi expositum fuisset, pluribus de caussis, iisque gravissimis, quas hic referre opus non est, non tam opportunum, quam plane necessarium videri, ut Monialium Monasteria Regularium regimini subjecta, semel saltem in anno Confessarium extraordinarium diversi Ordinis Regularem, aut e Saeculari Clero Presbyterum haberent; hujus rei examen jubente fel. record. Praedecessore Nostro Innocentio Papa XIII., assumptum fuit a peculiari Congregatione ex quinque tunc existentibus S. R. E. Cardinalibus composita, cui Nos tunc in Minoribus constituti in Secretarii munere operam praestabamus; quaeque, per annum & ultra, singulis Hebdomadis cogebatur, ad discutienda, & definienda complura Ecclesiasticarum quaestionum capita, quae deinde inserta sunt in Apostolicis Literis ab eodem Innocentio Praedecessore editis die 13. *Maji anno* 1723., *quarum initium est* -- Apostolici Ministerii -- *quae etiam a san. mem. Praedecessore quoque Nostro Benedicto Papa XIII. in forma specifica confirmatae fuerunt, per alias similes Literas datas die* 23. *Septembris anni* 1724.

Cum autem negotia, quae in ea Congregatione tractabantur, nullius privatas rationes attingerent, sed de restituenda potissimum Tridentini Concilii observantia in quibusdam Catholici Orbis Regionibus, ut ferebatur, non parum labefactata, unice ageretur: necessarium minime judicatum fuit, aliquem velut in judicium vocare, ad deducenda jura, si quae adversus illa, quae decernenda viderentur, competere forsan putaret. Sed Nostra peculiaris cura erat, ad singula proposita capita totidem Dissertationes, unicuique ex praefatis Cardinalibus exhibendas, elucubrare; ad demonstranda videlicet fundamenta illius disciplinae, quae in usum revocanda censebatur. Nec aliter se res habuit, quum in eadem Congregatione, ut praefertur, in deliberationem venit, an decernendum foret, ut Regulares Monasteriorum Praelati, una saltem ex tribus vicibus, quibus extraordinarium Confessarium Monialibus sibi subjectis in annos singulos exhibere debent, aliquem Saecularem, aut alterius Ordinis Regularem Presbyterum ad id deputare tenerentur, utque ipsis hac in re deficientibus, liberum esset

fit Episcopis Locorum Ordinariis, eorum defectum supplere & emendare.

Verum quum Regularibus innotuisset, a prædicta Congregatione conditum esse Decretum eorum intentioni contrarium, utpote qui minime adstringi volebant ad hujusmodi annuam deputationem Confessorum extraordinariorum e Clero Sæculari, vel aliis Ordinibus, nonnullarum Religionum; Procuratores Generales petierunt admitti ad deducendas rationes, quas hujusmodi Decreto obstare putabant; Cumque id facile impetrassent, ac suam, totiusque Cœtus Regularium causam per eximios illius temporis in Romana Curia Advocatos defendi curasset; sed nihilominus prædicta Cardinalium Congregatio in priori sententia permansisset; placuit præfato Prædecessori Innocentio, antequam Decretum hujusmodi approbatione sua confirmaret; aliorum Cardinalium sententias audire. Itaque ex lusis illis omnibus qui ex ipsius Pontificii deputatione, in præcedentibus Sessionibus per annum integrum negotia discusserant; aliisque advocatis Cardinalibus, quibus exhiberi secreto fecerat conscriptarum allegationum exempla; Nobis etiam adesse jussis, qui rationum momenta a priori Congregatione præ oculis habita, si opus esset, exponere possemus; novam Cardinalium Congregationem ex improviso coram se convocavit, in qua iterum proposita quæstio diligenter ac mature discussa fuit; ac demum ipse Pontifex, de ipsius Congregationis consilio & assensu, super hac re decrevit, ut sequitur -- Cumque ex eodem Concilio Tridentino Confessor extraordinarius bis, aut ter in anno offerri Monialibus debeat, qui omnium Confessiones audiat; si in posterum Superiores Regulares, quoad Monasteria ipsis subjecta, toties prædictum extraordinarium Confessorem deputare neglexerint, vel si etiam ex proprio eodem Ordine semper deputaverint, nec saltem semel in anno ad id munus elegerint Sacerdotem aut Sæcularem, aut Regularem alterius diversi Ordinis professorem, in his casibus Episcopi, pro suo arbitrio & conscientia, deputationem hujusmodi facere possint, nec illa quovis titulo, aut prætextu, a Superioribus Regularibus valeat impediri.

Perscriptum sane fuit hujusmodi Decretum ea occasione qua agebatur de restituenda in certis quibusdam Regionibus Ecclesiastica disciplina ad formam Concilii Tridentini; Verum ipsius Decreti vigor ad eas dumtaxat Regiones minime restrictus fuit, quum & animarum pericula, quæ ex perpetua Confessorum ejusdem Ordinis deputatione timebantur, in omnibus Monasteriis Regularium regimini subjectis locum habere possint, & quæcumque adversus Decretum ipsum adducta fuerunt, ex generalibus Ordinum Statutis, & ex Constitutionibus Monialium Regularibus subjectarum, fuerint desumpta. Cumque judicatum fuerit, ea omnia nequaquam obstare, quo minus ita decerneretur, sequitur, ut quamvis eidem Decreto causam dederint peculiarium quarumdam Regionum necessitates Apostolicæ Sedi eo tempore expositæ, illud tamen generale sit, & universos per Orbem Regulares Monasteriorum Monialium Prælatos afficere debeat. Cum vero deinde alter laudatus Prædecessor Benedictus XIII. Innocentii Literas in forma specifica confirmaret, Nobis constat, illius mentem fuisse, ut hujusmodi Decretum universalis, & inviolabilis legis vim obtineret. Super quo nihilominus ne ulla apud aliquos supersit dubitatio, Nos ipsi, præsentium Literarum vigore, ac Motu proprio, & certa scientia, deque Apo-

stolicæ potestatis plenitudine, ipsum relatum Innocentii Prædecessoris Decretum, Statutum, Mandatum, atque Præceptum, ad omnia per Orbem ubique existentia, & Regularium regimini subjecta Monialium Monasteria, quatenus opus sit, expresse extendentes & ampliantes; decernimus atque statuimus, ut singulis annis, incipiendo a proximo millesimo septingentesimo quadragesimo nono a Nativitate Domini decurrendo, Regulares Monasteriorum Prælati teneantur bis aut ter in anno Confessarium extraordinarium universis Monialibus in iis degentibus offerre; si vero ipsi forsan hujusmodi Confessarii extraordinarii deputationes intra præscripta tempora omiserint, vel semper proprii Ordinis Regularem Sacerdotem ad hunc effectum deputaverint; itaut præfatæ Moniales semel saltem in anno Confessarium extraordinarium e Clero Sæculari aut ex alio Ordine Regulari non habeant; ad Episcopos Diœcesanos, omni appellatione remota, devolvatur jus supplendi eorumdem Prælatorum defectum (si nempe pensatis rerum circumstantiis, ita expediens esse judicaverint) per deputationem Confessarii extraordinarii, quem tam in uno, quam in altero casu, aut e Clero Sæculari, aut ex alio Regulari Ordine, pro ipsorum arbitrio, deligere possint, & valeant.

Quocirca dilecto Filio Nostro S.R.E. Cardinali, moderno Nostro, & pro tempore existenti Romani Pontificis in Urbe ejusque Districtu Vicario in Spiritualibus Generali, earumdem præsentium tenore committimus, & mandamus, ut hæc nostra Decreta, atque Statuta, tam in omnibus ejusdem almæ Urbis Monasteriis, quæ Regularium regimini subsunt, quam in aliis quibusque Regularium aut Sæcularium Mulierum, aut Puellarum Domibus, seu Collegiis, atque Conservatoriis, quibus unicus ordinarius Confessor a Superioribus deputari solet, in omnibus & per omnia, juxta earumdem Literarum præscriptum, exactissime observari & adimpleri faciat; ne forte audiri contingat; quod cum magna animi molestia dictum aliquando esse cognovimus, Apostolicas Constitutiones Romæ quidem ferri, & publicari, sed eas minime in ipsa Urbe ad effectum perduci.

Eamdem porro curam & sollicitudinem injungimus & demandamus Vener. Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis per omnes universi Orbis Ecclesias constitutis; quibus, ut satis perspectum putamus voluntatis nostræ studium, tam in eorum rationabilibus querelis, justisque petitionibus suscipiendis, quam in corruptelis, quas irrepsisse indicaverint, eliminandis; idque non ex ingenio nostro quidquam addendo, nec peregrinas novitates inducendo, sed veteres ut plurimum leges & regulas, vigili Prædecessorum nostrorum providentia jam pridem constitutas, in pristinum debitumque vigorem, & usum revocando; ita eosdem meminisse volumus, proprium zeli Pastoralis officium non in eo situm esse, ut adversus ea, quæ contra leges fiunt, inutiliter deplorando declament; sed ut illa de medio tollere curent, adhibitis opportunis remediis in eum finem jam præstitutis; implorato etiam Apostolicæ Sedis auxilio, ubi impedimentum aliquod eorum auctoritati, & legum executioni, afferre contingat, omnesque diligentias, & curas, quas corrigendis abusibus ipsi fideliter impenderint, in irritum cedere videant.

Quoniam vero tam in superius allegato Clementis XI. Edicto, quam in Synodalibus pluribus Episcoporum Constitutionibus statutum esse conspicimus, ut

ut quo tempore extraordinarius Confessor alicui communitati deputatus ministerio suo fungitur, ordinarius Confessor nullum ipsi impedimentum afferre audeat, multoque minus præsumat per id temporis alicujus Monialis, sive Superiorissæ, sive Novitiæ, sive Conversæ, neque demum alterius cujuscumque Personæ intra septa Monasterii, aut piæ Domus commorantis, Sacramentalem Confessionem audire; Nos id quoque approbatione Nostra roborantes & confirmantes statuimus, & mandamus, ut Episcopi quidem, si de Monasteriis, aut Domibus eorum regimini subjectis agatur, Regulares autem Superiores, quod ad illas Communitates attinet, quibus ipsi præsunt, pro hujusmodi Legis implemento advigilent, & contravenientes meritis pœnis coerceant, & afficiant.

Ac demum quibuscumque Confessariis extraordinariis, qui vel alicui Communitati generaliter, vel peculiariter alicui personæ in Monasterio degenti, concessi, ac deputati fuerint, districte inhibemus, sub pœnis adversus accedentes ad Monasteria Monialium, & cum ipsis conversantes, præsertim Regulares a Prædecessoribus nostris quandocumque statutis (quas etiam præsentium vigore confirmamus, & innovamus,) ne, postquam suum officium impleverint, ad id Monasterium ulterius accedere, aut ullius generis commercium intra ipsum quomodocumque continuare & fovere, etiam sub spiritualis causæ, aut necessitatis obtentu & colore, audeant, aut præsumant.

Decernentes, ipsas præsentes Literas, atque omnia & singula in eis statuta, atque præscripta, etiamsi quicumque in iisdem interesse habentes, seu habere prætendentes, ad id vocati, & auditi non fuerint, nec præmissis consenserint, aut alterius cujuscumque generis defectus forsan adversus eas objiciatur, semper & perpetuo valida, & efficacia esse & fore, & ab omnibus, ad quos spectat, atque in futurum spectabit, inviolabiliter etiam perpetuo observari. Sicque & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinalium Congregationes ordinarias, aut peculiariter deputatas, aliosque Cardinales etiam de Latere Legatos, ac Vice Legatos, & Apostolicæ Sedis Nuncios, judicari, & definiri debere; sublata eis, & eorum cuilibet, aliter judicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate, atque irritum, & inane decernentes, quidquid secus a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus quibuscumque etiam Apostolicis, ac Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quarumcumque Ecclesiarum, & Ordinum Regularium, seu Congregationum, aut Societatum, & Institutorum, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aliorumque Militarium Ordinum, seu Monasteriorum Virorum, aut Monialium, aliarumque piarum Domuum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, & consuetudinibus etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis, etiam in corpore Juris clausis, aut Literis Apostolicis, cuilibet præmissorum, sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, etiam hic de necessitate exprimendis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam irritantibus in genere, vel in specie, & derogatoriarum derogatoriis, quomodolibet in contrarium concessis, ac pluries confirmatis, & approbatis; qui-

bus

bus omnibus, & singulis, hac vice dumtaxat, & ad præmissorum effectum, illis alias in suo robore permansuris, de Apostolicæ potestatis plenitudine derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus demum, ut earumdem præsentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis; eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra illud, ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostram confirmationis, approbationis, innovationis, voluntatis, mandati, statuti, decreti, declarationis infringere, vel ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII. Nonis Augusti, Pontificatus Nostri Anno octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Regist. in Secret. Brevium.
Pub. die 16. Augusti ejusdem Anni.

FINIS

Diarii Liturgico-Theologico-Moralis.

ELEN-

E L E N C H U S

Capitum, Articul. Sectionum, Paragraph. Quæstionum

APPENDICIS DIARII

LITURGICO-THEOLOGICO-MORALIS.

Qu.

lam

re-

ERRATA. CORRIGE.

Pag.	Col.	Lin.	Errata	Corrige
22	1	27	exiſtens	exiſtentem
32	1	20	*Gorporis*	*Corporis*
38	1	24	expoſitto	expoſitio
40	2	4	Nativite	Nativitate
44	2	37	Presbyterit	Presbyterii
79	1	25	*tradendus*	*tradendas*
140	2		Articulus VI.	Articulus IX.
169	2	3	*ejuſdem*	*eumdem*
171	1	33	oret	orent
	2	35	Flexis	flexis
173	1	12	*Prædeſſoris*	*Prædeceſſoris*
	30		*Bullæ*	*Bulla*
	2	20	Privilegis	Privilegiis
		36	editum	editus
174	2	8	*Presyterales*	*Presbyterales*
		12	*ſive interſit Epiſcopus*	adde *ſive non*
175	1	2	*poſſit*	*poteſt*
		32	*deteſtatione*	*deteſtationem*
	2	3	ſpirituo	ſpiritu
		13	benignum	benignus
		39	Tractatum	Tractatu
176	1	28	Cœnibatarum	Cœnobitarum
182	2	11	Nec conſequentia	Hæc conſequentia
184	1	44	determinatis	determinate
185	1	17	foret	fore
188	2	3	Herings	Henriquez
191	2	40	Et de fide	Eſt de fide
192	2	27	optimi	optime
194	1	2	in hoc caſo	in hoc caſu
197	1	12	ſufficiens	ſufficientem
197	2	6	captum	captu
199	1	2	pleraquæ	pleraque
	2	25	vignis	ſignis
200	1	1	ſigea	ſigna
	2	35	ſatisfaciemus	ſatisfecimus
201	1	23	quam	quem
292	2	37	anbi	anni
204	1	21	examinabimus	examinavimus
205	2	12	quæ nunc	quam nunc
206	1	18	approbate	approbato
	2	20	Henrings	Henriquez
207	1	14	*tempus præced.*	*tempus præcept.*
	2	23	ad ipſum	id ipſum